

Effigiem Desiderii tibi Sculptor Erasmi -Exprimit Ingenium Scripta diserta Suum.

П.С.

интикантынын попинантынын карылынын карылын ка

Effigiem Desiderii tibi Sculptor Erasmi -Exprimit Ingenium Scripta diserta Suum.

П.С.

интикантынын попинантынын карылынын карылын ка

COLLOQUIORUM

Defiderii Erafmi Roterodami

FAMILIARIUM

OPUS AUREUM.

Cum Scholiis quibusdam antehac non editis, quæ difficiliora passim loca diligenter explicant.

Editio omnium (quæ lucem viderunt hactenus) absolutissima.

1. Collatis optimis usqueque exemplaribus.

2. Additis seorsim in fronte Argumentis unicuique Colloquio.

3. Adjecto Indice novo rerum & verborum memo-

rabiliorum locupletissimo.

LONDINI

Impensis Guil. Freeman ad Insigne Bibliorum, exadversum Medii Templi Portam, in vico dicto Fleet-street, 1711.

COLLOCUIORUM

Deliderii Erafmi Rotorodami

FAMILIARIUM

OPUS AURUUM

Cum Scholis quibufdam anrehae non editis, quæ difficultora pullun loca diligenter explicant.

te

qu

bi tan

271

[po

cer

co cal

ean cion

igit Fef

Editio omnium (ques lucem viderum hecterus) absolucifima.

t. Collatis optimis ufqueque exemples bus.

7. Additis sersim in tro re Argumentis unicuique

Colloquio.

3. Adjecto Indice novo vernes & verborum memo-

Impentis Eufl. Freezant, ad lungue Bibliorum, exadver fun Medit Iungli Portam, in vico differ Hier-freez, 1711.

DES. ERAS. ROTERODAMUS Optime spei Puero, mile and JOANNI ERASMIO FROBENIO. S. D.

7 Icit Libellus tibi dicatus expectationem nofram, Erasmi mellitissime : tuum erit videre ne fallas expectationem nostram. Ille sic adamatur, sic rar pitur, sic teritur manibus studiose juventutis ut & patri tuo fuerit subinde typis excudendus. & mibi novis accessionibus identidem, locupletandus: dicas & illum id eft, ame Legomor quempiam effe, deliciasque Musarum sacra mul allusum

colentium. Quò magis adnitendum erit ut tu quoque authoris. fis quod diceris, boc est, ut literis & morum probitate sis omnibus bonis charissimus. Vehementer autem pudendum fuerit, fi (cum tam multos bic libellus &

Latiniores reddiderit & meliores) tu commiseris ut ad teipsum non redierit eadem utilitas que per te pervenerit ad omnes : cúmque tam multi fint adolescentes qui tibi nomine Colloquiorum gratias agunt; nonne me-

rito censeatur absurdum, si tud culpa factum videatur quò minus mibi possis eodem nomine gratias agere: Accrevit libellus ad justam voluminis magnitudinem; ti-

bi quoque conandum est ut quantum accrescit stas, tantum accedat & bonesta eruditioni & morum integritati. Sustines non vulgarem exspectationem cui re-

spondere necessarium, vincere pulcberrimum fuerit : certe fallere fine summo dedecore non potes. Nec boc dico quod bastenus pæniteat profestus tui, sed ut currenti

calcar addam, quò curras alacrius; prafertim oum eam atatem ingressus sis, qui non alia contingat felicior ad imbibenda literarum ac pietatis femina. 1 Fac

igitur ut bac Colloquia vere tua dici possint. Dominus Fesus servet istam atatem tuam puram ab omnibus inquinamentis sempérque ad meliora provehat. Vale.

Bafiles, Cat. Aug. An. M. D. XXIV The holoston A

mesul sisy

andedus x discusti ar

tien fetel em All there'se librar

Winds to Tables STATES OF STREET

Int. C' panei

driver vegita it apple them

nates fuella hings winning

and reverse.

Town one bic CHEST IT TOUT

Leturn off, no tro tan breeze q

> duin meinwith chicari

garia fedulu

ton Triting The our and

remissions.

ederate entres alled vel jare

-man atma tally THE PROPERTY.

Carre april 146-

Erim. in Ep. ad Legrers

decia. Lapi

RESTRICTION STATE אומוניו, פיציו

Ad

Ad Lectorem pixleaguor J. C. S. P. D.

f Lucan. l.10. Bel. civil. Nulla fides pietásq, viris qui caftra fequantur.

OUod olim Lucans nequitize † militum, id ipsum (mutato paulum nomine) incuriæ (dicam enim moliissime) typographorum nunc temporis, citra omnem facile calumniam, exprobrandum eft, viz.

† Metam. lib. r.

Person for by

bilem ell lemounts fum

· Ut guod

Eraimis olim

ron. operum;

Nulla fides pietasque viris qui prela sequentur. Adeò enim late ifthæc jam repfit gangræna, ut (quod + Sulmonenfis ille)

in facinus jurasse putes-In aliis istud libris passim editis (à multis, heu!) nimis compertum est: hinc illæ studiosorum lachrymæ: In hoc ter-maximi illius Erasmi Colloquiorum opere ipse testari possum. Dabatur enim mihi corrigendum mendofillimum illud exemplar, Argentorati summo ftudio exde sua D. Hic- cusum 1623. magnifico plane titulo, sed mendacissimo.

Ar verò Augeæ jam ecce stabulum tibi repurgavimus. num illuc & Desiderium tuum Erasmum (defideratiffimum totius orbis literarii desiderium) desideratiorem tibi reddidimus, ut qui olim fuit 'EegouiG, (& meritiffime) dein-

cipiti mox leculo segomane fiet.

Ausim enim ego hoc mea tibi præstare fide, ut hæc Erasmianorum Colloquiorum editio sit longe omnium to, & panci- longéque emendatissima * quæ Solem viderunt uspiam, ab iplo illo tempore quo magnus ille literarum præfes supremam manum isti imposuerat operi. Er ne me ceu parum modeste loquentem argueres, scire te velim, Nos restaurasse hanc.

Editione, uverè dicam & audacter. Minoris arbitror Hieronymo suos constitise libros conditos quam nobis restitueribus vigili-is apud illum natos fuiffe quam apud nos renatos. Tantum hic Laboris exantlatum eft, ut quin meip-sum enecarim dum Sedulo adnitor ut Hieronymus venascatur: neque verebor illud vel jurejur ando confirmare, mimoris ipsi Hieronymo constitiffe, &c. Eraim. in Ep. ad Leonem decim. Pap.

I Correctissimam, parum abfuit collatis undecim optimis undequaq; impressionibus, viz. Duabus veteribus quibus exciderat præ senio titulus. Bafileenst excus. 1528. & ab authore ipso tum recognità.

Parisiensi excus. 1528. apud Franciscum Regnalt. Bafileenfi impress. 1550. apud Viduam Michael.

Colonia Agrip. impr. 1563, apud hæred. Arn. Birkman, Antverpienfi edita 1564. à Christoph, Plantino.

Lugdunení, typis Vogelianis.

Basileensi excul. 1621. quæ sane emendatissima est omnium quas mihi ulpiam videre contigit.

Janfo-5 1628. Joannem Amstelodamenti apud Culielmum S mium & 1629.

Ad

C

F

h

AD LECTOREM.

Ad quarum omnium fidem emendatissimam hanc fecial mus, innumeris fædissimarum hallucinationum locis cafligatis, integrarum sententiarum restitutione, linearum dictiontimque interpolitione, syllabarum literartimque (pro natura sua) vel adjectione, vel abjectione, una cum notis marginalibus.

2. Commodissimam

& aptissimam usui secimus hanc, additione Argumentorum fronti cujulque Colloquii præfixorum, ut primo mon intuitu cognoscas subjectum & materiam insequentis Colloquii. Quod quam fit futurum Lectori utile (in longioribus faltem Colloquiis) relinquo aliis æstimandum, cum antehac ignoraret Lector quid in quoliber Colloquio tractaretur, usque dum totum perlegerat.

3. Locupletiffimam. Indice novo rerum omnium memorabiliorum & dictio? num in toto sparsim opere occurrentium, ut nihil ferè defiderari poterit quod prima statim indagine non profiliat, séque exhibeat disquirenti. Et hinc aded eft ut hanc à me summâ fide, maximâ curâ, Herculeo cum labore emittendum (omni procul jactantia) confiden-

tislimè contendam. Quod verò liberis, id ipsum libris in lucem edendis multoties accidit, ut vel ab imperira vel incauta obftetrice tam puerpera quam partus (author opulque) crucietur, dislocetur, muriletur miferé. Excutiat fe hic totum typographus, ut quod luum est faciat; & hunc tam suavem, tersum, facetum, elegantem, ingeniofistimum, Latinissimum, mellitissimum Erasmum (admirandi eloquii virum, Scriptorem supra omnem invidiam celeberrimum) emendatiorem sua cura reddat, fi non prorius (homines enim fumus, erramus, labimur) emendarum, & signavina aid) sistem

Tum interim fruere laboribus noftris, (Lectoringenue) ac in precationibus tuis D. O. M. commendatum habe indigniffirmum Jesu Christi fervulum,

sig it totol itev medie be and ensloud al Joan, Clarke .

Lincolnia, 3. Nonar.

m

bd

is

e.

0-

X-

.

us

i-

n-

ec

m

n,

es

eu

OS

14.

tà.

n,

est

Ad

Des. Erasmi Roterodami

TAOTORS

日 2 年 年 元 六 三 号 日

tia

an fin qu

2934 2111 Gil æ CU no ob fu pu & qu CE

Enderius Frasmus Roterodamus natus est ad 5, Cal. Novemb. Ar-no Christi 1465. Roterodami Hollandize, inferioris Germanize, quam olim Baravi incoluerunt. Trajecti primum in templo Cantor fuit, postes Daventriam venis, ubi Præceptore usus est Alexandro Hegio Westphalio, qui cum Rodolpho Agricola recenter ex Italia reverso amicitiam contraxerat, & ab codem Grace docebatur. Orbatus paulo amicitiam contraxerat, & ab eodem Grace docebatur. Orbatus paulo post utroque parente, in Conobium Canonicorum quos, Latina interpretatione addita, Regulares appellant, tutoris improbitate, ex Daventriensi schola detrusis est, ubi Gulielmum Hermannum Goudensem, juvenem diligentismum in literis sodalem aliquot annos habuit. Audita nominis ejus sama, in aulam suam recepit eum Cameracensis præsul, qui simul ingenium Erasmi contemplans, sumptibus eum instruxit ut Lutetiam proficiscretur. Ex illie Theologia: Scholastica daret operam: sicque Scotista sactus est in collegio Mortis agens. Cumque vitam collegiatam duriorem experiretur, non invitus emigravit ad Anglum quendam generosum adolescentes duos secum habentem: atque hic capit in Anglia innotescere, in quam insulam paulo post secessir, à discipulis illis suis domum regressis invitatus. Ibi aliquamdiu egit. Abiens en Anglia, bonis serè omnibus anrequam navem conscenderet est exutus. Demum persuasus ab amicis, quod tandem Italiam videret, cum siliis Baptista Boetii Genuensis, Regui in Britannia Medici, Bononiam profectus est. In itinere cum socio Anglo Taurini in Alpibus Cottiis Theologiae Doctor sactus est. cum focio Anglo Taurini in Alpibus Cottiis Theologia Doctor factus est. Bosonia agens culcum Canonicorum, quo usas fuerat, impetrato à Julio fecundo Pontifice diplomate: non levi de causa mutavit, modò veste sacerdotali uscretur. Interim libro Proverbiorum conscripto, Venetias pro-fectus est, ut Aldo Manutio excudendum traderet, ubi ad tempus com-morarus, nonrulla scripta exaravit, summorum & docummorum virorum confuendine usin. Sub id tempus Alexander, Jacobi Scotorum Regis filius. Archiepiscopus Ecclesia Divi Andrea in Scotia, Patavii operam literis dabat. Is Endmum in rhetoricis fibi praeceptorem adscissit, cum quo postes Senas commigravit, arque ab eo commeatum impetravit vicinam. Romam invisendi, ubi sum maximo literatorum hominum gaudio & plaufu est exceptus. Oblata est Prententiarii dignitas, si Roma manere vellet. Sed redeundum fuit ad Archiepiscopum, cum quo postea Romam de-nuo adiir. ac ulteriorem fimul Italiae partem Cumas usque persustravit, ac antrum Sibyllae, quod istic ab accolis oftendinur, subinuravit. Post obitum Archiepiscopi, admodum præclari juvenis, reditum in patriam instituit. Itaque per Alpes Rhæticas Argentoratum venit, unde secundo Rheno in Hollandiam vectus est. Mox amicis suis Antverpiæ & Lovanii falutaris cangliam rurfus adir, ubi inter cesteros, quos permultos eo loco fui fludiolifimos habuit à (4) Waramo Cantuariensi Archiepiscopo, & totius Anglia: Printate & Cancellario, non pecunia solum, sed etiam Sacerdorio Ecclesia Aldingronensis in agro Cantuarensi, donatus est. Interea cum cognovisset pleraque sua scripta Basilez sub praelis Joannis Frobensi esse, nois ergo, pag. motus & typorum eius officinze elegantia, & diligentia fimul editionis, ipse quoque ed se consulit, simulans iter ad urbem voti solvendi grazia.

Receptus in zedes Frobenianas, plurimum laboris scribendo exhaust. Post in Germaniam inferiorem propter negotia rediit. Mox Coloniz Ubiorum suit, sub conventum Vormaciensem. Solutis Vormaciensous comi-2 3

a Warramum commendat Erasmus nofter in Colloquio cui nomen Peregrinatio Religi-

VITA AUTHORIS.

nis, Bafileam propter librorum aliquorum editionem repetite. Multorum Regum & Pontificum maximam benignitatem & munificentiam expertus A. Nec solum à principibus honoratus eft, sed etlam à civitatibus, fi quas transierit. Lovanii trilingue Collegium Erasmi suasu institutum est x opibus quas Ariensis præpositus Hietonymus Bustidius moriens in usus nudiosorum destinarat. Atque eo ex instituto motus Franciscus Gallia-um Rex, Erasmum per literas evocavit, ut simile collegium Lutetize Pa-issorum ejus consilio institueretur: verum causa alique intervenerunt que prosectionem illam impedierunt. Friburgi propriam domum emit, quam post septimum annum vendidit, ac Basileam cum universo supelle-tili ad Hieronymum Frobenium reversus est, simul ut cœli mutatione re-liquias morbi discuteret. Interim articularis morbus, qui al quadiu conquieverat, rurlus sum corripit, ut se loco movere nequiret, frustrà costo mutato. Sic languentem & viribus destitutum dysenteria serme mensem integrum vexavit, & paulatim exhaustum, in summa aquanimitate & tolerantie tandem in ædibus Hieronymi Frobenii 5. Id. Jul. an. 1 536. cum natus effet annos 70. menses 8. dies 15. sub mediam nocem extinxit. Com sutem vite finis inftaret, clara Christianæ patientiæ & animi religiofi documenta edidit, quibus in Christum se speciment of animi religion comments. De mine, Misericordia, Domine, liberame, Domine, fac sinem, Domine miserere mei: & Germanica lingua, Liever Gott, hoc ett, Chare Deus. Testancatum condidit, in quo clarissi virum Bonifacium Amberbachium Jureconsultum, nominatum haredem sidei commisso, de bonis suis in pauperes, erate, valetudinéve infirmos, in puellas nupturas, ut harum pudicitie foc-curratur, in bonz spei studiosos adolescentes, ac in quosvis hujusmodi digcurratur, in Donz ipei studiolos adoleicentes, ac in quoivis nojulmodi dig-nos auxilio, distribuendis collocandisque, honoravit, adjunctis eidem du-obus executoribus, Hieronymo Frobenio & Nicolao Episcopio. Statura sur infra proceritatem, supra tamen notabilem prorsus humilitatem; cor-pusculo satis compacto & eleganti, sed quod effet tenerrime complexionis, & minimarum etium rerum mutatione facile offenderetur. In senio quo-que crebris calculi doloribus obnoxius. Cute corporis & facilei candida, capillitio in juventa substavo, occulis cæssis, vultu sessivo, voce exili, lingua pulchrè explicatà, cultu honorsto & gravi, memoria sellicissimà incernio co pulchrè explicatà, cultu honesto & gravi, memorià felicissimà, ingenio comico, in amicitia conftans, in egenos, maxime verò in bonz spei & indolis adolescentes studiosos viatico destitutos liberalis, in convictu comis & fuzvie, citra omne supercilium, ut non immerito" Epasmo dictus faerit.

and in the standard total

Progras Scaletta.

cris . Our bear orie

111

HAME

INDEX.

INDEX COLLOQUIORUM

ALPHABETICUS.

THE RESERVE THE PARTY OF THE PA	CALL CONTRACTOR		CHENERALIN
A	Pag.	m - Northaud per Hornes agence	Pag
A Bhatis & Eruditæ.	202	Impostura jocofa.	351
A "Ajau o zau o.	344	Inquifitio de Fide.	173
Alcumiftica.	216	Tx Suopayia.	275
Amicitia.	424	Inneus ayınn .	337
Apotheofis Capnionis.	106	D	AND THE
Arego Sibruoa.	356	Lufus pueriles.	27
Ars Notaria.	382	where the state Manager of	C ECS!
Ας εσγαλισμός.	363	Miles & Carthufianus.	138
C	reports.	Monita Pædagogica.	26
Charon.	336	N	rector there
Concio, seu Merdard?	384	Naufragium.	146
Conjugium.	128	Napakiov outhinov.	379
(Fabulofum.	228	0	X418, 9027
Convi-) Poëticum.	160	Opulentia fordida.	405
vium Prophanum.	54	P	Marine.
Canin Compadium.	76	Percon- S Domestica.	II
Copiæ Compendium.	72	tantis. { De variis. Reducem.	8
Cyclops.	352		
De captandis Sacerdotiis. 19		Peregrinatio Rel. ergô. Philetymus & Pseudoch	253
De Reb ⁹ ac Vocabulis.	Name and Street	Philodoxus.	79020000
Diluculum.	333	Πολυδαβία.	397
Diversoria.	374	Problema.	437
E	-)-	Procus & Puella.	111
Echo.	327	Πτωχολογία.	225
Epicureus.	443	Πποχοπλέσιοι Francisc	
	Egid.	TING RUNCOUNT TILLION	192
	205	Puerpera.	239
Euntes in lud. Literar.	42	S	"
Exfequiæ Seraphicæ.	412	Senatulus.	369
Exorcismus.	210	Scortum & adolescens.	157
F	No. of Street	Synodus Grammaticoru	m.
Funus.	313		340
G		V	
Tegovologia.	185	Venatio.	41
H		Virgo μισόναμ.	119
Herilia justa.	24	Virgo Poenitens.	126
Hippoplanus.	222		TISS:
		E A	MI.

STANDIO C BALDTAINO DIGARTA FAMILIARIA COLLOQUIA.

SALUTANDI IN PRIMO CONGRESSU.

ARGUMENTUM.

Hoe Colloquium docet comitatem & urbanitatem in falutationibus ; quefnam, quando, que nomine salutare debeamus.

TON temere docet quidam, ut (a) salutemus libenter. Comis enim & blanda salutatio sapè conciliae amici- praceptis tiam, inimicitiam diluit; certè mutuam benevolen- Carunculi am alit augetque. Quidam ufque adeò (b) Demeæ funt, in- puerorum. genioque agresti, ut vix salutati resalutent. Nonnullis hoc nim propriis vitii conciliavit educatio verius quam natura.

Urbanitatis est salutare obvios, ur cos qui nos adeunt, aut quos adimus ipfi colloquendi gratia. Item operis ali- lativis: fic quid agentes, conantes, oscitantes, fingultientes, fternutantes, tuffientes. In ructu crepituve ventris falutare, hominis fones glorieeft plus fatis urbani. Sed incivilius etiam eum falutare qui fos, Balliones reddit urinam aut alvum exonerat.

Salve pater, falve matercula, falve mi frater, falve præceptor observande, salve multum mi patrue, salve dulcissime nepos.

Urbanum est addere cognationis aut affinitatis titulum, nist cum habet aliquid odii; tum enim præstat abuti minus quidem propriis, sed plaufibilioribus : veluti cum nover- Quod ab cam falutamus matrem, privignum filium, vitricum pa- Horat. in Sat. trem, fororis maritum fratrem, fratris uxorem fororem. mus, Frate. (c) Idem in ætatis aut officiorum titulis faciendum. Gra- Fater adde, tius enim fuerit fi fenem patrem, aut virum eximiums falu- Vi cuique ef tes quam æratis cognomine; etiamsi olim honoris causa di- atas, ita qua cebatur (d) & viero Salve præsecte, salve tribune: non au- adapta. tem, Salve caligarie, aut calcearie. Salve adolescens, salve d id est, o juvenis. Senes ignotos adolescentulos filiorum cognomento apud Hom. falutant; adolescentes vicissim illos patres aut Dominos. munit mucho

a Exftat in ex Comædiis aliquando ulenones appellamus,

nulquam non eft obvium.

75

37

38

26

8

BLANDIOR SALUTATIO INTER AMANTES.

Mea Corneliola. mea vita. mea lux. meum delicium. meum fuavium.

all which t

Acres 100

MENTS IN Estingality of

منسا ١٥٥٠ وي Property.

LANGE THE

seivis us

E Plugisi

ably gibsev

Partition and

MARIN M. A. B. C.

houp wante

· Estimated स्तुन विभागन

an estimation .

Salve, i mel meum. mea voluptas unica. meum corculum. mea fpes. meum folatium. meum decus.

HONORIS GRATIA, AUT SECUS.

at ce

pe

gu Du

on

in

a

R

P

n

u

e

0

Salve, here. Ohe, salve tu quoque, bone vir. Salve, vir ornatissime, clarissime. Salve etiam atque etiam, literarum decus. Salve plurimum, amicorum optime. Salve, mi Macenas. Salve, patrone fingularis. Salve, vir spectatissime. Salve, unicum hujus ætatis ornamentum. Salve, Germaniæ delicium. Salvete, quotquot estis, una salute omnes. Salvete pariter omnes. Salvete, belli homunculi. Salve, vini pernicies. Salve, congerro lepidiffime. Responsio. Salve & tu, gurges helluoque placentarum. Salve multum, virtutis omnis antiftes. Refp. Salve tantundem, totius probitatis exemplar. Salve, anicula annos nara quindecim. Refp. Salve, puella annorum octoginta. Bene sit tibi cum tuo calvitio. Resp. Bene tibi cum lacero naso. Ut salutaris, ità resalutaberis: si malè dixeris, pejus audies. Salve iterum atque iterum. Resp. Et tu falve perpetuum. Salve plus millies. Resp. Equidem malim Salvere semel. Salve quantum vis. Resp. Er tu quantum mereris. Salvere te jubeo. Resp. Quid si nolim? Equidem ægrotare malim quam tua falute falvere.

THE REAL MONAGES OF Sancticas, Amplitudo, conduction Cody there were Salva fir rua Majestas, quam pronorth Caush of performan Beatitudo, Sublimitas, 1999) are periodical selections olefacers, save a lack o

magis vulgo Cellitudo, (recepta funt bara doctis.

arost ber ale monger murolid In vertia perfona. clongi enge amen.

non marchin Sapidus Erasmo suo falutem dicit. Sapidus Beatum suum Marine 35 plurima salute impertit. ALIA

Protects.

ALIA FORM Ac CONTROL STREET

Salvus fis, Crito. Bene tibi fit, vir optime. Refp. Et tibi nelius. Pax tibi, frater, Christiana falutatio eft à Judeis rofecta, neque tamen repudianda. Similis eft. Bona vita. ve, przceptor. Refp. (a) Equidem malim habere quam a- a Jocus est ere. Xales. Resp. (b) Memento te Basilez este, non Athenis. in ambigur ur tu igitur audes Romane loqui, cum Roma non sis! Ggniseations

BENE PRECANDI, Formulz. 1 2 193 Sheat. Er bene precari falutationis genus eft.

Gravide. In 1999 S. And the refere Cicero Faxit Deus ut feliciter parias; ut manitum pulchra prole ex Lucilio facias parentem. Faxit illa Virgo mater, ut feliciter fias ma- de Scevola ridente al ridente al ridente al ridente al precor ut hic tumor uteri feliciter subsidat. Velint Su- butium graperi, ut non majore molestia elabatur quam illapsum eft, ciffantem Roquicquid hoc est oneris quod gestas. Donet tibi Deus felix me, lib. t. sudini ab Deus ut aut pincide dornies, aut toliener ! puerperium,

r

e

,

Sir felix convivium. Bene fit universo coemi. Precor omnia læra vobis omnibus. Deus benè fortunet vestrum convivium.

Sternutanti Ben itanio seday Sit fauftum & felix. Servet te Deus. Sit falutiferum/ Bene vertat Deus.

Auspicanti quippiam. (6) 215V Amesqo Sit felix & faustum reipublica. Bono sit omnibus quod Negotions. instituis. Benè vertat quod agis. Benè sortunet Deus mos labores. Faveant Superi tuis conatibus. Que so ut quod instituisti, superis bene fortunantibus, feliciter absolvas. Bene fortuner Christus opt. max. quod in manions est. Feliciter cedat quod instituisti. Feliciter exeat quod aggreffus es. Rem fanctam aggreffus es, precor ut felix fit exitus ac prosperum numen aspiret pulcherrimis coeptis. Christus bene cepta fecundet. Prospere succedat qued auspicatus es. Deum optimum maximimque precor ut istud confilium quam eft honestum, ram sit & felix. Bonis avibus coepta res melioribus exeat. Precor ut bonis avibus Italiam adeas, meliori- lter. bus redeas. Opto tibi felicem cursum, & recursum feliciorem. Faxit Deus ut, irinene hoc feliciter, peracto, brevi tibi profeerum reditum gratulemur. Contingat tibi feliciter & navigare & renavigare. Sit iter lætum, reditus læti-Urinam ifta protectio tibi fuccedat ex animi tui fen-

id iplum

-go flo bl a 101 36 6mia

and and

on famuro

So without od Commercia era-

A Allego wa

rentia

tentia. Utinam tibi tam jucunda fit ista profectio, quam

Proverb.

· Horatiana verbaex ode 3. lib. 1. Annum.

MINISTER S.

Pla proper Diem.

Noctem.

minn, gras-

nobis erit interim molestum tui desiderium. Bonis auspiciis folvas anchoram. Precor ut ex utriusque votis succedat hoc iter. Precor ut hic contractus commodo bonoque sit utrisque. Precor ut hoc matrimonium voluptari fit omnibus nobis. Sospitet te Jesus opt, maximus. Superi propitii te nobis incolumem restituant. Server te Deus, * anima dimidium mea. Opto tibi redirum incolumem. Precor ut hic annus tibi lætis auspiciis ineat, lætioribus procedat, lætissimis exeat, ac fæpiùs recurrat, femper felicior. Refp. At ego viciffim tibi multa secula feliciffima precor, ne tu gratis sis nobis benè precatus. Precor ut hie dies tibi candidus illuxerit. Precor ut hic Sol tibi felix furrexerit. Reft. Tantundem tibi reprecor. Sit felix exortus hujus diei, & sit utrique nostrum prosperrimus. Opto tibi noctem prosperam, pater: Precor tibi noctem placidam. Contingat tibi felix fomnus. Det Deus placidam quietem. Det somnum absque somniis. Faxit Deus ut aut placide dormias, aut feliciter somniés." fausta nox. Resp. At ego tibi, quando gaudere soles lucro,

ie on

u

tti

er

ic

m e

m

n

ra

Te

U Z A

o

u

R

VALE IN DIGRESSU.

pro una fausta mille precor faustissimas.

Valete omnes. Bene vale. Cura ut quam rectissime valeas. I Valetudinem tuam cura diligenter. Jubeo te bene valere. Jam me tempus aliò vocat, ut valebis. Valeto quam optimé. Vale (a) paneratice, aut si mavis athletice. Vale ut dignus es. Vale ut meritus es. In hoc biduum valebis. Si me dimittis, valebis in crastinum. Numquid vis? Est aliud quod me velis? Refp. Nihil, nifi ut prospere valeas, Da operam ut sis prosperà valetudine. Age curam valetudinis tuz. Habe curam falutis tuz." Fac ut proximo congreffu te la tum ac nitidum videamus. Jubeo te curare cuticulamo Cura ut fit mens fana in corpore fano. Da operam ut totus valeas, tum corpore, tum animo. Resp. Dabitur quidem opera. Valebis ru quoque. Tibi viciffim precor profperam valetudinem but!

a Id eft, opsime & fortiffime. Ut Hippocrates ait Athletarum habitus in fummo bointatis & faintatis gra-du confiftit.

SALUTANDI PER ALIUM.

Frobenium jubebis meo nomine falvere plurimum. Eralmiolum item mea causa falutabis diligenter. Tum matri more more Gertrudi quam potes officiofiffime ex me falurem dicito. Die me emnibus omnia læta precari. Salutabis mihi foda-litatem diligenter. Amicos omnes meis verbis salutato. Uxori 011033

Amantium utitur.

m

iis

oc

d

0.

0-

i-

us

t,

m

e-

e.

e-

m

10

e-

it

bi 0,

1-

1.

m

le

5.

st

5.

u-

1-

1-

m

1

161

n.

0.

1.

exori falutem ex me annunciabis, Fratri tuo in literis tuis co nomine falutem ascribes. Mei vice salutabis affinem eum. Numquid tuis mandas per me? Resp. Ut recte vaant. Estne quod velis ad tuos perferri me nuncio? Resp. Mulm salutem omnibus, sed præcipue patri. Sunt quos per e tuo nomine velis salutatos? Resp. Omnes qui de me perontabuntur. Salutem quam mihi ab amicis attulifti, illis pulto cum fœnore referes. Quorum nomine mihi falutem tulisti, eos omnes mea gratia vicistim salutabis accurate. n amicis falutandis fis quæso mihi vicarius. Salutassem gea. erum meum per literas, sed tu mihi apud illum epistolæ ice fueris. Heus, heus, quò properas? Resp. Restà Lovanim. Refiste paulisper, est quod tibi mandem. Resp. Atqui editi non convenit sarcina. Quid rei est? Resp. Ut Goclenim, Rutgerum, Joannem Campensem, totumque chorum tringuem mihi salutes. Resp. Si nil aliud imponis farcinæ ræter falutes, facile perferam Atqui ne gratis ifthuc facias, recor uti tibi quoque cunti ac redeunti Salus fit comes.

Maralem Po-

0230100

School nation

Plant Pariff.

inch Magi

TREAD BOTH

or Gardere.

-92 - 379 ht à

-gam 36 9/39 sint fordire

Shibootto

THE MEDICAL SERVICE

Eplebe Con

a mile asia

REDUCEM QUOMODO SALUTARE OPORTEAT.

Salvum te advenire gaudemus. Sospitem adesse volupe este nobis reddicum esse voluptati est. Gratulamur tibi feliem reditum. Gratia superis quod nobis incolumis redieris, quò molestius fuit nobis tui desiderium, hoc redditus conpectus rui jucundior est. Gratulamur & ribi & nobis, quod ivus ac valens nobis restitutus sis. Huc reditus tuus est nois jucundior, quo minus expectatus. Resp. Ego vicisfim læor quod incolumis vos incolumes offenderim. Quod te falum repererim, vehementer gaudeo. Non viderer mihi reisse salvus, nisi vos salvos reperissem. Nune demum mihi ideor fospes, cum vos incolumes ac pulchre valentes conpicio.

PERCONTANDI FORMA IN PRIMO CONGRESSU.

ARGUMENTUM

loc Colloquium docet formulas percontandi in primo congressio; Unde venis? Quid nevi affers? Ut vales? Ge.

GEORGIUS, LIVINUS.

Ge. X qua tandem corte aut cavea nobis ades? Li. Quid L ita? Ge. Quia male saginatus. Quia macie pelluces totus, arriditate crepitas. Unde prodis? Li. E collegio

Fortaffis Natalem Be-Querceto Sententiarios Parifienfes Magifree notat.

Montis Acuti. Ge. Ergo ades nobis onuftus literis. Li. Imi pediculis. Ge. Pulchre comitatus advenis. Li. Sane, nec turum est nunc viatorem ire incomitatum. Ge. Agnosco fodalirium Icholasticum. Ecquid novarum rerum adfers ? Lutena? Li Allud imprimis quod, scio, tibi videbitur in credibile. Luteria (a) Bera sapit, & Quercus concionatur. Ge. Quid tu narens? Li. Hoc eft quod audis. Ge. Quid ego m & N. de audio ? Li Hoc quod narro, Ge. Monftri fimile. Oporte illic fungos & lapides effe auditores, ubi tales concionentur. Li. Arqui fic res habet. Nec audita narro, fed comperu. Ge. Oporter igitur illic plurimum fapere homines, fi fapi Beta & Quercus. Li. Refte conjectas.

le

12

be p

is.

al

no

Va

ы

c

c

n

12

ft

C

n

10

y

ro

01

OF

ur

0

æ

ví

ol

No al

bu

is

u

he

PERCONTANDI DE VALETUDINE.

Ge. Valefne ? Li. Concemplare vultum. Ge. Quin potias lotium jubes? An me puras medicum? Non rogo quid valeas, nam facies ipfa loquitur te belle valere; fed quomodo tibi placeas? Li. Corpus quidem belle habet, sed animo male eft. Ge. At non valet qui ifthac parte laborat. Li. Sic res habent men ? Corpus valer, fed agrotat crumena. Ge. Facile isti morbo medebitur mater. Ut valuisti usque? Li. Varie, ut fune ves mortahum. Ge. Satin' recte vales? Salvane res? Satin' falvæ res? Fuiffine femper profpera valetudine! Li. Prosperrima, gratia superis. Ego, Dei beneficio, perpetuo belliffime valui. + Semper prospera valetudine sum ufos. Hactenus Bona valetudine fui, faufta, incolumi, felici, prospera, secunda, integra, basilica, athletica, pancratica, valetudine. Ge. Faxint Superi of ifthuc fit perpetuum ac proprium. + Latis ifthuc audio. Voluptatem mihi nuncis. Eft ifthuc mihi audicu perquam jucundum. Sermonen iftum ex te audire supra modum gaudeo. Iftud haud invitus audio. Oppido lætor ifthug audire ex te. Ut idem femper facias opto. Ut ad istum modum quam diutissime, valeas opto. Tibi gratulor, mihi gaudeo, Gratia Superis. Gratiam habeo superis. Li. Equidem pulchre valeo, si tu vales. Ge. Nihil interim molestiz suit? Li. Nihil, nisi quòd vestri consuerudine frui non licuit. Ge. Quo pacto vales? Li. Retre, pulchre, belle, perbeile, bellissime, perpulchre, seliciter, commode, minime male. Valeo ut volo potitis quam ut mercor : (b) bafilice, pincratice, athletice. Ge. Expechabani ut diceres etiam tauricé. MALE-

† Valere be-

+ Gaudere.

& Id eft, regiè & mag-nificè feu fplendidé. Solent fiquidem diligentiùs curare valetudinem reges.

MALE VALERE.

nec fo-

5 6

in.

tur.

go

tet tur.

tu.

pit

ti-

pid

10-

mo

Sic

2

12

ne

el

oc.

u-ci,

câ,

0-

ZS.

m

VI.

m.

12-

2.

es.

ri

C-

CI-

m

e-

Ge. Rectene vales? Li. Vellem quidem. Non admodum ex ententia. Equidem urcung; valeo. Sic fatis valeo; † ut possum tereverb. va uando ur volo non licer. Ut soleo. Ita ut superis visum est. possini on optime fane; fic ut antehac pejus nunquam. Valeo ut lumis non liplicus fum. Valeo ut solent quibus cum medicis res est. Ge. cet. le vales? Li. Secus quam vellem. Ge. Qua valetudine es? Li. laud fanè commodà, incommodà, perquam incommodà, inelici, parum prospera, parum secunda, mala, adversa, infausta, mbecilli, dubia, mediocri, vix mediocri, longe alia quam ellem, tolerabili, qualem optem hostibus meis, Ge. Rem mii fanè quam acerbam narras. Prohibeant Superi. Avertat Deus. Bona verba. Hic cupiam te vanum effe. Bono fis animo portet. Forti infractóg; fis animo. Multum juvat animus in e mala bonus. Fulciendus est animus spe fortunz secundiois. Quid morbi est? Quod mali genus est? Quis te morbus De morbo. abet? Quo morbo teneris? Quid habes morbi? Quis te tenet norbus? Li. Nescio, & hoc laboro periculosius. Ge. Verum Nam ad sanitatem gradus est, novisse morbum. Nullosque conaluisti medicos? Li. Et quidem permultos. Ge. Quid responent? Li. Id quod advocati Demiphoni apud comicum. Alius egat, alius ait, alius deliberandum censet. In hoc consensint omnes, me miserum este, Ge. Quampridem habet te hoc nali? Diu est quod teneris isto morbo? Quantum temporis It quod te malum hoc corripuit? Li. Dies plus minus vigintis erme mensis est. Jam tertius est mensis. Mihi quidem secum videtur quod agrotare copi. Ge. Adnitendum cenfeo ne orbus fiat familiaris. Li. Jam nimium affuevir. Ge. Num est ydrops? Li. Negant. Ge. Num dysenteria? Li. Non arbifor. Ge. Num febris? Li. Opinor febris effe speciem, sed ovam, ut nunc novi subinde morbi exoriuntur, antehac inogniti. Ge. At plus fatis erat Veterum. Li, Ità visum est naure nimium noverce. Ge. Quoto die recurrit dolor? Li. Quoo die narras? Imò quotidie, fæpius quam (a) Euripus, Ge, Pa. a Pars meris 2! malum abominandum! Unde contraxisti morbum? Unde sepius in die ospicaris hoc esse collectum mali? Li. Ex inedia. Ge. At non reciprocans. oles ufq; adeò superstitiosus esse, ut te jejunio macerares. Li. biam Esri. Non erat religio, sed inopia, Ge, Quenam? Li. Quia non da- pur homo, patur cibus. E frigore natum arbitror. E putribus ovis morpum oreum suspicor. E vino plus satis diluco. E crudis mais contracta est stomachi cruditas. Ge. Vide ne ex immodico ut intempestivo studio conciliaris hoc mali, aut ex Potatione largiore, aut Venere parum moderata. Quin accerfis me-

Qivis.

OTO

ift

V

01

ET

ile

125

10

e.

of

ua

b

Ro à

i p

ic

i

be

m ar

bo

Po

be

Q

C

C

n h

potell,

De medico.

dicum? Li, Timeo nè citiùs morbum augeat qu'am adima Metuo nè pro remedio det venenum. Ge. Deligendus est igi tur cui tutò fidas. Li. Si moriendum est, malo semel mori quam tot pharmacis excarnificatus. Ge. Fac igitur ut ipfe tib fis medicus. Si diffidis homini medico, precor ut fit tibi me dici vice Deus. Sunt qui tecti cucullà Dominicali aut Franci scana revaluerunt. Li. Idem fortassis evenisset si lenonis pallin tecti fuiflent: verdm ifta diffidenti nibil conducunt. Ge. File igitur, ut reviviscas. Alii morbo levati sunt nuncupatis alici Divo votis. Li. At ego cum divis non pacifcor. Ge. Proinds tu vel à Christo, cui fidis, pete sanitatis beneficium. Li. A ego an beneficium fit nescio. Ge. Annon beneficium est li berari morbo? Li. Nonnunquam mori felicius est. Ab illo ni hil peto, nisi ut quod scit optimum ese, mihi largiatur. Ge Sume quod alvum dejiciat. Li. Jam sua sponte cita est. Ge Ciendus est alvus, movendus est alvus. Li. Imo fistendus es magis, nam plus faris profluit.

PERCONTANDI REDUCEM. ARGUMENTUM.

Percontandi reducem de itinere, de bello, de rebus privatio, de spe frustraja, promissis magnificis, uxore puerpera, periculis, amissis opibus, &c.

Redeunti pe- Ge. T'Uirne tibi hoc iter faustum & commodum? Li. Si regré. .

Bellum.

 Monarcha enes quos olos furnma rerum eft.

culum incitent, Vide prover. e Hoc eft in De privaris.

in the same

fatis; nifi quod nihil ufquam tutum est à latronibus Ge. Hic est belli ludus. Li. Est, sed sceleratissimus, Ge. Pede advenis an eques ? Li. Partim pedeffri itinere, partim vehi culo, partim equo, partim navigio. Ge. Quo in staru funt re Gallicæ? Li, Sane turbulento. Magnæ be lorum minæ funt Quid mali allaturi fint hostibus, nescio: certe Galli jam iph non dicendis malis affliguntur. Ge. Unde proficiscuntur illi bellorum tumultus? Li. Unde, nisi ex ambitione (a) Monarcharum? Ge. At horum prudentia conveniebat sedari rerum humanarum tempeflates. Li. Sedant illi guldem, sed ut Auster mare. Persuadent sibi se Deos esse, suaq; causa mundum hunc effe conditum. Ge. Imò Princeps Reipublicæ gratia conflituitur, non Respublica Principis causa. Li, Imò non desunt 1 td et, ckn. Theologi qui (b) frigidam suffundant, & ad hos tumultus classicum canant. Ge. Istos ego statuerem in prima acic Li. At illi fibi (c) cavent post principia. Ge. Ista publica fatis curanda relinquamus. Tuæ res quo tandem in statu funt!

Li Optimo, felici, mediocri, tolerabili. Ge. Quo pacto fe res

habent tuz? num ex voto? Li. Imo fupra votum, fupra meritum, fupra fpem. Ge. Satin' ex fententia? Satin' falva om-

nia? Satisne prospera omnia? Li. Res in pejore statu esse non

imat

igi.

nor

e tib

me

anci

allin

licu

inde

A

Di Gu Gu eff

orest. Pejore in loco negorium non potest esse. Ge. Non ce- d. Diana veifti igitur quod captabas? Non contigit præda quam vena- nationis Dea. ris? Li. Venabar equidem, sed (d) irata Delia. Ge. Nihil reli- onas apatzs um eft fpei? Li. Spei permultum, sed rei nihil. Ge. Episco- Sperandum. s nihil oftendit spei? Li. (e) Tota plaustra, totasque spei f Quem Plinis ves, sed præterea nihil, Ge. Nihil adhuc mifit? Li. Promi- us triuncem quidem largiter, at ne (f) teruncium quidem mifit? Ge. Er- wocat, numfpe alendus est animus. Li. Sed hac non faginatur venter, vilitatis proi fpe aluntur, pendent, non vivunt. Ge. Attamen hoc eras verbium veriter expeditior, quod nihil effet oneris (g) in Zona. Li. Fa- fus, eft quaror, arque etiam tutior. Nulla enim funt arma certiora ad- ta pars affir. ersus latrones. Sed ego malim & onus & periculum. Ge. Ni- gestabant per ine tibi ademptum est in via? Li. Mihine? Quæso quid eri- cuniam. ias * nudo? Aliis citius periculum erat a me. Licuit mihi vano (b) viatori per totum iter canere & efurire. Nunquid vis? e. Quò nunc hinc abis? Li. Rectà domum, falutarurus pena. b Allufum en es jamdiu non visos. Ge. Precor ur illic offendas omnia læta. i. Utinam ità velint superi. Nihil interim extitit novi domi venalis. oftræ? Ge. Nihil, nifi quod reperies auctam familiam. (i) Nam la Catula peperit tibi catulum absenti: Tua gallina peperit latrone viatori bi ovum. Li. Bene nuncias. Grata nuncias. At ego tibi pro i Locus eft in to nuncio polliceor (k) Evangelium. Ge. Quodnam? fecun- paronomalia. um Marthæum? Li. Non, sed secundum Homerum, En, acipe. Ge. Tibi serva tuum Evangelium. Mihi saxorum satis Nam Evangel ft domi. Li. Ne sperne munusculum : * aetites est qui gra- lium dicitur idis admotus in nixu maturat partum. Ge. Quid ais? Eft mi- munus quod i sanè gratissimum. Despiciam unde possum hoc donum enfare. Li. Abunde penfatum puta fi boni consulueris. Ge. cianti. mo nihil accedere potuit magis in tempore; nam uxori mez ampridem tumet uterus. Li. Illud igitur abs te (1) ftipula- Arentteen por, ut si masculum ediderit, me susceptorem asciscas, Ge. Lapidis ge-Polliceor, ac tuum indetur puero nomen. Li. Quod utrisque la nomen bene vertat. Ge. Imo nobis omnibus. habens.

MAURITIUS, CYPRIANUS.

Ma. Redifti nobis obefior folito: Redifti procerior. Cy. At qui promifequidem mallem prudentior, aut doctior. Mas Imberbis abie- fum accipità ras, redisti barbatulus. Contraxisti tibi absens nonnihil senii, nam pacisci-Quid fibi vule hie pallor? quid macies? quid frons caperata? tur & qui Cy. Ut est fortuna, sic est corporis habitus. Ma. Num adversa? promitrie & cui promitrie Cy. Nunquam mihi quidem alias secunda, sed nunquam qua cirur. nunc (a) reflavit odiofius. Ma. Doleo vicem tuam. Dolet mi- a Metaphora til tua ealamitas, Sed quid isthuc mali est? Cy. Universæ pe- ab adversib ennin ventil

g Illic militer

*Nudo Prov? nudior Liberia

Vulgato Ju-Cantabit vacuus coram k Locus eft

nus ab Aqui

Plin. 1. 37. 6

Id eft, jacturam feçi. Allegoria.

Metaphora

à fartoribus

defumpta.

cunix (b) naufragium feci. Ma. In mari? Gy. Non, sed in it tore, nondum navem ingressus. Ma. Ubinam? Cy. In littor Britannico. Ma. Bene habet quod ipse nobis vivus enatast Præstat pecuniæ jacturam sacere quam vitæ. Levius est pecuniæ dispendium quam samæ. Cy. Vita samaque incolumi, periit pecunia. Ma. Vita (c) sarciri nullo pacto potest, samægre potest, pecuniæ sacile alicunde sarcietur. Qui malan hoc accidit? Cy. Nescio, nisi quòd sic erat in satis meis. Sic visum est superiis: sic libuit genio meo malo. Ma. "Vita ig tur dostrinam ac virtutem tutissimas esse divitias, qua me eripi possunt, nec gravant circumserentem. Cy. Pulchrè a quidem philosopharis, sed interim ego (d) ringor.

d Diferucion

CLAUDIUS, BALBUS.

Cl. Gratulor tibi reduci, Balbe. Ba. Et ego tibi superstin Claudi. Cl. Gratulor tibi in patriam reverso. Bat Imò gratula re magis è Gallia profugo. Cl. Quid ità? Ba. Quia illic belli * fervent omnia. Cl. Quid musis cum Marte? Ba. Atqui illic ni Mufis quidem parcitur. Cl. Tu igitur feliciter elapfus es. Ba At non fine periculo. Cl. Torus alius nobis redifti, Ba. Qui fic? Cl. Ex Hollando versus es in Gallum. Ba Quid (a) an ca pus eram cum hinc abirem? Cl. Vestis indicat te mutatum ex Baravo in Gallum. Ba. Hanc (b) metamorphofin malin quam in gallinam. Sed c) ut cuculla non facit Monachum; in nec vestis Gallum. Cl. Jamne calles Gallicé. Ba. Sic saris. Cl. Quo pacto didicisti? Ba. A magistris haudquaquam + mutis Cl. Quibus? Ba. Mulierculis quovis turture loquacioribus. Cl. In tali ludo facile discimus loqui. Sonasne probe sermonem Gallicum? Ba. Imò & Latinum fono Gallicé, Cl. Nunquam igitur scribes bona (d) carmina. Ba. Cur itá? Cl. Quia perin tibi fyllabarum quantitas. Ba. Mihī fatis eft qualitas. Cl. Quid, éstne Lutetia immunis à pestilentia? Ba. Nunc est. Sed perpetul non est: aliquando remittit fese, mox recrudescit; nonnunquam intermittitur, deinde recipit sele. Cl. Non sat erat malorum ubi bellum est? Ba. Erat, nisi secus esset visum superis. Cl. Annonæ caritatem ifthic effe oportet. Ba. Imo penuriam. Omnium rerum illic inopia est præterquam sceleratorum militum. Bonorum virorum illic est mira vilitas. Cl. Quid accidit Gallis, ut bellum suscipiant cum (e) Aquila. Ba. Quia movit illos exemplum (f) scarabei, qui non cessit aquilæ. In bello nemo fibi non videtur Hercules. Cl. Non te remorabor diuriús. Alias latius nugabimur, cum erit utrique commodum. Nunc alio me vocant (g) negotiola quædam. DOME-

Metaphora
ab aquis
fumpra
fumpra
focus eft ex
ambigua voce gallus.
b Transformatio.
c Proverbium
vulgi.
f Muti magiftri, prover,
id eft, libri.
d Allufit ad
hos guad

d Allust ad hoc quod vulgus Gallorum perperam pronunciar accentus.

E Imperatorum insignia. f Vid. prov. Scarabeus acustam.

g Negoriola: randratis arroganiæ vitandæ cau-

DE REBUS DOMESTICIS.

DOMESTICA CONFABULATIO. ARGUMENTUM.

d in i

liton

nataff Peo 11, po

fam malin s. Sic

Vide

HR M

rè n

rffici.

Itula.

bellis

ic ne

Ba

Qui

tun

alin

ita Cl.

itis,

Cl.

em

lam

riic

iid,

pe-

on-

rat

fu-

oe.

14-

:1.

4.

11-

e.

ie

n.

oquium boc mutua consuetudinis verba, jocos, & familiarium dicteria, & nores tradit. 1. Deambulandi soris. Evocandi socios. 2. Raro invisendi, Ro-andi de uxore, silia, siliis. 3. De otio ; timitus auris : desormis puella de-

riptio, invitat ad nuptias. 4. Nemium studes, &c.

1. PETRUS, MIDA puer, JODOCUS.

TEus, heus, puer; nemon' huc prodit? Mi. Hic opinor effringer fores. Familiarem oportet effem. O lepidum put. Quid affers, mi Petre? Pe. Meipfum. Mi. Næ tu rem nd magni pretii huc attulisti. Pe. Atqui magno constiti pameo. Mi Credo pluris quam revendi poffis. Pe. Cæterum. docus estne domi? Mi. Incertus sum, sed visam. Pe. Quin potius abi, & roga ipfum an velit nunc effe domi. Mi. Abi potius, sisque tibi ipsi Mercurius. Pe. Heus, Jodoce, num domi? 70. Non fum. Pe. Impudens, non ego audio te loentem? 70. Imo tu impudentior: Nuper ancillæ tuæ credite non esse domi, & tu non credis mihi ipsi? Pe. Æquum cis, par pari relatum. 70. Equidem ut + non omnibus dormio, + Vide prov. non omnibus sum domi. Jo. Tibi posthac semper ero. Pe. Non omnibus d tu mihi videre cochleæ vitam agere. Jo. Qui fic? Pe. Quia domio. rpetuò domi latitas, nec usquam prorepis. Nec secus atque) claudus sutor, jugiter domi desides. Tu tibi domi situm a Plautinum ontrahis. Jo. (b) Est quod agam domi, foris nihil est nego- est. i. Et si quid esset, ramen hoc cœlum me dies aliquot à pub- d'Allusum es co combuiffet. Pe. At nunc sudum est, & invitat ad deam- Homeri, llandum. Vide ut blanditur. Jo. Si prodeambulare lubet non Oleon Bialecufo. Pe. Plane videtur hoc utendum cœlo. 30. Asciscendus por Dies t unus aut alter congerro. Pe. Fiet, modò dicas quos velis. Baassor ro o. Quid fi Hugonem? Pe. Haud multum interest inter Hugo- Deambulatio. em & nugonem. Jo. Age, placer. Pe. Quid fi Alardum? Jo. omo minime mutus est. Quod auribus diminutum est, ngua pensat. Pe. Si videbitur, Nævium adjungemus. 70. iquidem dabitur illius copia nunquam erit fabularum inoia. Placent confabulones, superest ut locum despicias anœnum. Pe. Ego verò tibi locum ostendam, ubi nec nenoris umbram, nec pratorum fmaragdinum virorem, nec ontium vivas scatebras desiderabis. Dices dignam Musis selem. 70. Magnifice polliceris. Pe. Nimium affixus es libris. Nimium affides libris. Immodico studio teipsum maceras. fo. Malim studio macrescere quam amore. Pe. At non ideo vivimus ut studeamus, sed ideo studemus ut suaviter vivamus. Jo. Mihi verò vel immori chartis dulce est. Pe. Equitem immorari probo, immori non probo. Ecquid volup-

B 3

rati fuit hæc deambulatio? 70. Me quidem vehementer ob lectavit.

2. ÆGIDIUS, LEONARDUS.

Rarò invisis.

De uxore.

Ag. Quò noster Leonardus? Le. Ad te ibam. Ag. Ifm quidem facis insolens. Le. Quamobrem? Ag. Quia jam annu est quod nos non inviseris. Le. Malo in hanc peccare parter ut desiderer, quam ut obtundam. Ag. Imo boni amici nih est apud me satietas. Imò quò crebrins venies, hoc mihi » nies gratior. Le. Quid interim agitur domi tuz? Ag. Mula fane quæ nolim. Le. Non miror, fed jamne peperit uxor? Au Jamdudum, & quidem gemellos. De. Quid ego audio? A. Sic res haber; atque illi jam denuo tumet uterus. Le, Iftho pacto solet augeri familia. Ag. Sed utinam fortuna sic auge ret pecuniam ut uxor familiam. Le. Jamne elocafti filiam? A. Nondum. Le. Vide ne parim tutum fit, virginem tam gradem detinere domi. Quærendus est gener aliquis. Al. Nihi opus, jam proci complures illam ambiunt sponfam. Le. Qui igitur superest, nisi ut è multis deligas qui tibi maximè sita commodus? Ag. Omnes ejusmodi funt, ut nesciam quem qu præferam: fed abhorret à nuptiis filia. Le. Quid ais? Atoni ni fallor, jamdudum nubilis est, jamdudum est apra vin matura conjugio, jampridem est tempestiva viro, Ag. Quidni, annum egreffa jam decimum septimum? major anni duodeviginti: annum jam agens undevigefimum: annos n

ta decem & octo. Le. Cur abhorret igitur à matrimoniol

nimum (d) ablegavi Luteriam, Nam hic nihil aliud quam

ludebat

a Plagium furti genus, unde plagiarii dicuntur aliena mancipia aut liberos etiam. e Ideft, cum Monachis em ad voramine congredi. De fitiis, d Removi ex oculis.

Ag. Ait se velle Christo nubere. Le, Sane multas habet ile sponsas. An malo genio nupfit, quæ caste vivit cum mario qui abducunt Ag. Mihi quidem non videtur. Le. Quis Deus hunc affectun afflavit filia? Aig. Nescio, sed abduci ab hoc proposito nul lis rationibus potest. Le. Vide ne fint incantatores, qui institd eft, cum gent & allectent. Ag. Novi ego istos (a) plagiarios. Sedulo Deopugnare. arceo hoc hominum genus ab adibus meis. Le. Quid igitur est in animo? Morem geres animo puella? Ag. Equiden pugnare. Al- obluctabor quoad licebit. Nihil non experiar, quo mutem illlusum eft au- us sententiam. Quod si perrendit ut coepit, non pugnabo cum illius animo, ne forte videar (b) Seque yeir, vel potius (c) κοτο, quod est μονοχομαχών. Le. Religiose tu quidem loqueris. Sed etiam singularicer. arque etiam fac explores virginis constantiam, ne post fasti poeniteat, cum mutare non erit integrum. Ag. Equidem adnitar pro mea virili. Le. Quid rerum gerunt filii? Ag. Natu maximus jamdudum maritus est, brevi pater futurus. Midebat. Le. Quid eo? Ag. Ut magister nobis redeat stultior am exierat. Le. Bona verba. Æg. Medius jam cepit initiari eris? Le. Precor ut bene vertat omnibus.

2. MOPSUS, DROMO

* Mo. Quid fit? quid agitur? Dromo. Dr. Sedetur. Mo. Vi- De otlo. o. Sed quomodo se res habent tux? Dr. Ut folent iis quifuperi funt parum propitii. Mo. Isthuc ominis avertat Atilius erueus. Quid agis? Dr. Equidem orium ago. Id quod vides, ditiffime fimirum nihil. Mo. (a) Præftat otiofum effe, quam nihil age- mul & face-Ego te fortaffis occupatum feriis nego: iis interpello. Dr. no maxime vacuum; jam enim me ceperat orii tædium, & ngerronem defiderabam. Mo. Fortaffis impedio, interrum- liter cum in-, + interturbo tua negotia. Dr. Imb tædium otil discutis, tervenit de 6. Da veniam fi te param in tempore interpellavi, Dr. Imò quo mentio. so in tempore advenis. Opportune te huc attulisti. Opratus des. Interventus tuus est mihi vellementer gratus. Mo. For- dicuot, com ffis, aliquid feriæ rei inter vos agitur, cui nolim effe impe- aures tinniimento. Dr. Imo (b) lupus, quod aiunt, ades in fabilta. am de te fermo erat. Mo. Facile crediderim, nam mihi huc Non abludie enienti mirè (c) tinniebat auris. Dr. Utra. Mo. Lava: unde ab boc, quod pnjicio, nihil magnifice de me fuifle prædicarum. Dr. Imo, eft apud Theihil non honorificum. Mo. Vanum igitur fuerit oporter. Sed ocritum nouid est bonz rei? Dr. Aiunt te venatorem este factum. Mo. nò jam intra casses meos est (d) præda quam venabar. Dr. 28. cap. 11. uænam? Mo. Lepida puella, quam perendie ducturus fum, d Allufum el osque oro, ut meas nuptias vestra præsentia dignemini ho- Ovidiano estare. Dr. Quanam est sponsa? Mo. Aloisia Cremetis filia. Dr. Egregium spectatorem formarum! Tuis oculis adlubuit petita mess.
illa nigro capillitio, simis naribus, ore prælargo, ventre † Deformis rominulo? Mo. Definite. Mihi eam duxi, non vobis. Non puella. at est quod (e) suo regi pulchra est regina? Ita demum illa Vide Prov. nihi placebit, fi vobis non admodum placeat.

4. SYRUS, GETA.

Sy. Opto tibi multam felicitatem, Ge. Et ego tibi condu- aHemifichia plicatum opto quiequid optas mihi. Sy. Quid agis rei? Ge. um bucoh-Confabulor. Sy. Qu d? confabulare folus. Ge. Ur vides. Sy. cum. Fortasse tecum. Proinde tibi videndum ut cum homine pro- Est modu ip bo fabuleris. Ge. Imò cum lepidiffimo congerrone confabu-robu, sunt lor. Sy. Quo? Ge. Apuleio. Sy. Istud quidem nunquam non certi denique facis. Sed (a) amant alterna camæna. Tu perpetud studes. Ge. sines, Quos Non est ulla studiorum satietas. Sy. Verum, sed + est tamen nequit confi-B 4

6 Proverbia èTinnitus aurium, vulgo Autor. Plin. L. ifti, incidit in Suum cuique pulchrum.

+ Horatius, modus fiere pedam.

T 00.

Iftel annu arten nile 11 16

Mula A A

thoc luge. AL

至言 Quid

t 20. n cui tqui,

uid. DOS

nsnio! ilk

ico! tun nu-

ıllilule

icut em illium

(0) am ıcti ad-

Va-11-

am

e Elegans. PUTMIVILLE.

modus quidem. Non omittenda quidem funt ftudia, fed u. men intermittenda nonnunquam. Non abjicienda funt, fed b Horscianum relaxanda. Nihil fuave quod perperuum. (b) Voluptates com. mendat rarior u(us. (c) To nihil aliud quam fludes. Perpetuo for des Continenter incumbis literis. Indefinenter inhares char. tis. Studes noctes ac dies., Nunquam non ftudes. Affiduus in studio. Jugiter intentus es libris. Nullum facis studendis. nem, neg; modum, Nullam studiis tuis requiem intermisor Nunquam studendi laborem nec intermitris, nec remitris, 6 Age, tuo more facis. Rides me, ut, foles. Nunc ludis tu qui neighbor entrace dem me. Salfe me rides. Satyricum agis. Naso me suspendu adunce. Non me fallit tuum scomma. Nunc plane joco mecum agis. Sum tibi rifui, Rideor abs te. Pro delectamento me habes. (d) Nunc (tu) me ludos deliciafq, facis, Eadem open affue mihi auriculas afini. Ipfi codices pulvere firug; obdudi loquantur quam fim immodicus in studio. Sy. Emoriar, niloquor ex animo. Dispeream, si quid fingo. Ne vivam, si quid fimulo. Loquor id quod fentio. Quod res est dico. Seriò lo quor. Ex animo loquor, Non fecus fentio quam loquor.

d Nunc. Si it. terponstur pronomen ## integer erit pentameter.

Sente pote da

test a home the

PROPERTY CONTRACT

magnifit;

51.450.3C As sectally, 5

Owining error man He

Mary isla

souls Smilter

CUR NON VISIS.

Ge. Quid causæ est quod tamdiu nos non inviseris? quid rei est quod nos tam raro visis? quid accidit qued tanto tempore nos non adieris? quare tam rarus es faluraror? quid fibi vult quod nos tamdiu non conveneris? quid obstitit quò minus vifis nos frequentius? quid impedimento fuit quò minus jamdo feceris nobis tui videndi copiam?

NON LICUIT PER OCCUPATIONES.

Sy. Non licuit per otium. Volui quidem, at non licuit mihi per mea negotia. Hactenus non finebant negotia u te viserem. Non patiebantur (a) undæ negotiorum quibus involvebar, ut te falutarem. Occupatior fui quam ut poruerim. Tam variis distringebar curis, ut mihi non fuent liberum adire te. Vix ipfi mihi fuit copia mihi, fic me torum molesta quadam negotia possidebant. Negotiis mes imputabis, non mihr. Non defuit voluntas, sed veruit neceffitas. Hactenus non vacavit. Hactenus non contigit ofum. Hactenus non fuit vacuum. Non lieuit per valetudinem. Non licuit per tempestarem. Ge. Equidem accipio tuam excusarionem, sed hac lege, ne sæpius utaris. Excusario tua justior est, quam vellem, siquidem valetudo fuit in caufa. Hae lege mihi purgatus eris, fi quod cessatum est of-

a Ut Unda CHY CYNYM 2pud Catul. pro immenfis curis & negotile.

MANDANDI AC POLLICENDI

cio farcias; fi superiorem ceffationem crebra visitatione pen es. Sy. Tu nihil moraris iftiulmodi officia nimium vulgaria. micitia nostra firmior est quam ut sit officiis istis vulgaribus lenda, Satis crebro vifit qui constanter amat. Ge. Male fie tis curis quæ te nobis adimunt. Quid imprecor istis negoriis uz talem amicum nobis invident? Pessime fit ifti febri qua os tam gravi defiderio torfit tui. Male pereat ifta febris. quidem incolumi,

MANDANDI AC POLLICENDI.

IACOBUS, SAPIDUS. 74. Que fo ut hæc res tibi cordi fit. Etiam atg; etiam rogo t hoc negotium tibi fit cura. Hac in re velim ut totum Sapidum exeras. Si me amas, causam hanc tractabis diligener. Hac in re quæso ut advigiles. Curabis hanc rem mea cauà diligenter. Si verè is es quem semper esse te mihi persuafi, fac ut fentiam hac in causa quanti me facias. - Sa. Define, ego tibi hoc effectum reddam, & quidem propediém. Evenrum præftare non possum; illud polliceor, mihi nec sidem nec studium defuturum. Curabo diligentius quam si mea res ageretur, quanquam meam effe duco que fit amici: faciam ut in me quidvis defideres citius quam fidem ac diligentiam. Tu fac in utramque dormias aurem, ego tibi hoc confectum dabo. Tu quietus esto, in me recipio provinciam omnem, Gaudeo mihi datam occasionem qua declarem animum in te meum. Equidem oratione nihil polliceor, sed re prastabo quicquid est amici finceri, & ex animo bene volentis. Nolim te lastare vana spe. Illud efficiam, ut dicas hoc negotii manda-

SUCCESSUS.

Sa. Res successit opinione melius. Fortuna votis utriusq; bus. favit. Si fortuna tibi nupfiffet, non porniflet este obsequentior. cognomen-Res tua (a) & ventis & amne secundo processir. Vicit etiam tum est à lovota nostra fortuna faventis afflatus: Opinor te litaffe (b) co quemad-Rhamnufiæ, cui fic ex fententia cadunt omnia. Pius impetravi modum dieiquam fuiffem aufus optare. Ventis per omnia fecundis hic cur- & Cypridem. sus nobis peractus est. Res omnis cecidit ex sententia. Pul- Litat autem chrè nobis cecidit hac alea. Opinor (c) volaffe noctuam, adeò non quisquis feliciter exitt nobis parum fapienter institutum.

GRATIARUM ACTIO.

7a. Equidem & gratiam habeo, & habiturus fum quoad e Vide prov. vivam vit.

a Metaphora à naviganti-

is a Billian

1 1100 113

STORAGE

erron alox

of caures

facr ficat, fed cujus facrum Deo placuit. Nottua vola-

d ta. fed comiò fhr

char. uuse dif. lifer

. GL Quiendu

me-O me pera

dudi ni loquid ò lo-

d rei

pore vulc s vimdi

icur

tum amico.

a ut quin ut

inst 10mens .

ne-Otiem.

nam atio

auoficio

a Qui verbo cenus amant, re ipla nihil minus præ-Stant quam promiffa.

vivam, maximam. Pro isto tuo in me officio pares agere gratias vix possum, referre nequaquam. Video quantum debeam tuo in me studio. Nihis miror, neque enim tu quicquam novi fecisti; & hoc magis debeo. De isthoc tuo in me officio amo te, mi Sapide, ut par est, maximé. Quod hac. in caufa præst teris amicum minime (a) aulicum, & habetur à me gratia, & semper habebitur. Quod meum negorium tibi cordi fuerit, amo te & habeo gratiam. Ifthoc officio gratiam inisti apud me maximam. Pergratum est quod causam meam egeris bona fide. Ex omnibus officiis quæ tu plurima in me contulifti, hoc est longè gratissimum. Referre gratiam parem nequaquam possum, agere accuratius inter nos supervacaneum fit; quod unum possum, habebo dum vixero. Isthoc beneficio fateor tibi me magnopere devinctum esse. Hoc nomine plus tibi debeo quam ut unquam folvendo esse queam. Hoc beneficio arctius me tibi * devinxisti quam ut possim & diffolvere, diffolvere. Obligatiorem me tibi reddidifti quam ut nomen meum è ruo (b) diario possim unquam expungere. Hoc officio me fic tuum reddidifti, ut nullum mancipium æquè fit in rebus heri sui. Hâc re me tibi devinctiorem reddidisti quam ur unquam æs alienum possim resolvere. Plurimis nominibus tibi debeo, fed non alio plùs quam hoc. Pro mediocribus beneficiis agendæ funt gratiæ; hoc magis est quam ut conveniat verbis gratias agere.

Devincire eleganter manet in metaphora. b Diarium, codicillive. commentar. ola rerum actarum in fingulos dies.

ate for

42/48/2

· Solin -0 A

house

July He

III STORE

1.172

432000 ALLEY BUT

Bal is a

215

- 30 3 3 L

article 4

RESPONSTO.

Sa. Aufer mihi ista. Major est nostra necessitudo quam ut vel zu mihi, vel ego tibi pro ullo officio debeam gratias agere. Non contuli hoc in te beneficium, sed retuli. Mihi quidem abunde relatam gratiam arbitror, fi gratum est quod seci sedulo. Non est cur mihi gratias agas, si pro tot tuis in me beneficiis non vulgaribus hoc officiolum rependi. Equidem nihil laudis mereor, ingratissimus habendus si deswissem amico. Quicquid est in rebus meis, quicquid mea cura præstari potest, hoc ram tuum esse ducito quam id quod est maxime tuum. Videor mihi beneficium accepisse, quod nostrum officium boni consulis. Pro tantillo officio mihi tam accurate gratias agis, quasi non multo majora tibi debeam. Sibi bene facit qui bene facit amico. Qui bene meretur de amico, non dat beneficium, sed scenerat. Si ex animo probas officium in te meum, fac utare sæpiús. Ità credam tibi gratum este quod feci, si quoties desiderabis operam meam, pon roges, fed imperes quod voles,

ARGU-

ARGUMENTUM.

Colloquium hot de tribus pracipue agit. I. De Superstitiosa quorundam peregrinatione, ad Hierosolymam & loca sacra, sub religionus pratextu. 2. De Votis temere non suscipiendis, inter compotatiunculas, frivola de causa; illud temporus impensarum operaque, in aliu qua ad veram propius pietatem accedunt insumendum esse. 3. De indulgentiarum Rontissiciarum & diplomatum sutilitate & absurditate.

C.

i

ARNOLDUS, CORNELIUS.

Ar. CAlve multum, Corneli, jam toto seculo defiderate. Co. Salve & tu, sodalis exoptatissime. Ar. Jam desperabamus reditum tuum. Ubi tam diu peregrinatus es? Co. Apud inferos. Ar. Non admodum veri diffimile dicis, adeò nobis redifti squalidus, macilentus, ac pallidus. Co, Imò ab Hierosolymis adsum tibi, non à profundis manibus. Ar. Quis Deus aut quis ventus te illuc adegit ? Co. Quæ res adegit alios innu-1 100 meros? Ar. Stultitia, ni fallor. Co. Igitur hoc convitii non in Taken dishal me solum competer. Ar. Quid illic venabare? Co. Ut miser diction which essem. Ar. Isthuc licebar domi. Estne illic quod tu putes spe-STED THE WAR ctatu dignum? Co. Ut ingenuè fatear tibi propemodum nihil, all of he Rea Ostenduntur quædam monumenta vetustatis, quorum mihi SECONE. nihil non videbatur commentitium, & excogitatum ad alliciendos fimplices & credulos. Imò nec hoc arbitror illos certò scire, quo loco sita suerit olim Hierosolyma. Ar. Quid igitur vidisti? Co. Magnam ubique barbariem. Ar. Nihilo sanctior redis? Co. Imò multis partibus deterior. Ar. Nummatior ergo? Co. Imo (a) nudior Liberide. Ar. An non poe- a Vide Chinitet igitur tam longinque peregrinationis frustrà susceptæ? liad, Co. Nec pudet, quia tam multos habeo stultitiz mez sodales? nec poeniter, quia frustrà jam sit poenitere. Ar. Nihil ergo fructus refers è tam difficile Peregrinatione? Co. Multum Ar. Quid tandem? Co. Quia posthac vivam suavius. Ar. An quia (b) jucundum eft meminisse laborum afforum? Co. Eft b vide pro iftud quidem nonnihil, fed non in hoc fune omnia. Ar. Eft- verblum. ne aliud præmium? Co. Eft fane. Ar. Quod? Effare. Co. Mag. Alli labi na voluptate quoties libebit, & ipse me afficiam & alios mentiendo, quoties itinerarium meum recitabo in conciliabulis aut in conviviis. Ar. Profecto non tu procul aberrar à scopo. Co. Deinde, non minus capiam voluptatis, cum alios audiam mentientes de rebus quas nec audierunt unquam nec viderunt. Idque faciunt tanta confidentia, ut cum narrent (c) e vide Chi-Siculis gerru vaniora, tamen fibi eriam persuadeant se vera liadesloqui. Ar. Mira voluptas! Non omnino tibi (d) periit ole- a vide Chie um 6 opera, quod aiunt. Co. Imo hoc arbitror, aliquanto liades.

ducti proficiscuntur in militia, omnium scelerum scholam. Ar. Sed illiberalis est voluptas, ex mendaciis voluptatem capere. Co. Verum hoc aliquanto liberalius, quam obtrectatione vel delectare vel delectari, aut alea tempus & rem perdere. Ar. Cogor equidem pedibus in tuam ire sententiam. Co. Verum eft & alius fructus. Ar. Quis? Co. Si quis erit amicus egregiè charus affinis huic infania, cum admonebo domi mapeat: ut nautæ solent ejecti naufragio monere navigaturos quid periculi fit vitandum. Ar. Utinam mihi monitor adfuifies in tempore. Co. Quid? Num fimilis morbus te quoque corripuit? Num afflavit & te hujus mali contagium? Ar. Vifi Romam & Compostellam. Co. Deum immortalem! quanto mihi solatio eft, te contigisse stultitiz mez socium? (e) Quæ Pallas isthuc tibi misit in mentem? Ar. Non Pallas, sed ipla Moria, præfertim cum domi haberem uxorem integra adhuc zrate, liberos aliquot, & familiam que pendebat ex me, & opera mea quotidiana alitur. Co. Oportuit fuisse seriæ rei quippiam quod te à chariffimis tuis distraxerit. Narra, obsecro. Ar. Pudet dicere. Co. Non apud me, qui, ut scis, eodem teneor malo. Ar. Comporabamus aliquot vicini, Ubi vino incaluerat animus, erat qui prædicabat, tibi esse in animo falutare divum Jacobum, erat alter qui divum Petrum. Illico non defuit unus aut alter qui sponderent se comites foren Tandem vifum est ut omnes irent fimul. Ego, ne viderer parum commodus compotor, policitus fum & ipfe. Mox agitari cœptum, utrò potius iremus Romam, an Compostellam. Factum est Senarusconsultum, ut bonis auspiciis utroque postridie proficisceremur omnes. Co. O grave decretum, dignius quod vino inscriberetur quam æri! Ar. Ac mox ingens obambulat patera, quam ubi fuo quifque ordine ebibiffer, vorum factum eft inviolabile. Co. Nova religio! Sed Pariplaris num omnibus contigit reditus incolumis? Ar. Omnibus, + præterquam tribus: quorum unus in profectione moriens, mandavie nobis ut fuis verbis falutem diceremus Petro & Facobo : Alter periit Roma, juffitque ut fuo nomine falutaremus uxorem ac liberos: Tertium reliquimus Florentia valetudinis plane deplorate. Opinor jam effe apud superos. Co. Adeone pius erat? Ar. Imo nugator maximus. Co. Unde igitur ifthuc sufpicare? Ar. Quia peram habebae indulgentiis largiffimis difternam. Co. Audio, sed iter est lon-

> gum in cœlum, nec fatis, ut audio, tutum, ob + latrunculos qui obsident regionem aeris mediam, Ar. Yerum.

qui sape Pal-ladem facit wic aut illi **lugger**entem id facto it opus.

e Allufit ad Homerum

+ Ridiculo mutivo:

correctio.

sed ille sat erat mutitus deplomatibus. Co. Qua lingua defcriptis? Ar. Romana. Co. In tuto eft igitur? Ar. Eft, nifi force incidat in genium aliquem qui Latine nesciat, tum effet illi redeundum Romam, & novum diploma imperrandum, Co. Bullæ venduntur illic & mortuis? Ar. Maxime. Co. Sed interim illud mihi monendus es, nè quid effutias incogitantius. Jam enim (f) corycen plena funt omnia. Ar. Ego vero ni- fld eft obhil elevo indulgentias, sed combibonis mei stultitiam rideo, vide prov. qui cum effet alioqui nugator nugacissimus, salutis suæ (8) pro- vide Chiram, ut aiunt, ac puppim in membrana collocavir potius quam liades. in correctis affectibus. Sed quando fruemur illa voluprate quam modo prædicabas? Co. Cum erit commodum adornabimus comporatiunculam aliquam, vocabimus nostri ordinis homines, ibi certabimus mentiendo, nósque affatim mutuis mendaciis oblectabimus. Ar. Age fiat.

fervatoribus:

ARGUMENTUM.

In hec colleguio taxantur illi qui Romam curfitant, venanturque Sacerdotia crebre gravi jactura cum morum, tum pecunia. Monentur Sacerdates pro Concubina, lestione bonorum authorum semet oblestare. Jocularia de oblongo nafo.

PAMPHAGUS, COCLES.

Pa. A UT parum prospiciunt oculi, aut Coclicem veterem 1 compotorem meo video. Co. Imò, nihil te fallunt oculi tui, vides fodalem ex animo tuum. Pa. Nulla cuiquam erat spes reditus tui, qui tot annos abfueris, ignaris omnibus aid eft adulque te terrarum haberet regio. Sed unde? dic quefo. Co. Ab terum Bofat. Antipodibus. Pa. Imò ab insulis, opinor, fortunatis. Co. Gau- Quarenti tondeo quod agnoveris sodalem tuum, nam verebar nè fic do- rum ministramum redirem quemadmodum redit Ulysses. Pa. Quonam bit inertem: pacto rediit ille? Co. Nec ab uxore est agnitus. Solus * canis lat maritum jam vetulus motă caudâ dominum agnovit. Pa. Quot annos qui nimiu ille domo abfuerat? Co. Viginti. Pa. Tu plures abfuisti? nec diu abfuit: tamen fefellit me tua facies. Sed quis sithoc narrat de Ulyf. Nam Ulyf. fe? Co. Homerus. Pa. Oh, ille, ut aiunt, pater est omnium austus agnofabularum : fortaffis uxor interim asciverat (a) taurum alium vit præter & idcirco non agnovir (b) Ulyssem suum. Co. Imò nihil illa Canem. castius; sed Pallas addiderat Ulyssi senium, nè posset agnosci, c Malesca Pa. Qui tandem agnitus est? Co. E tuberculo quod habebat que ocules in digito pedis. Id animadvertit nutrix jam admodum anus, habent quidum illi pedes lavat. Pa. O curiofam (c) lamiam! Et tu mit bus profe raris, si ego te agnovi ex isto tam insigni naso? Co. Nihil unt omnia me poeniter hujus nasi. Pa, Nec est cur poenitear, cum orga- cum foris

* Ulyffie cafem reducem num excutiunt,

d Inftrumenectis attrahunt navem commiffuri bellum.

Diena. T Prov. Aureo piscari bamo.

· Vide Chiliades, & allufum eft ad emnia comedentem.

num tibi fit ad res tam multas utile. Co. Ad quas? Pa. Primum ad extinguendas lucernas erit cornu vice. Co. Perge. Pa. Deinde, fi quid hauriendum erit è cavo profundiore, fuerit loco promufcidis. Co. Papæ! Pa. Si manus erunt occupatæ, licebit uti vice paxilli. Co. Etiámne ampliús? Pa. Conducet excitando foculo, fi defuerit follis. Co. Belle narras. Quid præterea? Pa. Si lumen officiat scribenti, præbebit umbraculum. Co. Ha, ha, he: est præterea quod dicas? Pa. In bello navali præbebit usum (d) harpagonis. Co. Quid in bel. ta quibus in- lo terrestri ? Pa. Erit loco clypei. Co. Quid deinde ? Pa. Findendis lignis erit cuneus. Co. Probé. Pa. Si praconem agas, erit tuba: fi clafficum canas, cornu: fi fodias, ligo: fi metas, falx: fi naviges, anchora: in popina fuerit fuscina: in piscando, hamus. Co. O me felicem! nesciebam me circumferre tam ad multa conducibilem suppellectilem. Sed quis interim terrarum angulus te habuit? Pa. Roma. Co. At qui fieri potuit, ut in tanta luce nemo te sciret vivum? Pa. Imo nuf. quam magis latent boni viri, adeò, ut fæpe clarissima luce neminem videas in frequenti foro. Co. Redis igitur nobis onuflus facerdotiis? Pa. Venatus equidem fum sedulo, at parum favit * Delia. Nam complures illic f piscantur hamo, quod dici folet, aureo. Co. Stultum piscandi genus. Pa. Et tamen pulchre succedit nonnullis : sed non omnibus feliciter cadit hæc alea. Co. An non infigniter stulti sunt qui plumbum commutant auro? Pa. Sed non intelligis in plumbo facro venas auri subesse. Co. Quid igitur? redisti nobis nihil aliud quam Pamphagus? Pa. Non. Co. Quid igitur? Pa. (e) Lupus hians. Co. Felicius redeunt qui Afini redeunt, facerdotiorum farcina nomen Pam- di graves. Cur mavis sacerdotium quam uxorem? Pa. Quia miphagus, quad hi placet otium. Arridet Epicurea vita. Co. At mea sententia Gracis sonat suaviùs vivunt quibus est lepida puella domi, quam complechantur quoties libet. Pa. Sed adde, nonnunquam cum non libet. Amo voluptatem perpetuam: qui ducit uxorem, uno mense felix est: cui contingit opimum sacerdotium, in omnem usque vitam fruitur gaudio. Co. Sed triftis est solitudo. adeò ut nec Adam suaviter victurus fuerat in Paradifo, nist Dens illi adjunxisset Evam. Pa. Non deerit Eva cui sit opulentum facerdotium. Co. Sed voluptas non est voluptas quæ cum mala fama malique conscientia conjuncta est. Pa, Verum dieis, & ideirco mihi in animo est, confabulatione librorum solitudinis rædium fallere. Co. Istis quidem sodalibus nihil jucundius. Sed redisne ad tuam piscationem? Pa. Redeo, fi liceat parare novam escam. Co. Aureamne an argenteam? Phi

Pa. Urramlibet. Co. Bono animo es, pater suppeditabit. Pa. Nihil illo tenacius. Nec crediturus est dennò cum intellexerit mihi fortem etiam periisse. Co. Verum ista lex est alex. Pa. Sed ille non delectatur hac alea. Co. Si pernegabit ille, commonstrabo tibi unde possis quantum voles pecunia sumere. Pa. Tu verò mihi voluptatem narras: age, monstra, jam cor mihi salit. Co. In promptu est. Pa. Nactus es thesaurum aliquem? Co. Si nactus essem, mihi nactus essem, non tibi. Pa. Si queam corradere centum ducatos, revixerit spes. Co. At ego tibi commonstro unde possis haurire centum millia. Pa. Quin tu igitur me beas? Ne diutius eneca. Dic unde. Co. Ex Alle Budei? Illic reperias innumeras myriades, five auream malis moneram, five argenteam, Pa. Abi quò dignus es cum tuo joco, illine tibi resolvam quod debuero pecuniz. Co. Resolves, sed quod illine tibi numeraro. Pa. Age, novi nasum tuum. Co. At mihi præ te nasus est nullus. Pa. Imo nihil te nasucius. Nihil es nisi nasus. Ludis in re seria, Hac in te (f) ringi possim citius quam ridere. Resegravior est f Ringitut quam ut ridere libeat. Tu, si hic esses, non luderes. Sum tibi iratus, non rider. Richus ludibrio. Illudis mihi, & illudis me. Joco me tractas in re igitur eft dineutiquam jocofa. Co. Minime rideo, id quod res est dico, ductio labio-Non rideo quidem, imò rem ipsam dico. Seriò loquor: ex rum, sed pres animo loquor. Simpliciter loquor. Vera loquor. Pa. Ita tibi dolore, cum semper (g) flet in capite pileum, ut ista tu fimpliciter loqueris. Sed cesso abire domum cogniturus quo statu fint illic omnia? Co. Offendes nova permulta. Pa. Credo, sed utinam in eos qui diomnia ex animi sententia. Co. Isthoc oprare licet omnibus, sed hactenus obtigit nemini. Pa. Hoc quoque commoditatis que dicunt; adferat utrique nostrum sua peregrinatio, quod dulcior erit id est præpoposthac domus. Co. Nescio, nam video quosdam septies illo ftere flet pirecurrere. Adeò scabies illa fine fine solet prurire, fi quem leum. femel invaferit.

rifus fit ex gaudio: gProverb. eft verfum fen-

ARGUMENTUM.

Taxatur hic scelestissima Militum vita. Docetur effe calamitofa : Bellum effe Confusionem; sentinam vitiorum, ubi nec fanis nec profanis parcitum est. Spes prada allestat in bellum. Facinora militia ex impia hac militio confessione proponuntur, ut adolescentes ab hoc vita instituto abhorreant.

HANNO, (a) THRASYMACHUS.

Ha. T Nde redis nobis * Vulcanus, qui Mercurius hine na, nomen abieras? Th. Quos Vulcanos, aut quos Mercurios aptum militi. mihi narras? Ha. Quia alatus videbare cum abires, nunc claudicas. Th, Sic à bello rediri solet, Ha. Quid tibi cum bello, dus. Mercu-

a Id eft, and dax in pughomo rius alarus.

Vide Prov. Zonam per-

Pecunia è homo quovis damà fugacior? Th. Spes prædæ reddiderat fortem. Ha. Multum igitur refers (b) manubiarum? Th. Imo (c) Zonam inanem. Ha. Tanto minus gravare farcina. Th. Atqui sceleribus onustus redeo. Ha. Gravis profecto sarcina, fi verum dicit Propheta, qui peccatum appellat plumbum. Th. Plus illic scelerum & vidi & patravi, quam unquam antehac in omni vita. Ha. Ecquid igitur arridet vita militaris? Th. Nihil neg; scelestius neg; calamitosius. Ha. Quid igitur in menteni venit iftis qui nummo conducti, nonnulli gratis, currunt ad bellum non aliter quam ad convivium? Th. Ego nihil aliud conjecture poffum, quam illos agi malis furiis, feféq; totos malo demonifac miserie devovisse, nec aliud quam hic manes suos anticipare. Ha. Ita quidem videtur. Nam ad res honestas vix ullo pretio conduci queant. Sed expone nobis quomodo gestum sit prælium, & utro sese inclinarit victoria. Th. Tantus erat strepitus, tumultus tubarum, bombi, cornuum tonitrua, hinnitus equorum, clamor virorum, ut neque viderespotuerim quid gereretur, adeò ut vix scirem ubi essem ipse. Ha, Unde igitur cæteri qui ex bello veniunt sic depingunt fingula, quid quisq; dixerit aut gesterit, quasi nusquam non abfuiffent oriofi spectatores? Th. Ego credo iltos mentiri splendidé. In tentorio meo quid gestum sit, scio: quid in prælio, prorfus ignoro. Ha. Anne hoc quidem scis, unde tibi venerit claudicatio? Th. Vix ità me Mavors posthac malè amet: suspicor aut saxo, aut equi calce læsum genu. Ha. At ego scio. Th. Scis? an tibi narravit aliquis? Ha. Non, sed divino. Th. Dic igitur. Ha. Cum fugeres pavidus, collapsus humi offendisti in cilicem. Th. Despeream nisi rem acu tetigisti, adeò verisimili est quod divinasti. Ha. Abi domum & uxori narra tuas victorias. Th. Illa mihi occinet haud fuave (d) encomium, qui nudus redeam. Ha. Sed unde restitues quod rapuisti? Th. Jampridem restitui. Ha. Cui? Th. Scortis, (r) Ocnopolis & iis qui me vicerunt alea. Ha. Satis militariter; par est, ut quod male partum est, pejus dispere at. Verum à sacrilegiis, opinor, temperatum est. Th. Imo illic erat (f) facrum nihil. Nec profanis parcitum est, nec fanis. Ha. Quo pacto farcies? Th. Negant oportere farciri quod in bello commissum fie: jure fit quod illic fit. Ha. Jure belli fortaffis. Th. Tenes. Ha. At istud jus summa est injuria. Te non patrix pietas, fed prædæ spes pertraxit in bellum. Th. Faccor. & arbitror paucos illuc ire fanctiore proposito. Ha. Est aliquid infanire cum multis. Th. Concionator è suggesto pronunciavir, bellum effe justum. Ha, Suggestum illud non solet mentiri.

C

h

ai

e

n

Q

C

ft

b

h

Ir

n

C

H

ib

ef

fa

T

ca

Of

ra

pe

ac

cr

ta

VI

H

m

& Solent encomio laudari qui fortiter le gestiffent in bello. e Id eft, vinorum venditoribus, cauponis. f Atlufum eft ad proverb. Oud'it lepot, tametti deflexit in alium fenfum.

C

A

1

mentiri. Sed ut justum sit principi, non continuò justum est tibi. Th. Audivi ex (g) Rabbinis, quòd licet sua cuique g Vocant Hel arte vivere. Ha. præclara ars incendere domos, diripere do nostri Mas empla, violare facras virgines, spoliare miseros, occidere gistros noinnoxios. Th. Lanii conducuntur ad mactandum bovem; aros. cur nostra ars reprehenditur, quòd conducimur ad mactandos homines? Ha. Non eras solicitus, quonam esset migra-tura anima tua, si contigisset in bello cadere? Th. Non admodum: bona spes habebat animum meum: nam divæ Barbaræ ne semel commendaram. Ha, Receperat illa tutelam tui? Th. Sic mihi vifa est annuere capite aliquantulum. Ha. Quando isthuc tibi visum est? mane? Th. Non, sed à cœna, Ha. Sed tum, ut arbitror, etiam arbores tibi vifæ funt ambulare. The Ut hic divinat omnia! sed præcipua spes erat (h) in divo h Allusum en Christophoro, cujus imaginem quotidie contemplabar. Ha, vulgi opini-In tentoriis? Unde illic divi? Th. Carbone pinxeramus il- oni, unde Ium in velo. Ha. Nimirum haudquaquam (i) ficulneum, ut Christopho aiunt, prasidium erat carbonarius ille Christophorus. Sed ros cum hoc extra jocum, non video qui possis expiari à tantis flagitis, disticho pinisi te conferas Romam. Th. Imò novi viam breviorem. Ha. cos, videas. Quam? Th. Ibo ad Dominicales, illic paulo tranfigam cum Christopheri commissariis. Ha. Etiam de sacrilegiis? Th. Etiam si Chriquicunque zustum ipsum spoliassem, ac decollassem etiam; tam largas ha- etur llo nembent indulgentias, & authoritatem componendi. Ha. Bene pe die non morhabet, si vestram compositionem Deus ratam habuerit. Th. te mala mori-Imò magis metuo nè diabolus non habeat ratam. Nam Deus i Id eft, panatura placabilis est. Ha. Quem tibi facerdorem deliges? Tb. rum utile & Cui cognovero quam minimum esse frontis ac bonæ mentis, validum. Vi-Ha. Nè non habeant similes labra la ucas. Ab illo purus ab- de Chiliades. ibis ad corpus Dominicum? Th. Quidni? Posteaquam semel anavibus deeffudero * fentinam in illius cucullum, ego me exoneravero fumpta, pro sarcina: ipse viderit qui absolvit. Ha. Qui scis an absolvit? omnia faci-Th. Scio. Ha. Quonam indicio? Th. Quia manum imponit nora. capiti, admurmurans nescio quid. Ha. Quid si reddat tibi omnia peccata tua, cum manum imponit, hæc admurmurans, Absolvo te ab omnibus benefactis, que nulla in te comperio, & restituo te tuis moribus, talémque dimitto qualem accepi? Th. Viderit ille quid dicat; mihi fatis est quod me credo abfolutum. Ha. Sed ifthuc tuo periculo credis. Fortaffe non fuerit satis Deo, cui debes. Th. Unde tu milii obvius, qui mihi conscientiam è serena nubilam redderes? Ha. Felix occursus. Bona avis est obvius amicus qui bene monear. The Nescio quam bona, certe parum suavis.

ARGU-

ARGUMENTUM.

Colloquium hoc Herilia trattat mandata, & Famuli officia. I. Suscitat herus dormientem servum, jubet adornare domum. Responsat servus, Nihil de prandio, Ge. 2. Mittendi in varia negetia. 3. Equitandi.

1. SUSCITANDI, DORMIENTEM. (a) RABANUS, SYRUS.

ri nomen, ut Syrus fervi ex omnibus Comœdiis . dæorum & Syrorum gentem ferafferit.

Aprum he- Ra. T TEus, heus furcifer, jamdudum raucesco clamore, nec tu tamen expergisceris: vidêre mihi vel cum gliribus certare posse. Aut ocyùs surge, aut ego tibi fuste somnum iftum excutiam. Quando crapulam hefternam edormieris? & Cicero Ju- Non te pudet, somnium hominis, in multam lucem stertere? Oui frugi sunt famuli solent exortum Solis antevertere, curaréque ut herus surgens reperiat omnia parata. Ut ægre vituti natam divellitur à nido tepefacto cuculus! Dum scalpit caput, dum distendir nervos, dum oscitat, tota abit hora. Sy. Vixdum diluxit. Ra. Credo tibi: Nam tuis oculis adhuc multa nox est. Tibi nox adhuc est concubia. Sy. Quid me jubes facere? Ra. Fac ut luceat foculus, verre pileum ac pallium, exterge calceos & crepidas; inversas calligas primum intus purga scopis, mox foris; deinde suffitum aliquem facito purgando aëri; accende lucernam; muta mihi lineum indufium, ac ad ignem fumi expertem ficca lotum. Sy. Fiet. Ra. Atqui move te ocyus; (b) Jam hæc fecisse oportuit. Sy. Moveo. Ra. Video, sed nihil promoves: ut incedit testudo! Sy. Non paffum fimul forbere dy flare. Ra. Etiam fententias loqueris. carnifex! Tolle marulam, compone lecti ftragulas, revolve cortinas, verre payimentum, verre solum cubiculi, adfer aquam lavandis manibus. Quid cessas, afine? Annus est priusquam accendas candelam. Sy. Vix reperio scintillam ignis, Ra. Sic heri condidifti? Sy. Nec follem habeo. Ra. Ut re-Tponsar nebulo? quasi qui te habeat, careat folle. Sy. Quam imperiofum habeo dominum! Vix hujus justis decem expediti famuli fecerint fatis. Ra. Quid ais, ceffator? Sy. Nihil, omnia recté. Ra. Non ego te audio murmurantem? Sy. Equidem precor. Ra. Credo, Pater-noster inversum, Precationem opinor dominicam præpostere. Quid gannis de imperio? Sy. Precor tibi ut fias Imperator. Ra. Et ego tibi, ut fias homo ex caudice. Sequere me ad templum usque; mox domum recurrito, lestos concinnaro, hæc confusa suo quæque loco digirito: Fac ut niteat tota domus, matulam defricato, hac fordida submoveto ab oculis. Fortassis invisent me quidam aulici. Si quid sensero prætermissum, vapulabis largiter. Sy. Hic fanè novi + benignitatem tuam. Ra. Proinde cave, si sapis, Sy. At interim de prandio nulla mentio,

& Terentianum cft.

f Aκυρολοyia, vel etiam αντίφρασις, id ett, animum verberandi cupidum.

TUSSA HERILIA:

Ra. Vah! ut hic mentem habet furcifer? Non prandeo domi, itaque sub horam decimam ad me transcurrito, abdu-Aurus me eò ubi sum pransurus. Sy. Tibi quidem prospechum, sed hie interim nihil est quod ego edam. Ra. Si non est quod edas, est quod esurias. Sy. Nemo fit esuriendo satur. Ra. Eft panis. Sy. Eft, sed ater & furfuraceus. Ra. Delicias hominis! Te quidem fœnum esse oportuit, si pabulum detur te dignum. An postulas ut te asinum tantum placentis saginem? Si fastidis panem citra obsonium, adde porrum, aut, fi mavis, cepe.

m

1

. ?

4re

m

m

X ?

12

ľ-

11

. 72

-

2. MITTENDI IN VARIA NEGOTIA.

Ra. Eft ribi abeundum in forum. Sy. Tam procul? Ra. Non funt nisi sex passus; tibi pigro sunt bis mille. Consulam autem tuæ pigritiæ. Eadem legatione multa conficies negotia; tu supputa in digitos, ut memineris. Primum deflectes ad vestiarium, ac thoracem (a) undulatum, si jam persectus est, vulgo de ab eo recipies. Hinc quæres Cornelium (b) veredarium; is Chamelot. plerumque est in Cervo; ibi poritat; rogabis si quid habet b Quem vul literarum ad me, & ad quem diem fit profecturus. Deinde con- go curforene venies mercatorem pannarium, rogabis meis verbis nè quid aut postana solicitus fit quòd pecuniam non miserim ad diem præscriptum; numerabitur propediem. Sy. Quando? ad Calendas Græcas? Ra. Rides, ganeo? Imò ante Calendas Martias. In reditu deflectes ad lævam. & ex bibliopolis disces si quid advectum sit novorum libellorum à Germania, cognosce qui fint, & quanti venales. Post hæc rogabis Goclenium, ut mihi dignetur esse conviva alioqui coenaturo soli. Sy. Etiam convivas vocas? non habes domi unde vel murem palcas. Ra. Proinde tu, confectis cæteris, abi ad macellum, & enie nobis armum ovillum: eum curabis eleganter affum. Audin' hæc? Sy. Plura quam vellem. Ra. At vide ut memineris. Sy. Vix potero dimidium. Ra. Etiam hie stas, cessaror? jam redisse oportuit. Sy. Quis possir unus tot rebus obeundis sufficere? Deduco ac reduco. Sum illi à scopis, à matula, à pedibus, à manibus, à poculis, à libellis, à rationibus, à jurgiis, à legationibus: postremo non videor illi sat occupatus nifi sim & coquus.

EQUITANDI.

Ra. Profer ocreas, nam equitandum est. Sy. En adfunt. Ra. Probè quidem abs te curatæ? totæ albent fitu. Opinor nec extersas nec unctas hoc anno, adeò rigent præ siccitate. Exterge subuvido panno: mox unge ad ignem diligenter,

at macera donec mollescant. Sy. Curabitur. Ra. Ubi calcaria? Sy. Adsunt. Ra. Verum, sed obducta rubigine. Ubi frænum & ephippia? Sy. Sunt in promptu. Ra. Vide ne quid desit, aut ne quid ruptum aut mox rumpendum, ne quid nobis sit in mora cum erimus in cursu. Propera ad sellarium & hoc lorum cura sarciendum. Reversus inspice soleas sive calceos equorum, num qui clavi desint aut vacillent. Quam macilenti sunt equi, quamque strigoss? Quoties abstergis aut pectis illos in anno? Sy. Imò quotidie. Ra. Nimirum res ipsa loquitur. Jejunant, opinor, nonnunquam totum triduum. Sy. Minimé. Ra. Negas tu quidem, sed aliud dicturi sunt equi, si loqui liceat: quanquam satis loquuntur ipsa macie. Sy. Curo seduló. Ra. Cur igitur tu habitior equis? Sy. Quia non pascor sono. Ra. Hoc igitur restat, Adorna manticam celeriter. Sy. Fiet.

ARGUMENTUM.

Monita Padagogica docent puerum verecundiam, civilitatem, & mores atati sua decoros; quo gestu standum alloquenti majores, de cultu, sermone, de moribus in convivio, in schola.

PÆDAGOGUS, PUER.

Geftus.

Vultus.

Veftis.

Sermo.

Paucus.

Pa. TU mihi videre non in aula natus, sed in caula, adeò moribus es agrestibus. Puerum ingenuum decent ingenui mores. Quoties alloquitur te quispiam cui debes honorem, compone te in rectum corporis statum, apperi caput: vultus fit nec tristis, nec torvus, nec impudens, nec protervus, nec instabilis, sed hilari modestia temperatus; oculi verecundi, semper intenti in eum cui loqueris; juncti pedes, quieræ manus. Nec vacilles alternis tibiis, nec fint gesticulosæ manus, nec mordeto labrum, nec scabito caput, nec fodito aures. Vestis item ad decorum componatur, ut totus cultus, vultus, gestus, & habitus corporis ingenuam modestiam & verecundam indolem præ se ferat. Pu. Quid si mediter? Pa. Fac. Pu. Siccine fatis? Pa. Nondum. Pu. Quid fi fic? Pa. Propemodum. Pu. Quid fi fic? Pa. Hem, fatis est, isthuc tene. Nè sis ineptè loquax aut præceps, nec vagetur animus interim; fed fis attentus quid ille dicat. Si quid erit respondendum, id facito paucis ac prudenter, subinde præfatus honorem, nonnunquam & addito cognomento honoris gratia: atque identidem modice flectas alterum genu; præfertim ubi responsum absolveris. Nec ab-specimen aliquod hujus rei nobis præbe,-__Quantum temporis

temporis abfuisti à maternis adibus? Pu, Jam sex ferme menses. Pa. Addendum erat, Domine. Pu. Jam sex ferme menses. Domine. Pa. Non tangeris desiderio matris? Pu. Nonnunquam fané. Pa. Cupis eam revisere? Pu. Cupio, Domine, fi id pace liceat tua. Pa. Nunc flectendum erat genu. Bene habet. Sic pergito. Cum loqueris, cave nè præcipites. Nes præceps. fermonem, aut hæsites lingua, aut palato immurmures: fed distincte, clare, articulate, consuescito proferre verba tua. Si quem præteribis natu grandom, magistratum, sacerdotem, doctorem, aut alioqui virum gravem, memento apperire caput, nec pigeat inflectere genu. Iridem facito cum præteribis Ædem sacram, aut imaginem Crucis. In convivio fic te præbebis hilarem, ut semper memineris quid deceat ætatem tuam: postremus omnium admoveto manum patina. Si quid datur lautius, recusato modeste: si instabitur, accipe, & age gratias: mox decerpta portiuncula, quod reliquum est illi reddito, aut alicui proxime accumbenti. Si quis In potu. præbibet hilariter, illi bene precator, sed ipse bibito modicé. Si non fitis tamen admoveto cyathum labiis. Arride loquentibus: ipfe nè quid loquaris, nisi rogatus. Si quid obscœni dicetur nè arride, sed compone vultum quasi non intelligas. Nè cui obtrectato, ne cui temet anteponito, nè tua jactato, nè aliena despicito. Esto comis etiam erga tenuis fortunæ Erga condisodales. Neminem deferto. Ne fis lingua futili. Ita fiet ut scipulos. fine invidia laudem invenias & amicos pares. Si videris convivium esle prolixius, precatus veniam, ac falutaris convivis, fubducito te à mensa. Vide ut horum memineris. Pu. Dabitur opera, mi præceptor. Numquid aliud vis? Adiro nunc libros. Pu. Fiet.

1

è

5

5

â

1

ARGUMENTUM.

Ludendi veniam impetrant pueri misso ad praceptorem legato Coclite, qui honestas recreationes animo corporique necessarias ostendit. Monet praceptor ut gregatim ludant, &c. 1: Ludendi pilâ palmariâ: eligendi partes. 2. Ludendi globis, plebiscita spharisterii. 3. Ludendi spharâ per annulum terreum. 4. Saltandi, non saltandum mox à prandio, ranarum saltus : Currendi, Natandi.

NICOLAUS, HIERONYMUS, COCLES, PÆDAGOGUS.

Ni. TAmdudum & animus, & cœlum, & dies invirat ad lu-J dendum. Hi. Invitant quidem hæc omnia, sed solus præceptor non invitat. Ni. Subornandus orator quispiam qui veniam extorqueat. Hi Aptè quidem dictum, extorqueat: Nam citius clavam extorferis è manu Herculis, quam ab

hoc

hoc ludendi veniam. At olim illo nemo fuit ludendi avidior. Ni. Verum; sed jam olim ille oblitus est se fuisse puerum. Ad verbera facillimus est & liberalis; hic parcissimus idémque difficillimus. Hi. Attamen protrudendus est aliquis legatus non admodum verecundæ frontis, quem non illico protelet suis sævis dictis. Ni. Eat qui volet, ego carere malo quam rogare. Hi. Nemo magis accommodus ad hanc legationem quam Cocles. Ni. Nemo prosectó. Nam perfrictæ frontis est ac bene linguax: deinde sensum hominis pulchre callet. Hi. I, Cocles, ab omnibus nobis magnam initurus gratiam. Co. Equidem experiar seduló. Verum si non successerir, nè conferte culpam in oratorem vestrum. Hi. Bene ominare; si te satis novimus, impetrabis. Abi orator, redibis exorator. Co.

Eo. Bene fortuner legationem meam Mercurius.

Salve, Praceptor. Pa. Quid fibi vult nugamentum hominis? Co. Salve, præceptor observande. Pa. Infidiosa civilitas! Satis jam falveo. Dic quid velis. Co. Totus discipulorum tuorum grex orat ludendi veniam. Pa. Nihil aliud quam luditis etiam absque venia. Co. Scit tua prudentia vigorem ingeniorum excitari moderato lufu, quemadmodum nos docuifti ex Quintiliano. Pa. Sane; ut ifthuc tenes quod pro te facit? Laxamento opus est iis qui vehementer laborant: vobis, qui segniter studetis & acriter luditis, frano magis opus est quam laxatis habenis. Co. Adnitemur pro viribus; & fi quid hactenus cessarum est, post diligentia farcietur. Pa. O sartores! Quis erit fide-jussor aut sponsor isthuc futurum? Co. Ego capitis mei periculo non dubitem esse Tponsor: Pa. Imo culi periculo potiús. Scio quam non sie tutum tibi credere; tamen hic periculum faciam quam fis bonz fidei. Si dederis verba, posthac nequicquam mecum egeris. Ludant, sed gregatim in campis. Nè divertant ad compotationes, aut alia nequiora. Mature se recipiant domum ante Solis occubitum. Co. Fiet.

Exoravi, quanquam ægre. Hi. O lepidum caput! omnes amamus te plurimum. Co. Sed interim cavendum ne quid peccemus, alioqui de meo tergo dependendum foret, fide justi
vestro omnium nomine. Quòd si quid accidat, non est quòd
me posthac utamini legato. Hi. Cavebitur. Sed quod lusus genus potissimum placet? Co. De hoc in campo consultabimus.

1. LUDENDI PILA.

Ni. Nulla res melius exercet omnes corporis partes quam pila palmaria; sed aptior hyemi quam astati. Hi.

r.

n.

n-

a-

e-

m

m

ft

li.

0.

1-

e

0.

i-

1-

)-

d

i-

m

d

.

0

0

-

-

e

it

n

ď

-

-

fi

đ

.

Nullum anni tempus nobis parum accommodum est ad ludendum. Ni. Minus fudabitur, fi ludamus reticulo. Hi. Imò reticulum piscatoribus relinquamus; elegantius est palma uti. Ni. Age, nihil moror; fed quanti certabimus? Hi. Talitro, fic parcetur pecuniæ. Ni. At ego malo fronti parci quam pecunia, Hi. Et mihi frons charior est pecunia. Aliquo periculo certandum est, alioqui friget ludus. Ni. Sic res habet ut dicis. Hi. Utra pars prior evicerit tres lusus, ei victa pendet sextam drachmæ partem: sed hac lege, ut quicquid è victoriis collectum fuerit, infumatur in convivium, ad quod pariter vocentur omnes. Ni. Placet lex, Eligendi par-& rata efto. Supereft igitur ut sortiamur partes. Nam su- tes. mus ferme pares omnes, ut non admodum referat quis cui conjungatur. Hi. Tu tamen me longe peritior es? Ni. Ut fim, fed ut felicior. Hi. Etiam hic valet fortuna? Ni. 11la nulquam non regnat. Hi. Age, fiat fortitio. Euge, bene cecidir: contigêre quos volebam. Ni. Et nos nostræ sodalitatis non poenitet. Hi. Agedum, simus viri-Amat victoria curam. Suum quisque locum gnaviter tucatur. Tu mihi confiste à tergo, excepturus pilam si me transvolet. Tu ifthic observa, repulsurus huc ab adversariis revolantem. Ni. Nè musca quidem hâc prætervolarit impuné. Hi. Agite bonis avibus, mittite pilam in tectum. Qui miserit nihil præfatus, frustra miserit. Ni. Hem, accipe igitur. Hi. Mittito. Si miseris extra lineas, aut infra suprave tectum, vestro damno fuerit, aut certe nobis fraudi esse nolim. sanè parum commodè mittis. Ni. Tibi quidem, at nobis commodé. Hi. Ut miseris, ita remittam. Par pari referam. Sed præstar ingenuè legitiméque ludere. Ni. In ludo pulchrum est arte vincere. Hi. Fateor, atque etiam in bello. Sed habet utraque pars fuas leges. Et funt artes illiberales. Ni. Credo, plures septem. Signa terminum testula, aut rudere, aut, fi mavis, pileo tuo. Hi. Tuo malim. Ni. Rurlus accipe pilam. Hi. Mitte, pone notam, Ni. Habemus duos terminos fatis longinquos. Hi. Utcunque, fed tamen vincibiles. Ni. Plane vincibiles, fi nemo repugnet. Hi. Euge! priorem metam prætercurrimus. Vicimus quindecim. Heus præbete vos viros: viceramus & hic, fi tu tuo constitifies loco. Sumus igitur pares. Ni. Non diu futuri. Vicimus triginta, vicimus quadraginta quinque, Hi. Seltertia? Ni. Non. Hi. Quid igitur? Ni. Numeros. Hi. Quò pertinent numeri, si nihil est quod numeres? Ni. Noster hic ludus est. Hi. Præpopere tu quidem, Ante Victoriam canis triumphum.

triumphum. Vidi qui vincerent ab hoc numero qui nihil ha: bebant. Varia est, ut Martis, ità lusûs alea. Habemus triginta. Jam rurfum pares sumus. Ni. Nunc seriò res agitur. Euge, successie; habemus potiores. Hi. Non diu habituri, Dixin'? Rurfum æquali fortuna fumus. Ni. Diu nutat fortuna, velut anceps utris velit addicere victoriam. O Fors Fortuna, fi nobis faveris, dabimus tibi maritum. Euge, audivit votum; penes nos est hujus certaminis victoria. Pone a Pro inflat, notam cretaceam, ne excidat. Hi. Jam (a) appetit vespera quoties eft & sudatum est satis : præstat à ludendo desistere, nè quid niverbum neu mis. Supputemus lucrum. Ni. Nos evicimus tres drachmas, vos duas. Restat igitur una ad compotatiunculam. Sed interim quis solvet pretium pilarum? Hi. Omnes ex æquo, pro fua quisque portione. Nam lucrum exilius est, quam ut inde possit aliquid decidi.

2. LUSUS GLOBORUM MISSILIUM. ADOLPH. BERNARDUS, ARBITRI.

ii

us

Er

00

Ac

Er ua

aı

ib

gu

10

ù

uc

lus

to

dit

rer

hu

Tol

que

Vide prov.

a Singulare certamen. Singulari certamine . congredi.

Ad. Tu toties apud me gloriatus es, te mirum quendam este artificem in certamine mittendorum globorum. Age, liber experiri qui vir fies. Be. Nihil detrecto huc, fi quid Nunc tu plane, quod dici solet, in planitiem provocas equum. Ad. Et tu senties me non esse afinum. Be. Placetne (a) monomachia, ut unus cum uno congrediatur! An mavis adjungi socios periculi! Ad. Malo (b) moronaxer, ne qua pars victoriæ decidatur alteri. Be. Ifthuc & ipse malo, ut laus in solidum fit mea. Ad. Hi spectatores erunt & arbitri. Be. Recipio. Sed quod erit victori brabium, aut quæ victo pœna? Ad. Quid fi victo amputetur auricula? Be. Imo testium alter exsecetur potius. Non est magnificum certare pro pecunia. Tu Germanus es, ego Gallus: decertemus pro sua uterque gentis gloria. Si vicero, tu ter exclamabis, Floreat Gallia: Si victus (quod absit) fuero, totidem verbis celebrabo tuam Germaniam. Ad. Age, placet conditio. Be. Adfit fortuna. Quando periclitantur hoc ludo duæ maximæ nationes, fint æquales fphæræ. Ad. Nosti faxum illud prominens haud procul à porta? Be. Novi. Ad. Ea erit meta, & hac linea. Be. Esto; sed fint, inquam, pares globi. Ad. Magis discernas ovum ab ovo aut ficum à ficu. Sed mea non refert, utrum malis elige. Be. Mitte. Ad. Heus, tu mihi non brachium sed balistam habere videris, ità torques globum. Be. Satis momordisti labrum, fatis rotafti brachium; tandem mitte. O vires Herculeas? fed

fed ramen vinco. Ad. Nisi sceleratus ille laterculus obstieiffet, praverteram te. Be. Confiste in sphæræ tuæ vestigio. Ad. Non utar dolo malo. Cupio virtute, non fraude vincere. quandoquidem de gloria certamen est. Bene vertat. Be. Inens profecto jactus. Ad. Ne ride priusquam viceris. Adhuc penè fumus pares. Be. Nunc res agitur. Uter prior meam contigerit, is vicerit. Ad. Vici, canta. Be. Sed definiendum erat quoto ludo constaret victoria: nam primo nondum incaluerunt vires. Ad. definiant arbitri. Ar. Terio. Be. Placet. Ad. Quid ais? Agnoscisne victorem? Be. Tibi fortuna magis aspiravit, viribus & arte non tibi cesfero. Sed quod arbitri pronunciaverint, id fequar. Ar. Germanus vicit, & hoc gloriofior est victoria, quòd talem ertificem vicerit. Ad. Nunc canta, Galle. Be. (c) Sum Allufit ad raucus. Ad. Hoc gallis novum non est, sed ramen coc- gallos gallicyssa. Be. Floreat Germania ter. Ad. Imo ter hoc erat ca- naceos, quinendum. Be. Contraximus siticulam; eamus ad compota- bus natura riunculam, ibi perficietur cantio. Ad. Non recuso, fi ità adest vox ridetur arbitris. Ar. Ità commodius est. Melius canet Gal- proprie dius (d) colluto gutture.

27

1-

e

2

i.

0

m

).

ri

n

0

. d

.

?

d

10

.

e

1,

3. LUDUS SPHERÆ PER ANNULUM FERREUM. GASPER, ERASMUS.

Ga. Age, nos auspicabimur. Victo succedet Marcolphus, -Garrer Er. Sed quod erit victori præmium? Ga. Victus extempore faciet & recitabit distichon in laudem victoris. Er. nim medica-Accipio legem. Ga. Visne sortiamur uter prior incipiat? mentis vox Er. Esto tu Prior, si liber, ego malim esse Abbas. Ga. Hoc sieri mollior ua conditio potior est, quod tibi nota est area. Er. Ver- quod hic fit aris in tua arena. Ga. In hac exercitatior fum quam in ibris. Tamen istud perquam exigui momenti est. Er. Ænum est ut tantus artifex in hoc certamine mihi largiare nonnihil. Ga. Imo isthuc abs te peterem justius, sed pa- a vide Chium est honesta precaria victoria. Is demum vincir, qui liad. uo Marte vincit, Ira fumus pares, ut non melius commif- bSphærifterilus fuerit olim cum (a) Bitho Bacchius. Er. Tua Iphæra um locus in quo Sphæris commodior est mea. Ga. Et tua vola vincit meam. Er. Lu- luditur. Hedito legitime, absque technis ac dolo malo. Ga. Dices tibi bent autem rem esse cum homine probo. Er. Sed priùs audire cupio quaque pehujus (b) sphæristerii plebiscita. Ga. Quaternio ludum ab- culiares suas olvit. Qui hanc lineam præterierit, in damno est : reliquos limites si transilias, sine fraude siet. Qui globum suo

cuntur coccyfare, unde & Galli vulgo vocant gallum cocq. d Ita Perfius mobile collue rit. Solet e-

re fignata, i. e. victori-

e Philosophus quidam apud Laertium videns quendam lasciva faltatione geftientem. as melius inquit, feceris, boc deterius facies: in re mala, quò melior es artifex boc vir es ge-707. a Saburra onus navis. quo libratur adversus fluctus, & Plaut. inquit de fœmina, Nos mylieres faburrata largiloqua fumus. & Spectrum eft apud Ari-Rophanem unica tibia, unde & Græci nomen dedere. † Currendi 5. Aneid. · Afias certa magnitudo eff. alias locus in quo curritur. d Herba acum & spinofa.

loco moverit, perdet jus feriendi. Er. Intelligo. Ga. Es occlusi tibi portam, Er. Sed isthinc te excutiam. Ga. Id fi Signum pro feceris, cedam tibi hujus certaminis * palmam. Er. Bona fide? Ga. Optimâ. Non enim potes alia via, nifi fic mittas fphæram tuam in parietem ut refiliat in meam. Er. Id ex. periar? Quid ais, bone vir? Nonne depulsus es? Ga. Fateor : Utinam tam fapiens effes quam es felix. Sed ifthuc centies tentanti vix semel successerit. Er. Imò si quid audes deponere pignoris, nisi tertio quoque experimento successent. vinces. Sed interim redde pactum præmium. Ga. Quod. nam ? Er. Distichon. Ga. Reddam. Er. Et quidem extem. pore. Quid arrodis unguem? Ga. Habeo. Er. Recita clare, Ga. Clariffimé.

hal

pra

ŵ

in

u

ui

15

ſŧ

la

io

g

te

Sa

214

ft

6

834

r.

uo

r.

ir.

u c

CC

uc

is

uls

a.

itr

ene

b

io

Plaudite viffori juvenes hic quotque adeftis : Nam me qui vicit (c) dostior est nebulo.

Nonne distichon habes? Er. Habeo; sed quale abs te alla tum eft. tale tibi referetur.

4. SALTUS. VINCENTIUS, LAURENTIUS.

Vi. Libétne decertare saltu? La. Ludus iste non convenit pranfis, Vi. Quamobrem? La. Quia ventris (a) faburn gravat corpus. Vi. Non admodum sanè iis qui pransi sunt in pædagogio. Nam hi plerumque cænaturiunt priufquam absolverint prandium. La. Quod igitur faliendi genus placet? Vi. Auspicemur ab eo quod est simplicissimum à salu locustarum, sive mavis ranarum, utraque tibia, sed junctis pedibus. Qui longissimè promoverit cingulum, coronan ferer. Hujus ubi erit fatietas, aliud atque aliud genus exquod apparet periemur. La. Equidem nullum recusabo genus, nisi quod geritur cum periculo tibiarum: nolim mihi rem effe cum chirurgis. Vi. Quid fi certemus unica tibia? La. Iste ludus eft (b) Empufæ; valeat. Vi. Haftæ innixum falire cumprimis est elegans. La. Liberalius est certare † curiu Siquidem hoc certaminis genus apud * Virgilium profed idem proposuit & posuit & Æneas. Vi. Verum, cashum certamen, quo non delector. La. Designa (c) Hoc loco fit carcer, quercus ista fit meta. Sed utinam adesset Aneas, qui proponat & pramia victori. La. Victori abundè magnum præmium est glo-Vi. Victo porius dandum erat præmium folarii graria. La. Sit igitur victo pramium, ut (d) lappa coronatus natas redeat in urbem. Vi. Equidem non recusarim, fi tu præcedas tibià canens. La. Est ingens æstus. Vi, Nec mirum. dim fit (c) folftitium æftivum. La. Præftiterat * natare. Vi. c Allufum eft Mihi non placet ranarum vita. Animal sum terrestre, non Virg. ifti, f) amphibium. Le. Sed tamen hoc exercitamenti genus olim Solfitium peum primis habebatur liberale. Vi. Imo etiam utile. La. Ad jam venis auid? Vi. Si fugiendum fir in bello, ibi potiffimum valent flas Torrida. ni fefe curfu pedum & natatu exercuerunt. La. Artem paras haudquaquam aspernandam. Neque enim minus laudis f. Amphibia It aliquando bene fugere quam fortiter pugnare. Vi. Sum lane rudis & imperitus natandi, nec fine periculo versamur aqua vivunt alieno elemento. La. Sed affuescere oportet, Nemo nasci. & in terra, ut ar Artifex. Vi. At Ego istius generis artifices permultos au- Crocodilus, aio nataffe, fed non enataffe, La. Experieris primum innixus & fimilia. g) fuberi. Vi. Nec fuberi fido magis quam pedibus. Si vobis g Grace ofaordi est natatio, spectator este malo quam certator,

ARGUMENTUM.

nfabulatio hac puerilem animum piis imbuit praceptis. Religio quibus confiftit. cunt netare, Quid agendum mane, in lecto, à lecto, domi, schola, ante cibum, à cibo, sub suber subjictiformum, auspicandi diem, precandi, gerendi se in schola studiose. Parsimonia unt pectori, temporis. Etas dessuit. A cana quid. Qualiter dormiendum. Gestus in Hor. Nabia sacro catu. Applicanda omnia nobis. Meditatio pia anima in templo. Concio sine cortica. natores qui potissimum audiendi. Jejunium pueris noxium. Confisendum Chrifto. Malorum societas vitanda. De genere vita serio diligendo. Sacerdotium & Matrimonium non incunda ante annum atatis duode:rigelimum. Poeta quinam & quomado legendi.

ERASMUS, GASPBR.

r. T TNde nobis prodis? E popina quapiam? Ga. Bona verba. Er. E sphæristerio? Ga. Nè hoc quidem. Græcum eft r. Ex * cenopolio? Ga. Nequaquam. Er. Quando non affe- Gracumen uor divinando, die ipse. Ga. Ex Æde Virgini matri sacra. taberna vinar. Quid illie tibi negotii est? Ga. Salutem dixi nonnullis. ria. r. Quibus? Ga. Christo, ac Divis aliquot. Er. Religiosior u quidem es, quam pro atate. Ga. Imo nullam atatem non ecet religio. Er. Si cupiam esse religiosus, patiar mihi injici ucullum. Ga. Atque ego idem facerem, si quantum calois adfert, tantundem pietatis adferret cucullus. Er. Aiunt ulgo, + pueros angelicos in Satanam verti ubi consenuerint. † Angelicus a. Sed ego proverbium inhuc ab autore Satana natum ar-juvenis seniitror: Imo vix existimo senem esse verè pium, nisi qui à in annis. eneris annis assueverit. Nihil feliciùs discitur quam quòd • Religio b ipla statim pueritia discitur. Er. Quid igitur est * reli- quid lic, tio? Ga. Est purus cultus Numinis, & observatio præceptorum

0.

re

c)

12

0-

Natandi. dicuntur que fimul & in nates, anferes, Ag., corticis genus femper fluitans, unde qui dif-

fl

10

lu

to

0

il

u

hg

ta

ec

ri

em

a.

alu

liu

eri

of

oto

+

eo.

C

ia

r.

on

ci

qu

ipe

ræl

a.

ài

um

arc

f i

tur

iles.

atâ

ran

2. 3. 4.

· Π, παρέβην τίδ' ε ρεξα, דו שטו לניסף EX ETENESTA. a Metaphora ducta à calculatoribus.

ab offendentibus ad lapidem aut ali-

ceptorum illius. Er. Quæ funt illa? Ga. Longum est; sed ut in summa dicam, in rebus quatuor est sita. Er. In quibus? Ga. Primum ut recte piéque sentiamus de Deo, de Scripturis divinis, arque ut illum non vereamur modò tanquam Dominum, verum etiam amemus ex intimis affectibus, ut patrem beneficentissimum. Secundum, ut summa cura tueamur innocentiam: ea est, ne quem kedamus. Terrium. ut teneamus charitatem; hoc est, ut de omnibus (quantum datur) bene mereamur. Quartum, ut servemus patientiam: ea præstat ut mala nobis illata, si mederi nequeamus, patienter toleremus, non ulcifcentes, nec malum malo referentes. Er. Næ tu probus es concionator. Sed præstas ista quæ doces? Ga. Equidem adnitor pro mea virili. Er. Qui potes pro virili, cum fis puer? Ga. Meditor pro viribus, & quotidie mecum ineo rationem * : fi quid ceffatum fue. rit corrigo: illud præter decorum, hoc dictum petulantiùs, hoc factum incircumspectius, hoc taceri præstiterat, illud omiffum. Er. Quando (a) fubducitur ista ratio. 64 Ferme sub noctem, aut si quando magis vacat. Er. Sed age, die mihi, quibus studiis totum transigis diem? 'Ga. Nihil celabo tam fidum sodalem. Mane fimulatque sum expergefactus, (id fere fit ad fextam, aut quintam) pollice fignum crucis pingo in fronte & in pectore. Er. Quid deinde! Ga. Auspicor initium diei, in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti. Er. Piè fané. Ga. Mox paucis saluto Christum. Er. Quid illi narras? Ga. Ago gratias quòd eam nodem mihi voluerit effe prosperam: precorque ut diem iti. dem illum totum mihi bene fortunet, ad ipfius gloriam & animæ meæ falutem; útque is, qui est vera lux occasum nesciens, Sol æternus omnia vivificans, alens, exhilarans 6 Metaphora dignetur illucescere menti mez, ne usquam (b) impingam in ullum peccatum, fed ipfius ductu perveniam ad vitam æternam. Er. Haud inauspicatum diei exordium. Ga. De. ud quippiam. inde salutatis parentibus, quibus secundum Deum primam debeo pierarem, cum tempus est confero me ad ludum literarium, sed ut per templum, si commodum est, sit mihi transitus. Er. Quid illic? Ga. Rursus tribus verbis saluto Jesum, ac divos divásque omnes; sed nominarim Virginem matrem, tum eos quos habeo mihi peculiares. Er. Næ tu mihi probè legisse videris illud Catonis. Saluta libenter. Non sat erat mane salutasse, nisi mox denuò salutares? An non vereris nè molestus sis immodico officio? Ga. Amat Christus subinde appellari. Er. Sed ineptum videtur a'lom

n

ui s,

e - 4 4 e

r.

m

0.

i. & m

m

e. m į.

hi

to

m

tu

er.

\n

at

0

qui quem non vides. Ga. Nec eam mei partem video qua illi loquor. Er. Qua? Ga. Animo. Er. Sed otiosum est alutare non resalutantem. Ga. Resalutat frequenter arcano fflatu. Denique abunde resalutat qui dat quod petitur. er. Quid hie ab illo flagitas? Nam video tuas falutationes ffe petaces, cujulmodi ferè sunt mendicorum. Ga. Sanè on procul aberras à scopo. Precor enim ut, qui puer luodecim annos natus, sedens in templo docuit ipsos dotores, cuique Pater colitus emissa voce dedit authoritatem ocendi mortalium genus, cum diceret, Hic est filius meus iledus, in quo mibi complacitum est ipsum audite, quiue est æterna sapientia summi Patris, illustrare dignetur ngenium meum ad perdiscendas honestas literas, quibus tar ad ipfius gloriam. Er. Quos autem habes divos tibi eculiares? Ga. Ex Apostolis Paulum, ex martyribus Cyrianum, ex doctoribus Hieronymum, è virginibus Agneem. Er. Quæ res istos tibi conciliavit? Electio, an casus? a. Sortito obvenerunt. Er. Atque istos nihil aliud quam alutas? An ab his quoque mendicas aliquid? Ga. Precor t me suis suffragiis Christo commendent, efficiantque ut lius munere aliquando contingat in ipsorum venire contuernium. Er. Sane rem non vulgarem petis. Quid tum ostea? Ga. Ad ludum propero, & quod is locus postulat pro ago pectore. Sic enim imploro Christi præsidium, qua-† citra illius opem nihil efficiat nostrum studium: sic stueo, quasi illi nihil auxilii sit laturus nisi gnaviter laboranti. sono pasis e modis omnibus do operam ne merito vapulem, ne quid inguinates icto factione vel præceptorem offendam vel sodales meos, r. Probus es cum ista cogitas. Ga. Cum dimissus à ludo omum propero, rursus, fa licet, per Ædem sacram iter cio, rursusque tribus verbis saluto Jesum. Si quid est obquii præstandum parentibus, obeo. Quod si quid etiam iperest temporis, mecum, aut cum sodali, repeto quod scamensor, rælectum est in schola. Er. Næ tu perparcus es * temporis. vel computaa. Nec mirum, fi parcus fum rei ut multo pretiofissima, tor. à irrecuperabilis. Er. At Hefiodus docet, in medio parcen- † Vide provi um esse; in principio præproperam, in fine † seram esse Sera in sunde arcimoniam. Ga. Rectè Hesiodus de vino; sed ætatis nulla Pareimonia. t intempestiva parcimonia. Dolium si sinas, non exhau-tate, tur: at ætas nunquam non defluit, five dormias, five viles. Er. Fateor, sed quid déinde rei geritur? Ga. Adoratà parentibus mensà recito consecrationem; deinde randentibus ministro, donec jubeor & ipse prandium su-

⑻

Correctio.

rale,

Elegans mo-

Melwois duplex, quarum altera mordax eft, altera. MUHTTIKE.

euc. 18.

mere. Actis gratiis, fi quid vacat, lusu quopiam honesto laxo animum cum fodalibus, donec hora revocat in ludum Er. Ac rurfum falutatur Jefus? Gu. Salutatur fi commodum eft. Sin est cur aut non vacet, aut non fit tempestivum, tamen præteriens templum cogitatiuncula saluto. Rursus in ludo totis viribus hoc agitur quod locus postulat. Domum reversus idem ago quod ante prandium. A cœna fuavibus fabulis memer oblecto: mox prosperam noctem precatus parentibus ac familia, mature me confero ad nidum: illic flexis ante lectum genibus, mecun ut dixi, reputo quibus studiis is dies peractus sit. Si quid est gravioris admissi, Christi clementiam imploro ut igno scar; polliceórque meliora: si nihil est, ago gratias illin beneficentiæ, quod me servaverit ab omni vitio. Deinde me totum illi toto pectore commendo, ut me protegara infidiis mali Genii & ab obscenis somniis. His factis, le ctum ingressus, frontem ac pectus signo crucis imagine, a me compono ad fomnum. Er. Quo pacto te componis Ga. Nec pronus cubo, nec supinus, sed primum lateri der tro innitens, brachiis ità transversim seu decustatim com plicatis, ut pectus muniant figura crucis, dextra manu fin stro admota humero, læva dextro, ità dormio suaviter, de nec aut expergiscar ipse, aut exciter. Er. * Sanctulus es qui ista possis. Ga. Imò stultulus es qui ista dicas. Er. Laudo institutum, si queam assequi. Ga. Velis tantummodo. Nan ubi affaeveris pauculos menfes, erunt hæc eriam fuavia, deò vertentur in naturam. Er. Sed nihil audio de sacri Ga. Nec hac parte mihi desum, diebus præcipuè festis. El In his quomodo te geris? Ga. Primum omnium excuti meipfum, num qua labe peccati fit animus contaminatis Er. Id fi comperias, quid tum? subducis te ab altari? 64 Nequaquam corpore, sed animo me submoveo, ac velu procul stans, nec audens attolere oculos ad patrem Deun quem offendi, tundo pectus meum, dicens illud ex Evan gelio cum Publicano, Domine, propitius esto mihi peccatot Deinde, si sensero quempiam offensum à me, eum cut placandum è vestigio si licet; sin minus, statuo in anim mihi, cum primum licebit, reconciliare proximum. quis offendit me, remit:0 vindictam, doque operam ut que læsir, agnoscat errorem suum & resipiscat. Sin ejus n nulla spes est, vindictam omnem Deo relinquo. Er. Isthu durum est. Ga. An hoc durum condonare levem noxa fratri, tuo, cujus ignoscentia tibi mutua fit frequente

'n

is

ic

t

t

1

In

cu

C

n bri

ai

n.

0,

ų.

A

m

104 ins 1de

ab

115

exom-

101

do qui

Van

, 2

cris

E

nti

tus

GA

elu

eum

Van

etori cur

aim

e qu

rd

(thu

OXA entd

pus

opus: cum Christus omnia commissa nostra nobis semel condonarit, & quotidie condonet? Imò mihi videtur hæc non esse liberalitas in proximum, sed sceneratio apud Dem: perinde quasi conservus ex pacto remittat conservo res drachmas, ut ipfi Dominus condonet talenta decem. Er. Perpulchre tu quidem philosopharis, si modò certum Arguit ex it quod ais. Ga. An postulas aliquid certius Evangelica compararis autione? Er. Non est aquum. Sed sunt qui se non cre- minus. unt effe Christianos, nisi quoridie Missam (ut appellant) udierint, Ga. Horum institutum equidem non damno. rasertim in his qui abundant otio, quive totos dies ocupantur profanis negotiis. Tantum illos non approbo ui fibi superstitiose persuaserint, diem fore parum fauum nisi fuerint eum auspicati à Missa; & statim à sacro conferent vel ad negotiationem, vel ad prædam, vel ad ulam: ubi si quod per sas nesasque gerunt successerit, lissæ imputant. Er. Suntne qui sic desipiunt? Ga. Magna ars hominum. Er. Sed redi ad facrum. Ga. Si licet, adfto icinus altari facro, quò percipere queam ea que facrifiis recitat, præsertim Epistolam & Evangelium. Ex his onor aliquid decerpere, quod infigam animo meo: id meum aliquandiu (c) rumino. Er. Nihil interim oras? Ga. e Lepide ro, sed cogitatione magis quam strepitu labiorum. Ex pecoribus ruis qua recitat sacerdos arripio precandi occasionem. Er. minantibus ic istud explanatius, nam non satis assequor quid velis. a. Dicam: Finge recitari Epistolam, Expurgate vetus ferentum, ut sitis nova conspersio, sicut estis azymi. Ad hæc veri fic mecum loquor Christo; "Utinam verè sim azymus purus ab omni fermento malitiæ. Sed tu, Domine Jesu, qui folus es ab omni malitia purus ac fincerus, largire ut indies & ipfe magis ac magis expurgem vetus fermentum. Rursum si forte legatur Evangelium, de seminante men suum, sic oro mecum; "Felix ille qui meretur este terra bona, precorque ut me ex terra parum frugifera fua benignitate faciat terram bonam, fine cujus beneficio nihil omninò bonum est. Sint hæc exempli causa dicta: m fingula persequi prolixum fit. Sed si contingat facricus mutus (quales multos habet Germania) aut non detur lesse propiùs altari, ferè libellum paro in quo descriptum ejus diei Evangelium & Epistola: inde ipse aut proncio, aut oculis lego. Er. Intelligo : sed quibus cogitapnibus potissimum transmittis hoc tempus? Ga. Ago atias Jesu Christo pro inestabili charitate, quod genus humanum

manum sua morte redimere dignatus est: & oro ne patia:

4

n

fi

n

tt

fa

ni

m

tr

til

te

Di

lu

fti

No

ce

Su

pi

&

ter

qu

dij

fin

ter

eg

gra

fee

qu

Cui

de

fec

na

Do

pro

que

THE

tur suum sacrosanctum sanguinem pro me frustrà susum esse; sed suo corpore semper pascat animum meum, suo fanguine vivificet spiritum meum, ut paulatim adolescens virtutum auctibus, efficiar idoneum membrum corporis illius mystici, quod est, Ecclesiæ; nec unquam deficiam ab illo sanctissimo fœdere quod in extrema cœna, distributo pane & porrecto poculo, pepigit cum discipulis suis elestis, & per hos cum omnibus qui per baptismum in societatem illius infiti funt. Quòd fi fenfero vagari cogitationem, lego psalmos aliquot, aut aliud quippiam pium quod animum ab evagando cohibeat. Er. Habes in hoc pfalmos certos? Ga. Habeo; sed quos non ità mihi ipsi indixi quin omittam, si cogitatio quæpiam incidat quæ magis reficiat animum meum quam illa pfalmorum recitatio. En Quid de jejunando? Ga. Cum jejunio mihi nihil est negotii. Sic enim me docuit Hieronymus, Non effe valetudinem atterendam jejunis, donec corpus atate robur justum collegerit. Nondum autem egrefius sum annum decimum septimum, Causa finalis. Sed ramen si sensero opus, prandeo coenoque parcius, quo me præbeam alacriorem studiis pietatis per diem festum † Metaphora, Er. Postea quam coepi semel, † expiscabor omnia. Quomodo id eft, scisci- affectus es erga conciones? Ga. Optimé. Ad has non minis religiosè accedo quam ad facram fynaxin. Et tamen de ligo quos audiam: Sunt enim quos præstat non audise, Quod, fi talis contingit, aut fi nemo contingit, rempus hot transigo sacra lectione: lego Evangelium & Epistolam, cum interpretatione Chryfostomi aut Hieronymi, aut si quis alius occurrit pius ac doctus interpres. Er. Sed magis afficit viva vox. Ga. Fateor, & audire malo, si dem concionator tolerabilis: sed non videor omnino caruille concione fi Chrysostomum aut Hieronymum scripto lo quentem audiero. Er. Non opinor. Sed quid te delecta Confessio? Ga. Magnopere; nam confiteor quodidie. Es Quotidie? Ga. Sic est. Er. Alendus est igitur tibi pro-

prius sacerdos. Ga. Sed illi confiteor qui verè folus remittit

peccata, cui est potestas universa. Er. Cuinam? Ga. Chri-

sto. Er, An istud sat esse putas? Ga. Mihi quidem sat esses

fi fat effet Proceribus Ecclefiæ & consuerudini recepta

Er. Sed quos tandem appellas Ecclesiæ Proceres? Ga

Pontifices, Episcopos, Apostolos. Er. Et inter hos annu-

meras Christum? Ga. Is est omnium fine controversia

* Colophon, Er. Et hujus receptæ confessionis autor

Jejunium.

cabor. Conciones. Ratio ab u-

Prov. Viva vox magis afficit.

Confessio.

Hepiopaers Dei, vel ut ipie explicat fe, Chrifti,

· Przcipuus & caput.

PIETAS PUERILIS.

Ga. Is quidem author est omnis boni : sed an ipse instituerie hanc confessionem qualis nunc est in usu Ecclesia, Theologis excutiendum relinquo: mihi puero & idiotæ fufficit majorum authoritas. Hac est certe præcipua confessio; nec est facile confiteri Christo. Non confitetur illi, nisi qui ex animo irafcitur fuo peccato. Apud illum expono, deploróque, fi quid admisi gravius; clamo, lachrymor, ploro, meipsum execror, illius imploro misericordiam; nec finem sacio, donec sensero peccandi affectum penitus expurgatum è medullis animi, & succedere tranquilitatem aliquam & alacritatem, condonati criminis argumentum. Atqui ubi tempus invitat ut adeam Sacrosanctam mensam corporis & Eucharifia fanguinis Dominici, confiteor & facerdori, fed paucis, & non nisi ea quæ certo videntur crimina; aut ejusmodi, ut vehemens suspicio sit crimina esse. Neque verò protinus arbitror esse piaculum, hoc est, enorme crimen, quod admittitur adversus quaslibet constitutiones humanas, nist contemptus accesserit malitiosus. Imò vix arbitror crimen capirale, cui non fit adjuncta malitia, hoc est, perversa voluntas. Er. Laudo quod fic es religiofus, ut tamen superstitiosus non sis: Hic quoque puto locum esse Proverbio, Nec omnia, nec passim, nec quibuslibet. Ga. Deligo mihi facerdotem cui credam arcana pectoris. Er. Isthuc est + sapere. Sunt enim permulti, quod compertum est, qui quod acci- co Nominis piunt in confessionibus, effutiunt. Sunt improbi quidam substantivi & impudentes, qui percontantur à confitente que præsti- i apientie terat tacuisse. Sunt indocti & stolidi, qui ob sordidum quastum prabent aurem verius quam animum cum nec dijudicent inter noxam & restè fastum, nec docere posfint, nec consolari, nec consulere. Hæc fic habere frequenter audivi ex multis, & ipse partim expertus sum. Ga. Et ego nimiúm. Proinde deligo mihi virum non indoctum, gravem, spectatæ integritatis, linguæ continentis. Er. Profecto felix es qui ista mature sapere cœperis. Ga. Denique illa prima mihi curarum est, nè quid committam quod cum periculo credam facerdoti. Er. Nihil melius, fiquidem possis cavere. Ga. Nobis quidem difficillimum est, sed auxiliante Christo facile est. Primum est, ut adsit bona voluntas. Eam mihi subinde renovo, præsertim diebus Dominicis. Deinde subduco meipsum, pro viribus, ab improborum confortio, & fodalibus integerrimis me adjungo, quorum convictu fiam melior. Er. Recte ribi consulis : Corrumpunt enim mores bonos colloquia prava. Ga. Otium ceu pestem

pestem quandam, fugio. Er, Nec mirum : nam nihil malo.

Lufus.

rum confortium effugio. Invafit, inceffit, cepit.

f Id eft, temere conjecerint.

ab exemplo.

rum non docet otium. Sed ut nunc funt hominum mores. folus vivat oportet qui velit abesse à malorum consortio. Ga. Non omnino vanum est quod dicis. Plures enim mali. ut Gracus ille sapiens dixit. Sed ex paucis optimos diligo. Et probus sodalis nonnunquam sodalem reddit meliorem. Vito lusus qui provocant ad nequiriam, utor innoxiis. Comem me prabeo omnibus, sed familiarem non ni. fi bonis. Quod fi quando incidero in malos, aut corrigo blande monendo, aut diffimulo toleróque, fi videor non + Ideft, illo- profecturus; certe cum primum licet memet ab illis + fuffuror. Er. Nunquamne + titillavit animum tuum libido capiundæ cucullæ? Ga. Nunquam, sed crebro solicitatus fum à quibusdam ab hoc seculo, velut à naufragio, ad portum Monasteriorum vocantibus. Er. Quid ego audio? Captabant prædam? Ga. Miris technis adorti funt & me & parentes. Sed mihi stat sententia non addicere me vel matrimonio, vel facerdotio, vel instituto monachorum, aut ulli vitæ generi unde post me non queam extricare, priusquam mihi fuero pulchre norus. Er. Quando ifthuc erit? Ga. Fortaffe hunquam. Sed ante annum vigefimum octavum nihil statuetur. Er. Cur ità? Ga. Quia audio passim tam multos sacerdotes, monachos, & maritos deplorantes quòd sese + temerè præcipitarint in servitutem. Er. Cautus es, qui capi nolis. Ga. Interim tria mihi curæ funt. Er. Quanam ista? Ga. Ut proficiam in probitate morum. Dein, si id nequeam, certè tuear illibatam innocentiam ac famam. Postremò, paro mihi bonas literas ac disciplinas, in quovis · Oui & quo- vitæ genere futuras usui. Er. Sed interim à * poetis abstimodo legen- nes? Ga. Non in totum, sed castissimos quosque porissimum lego. Quod fi quid inciderir parum verecundum, + Illustratio, prætercurro; + quemadmodum Ulysses obturatis auribus Sirenas præternavigavit. Er. Sed cui interim studiorum generi te potissimum addicis? Medicina, Juri Casareo aut Pontificio, an Theologia? Nam lingua, bona litera, Philosophia, pariter conducunt ad omnem professionem. Ga, Nondum ulli me plane addixi, fed ex omnibus gustum aliquem capio, ne cujufquam plane sim rudis; útque degustatis fingulis certius eligam cui sim accommodus. Medicina ubivis terrarum certissimum viaticum est: Juris prudentia viam aperit, ad dignitates: Theologia mihi cum primis placerer, nisi me mores quorundam & morosæ inter ipsos contentiones offenderent. Er. Non facile labitur qui

en

fal

ei m

ab

at

FO ho er

d.

bi

lia

nfi ies

ici

ric

idi

ois (

Eft,

m

nén

ogl:

fic

fic peditentim incedit. Complures hisce temporibus abstinent à Theologia, quòd vereantur nè vacillent in fide Catholica, cum videant nihil non vocari in quæstionem. Ga. Ego quod lego in facris literis & in symbolo (quod dicitur) Apollolorum, fumma fiducia credo, nec ultrà ferutor: Catera permitto Theologis disputanda, ac definienda, si velint. Si quid tamen receptum est usu populi Christiani, quod non planè pugnet cum facris literis, hactenus fervo, nè cuiquam sim ofendiculo. Er. * Quis Thales te docuit istam philosophim? Ga. Fuit mihi admodum puero consuetudo domesti- inter sapiena cum integerrimo viro Joanne Coleto, Nôstin' hominem? tes. Er. Quidni? tanquam te. Ga. Is eam ætatem hujusmodi præceptiunculis imbuit. Er. Non invidebis, si me præbeam emulum instituti tui? Ga. Imò isthoc nomine mihi suturus s multo charior. Scis enim fimilitudine morum conglutinari amiliaritatem ac benevolentiam. Er. Verum; sed non iner competitores ejusdem magistratus, cum simili laborent morbo. Ga. Nec inter ejusdem sponsæ procos, cum pariter aborent amore. Er. Sed extra jocum, experiar imitati rationem istam. Oa. Precor ut tibi vertat quam optimé. Er. Fortassis assequar te. Ga. Utinam & præcurras. Sed interim non operiar te; quin ipfe quotidie me ipfum superare conendo: fed tamen adnitere, fi potes, ut antevertas.

mas tribuunt

ARGUMENTUM.

loc colloquium venandi, piscandi, lumbricos è terra educendi, ranas configendi, artem tradit.

PAULUS, THOMAS, VINCENTIUS, LAURENTIUS, BARTHOLUS.

Rabit sua quemque voluptas. Mihi placet venatio. Hemistichi-Th. Placet & mihi: sed ubi canes? ubi venabula? um Virg. ex bi casses? Pa. Valeant apri, ursi, cervi & vulpes, nos insiliabimur cuniculis. Vi. At ego laqueos injiciam locultis: nsidiabor gryllis. La Ego ranas captabo. Ba. Ego papilio-ies venabor. La. Difficile est sectari volantia. Ba. (a) Dif- a Allusum icile, sed pulchrum; nisi pulchrius esse ducis sectari lumDifficina que pricos aut cochleas, quia carent alis. La. Equidem malo in-pulchya. idiari piscibus; est mihi hamus elegans. Ba. Sed unde para- Piscandi. ois escam? La. Lumbricorum ubique magna est copia. Ba.

Lette, si tibi velint prorepere è terra. La. At ego mox efficitorize insertiorize insertiori mentis? La. Videbis (b) artem. Imple hanc fitulam aqua. Hos Illustratio ab nglandium fummos cortices virentes confractos immittito, exemplo.

T

C

ut

C

1

m

cij Iq ni Pr

eff

es

i

be

ut

ric

H

QU

be

tia

m

Pe

De

M

10

Hâc aquâ perfunde folum. Nunc observa paulisper. Vides emergentes? Ba. Rem prodigiosam video. Sic olim, opinor exiliebant armati ex satis serpentis dentibus. Sed plerique pisces delicationis & elegantionis sunt palati quam ut escà tam vulgari capiantur. La. Novi quoddam insecti genus quo talibus infidiari foleo. Ba. Tu vide an possis imponere piscibus, ego ranis facessam negotium. La. Quomodo? reti? Ba. Non, sed arcu. La. Novum piscandi genus. Ba. At non injucundum. Videbis & fateberis. Vi. Quid fi nos duo (b) micemus digitis? Pa. Ignavum est ac rusticum lusus genus, Ad focum defidentibus magis convenit quam in campo ver. santibus. Vi. Quid si certemus nucibus? Pa. Nuces admodum pueris relinquamus, nos grandiusculi sumus. Vi. Et tamen nihil aliud adhuc quam pueri sumus, Pa. Sed quibus decorum cft ludere nucibus, iisdem non indecorum est equitare in arundine longa. Vi. Tu igitur præscribito lusûs genus; sequar quocunque vocâris. Pa. Et ego futurus sum omnium horarum homo.

de divin. 1,2.

ARGUMENTUM.

Collequium hoc sudia scholastica & artes tradit Padagogicas. 1. Pueri euntes in ludum literarium. Horologii sonitus, Praceptor plagosus, Repetendi lestinem. Metus officit memoria. 2. Scribendi, charta persuit, apparandi pernam, cuspide duriuscula, molliore; Scribendi celeriter, bene.

SYLVIUS, JOANNES.

Sy. UR adeò curris, Joannes? Jo. Cur lepus, ut aiunt, pro canibus? Sy. Quid hoc proverbii est? 70. Quia nifi adfuero in cempore, ante recitatum Catalogum, actum est de pelle mea. Sy. Hac quidem ex parte nihil est peri-Modò præterita est quinta. Inspice horologium; manus nondum attigit punctum quod horam ab hora æquis spaciis dirimit. 70. At ego vix habeo fidem horologiis; mentiuntur nonnunquam. Sy. At mihi fide, qui campanæ vocem audivi. 70. Quid loquebatur? Sy. Horam effe quintam. 70. Sed est & aliud unde magis etiam timeam. Reddenda est memoriter hesterna lectio satis prolixa. Vereor ut possim. Sy. Commune periculum narras. Nam & ipse vix satis teneo. Jo. Et nosti præceptoris sævitiam. Omnis illi noxa capitalis est. Nec * magis parcit nostris natibus quam fi corium effet bubulum. Sy, Verum is non aderit in ludo. 70. Quem igitur vicarium constituit? Sy. Cornelium. + Strabum illum? Væ nostris natibus! Is vel (a) Orbilio plagofior est. Sy. Verum dicis, & ideo non raro sum illius brachiq

Canfan efficiens folicitudin's. Hluftratio à fimili. † Ab adjundis corporis circumscriprio. a Liretaro. rem Horat. plagofum Appellat. Lege Suet. Lib. de clar, Grain.

es

10

ue

câ

10

1-

2.

1-

6)

r.

0-

us

i.

m

es

12

m

is

).

1

X

n

0

9

brachio precatus paralysim. Jo. Non est pium imprecari preceptori: nobis potius cavendum nè incidamus in illius Tyranni manus. Sy. Reddamus inter nos vicissim, altero recirante, altero codicem inspiciente. Jo. Pulchre mones. Sy. Fac præsenti sis animo. Nam metus officit memoriæ. Jo. Facilé deponerem pavorem si non adesset periculum. At in tanto discrimine quis possit esse securus animo? Sy. Fateor; attamen non agitur de capite, sed de parte diversa.

2. SCRIBENDI.

CORNELIUS, ANDREAS.

Co. Scite ut quidem pingis, sed charta tua perfluit. Chara subhumida est, ac transmirtit atramentum. An. Quæso at appares mihi pensam hanc. Co. Deest mihi gladiolus criptorius. An. En tibi. Co. Hui, quam obtusus! An. Actipe coticulam. Co. Utrum amas scribere cuspide duriuscuà, an molliore? An. Attempera ad manum tuam. Co. Ego nolliore soleo. An. Quæso ut mihi describas ordine figuras elementorum. Co. Græcas, an Latinas? An. Latinas prinúm. Conabor imitari. Co. Suppedita ergo chartam. An. Accipe. Co. Sed meum arramentum dilutius est subinde insusa iqua. An. At meum linteolum prorfus exaruit. Co. Immunge, nisi mavis immeire. An. Imò potitis rogabo alicunde. Co. Præstat habere domi quam rogare commodato. An. Quid est scholasticus absque calamo & atramento? Co. Quod miles absque clypeo & gladio. An. Utinam mihi essent articuli tam celeres. Equidem non possum dictantis vocem scribendo affequi. Co. Prima cura fit, ut bene scribas; proxima, ut celeriter. Sat citò, si sat bene. An. Belle; sed istam cantionem cane præceptori cum dictat, Sat citò, fi sat bene.

AGENDI GRATIAS, Formula. PETRUS, CHRISTIANUS.

Pe. Gratum mihi fecisti quòd aliquoties ad me scripseris. Habeo gratiam quòd ad me crebriùs scripsisti. Amo te, quòd interdum ad me literas dare non dedignatus es. Habeo gratiam quòd crebris literis me viseris. Ago tibi gratias qui literarum fasciculis nos oneràris. Maxima tibi à me habetur gratia, qui nos aliquando literis lacessiveris. Pergratum mihi fecisti, quòd nos dignatus sis tuis literis. Debeo tibi permultum pro tuis humanissimis ad me literis. Magni beneficii loco duco, quòd non es gravatus ad me scribere.

(F)

Petil veniam fumpto argumento à litate.

Responsio. Ch. * Imò meum est deprecari culpam impudentia, qui persone qua- non veritus sim tibi, homini tum occupatissimo, tum docis. fimo, meis illiteratis literis obstrepere. Agnosco solitam tu-

am humanitatem, qui meam audaciam boni consuleris. Verebar ne quid offendissent te mez literz quod nihil omnino responderes. Non est quod agas gratias: mihi plus satis est

si sedulitarem meam accepisti in bonam partem.

DE NOVIS ROGANDI.

Formula.

Pe. Nihilne novarum rerum adfertur è patria? Numquid novi de nostratibus accepisti? Quid novi? Ecquid novarum rerum apportas? Num quid novi fertur? Num quæ res nova è patria nunciantur?

Responsio.

Ch. Novi quidem permultum, at nihil veri. Novarum quidem rerum fatis, at nihil comperti. Nova permulta, at explorati nihil. Non parum novi, at veri non multum Nihil adfertur novi. Novarum rerum nihil prorsus accepi Certi nihil, novi nonnihil. Rumores adferuntur permulu, sed dubii. Plurima est fama, at veri nihil, firmi nihil Si vana te capiant, adfero tota palustra mendaciorum. Fabularum totos modios apporto. Tantum mendaciorum adfero quantum vix una navis vehat. Pe. Exonera te quan primum, nè succumbas tanto oneri. Ch. Nihil habeo prater ea quæ jactantur in tonstrinis, in vehiculis, & in navibus.

ANNON ACCEPISTI LITERAS? Formula.

g

I

f

f

n

Pe. Nihilne literarum accepisti? Num aliquas è patra recepisti literas? Nullæ tibi sunt redditæ literæ? Num quid scriptorum accepisti? Nun quas accepisti epistolas! Écquas ab amiculis accepisti literas? Nihil epistolarum advolavit è Gallia?

Responsio.

Ch. Literarum nihil accepi. Nè pilum quidem literarum accepi. Ne tantulum quidem adfertur literarum. Nemo literam ad me. Ne verbum quidem à quoquam redditur Tantum literarum accepi jamdiu; quantum vides in oculo meo. Equidem pecunias quam literas malim. Argentum accipere malim quam epistolas. Nummos recipere malim

malim quam epistolas. Nihil moror literas, modò veniat argentum. Equidem numerari malo mihi quam scribi.

ui

ſ. 1.

0

ft

id

CREDO, Formula.

Pe. Facile credo. Haud difficile creditu est. Credi istud perfacile potest. Istud tibi quis non credat? Admodum incredulus fuerit qui hoc tibi non credat. Profecto habeo tibi fidem. Istius rei mihi facile fidem facis. Credo tibi vel injurato. Verisimile dicis. Adferunt tamen nonnihil folatii literæ. At ego alterutrum malim, quam neutrum.

UTILITATIS, Formula.

Ch. Quorsum spectant literæ sine pecunia? Ad quid tandem inanes conducunt literæ? Quorsum valent, ad quid conferunt, faciunt, profunt, proficiunt litera vacua? Cui grata, cui acceptæ literæ fine nummis? Quid emolumenti adferunt literæ inanes? Cui bono funt otiofæ literæ? Quid juvant? Cui funt usui? Ad quid conducibiles sunt? Quid secum adserunt momenti? Cui rei sunt utiles inanes epistolæ?

Responsio.

Pe. Podici tergendo utiles, idonez, accommodz. Conducunt natibus tergendis. Si usum nescis earum, ad anum expurgandum valent. Ad nates tergendas. Ad posticum purgandum. Conferunt ad eam corporis partem mundandam ald eft, fubquæ semet (a) identidem inquinat. Valent convestiendis inde allusit (b) scombris. In volvendo thuri funt accommodæ.

BENE PRECANDI.

I. Viro, cui uxor est gravida.

Pe. Quid? valéntne amiculi? Quid uxor agit tua? Ch. Horat; Recte: eam apud matrem reliqui, & quidem pregnantem. Pe. Bene & tibi & illi vertat : tibi quod pater, illi quod mater , Qui ut Cafutura fit. Adfit Deus. Ut utrique vestrum faustum felixque tullus inquit fir, precor optoque. Quæso, oro superos omnes, ut incolu-corpus evirat mis prolem vobis dignam pariat, & pulchra faciat te prole pa- Veneris imrentem. Laudo te, quod virum te præstiteris. Gaudeo te vi- Cybeles Sarum præstitisse. Gallum te esse declarafti, at non (c) Cybeles. cerdotes Gal-Abi, virum te judico. Ch. Ludis, ídque facis tuo more. Age, los vocari age, est tibi jus apud me loquendi qualiber.

ad prov. THE TRUNTS שנפון ווספולוצי b Nec fcombros mernentia carmina, nec thus.

notum eft.

2. In

2. IN PATRIAM REDEUNTI.

Ch. Audio te patriam nuper revisisse. Pe. Sic est factum, Nam diutiuscule jam abfueram. Non ferebam tam diuturnum patriæ defiderium. Non poteram à parentum confpectu abesse diutiús. Torquebat me diutinum amicorum desiderium. Ch. Piè fecisti, humanus es, qui ista cogites. Ducimur enim omnes admirabili quodam amore ejus regionis quæ nos aluit atque edidit.

Ut Ovidius.

Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, of immemores non finit effe fui. Dic quæso quonam in loco illic offendisti omnia.

NOVA OMNIA. Formula.

Pe. Nihil non novum. Mutata omnia. Novata fingula. U. niversa nova. Vide quam repente tempus res mutet humanas. Videbar mihi in alium venire mundum. Vixdum Decennium abfueram, & non secus omnia admirabar quam * Epimenides fomniatorum princeps, vix tandem expergefactus. Ch. Quasomnium dor- nam ista est fabula? Quid isthuc est fabulæ? Pe. Dicam equidem, si vacat. Ch. Nihil fuerit jucundius. Pe: Sellam igitur una cum pulvino mihi poni jube. Ch. Rectè admones, nam sedens commodius mentieris. Pe. Fabulantur historici de Epimenide quodam Cretenfi, qui deambulandi gratia folus urbem egressus, cum subita pluviæ vi compellente in quandam speluncam ingressus obdormisser, quadraginta septem perpetuos annos somnum continuârit.

· Unde proverbium, Epimenidis mis.

NON CREDO. Formula.

Ch. Quid narras? incredibile dicu. Non verifimile dicis. Somnium mihi narras. Non fit mihi fimile veri. Monstri fimile narras. Non puder cam improbæ vanitatis? Digna fabula qua addatur veris narrationibus Luciani. Pe. Imo rem narro à gravissimis proditam authoribus : nisi forte tibi parum spectatæ fidei est Aulus Gellius. Ch. Mihi vero. quæ scribi: ille, folia Sibyllæ funt omnia. Pe. Quid tandem Theologum for annos somniasse reris? Nam Theologum fuisse proditum est. Ch. Audire gestio.

Responsio.

Pe. Quid aliud quam quæ postea prodidit Scotus, & hujus

hujus faring sodales? Sed bene cum Epimenide actum eft, qui vel tandem ad se redierit. Multi Theologi nunquam expergiscuntur à suis somniis. Ch. Age, facis ut poëta dignum eft: sed perge mentiri. Pe. Epimenides igitur somno solutus fpelunca prodit, circumspicit, mutata videt omnia, sylvas, ripas, flumina, arbores, agros; breviter, nihil non novum. Ac- Epimenides, cedit ad urbem, percontatur, manet illic aliquandiu, neque non est agninovit quempiam, neque à quopiam agnitus est. Alius hominum cultus, nec idem vultus; mutatus fermo, diversi mores. Nec miror hoc Epimenidi post tantum annorum evenisse, um mihi idem propemodum evenerit, qui pauculos annos bhuffem. Ch. Quid uterque parens? vivuntne? Pe. Virunt ambo & valent, utcunque senio, morbo, denique belloum calamitate confecti. Ch. Hac est humana vita comœfia. Hæc est fatorum lex inevitabilis.

AFFINITATIS VOCABULA.

Pe. Conabis hodie domi? Ch. Foris conaturus fum. Fois coenandum est mihi. Pe. Apud quem? Ch. Apud soce- † Affines qui. um meum, apud generum meum ; apud nurum meam, aoud affinem meum. Affines dicuntur † qui non sanguinis, ed matrimonii conjunctione copulati sunt. Pe. Quæ sunt gitur ufitata vocabula affinitatum? Ch. Maritus & uxor noa funt nomina.

Socer, uxoris meæ pater est. Gener, filiæ meæ maritus. Socrus, uxoris meæ mater.

Nurus, filii mei uxor.

Levir, mariti frater. Levir dicitur ab uxore, ut Helena Hectorem levirum vocat, quòd esset nupta Paridi.

Fratria, fratris mei uxor.

Glos, mariti foror.

Vitricus, matris meæ maritus.

Noverca, patris mei uxor.

Privignus, uxoris aut mariti filius.

Privigna, filia alterutrius.

Rivalis, qui amat eandem.

Pellex, quæ amat eundem; ut Thraso rivalis est Phædriæ. & Europe pellex est Junoni.

INVITANDI AD CONVIVIUM.

Cras mecum prandeas.

Pe. Ago gratias, Laudo te. In crastinum igitur te ad cœnam

nam voco. Cras ergo ut mecum coenes oro. Cras igitur mecum prandeas, rogo. Cras igitur te mihi convivam volo.

Timeo ne non possim.

ch. At vereor ne non licuerit. Ut possim, metuo. Veni am si quidem licebit, at metuo ne non queam.

Quare.

u

e

E

ta

V

TIV

n

C

C

t

n

Pe. Cur non licebit? Qui fic? Quid ita? Quamobrem Quo pacto? Quid causa? Quid obstiterit quo minus possis?

Domi me effe oportet.

Ch. Tum quidem mihi manendum domi est. Ut don nocte sim necesse est. Tum certe foris esse non licebit. Cra mihi quoquam ire foràs liberum non erit. A prandio abell mihi integrum non erit. Aliquot ipse convivas eo die + ope rior. Aliquot amiculi constituêre ea nocte domi nostræ ca nare. Iph mihi convivæ funt ea nocte tractandi, alioqui la bens venirem. Ni id effet, haud gravatim facerem. Quod eslet, haud me tibi difficilem præberem. Non excusarem, liceret. Non paterer bis rogari, fi queam. Parce rogatus, ve invocatus adessem, si quo pacto liceret. Haud gravate tib obsequerer, si possim. Frustrà rogas eum cui non est libe rum: frustrà item rogaturus si liberum esset. Nunc, ut maxi me cupiam; non possum: tunc supervacaneum esset rogan volentem. Pe. Vel perendie apud me fis oportet. Saltem perendino die ad cœnam venias necesse est. Quarto abhine die non gravaberis mihi præbere convivam. Die Jovis proximo non potes effugere quin venias.

Ab impossi-

+ Id eft, ex-

pecto.

Non possum promittere:

Ch. Non possum polliceri. Affirmare istud tibi non possum. Promittere certum nequeo. Veniam ubi utrique nostrum videbitur commodissimum.

Diem dicere debes.

Pe. Diem igitur mihi constituas volo, ad quem mecum sis coenaturus. Diem igitur assignes oportet. Diem igitur promittas necesse est. Diem certum mihi prassiniri, prasscribi, prassitui, constitui cupio. At certum diem condicito. Diem mihi dicas velim.

Nolo te prafeire.

Ch. Equidem non soleo dicere diem amicis. Cum quibus mihi

eni

m

C

lu 1

, 1

Ve ibi

Xi-

are

fis

m

hi

nihi, pardm convenit, iis soleo (a) diem dicere. Prasscium a Jocus ex e esse nolim. Præscire te nolo. De improviso te opprimam. ambigua sigi-inopinato te opprimam. Te nec opinantem oppressero. Te nam illis diese. sibil fuspicantem oppressurus sum. Non expectatus adfuero. dicimus quos Adorior te nec opinantem. Veniam ultroneus, & inspera- in jus vocaus conviva.

Prafeire volo.

Pe. Biduum præscire volo. Biduum præscius esse cupio. Præmonito biduo priùs quam venias. Fac me biduo antè certiorem. Ch. Si me urges, dico tibi diem Sybariticum, ne defit apparandi spatium. Pe. Quid hoc verbi est? Ch. Sybaritæ convivas invitabant in annum proximum, ut utrinque effet justus apparatus. Pe. Valeant (b) Sybaritæ cum suis mo- b Vide provlestis conviviis: ego congerronem voco, non satrapam,

Tuo malo optas.

Ch. Equidem tuo detrimento. Tuopte quidem malo. In damnum ruum istud optas. Incommodo istud precaris tuo. Pe. Quid ita? Quamobrem? Ch. Ego instructus accedam. Ego munitus veniam. Aggrediar te paratus. Instructus multa fame accedam; tu vide ut vulturem expleveris. Parabo ventrem, ac dentes exacuam; tu vide quibus lupum exfatures. Pe. Age, ad hoc certamen te provoco. Age fac pro viribus, pro virili, fi quid potes. Ch. Veniam, sed non incomitatus. Pe. Tanto venies gratior. Sed quo comite venies? Ch. (c) Umbra. Pe. Nec secus possis, si modò luce venias? e Vide prov. Ch. Sed umbram adducturus sum dentatam unam arque al- Umbra. teram, nè tu me vocâris impuné. Pe. Age ut liber, modò ne (d) larvas adducas. Sed explana, si liber, quid sibi velit d Nam umumbra vocabulum. Ch. Apud eruditos umbræ vocantur, qui bras, 72 st. ipfi non vocati comitantur eum qui vocatus est ad convivium. est defuncto Pe. Talium umbrarum adduc quantum voles.

rum animas, quandoque appellamus.

Ea lege promitto.

Ch. Veniam quidem, at hac lege, ut tu postridie ejus diei vicissim apud me cœnes. Faciam eo quidem pacto, ut deinde mihi quoque fis conviva. Eâ lege cœnam condico, ut tu rurfum mihi fis conviva. Spondeo futurum, fed hac exceptione fi tu postero die itidem apud me sis, Recipio tibi facturum me. Do fidem futurum, his quidem legibus, ut tu mecum prostridie prandeas. Pe. Age, fiar. Esto. Sit ità ut vis. Si jubes faciam. Novi Gallorum magnificentiam. Non vis gratis

ME COLVE Id eft cir. cumdudio.

apud me cœnare, nisi vices retuleris. Ar isto quidem pacto redire solent in orbem convivia. Sic nascitur conviviorum longa (e) periodus. Hâc vicistirudine fiunt fine fine reciproca convivia. Ch. Nihil fuavius, fi minimum accedar apparatui quotidiano.

Caterum ego te detineo, alio fortaffis iturum. Pe. Imo ego te, opinor. Sed cras latius & familiarius confabulabimur. Verum crastino die plura nugabimur. Interim fac valeas. Interim cura ut bene valeas. Interim valebis.

QUO VADIS?

Pormula.

Ch. Quò tu nunc abis? Quò tu nunc properas? Quò tu tam celeri gradu tendis? Quonam te confers? Quò nunc iter eft?

EO DOMUM,

Formula.

Pe. Domum me recipio. Domum revertor. Domum re-peto. Domum me confero. Viso quid domi agitur. Accerso medicum. Rus hinc concedo. Constitui ad hanc horam cum viro quodam gravissimo colloqui. Statui hâc horâ congredi cum viro gravissimo. Ch. Quonam? Pe. Cum Curione multiloquo. Ch. Precor igitur tibi præsentem Mercurium. Pe. Quid opus Mercurio favente? Ch. Quia res erit cum linguaci. Pe. Atqui hâc gratia magis conveniebat, mihi * Memoriam precari propitiam. Ch. Quid itá? Pe Quia patientissimis auribus opus erit potius quam strenua lingua, At auris Memoriæ dicata eft.

Memoriam. Hic pro deo polit Memoria.

was lived

10 200 2

entitles accedant.

Ch. Quanam iturus es? Quà ibis? Pe. Hàc ad finistram, ASCRIES THE Hac illac, per forum. Ch. Comitabor igitur te. Affectabor, Dupobeigg ac deducam te ad diverticulum usque. Pe. Non patiar te circumagi. Nolim te tantum laboris meà causà capere. Isthuc officii ferva cum erit usus, nunc nihil opus est. Nè meà gratia facias viæ tuæ dispendium. Ch. Mihi quidem com-pendium est frui tantisper amico. Nihil habeo quod agam, & non sum piger, ni tibi sim molestus comes. Pe. Nemo jucundior affecla. At non finam ut mihi claudas lævum latus; non admittam ut mihi finister ambules. Hic te superis commendo. Nolo re longiàs comitem. Ulteriùs nolo me comiteris.

ra

n

n

lla

ft

FORMULÆ VARIÆ.

COMMENDANDI,

Formula.

Ch. Tu me Curioni magnopere commendato. Fac me Curioni multiloquo quam commendatissimum facias. Me Curioni commendatum quam diligentissime curato. Jube ut me sibi commendatissimum habeat. Ego me illi per te commendatum facio. Me tibi etiam atque etiam commendo. Me tuæ humanitati quam possum diligentissime commendo. Me tuæ humanitati quam possum diligentissime commendo. Recommendo pro commendo, barbaris relinquito. Vide ne pauca cum multiloquo loquaris. Vide ne cum multiloquo sis pauciloquus.

OBSEQUII, Formula.

Pe. Vis me tibi morem gerere? Vis me tibi obsequi? Vis tibi obsecundem? Te igitur imitari me jubes. Quandoquidem ità vis, faciam libentissimé. Nè sis mihi diutiùs in mora, imò nè uterque alteri. Ch. "Sed priusquam abeas, quæso te, nè graveris me docere quo pasto his sit utendum, in mora, in causa, in culpa, qui soles elegantiæ studiosus esse." Quare age, doce obsecro, dissere amabo.

IN CULPA, IN CAUSA, IN MORA.

1

e l.

n

11

1

1,

e,

â

1-

1,

1-

1.

Pe. Mos gerendus est tibi. Non est culpa in me, non est culpa in te. Mora est in te. In te causa est, grammatice quidem dicitur, ac multò elegantiús.

In Culpas

Non sum in culpa, Culpa non est mea. Vaco culpa, Quod nihil proficis tua desidia in causa fuit; non præceptor, non pater tuus. In culpa omnes estis. Utrique in culpa estis. Utrique culpandi estis. Ambo accusandi estis. Ambo in culpa estis. Incidisti in morbum tuo ipsius vitio, tua ipsius culpa estis. Incidisti in morbum tuo ipsius vitio, tua ipsius culpa estis. Itidem dicuntur in vitio esse, quibus culpa debet imputa"ri; & in crimine esse, qui culpandi sunt; & in damno esse,
"qui damno afficiuntur. Hoc genus sermonis non remere
"si licet invertere, Damnum in illo est, Vitium in illo est.

In Caufa.

Quò minus ad te scripserim morbus in causa suit. Quòd rariùs ad te scripserim mea negotia in causa suerunt, non negligentia. Quid in causa suit? Quid causa suit? Ego non sum in causa. Quòd nullus à me literas acceperis tabellarius in causa suit. Quòd tam macilentus es, amor, non studium, in causa. Hoc est causa.

In mora.

Non ero vobis in mora. Quidnam vobis in mora fuit? Tu nobis in mora fuisti. Tu semper in mora es. Quid te remoratum est? Quis te remoratus est? habes quod petebas; tuum est memoriz insculpere. Habes affectatiuncula tuz pramium. Vale, mi Christiane. Ch. Vale in crastinum & tu, mi Petre.

iA

t

u

u

or

ng er

IN OCCURSO.
CHRISTIANUS, AUGUSTINUS.

Ch. Salve multum, jucundissime Augustine. Au. Salve tantundem, mi humanissime Christiane. Felix sit tibi hujus diei exortus. Prosper sit tibi hic dies. Quid tandem agitur. Ch. Suaviter, ut nunc res nostræ sunt. Et cupio omnia qua vis. Au. Meritò te amo. Amo te. Amandus es. Benignè dicis. Comis es. Habeo gratiam.

Hor. Serm.

IRASCOR TIBI.

Formula.

Ch. At ego nonnihil tibi succenseo. At ego tibi subirascor. Verum ego sum tibi subiratus. Atqui ego sum in te stomacho. sior. Atqui nonnihil est (vel habeo) quod tibi succenseam.

QUA CAUSA.

Formula.

Nota! Promereor. Commereor. Demereor. Au. Quidnam est istud, obsecro? Quid ita? Quamobrem, tandem, oro? Quid admiss sceleris? Quid Commerui? Promereor bona, aut laudem; Commereor mala, aut pœnam: istud in bonam, hoc in malam partem sumitur. Demerem mur eum quem nobis beneficio reddimus obnoxium.

QUIA NON CURAS ME.

Ch. Quòd nulla mei tibi cura sit. Quòd nihil nos respicis. Quòd tam rarò nos revisas. Quòd nihil nos cures. Quòd me planè negligis. Quòd nostrì curam videris abjecisse. Au. At nihil est causæ cur succenseas. At præter meritum meum; at immeritò succenses; neque enim mea culpa accidit quòd te rarius visam. Dabis veniam occupationibus meis, per quas mihi non licet toties quoties cupio te revisere. Ch. Ità demum tibi ignoscam, si hodie apud me cœnes. Ea conditione purgatus mihi eris, si vesperi ad cœnam venias. Au. Haud iniquas pacis leges præscribis, Christiane; quare haud invitus faciam. Equidem faciam volens. Istud quidem fecero perlubentes.

Invitat ad comam. Libenter. enter. Hand gravate faciam. Hic fane non me prabebo fficilem. Nihil hâc re fecero libentius. Animo faciam luenti. Ch. Laudo tuam facilitatem & hac in re, & in cæteomnibus. Au. Sic soleo amicis obsequi, præsertim non iqua petentibus. Ridiculum! an tu me recufaturum putas oblatum, quod ultro etiam erat rogandum?

NE FALLAS ME. Formula.

Ch. Age, at cave nè me deluseris. Cave fallas. Cave spem offra foveam. Cave luferis expectantem. Cave mihi verba deris. Vide nè me frustrà habeas. Vide nè me vana spe las. Au. Nihil opus jurejurando. In cæteris, in aliis time rfidiam; hac in re non fallam. Sed heus tu, cave quicquam raveris præter quotidiana: meâ causâ diem festum nolo. is me convivam minimè edacem, bibacem multò minus. ofti enim me convivam non multi cibi, sed joci plurimi. Quando . Curabitur diligenter. Ego te (a) Pythagorica cœna ex- Pythagorica piam, aut fortaffe frugaliore. Au. Imò Diogenica, fi me oleribus & lectare voles. Ch. Certè (b) Platonica cona te excipiam, bellariis tanqua multum sit literatarum fabularum, cibi minimum, cu-voluptas duret etiam in posterum diem : alioqui qui protè fuerit acceptus, fortaffis eo die suaviter afficitur, sed em impendio offridie dolet caput, crudus est stomachus. Apud Platonem conam Pyi cœnabat, unam voluptatem capiebat ex apparatu tacili, thagoricam bulísque Philosophicis alteram postridie, quòd nec capitis 6 Cœna Plaavedinem nec stomachi cruditatem sentirent. Ità prande- tonica qualis t etiam suaviter ex condimento cona pridiana. Au. Plat, fiat ut mones. Ch. Tu vide omnes curas tuas ac rugas am iftas domi relinquas. Huc præter nugas & rifum nihil feras; & ut inquit Juvenalis.

Protinus ante meum quicquid dolet exue limen.

e

1

I

e

15

d

15

1-16

Au, Quid? literas mecum venire non vis? Musas meas ecum adducam, nifi quid aliter censes. Ch. Tetricas Mus una cum negoriis domi claudas. Blandas Camœnas, oms deinde sales tuos, dicteria, scommata, facetias, lepores, dicula omnia tecum adducito. Au. Ità fiet: Exporrigemus ontem. Bellos homunculos agemus. Ridebimus affatim. urabimus cutim. Indulgebimus genio. Genialiter cœnabius. Epicureos agemus. Bonum vultum faciemus, & erimus oni focii. Inelegantium elegantiæ sunt, qui suam habent nguam fibi peculiarem. Ch. Quò nunc properas? Au. Ad enerum meum. Ch. Quid illic? quid eó? quid illó? Au. Au-

dio nescio quid turbæ inter cos natum : ut redigam cos in gratiam, ut reducam in concordiam, ut pacem inter eos componam. Ch. Benignè facis, quanquam nihil te opus esfe ar. birror: nam ipfi inter se melius hoc bellum composuering Au. Fortaffis & induciz jam indicte funt, noctu de pacis legibus agetur. Sed nunquid me aliud vis? Ch. Vocabo te per puerum meum. Au. Ubi voles, domi ero. Bene vale, Ch. Bene sit tibi. Fac hic ad quintam horam adfis.

Heus Petre, accerse ad comam Augustinum, qui mihi hodie, ut feis, conam condixit. Pe. Eho! Salve, Poeta, Com jamdudum parata est. Te herus expestat domi; ubi vole,

accedas. Au. Venio.

CONVIVIUM PROPHANUM.

ARGUMENTUM.

Totum hic convivil apparatum Erasmus noster elegantissime proponit, Hospita & convivarum sermones, mores, &c. Guttum & patinam ante discumbendum Stoices, Epicureos; formam consecrandi mensam, Vinum bonum quod 4.50 fibus placet. Bacchus quare poetarum Deus, cur puer pingitur. Carnes oul maxime salutares. Homo quidem nec pane nec vino victitabat. Somnus sagint aliques. Ferina care cara. De cervie, de leperibus, de anseribus, illi Romani olim Capitolium defenderunt. De gallis, capis & piscibus. Hic obiter de jejuna delectu ciberum, superfitione quorundam bac in re, de crudelitate eorum a bac exigunt ab his quibus noxii sunt, cum esus piscium nec necessarius est, nui Christo imperatus. Medicis damnatur piscium esus. Pracipuus luxus olima piscibus. Perpetua vita sobrietas observanda. Convivarum numerus quis. & cunda mensa instructio. Gallorum magnificentia. Convivio rum prisca lez, π/91 η απιθι. Variantur phrases: Gratiarum actio post sibos.

u

Þn

AUGUSTINUS, CHRISTIANUS, PUER

a Vide Prov: Au. CAlve, mi Christiane. Ch. Bene factum quod venift Nondum quinta sonuit, credo. Pu. Imò jamdudum præten ta est. Haud longe sexta abest. Instat hora sexta. Mox sextan audies. Au. Parvi refert an post quintam venerim necne, mo do ne post conam. Nam post festum venire miserum est. At quorsum tantus apparatus? Quorsum tot epulæ? Num m lupum existimas? Num tibi lupus videor? Num me vulturem putas? Ch. Non vulturem, fed tamen nec cicadam, (a) ut rore vivas. Nihil est luxus. Mundities mihi semper placuit, sorde deteftor. Nec (b) Apitius mihi placet, nec Diogenes. Præstat aliquid superesse, quam deesse. Si præter cicer nihil apponere tur & fuligo, forte illapsa in ollam condiret legumen, quid tum ederetur? Nec omnia sapiunt omnibus. Itaque mihi place moderata varietas. Au. Non tu metuis (c) leges sumptuarias! Ch. Im

Rore paleitur. **b** Nepotum omnium, ut Plin. inquit, altiffimus gurges. c De legibus **fumptuariis** lege Gel. 1.2. 24. Feft. Pomp. in dictione Centenaria Cana. Plin. L 10. C. 50. Macrobium 1. 3. Sat. C.17.

10 m-

ar.

int.

CIS

te

le,

10-

ena

les,

At me m

d

ch. Imò peccavi frequenter in diversum. Nihil nobis opus ege Fannia. Satis nos docet frugalirarem ipsa tenuitas. au. Haud ità convenerat. Longè aliter pollicitus es. Ch. ge inepte, nec ipse conventa servas. Convenerat enim, e quid præter nugas inferres. Quin hæc missa faciamus. avemus, ac discumbamus. Heus tu, puer, cape guttum ac atinam, linteum ex humero suspende, ministra aquam: uid cessas? Lava, Augustine. Au. Lava ru prior. Ch. Boa verba. Hoc anno perpetuo illotus cœnare mallem. Au. idiculum! Non honoratiori sed turpiori ante alios lavanum est; lava igitur ut immundior. Ch. Tu es urbanus lus fatis. Urbanior es quam fat eft, quam par eft. Quorim attinet ifta urbanitas? Hujufmodi ceremonias ineptas julierculis relinquamus, quæ nunc & ab aulicis fastidiunir; unde tamen olim profectæ funt. Laveris terni aut uaterni fimul. Nè teramus tempus hujusmodi moris. Eo nulli defignabo locum; sumat fibi quisque quem vot. Qui delectatur igni, hie commodius accumbet : qui fenditur luce, deligat hune angulum : quem delectat rospectus, hic sedeat. Agitè, satis morarum. Accumbite. go domi fum; vel stans cœnabo, fi lubeat, vel obamlans. Cessatis? At interim coena corrumpitur. Au. Vivaus nunc, (a) curemusque cuticulam. Simus nunc Epi- a Proverbi rei. Nihil nobis cum fronte Stoica. Valeant curz. Ab- Cuticulam omnis livor, exulet obtrectatio. Sit mens læta, frons chanalia vilaris, sermo lepidus. Ch. Quinam sunt isti Stoici atque vere, indulpicurei, Augustine? Au. Stoici Philosophorum quoddam gere genig nus est triste, severum, jejunum, qui hominis sumum bonum, honesto, nescio quo, metiuntur. Epicurei s longe diversi felicitatem hominis voluptate terminant. Tu igitur cujas es tandem? Stoicus an Epicureus? k. Zenonem laudo, at Epicurum vivo. Ch. Quòd tu jodicis, Augustine, id seriò factitant hodie non pauci, llio tantum & barba Philosophi. Au. Imo ifti vel (b) 6 Afori po lotos superant luxu. Ch. Heus, Dromo, ades buc. Tuo pulus luxu unere fungere: consecra coenam. Pu. (c) "Quicquid ap- perditus ex positum est, & quicquid apponetur, selix ac sacrum esse bens, Græcis jubeat qui sua benignitate pascit universa. Amen. Ch. Ap- enim Asotus one epulas. Quid cunctamur hunc capum decerpere? quid dicitur inepidamus hunc gallum lacerare? Au. Ego Herculem præ- temperans, pa ibo, ac belluam hanc conficiam. Urrum mavis de ala, an rumg, sobrius poplitibus? Ch. Utrum vis, nihil mea refert. An. In hoc e Precedo mere alis prima partes cribuuntur, in cateris poplites age cibum!

es

ut

i

p

hel

ur

t

be

ar

1

iai

nus

ac

eu

lui

me

ten

inc

ifii

i.

atu

bi

ib

inc

un

it

ego ffig

ura

ua

Ha

ior

is:

lautiores putat vulgus. Ch. Tu multum laboris mea causa capis. Tu permultum laborem meâ causa sumis. Tu omni. bus ministras, ipse nihil edis. Ego tibi hanc alam ministrabo; at ea lege, ut dimidium mihi restituas. Au. Itane agieur? At istud est tibi ministrare, non mihi. Tibi serva. ego enim sum impudentior quam cui ministrari quicquam Id eft, vo. debeat. Ch. Probe facis. Au. Eho, tu + lupo cibum miraci; appel- niftras? Vulturem invitas? Ch. At jejunas, non conas. Au. Imò me uno nihil edacius. Ch. Imò mendacius nihil. Proinde agito ac si domi sis tuz. Au. Istud jam plane mihi persuasi. Istud jam in animum induxi. Sie stat sententia. Confilium est istud facere. Ch. Quid tibi hoc vinum placet. Quid hoc villi delectat? Au. Mihi quidem perplacet. Me certè vehementer juvat. Me satis delectat. Me non mediocriter juvat. Ch. Utrum mavis? rubrum, an capdidum?

Non refert quo sit colore.

a Juxta, adverb. fonat eque.

lativum loco

appellativi.

Au. Equidem (a) utroque juxtà delector. Nihil refert quo fit colore, modo fapor placeat. Non laboro quantum oculis placeat vinum, modo palatum juvet. Nihil me movet afpectus, fi sapor placeat. Parvi refert quo sit colore, quem ha beat colorem, si sapiat bene. Non cupio oculos pascere, si palato satisfacere queat; modò palatum juvare possit. Nihil moror colorem, modò gratus fit sapor.

b Catios inducitur apud Hor. Conaticæ philosophiæ ad unguem doctus. eVinum quatuor fenfibus placere de-bet. d Vulgo Bearnum Vo-

Ch. Credo. Atqui funt (b) Coenatica Philosophia cumprimis periti, qui negant vinum esse probandum nisi quod placeat (c) quatuor sensibus: oculis, colore; naribus, odore; palato, sapore; auribus, famâ & nomine. Au. Ridiculum! quid fama conducit ad potum? Ch. Tantum, w multi non stupidi palati vehementer probârint villum Lovanio vernaculum, cum crederent esse (d) Belnense. An. Fortasse jam larga potatione palatum obsurduerat. Ch. Imo nondum artigerant poculum. Tamen judicium tuum audire cupio, hominis his in rebus peritiffimi. Au. Album nostrates rubro præferunt, quod rubrum sit paulo acerbius, & alterum exilius quidem, sed illud mitius, &, ut arbitror, falubrius. Ch. Habemus & Subrubum, & flavum, & pure Hujus anni. pureum. Hoc mustum est (e) hornum. Hoc bimum est, f Trium Ro- fi quem capit verustas. Habemus & quadrimum: sed jam manorum di- vappescit ac desipiscit senio. Ætate vigor evanuit. Au. (f) tatæfunt Lu- Luculli divitias audio. Ch. Heus puer, ubi cestas? Nos hic culli, Crassi plane negligis; non vides quanta fit hic ficcitas? Quid & Varronis.

hoc rerum statu incendium contingeret? quo restingueemus? Dato fingulis plenos cyathos. Augustine, quid haes quòd parum es hilaris? Quid accidit tibi, quòd sedes riftior? Quid est tibi, quod minime gaudes? Aut doles, ut carmina condis. Tu nunc * Chryfippum agis? Meliffa ti- * Simile oci opus est. Au. Quam hic mihi fabulam narrat? Ch. Chry. cultum, vel ppus adeò fertur intentus fuisse suis logicis, ut ad etiam arloropensam etiam fame periturus fuerat nisi ancilla Melissa ci- prium pro um in os ingestisser. Au. Ille verò indignus erat qui serva- appellativo. tur. Sed fi te offendit taciturnitas, placétque convivium ocalius, est quo id efficias. Ch. Memini. Recte admones, beralius bibendum: largius, meracius oportet bibere.

m

i. S.

11

.

n

d

n.

d

Rem attigisti.

Au. Rem acu tetigisti. Reste judicas. Scopum atrigisti. am,

† Fæcundi calices, quem non fecere disertum?

Ch. Perdocte tu quidem, Augustine, ut omnia: sed quo- monio. iam in fermonem vinarium, quando in mentionem incidinus vinorum, libet interrogare, quonam concilio veteres illi acchum quem vini authorem videri volebant, * poëtarum Bacchus Deum dixerint. Quid enim illi temulento Deo cum Poëris, cur poëralusarum Virginum cultoribus? Au. Quæstio, ità me Bacchus rum Deur met, poculis digna! Verum, quorsum tuæ quæstiones spetent satis intelligo. Ch. Quorsum amabó. Au. Astute de ino disputationem injicis Gallica techna, quam didicisse Passis te suspicor, nimirum quo minus interim absumatur vii. Abi, virum te judico; non frustrà in tanta schola veratus es. Ch. Accipio tua dieta; referam paria scommata bi erit commodum. Sed ad rem. Au. Dissolvam * ubi • vinum & ibero. Siquidem absurdum fuerir ficco palato de quæstione cuit ingeniinosa disputare. Præbibo tibi, Christiane. Propino tibi um, & faunc scyphum dimidiatum. Ch. Accipio abs te libenter. cundiam miit faluti. Profit. Au. Jam accingor, ut me missum facias. Igo meo more præpostere faciam. Quod * Baccho pueritiæ * Bacchus stigiem tribuerint, id habet mysterii, quod vinum potum quare pueri uras & solicitudines animis nostris eximit, hilaritatémque effigie pinuandam inducit. Quare senibus quoque ipsis juventam wandam reddere videtur, dum & hilariores facit & formoiores. Id quod Horatius cum multis in locis, tum præcipue his verfibus aperte testatur.

† Comprobatio à teffi-

Mal

ua

lu,

na Ui

ih

ru

ua

or

c

5

uri

hil

ppl

qu

m

gi

tic phaba

ıga

ug

nti

ug

C

ui I

vas

arâ

t (

p

one

bin

an

ubu

tro

ne

m

ac

rne

0 i

0 illi

ting

Ad mare cum veni, generosum of lene requiro. Quod cura abigat, quod cum spe divite manet. In venas animamque meum, quod verba ministret. Quid me Lucana juvenem commendet amica.

a Appellatie vum loco proprii, ab effect is vini.

dilutus.

E Exxervis, Id est poculo gemmato: præltantiore pro toto po-

Nam quod huic poetas dicarunt (a) Deo, id fignificatum va huise suspicor, quod vinum & ingenium excitet & facundiam ministret; quæ duo poëtæ sunt aprissima. Unde frigent car. mina quæ scribuntur aquæ potoribus. Est quidem igneus 6 Hoc et fuapte natura Bacchus, fed (b) adhibitis nymphis ted. ditur temperatior. Habes quod quærebas? Ch. Nihil un quam audivi verifimilius dici ab homine poëta: dignus o qui bibas (c) gemma.\ Heus, puer, tolle hanc patinan arque appone catera. Au. Puerum habes admodum inur. gurindoxinas banum. Ch. Eft veterator nequiffimus. Au. Cur non infi sun pra parte tuis alio pacto? Ch. Difficile eft canem vetulum loris affuel. cere. Difficillimum est veteratoris mutare mores. Verulus ch culo gemmis nis non facile affuescit loro. Me quidem dignus est. Dignum patellà operculum.

Si cognoscerem quid te oblectet, tibi ministrarem;

Formula.

Au. Decerperem tibi quippiam, si palatum tuum tenerem Ministrarem tibi, si gula tua mihi satis cognita esser. Apponerem tibi, fi quid potissimum juvaret scirem. Si nossemin genium palati tui, effem tibi structor. Equidem tantunden palato quantum animo sapio. Ch. Palatum habes eruditis fimum. Nihil tuo palato doctius. Nec eo te puto interio rem de cujus fingulari peritia testatur Satyricus,

Ostrea callebat primo deprendere morsu, Et semel aspecti dicebat littus echini.

Au. Et tu mihi, Christiane, ut par pari referam, ipim d Catius Epi. audivisse Epicurum, aut in Schola (d) Catiana institutus vide cureus fuir & ris. Quid enim tua gula sapientius, aut fastidiofius? Ch. & cœnarumau- oratoriam aquè artem ut culinariam callerem, nec Cicen ipfe me vinceret. Au. Equidem fi alterutra carendum effet, S rm induci- culinariam quam rhetoricam mallem. Ch. Subscribo tuo je rur, comarice dicio; graviter, acute vereque judicas. Quid enim or philotophiæ torum confert loquacitas, nisi quod aures otiosas inani vo luptate permulcet? Culinaria tum palatum tum ventren, tum totum hominem, quantus eft, pascit ac reficit. Conceds laurea lingua, inquit Cicero: at utraque concedat Culina Nunquam mihi Stoici illi magnopere placuerunt, qui omnia ad fuum (nescio quod) honestum references cutis ac palati

thor: ab Horat. lib. 2. ad unguem doctus.

alati nullam rationem habendam putant. Dici non potest uanto Diogene sapientior Ariftippus mihi fuiffe videtur. u. Ego Stoicos cum fuis jejuniis contemno. Epicurum nagis laudo ac p obo quam Diogenem illum Cynicum ui crudis oleribus ac fimplici aquâ victitabat. Quare thil miror, fi Alexander Rex fortunatiffimus fe Alexanrum quam Diogenem effe maluit. Ch. Nec ego fane. namlibet vilis homuncio, cum Diogene meam Philosophiam ommutarem; fortaffis & Catius tuus facere recusarer. eliùs nostri temporis Philosophi sentiunt, qui conten-Stoicorum more disputare, vivendo ipsum etiam Epirum vincunt. At ego quidem rem in primis præclaram hilosophiam puto, si parce adhibeatur. Nimium philophari non laudo. Est enim res perquam jejuna, sterilis que triftis. Ubi in calamitatem aut ægritudinem incidi, m demum ad philosophiam tanquam ad medicum congio. Ubi convalui, rurfum illi Vale renuncio. Au. Tuam tionem probo. Belle philosopharis. Salve igitur, Philophe, non è (a) Stoa, sed è Culina. Ch. Quid tandem a Porticus abes; Erasmi, quòd parùm sis hilaris? Quid sibi vult corde de dict. igata frons? Quid filentium? An mihi fuccenfes quod te Stoici. ugaliore cœna acceperim? Er. Imò tibi fum iratus, quòd ntum impendii mea causa fit factum. Interminatus erat ugustinus, nè sua causa diem festum faceres: vis nos postec redire nunquam? Nam talem conam dare solent ii ui unam duntaxat dare constituissent. Quos randem convas videris accepisse? Non amiculis, sed satrapis cœnam graffe videris. An nos helluones effe credis? Hoc non t dare coenam, fed triduanam faturitatem. Ch. Etiam pergis effe Demæa? Cras ut lubet disputa; hodiè Mionem te præbeas, oro. De impendio cras sobrii dispubimus, nunc nil nisi meras nugas audire liber. Au. Chriane, utrum de bubulis, an de ovillis carnibus mavis? Ch. abulis quidem magis desector, at ovillas magis falutares artror. Ita ingenium est hominum, ut perniciosissima quane apperant vehementissimé. Au. Galli suillas carnes mirum modum amant. Ch. Galli amant quæ parvo constant. Au. ac una in re Judæus fum; nam nihil æquè odi arque rnes suillas. Ch. Nec injuria; quid enim insalubrius? o in hoc non cum Gallis, sed cum Judais sentio. Er. At o ovillas pariter amo & suillas, sed diversa ratione. Nam rillis quod amem, libenter vescor, suillas præ amore non tingo, nè quid offendam, Ch. Bellus homo es, Erasmi, ac

10 14 15

1.

ac festivus. Equidem mirari mecum soleo, unde tanta in palatis humanis diverfitas. Nam, ut Horatiano carmine utar.

Tres mibi conviva prope dissentire videntur. Poscentes vario multum diversa palato.

Er. Quamquam, ut air Comicus, Quot homines tot sententie & suus cuique mos; tamen nemo me adduxerit, ut credam plus ingeniis inesse varietatis quam palatis. Ità vix duos reperias quos eadem juvent. Permultos vidi qui butyri a casei nè olfactum quidem ferrent. Sunt quibus carnes nanfeæ fint : alius elixis, alius affis abstinet. Multi aquam vin præferunt. Et, quod incredibile eft, vidi hominem qui nec pane, nec vino uteretur. Ch. Quibus tandem miser ile victitabat? Quibus vescebatur? Er. Cæterorum nihil faft. diebat, non carnes, non pisces, non olera, non poma. a Vis ut istud tibi credam? Er. Si lubet. Ch. Credo, at ea leg ut viciffim mihi mentienti fidem sis habiturus. Er. Age, fe ciam, modò verecunde mentiaris. Ch. Quasi verò sit quio quam ruo commento impudentius. Er. Quid dicet frons ru fi hominem tibi commonstrem? Ch. Macilentum quempin ac (a) monogrammum esse oportet. Er. Imo diceres athle tam. Ch. Polyphemum potius. Er. Hoc tibi mirum vide demiror, cum multi fint quibus piscis vento durati fint pe nis loco: nonnullis hoc præstent herbarum radices, quo filli, à p. cu- nobis panis. Ch. Credo, sed perge mentiri. Er. Quendan ris in quibus in Italia, cum illic agerem, vidiffe memini, qui nullo neque cibo neque poru adjutus fomno faginabatur. Ch. Ut nihil p munculi, ve. det! Non possum illud Satyricum non dicere, Tunc immen cavi (pirant mendacia folles. Tu poetaris. Tu nunc poeta agis. Nam mentiris dicere mihi religio est. Er. Mentiar fi mi (b) Plinius author certiffimus scripfit, ursum quatuorden dies solo somno mirum in modum saginari: Quo tamen altè premitur, ut ne vulneribus quidem queat excitari. Im quò magis mireris, addam quod Theophrastus scribit, po id tempus ursorum carnes, coctas quoque si afferventur, to viviscere, Ch. Vereor ne Parmeno ille Terentianus ista m contineat. Mihi facile fidem facis. Ministrarem tibi de co vinis carnibus, fi fatis effem urbanus. Er. Unde tibi nun venatio? Unde ferina? Ch. Midas homo hominum qui " vunt liberalissimus, nostrique amantissimus, mihi mist de no: dono quidem, sed sic, ut ego minoris emam sapenum ro. Er. Qui fic? Ch. Quia famulis plus dandum quam date tur in macello vendenti. Er. Que res cogit hoc facere. Cl

ar

e

b

ai

0

ai u

C

de

æ

is

ul

Mi

al

Te

ed

in

UV

ut

un

Tyrana

a Monogrammi dicuntur homines pertenues ac puunica linea notantur holut procul apparentes. 6 Pinius 1. 8. cap. 36.

Tyrannus omnium violentissimus. Er. Quis est? Ch. Mos. Er. Profetto tyrannus iste frequenter iniquissimas leges obtrudit nortalibus. Ch. Idem suo more nudiustertius hunc cervum enarus est. Quid tu, qui soleas istius studii esse amantissinus? Au. Equidem hoc studio planè relicto jam præter lieras nihil venor. Ch. At mihi videntur literæ, quovis cervo ugaciores. Au. Duobus tamen potissimum canibus assequinur, admiratione scilicet, atque improbitate laboris: Nam k admirari plurimum discendi ardorem ministrat, &, ut faundissimus poëta scripsit.

___ Labor omnia vincit Improbus -

m

05

ac

no

qui

110

an que presenta non con ini ini per re-

cer

S 2 E

210

b. Amanter admones, Augustine, ut soles : propterea non lefistam, non conquiescam, non defatigabor, donec conseuar. Au. Carnes cervinæ funt nunc admodum tempestivæ. a) Meminit Plinius de hoc animante quiddam admirabile. a Lib.8. c.32 h Quidnam? obsecto. Au. Quoties arrexere aures, acerimi esse auditus; at contra, cum remisere, surdos. Ch. fud ipsum mihi sæpenumero evenit. Nam si quando siat ermo de recipiendis aureis, nihil tam auritum; hic enim um Pamphilo illo Terentiano aures arrigo: ubi de numeando verba fiunt, illico demitto. Au. Laudo te, facisant te ecet. Ch. Vis de his leporinis clunibus? Au. Tibi fumito. b. An de tergo mavis? Au. Hoc animal præter ilia & clues nihil habet appetendum. Ch. Vidistine unquam leporem andidum? Au. Sæpenumero, Plinius in (b) Alpibus candi. b Lib. eodem os reperiri scribit, quibus hybernis mensibus nivem pro ci- cap. 55, den effe fit creditum. An verum fit, Plinius ipfe viderit. huod fi leporis cutem candidam reddit nix, stomachum haeat candidum necesse est. Ch. Mihi verisimile non sit. Au. ccipe magis admirandum, at fortaffe tibi non inauditum, dem utramque vim fingulis inesse testatur, maris & fœmix, ac fœmellas fine mare æquè gignere. Istud ipsum mulaffeverant, præsertim venandi studiosi. Ch. Est ità ut diis. Sed hos cuniculos, fi placet tentemus, quia pinguiufuli sunt ac tenelli. Ministrarem illi Nymphæ, si propids ffiderem. Augustine, istius tibi vicinæ curam age, si libet: alles enim quo gestu sit ministrandum istis Veneribus. Au. seneo quid dicas, nasure. Ch. Quid te anserinæ carnes deectant? Au. Me quidem non mediocriter juvant, ut sum minime fastidiosus. At hic anser, nescio quo pacto nihil me uvat: nihil enim in vita vidi ficcius: ficcior est pumice, ela Epigramut etiam noverca Furii illius in quem (c) Catullus mul-mate cujus um jocatur. Ligneus mihi videtur. Et, mehercule, quan- cui neque ser-

rum vus, &cc.

tum suspicor, veteranus miles immodicis excubiis sese mace. ravit. Aiunt enim anserem inter omnia animalia longè effe vigilantissimum. Et profecto, nisi conjectură fallor, hic anfer ex eorum numero est qui, canibus una cum excubito. ribus fomno fopitis, Romanum olim Capitolium defende. runt. Ch. Verifimile (ità me Deus amet) dieis, nam ex eo seculo relictum arbitror. Au. Hæc quoque gallina aut parcum saginatorem habuit, aut amavit, aut certe Zelotypa vixit: quo quidem morbo hoc animantis genus maxime laborat. Hic capus longè melius pinguet. Vide curæ quid fa. ciant. Quod fi ex Theodorico nostro Gallo saceremus capum, multò cirids pinguesceret. Th. Non sum gallus, A. Fateor, non es Gallus Cybeles, neque gallus gallinaceus, a forte Gallus gallaceus. Ch. Quid hoc verbi est? Au. Hoc ænigma ribi conjectandum relinquo: ego Sphingem præfiti, tu Oedipus esto. Ch. Dic mihi bona fide, Augustine, nulla tibi cum Gallis unquam fuit necessitudo? Nihilne affnitatis tibi cum Gallis contraxisti? Nullum suit commercium? Au. Nihil fane. Ch. Tanto es nequior. Au. Sed cum Gallabus nonnihil. Ch. Libétne de (a) jecore anserino, lib. 10. c. 22. quod apud veteres in deliciis cum primis habebatur? Al Non sum rejecturus quod à tua manu venerit. Ch. Non el quòd expectes Romanas delicias. Au. Quas? Ch. Carduo, cochleas, testudines, colubros, fungos, boletos, tubera. Au Istis omnibus ego vel rapam præferam. Liberalis es, benignus es, Chrittiane. Ch. Has perdices nemo attingit, ne co-Iumbos quidem Cras est dies jejunii ab Ecclesia indidi; adversus hanc esuriem munite vos. Onerate saburra navin adversus imminentem tempestatem. Bellum instat; instrite ventrem commeatu. Au. Utinam isthuc verbi tacuise, hilariores furrexissemus à cœna. Miseros nos reddis ante tempus. Ch. Quid ità? Au. Quia minus anguem odi quan pisces. Ch. At non tu solus. Au. Quis hoc redii nobis inve Herbæ & Xit. Ch. Quis commonstravie (b) aloen, absynthium & pharmaca 2- scammonium dare in remediis? Au. Sed ista dantur agrors Ch. Sic hæc datur nimium recte valentibus. Aliquando præstat ægrotare, quam plus satis valere. Au. At mihi vide tur minus oneris olim imposicum Judæis. Equidem ab angullis & porcis facile temperarem, modo liceat capis & perdicibus expleri. Ch. In plerisque non res, sed animus au discernit à Judæis. Illi manum abstinebant à certis cibs velue ab immundis & animum inquinacuris: nos cum il-

telligamus omnia munda effe mundi, tamen carpi lascin

Wide Plin.

maritudinis BOLE.

.

0

.

. . K.

1

0,

fr.

4

0-

6

23

il.

di-

os,

VI. oti,

enti, velut equo ferocienti, pabulum fubducimus, quò magis dicto fit audiens spiritus. Nonnunquam immoderatum Juavium rerum usum abstinentiæ molestia castigamus. Au. Audio; fed eadem opera defendi poffet circumcifio przputii. Moderatur & illa coitûs pruritum, & cruciatum dfert. Si omnes itidem abhorrerent à piscibus atque ego, vix à parricida tam atrox supplicium exigerem, Ch. Quorundam palato gratior est (a) piscium quam carnium esus. bus utiles.

Au. Congruunt igitur his qui gulæ serviunt, non valetudini. Ch. Equidem audivi quondam apud (b) Ælopos & Apitii luxus Apitios præcipuum luxum in piscibus fuisse. Au. Qui con-multorum si-veniunt igitur deliciæ cum supplicio? Ch. Non omnibus teris nebilifunt (c) murana, aut scari, aut acipenseres. Au. Ergo te- ftiviter aunues foli discruciantur, quibus satis male est etiam cum vesci tem muteto licet carnibus. Fit enim non rarò, ut cum licet vesci per numero luzi Ecclefiam, non liceat per crumenam. Ch. Durum mehercle uriofus vocat interdictum! Au. Quod fi interdictus carnium esus diviti- piiios, bus vertitur in delicias, & si pauperibus sæpe non licebit quemadmovesci carnibus etiam cum licer, ac nè piscibus quidem, qui dum essemiferè carins emuntur, cui igitur bono erit interdictum? natos dici-Ch. Omnibus: nam tenuibus cocleis aut ranis licebit vesci, pales.
aut cepe porrumve arrodere. Mediocres detrahent non- c Marans, nihil quotidianis obsoniis. Quòd si quid divites delicia- Scarus, Acibuntur hac occasione, suæ gulæ imputent, non incusent penser, Piscee Ecclesiæ constitutionem. Au. Pulchrè dixti. Sed interim à sunt olim catenuibus, qui summis sudoribus alunt familiam, & procul delitiis divid absunt ab omnibus lacubus, exigere carnium abstinenti- jum habiti. am, est indicere famem, aut (d) Brainiar magis. Atqui, d Brainla est fi quid Homero credimus, longe (e) miserrimum mortis ge- ingen fames, nus est, perire fame. Ch. Sic visum est Homero coco, at fames & by apud Christianos, miser non est qui bene moritur. Au. Esto syllaba aulane, sed tamen durum est à quoquam exigere ut moriatur. get, quati Ch. Nec hoc animo Pontifices interdicunt esum carnium, ut totos boves intereant homines; sed ut vel affligantur moderate si deli- quis. querunt, vel subducto latiore pabulo, corpora minus sero- Homer. ciant adversus spiritum. Au. Isthuc ipsum efficiet modera- ofur. u. jetus carnium esus. Ch. Sed in tanta corporum varietate cer- junii finis. tus carnium modus præscribi non potest, cibi genus potest. Au. Sunt & pisces qui multum addant alimenti, funt carnes quæ minimum. Ch. Sed in genere plus alunt carnes. Au. Age, die mihi, si quò tibi forer iter, utrum malles equum alacriorem ac fublascivum, an morbidum, qui subiade collabens sessorem dejiciat in terram? Ch. Quor-

Pisces mor- sum istud? Au. Quia + piscium esus corruptis humoribus bos pariunt.

corpora nostra reddir magnis morbis obnoxia, ut jam spiri. tui non possint subservire. Ch. Quibus morbis? Au. Poda. græ, febri, lepræ, morbo regio. Ch. Qui icis? Au. Credo medicis: id malim quam experiri. Cb. Id fortaffis in paucis accidit. Au. Equidem arbitror in pluribus. Porrò, quoniam animus agit per organa materialia corporis, que malis aut bo. nis humoribus afficiuntur, vitiatis instrumentis non potest. ut vult; exercre vim suam. Ch. Scio medicis magnopere damnatum esic piscium esum; sed secus visum est majoribus nostris, quibus obtemperare religiosum est. Au. Religiosum erat & olim non violare sabbatum: sed prius erat, servare hominem sabbato. Ch. Suz quisque saluti consulat. Au. Imò fi Paulo volumus auscultare, Nemo que sua sunt querat, sed quifque qua alterim. Ch. Sed unde hic novus Theologus in convivio? Unde novus hic ac subitus Magister noster? Au. Quia mihi male convenit cum piscibus. Ch. Quid igitur? Annon abstines à carnibus? Au. Abstineo, sed obmurmurans, nec fine meo magno malo. Ch. Charitas omnia (uffert, Au. Verum: sed eadem quam minimum exigit. Si suffert omnia, cur non ferunt nos his vesci cibis quos indulsit libertas Evangelica? Cur hi à quibus Christus toties amorem sui nimebus & stipulatus est, pariuntur tot hominum & (a) corpore periclitari morbis capitalibus, & animas æternæ damnationis periculo, ob rem nec interdictam à Christo, nec per se neceffariam? Ch. Ubi aliud suader necessitas, cestat humanz e id eft, qui constitutionis vigor, cessat & voluntas (b) nomothetæ. Au. At non cessar offendiculum infirmorum. Non cessar scrupulus meticulosæ conscientiæ. Postremò, non satis constat quibus limitibus finiatur ista necessitas. An cum cœperit (c) ichthyophagus agere animam? Serò morienti porriguntur carnes. An cum totum corpus habet (d) epialus? Non tanti erat ciborum delectus. Ch. Quid igitur tu velles prascribi? Au. Scio, si quis mihi credat Ecclesiasticæ rei dictafic dicta. Epi- turam. Ch. Quid isthuc verbi est? Au. Si summus essem Pontifex, hortarer omnes ad perpetuam (e) vitæ fobrietatem, placide affili- fed præcipue sub diem festum. Cæterum jus facerem cuique vescendi quibus vellet pro corporis salubritate, dum moderate, & cum gratiarum actione; darémque operam ut hoc quod derraheretur observationibus hujusmodi carnalibus, accresceret ad studium veræ pietatis. Ch. Nimirum istud, mea quidem sententia tanti est, ut te faciamus Pontificem. · Vitæ fobri- Au. Rides ; fed tamen cervix hæc fufficeret vel triplici (a) coronz

a Noxii & a. corporibus. 6 Id cft, legis anthoru, obérus. vescitur pif. populus in-de nomen habens. d Epialus febris genus vehemens. ominis canfa alas, quali ens, quemadmodum Furize dicuntur Eumenides, cùm mulli bene

etas.

2000000

(a) coronæ fustinendæ. Ch. At interim vide ne ifta scriban- a Pontificis tur inter articulos Parifiensium. Au. Imò quicquid dictum diadema triest, scribetur in vino, sicuti par est dicta inter pocula. Sed infignitum. fatis est jam Theologiæ in convivio. In cœna sumus, non in 6Gymnasium (b) Sorbona. Ch. Quid verat dici Sorbonam; ubi bene Parisionse. forbetur? Au. Sorbeamus igitur, non disputemus, nè nobis e Pomi genue à (c) Sorbis dicatur Sorbona, non à forbendo.

CHRISTIANUS, CONVIVÆ, MIDA, ERASMUS, PUER, AUGUSTINUS.

Ch. Agite, hospires humanissimi, quaso ut conulam nostram, licet tenuem, zqui bonique consulatis. Præbete vos hilares ac lubentes, quamvis convivium tenue fit & frugale. Ego vestra facilitate fretus familiariter vos vocare sum aufus. Et est sane vester mihi adventus conspectusque non modo gratiffimus, verum etiam jucundiffimus. Co. Coena tua. Christiane optime, multis modis elegans lautaque nobis videtur. Quod excufas, id unum habet accufandum. Nam magnificentior fuit quam sat est. Si quidem hoc convivium opiparum imprimis ac lautum judicârim, quod primum fimplicibus epulis, deinde hilaritate, rifu, jocis, falibus fit conditum; quæ omnia nostro convivio non defuerunt. Verum * de convivarum numero hic mihi quiddam in mentem ve- Nu nit, quos neque pauciores tribus, neque plures novem esse opor- convivara tere scripsit Varro. Tres enim sunt (d) Charites, id est, d vide Gells Gratiæ; humanitatis ac benevolentiæ præsides; & novem lib. 13.c. 18. funt Mufæ honestiorum studiorum duces. At hic decem convivas effe video, virginibus exceptis. Au. Nihil convenientius accidere potuit. Nos fumus Varrone ipfo paulo sapientiores. Nam tres puellas lepidissimas, ranquam tres Charites, adhibuimus. Deinde, quia à novem Musarum choro Apollo abeffe nunquam credendus eft, jure decimum adjecimus convivam. Ch. Poerice dixifti. Si mihi laurus adeffet laureà corona caput tuum cingerem, fierésque Poëta laureatus. Au. Si malva coronatus essem, malvatus. Tantum honoris mihi non arrogo. Honor hic major est quam ut mihi conveniat

- Haud equidem tali me dignor honore. Ch. Vultisne singuli tantundem mea causa facere quantum vestra sum facturus? Con. Volumus ac lubentes quidem. Ch. Ebibetis igitur ordine suum quisque calicem : à me exemplum capietis. Tibi hoc primum propino, Mida. Mi. Accipio abs te libenter. " Pro quo vulgus praffolor dicit, Equi-

conftringens fauces, ut quædam occidant etiam.

> quis olim. d Vide Gelly

a Inde prov. emmis feruus bero menofyllabus.

& Bellaria

A Damafco monte non ah oppido, Gracis, Bag-Boxa eriam dicuntur. d Gallorum magnificentia in convi-

dem non recuso. Nihil tua causa recusabo. Ch. Tu deinde cæteris propina. Mi. Erasmi, præbibo tibi dimidiatam pa. teram. Er. Præcor ut fit tibi bono. Sit tibi bonum atque commodum. Profit tibi, " Proficiat, durids dicitur. Ch. Sed cur ceffat patera? Cur non obambulat? Deficit nos vinum? Ubi funt oculi tui, (a) furcifer? Vola, adfer ejusdem generis sextarios duos. Pu. Erasmi, salve, quidam pro foribus te connventum expetit. Er. Quisnam est? Pu. Mori famulum se dicit, herum ejus ex Britannia advenisse, cupere ut se visas, quandoquidem prima luce parat iter in Germaniam. Er. Christiane, subducatur ratio, nam mihi quidem abeundum, Ch. Rationem, Erasmi doctissime, hujus coenz ego confecero. Non est quod calculum frustrà teras. Gratiam habeo, qui dignatus sis nostro adesse convivio. Sed avocari te molestum est, nondum peracta fabula. Er. Quid superest nisi ut dicam, Valete & plaudite? Cb. Age, boni confulamus, quando tu non ab equo ad afinos, sed ab amicis ad amicissimos properas. Er. Ego pariter tibi gratias ago, quòd pro tua huma. nitate ad hoc convivium longe suavissimum me vocâris. Valete, sodales optimi. Bibite non segniter, & vivite suaviter. Ch. Heus dromo. Sedetis jamdudum otiosi omnes, Libétne cuiquam quicquam amplius? Con. Nihil omnino. Strenue munus nostrum administravimus. Ch. Tolle igitur hæc, ac (b) bellaria appone. Muta quadrulas atque orbes. Tolle cultrum meum, qui humi decidit. Pyra vino perfunde, Adfunt mora præcoqua, etiam domi nostræ nata. Con. Tantò erunt suaviora, quod vernacula. Ch. En pruna cerea, en (c) Damascena, rarum apud nos spectaculum: En mitia mala. En mali novum genus, cujus matrem ego hisce manibus consevi. Nuces castanex omne deliciarum, quas horti no-Ari benignè effundunt, genus. Au. Sed flosculi desunt. Ch. Isti (d) Gallici sunt apparatus, qui magnificentiam eam potissimum amant quæ minimo constat. Nobis non est ea mens, aut ingenium. Au. Non apud Gallos tantum reperies quibus ea placent quæ minimo constant. Ch. Sed heus tu, Augustine, num tu credis te hic immunem bibisse? Egone te meis immunem tinxero poculis? At interim propinatori tuo dimidium scyphi debes. Au. Is jamdudum me missum fecit. Is mihi hujus debiti gratiam fecit. Ch. Unde ille fibi vendicat tantum authoritatis? Vix Romanus Pontifex hoc vineld eft, ant culi relaxet. Nofti priscam conviviorum legem, (e) n mit, Au. Remittendi jurisjurandi jus habet cui factum eft, & cujus intererat servari. Ch. Sed omnium convivarum interest

i

1

C

f

p

d

C

li

ti

interest servari leges inviolabiles. Au. Age, quando hac est Germanorum * religio, exforbebo quod reliquum est. Sed . Mos reliquid tibi rei mecum est? Ch. Impendium reddas oportet giose obserunus nomine omnium. Quid expalluisti? Ne verere, perfacilè poteris. Fac quod sæpe fecifti, ut aliqua elegantia doftiores à cœna surgamus. Neque enim clam te est, veteres illos in secundis mensis hilariora quædam disputare solitos. Age igitur, quibus & quot modis hac oratio potest enunciari, Indignum auditu ?

INDIGNUM AUDITU,

Formula.

Au. Dixti pulchre per posterius supinum, auditu minime est dignum. Indignum est audiri. Haud dignum est quod audiatur. Est ut audiatur indignum. Levius est quam quod audiri debeat. Vix operæ pretium est referre. Non tanti est ut audiatur. Ineptius est quam quod audiatur. Non est operæ pretium narrare. Ch. Quot modis hæc sententia verti potest, Magno mibi constat?

VARIANDI RATIO HANC ORATIONEM.

Magno mibi constat.

Au. His verbis impendo, insumo, impertio, constat. Ut, multum in te docendo infumpfi laboris. Plurimum ea in re operæ infumpfi. Non minus pecuniæ quam curæ in eam rem impendi. Non parum infumpfi pecunia, temporis permultum, laboris plurimum, ingenii nonnihil. Multum lucubrationis impendi. Multis vigiliis hac res mihi constat, multo sudore, multa opera, plurimo labore, sumptu ingenti, pecunia magna. Pluris mihi conftat quam credas. Minoris mihi constat uxor quam equus meus. Ch. At quid sibi vult, Augustine, quòd verbo isti, constat, modò ablativum, modò genitivum casum apponis? Au. Quastionem perutilem ac late Conflati patentem movisti. Verum ne convivas loquacitate mea premam, paucissimis absolvam. Sed cupio fingulorum hac de re audire sententiam, nè cuiquam, ut dixi, fim moleftus. Ch. Quidni cupiant idem vel puellæ? Au. Illæ fanè nihil aliud quam audient. Accingar igitur, Grammatica bene fortunante. * " Scis verba emendi ac vendendi, aliaq; effe confi- Nomen " mili fignificatu, quibus apponantur, hi genitivi soli, tanti, pregi ablac

" quanti, & genic caf.

quanti, pluris, minoris, tantidem, quantivis, quanticunque : " at ità, substantiva non apponantur; quæ si accedant, ues traque in ablativum casum vertuntur. Quod si pretium certum apponatur, pones in ablativo. Si per adjectivum " substantive positum; in ablativo pones, nisi per adverbia ce loqui malis. Ch. Quanam verba funt de quibus pracipis? " Au. Hac fere funt, emo, mercor, redimo, (id eft, aut captum aut perditum) vendo, venundo, revendo, (id est, rursus vendo es quod mihi venditum erat) veneo, (id est, vendor) cujus or præteritum venivi vel venii, supinum venum; hinc venali,

barum.

s Ab illo, id est vendo, vendibilis manat. Mereo, pro infer-" vio & stipendium facio. Comparo, id est, emo, vel com-Cambire bar- " mitto. Computo, muto, permuto. Cambire penitus barba. " rum in hoc fenfu. Aftimo, taxo. Indico pro aftimo, cen-" feo. Liceor, liceris, licitor, licitaris, addico. Destrabor, id " eft, circumferor ut veneam. Metior, pro æstimo, aut taxo. " Conftat pro emitur. Conducere, locare. Fænero, ad fœnus do. Fæneror, ad fænus accipio. Paciscor, pactus sum, " Pango, pepigi, id est, pactum facio. Ch. Da exemplum.

VENDENDI ET EMENDI,

Formula.

Av. Quanti iftum agrum in fingulos annos locas? Respondebimus, Vigenis libris Franciscis. Huî! nimio locas. Imò locavi olim multò pluris. At ego tanti non conducam. Si conduxeris minoris, peream. Imò jam vicious tuus Chremes agrum obtulit, ac rogat. Quanti? Tantidem quantum tu petis. At multo meliorem. Mentiris. Facio ut folent qui licentur. Tu ipse tanti posside. Quid liceris, vel licitaris, cum nihil fis empturus? Quanticunque addixeris, solvan optima fide.

VENDENDI ET EMENDI,

Alterum Exemplum.

qu

qu

hal

nic

Ho

etis

tun

Tai

Congrum istum, Syra, quanti vendis? Decem obolis, Nimio, turpiffima. Imò minimo: nulla tibi vendet minoris. Emoriar si non tanti mihi constat, aut certe non multo minoris. Mentiris, venefica; quoniam duplo vis vendere aut triplo. Et centuplo si queam, sed fatuos non invenio. Quid fi liciter teipsam? Quanti æstimas te? Ut lubet. Quanti te liceris? Quanti indicas te? Dic, quanti te taxas? Quanti teipsam inscribis? Decem scutatis. Hui! tanti? Eho! an tu minoris me astimas? Ego olim non semel pluris in unam

unam noctem fum conducta. Credo; at nune non paulo minoris aftimo quam piscem. Abi in malam rem ganeo; tanridem te aftimo, quanti tu me. Qui te * teruncio emerit, * Teruncio nimio emerit. Aut pluris emar, aut non vendar. Si magno ein Bfens enire cupis, larva tibi opus est, nam rugæ istæ non finunt ning. et carius vendaris. Ei qui tanti me nolit non sum venalis. Ego nè culmo quidem te emero. Constiti pluris.

Tertium Exemplum.

Auctioni hodiernæ interfui. Ain' tu ? Licitatus sum vectialia. Quanti tandem? * Decem millibus. Hui! tanti? Nè * Frequent mireris; erant qui multo pluris licitarentur, pauci qui mi- apud latino poris. Cui tandem addicta funt vectigalia? Chremeti, uxoris is fummis ruz fummo & maximo amico. Sed divina, quanti funt ad- defectur, pe dicta. Decem. Imò quindecem. Deus bone! Ego mihi ho- cem millibre minem ipsum cum tota familia dimidio addictum nolim. At subsudia lle uxorem tuam duplo emptam cupit. "Animadvertistine mis aut des in his omnibus, ubicunque adfit substantivum pretii, id in mile. ablativo poni, cæteris aut in genitivo positis, aut in adverbium mutatis? Comparativum nunquam audisti fine fubstantivis, exceptis illis duobus pluris & minoris. Sunt & alia verba de quibus fumus lequuti non admodum diffimilia, sum, facio, habeo, duco, astimo, pendo, quæ idem ferè fignificant; fio itidem. Junguntur autem his fere ge-nitivis, multi, magni, parvi, pluris, plurisi, minoris, minimi, maximi, tanti, quanti, flocci, pili, nihili, nauci, hujus, & figua funt his fimilia. Ch. Da exempla.

" Inve-

Æ STIMANDI,

Formula.

i

.

n

15.

0-

tò

re

10.

n.

n-

0!

in

am

- Au. Scis quanti te semper secerim? tanti fies apud homines quanti virtutem facies. Præceptores meos semper leci plurimi. Aurum hâc tempestate magni penditur, litea nihili, five pro nihilo, ducuntur. Aurum minoris habeo quam credas. Tuas minas flocci facio. Promissa tua duco minimi. Non pili te facio. Si tanti sapientia penderetur quanti pecunia, nemo auro egeret. Pluris apud nos fit aurum fine sapientia, quam sapientia fine auro. Hoc pluris te habeo, quòd doctus sis. Minoris hic fies, quòd mentiri minime calleas. Hic multi sunt qui nigrum in candida vertunt. Hoc mihi pluris es, quod literas amas. Tanti apud omnes etis, quantum possidebis. Tanti ubique habeberis, quanum habebis. Non quanti habearis, sed quanti sis, interest. Tanti Christianum meum sacio, quanti alium neminem.

& Scutatus ein Schelt, numifma inferioris Germaniæ. 6 Antonius mille apros propofuit : Heliogabalus 600 ftru. thionum capita propofuit : Vitellius in uno convivio 2000 pifci-BIL & 7000 avium, appofuit : Cleo. patra unionem incredibilis pretii, de qua Bap. Fulg. lib. 9.

66 Inveniuntur & alia verba cum his genitivis & ablativis, que " natura sua non fignificant emptionem aut aliquid fimile. " Petrus osculum puellæ (a) scurato emit. Sit illi fauftum, Nolim ego basiare tanti. Quanti luditis? Quanti cœnâstis? Quosdam (b) sexcentis Sestertiis coenasse legimus, at Galli sæpenumero Liardo comitant. Faustus quanti docet? Parvo, At pluris quam Delius. Quanti igitur? Undeviginti aureis, in una coent Non discam mentiri tanti. Phædra apud Terentium & rem & seipsum perdidit. At nolim ego amare tanti. Quidam magno dormiunt. Demosthenes pluris filuit quam alii loquebantur. Aqui bomi confulas, oro. " Est & aliud verborum genus; quæ accusativum una cum genitivo aut abla-"tivo casum exigunt : quæ sunt, Accuso, id est, objicio crimen, aut culpo, etiam absentem; Incuso, culpo extra judicium; Arguo, reprehendo; Insimule, impingo suspicionem culpæ; Postulo, in jus voco; Accerso, defero; Damno, condemno, pronuncio illum esse in culpa; Admoneo, commone. facio. Ch. Exempli caufa.

ACCUSANDI, Formula.

Au. Scipio accusatus est ambitus, aut de ambitu. Arguis, me impudentiæ, ipse impudentissimus. Lepidus postularus est repetundarum. Accersitus est capitis. Si hominem insimulabis avaritia, male audies. Admoneto eum pristina fortunæ. Mortales ipso vocabulo suæ conditionis admonentur. Commonefacito Lepidum promissi. " Sunt pleraque que accufativum geminum admittant. Doceo te literas. Exorat te veniam. Dedocebo te istos mores, poposcit me mutuum "Hic ejus rei mihi admonendus es, quòd in his secundum " accusativum etiam passiva obtinent, in aliis genitivus ma-" net. A me doctus es literas. Postulant me furti. Postulor " furti. Accusas me sacrilegii. Accusor sacrilegii.

Scio te nondum expletum. Scio animo tuo nondum effe satisfactum. Quando enim tantus elegantiarum helluo satietur? Sed convivis parcendum est, quos hæc non omnes perinde delectant. A coena, inter deambulandum, id quod ntioni deerit, persolvemus, nisi quid aliud censes. Ch. Fiet ex tua sententia. Agamus gratias benignitati divinæ, deinde paulisper deambulaturi. Mi. Pulchrè dicis. Nihil enim hoc vespertino cœlo amœnius, nihil salubrius. Ch. Petre adesdum. Tolle suo qua que ordine, ac vinum cyathis infunde. Pe. Ju besne agi gratias? Ch. Age. Pe. Græce mavis, an Latine! Ch. Utroque modo. Pe. " Gratias agimus tibi, pater cœlefis,

" qui

p

nı

m

ni mi

ne

rur

ifti

had

Illi

cen

quà

nen

111

12

c. n.

5?

lli

0.

M

0-

2. Π-

1

m n-

2.

115

10

1

Il.

C. at

m

2.

10

ti

e.

1.

X

00

Na .

1

ce qui tuâ ineffabili potentia condidisti omnia, tuâ inscruta- Gratiarum bill fapientia gubernas universa, tua inexhausta bonitate actio port di cuncta pascis ac vegetas: largire filiis tuis, ut aliquando ptum Latine. recum bibant in regno tuo nectar illud immortalitatis quod promifisti ac præparasti verè diligentibus te, per Jesum Christum. Amen. Ch. Dic eadem Græce, ne cæteri quid dicas intelligant. Pe. Eugaeis wir oot, marie sparis, o Th Grace αρρήτω (ε δυνάμει κτίσας τα πανία, ο τη ανεξερευνή τω (ε σορία κυβερνών απαξαπανία, ο τη ανεξαντλήτω ζε χρηςότής έναςα τρεφομινός τε κ αυξάνων χαρίζε τοις ύτοις (ε τό μεία (κ ποίε πεν το της αθανασίας νέκλας, ο ύσεςου κ πιμασας τοις αληθώς αγαπώσι σε, διά 'Ινσε Χεις'ε, τε is Ce, 78 Kugis nuav, 78 mela Ce Cavlo & Bankeiov-ரடு, ஸ் ஸ்ல்ரிட் ரில் ரால்புவிடு வ்றிய வில ரிக் விலாவது. 'Aயர். Ch. Habeo vobis, hospites candidissimi, gratiam, qui ad hoc conviviolum venire dignati fitis; oro æqui boníque confulatis. Con. Nos vicissim gratiam referre volumus, non tantum habere. Proinde, ne multis agantur gratiæ. Quin potius surgamus, & expatiemur. Au. Ducamus -nobiscum virgines, nam eò minus molesta erit deambulatio. Ch. Rectè sentis: Nè defint nobis flosculi, si forte locus flores non habebit. Utrum mavis nostris in hortis (a) more poetico a Alludit ad reptare, an foris ad amnem expatiari? Au. Habent qui- carmen Hodem horti tui aniœnitatis permultum : verdm eam volupta. rat. Epift. ad tem matutinis deambulationibus ferva. At sole inclinato tacitum siamnium aspectus oculos mirum in modum juvat. Ch. An- vas interpre-

claudam. Au. Bone Deus! quantum comitum, quantam

pompam nobiscum ducimus! Dici non potest, Christiane,

quantum mihi placeam. Satrapas mihi videor. Ch. Age,

nunc promissum præsta. Solve quod recepisti. Au. Quid me potissimum vis dicère? Ch. Ego quondam in Polliohis oratione cum multa, tum illud imprimis solebam ad-

mirari, quòd tam facilè, tam crebrò, tam venustè oratio-

nem verteret, quæ res non modò fingularis ingenii, ve-

rum etiam multi usus mihi videtur. Au. Haud injuria

istud in Pollione admiratus es, Christiane. Ille enim tum hac in re divinam quandam vim obtinet; quam quidem

illi cum ingenii dexteritate quadam, tum plurimo & dicendi, & legendi, & scribendi usu contigisse opinor potius

qu'am ratione aliqua aut præceptione. Ch. At ego ratio-

nem aliquam istius rei, si fieri potest, expecto. Au. Ità ut dixi res habet. Verum quia te tantopere video vel-

tecede igitur, Augustine, ut poeta dignum est: latus tuum tare salubres-

le, quantum potero morem geram; eásque ratiunculas qua in Pollionis orationibus mihi vifus fum animadvertere, ut potero, reddam. Ch. Age, percupio. Au. Accingor.

ARGUMENTUM.

Brevis de bac Copia Praceptio. Orationem suavissim, copiose, facile, crebro 6 venuste variare docet ; Regulis breviter traditis, & praxi earum in eleganis. sima phraseos unius versione.

1. DRincipio, res ipsa puris, electis ac Larinis verbis efferen. da est: quod ipsum posse, non mediocris artificis est. Sunt enim permulti, qui nescio quo modo copiam & varie. tra lingua a tatem orationis affectant, cum ne semel quidem rem possint licujus regu- aptè explicare. Isti, tanquam semel balburisse sir parum, bal. las loqui, cum butiem suam aliis atque aliis modis reddunt balbiorem, tanquam ipfi fecum certamen fusceperint, ut quam barbariffine tecedentinon dici possit dicant. Itaque inepta synonyma quædam congeaccommoda-runt, adeò interdum inter se diffidentia, ut ipsa mirentu deambulans, quo pacto convenerint. Quid enim absurdius quam homi-corruit mu- nem pannosum, cui ne una quidem quam sine pudore posrus. Dicitur fit induere fit vestis, eum tamen subinde suos pannos muloe & olie : tare, ac mendicitatem fuam pro opibus oftentare? At nihi-Fft autem lo minus ridiculi videntur isti varietatis affectatores, qui cum soloe oppi-dum in Cili- barbare semel dixerint, repetunt idem multo barbarius, decia's Solone mum iterum afque iterum indoctius. Hoc est non oratione, extructum, sed (a) solœcismis, abundare. Imprimis igitur, ut dixi, to & ab eo no- ipsa aptis arque electis verbis est explicanda. 2. Deinde mi quo purites tatoriis verbis utendum fiqua quæ idem efficiant reperian-Attici fermo- tur, reperiuntur enim permulta. 3. Demum ubi propri florebat poft deficient, translatitiis erit utendum, si modò verecunda si corrupta. Ita translatio. 4. Ea quoque ubi deerunt, si per activa dixisti, peccantes di- ad paffiva revertendum erit, quæ nobis totidem orations aoiziger, oo. reddunt quot ex activis constabant. 5. Postea verba, si liλοικισμός, λό čebit, aut in nomina verbalia, aut in participia commutaγυ ἀχισμό, bimus. 6. Postremò, ubi modò adverbia in nomina, modò Sana orationis nomina in alias arque alias partes commutaverimus, per congellum, Ety. trarium dicemus. 7. Aut affirmativam orationem in negatimolog. Sylb. vam commutabimus; aut retrorfum. 8. Aut certe, quod Diog. Laert, pronunciative dictum, per interrogationem efferemus. Nunc c. 20. Seve- exempli causa, hanc fententiam fumamus.

a Ideft, conconfequens verbum anautem à Sorus inftit. Elocut.

LITER Æ TUÆ MAGNOPERE ME DELECTARUNT.

Litera.

Epistola, epistolium, scripta, scheda, litera.

Magnopere.

Mirum in modum, miris modis, majorem in modum, mirandum in modum, supra modum, plurimum, non mediocriter, summopere, maximopere.

Me.

Animum meum, pectus meum, oculos meos, cor meum,

Delegarunt.

Voluptate effecerunt, recreaverunt, exhilararunt, voluptati fuerunt, oblectarunt, voluptate perfuderunt, mellitissimæ fu-

erunt, jucundiffimæ, &c.

ut

から

e.

nt

ı.

11-

e.

ur

16

111-

m

le.

ra

-00

n.

fit

fti,

na li-

ta-

on-

ati-

lod

inc

15.

Habes materiam, tuum erit componere. Experiamur igitur. Faciamus periculum. Ch. Tua litera magnopere me deledarunt. Tua epistola mirifice nos exhilaravit. Au. Verte activum in passivum, alia erit facies. Ut, Dici non possit quam tuis sim scriptis exhilaratus.

ITEM PER ALIAVERBA IDEM

EFFICIENTIA.

Tuis ex literis incredibilem cepi voluptatem. Ex Epistola Celsitudinis tuz plurimum voluptatis accepi. Non mediocrem lætitiam tua mihi scripta attulerunt. Gaudio tua me scripta quantus eram, perfuderunt. "Hic non ità liceret mutare in passiva, nisi in illo postremo, perfusus gaudio, quod usitate dicitur. Capiebatur à me voluptas, allatum est gaudium, non perindè usitate dixeris.

Per afficio.

Singulari voluptate literæ tuæ me affecerunt.

Muta in passivum.

Tuis scriptis incredibili sum affectus voluptate. Non parum gaudiorum tuum nobis epistolium peperit.

Per Sum & Nomina

Adjetiva.

Tuæ mihi literæ multis modis jucundissimæ suerunt. Fuit tua illa epistola sanè quam gratissima.

Per nomina Substantiva.

Ineffabili voluptati tua nobis epistola suit. Incredibili jucunditati suerunt tuæ literæ.

· Commuta in Negationem.

Tua scripta non mediocri latitiz suere. Nihil in vita tuis literis accidit jucundius. "Quanquam hac ratione aliquoties jam usi sumus, que non est negligenter prætereunda. Nam quoties multum, plurimum, singulariter, signisificare volumus per contrarium verbum idem efficiemus. Ut

F 2

vehe-

vehementer te amat Henricus: haud vulgariter te amat Multum me juvat vinum: haud parum juvat. Est vir fingulari ingenio: est vir ingenio non vulgari. Est homo dottrina admiranda: est homo non contemnenda doctrina. Thomas est summo apud suos loco natus: non infimo loco natus. Augustinus eloquentissimus fuit: non ineloquens fuit. Carneades orator fuit nobilis, non ignobilis, non obscurus. "Er " id genus fimilia, 'quæ nunquam non usu veniunt. Sed ad-" monuisse rem clarissimam satis est. Nec te lateat bifariam nos hujusmodi orationum genere uti: modestiæ causa, præfertim si de nobis ipsis loquamur; tum etiam amplificandigratia. Nam non ingratum, pro valde gratum; non vulgariter, pro fingulariter, recte & venuste dicimus. 1. Modestiz causa. Ego literis meis nonnul'am doctrinæ sum opinionem confecutus. Semper curavi ut in literaria gloria non postremas partes tenerem. 2. De Amplificatione superiora sunt exempla: nunc ad nostra revertamur. Nihil tua epistola unquam evenit gratius. Nulla res majori unquam voluptati fuit quam tua scripta. Nulla unquam ex re tantundem cepi voluptatis quantum ex tuis literis amantissimis. " Hoc mo-" do fingulæ orationes superiores poterunt variari per inter-" rogationem. Quid tuis literis in vita jucundius esse potuit? Quid epistolà illà tuâ nobis evenit dulcius? Quid ita oblectavit unquam ur proximæ tuæ literæ? Hoc modo rurlum fingulas ferè orationes variare licebit.

Interrogati-

Periphra-

Ch. Quid deinde fiat? Au. Jam paulò liberiùs totam orationem vertemus, ut unam dictionem pluribus verbis circumloquamur. Ch. Dic exempli causa, Au. "Quod modò ce per nomen incredibile, modò per adverbium incredibiliter, " dictum erat, unam dictionem aliquot verbis commuta-" bimus. Literis consequi nequeam quantum tuis literis sim delectarus. Et mihi scriptu, & tibi creditu perdifficile fuerit, quantæ jucunditati tua mihi scripta fuerint. Explicare prorfum nequeo quam fim tuis literis gavisus. " Et item in in-" finitum: rursum alio pacto. Nam hactenus & per negatio-" nem & per interrogationem, postremò per infinitas oratio-" nes variavimus. Nunc per subjunctivas sive conditionales " variabimus. Hoc modo; Moriar, fi unquam quicquam fuit tuis literis aut optatius, aut dulcius. Peream, si ulla res majori voluptati fuit quam tuæ literæ. Ita me Deus amet, ut nihil in vita tuis literis accidit jucundius. " Et item alia multa in " hunc modum excogitare licebit. Ch Quid deinde? Au. Nunc ad translationes, fimilitudines & exempla fugiendum eft.

Translatio eft in bis.

Accepi literas tuas, quæ melitæ fuerunt. Nihil nifi mere deliciæ tua mihi scripta videntur. Mera voluptas sunt næ literæ. " Et hujusmodi plurima. Sed cavendum ne obfoletis aut durioribus translationibus utamur; quale est " illud.

Jupiter bybernas cana nive conspuit Alpes.

Et (a quale est illud, Cana tuorum scriptorum me suavistimis epulis refecit.

A Apud Furium de que A. Gell. lib. 13. cap. 11.

Comparatio à Simili.

Tua scripta omni vel ambrosia vel nestare suaviora fuere. Litera tua quovis melle mihi fuere dulciores. Epistola humanitatis tuæ & (b) filiquam omnem, & mel Atticum, & b Siliqua frufaccharum omne, nectar ambrofiamque Deorum longè supe- cus prædulravit. " Hic quicquid dulcedine nobilitatum est, in medium lus stomachol " adduci potest.

Ab Exemplo.

Nunquam adducar ut credam Hero Leandri fui literas aut fructus non majore voluptate aut pluribus ofculis accepisse, quam tuas quantitate accepi. Vix crediderim aut Scipionem eversa Carthagine, mespilo, sed aut Paulum Æmylium capto Perseo, magnificentiorem egisse rubicundus triumphum quam ego fimulac fuavissima tua scripta tuus mihi tabularius reddidit. Hujusmodi tum ex fabulis tum " ex historiis infinita possunt inveniri. E Physica verò " fumuntur rerum fimilitudines, quarum quam plurimarum, " naturas memoriter tenere necesse est. Nunc si libet, in alia fententia tentemus.

Arbor Gracis xouxpo Latinis Arbutus vocatur

NUNQUAM DUMVIVAM TUI ERO IMMEMOR.

Semper dum vivam tui meminero. Quod vivam nunquam me tui capiet oblivio. Priùs vivere definam quà tui meminisse.

Per Comparationes.

Si umbram corpus poterit effugere, & hic animus tui qui- tæ interprebit oblivisci. Tui memoriam nè (c) Lethæus quidem amnis tantur omnipoterit abolere.

· c Quem Poenum fontem.

nequit. 6 In horum copiam Ovipoteft.

a Impossibile. Praterea, per (a) adivasor, (b) aut more Poetico. Per Contraria.

Dum juga montis aper, fluvios dum piscis amabit,

Ante leves ergo, &c.

" quæ non est multi nogotii excogitare. Verum ne immodici videamur, his in præsentia concenti simus. Alias, si voles, copiosits hac de re colloquemur. Ch. Ego te, Augustine, jam plane exhaustum putabam. Sed tu præter expectationem novum thefaurum indicasti, quem si pergas explicare, nox antè occupaverit, quam tibi eadem de re defint verba. An. Si ego hoc mediocri & doctrina & ingenio præsto, (c) quantum Ciceronem ipsum valuisse credis, qui cum Roscio histrione certaffe legitur? Sed Sol nos relinquit; humescit cœlum, Præstar imitari aviculas, tectoque ac lecto nos condere, Proinde vale, mi Christiane suavissime, in crastinum. Ch. Tu itidem bene valeas, Augustine, omnium doctissime.

Lege Macrob. 1, 3. Sat. cap. 14.

ARGUMENTUM.

Religiosum Convivium docet qualia effe debeant Christianorum omnium convivia, Natura verum non est muta, sed undiquaque loquax, suppeditans conten-plationis materiam. Horti elegantissimi descriptio ubi de herbis varie displationis materiam. Horti elegantissimi descriptio abi de herbis varie disputatur. De amaraco, chelidonia, aconito, helleboro. De bestiis, Scorpiis, chamaleonte. Basilisco, Swibus, Formicis Indicis, de Delphinis, de Alcinoi resibertis. Mensa erat Etonicis religiosa. De ablutione manuum ante cibra. Confecratio mensa ex Chrysostomo. Canities bonoranda, & quare. Lestio Scripturarum in convivio utilistma. Idiotis sas est de Scripturis confabulari. Locus, Prov. 21. v. 1. illustratus. Deus quomodo adversatur sacristia pte misericordia, Hos. 6. Nemo laditur nisi a seisso. In vino veritas. Asypin Sacerdotibus nesas erat vinum bibere. Locus, I Cor. 6. Vonnia mihi licent aperitur. Spiritus Christi in Ethnicis & Poetis suit. Scotus contemnitus pra Gicerone & Plutarcho. Locus ex Cicer. Caton. maj. citatur & commudatur. Dare omni petenti, intelligendum quomodo. Dandum Christi paperibus, non Monasteriis: Mos sepeliendi in templis taxatur. Dandum cun peribus, non Monasteriis: Mos sepeliendi in templis taxatur. Dandum cum delectu, quantum, quibus & quatenus. Detrabendum nobismet, ut lagis mur pauperibus. Nemo potest duodus Dominis inservire, exponitat. Gratiarum actio post Cibos ex D Chrysostomo.

c n

m E

7

CI

m

D

li

ef

di

E Piuso bCharus Deo, vel charum habens Deum; C Amans Dei d Auream habens lin-244m. & Calefis.

(a) EUSEBIUS, (b) TIMOTHEUS, (c) THEOPHILUS, (d) CRYSOGLOTTUS, (e) URANIUS.

Eu. U M omnia nunc vernent & rideant in agris, demiror effe qui fumofis urbibus delectentur. Ti. Non omnes capiuntur aspectu florum, aut pratorum vernantium aut fontium amniumve: aut, fi capiuntnr, est aliud quod magis juvet. Ità voluptas voluptate, veluti clavus clavo, pellitur. Eu. Tu mihi fortaffe fœneratores narras, aut his fimillimos negotiarores avaros. Ti. iftos quidem, fed non fo n

1.

m

ne

n,

e.

ha-

egiz

H/L.

criari: Diz ui

ent 1111

180 104

CHR gia THT.

(d)

mi-

Non

um

lod

VO,

11-

fot 105,

los (à bone,) imò cum his innumeros alios, usque ad ipsos facerdotes ac monachos, qui fere quæstus gratia reglunt in urbibus, iisque frequentissimis, versari, dogma sequuti non Pythagoricum aut Platonicum, sed cœci cujusdam mendici cui dulce erat premi turbis hominum, quod diceret illic effe guzstum ubi effet populus. Eu. Valeant cœci cum suo quæfu. Nos Philosophi sumus. Ti. Et Socrates Philosophus urbes praferebat agris, quod effet discendi cupidus, & urbes haberent unde disceret: in agris esse quidem arbores & horros, fontes & amnes, qui pascerent oculos, cæterum nihil loquerentur, ac proinde nihil docerent. Eu. Est nonnihil guod dixit Socrates, fi folus obambules in agris Quamquam mea sententia non est muta rerum natura, fed undiquaque loquax est, multaque docet contemplantem, si nacta fuerit hominem attentum ac docilem. Quid aliud clamitat illa tam amœna naturæ vernantis facies, quam opificis Dei lapientiam bonitati parem? Sed Socrates in eo secessiu quam multa docet Phædrum, suum ac vicissim ab eo discit? Ti. Si tales adessent aliquot, nihil este posset amœnius rusticatione. Eu. Libet igitur hujus rei periculum facere? Est mihi pradiolum suburbanum non amplum, sed nitide cultum; eo vos in crastinum diem ad prandium voco. Ti. Plures sumus: exederemus totum prædium tuum. Eu. Imo totum convivium apponetur herbaceum, ex dapibus, ut (a) inquit aeft & apud Flaccus, inemptis apparatum. Vinum ipfe locus suppeditat : Maronem. pepones, melones, ficus, pyra, mala, nuoes, ipsæ pene arbofloria.

res porrigunt quemadmodum sit in insulis Fortunatis (b) si c Cors cortis Luciano credimus. Accedet fortaffis (c) è corte gallina: Ti, spatium cir-Age, non recufamus. Eu. At suam quisque (d) umbram se- cum villam cum adducat, quam volet. Ità cum fitis quatuor, æquabimus de cortis anumerum Musarum. Ti. Fier. Eu. Unum illud vos præ. ves: & inde monitos volo, fibi quisque condimentum suum adserat: militum comonitos volo, fibi quisque condimentum suum adserat: militum comonitos volo, fibi quisque condimentum suum adserat: militum como cibos duntaxat apponam. Ti. Quod condimentum naragris legi seras? piper an saccharum? Eu. Imò aliud vilius sed suavius. de Non ipse Ti. Quodnam? Eu, Famem. Eam dabit hodiè coena tenuis: vocatus, fed cras acuet stomachum ambulatiuncula. Et hoc quoque com- quem addumodi rusculo meo debebitur. Verum ad quam horam libet vecatus. prandere? Ti. Ad decimam, priusquam invalescat astus So- e Convivator lis. Eu, Curabitur.

Puer. Here, adsunt convivæ pro foribus. Eu. Bonæ fidei qui excipitur est quod venistis; sed bis gratum est quod venistis mature convivio. unà cum umbris vestris longè gratissimis. Sunt enim quidam inciviliter civiles, (e) qui convivatorem morâ sua tor-

quent. Ti. Eò maturiùs venimus, ut effet orium luftrandi vi. sendique regiam istam tuam, quam audimus undique miris deliciis variam, nusquam non testari domini sui ingenium. Eu. Regiam spectabitis tali dignam rege. Mihi certe nidulus est quâvis regià gratior. Et si regnat qui libere vivit ex animi sui sententia, hîc plane regno. Sed præstar, opinor. interim dum culinæ præfecta parat holusculum, & adhuc moderatus est solis calor, visere hortos nostros. Ti. Est alius præter hunc? Nam hic sane mire cultus blandissimo a. spectu statim ingredientes salutat, & comiter accipit. Eu. Hinc igitur decerpat fibi quisque flosculos ac frondes aliquot ne quid offendat domûs pædor. Non idem odor æque gratus omnibus. Quare fibi quisque deligar. Nè parcite; nam quic. quid hic nascitur, penè publicum esse patior. Neque enim unquam clauditur oftium hujus vestibuli, nisi noctu. tibi in oftio Perrus. Eu. Hunc ego malo janitorem quam Mer. curios, centauros aliáque portenta quæ quidam pingunt in fo. ribus suis. Ti. Isthuc homine Christiano dignius est, Eu. Nec mutum habeo janitorem; tribus linguis alloquitur ingredientem. Ti. Quid loquitur? Eu. Quin ipse legis? Ti. Interval. Ium aliquanto longius est quam ut Prospectus oculorum asle. quatur. Eu. En tibi perspicillum quod te vel Lynceum reddet, Ti. Latina video, Si vis ad vitam ingredi, serva mandata, ald eft, non Marth. cap. 19. Eu. Nunc lege Græca. Ti. Græca video quidem, at illa (a) non vident me: quare (b) lampadem hanc trado Theophilo, qui nunquam non cantillat Græca. Th. (c) Μεταγοήσατε κ δητερέ (ατε. Πράξεων το τείτω. Th. Hebræa mihi fumam ; (d) וצרוק באטוותו ידודו Eu. An vo. bis videtur incomis janitor, qui statim monet ut avertamur araderenego- à vitiis, & convertamus nos ad studium pietatis; deinde, vitam non contingere ex operibus Mosaicis, sed per fidem e Id eft, Ad Evangelicam: postremò, servandis Evangelicis præceptis iter mentem redite effe ad immortalem vitam? The Et ecce mox ad dextram ingressus oftendit sacellum perquam elegans. In altari Jefus Christus suspiciens in cœlum, ad Patrem & Spiritum fide fua viver, Sanctum illinc prospicientes, atque codem dextram porrigens, læva velut invitat & allectat prætereuntem. Eu. Nec is elinguis nos excipit: vides Latina, Ego sum via, veritas, de vita: Græca, Eja sigu to anpa i to autja: Hebraica (e) לכו בנים שמטי לי יראת יהודה אלמדכם. Ti. Lzto nimirum omine nos falutavit Dominus Jesus. Eu. Sed ne videamur inciviles, fortaffis par est ut illum refalutemus, precemurque, ut quando ex nobis ipfi nihil pol-1umus,

fo

intelligo. Nolunt enim videre quem non agnofcunt. 6 Eft alteri tium. Vide Proverb. & convertimini, Actor. 3: d Fustus in Abac, 2. Gal. 3. e Venite filii, obedite mibi. Timorem Do. mini vos docobo, Pfal.

34. II.

5

.

C

S

.

C

e 15

n

1

).

C

1-

.

e.

t.

a,

1

ic c)

e.

0-

ur e,

m

er

m e-

ım

riec

ds,

CI.

æ-

ed

u-

1-

15,

sumus, ille sua inæstimabili bonitate non sinat nos unquam aberrare à via falutis, sed abjectis umbris Judaicis & hujus mundi prastigiis, per veritatem Evangelicam perducat nos ad vitam aternam. hoc eft, ipfe per se trahet nos ad se. Ti. Aquissimum est, & ipsa loci species invitat ad precandum. Eu. Multos hospites allicit hujus horti amœnitas: sed ità ferè apud omnes invaluit confuetudo, ut nemo prætereat Tesum insalutatum. Hunc ego vice scedissimi (a) Priapi cu- a Gentilita stodem posui, non solum horti mei, sed omnium quæ pos- Priapum Defideo, denique corporis pariter atque animi. Adeft, ut vi- um nudum detis, fonticulus saluberrimus aquis non inamœne scatens, fiorem equo utcunque repræsentans unicum illum fontem qui coelesti in hortistanlatice refocillat omnes laborantes, & oneratos, & ad quem rem conftianhelat anima delaffata malis hujus mundi, non aliter quam, tuebat. iuxta Pfalmistam, cervus aftuans siti, gustatis serpentium carnibus. Hinc gratis haurire licet, quisquis fitit. Nonnulli & religionis gratia fese aspergunt. Quidam etiam bibunt, non fitis, sed religionis causa. Video vos invitos avelli ab hoc loco. Sed interim hora monet ut visamus hunc cultiorem hortum, quem in quadrum cingunt muri regiæ meæ. Si quid erit visendum intus à prandio spectabitis, cum Solis æstus nos, veluti cochleas, domi cohibebit horis aliquot. Ti. Papæ! (b) Epicureos horros mihi videre & Quicquid videor. Eu. Torus hic locus voluptari dicarus est, sed ho- voluptuosum nestæ: pascendis oculis, recreandis naribus : reficiendis ani- est, id Epicamis. Nihil hic nascitur præter odoratas herbas, nec eas quasliber, sed eximias duntaxar. Unumquodque genus suas habet reas. Ti. Nec herbæ mutæ funt apud te, quantum video. Eu. Probè dicis: alii domus habent opulentas, ego loquacissimam habeo, nè quando solus videri possim; id magis etiam dices ubi totam videris. Ut herbæ funt velut in turmas digestæ, ita fingulæ turmæ fingula habent vexilla cum inscriptione. Velut amaracus hîc; (c) Abstine, inquit, sus esnibus amanon tibi spiro. Cum enim sit suavissimæ fragrantiæ, sues racinum.Untamen hoc odore vehementer offenduntur. Itidem fingula guentum ex genera habent suos titulos, aliquid indicantes quod ad pe- amaraco faculiarem ejus herbæ vim pertiner. Ti. Nihil adhuc vidi hoc num eft. fonticulo festivius, qui medius velut arridet herbis omnibus ac refrigerium illis pollicetur adversus æstum. Sed alveolus hie quia tanta gratia totam aquam ostendir oculis hominum, hinc atque hinc æquis spatiis hortum dirimens in quo sese utrinque herbæ, velut in speculo contemplari gestiunt, num marmoreus est? Eu. Bona verba, unde huc mar-

2umentum quod parieribus aut calce aut evplo inducitur,

mor? E contusis cementis factitium marmor est: coloris Ett superte- candor additus est (a) incrustamento. Ti. Quò tandem sele condit tam amabilis rivus? Eu. Vide incivilitatem huma. nam. Posteaquam hic satis exhilaravit oculos nostros, proluit culinam, ejusq; fordes secum defert in cloacam. Ti. Cru. dele ità me Deus, bene amet! Eu. Crudele, ni & in hunc usum parasser æterni numinis benignitas. Tum crudeles sumus qu'um fontem divinæ Scripturæ, longè hoc amenio. rem recreandis fimul ac purgandis animis nostris datum, conspurcamur vitiis nostris pravisque cupiditatibus, abutentes tam ineffabili dono Dei. Nam hâc aquâ non abutimur, fi parriamur in varios usus in quos illam dedit is qui nihi non affatim suppeditat usibus humanis. Ti. Verissima sun quæ narras: sed cur tibi virent etiam horti septa mann facta? Eu. Nequid hic non vireat. Quidam rubra malun, quòd is color additus virentibus gratiam adjungat. Hic mili magis arridet, (ut est sua cuique sententia etiam in hortis.) Ti. Sed horti per se amœnissimi jucundiratem propemodum obscurant ambulacra tria. Eu. In his vel studeo, vel obambulo folus, aut cum amiculo confabulans, vel cibum capio, fi videtur. Ti. Columnæ paribus intervallis suftinentes ædificium innitens, mirâque colorum varietate blandien. tes, funtne marmoreæ? Eu. Ex eodem marmore quo fatus est hic alveus. Ti. Lepida profecto impostura. Vel dejeras. sem esse marmor. Eu. Quare cave ne vel credas, vel dejeres quicquam temeré. Non rarò fallit species. Quod opibus deeft, arte sarcimus. Ti. Non tibi fat erat hortus? tam nitidus, tam excultus, nifi pingeres insuper alios hortos? Eu. Non capiebat omnes herbarum species unus hortus. Præteret, bis delectamur, cum pictum florem cum vivo decerrantem videmus; & in altero miramur artificium natura, in altero pictoris ingenium, in utroque benignitatem Dei, qui in ufum nostrum largiter hæc omnia, nulla in re non mirabilis pariter & amabilis. Postremò, non semper virer hortus, non semper vivunt flosculi: hic hortus etiam media bruma viret & adblanditur. Ti. At non spirat. Eu. Sed rursum non eget cultura. Ti. Tantum pascit oculos. Eu. Verum, sed hoc perperuo facit. Ti. Habet suum & pictura senium. Eu. Habet; nobis tamen est vivacior, & illi ferè gratiam addit atas quam nobis detrahit. Ti. Utinam hic vanus esses. Eu. In hoc ambulacro quod spectat Occidentem, Sole fruor oriente; in hoc quod spettat Orientem, apricor interdum; in hoc quod spectat Austrum, sed paret ad Septentrionem, recreot

oris

cle

na.

10-

ru-

inc

lu-

0-

m,

en. ur,

hi

int nn

Dt,

ihi 5.)

m b-

um

·nen.

af. Tes

bus

us,

on

e1, cm

eto

u. ilis

non

V1get

100

Ha-

tas

In

ori.

m;

em,

tos

ecreor ab aftu Solis. Obambulabimus, fi videtur, quò pedetis propius. En vernat ipfum etiam folum: habent nim & teffellæ colonum gratiam, & flosculis pictis adblanuntur. Hoc nemus, quod videtis hoc toto pariete dedum, exhibet mihi varium spedaculum. Primum, quot detis arbores, tot videtis arborum genera, fingulis ad navam imaginem non pessimè expressis. Quot cernitis aves or videtis avium species, præcipue fi quæ fint rariores & nfigni re quapiam nobiles. Nam anseres, gallinas & anas quid attinet pingere? Inferne funt quadrupedum fpeies, aut earum avium quæ vivunt humi, more quadrupeum. Ti. Mira varietas! nec quicquam est otiosum. Nihil If quod non aut agat aut loquatur aliquid. Quid nobis arrat noctua, penè latitans sub frondibus; Eu. Attice louitur Attica: (a) Zwoegves, inquit, & many imnus. Jubec os consulto agere, quod non omnibus feliciter cedat inconsulta dens esto, non emeritas. Hic aquila discerpit leporem, frustrà obtestantem omnibus volo, b) scarabæo. Adstat scarabæo (c) trochilus, & ipse capitalis Vide Prov. nimicus aquila. Ti. Hac hirundo quid gerit ore? Eu. thenienfrum? lerbam chelidoniam. Nam hac restituit pullis exoculatis b Scarabant isum. Agnoscitis herbæ figuram ? Ti. Quodnam hoc no- aquilam: um lacertæ genus ? Eu. Non est lacerta, sed chamæleon, e Trochilus i. Est hic ille longo nomine celebratus chamaleon? Bel- avicula nauam esse credidi leone majorem, quem vincit etiam voca- infesta. Leg. ulo. Eu, Hic ille est semper hians & semper jejunus cha- Plin. I. 10. næleon. Hæc arbor est caprificus, apud quam solam sævit, can. 74. De lias innoxius. Nam venenum haber, nè contemnas hiantem idem.lib. 25? peftiolam. Ti. At non mutat colorem. Eu. Verum; quia non cap. 8. De nutat locum: ubi mutarit locum, videbis & colorem alium. Chamaleonte, l. 8. c. 33. Ti. Quid hie fibi vult tibicen? Eu. Nonne vides in proximo d'Mollesomamelum faltantem? Ti, Video novum spectaculum, Came- nes & voluus (d) cinædus est, de simius (e) choraules. Eu. Sed his fingu- pratibus deatim ac per otium contemplandis aliàs dabitur vel totum tri- e Qui Choreduum; nunc fatis erit veluti per transengam vidiffe. In hac asducentibus egione depictum est ad nativam effigem quicquid est inlignium herbarum: quódque jure miremini, hic venena, quantumvis præsentanea, tuto non solum spectantur, verum eriam contrectantur. Ti. En scorpius, rarum in hisce regionibur malum, sed frequens Italiæ: quamquam color mihi parum respondere videtur in pictura, Eu. Qui fic? Ti. Quia magis nigrent apud Italos: iste pallidior est. Eu. Annon agnoscis herbam in cujus folium incidit? Ti. Non fatis. Eu. Nec mirum, Non enim nascitur in hortis nostratibus: Aconitum

21. C. 26,

Wide Plin. nitum eft, (a) Ei veneno tanta vis ett, ut Scorpius ad huini contactum stupescar pallescarque, seseque vinci patiatur. Sed offensus veneno, à veneno petit remedium. Videtis in propinquo utrumque genus hellebori. Si. Scorpius fese potuerit explicare à folio aconiti, & album helleborum contin. gere, recipiet pristinum vigorem, diversi veneni contactu solvente torporem. Ti. Actum est igitur de isto Scorpio : nam is se nunquam explicabit ab aconiti folio. Etiam loquuntur hic scorpii ? Eu. Et quidem Græce. Ti. Quid air! Eu. (b) Eves Dess & altreor. Hic præter herbas viders

b Id eft, Ra perit Dens mocentem.

Extat hac de re lepidum epigramma apud Gæcos. Al par ai pi was id eft, captans capior. Suntque Liburnicæ natæ viminibus. e Ædes quibus eft adjunctus hortus duas habens Januas, anticam & pofficam antica fpelicam viam. ad hortum. Pofficum quoque locus proximus posticæ.

omne serpentium genus. En vobis Basiliscus, oculis igneis, ipfis etiam nocentiffimis veneni formidabilis. Ti, Et is lo. quitur aliquid. Eu. Oderint, inquit, dum metuunt. Ti. Plane regia Vox. Eu. Imò nihil minus regium, sed tyrrannica vox est. Hic pugnat lacerta cum vipera. Hic dipsas infidiatur tecta putamine ovi struthiocameli. Hic videtis politiam totam formicarum, ad quarum imitationem nos vocat Hebraus ille Sapiens, atque etiam Flaccus noster. Hic videtis formicas Indicas, quæ aurum egerunt, ac fervant. Ti. Deum immortalem! cui possit obrepere tædium in hoc theum versanti? Au. Alias inquam, licebit vel ad satietatem usque spectare. Nunc procul tantum spectate tertium parietem. Is haber lacus, amnes & maria, & in his quicquid est infig. nium piscium. Hic est Nilus, in quo Delphinum illum videtis hominum amatorem, cum Crocodilo depugnantem; d Autor Plin. quo non est alius hostis homini capitalior. In ripis ac litoribus videtis ea que funt aupilia, ut cancri, phoce, fiber viculæintex- Hic est polypus captator, captus à concha. Ti. Quid loquitur? (c) ajew werug. Mire pictor fecit aquam pellucidam. Eu. Aut hoc erat illi faciendum, aut nobis opus erat alis oculis. In proximo est alter polypus summa æquoris aqui velificans, (d) Liburnicarum gaudens imagine. Videtis torpedinem prostratam in arena concolori, quam hic tuto vel manu contigeris. Sed alio properandum est. Hæc pascunt oculos, at ventrem non explent: properemus ad reliqua. Ti, E etat ad pub. tiámne amplius? Eu. Mox videbitis quid nobis præbeat (t) postica ducit posticum. Hic videtis hortum satis spatiosum in duas divisum partes : in altera est quicquid est herbarum esculentarum, in qua regnant uxor & famula mea; in altera, quidquid est medicarum, præsertim infignium. Ad lævam est pratum liberum, præter virorem gramineum nihil habens; septum eft sepe perpetua: è spinis implexis, sed vivis, contexta. Illie nonnunquam vel ambulo, vel lufito cum fodalibus. Ad dex-

teram

11

u

to

u

di

077

qu

C

be

u

C

eram est pomarium, in quo cum erit otium, videbitis plurinas arbores peregrinas, quas paulatim doceo nostro cœlo afnescere. Ti. Papæ! næ tu vincis vel ipsum (a) Alcinoum. a Alcinoire u. Hic aviarium est in confinio adhærens ambulachro supe- gis horti aori, quod videbitis à prandio; videbitis formas varias, va- pud Homeásque linguas audietis. Nec minus varia sunt ingenia. mendantur. nter quasdam cognatio est & mutuus amor, inter nonnullas nultas irreconciliabilis. Sunt autem omnes adeò cicures & ansuera, ut si quando como illic apertà fenestrà devolent mensam, cibumque vel è manibus capiant. Si quando gredior, in ponticulo penfili, quem videtis, fabulans cum nico, affident, auscultant, incident humeris aut brachiis; led dedicerunt non timere, quia sentiunt neminem lædere. extremo pomario (b) apum regnum est. Nec illud sanè b Allust ad ectaculum inamœnum. In præsentia non sinam vos am- id, quod & iùs contemplari, quò fit quod vos posthæc revocet tan- apes regem am ad novum spectaculum. A prandio catera vobis habere finfendam. Puer. Uxor & famula clamitant corrumpi pran- guntur. um. Eu. Jubeto illas esse æquanimes, nos jam accurremus. vemus, amici, ut puris manibus & animis ad mensam acdamus. Etenim fi Ethnicis quoque religiofa erat menfa, antò magis oportet esse sacram Christianis qui habent naginem quandam illius sacrosancti convivii quod Domis Jesus postremum egit cum suis discipulis? Et ob id ceptum est, abluere manus, ut si quid odii, livoris aut pitudinis alicui forsitan resideat in animo, id ejiciat anquam accedat ad cibum capiendum. Sic enim opinor & rpori salubriores esse cibos, si sumantur animo defæcato. Istud verissimum esse credimus. Eu. Quoniam hoc exemim nobis ab ipfo Christo traditum est, ut ab (c) hymno Nihil alied um auspicaremur, (nam id arbitror, quod frequenter in quam divina angelio legimus, illum benedixisse, aut gratias egisse laus. tri, priusquam cibum frangeret) & rursum hymno finires; fi videtur, recitabo vobis hymnum quem divus Chrytomus miris laudibus prædicat in homilia quadam, digus etiam interpretari. Ti. Imo ut velis rogamus. Eu. " Benedicus Deus, qui me pascis à juventute mea, qui cibum prabes omni carni, reple latitia og gaudio corda nostra, ut affatim quod satis est habentes, abundemus in omne opus bonum, in Christo Fesu Domino nostro, cum quo tibi gloria, honor & imperium cum sancto Spiritu, in omne evum. Ti. Amen. Eu. Nunc. umbite, ac suam quisque umbram sibi adjungat. Caniciei debetur primus locus, Timothee. Ti. Verbol dignitatem universam

n

0

ie

1.

g.

m

n;

ri-

er.

11-

m. liis

quâ

-10

na-

cu-E.

(e) un

, 10

mebe-

eft

Illie

ex-

ram

divinitus do-Ins, fobrius.

Lectio S.

utiliffima.

Scriptuarum inter cibos

universam meam complexus es. Hoc solo nomine sum ez teris anteponendus. Eu. Caterarum dotium aftimator ef Sophronius, Deus, nos ea sequimur quæ videmus, * Sophroni, adhare Bulalius, bene occupate. Chryfoglottus & Theodidactus occupabunt la odidactus. Uranius & Nephalius, quod superest. Ego hunc angulum tuebor. Ti. Non patiemur. Hospiti debetur primus lo-Au, Nepha- cus. Eu. Tota domus hae mea est, simulque vestra: quod f mihi permittitur jus in regno meo, is locus debetur hospit quemcunque fibi delegerit. Nunc utinam Christus ille exhilarator omnium, & fine quo nihil verè suave est, dignetur, huic nostro interesse convivio, suaque præsentia exhilaran animos nostros. Ti. Spero dignabitur. Sed ubi sedebit, jan omnibus locis occupatis? Eu. Utinam ille se misceat omnibus & parinis & poculis, ut nihil illum non sapiat; sed po tiffimum illabatur animis nostris. Id quò magis dignetu, & nos tanti hospitis reddamur capaciores si molestum non est, auscultabitis paululum è facra lectione; sed ità, ut inte rim nihilo secius admoveatis manus ovis & lactucis, si liber Ti. Id faciemus libenter, sed auscultabimus libentius. En. l mos mihi multis nominibus videtur amplectendus; quò hâc ratione vitentur inanes fabulæ, præbeaturque mateu confabulationis frugifera. Multum enim ab illis diffenti qui putant non esse lætum convivium nisi quod scateat in eptis ac lascivis fabulis, quod perstrepat obscœnis cantiunculis. Vera hilaritas nascitur è pura finceraque conscientia: atqui hi sermones verè læti sunt quos semper & dixis se juvet aut audisse, & semper delecter miminisse; non quo rum mox pudeat, quique conscientiam pœnitudine discricient. Ti. Utinam ista tam perpenderemus omnes quam sunt vera. Eu. Hæc, præterquam quod certam & infignem habent utilitatem, etiam jucunda fiunt, ubi vel mensem unum

2, 3.

assueveris. The Nihil igitur consultius quam optimis affuescere Prov. 21. 1. Eu. Recita, puer, distincte & claré. Pu. " Sicut divisiones " aquarum, ità cor Regis in manu Domini : quocunque voluent " inclinabit illud. Omnis via viri rega fibi videtur, appendit " nutem corda Dominus. Facere misericordiam & judiciun " magu placet Domino quam victime. Eu. Sit hoc fatis. Prastar enim pauca avide discere, quam multa cum tædio devo rare. Ti. Præftar fane, fed non hic tantum. Plinius scripfit, Officia Ciceronis nunquam de manibus deponenda: & suos sanè digna quæ cum ab omnibus, tum præcipuè, ab iis qui

destinati sunt administrandæ Reipublicæ, ad verbum edif

cantur.

Du

A

tat

uc

ab Dei

Nor

qui

h Ar

err iis,

mp

den

2.

ų.

0-

it

hi-

ur,

are

am mi-

po-

tur,

non

nte-

bet

e. Is

uod

tetia ntio

t in-

ciun-

cien-

ixil

quo-

funt

n ha-

unum

cantur, mea quidem sententia, sed hunc Proverbiorum libellum semper dignum arbitratus sum qui semper à nobis circumferatur. Eu. Quoniam sciebam prandium fore dilutum & infipidum, idcirco hanc procuravi nobis condituram. Ti. Nihil hic eft non lautissimum ; & tamen fi nihil effet præter (a) betas absque pipere, vino & aceto, talis lectio condi- a Alluste ad ret omnia. Eu. Mihi tamen plus adderet gratiæ, si quod audio lis, ve sapipenitus intelligam. Atque utinam adeflet aliquis verè The- ant fame faologus, qui ista non intelligeret folum, verum etiam saperet. brown pras-Nobis idiotis nescio an fas sir hisce de rebus confabulari. Ti. dia bora, O Ego verò puto vel nautis esse fas, modò absit definiendi teme- quam sape ritas. Fortaffe & Chriftus, qui pollicitus eft fele adfuturum pirq coquus! abicunque duo convenirent de ipso trastantes, aspirabit nobis tam multis. Eu. Quid si igitur partiamur inter nos novem res sententias? Conviva. Non displicet, modò à convivaore incipiat ordo. Er. Non detrectarem provinciam: fed vereor nè hic vos pejus accipiam quam cibis accipio. Age. necubi videar difficilis convivator, omiffis variis conjecturis buas in hunc locum congerunt interpretes, mihi videtur hic fle sensus moralis; "Alios mortales posse flecti monitis, increpationibus, legibus ac minis: regis animum, quoniam neminem metuit, fi repugnes, magis irritari. Et idcirto quoties principes vehementer contendunt aliquid, fuo nimo reliquendos: Non quod semper velint optima, sed quòd illorum stultitià malitiave Deus nonnunquam abutatur d emendendos eos qui deliquerunt. Quemadmodum vetuit Jer: 27, & 28, esisti Nebuchodonosori, quòd illius ministerio decrevisset astigare populum suum. Fortassis illud est quod ait Job 34. 30. Qui regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi. Atqui huc fortaffe pertinet quod air David deplorans peccatum suum, Tibi soli peccavi, of malum coram te feci. Non Plal 51.4. uod reges non peccent, ingenti populi malo; sed quòd non Cere. abeant hominem cujus authoritate condemnentur; cum fiones Dei judicium nemo, quamliber potens, possit effugere. son displicet interpretatio. Sed quid sibi volunt divisiones olnerit pendit quarum! Eu. Adhibita est similicudo quæ rem explanet. dicium Violenta res & imporens est regis animus concitatus, nec . Prahuc aut illuc duci poteft, fed impetu suo fertur velut (b) bid et, fudevotro divino percitus: Quemadmodum mare sese spargit in rore, Himulo. riplit erras, ac subinde cursum mutat, contemptis agris, ædifi- Vide prov. z funt iis, & quicquid obstat; alicubi se condit sub terras; cums iis qui mpetum si coneris inhibere, aut alio deflectere; nihil agis. dem accidit in magnis fluminibus veluti fabulæ quoque naredifcantur,

rant

Vid. Strab.

& Poftremum

refugium.

Amnis est rant de (a) Acheloo. Minus autem mali capitur fi commode obsecundes, quam si violenter repugnes. Ti. Nihil igitur remedii adversus malorum regum impotentiam? Eu. Fortaffe primum fuerit, leonem in civitatem non recipere: proximum, fic authoritate senatûs, magistratuum ac civium mo. derari potentiam illius, ut non facile erumpat in tyrannidem. Sed omnium potiffimum, dum adhuc puer est, & fe principem esse nescit, sanctis præceptis formare pectus illius. Profunt & preces ac monita, fed blanda ac tempestiva. (b) Ex. trema anchora est, votis fatigare Deum, ut regis animum inclinet ad ea quæ Christiano rege digna sunt. Ti. Quid ait, idiota? Si Baccalaureus essem Theologia, minime puderet istius interpretarionis. Eu. An vera fit, nescio: mihi fatis est quod sensus non sit impius aut hæreticus. Morem gessi volunitati vestræ. Nunc, ut decet in conviviis, vicissim audire cupio. Ti. Si quid defertis his quoque canis, mihi videtur hoc dictum & ad abstrusiorem sententiam accommodari posse. Eu. Credo, & audire cupio, Ti. "Rex intelligi potest vir perfectus, qui domitis carnis affectibus, solo di-" vini Spiritus impetu ducitur. Porrò qui fit hujufmodi, "hunc non convenit fortaffis humanis legibus in ordinem " cogere, sed suo domino, cujus spiritu agitur, relinquen-" dus est: nec judicandus ex hisce rebus quibus imbecillitas " imperfectorum utcunque provehitur ad veram pietatem; " fed fi quid secus facit dicendum est cum Paulo, Dominus " assumpsit illum: Domino suo stat aut cadit; item illud, " Spiritualis homo omnia dijudicat, ipse vero d nemine judi. catur. Talibus igitur nemo præscribat: sed Dominus " qui præscripsit terminos mari & amnibus, habet cor sui re. " gis in manusua, or quocunque voluerit inflectit illud. Quidnam " opus est præscribere illi qui suapte sponte præstat meli-" ora quam exigunt humanæ leges? aut quæ temeritas fit il-" lum hominum constitutionibus astringere, quem certis as-" gumentis constat divini Spiritûs afflatu gubernari? Eu. Tu verò, Timothee, non folum canos habes capillos, fed petts etiam habes eruditionis canitie venerabile. Atque utinam inter Christianos, quos omnes oportebat esse reges, hujusmodi Supplicatio plures reperirentur hoc digni cognomine. Sed jam fatis ell ovatum & oleribus prælufum. Jubete hæc tolli, & apponi quod infra trium-phum: allu- superest. Ti. Nobis affatim satisfactum est hac (a) ovatione, fum est au- etiamsi nihil præterea successerit vel supplicationis vel triumphi. Eu. Verum quoniam, aspirante Christo, sicut opinor

successit res in prima sententia, velim ut umbra tua nobi

q

2:

D

fi h

D

u

lir

be

ca

bu

El

na

gra aff

ph

Ub

qui

rit

Ali

cra plai

terr

Ti.

mon

non

cipu

tent mag

obtig

enarres

apposite.

lè

e-

fle

(i-

0.

11fe

15.

X.

m

iid

10ihi

m im

11.

10. igi

di-

li,

em

n-

tas

m;

1145

ıd.

di.

nus

re.

am

eli-

il.

ar.

Tu

etus

in-

odi

eft 100

ne.

ım-

nor.

001 re

ennarrat alteram, quæ mihi videtur aliquantò obscurior, Soph. Si boni voletis confulere quicquid dixero, fedulo dicam quod mihi videtur. Alioqui qui fieri potest, ut rebus obscuris lucem adferat umbra? Eu. Equidem recipio suturum omnium nomine, & tales umbræ lucem fuam habent apriorem oculis nostris. So. Idem docere videtur quod Paulus: diversis vitæ rationibus contenditur ad pietatem. Alii placet Sacerdotium, alii coelibatus, alii conjugium, alii (a) a Vita privasecessus, alii respublica, pro varietate corporum & ingenio- ta au i monarum, Rurfus, alius vescitur quibustibet, alius distinguit chismus, inter cibum & cibum ; alius judicat inter diem dy diem, alius judicat omnem diem. In his Paulus vult unumquemque fuo frui affectu citra contumeliam alterius; nec oportet quenquam ex hujusmodi judicare, sed judicium deferre Deo qui expendit corda. Fit enim sæpenumero, ut vescens gratior sit Deo quam non vescens, & diem festum violans acceptior fit Deo quam is videtur qui videtur observare, & matrimonium hujus gratius fit oculis Dei quam multorum coelibatus. Dixi umbra. Eu. Utinam mihi fape contingat cum talibus umbris colloqui. Rem, ni fallor, non acu (quod aiunt) sed lingua tetigisti. Sed adest qui cœlebs vixit, non de numero beatorum qui se castraverunt proper regnum Dei; sed hic castratus est vi, quo magis placeret ventri, donec de hunc & escas destruxerit Deus. Capus est ex corte nostra. Elixis magis delector. Jus est non inelegans: quod in eo mtat, lactuca funt selectissima. Sumet fibi quisque quod gratum est animo. Sed ne quid vos tallam, succedit huic & Tragemata affi nonnihil, mox (b) beilaria, deinde fabulæ (c) catastro seeundæ. phe. Ti. Sed interim excludimus uxorem è convivio. Eu. mense. Ubi vos venieris comitati vellris, accumbet & mea. Nunc comodie diquid aliud effer quam (d) muta persona? & illa suavius gar- citur Protafis. rit mulier inter mulieres, & nos liberius philosophamur. tafis, in qua Alioqui periculum fit, ne nobis accidat quod accidit So- tumultus eft crati, cui cum essent convivæ philosophi, quibus magis vehementisplacerent hujusmodi fabulæ quam cibus, & in longum pro- Catafrephe, terretur disputatio, Xantippe commota mensam subvertit. que compo-Ti. Nihil minus à tua metuendum arbitror. Est enim mulier nit tumulmoribus placidissimis. Eu. Mihi certè talis, ut commutare d'Muta per-non cupiam, etiamsi liceat; atque hoc nomine mihi vel præ- sone in fabucipuè videor fortunatus. Nec enim mihi placet eorum sen- lis quæoftententia, qui fortunatum putant, uxorem habuisse nunquam : dem sed non magis arridet quod ait sapiens Hebræus, ei, bonam fortem loquitur, obligisse, eni obligit uxor bona. Ti. Sæpe nostro vicio malæ

Id eft, divinitus afflatus,

funt uxores, vel quia tales diligimus, vel quia tales reddimus, vel quia non ut oportet formamus & instituimus. En. Vera prædicas, sed interim expecto tertiæ sententiæ enarrationem: & jam mihi dicturire videtur Jebaneus Theophilus. Th. Imo mihi animus erat in patinis : dicam tamen, quando licet impuné. Eu. Etiam cum gratia licebit errare, vel fic pra. bebis occasionem inveniendi. Th. Mihi videtur eadem sententia quam protulit Dominus apud Ofee Prophetam capite fexto, Misericordiam volui & non sacrificium, dy scientiam Dei plus quam holocausta: cujus vivus & efficax interpres est Dominus Jesus in Evangelio. Matt. 9. Cum enim convivium agitaret in domo Levi, qui erat publicanus, isque multo sui ordinis suique quæstus homines invitasset ad convivium Pharifæi, qui tumebant religione Legis, cum ea præcepta negligerent unde tota Lex pendebat & Prophetæ, quò discipulorum animos alienarent à Jesu, rogabant illos cur Dominus admisceret se convivio peccatorum, à quorum consortio abstinebant Judzi qui volebant haberi fanctiores, & si quando contigisset cum ejusmodi congredi reversi domum abluebant corpus. Cumque discipuli, rudes adhuc, non haberent quod responderent, Dominus & pro fe, & pro discipulis, respondit, Non est opus, inquit, medica valentibus, sed male habentibus. Euntes autem dicite quid eff, Misericordiam volo, og non sacrificium, Non enim veni vecare justos, sed peccatores. Eu. Pulchre tu quidem collatio ne locorum rem explicas, id quod in divinis literis pracipuum est: sed discere velim quid appellet sacrificium, quid misericordiam. Nam qui consistit ut aversetur sacrificia De-Deus quomo: us, quæ fibi tot præceptis justerat exhiberi? Th. Quomodo aversatur do Deus aversetur sacrificia, docet ipse nos apud Esaian sacrificia. capite primo. Sunt enim quædam præscripta Judæis in Lege, quæ fignificant magis fanctimoniam quam præstant: quod genus sunt dies festi, sabbatisimi, Jejunia, Sacrificia Et funt quæ semper præstanda sunt, quæ suapte natur bona funt, non quia justa. Judæos aurem aversatur Deus non quod observarent Legis ritus, sed quod his stulte to midi, negligerent ea quæ Deus maxime vult præftan i nobis; ac madentes avaritia, superbia, rapinis, odio, livore, cæterisque vitiis, existimabant Deum ipsis multum de bere quod diebus festis versarentur in templo, quod immolarent victimas, quod abstinerent à cibis vetitis, quod il nonnnquam jejunarent, umbras ample Gebantur, rem neg gligebant. Quod autem air, Misericordiam volo, & non sacrifi cium,

m

fu

to

ci

pi

Se

re

ad

qu

mu

Eu

eni

chi

refi

tur

bea

fed

cati

reus

Hof, 6. 6,

.

1-

n

1-

ue

ad

m

le-

nt

1

eri

re-

ali,

8

lico

eft, 20-

110-EC1-Huid

De-

mo-

iam

Le.

int:

ficia.

turi

Deus

tu-

Iri 1

1100-

i de-

nmo-

d illi

neg

ecrific i willy

cium, opinor ex idomate fermonis Hebrai dictum, pro eo quod erat, Misericordiam volo potius quam sacrificium, quemadmodum illud interpretatur Solomon, cum ait, Fa- Prov. 22. cere misericordiam & judicium magis placet Domino quam vi-Sima. Porro, omne officium quod impenditur sublevando proximo, Scriptura Misericordiam vocat & Eleemosynam, qua & ipla nomen duxit à miserendo. Victimas appellari puto quicquid pertinet ad ceremonias corporales, & aliquid haber affine cum Judaismo: quod genus sunt delectus ciborum, vestitus præscriptus, jejunium, sacrificium, preces veluti pensum absolutæ, quies diei festi. Hæc enim ut pro tempore non funt omnino negligenda; ità Deo fiunt ingrara si quis observationibus hujusmodi confisus negligat milericordiam, quoties fratris necessitas exigit officium charitatis. Habet speciem sanctimoniæ, etiam colloquia vitare malorum: fed hoc cessare deber, quoties aliud suader charitas proximi. Obedientia est quiescere diebus festis: sed impium fit, ob (a) religionem diei finere fratrem peri- a Religio re. Itaque servare diem Dominicum victima est, ut ità lo- proprie est quar : reconciliari fratri misericordia est. Porro, judicium eorum quæ quamquam potest ad potentes referri, qui frequenter vi op-veluti sepulprimunt imbecilles; tamen mihi videtur non absurdum, fichrorum, cui respondeat illi quod est apud Osee, & scientiam Dei plus proxima est quam holocausta. Non servat Legem qui non servat juxta Religio enim mentem Dei. Judæi sublevabant afinum in foveam collap- immodica sum sabbatis; & Christum calumniabantur, qui servaret superstitio.
totum hominem in sabbato. Hic erat præposterum judi- locum Pidi; cium, & aberat scientia Dei: nesciebat enim quod ista Col. 2. 23. propter hominem essent instituta, non homo propter illa. Sed hæc impudenter dicere viderer nisi vestro justu dicerem. Malim ex aliis rectiora dicere. Eu. Ista mihi videntur adeò dicta imprudenter, ut existimem Dominum Jesum loqui per organum oris tui. Sed interim dum largiter pascimus animos nostros, nè negligentur collegæ. Th. Quinam? Eu. Corpora nostra: nonne collegæ sunt animarum? Hoc enim malim, quam instrumenta, vel domicilia, vel sepulchra. Ti. Hoc nimirum est affarim refici, poi totus homo reficitur. Eu. Video vos segniter attingere. Quare, si videtur, jubebo proferri affa, ne pro lauto convivio longum præbeam. Videtis hujus prandioli fummam. Armus est ovillus. sed exquisitus, capus, & perdices quatuor. Has solas à mer- 6 Lege in catu sumpsi, reliqua suppeditat hoc prædiolum. Ti. Epicu-Chiliadibus reum prandium video, ne dicam (b) Sybaricicum. En. Imo prov. Syba-

vix Carmeliticum. Sed quale quale est, boni consuletis. Animus certe purus est, si parum lautum est convivium. Ti. A.

verilas.

1 Cor. 6. 12.

lis Sacrificat &, oblatis.

deò, non est muta tua domus, ut non so um parietes, sed & cyanhus loquatur aliquid. Eu. Quid tibi loquitur? Ti. Ne. mo nisi à seipso leditur. Eu. Cyathus patrocinatur vino. Nam vulgus febrim aut capitis graved nem è potu contractam imputare fo'et vino, cum ipfi fibi malum accerfie-Id eft in vine rint immodice bibendo. Soph. Meus Græce loquitur, Evel. vo al Seia. Eu. Admonet non esse turum Sacerdotibus aut regum famulis indulgere vino, quod vinum terè transferat in linguam quicquid latebat in corde. Soph. Apud Ægy. prios olim nefas erat facerdoribus bibere vinum, cum nondum illis mortales sua committerent arcana Eu. Nunc licet quidem omnibus bibere vinum; an exped at nescio. Eulali, quid libelli profers è crumena? perquam elegans videtur, nam foris etiam totus aureus eft Eulal. Sed idem in. tus plus quam gemmeus est Sunt Epistolæ Paulinæ, quas ut unicas delicias meas semper mecum circumfero; quas ideo profero, quòd ex occasione sermonis tui venit in mentem locus quidam qui me nuper diu torfit, nec adhuc fatis fibi facit animus. Is est in Epistolæ prioris ad Corinthios capite fexto, Omria mibi licent, sed non omnia expediunt. Omnia mibi licent, sed ego sub nullius redigar potestatem. Primum fi Stoicis credimus, nihil est utile quod non idem honestum. Quomodo igitur Paulus distinguit id quod licet ab eo quod expedit? Certe scortari aut inebriari non licet; quomodo igi ur licent omnia? Quod si Paulus de certo genere rerum loquitur, quarum omnium vult esse licentiam, non possum satis ex ipso loci tenore divinare quodnam sit illud genus. Ex iis quæ mox huic loco subjiciuntur, conjicere licet eum loqui de ciborum delectu. Quidam enim abstinefld eft, ido- bant ab † idolothytis, quidam à cibis per Mosen interdictis, Et de idolothytis agit capite octavo. Rursus, cap. 10. velut explicans hujus loci sententiam, ait, Omnia mihi licent, sed non omnia expedient: Omnia mibi licent, sed non omnia adificant. Nemo quod suum est quarat, sed quod alterius; Omne quod in macello venit, manducate. Hoc quod hic subjicit Paulus congruere videtur cum eo quod funra dixerat, Esca ventri, & venter escis; de bunc de bas detruit Dem. Quod autem respexit hic etiam ad Judaicum ciborum deledum, indicar clausula decimi cap. Sine offensione eftote Judais & gentibus & Ecclesia Dei; sicut & ego per omnia omnibus placeo, non quærens quod mibi utile eft, fed quod multis,

ne ch fu

fit

H

ub qu

m

ve dig

an

ftal

de

UNI

pul

if

que Ap

bus tem

mu

cip

t

.

1.

.

0. i-

1-

ut

eo m

bi oi-

14

m

m.

do

re-

ud

li-

netis,

Ic.

ent,

ini4

ius;

rat,

eus.

Ju-

nni-

tis,

ut

ut salvi fiant. Nam quod air gentibus, pertinere videtur ad Idolothytum; quod ait Judais, referri videtur ad delectum ciborum; quod ait Ecclesia Dei, pertinet ad infirmos ex utraque gente collectos. Licebat igitur vesci quibusliber cibis, & oinnia munda mundis. Verum incidit casus, ut non expediat. Quod omnia licebant libertatis erat Evangelica: fed charitas ubique spectat quid conducat ad salutem proximi, eoque frequenter abstinet & à licitis, malens obsecundare commodo proximi quam sua uti libertare. Sed hic mihi geminus obstrepic scrupulus. Primum, quòd in fermonis contextu nihil pracedat aut sequatur quod cum hoc sensu cohæreat. Nam objurgårat Corinthios, quòd esfent seditiofi, quod scorrationibus, adulteriis, atque etiam incestis impuri, quod litigarent apud judices impios. Cum his qui conæret, Omnia mihi licent, sed nonomnia expediunt? Et in his quæ sequuntur redit ad causam impudicitiæ, quam repetierat & antè intermisso negotio litium. « Corpus autem, inquit non forn cationi, sed Domino; of Dominus corpori. Verum hunc quoque scrupulum posium utcunque discutere, quòd paulò superiùs in caralogo viriorum meminisset & idololatriæ. Nolite errare, neque fornicari, neque idolis servientes, neque adulteri. Porrò esus idolothytorum vergebat ad speciem idololatriæ. Et ideo mox subdit, Esca ventri, & venter escis; fignificans, pro neceslitate corporis, pro tempore licere vesci quibuslibet, nisi aliud suaseriy charitas proximi: sed impudicitiam semper & ubique detestandam esse. Qu'id vescimur necessitatis est, que tolletur in resurrectione mortuorum: quod libidinamur, malitiæ est. Sed alterum scrupulum non queo dissolvere, quomodo ad hac quadrer illud, Sed ego sub nullius refigar potestatem. Air enim fibi potestatem este omnium, le tamen in nullius porestate fore. Si is dicitur esse in potetate alieno qui, nè offendat, abstinet, idem capite nono de se prædicat, Cum liber essem ab omnibus, omnium me ser. wum feci, ut omnes lucrifacerem. Hoc, opinor, offensus scrupulo, fanctus Ambrofius purat hunc esse germanum Apostolenium, ut viam præstruat illi quod ait capite nono, sibi quoque potestatem esse faciendi quod cæteri faciebant vel Apottoli vel Pieudapoftoli, sumendi victum ab his quious prædicabat Evangelium. Sed ab hoc, tametsi licebat, emperabat, quod fic expediret Corinthiis, quos de tam multis & infignibus vitiis objurgabat. Porrò quisquis accipit, fit quodammodo obnoxius ei à quo accipit, & ali-G 3 quid

quid decedit de vigore authoritatis. Siquidem qui accipi: minus libere objurgat; & qui dedit, non perinde fert objur. gari ab eo cui benefecit. In hoc igitur Paulus abstinuit ab iis quæ licebant, ut consuleret Apostolicæ libertati, quam in hoc volebat nulli esse obnoxiam, ut liberius ac majore cum authoritate reprehenderet illorum vitia ; Mihi fane non difplicet ambrofiana fententia. Attamen fi quis mallet, hunc locum ad cibos accommodare, mea sententia quod air Pauhis. Sed ego sub nullius redigar potestatem, sic accipi posset, Tamersi nonnungnam abstineam à cibis immolatitis, aut le. ge Mosaica vetitis, ut consulam saluti proximi ac prosectui Evangelico; tamen animus meus liber est, qui sit sibilice. re velci cibis quibullibet pro necessitate corpusculi. At pseudapostoli conabantur hoc persuadere, quosdam cibos per se impuros ese, nec abstinendum per occasionem, sed semper ab his temperandum, tanquam natura malis, nec aliter quam abstinemus ab homicidio & adulterio. Hoc quibus erat persuasum, redacti erant sub alienam potestarem; &ex. ciderant ab evangelicalibertate. Solus, quod quidem memi. nerim, Theophylactus sententiam inducit ab his omnibus diversam; Licet vesci quibuslibet cibis, sed non expedit immodice. Nam ex luxu nascitur impudicitia. Hic sensus quanquam impius non est, tamen mihi non videtur hujus loci germanus effe. Oftendi quæ me torqueant : vestræ chariatis erit me 'ex his scrupulis eximere. Eu. Næ tu probe two respondes nomini. Qui sic novit proponere quastiones, non opus haberatio qui dissolvar. Sic enim proposuisti dubitationem tuam, ut ego dubitare defierim. - Tametsi Paulusia ea epistola (quoniam multa simul decrevit agere) sape ab uno argumento in aliud devolvitur, & rurfum quod intermiserat repetit. Ch. Nisi vererer nè vos mea loquacitate a vocem à capiendo cibo, & si crederem sas esse tam sacra colloquiis admifcere quicquam ex profanis authoribus, proponerem & ipse quiddam quod hodie legentem me non torsit, sed unice delectavit. Eu. Imo profanum dici non debet quiequid pium est, & ad bonos mores conducens Sacris quidem literis ubique prima debetur authoritas: le tamen ego nonnunquam offendo quædam vel dicta à veteribus, vel scripta ab ethnicis, etiam poëtis, tam caste, tam fancte, tam divinitus, ut mihi non possim persuadere qui pectus illorum, cum illa scriberent, numen aliquod bonum agicaverit. Et fortasse latius se fundit spiritus Christiquin nos interpretamur. Et multi sunt in consortio Sanctoru

\$

U

C

de

ci

ne

ci

ru

fer

cal

me

tal

tia

res

arb

lia

cra

n

nf

6

C

1-

t.

e.

ui

e.

At

ner

m-

tet

bus

X. mi.

us

710-

an-

oci

112-

CNO

non

ita-

SIA

ab

ter-

e ae

Cris

pro-

non

non

ens

fed

ete

tam

qui

nua

uàn

orum

qui non funt apud nos in Catalogo. Fateor affectum meum apud amicos: non possum legere librum Ciceronis de Senestute, de Amicitia, de Officiis, de Tusculanis quastionibus, quin aliquoties exosculer codicem, ac venerer sanctum il-Jud pectus, afflarum cœlesti numine. Contrà, cum hos quosdam recentiores lego de Republica, Oeconomica aut Ethica præcipientes, Deum immortalem! quam frigent præ illis! imò quam non videntur sentire quod scribunt! ut ego ciriùs patiar perire totum * Scotum cum aliquot sui simili- Scotus Plubus, quam libros unius Ciceronis aut Plutarchi: non quod ceroni poftillos in totum damnem, sed quod ex his sentiam me reddi ponitur. meliorem, cum ex illorum lectione furgam, nescio quomodo, frigidiùs affectus erga veram virtutem, sed irritatior ad contentionem. Quare ne verere quicquid isthuc est proponere. Ch. Cum plerique libri M. Tullii quos scripfit de Philosophia divinitaris quiddam spirare videntur, tum ille quem Senex scripsit de Senectute plane mihi videtur (a) nunverov a qua, quemadmodum Gracis eft in a Ideft, proverbio. Eum hodie relegi, atque hæc verba quoniam Conneceantic. præ cæreris arridebant, edidici. Quod si quis Deus mibi lar- des. giatur ut ex hac atate repuerascam of in cunis vagiam; valde recusem: nec vero velim quasi decurso spatio à calce ad carceres revocari. Quid enim habet hee vita commodi? quid non potius laboris? Sed non habeat sane, habet certe tamen aut satietatem aut molestiam. Non libet enim mihi deplorare vitam. quod multi, & hi docti, fape fecerunt. Nec me vixisse ponitet : quoniam ita vixi, ut frustra me natum non existimem. Et ex vita ista decedo tanguam ex hospitio, non tanguam è domo. Commorandi enim natura diversorium nobis non habitandi, dedit. O praclarum illum diem; cum ad illud animarum concilium cetumque proficiscar, de ex hac turba de colluvione discedam! Hactenus Cato, Juid ab homine Christiano dici poruit sanctius? Utinam talia esient colloquia monachorum omnia, vel cum facris virginibus, quale fuit illud ethnici senis colloquium cum ethnicis adolescentibus. Eu. Jam aliquis caufabitur colloquium esse confictum à Cicerone. Ch. Isthuc mea non magni refert, five hoc laudis tribuatur Catoni, qui talia senserit dixeritque; sive Ciceroni, oujus animus fententias tam divinas cogitatione complexus fit, cujus calamus res egregias pari facundià depinxerit, Quamquam equidem arbitror & Catonem, etiamsi non dixit eadem, tamen similia dicere folicum in colloquiis. Nec enim tam impudens erat M. Tullius ut alium Catonem finxerit quam fuerit: G 4

& in dialogo parum meminerit decori, quod imprimis spe. etandum est in hoc scripti genere, prasertim cum ejus viri memoria recens adhuc hæreret animis ejus ætatis hominum Th. Vehementer probabile est quod narras: sed dicam quid mihi venerit in mentem, te recitante. Sæpenumero me cum admiratus fum, cum omnes optent longavitatem, & mortem exhorreant, tamen vix quemquam comperiri tam felicem, non dico senem, sed provectioris atatis hominem. qui rogatus an fi detur, velit repuerascere, usurus per omnia iisdem bonis ae mal's quæ illi jam contigissent in vita, responderet idem quod Caro dicit; præsertim firecolar animo quicquid annis retroactis seu trifte seu latum obtigiffet. Nam frequenter & suavium rerum recordato vel cum pudore, vel cum conscientiæ molestia conjuncta eft, ut animus ab his etiam recolendis non minus abhorreat quam à tristibus. Id, opinor, nobis indicarunt sapientiffimi Poeta, qui scribunt tum demum animas capi defiderio corporum relictorum, posteaquam ex amne Lethao longa biberint oblivia. Vran, Est isthuc profesto dig. num admiratione, & mihi quoque compertum in nonnullis. Verum illud quam mihi blandiebatur. Nec me vixife penitet! At quotusquisque Christianorum sie moderatur vitam fuam, ut hujus fenis vocem fibi poffic ufurpare? Vulgus hominum existimat se non frustrà vixisse, si per sas netasque congestas divitias relinquant morientes. At Cato ideo non putat fe frustra natum, quod integrum & fanctum civen præstiterit Reipublicæ, quod incorruptum magistratum, quod posteritati quoque virtutis & industriæ suæ monumenta reliquerit. Jam illo quid dici potuit divinius? Discedo Tanguam ex hospitio, non tanguam è domo. Hospitio tantisper uti licet donec hospes jubeat exire : è domo sua nullus facile pellitur. Et tamen hinc quoque sæpenumero propellit vel ruina, vel incendium, vel alius casus quispiam. Ut horum nihil accidir, tamen senio collabens ædificium admonet este demigrandum. Nephal. Non minus elegans est quod apud Platonem loquitur Socrates, Animam humanam in hoc corpore velut in prasidio positam esse, unde fas non sit decedere injusti imperatoris, nec diutius in eo immorari quam visum st ei qui collocavit. Illud fignificantius est in Platone, quod pro domo dixerit prasidium: fiquidem in domo tantum commoramur, in præsidio destinati sumus sunctioni quam nobis delegavit Imperator noster: non abludens à nostris liceris, que vitam hominis nunc militiam, nunc certamen effe dicunt. Vran-

n

C

m

no vi

pr be

qu

co

ob

Ch ph

Ch.

day

cle

nio

n.

id

C

&

m

n,

er

in

e.

ım

TO

da

-10

pi-

e-

leig.

ul-

ife

VI-

gus

que

non em

um,

encedo

per

cile

vel

rum efic

pud

corin-

fit

pro

mo-

deguz

unt.

ran-

Tran. At mihi quidem oratio Catonis pulchre congruere videtur cum oratione Pauli, qui scribens Corinchiis. coelestem mansionem quam expectenius post hanc vitam dixiay vocat & oinn helov, domum five domicilium. Carerum hoc corpusculum appellat tabernaculum, Græce oxivo. Nam & qui summ, inquit, in boc tabernaculo, ingemiscimus gravati. Ne. Nec abludit à sermone Petri: Fustum autem, inquit, arbitror, quamdiu fum in boc tabernaculo, fuscitare vos in commonitione, certus, quod velox est depositio tabernaculi mei. Quid autem aliud clamat nobis Christus, quam ut fic vivamus ac vigilemus, tanquam illico morituri: fic incumbamus honestis rebus, tanquam semper victuri? fam illud cum audimus O praclarum diem! nonne videmur audire Paulum ipsum loquentem, Cupio diffolvi, de effe cum Christo? Ch. Quam felices funt qui tali animo mortem expectant! Sed in oratione Catonis quamquam praclara est, tamen fiduciam aliquis taxare posset, ut ab arrogantia profectam, quam multum oportet abelle ab homine Christiano. Proinde mihi nihil unquam legisle videor apud Ethnicos quod aprius quadrer in hominem verè Christianum, quam quod Socrates, paulo post bibiturus cicutam, dixit Critoni: An opera (inquit) nostra sit probaturus Deus, nescio; certo sedulo conati sumus ut il li placuerimus. Est mihi tamen bona spes quod ille conatus nostros sit boni consulturus. Vir ille fic diffidit factis suis ut tamen ob animi propensam voluntatem obtemperandi voluntati divinæ, bonam spem conceperit fore ut Deus, pro sua bonitate, boni consulturus ester, quod studuisset bene vivere. Ne. Profecto mirandus animus in eo qui Christum ac sacras literas non noverat. Proinde cum ejusmodi quædam lego de talibus viris, vix mihi tempero quin dicam, * Sante Socrates, ora . Sante So pro nobis. Ch. At ipfe mihi fæpenumero non tempero, quin crates, ora bene ominer fanctæ animæ Maronis, & Flacci. Ne. At ego pro nobis. quot vidi Christianos quam frigide morientes: Quidam fidunt in his rebus quibus non est fidendum: quidam ob conscientiam scelerum, & scrupulos quibus indocti quidam obstrepunt morituro, penè desperantes exhalant animam. Ch. Nec mirum eos fic mori, qui per omnem vitam tantum philosophati sunt in ceremoniis. Ne. Quid isthuc verbi est? ch. Dicam, sed illud etiam arque etiam præfatus, me non damnare, imò vehementer probare, Sacramenta & ritus Ecclesia; sed quosdam vel improbos, vel superstitiosos, vel sut mollissime dicam) simplices & indoctos, qui docent popu-

lum hisce rebus sidere, prætermissis his quæ nos verè red.

Ceremonia pontificia damnantur.

dunt Christianos. Ne. Nondum satis intelligo quorsum eas. Ch. Faxo ut intelligas. Si vulgus Christianorum spectes, nonne prora & puppis vitæ illis in Ceremoniis est? in Ba. ptismo, quanta religione reprælentantur prisci ritus Eccle. fiæ? Commoratur infans extra fores templi, peragitur ex. orcismus, peragitur Catechismus, suscipiuntur vota, abjura. tur Satanas cum pompis & voluptatibus suis; tandem un. gitur, confignatur, falitur, tingitur, datur negotium fusce. proribus ut puerum curent instituendum. Illi dato nummo redimunt libertatem. Et jam puer Christianus dicitur, & est aliquo modo. Mox rursus ungitur: tandem discit conf. teri, sumit Eucharistiam, consuescit quiescere diebus festis. audire facrum, jejunare nonnunquam, abstinere à carnibus. Et hæc fi fervat, habetur abso'ute Christianus. Ducit uxo. rem, accedit alind facramentum; initiatur facris, rurfus ungitur & confecratur, mutatur veftis, dicuntur preces. Arque hæc quidem omnia quòd fiunt, probo: sed quòd hæc fiunt magis ex consucrudine quam ex animo, non probo : quod nihil alind adhibetur ad Christianismum, vehementer improbo. Siquidem magna pars hominum dum his fidit, nihilo fecius interim per fas nefasque congerit opes, servit ira, servit libidini, fervit livori, fervit ambitioni: fic tandem venitur ad mortem. Hie rurfus ceremoniæ paratæ. Adhibetur confessio semel arque iterum, additur unctio, datur Eucharistia; adfunt cerei facri, adest crux, adest aqua facra, adhibentur indulgentia; expromitur, aut illie etiam emitur, morienti a Justa funt diploma Pontificis, ordinantur (a) parentalia magnifice celebranda; fit rursus stipulatio solennis, adest qui clamet ad aurem morientis, imò nonnunquam occidit ante tempus, fi contingat, ut fape fit, vocalior, aut bene potus. Hac ut rete adhibentur, præsertim quæ nobis tradidit Ecclesiastica confuetudo; ità funt alia quadam reconditiora, qua nobis Phafiani & hoe præftant, ut cum alacritate Spiritus, ut cum Christiana fiducia migremus hinc. Eu. Pie tu quidem ista vereque conmelunt, atta- cionaris, led interim nullus admovet manum cibis. Caven quisque ne se fallat. Ego prædixi, nihil expectandum prarer fecundas mensas, casque rusticanas, ne quis sibi promittat (b) Phasides aves, aut attagenas, aut (c) Attica bellaria. Hac amoveto, puer, & quod restat apponito. Videtis non copia, fed inopia noftra cornu. His est proventus hortulorum quos vidiffis. Ne parcite, fi quid arridet. Ti. Tanta varietts eft, ut velipfo recreemur aspectu, Eu. Atqui ne plane contemnats 1843/

C

i

g

ft

bu

tu

qu

hi p

ter

ter

di

div

pra

flu

alic

& pro morruis facrificia, vulgo exequiz. -

alcon enq Attagenes, five, ut alii ges aves in deliciis habitæ. c Attica bellaria de lautitiis & supediis dicitur,

as,

es,

1. e-

χ.

ra-

n.

ce.

mo

&

afi-

tis,

us.

40.

un-

que

unt

ni-

10.

fe.

rvit

itur

on.

tia;

ntur

enti

ce-

c ad

, fi

re-

tica obis jana

con-

veat

prz-

mit-

Hac

pix,

Drum

ietas

COD-

mats

emnatis frugalitatem meam, hæc patina exhilaraffet Hilarionem monachum Evangelicum, comitatum vel centum monachis illius feculi. Paulo verò atque Antonio, vel menstruus commeatus esse potuisset. Ti. Imò nec Petrus ille princeps Apostolorum fastidisser, opinor, cum apud Simonem coriarium diversarerur. Eu. Imò nec Paulus, opinor, cum coactus egestate sutoriam nocturnis horis exerceret. Ti. Debemus benignitati divinæ. Sed ego malim esurire cum Petro ac Paulo, modò quod deesset corporis alimonia, abundaret in deliciis animi. Eu. Imo discamus à Paulo, dy abundare dy penuriam pati. Cum deerit, gratias agamus Jesu Christo, qui nobis suppeditet & frugalitatis & patientiæ materiam. Cum supererit gratias agamus illius munificentia, qui nos sua liberalitate invitet ac provocet ad amorem sui : ac modice parcéque fruentes iis quæ largiter præbuit divina benignitas: pauperum memores fimus, quibus Deus deesse voluit quod nobis superest, ut utrifque per alteros fit occasio virtutis. Siquidem nobis largiter, unde subvenientes egestati fraternæ misericordiam ipfius promereamur; & illi nostra liberalitate recreati, gratias agunt Deo pro bona mente nostra, nosque precibus suis illi commendant. Et recte venit in mentem. Heus, puer, die uxori, ut ex assis quæ superat mittat Gudulæ nofire. Est vicina quædam gravida, tenui fortuna, sed animo beatiffima. Maritus nuper decessit, homo profusus & ignavus, qui nihil uxori reliquit prater liberorum gregem. Ti. Christus justit dare omni petenti: id si facerem, intra mensem Matth. 5. ipsi mihi medicandum esser. Eu. Opinor Christum sentire de his qui petunt necessaria. Nam qui petunt, imo qui flagitant, vel extorquent potius, magnas fummas quibus exstruant, + coenationes Lucullianas, aut, quod pejus est, quis + Coenatio bus alant luxum ac libidinem suam, iis negare quod pe- locus est ubi coenatur. Lu-tunt eleemosyna est: imò rapina est largiri male usuris, culli Romani quod debebatur præsenti necessitati proximorum. Unde mi- magnificenhi videntur vix excufari posse à peccato capitali qui sum- literis celepubus immodicis aut extruunt aut ornant monafteria seu brata eft. templa; cum interim tot viva Christi templa fame periclitentur, nuditate horreant, rerumque necessariarum inopia discrucientur. Cum effem apud Britannos, vidi tumbam divi + Thomæ gemmis innumeris summique pretii onustam, + Becketti prater alia miracula divitiarum. Ego malim ista quæ super- Cantuar, flua funt elargiri in usus pauperum, quam servare satrapis aliquando semel omnia direpturis, ac tumbam ornare fron-

pulus, qui Mediolanum tenent.

frondibus ac flosculis; id opinor, gratius esset illi fanctiffimo viro. Com essem apud * Insubres, vidi monasterium quoddam ordinis Carthusiani, non ità procul à Papia. In eo templum est intus ac foris, ab imo usque ad summum, candido marmore constructum; & fere quicquid inest reruni marmoreum est, velut altaria, columnæ, rumbæ. Quorsum autem attinebat tantum pecuniarum effundere ut pauci monachi solitarii cancrent in templo marmoreo, quibus ipsis templum hoc oneri est, non usui, quòd frequenter infesten. tur ab hospitibus, qui non ob alud eò se conferunt, nisi ut spectent templum illud marmoreum? Atqui illic cognovi, quod stultius est, illis legata in singulos annos tria milia ducatorum in structuram Monasterii. Et sunt qui patent effe nesas eam pecuniam in pios avertere, præter mentem Testatoris; maluntque demoliri quod instaurent quam non ædificare. Hæc quoniam infignia funt, vifum eft commemorare: quanquam funt passim in templis nostris exempla permulta fimilia. Hæc mihi videtur ambitio, non elecmosyna. Divites ambiunt sibi monumentum in templis, in ouibus olim nec Divis locus erat. Curant se sculpendos ac pingendos, additis etiam nominibus, ac beneficii titulo. Atque hisce rebus bonam Templi partem occupant, olim, opinor, postulaturi ut ipsorum cadavera in ipsis reponantur altaribus. Dicet aliquis, An horum munificentiam existimas rejiciendam? Nequaquam, fi templo Dei dignum fit quod offerunt. Sed ego, fi Sacerdos aut Episcopus effem, hortarer crassos illos aulicos, aur negotiatores, ut, si vellent sua peccata redimere apud Deum, ifta clanculum effunderent in fabfidium eorum qui verè pauperes sunt. Isti putant perire pecuniam quæ fic frustulatim & clanculum in prafenrem egestarem tenuium sublevandum dissiparur, cujus nullum exter apud posteros monumentum. Ego puto nullam melius collocara ea quam ipfe Christus sibi vult impu--nong rari, certiffimus debitor. Ti. An non putas recte collocari quod datur monafteriis? Eu. Et his darem nonnihil, fi divest effem ; fed darem ad necessitatem, non ad luxum; tum his inter quos sentirem vigere studium veræ religionis. Ti. Multi judicant non admodum belle collocari quod datur istis mendicis publicis. Eu. Et istis nonnihil dandum est aliquando, sed cum delectu. At mihi consultius videatur, fi fingulæ civitates suos alerent, nec ferrentur errones huc & illuc circum cursitantes, præsertim validi, quibus opus suppeditandum sentio potius quam pecuniam. Ti. Quibus igi-

11

Va

rei

us

iţ,

bn

eli

eti

4

C

idu da sucol moresters o

Constroid +

i

5

.

t

2

11

1.

m

1.

1.

e.

in

ac

1-

11.

ur

ti-

fit

-10

ua

in

oe-

2.

ijus'

ıulpu-

110-

, fi

m;

115.

da-

eft , fi

2 &

up-

igitur

tur potissimum dandum censes, quantum, & quatenus? En. Hoc mihi ad unguem describere difficillimum fit : P. imum. animum adefle oportet qui cupiat omnibus subvenire. Deinde, pro mea tenuitate, quod possum impertio quoties fele offert occasio; prafertim his quorum & paupertas & integritas mihi nota est: hortor & alios ad beneficentiam, fi me desecerint facultates. Ti. Sed permittisne nobis hicin tuo regno libere loqui ? Eu. Imo liberius quam ti domi vestra sitis. Ti. Non probas in templis sumptus immodicos; & has ades multo minoris adificare poteras. Eu. Quidem arbitror has intra munditiem confiftere, aut, fi mavis, elegantiam; certe absunt à luxu, ni fallor. Ædificant magnificenriùs qui mendicatò vivunt: Et tamen hi ipsi horti mei, quales quales funt, vectigal pendunt egenis: & quotidie fumptibus aliquid detraho, in me meosque frugalior, quò possim este in pauperes munificentior Ti. Si istum animum brinerent omnes, permulti melius haberent quos nunc egestas gravat indignos; &, ex adverso, multi minus essent besi, digni quos egestas doceat sobrietatem ac modestiam. En, Fortasse sic res habet. Sed vultisne ut hæc infipida belaria re quapiam suavi condiamus? Ti. Plus satis est deliciaum. Eu. At ego hinc depromam quod ne faturi quidem astidiatis? Ti. Quid est? Eu. Codex est Evangeliorum, ut mod lautissimum habeo vobis de romam in fine convivii. Recita, puer, ab eo loco ubi proxime destitisti. Pa. Nemo Mat. 6.26 steft duobus Dominis servire. Aut enim unum odio babebit de lierum diliget : aut unum substinebit, dy alterum contemnet. Von potestis Deo servire or mammone. I leo dico vobis; nè soliciti itis anima vestra quid manducetis, neg; corpori, quid induamii. Nonne anima plus est quam esca, de corpus plus quam vestinentum? Eu. Redde codicem. In hoc loco mihi Jesus Chrius videtur bis idem dixisse. Etenim pro eo quod priùs diit, odio habebit, mox ponit, contemnet; & pro co quod pris posuerat, diliget, mox vertit, sustinebit: commutatis perpnis existit eadem sententia. Ti. Non satis assequor quid elis. Eu. Demonstremus igitur ratione mathematica, si vietur. In priore parte pro uno pone A, pro altero B, rursus posteriore pro uno pone B, pro altero A. verso ordine, nt enim A odio habebit, & B diliger; aut B' fustinebit, & contemnet. Nonne hic palam est, A bis odio haberi, & B s diligi? Ti. Perspicuum est. Eu. Arqui hæc conjunctio præsertim repetita, habet emphasim sententiæ contraaut certe diversæ: alioqui nonne absurde diceretur, Aut

quibus exacta fomniorum dijuditio eft. Conjedores.

Petrus me vincet, & ego cedam: aut ego cedam, & Petrus me vincet? Ti. Lepidum, ità me Deus amet, sophisma! En At tum demum mihi videbitur lepidum, fi hoc ex vobis didice. Divinatores ro? Th. Animus fomniat ac parturit mihi nescio quid; si jube. tis quicquid est, proferam in medium: vos eritis vel (a) oniropoli, vel obstetrices. Eu. Quanquam vulgo mali ominis canderum ra- habetur somniorum meminisse in convivio, & parum sit ye. recundum coram tot viris fœtum eniti; tamen nos istud somnium, five mavis partum animi tui, libenter exc piemus. 7i. Mihi videtur in hoc fermone res commutari potits quam persona. Et hanc vocem unum & unum, non refemi ad A. & B. fed utraque pars refertur ad utrumlibet; ututrum. cunque delegeris, ei jam opponatur quod fignificatur per alterum. Quafi dicas, aut excludes A. & admittes B; aut A. admicres, & excludes B. Hic videris, manente persona, rem effe translatam. Atque hoc ità dictum est de A. ut nihil referat si idem enuncies de B; hoc pacto, aut B. excludes, & admittes A; aut admittes B, & excludes A. Eu. Sane arguit tu quidem problema nobis explicuifti, neque quisquam mathematicus melius depinxisset in pulvere. Soph. Illud me magis mover, quod prohiber esse solicitos de crastino, cum Paulus ipse laboravit manibus victus parandi causa, atque idem acriter increpat otiofus, & ex alieno vivere gaudentes, admonens ut laborent, ac manibus operentur quod bonum eff, ut sit unde tribuant aliquid necessitatem patienti. An non pii fanctique labores funt quibus maritus tenuis alit uxorem fibi charistimam dulcésque liberos? Ti. Ista quæstio, mel sententia, variis modis dissolvi potest. Primum, ut ad ila tempora potissimum pertineat: Apostolis, ob Evangelii pradicarionem late vagantibus, eximenda erat folicitudo vidia undecumque suppedirandi, quibus non vacabar opera manuaria cibum quærere. Præfertim cum nullam artem scieren præter piscationem. Nunc alia ratio temporum est, & onum amp'ectimur omnes, laborem fugimus. Altera diffolvendi ratio est: Christus non interdixit industriam, sed io licitudinem; & solicitudinem intelligit juxta vulgarem ho minum affectum, quia nulla de re magis anxii funt quam de parando victu, ut omnibus rebus omissis hoc solum agant huic uni cura fint addicti. Id propemodum indicat iple Do minus cum negat eundem duobus dominis servire posse. Servi enim qui toto pectore addictus est. Præcipuam igitur de ram vult esse Evangelii propagandi, non solam. Ait enim Primum quarite regnum Dei; & hac adjicientur vobis. No dixit

nâ. mi

io

tur

bro

Vel

Eu.

nic

ati

œ

nine

fca:

mi

nici

leg

10

m ł

lud

hri

1.

is

e-

bi

e.

m

m.

ner

A.

em

re-

&

utè

na-

ma-

múr

que

tes,

eft,

non

rem

meà

illa

prz-

ictus

anu-

erent

¿ 001-

iffold for

n ho

m de

igant,

e Do

Servi

ur cu

enim

Non

dixit

lixit; folum quarite: fed, primum quarite. Cæterum in voce traffini puto hyperbolen effe, cum fignificet in longinquum. Qui mos est avaris hujus mundi, ut posteris etiam anxiè parent & querant. Eu. Accipimus tuam interpretationem: fed quid fibi vult quod ait, Ne foliciti fitis anima veftra quid datis? Corpus veste tegitur, at non edit anima. Ti. Aninam, ut opinor, hic vitam appellar. Ea periclitatur, fi cibum subduxeris; non item si vestem detraxeris, quæ magis datur pudori quam necefficati. Et si quem affligit nuditas, non statim occidit: at inedia certissima mors est. Eu. Non fatis video quo modo cohæreat cum hac sententia quod adecit. Nonne anima plus est quam esca, or corpus plus est quam vestimentum? Nam si vita magni pretti est, tanto magis advigilandum ne pereat. Ti. Hoc argumentum non adimic nobis solicitudinem, sed auget. Eu. At non hoc sentit Chriflus quod interpretaris, sed hoc argumento nobis addit fiduciam de patre. Si pater benignus gratis & de suo dedit d quod carius est, etiam adjiciet id quod vilius est. Qui dedit animam, non negabit alimoniam: qui dedit corpus, djiciet alicunde vestem. Illius igitur benignitate freti, non est quod discruciemur solicitudine curaque rerum infimarum, Quid igitur superest, nisi ut utentes boc mundo tanquam non utamur, totam curam ac studium nostrum transferamus in amorem rerum coelestium, arq; rejecto mammona, imò toto Satana cum omnibus suis * præstigiis, uni Do- • præstigia mino toto & alacri pectore serviamus, qui non destituet fi- vanz & falios suos? Sed interim nullus attingit bellaria. His certè laces rerum um gaudio vesci licet, quæ non magna cura nobis domi species. proveniunt. Ti. Abunde fatisfactum est corpusculo. Eu. Vellem equidem & animo. Ti. Atque uberius etiam animo. Eu. Hæc igitur tolle, puer, ac labrum appone. Lavemus amei, ut si quid forte commissum est in hoc convivio, purati canamus hymnum Deo. Perficiam, fi videtur, quod eperam ex Chrysostomo. Ti. Rogamus. Eu. Glori : tibi, do- Gratiarum nine; gloria tibi, sancte; gloria tibi, rex; quoniam dedifti nobis a tio in fine scas: imple nos gaudio de latitia in Spiritu Sango, ut inveni- convivii. mar in conspectu tuo acceptabiles; nec pudefiamus, quando reades. nicuiq; secundum opera sua. Eu. Amen. Ti. Profecto pius & legans est hymnus. Eu. Hunc divus Chrysoft. non dedignair etiam interpretari. Ti. Quonam loco? Eu. In Marthæm homilia 56. Tj. Non omittam quin hodie legam. Sed lud unum interim ex te cupio discere. Cur ter optamus hristo gloriam idque triplici cognemine, domini, santti, &

reges ?

4 Munufcula quæ dantur amicis.
Apophoreta, quæ dantur in fine conviviovideatur. Qui chartis ferviunt, ob id probatif-

regis. Eu. Quoniam illi debetur omnis gloria: fed nobis tri. plici nomine porissimum est glorificandus. Quod suo sacro. fancto fanguine redemerit nos à tyrannide diaboli, fibique afferuerit; unde & Dominum illum vocamus. Deinde, quòd non contentus gratis condonâsse nobis omnia peccata, per Spiritum suum contulit nobis & justitiam suam, ut sectemur ea qua funt fanctimonia; arque ob id Sanctum eum vocamus, quòd fit sanctificator omnium. Postremo, quòd ab eodem speramus præmium regni cœlestis, ubi ille jam sederad dextram Dei Patris: & hinc nobis Rex dicitur. Atque hanc toram felicitatem illius erga nos gratuitæ bonitati debemus, quod pro domino vel tyranno potitis diabolo, Dominum habemus Jesum Christum: pro immunditia & sordibus peccatorum innocentiam ac fanctimoniam; pro Gehenna, gaudia vitæ cœlestis. Ti. Pia profesto sententia. Eu. Quoniam nunc primum vos hic accepi convivio, non dimirtam vos absque (a) xeniis, sed talibus qualis fuit apparatus. Hens, hospitibus ab puer, profer * apophoreta nostra. Sive sortini placet, sive sibi quisque malit deligere, minimum refert; ejusdem ferè pretii funt omnia, hos est nullius. Non enim funt fortes Heliogabali, ut huic obveniant equi centum, illi totidem musca. Sunt libelli quatuor, horologia duo, lucernula, & theca cum rum auterenda, fi cui (b) calamis Memphiticis. Hæc arbitror magis convenire vobis quam opobalsamum, aut dentifricium, aut speculum, fi vos novi fatis. Ti. Adeò bella funt omnia, ut nobis difficilis sit electio: ipse magis pro tuo arbitratu distribuito; fic gratius etiam erit quicquid obtigerit. Eu. Hic libellus in membranis habet proverbia Solomonis; sapientiam docer, & auro pictus est, quod aurum habeat sapientiz symbolum. Hoc dabitur Cano nostro, ut juxta doctrinam E. vangelicam, Habenti sapientiam detur sapientia, de exuberet. Ti. Certè curabitur ut minus egeam. Eu. Sophrono congruet horologium huc ex ex rema Dalamatia provectum, ut vel fic commendem munusculum meum. Novi enim quam ille fit parcus temporis, quam nullam omnino portionem rei preciosissimæ sinat abire sine fructu. So. Imo pigrum admones diligentiæ. Eu. Hic libellus habet in membranis Evangelium secundum Matthæum: gemma tegl merebatur, nifi nullum effet illi scrinium aut theca caror, quam pectus hominis. Illic igitur recondito, Theophile, quò magis hoc fis quod diceris. Th. Efficiam ne prorles male collocaffe videaris tuum munus. Eu. Hic funt Epillolæ Pauli ; quas tu libenter tecum circumfers, Eulali, qui Paulum

A et

di

CC

bu

di

Sc mi

dis

Ha

flag

en

un

Vit

œ

is

iq

ora

nsi

Chr

uli

j-

0.

15 ur

1-

0-

bi

nc 15,

ım

111-

ım OS

115.

ibi

e-

1

a.

am

ire

cu-

bis

ou-

1

am m-

E.

be-

nio

um,

nim

rtle

pi-

em•

tegi

211-

rile,

rfus

Ito-

qui

lum

Paulum femper habere foleas in ore; nec haberis in ore. nifi effer in pectore : posthac commodius eric etiam in manibus oculifque. Euf. Isthuc non est dare munus, fed dare confilium. Ch. Porrò bono confilio nullum est munus pretiofius. Euf. Lucernula convenier Chrysoglorto, (a) anagnoftæ a Letterit infatibili, &, ut M. Tullius inquit, librorum helluoni maximo. Ch. Bis habeo gratiam: primum, pro munere non vulgariter eleganti: deinde quod somniculosum admones vigilantia. Euf. Theca calamaria debetur Theodidacto, feliciffime (b) πολυγεάρω: arque hos ego calamos feliciffimos b Qui multa effe judico, quibus celebrabitur gloria Domini noftri Josu feribit, qua-Christi, tali prasertim artifice. Theod. Utinam & pectus sup- lis suit peditare possis, quemadmodum suppeditas instrumenta. En. ac Didymus Hic codex habet aliquot Plutarchi libellos de moribus, fed selectos, & à quodam Græcæ literaturæ peritissimo non Pluterchus inscite descriptos; in quibus tantum reperio sanctimoniæ, divinist ut mihi prodigio fimile videatur, in pectus hominis ethni- Ethnicus. ci tam Evangelicas potuisse venire cogitationes. Hic dabitur Uranio juveni & (c) oixexalui. Superest horologium; camateri id cedat nostro Nephalio parcissimo temporis dispensarori. Gracitatis. Neph. Habemus gratias, non folum pro munusculis verum etiam pro testimoniis. Nam isthuc non tam est distribuere xenia quam (d) elogia. Eu. Imo ego vobis habeo gratiam d Suntreduplici nomine; primum quod nostram exilitatem boni rum geftaconsulitis; deinde, quòd eruditis juxtà ac piis sermoni- rum proprie bus refeciftis animum meum. Ego vos quomodo acceptos plerumque dimittam nescio; certe vos relinquam melior ac doction in bonam Scio vobis non esse cordi fistulas, aut moriones, ac multo mitur dictio; minds aleam. Quare, fi viderur, fallemus horulam spectandis reliquis regiæ meæ miraculis. Ti. Ifthuc eramus abs te agitaturi. Eu. Apud bonæ fidei promissorem non est opus lagitatore. Hanc aulam æstivam opinor vos jam satis conemplatos. Habet triplicem prospectum, & quoquoverum deflectas oculos, occurrit viror hortorum gratiffimus. litreis fenestris volubilibus, si videatur, licet excludere celum, fi nebulis aut ventis fit incommodius; licer & denis valvis foris admotis, & tenuibus intus, excludere Solem. quid offendat æstas. Hic cum prandeo, videor in horto prandere, non in domo. Nam parieres virentes suos habent aspersos floscules: sunt & picture non invenuste. Hie hriftus supremam comporationem agitat cum electis discie pulis. Hie natalitia celebrat Herodes functio convivio. Hie vangelicus ille Dives epulatur splendide, mox descensu-H

a Lege vitam illius apud Plutar. & Plin. cap. 15. lib. 9.

rus ad inferos: Lazarus repellitur à foribus, mox excipiendus finu Abraha. Ti. Hoc argumentum non fatis agnoscimus. Eu. (a) Cleopatra est cum Antonio luxu decertans: primam unionem ebibit, alteri manum admovit detracti. ra. Hic pugnant Lapithæ, Hic Alexander magnus hafta transverberat Clytum. Hac exempla nos admonent sobri. etatis in convivio, & à crapula luxuque deterrent. adeamus bibliothecam, non illam quidem multis infru. ctam libris, sed exquifitis. Ti. Locus hic plane divinira. tem quandam præfe fert, adeo nitent omnia. Eu, Hic videris præcipuam partem opum mearum. Nam in mensa nibil vidiftis nisi vicreum ac stanneum; necest in tora domo vas ullum argenteum, præter unum poculum inauratum, quod ob amorem ejus qui dono dedit religiose fervo, Hac fphæra penfilis totum orbem ponit ob oculos. Hic in parietibus fingulæ regiones fusiore spatio depictæ sunt. In reliquis pariotibus videtis infignium authorum imagines. Nam omnes depingere fuerat infinitum. Christus primum haber locum, porrecta manu fedens in monte, capiti imminet pater, dicens, Ipsum audite. Spiritus Sanctus expansisa. lis multa luce complectitur illum, Ti. Opus, ità me Deus bene amat, Apelle dignum! Eu. Adjunctum est bibliothecz (b) usoeiov quoddam angustum, sed elegans, quod submoil tabula oftendie foculum, fi quid offenderit frigus. In aflate videtur folidus paries. Ti. Hic mihi gemmea videntur omnia. Est & mira odoris gratia. Eu. Hoc mihi præcipue studio est, ut niteat domus, & bene oleat, utraque res minimo conflat. Haber biblotheca faum ambulacrum penfile spectans in hortum; & huic adhæret sacellum. Tr. Locus numine dignus! En. Nunc adeamus illa tria ambulacra, qua imminentiis qua vidiftis ad horrum domefticum spectancia: in his superioribus acroque prospectus est, sed per fenestras, quæ possunt occludi, præsertim in his parietibus qui non spectant hortum interiorem, quò domus fit tutior. Hic ad lævam, quit plus est lucis, & paries raris fenestris interruptus ordine depicta est tota vita Jesu ex narratione quatuor Evangell starum usque ad missum Spiritum Sanctum, & primam prz. dicationem Apostolorum, ex Actis. Additæ sunt & locis notay ut agnoscat spectator juxta quod stagnum, aut in quo monre, res gefta fir. Additi funt tiruli paucis verbis fubnotantes totum argmentum; velut illud quod dicitar à lelu, Volo, mundare. Ex adverso respondent figura & vaticini Veteris Testamenti, præsertim e Prophetis & Psalmis, qui e, mox descensumusings.

Locus in zdibus femotior, ubi Mularum facra ftudia tranctantur.)-

5;

11-

tà

ri-

nc

u.

1.

Vi-

ni-

mo

m,

zc

pa-

In

ies.

um

mi-

5 2.

be-

ecz

nota

tate

nia.

eft,

ftat.

hor-

nus!

quz

ori-

funt

hor-

quiz

dine igeli-

prz-

5 no-

quo

bno-

Jefu,

Cinia

, qui nih

nihil aliud habent quam Christi vitam & Apostolorum aliter narratam. Hie nonnunquam obambulo mecum fabulans & animo contemplans illud ineffabile confilium Dei quo per (a) Filium fuum restituere voluit genus humanum. a Redemptio Nonnunquam adest uxor comes, aut amicus quispiam qui humani gerebus piis delectetur. Ti. In hac domo cui possit obrepere neris per christum eff zdium? Eu. Nulli qui didicerit secum vivere. In summa opus Dei adora Picturæ, velut extra ordinem, addita funt capita Pon- mirandifitificum Romanorum cum fuis titulis. Ex adverso capita mum. Cafarum ob memoriam historia. In utroque cornu prominet penfile cubiculum, ubi liceat interquiescere, & unde spectare licet pomarium & aviculas nostras. Hic in extreno angulo prati videtis aliud ædificiolum, ubi cœnamus nonnunquam æstivis mensibus, & ubi curatur, si quem fore è familiaribus corripuerit morbus ob contagium formidabilis. Ti. Quidam negant hujusmodi morbos esse vitanlos. Eu. Cur ergò vitant foveam aut venenum? An hòc ninus timent, quia non vident? nec basilisci venenum viletur quod afflat oculis. Ubi res poscar, non dubitem pro ecessariis venire in vitæ discrimen. Sine causa subire vitæ ericulum, temeritas est; alios in vitæ periculum adducere. rudelitas. Sunt & alia quædam non injucunda spectatu; a mandabo uxori ut oftendar. Manete bic vel totum triluum & hanc domum putate esse vestram. Pascite oculos, ascite animos. Nam me negotia quædam aliò vocant. Est quitandum in pagos aliquot vicinos. Ti. Ob rem pecuniajam? Eu. Ego tales amicos non relinquerem pecuniæ graà. Ti. Fortaffis venatio parata est alicubi. Eu. Plane veatio est: sed aliud venor quam apros aut cervos. Ti. Quid itur? Eu. Dicam; in uno pago decumbit amicus quidam on fine periculo vitæ. Nam corpori metuit medicus: ego agis metuo animæ illius. Siquidem mihi videtur parum the compositus ad emigrandum sicut dignum est Christi-Huic adero meis hortaribus, ut fi moriarur, five realeleat, bono ipfius fiat. In altero distidium acre natum est ter duos, non malos quidem il os, sed tamen pervicacis genii viros. Quod fi exasperetur, vereor ne plures secum ahat in confortium fimultatis. Adnitar totis viribus ut os redigam in gratiam. Nam utrique fum veteri necessitu-il ne junctus. Hæc funt quæ venor. Quod si venario sucfferit ex animi sententia simul hic celebrabinus (b) 6201- 6 tdeft. Bafaa. Ti. Pia venatio! precamur ut tibi pro Delia Christus five epulant

piret. Eu. Hanc prædam ego malim, quam obvenire po videria

mihi adepta,

a Lege vitam illius apud Plutar. & Plin. cap. 15. lib. 9.

rus ad inferos: Lazarus repellitur à foribus, mox excipiendus finu Abraha. Tr. Hoc argumentum non fatis agnoscimus. Eu. (a) Cleopatra est cum Antonio luxu decertans: primam unionem ebibit, alteri manum admovit detractura. Hic pugnant Lapithæ, Hic Alexander magnus hafta transverberat Clytum. Hac exempla nos admonent sobri. etatis in convivio, & à crapula luxuque deterrent. adeamus bibliothecam, non illam quidem multis infru. ctam libris, sed exquifitis. Ti. Locus hic plane divinira. tem quandam præ fe fert, adeo nitent omnia. Eu, Hic videris pracipuam partem opum mearum, Nam in menfa nihil vidiftis nisi virreum ac stanneum; nec est in rora domo vas ullum argenteum, præter unum poculum inauratum, quod ob amorem ejus qui dono dedit religiose fervo, Hac sphæra pensilis rotum orbem ponit ob oculos. Hic in parietibus fingulæ regiones fusiore spatio depictæ funt. In reliquis parietibus videtis infignium authorum imagines. Nam omnes depingere fuerat infinitum. Christus primum haber locum, porrecta manu fedens in monte, capiti imminet pater, dicens, Ipsum audite. Spiritus Sanctus expansisa. lis multa luce complectitur illum, Ti. Opus, ità me Deus bene amat, Apelle dignum! Eu. Adjunctum est bibliothecz (b) worder quoddam angustum, sed elegans, quod submort tabula oftendie foculum, fi quid offenderit frigus. In affate videtur solidus paries. Ti. Hic mihi gemmea videntur omnia. Est & mira odoris gratia. Eu. Hoc mihi præcipuè studio est, ut niteat domus, & bene oleat, utraque res minimo constat. Habet biblotheca fuum ambulacrum penfile spectans in hortum; & huic adhæret sacellum. Tr. Locus numine dignus! En Nunc adeamus illa tria ambulacra, qua imminent iis qua vidiffis ad horrum domefficum spectantia: in his superioribus utroque prospectus est, sed per fenestras, quæ possunt occludi, præsertim in his parietibus qui non spectant hortum interiorem, quò domus fit tutior. Hic ad lavam, qui plus est lucis, & paries raris fenestris interruptus ordine depicta est tota vita Jesu ex narratione quatuor Evangell starum ufque ad missum Spiritum Sanctum, & primam pradicarionem Apostolorum, ex Actis. Addiræ sunt & socis notay at agnofcat Tpectator juxta quod ftagnum, aut in quo monte, res gesta sit. Additi sunt tituli paucis verbis subnotantes torum argmentum; velut illud quod dicitar à Jely Volo, mundare. Ex adverso respondent figura & vaticial Veteris Testamenti, præsertim e Prophetis & Psalmis, qui epulatur spicuside, mon descensu-

0

1

t

05

Locus in zelibus femotior, ubi Mularum facra ftudia tranctamur. ;

0-

tâ

10

1.

2.

11-

11-

no

m,

ac

04-

In

les.

um

mi-

5 2-

be-

ecz

ota

tate

nia.

eft,

ftat.

-101

us!

7112

ori-

funt

hor-

quia

dine

geli

przno-

dno-

cfu,

init

qui

nihil

nihil aliud habent quam Christi vitam & Apostolorum aliter narratam. Hie nonnunguam obambulo mecum fabulans & animo contemplans illud ineffabile confilium Dei quo per (a) Filium fuum restituere voluit genus humanum. Redemptio Nonnunquam adest uxor comes, aut amicus quispiam qui humani gerebus piis delecterur. Ti. In hac domo cui possit obrepere neris per Christium est ezdium? Eu. Nulli qui didicerit secum vivere. In summa opus Dei adora Picturæ, velut extra ordinem, addita funt capita Pon- mirandifitificum Romanorum cum fuis titulis. Ex adverso capita mum. Cafarum ob memoriam historia. In utroque cornu prominet penfile cubiculum, ubi liceat interquiescere, & unde spectare licet pomarium & aviculas nostras. Hic in extreno angulo prati videtis aliud ædificiolum, ubi cœnamus nonnunquam æstivis mensibus, & ubi curatur, si quem sore è familiaribus corripuerit morbus ob contagium formidabilis. Ti. Quidam negant hujusmodi morbos esse vitanlos. Eu. Cur ergò vitant foveam aut venenum? An hòc minus timent, quia non vident? nec basilisci venenum viletur quod afflat oculis. Ubi res poscar, non dubitem pro ecessariis venire in vitæ discrimen. Sine causa subire vitæ ericulum, temeritas est; alios in vitæ periculum adducere, rudelitas. Sunt & alia quædam non injucunda spectatu; a mandabo uxori ut oftendar. Manete hic vel totum trilum & hanc domum putate effe vestram. Pascite oculos, ascite animos. Nam me negotia quædam aliò vocant. Est quitandum in pagos aliquot vicinos. Ti. Ob rem pecuniajam? Eu, Ego tales amicos non relinquerem pecuniæ graà. Ti. Fortaffis venatio parata est alicubi. Eu. Plane veatio est: sed aliud venor quam apros aut cervos. Ti. Quid itur? Eu. Dicam; in uno pago decumbit amicus quidam on fine periculo vita. Nam corpori metuit medicus: ego agis metuo animæ illius, Siquidem mihi videtur parum the compositus ad emigrandum sicut dignum est Christino. Huic adero meis hortaribus, ut fi moriatur, five realescat, bono ipsius fiat. In altero dissidium acre natum est ter duos, non malos quidem il os, sed tamen pervicacis genii viros. Quod fi exasperetur, vereor ne plures secum ahat in consortium simultatis. Adnitar toris viribus ut os redigam in gratiam. Nam utrique fum veteri necessitune junctus. Hæc sunt quæ venor. Quod si venario sucflerit ex animi sententia simul hic celebrabimus (b) 62101- 6 td eft. Fafe. a. Ti. Pia venatio! precamur ut tibi pro Delia Christus five epulant

piret, Eu. Hanc prædam ego malim, quam obvenire po victoria

William)

tho Bra

and veneral An had

mihi hæreditate bis mille ducatos. Ti. Mox rediturus? Ex Non nifi tentatis omnibus. Quare certum tempus non pof. fum præscribere. Vos interim meis perinde ac vestris frus. mini & valete. Ti. Dominus Jesus te feliciter deducat ac reducat.

ARGUMENTUM.

Apotheosis Capnionis (seu, de incomparabili Heroe, Johanne Reuchling is Divorum numerum relato) docet quantum honoris viris debeatar egrerin qui vigiliis suis bene meriti sunt de studiis liberalibus.

Nec mifere quisquam, qui bene vixit, obit.

POMPILIUS, BRASSICANUS.

a Petafus genus calceamenti grandioris conveniens itinerantibus. 6 Camelum dixit detrada litera r атті Карив-AITH.

Po. Nde nobis (a) petasatus? Br. Tubinga. 1 ne isthic rei novæ? Br. Equidem demiror usque adeò mortales omnes teneri fiti quadam rerum novarum. At ego Lovanii (b) Camelum quendam audivi concionantem, fugiendum quicquid effet novum. Po. Vocem Camelo dignam! Dignus erat homo (fi tamen homo fuit) qui punquam muter veteres calceos, aut putre subligar, semper vescatur putribus ovis, nec aliud bibat quam vappam. Br. At idem, nè sis inscius, non usque adeò delectarur rebus vereribus, ut malit jus pridianum quam recens. Po. Sed omiflo Camelo, die si quid novi affers. Br. Adsero quidem, sedut ille aiebat, malum. Po. Atqui isthuc ipsum olim erit vetus. Ità fieri necesse est, ut si omnia vetera sint bona, omnia nova mala, quacunq; nunc bona sunt fuerint olim mala, & qua nunc funt mala, fint olim futura bona. Br. Ità videtur juxta decretum Cameli. Imò consequitur, ut qui olim adolescens fuit malus fatuus, quia recens, idem nunc sit bonus fatuus, quia senuit. Po. Sed age prome quicquid est. Br. Egregius ille trilinguis eruditionis Phœnix Joannes Reuchlinus via defunctus est. Po. Rem cerram narras? Br. Cerriorem quam vellem. Po. Sed quid isthuc mali, relica posteris honestissimi nominis immortali memoria, ab hujus vitæ malis de migrare in consortium beatorum? Br. Quis istuc tibi indicabit? Po. Res ipsa. Nec enim potest aliter mori, qui sic vixit? Br. At magis etiam ifthuc diceres, fi fcias quod ego. Po. Quidthat its, quam obvenire me waterie CALLER WILLIAM

Po. Quidnam obsecro? Br. Non est fas referre. Po. Quamobrem? Br. Quia qui credidit, stipulatus ett arcani filentium. Po. Eadem lege committe & mihi. Recipio tibi filenjum optima fide. Br. Quamquam ista fides me jam sapenunero fefellit, tamen age, committam; præfertim cum res fit jus generis, ut expediat etiam effe notam bonis omnibus. If Tubingæ quidam instituti Fransciscani, vir omnibus haitus eximiæ sanctimoniæ, præterquam ipsi. Po. Magnum icis argumentum veræ sanctimoniæ. Br. Agnosceres hoinem, & fatereris verum, fi nomen ederem Po. Quid fi ivinem? Br. Licet. Po. Admove aurem. Br. Quid opus cum mus foli? Po. Ità mos est. Br. Is iple est. Po. Est homo cersimæ sidei. Mihi (a) Sibyllæ solium erit quicquid ille di- a Sibylla erit. Br. Audi igitur totum dialogum bona fide. Ægrota- Cumana it noster Reuchlinus satis quidem periculose, sed ità ut scribebat o ona spes esset fore ut revalesceret; vir dignus qui nun- liis, Unde um senesceret, ægrotaret aut moreretur. Mane visebam Juvenalis. cum Franciscanum, ut animi mei molestiam oratione credite me leniret. Nam ægrotabam una cum ægrotante amico, recitare Stem amabam ut patrem. Po. (b) Phy! quis illum ufquam bylla, id eft n amavit, nisi vir pessimus? Br. Hic Franciscanus meus, rem certifiafficane, inquit, emove penitus ex animo mœrorem om-igenus & iln: Reuchlinus noster desiit ægrotare. Quid? inquam, lud Erripode subito revaluit? Nam ante biduum non admodum læta binterectio mittebant medici. Tum ille, Revaluit, inquit, sed ita, admiratioposthac non sie illi formidanda valetudo adversa. Noli nii. e (nam videbat erumpentes lacrymas) priusquam aurem omnem. Sex dies funt quod hominem non invis m, fed tamen quotidianis precibus illius falutem Domicommendabam. Hodierna nocte, cum me a matutinis mis in strato composuissem, blandus quidem miniméque vis fomnus obrepfit. Po. Nescio quid læti mihi præsaanimus. Br. Non est tibi lava mens. Visus sum mihi, inconfistere ad ponticulum quendam per quem transitus in pratum quoddam longe amœnissimum. Adeò blandiur oculis graminum & frondium plusquam smaragdinus fic arridebant incredibili colorum varietate flosculostellulæ, sie spirabant omnia, ut quod erat pratorum cilyum, quo dirimebatur felicissimus ille campus, nec vivec virere videretur, sed mortua, inamœna, putidaque esse Atque interim dum totus sum in eo spectaculo, modum præterierat Recuchlinus; præteriens Hebraice arus est pacem. Jam medium pontis transierat prius quam

il.

ue

At

m,

elo

unve-

At

ete.

iflo

dut

tus.

no-

quz

uxta

cens

ruus,

egius

VICE

quam

stiffi-

s de-

i in-

ui fic

ego.

Quid-

quam sentirem : parantem accurere respiciens vetuit, Non-

dum fas, inquir. Quinto abhinc anno nos fequeris. Interim corum que aguntur testis ac spectator affistito. Hic ego. Nudus erat, inquam, Reuchlinus, an vestitus; solus, an comitatus? Vestium, inquit, nihil habebat, prærer unam candidiffimam, damascenam etie dixisses, candore mire lucido. Ponè sequebatur puer incredibili specie alatus; suspicabar illius esfe genium bonum. Po. Sed pullusne comitabatur genius malus? Br. Imò aliquot, ut Franciscanus ille ar. bitrabatur. Procul, inquit, à tergo sequebantur aves aliquor pennis cætera nigris, nifi quod explicatu alarum gilvas veriu quam candidas plumas oftenderent. Pica, inquit, videri poterant colore & voce, nisi quod singulæ sedecim picas aquarent magnitudine corporis, nihilo minoris vulturibus, criflam gestantes; vertice roftris & unguibus aduncis, ventre prominente. Harpyiæ videri poterant, fi tres modò fuiffent Po. Quid moliebantur ista furia? Br. Procul, inquit, obstrepebant heroi Reuchlino, & impetituræ videbantur, fi licuisset, Po. Qui minus licuit? Br. Quia versus Reuchlinus objetti manucrucis imaginem exprimens, Abite, inquit, quo dignum eft, male pestes. Satis sit vobis negotium facessere morralibus in me jam immortalibus adscriptum nihil habet juris velta dementia. Vix ea dixerat, inquit Franciscanus, mox abierum Eft flercus foediffimæ volueres, fed relicto foetore, ad quam collarum (4) oletum videri posset famsucinum, aut + fosiatumi Dejereba le cicius vel ad inferos descensurum, quam fustineret itera afflari tali (b) thymiamate. Po. Male fit illis peftibus. Br. Sc cum, Amara- audi cætera quæ narravit mihi Franciscanus. Dum hæci tentus contemplor, inquit, jam ponti vicinus erat. Divus Hk unguenti ge- ronymus, qui Reuchlinum hifce verbis compellabat, "Salve " collegæ fanctiffime. Datum mihi est hoc negotium, ut "exceptum deducam in confortium coelitum quod tuis la " ctiffimis laboribus destinavit divina benignitas. Simulo Thymiama vestem protulit qua Reuchlinum induit. Tum ego, Dic, quam mihi, quo cultu, quave specie videbatur Hieronymu Eratne tam fenilis quam illum pingunt; aut cuculum bebat, aut galerum, aut pallium Cardinalitium, aut leone comitem? Ad hæc ille, Nihil, inquit, istiusmodi. Sp cies erat amoena, quæ sic ætatem testabatur, ut nihilh beret squaloris, dignitatis plurimum. Quorsum autem il opus erat comite leone, quem illi pictores adjunxerun Vestem gerebat ad talos usque demissam crystallum dice pellucidam. Ejusdem erat formæ quam Reuchlino tradid

er

im

uÆ

eli

um

us

rat

equ

liud

int

em

ncti

co,

lscri

am,

rcis

humanum. Samfucinum unguentum idem. cino. f Foliatum nus, de quo Iuvenalis, Machis foliata parantur.

fuffitus eft.

C ,

n

1. 1-

.

1-

ot

1118 00-

12-

Titre

ent.

pe-

let.

ecti

nun

bus,

estra

runt

1 (4)

eba

crus . Sec

c in

Hie

Salve

ut t

s far

núlqu

c, 1

ymus

m h

cond

Sp hil h

mill

erun

dicer

radid

Tota undique picta erat linguis triplici colorum varietate. Quadam (a) pyropon præ se ferebant, nonnullæ smarag. a Lapides dum tertiæ sapphirum. Pellucebant omnia, nec mediocrem sunt lucia gratiam addebat ordo. Pa. Conjicio id suisse insigne trium dissimi. linguarum quas calluerunt. Br. Non est dubium, Nam & fimbriz, ut aichar, trium linguarum literis triplici colore distinctis visebantur inscriptæ. Po. Num incomitatus aderat Hieronymus? Br. Incomitatus, inquis? Totus ille campus obsidebatur myriadibus. Geniorum, nec aliter oppleverant aerem totum, quam videmus in Solis radiis volitare minuta corpufcula, quæ vocant (b) aroun. Si tamen à re tam hu- b Id eff. mili huc ducenda est comparatio, neque cœlum videre licuiffer, neque campum, nisi pellucerint omnia. Po. Euge, Reuchino gratulor. Quid deinde factum eft? Br. Hieronymus. inquit, honoris gratia complexus dextrum Reuchlimim deduxit-in medium pratum. Ibi collis erat in medio prominens: in hujus vertice uterque alterum blando ofculo complexus est : Arque interes vasto hiatu cœlum supernè diduxit lefe, majestatem quandam inenarrabilem exhibens, sic ut ad am speciem cætera penè sorderent, quæ tamen antea vilebantur esse mirifica. Po. Non possis aliquam imaginem obis depingere? Br. Qui possim ego qui non vidi? Is qui idit, negavit se ullis vocibus vel somnium rei posse depinere : rantum hoc aiebat, se vel millies mori paratum, fi lieret iterum eo spectaculo quamlibet exiguo momento frui. % Quid tandem ? Br. Ex hiatu coeli demiffa est ingens comna igne pellucido, fed amœno: per eam in complexu ue fanctissime anime subvecte sunt in coelum, choris anelicis tanta melodia delinientbus omnia, ut Franciscanus egat se unquam ejus voluptatis meminisse posse quin eumpant lacrymæ. Sequuta est mira fragrantia. Ubi somus reliquit hominem, si tamen ille somnus dicendus est, nt dementi fimilis. Non credebat sese esse in cellula fua: equirebat pontem ad pratum suum; nec aliud loqui, nec lud cogitare poterat. Seniores ejus collegii, ubi senseant rem non esse fabulosam, (nam compertum est eaem hora terris excessisse Reuchlinum, qua visio viro illi nctiffimo apparuit) concordibus animis egerunt gratias co, qui benefacta piorum præmiis amplissimis remunera-Po. Quid igitur superest nisi ut sanctissimi viri nomen scribamus calendario Sanctorum? Br. Id ego facturus am, etiamsi nihil tale vidisset Franciscanus; & quidem reis literis, proxime divum Hieronymum. Po. Emo-H 4 riar

unio dinontia

b Caneniza. re barbare in canone vocato recenseantur mina.

riar nisi idem facturus sum in codice meo. Br. Quin & in a Lafarium meo (a) larario stabit aureus inter divos selectos. Po. Staponentur dii bit & in meo vel gemmeus, fi suppetat animo facultas. Br. penates, hoc Ponitur & in bibliotheca Hieronymo proximus. Po. Adde. eft domesti- tur & mex. Br. Imo fi grati volunt esle, idem facient om. veteres sele-nes qui colunt & amant linguas ac bonas literas, praser. Ai dii dice-tim sacras. Po. Dignus est videlicet. Sed nihil te mover ille bentur præ-ferupulus, quod nondum relatus est in numerum divorum cipui, si fue-ferupulus, quod nondum relatus est in numerum divorum runt nume- authoritate Romani Pontificis? Br. Quis (b) canonizavit (fic enim vocant) Divum Hieronymum? quis Paulum? quis Virginem matrem? Urrorum memoria fanctior apud pios dicunt pro omnes horum quos infignis pieras, quos ingenii vizaque eo quòd en monumenta commendant affectibus omnium? an Cadivorum re- tharinæ Senensis, quam in divarum numerum retulise ferre, quod ferrur Pius ejus nominis fecundus, in graciam ordinis & urbis? Po. Vera prædicas. Ille demum verus cultus el qui sponte cœlo dignis meritis defunctorum exhibetur. vorum diva- quorum beneficia perpetuò sentiuntur. Br. Quid igitur! rumque no putas tu hujus viri mortem deplerandam? Diu vixit, f quid ea res facit ad felicitatem hominis. Reliquit funquam intermoritura virtutis sua monumenta. confecravit nomen fuum immortalitati. Nunc exempus malis cœlo fruitur, & cum Hieronymo confabulatur. Po. At multa passus est in vita. Br. Sed plura passus est Divus Hi-eronymus. Felicitas est ob bona pati à malis. Po. Faccor certe grob optima à peffimis multa perpeffus est Hierony. mus. Br. Quod olim fecit Saranas per Scribas & Pharifao in Dominum Jesum hoc & nunc facit per Pharisaicos quoldam in optimos quolque viros, ac de genere mortalium fuis vigiliis bene merentes. Nunc ille metit optiman messem pro semente quam fecit. Interim nostræ partes erunt, illius memoriam habere facrofanctam, illius nomen terpe laudibus, ac subinde illum salutare verbis hujusmodi, " O fancta anima, fis felix linguis, fis felix linguarum " cultoribus; faveto linguis sanctis, perdito malas lingua " infectas veneno gehennæ. Po. Ita faciam, ac fedulo pradicabo cæteris ut idem faciant. At non dubito multos futuros qui precatiunculam aliquam desiderent, quandoquiden, hoc receptum, qua fanctiffimi herois memoriam celebrent Br. Hoc dicis quod isti Collectam appellant? Po. Scilicet. Br. Hanc paraveram & ante mortem. Po. Recita qualo, " Br. Amator humani generis Deus, qui donum linguarun, " quò quondam Apostolos tuos ad Evangelii pradicatioee nem

F

Ie 0

0 P

to

et ta

U

h tu

00

n

e.

n.

T.

le

m

10

115

101

ue

1.

& est ur, 11 fi ın-

tis

tus

At

Hi-

109

ny.

205

COS ali-

am

e-

nen

no-

um uas

di-

106

em, ent.

cet. elo,

uni, t10-

1em

" nem per Spiritum tuum fanctum coelitus instruxeras, per " electum famulum ruum, J. Reuchlinum, mundo revocatti; da ut omnibus linguis omnes ubiq; prædicant gloriam filli " rui lefu, ut confundas linguas pleudapostolorum, qui con-" jurati substruunt impiam turrim Babel, tuam gloriam ob. didatus qui-" fourare conantes, dum fuam ftudent attollere ; cum unitibi dam. qui co-" debeatur omnis gloria, cum Jesu Filio tuo unigenito, Do ci filius ba-" mino nostro & Spiritu Sancto, in aterna esecula, Amen. ram Cicero-Po. Elegans profecto & pia precatio : difpeream nifi mihi ne ab alio quotidie dicetur. Et hunc occursum mihi felicem duco, qui fragium perem tam lætam ex te didicerim. Br. Isto gaudio diu fruere, teret, Ciceac vale. Po. Vale tu quoque. Br. (a) Valebo, fed non coquus, ro cavillans,

Ego quoque

mbolish.

一位 古力技术

ela media

me tollix

the committee

-cre, collective

-A Simo da

inquit, thi faveto. Jocus autem est in dictione ambigua, quoque & coce, quoad pronuncia-tionem attinet : Unde liquet olim alium suisse sonum harum literarum q & c quam nunc est. Qui si suisser diversus, non erat jocus ex voce plura significante. Nunc litera e aliud sonat præcedens, a, e, u, quam e, i, y, quod idem si in Græcis, cùm ejus varietatis nulli vetusti Grammatici meminerint, quod equidem sciam. Et Fabius in primo libro disputat q & k redundare, non redundarent autem, si quid aliud sonarent quam e, nisi quod e adponitur aspiratio, quum resiciunt q & k. Cæterum a ladjunctum q evanescit. alioqui Cotidie & quotidie non solum disferent scripturà, verum etiam sono, quod secus esse licet ex Fabii verbis colligere, cap. de Orthographia. Porrò jocus Ciceronis ad quem hicalluditur, reservir apud Quintilianum librosexto, cap: de Risu.

ARGUMENTUM.

Collequium hoe precationem exhibet castissimam, Philosophica multa jocis ad-miscens. De non pracipitando conjugio, de delectu non solum corporum, sed multo magis animorum, de firmitate conjugii, de non contrabendo conjugium sine consensis parentum; de caste colendo matrimonio, de sanste educando liberos. Anima est non ubi animat sed ubi amat. Viri desormis descriptio. Conjugium Virginitati pralatum: non capisirum, no vulgo. Affectus non adhibendi in confilium, sed Ratio. THE PARTY

PAMPHILUS, MARIA.

Pa. CAlve crudelis, falve ferrea, falve adamantina. Ma. Sal-O ve tandem & tu, Pamphile, quoties & quantum voles, & quocunque libet nomine, sed interim mihi videris oblitus nominis mei: Maria vocor. Pa. At Martiam dici oportuit. Ma. Quid ità, quæfo? Quid mihi cum Marte? Pa. Quia quemadmodum illi Deo pro ludo est homines interficere, ità & tibi; nifi quòd tu, Marte crudelior, occidis etiam amantem. Ma. Bona verba. Ubinam strages jsta mortalium quos ego occidi? Ubi sanguis intersectorum? Pa. Unum cadaver vides exanime, si modò me vides. Ma. Quid ego audio? Mortuus loqueris, & obambulas? Utinam mihi nunquam occurrant umbræ formidabiliores. Pa. Ludis tu quidem, tamen interim miserum exanimas, & crudelius occidi; quam si consoderes te'o. Nunc longo cruciatu excarnificor ell (116 0 51

Secret and

של ליה פולנו

· Brillenish

carnificor mifer. Ma. Eho! dic, quot gravidæ ad ruum oc. curfum abortierunt? Pa. Atqui pallor jarguit exfanguem magis quam ulla fit umbra. Ma. Atqui iste pallor tincus est viola. Sie palles ut cerasum maturescens, aut uva pur. purascens. Pa. Satis procaciter rides miserum. Ma. Atoni fi mihi non credis, admove speculum. Pa. Non optarim ali. ud speculum; nec arbitror esse clarius ullum quam in quo me nunc contemplor. Ma. Quod speculum mihi narras? Pa. Oculos tuos. Ma. Argutator, ut semper tui fimilis es! Sed unde doces esse examinem te? Au cibum capiunt umbra? Pa. Capiunt, sed infipidum qualem ego, Ma: Quibus igitur vescuntur? Pa. Malvis, porris & lupinis. Ma. Arqui tu non abstines à capis & perdicibus, Pa. Verum, sed interim nihilo plus sapiunt palato meo, quam si malvis vescerer, aut betis absque pipere, vino & acero. Mi. O te miserum ! & ramen interim obeselus es. An & loquuntur exanimes? PA Sic ut ego, voce perquam exili. Ma. Atqui nuper cum au. direm te convitiantem rivali tuo, vox non erat admodum & mutanithe exilis. Sed obsecro te, num etiam ambulant umbræ? num vestiuntur? num dormiunt? Pa, Etiam coeunt, sed suo more. Ma. Næ tu fuavis nugator es. Pa. Sed quid dices fi Achilleum argumentis * Achilleis evincam & me esse mortuum, & te esse homicidam? Ma. Absit: omen, Pamphile; sed aggredere fophisma, Pa. Primum, illud mihi donabis, opinor, mortem nihil aliud esse quam abductionem animæ à corpore. Ma. Largior, Par Sed ità, ur ne reposcas quod dederis. Ma. Non fiet. Pa. Tum haud inficicaberis eum qui alteri adimit animam homicidam effe. Ma. Accedo. Pa. Concedes & illud, quod à gravissimis authoribus dictum, tot seculorum suffragiis comprobatum est, animam hominis non illic este ubi animat sed ubi amat. Ma. Ishuc explane crassius, non enim fatis affequor quid velis: Pa. Et hoc fum infelicior, quod isthuc non aque sentis atque ego. Ma. Fac ut sentiam. Pa. Eadem opera fac ut sentiat adamas. Ma. Equidem puella fum, non lapis. Pa. Verum, fed adamante durior. Ma. Sed perge colligere. Pa. Qui corripiuntur afflatu divino, nec audiunt, nec vident, nec olfaciunt, nec fentiunt, etiamsi occidas. Ma. Audivi sané. P.a. Quid conjectas esse in caufa? Ma. Die tu Philosophe. Pa. Nimirum quoniam animus est in cœlis, ubi habet quod vehementer amar, & abest à corpore. Ma. Quid tum postea? Pa. Quid tum, dura? Illud consequirur, & me esse mortuam & te esse homicidam. Ma. Ubi est igitur anima tua? Pa. Illic ubi amat. Ma. Quis autem

argumentum fortiffimum & irrefragabile eft apud Ariftotelem, libro de Physico au15

r.

10

1.

d

11

it ŀ

1.

n

0

fi

t,

t

١.

t.

f arxal

tem ademir tibi animam ? Quid suspiras ? Dic libere: dices impune. Pa. Crudelissima quædam puella, quam ego tamen ne mortuus quidem odiffe possum. Ma. Humanum ingenium! Sed cur illi vicissim non adimis suam animam, Par pari quod aiunt, referens? Pa. Nihil me felicius, si-qui- a At lenis dem liceat sacere permutationem, sic ut illius animus vi- judicabant cissim demigret in pectus meum, quemadmodum meus a- de capitalinimus totus demigravit in corpus illius. Ma. At licetne mi- bus, unde rihi recum vicissim sophistam agere? Pa. Sophistriam. Ma. dit vocem Num fieri potest ut idem corpus sit animatum & exanime? ad gramma-Pa. Non eodem quidem tempore. Ma. Cum abest anima, ticos. tum mortuum est corpus? Pa. Est. Ma. Nec animat nisi onum conci-cum adest? Pa. Esto sané. Ma. Qui sit igitur ut, cum ibi lium erat fit ubi amat, animat tamen corpus unde demigravit? Quod quod apud fi animat etiam cum amat alibi, quomodo vocatur exani- las cogi foleme corpus quod animatum est? Pa. Argutare tu quidem bat, ad quod duodecim satis sophistice; sed me talibus pedicis non capies. Anipopuli conma que moderatur utcunque corpus amantis impropriè veniebant dicitur anima, cum revera fint tenues quædam animæ re- fub Amphiliquiz; non aliter quam odor rosarum manet in manu, eti- calionis filio. am rosa submota. Ma. Difficile est, ut video, vulpem cape- Iones, Dores re laqueo. Sed illud responde. Nonne agit qui occidit? Pa- Perrheebi, re laqueo. Sed illud responde. Nonne agit qui occidit? Pa- Beeti, Mag-Maximé. Ma. Et patitur qui occiditur? Pa. Scilicet. Ma. netes Achei, Qui fit igitut ut, cum qui amat agat, que amatur patia. Phthii, Mo-lienfes, Dotur, occidere dicatur que amatur, cum amans potius oc- lopes, Em cidat feipfum? Pa. Imò contrà, qui amat patitur, qua ama- nes, Delphi, tur agit. Ma. Isthuc nunquam evinces apud (a) Areopagitas Phocenses.
grammaticos. Pa. At evincam apud (b) Amphictyones di- cicorum alecticos. Ma. Verum ne graveris & illud respondere. Vo- variæ funt lens amas, an nolens? Pa. Volens. Ma. Cum igitur liberum fede. fit non amare, videtur homicida sui quisquis amat, prætér- Solis, infignts que jus accusat puellam. Pa. Atqui puella non ideo occi- venefica. dit quòd amatur, sed quòd non amat mutuum. Occidit de Fascinum veneficii geautem quisquis servare potest, nec servat. Ma. Quid si juve- nus, quo honis amat inconcessam, hoc est, uxorem alienam, aut virginem mines oculo-Vestalem? Num illa amabit mutuum, ut servet amantem? rum malest-Pa. Sed hic juvenis amat quod amare fas piúmque est, atque mos miferietiam aquum & bonum, & tamen occiditur. Quod fi leve arum termiest homicidii crimen, & venesicii ream peragam. Me. Ist- nos deficiunhuc prohibeant superi. An fc) Circen quampiam ex me facies? Pa. Aliquid & ista crudchius. Nam porcus aut ursus esse malim quam id quod nunc sum, exanimis. Ma. Quo tandem veneficii genere perdo homines? Pa. (a) Fascino. Ma.

An igitur vis ut posthac abs te deflectam nexios oculos? Pz. Bona verba. Imò magis adflecte. Ma. Si mihi funt ocu-

@ mo! a.

883/31 OF 5

Palladis,

ionis filio

Ezonofil . Pene

MINN NOW

calles, 110.

Encenies.

car fice.

work interior

um maleh-,

and or top a

Dales

li fascinatores, qui fit ut non contabescant & cæteri quos obtueor? Itaque suspicor fascinum istud esse in tuis oculis, non in meis. Pa. Non far tibi erat jugulare Pamphilum, ni infultes infuper? Ma. O lepidum mortuum! Sed quando parabuntur exequix? Pa. Opinione tuâ celerius, ni tu succurras. Ma. Egon' rem tantam poffum? Pa. Potes vel mortuum ad vitam revocare, idque minimo negotio? Ma.

Herba que Si quis mihi porrigat (a) panacen. Pa. Nihil opus herbis, medetur om- tantim redama. Quid autem facilius? imò quid æquius? mibus morbis. Non aliter absolveris ab homicidii crimine. Ma. Apud unde & no quod tribunal peragar rea? Areopagitarum? Pa. Non, men liabet. quod tribunal peragar rea? sed apud tribunal Veneris. Ma. Aiunt deam este placabilem. Pa. Imo nullius ira perinde formidabilis. Ma. Habet b Fulmen eft (b) fulmen? Pa. Non. Ma. Habet tridentem? Pa. Nequaquam telum Jovis, Ma. Habet hastam? Pa. Minime, sed est Dea maris. Ma. Non pridens Ne- navigo. Pa. Sed habet puerum. Ma. Non est formidabilis ætas. Pal Vindiceni ac pervicacem. Ma. Quid is mihi faciet? Pa. Quid faciet prohibeant omnes superi. Nolim enim illi malum omina i cui bene volo. Ma. Tamen effare: nulla mihi superstitio est. Pa. Dicam ergo. Si hunc spreveris amanteni non omnino mutuo indigmim amore, nifi fallor, ille fortalle juffu matris immittet tibi peffimo veneno tinchum jaeulum, ut in fordidum aliquem depereas, qui te tamen non redamet. Ma. Supplicium narras abominandum. Ego fane vel mori præoptarim, quam perdite amare deformem, nec amore mutuo respondentem. Pa. Atqui nuper hujus fuit mali exemplum infigniter editam in puellam quan. dam. Ma. Ubi locorum? Pa. Aurelia. Ma. Quot anni funt? Pa. Quot anni? Vix funt mentes decem, Ma. Puella quod erat nomen? Quid hæres? Pa. Nihil: novi tanquam te. Ma. Quin igitur edis nomen? Pa. Quia non placet omen. Utinam alio quovis nomine dicta fuisset. Idem habebat nomen quod tu. Mi. Pater quiserat? Pa. Vivit adhuc inter jure-confultos præcipul nominis, re splendida. Ma. Adde nomen : Pa. Mauritius. Ma Cognomen. Pa. Aglaius. Ma. Vivitne mater? Pa. Nuper reliquit superos. Ma. Quo morbo periit? Pa. Quo morbo rogas? mœrore. Et pater, tameth vir cum primis fortis perielitabitur. Ma. Licetne feire matris quoque nomen? Pa. Maxime; Sophronam nemo non novic. Sed quid fibi vult ista percontatio? an me putas apologum comminisci? Ma. Egon' de se suspicarer hoc? Hæc suspicio pronior est in fexum

fexum noftrum : Sed narra quid acciderit puella. Pa: Puella erat honesto loco nata, ut dixi, re lauta, forma perquam eleganti; quid multis? digna principi marito. Hujus nuptias ambiebat procus quidam, illi non diffimilis. Ma. Quo nomine? Pa. Hei mihi! offendor omine, Pamphilus & ille dictus est. Illa nihil non tentantem pertinacissime, sprevit. Juvenis dolore contabuit. Nec ità multo post, illa deperire cœpit in quendam, fimium verius quam hominem. Ma. Quid ais? Pa. Aded perdite, ut satis dici non queat. Ma. Jam elegans puella tam deformem? Pa. Vertice acuminato, raro capillitio, eòque lacero & impexo, furfure ac lendibus oppleto; pleramque cranii cutem nudaverunt (a) alopecia; oculis refui a Defluvium gis, nartibus firmis ac fur fum hiantibus, ore sparso, dentibus pu- capillorum. tridis, balbutiente linguâ, mento scabioso, scapulas deforma- dus. bat gibbus, venter prominulus, crura vara. Ma. Therfiten quempiam mihi depingis. Pa. Imo aiunt illi non fuisse nisi unam auriculam. Ma. Altera perierat illi fortasse in bello. Pa. Imò in pace. Ma. Quis hoc ausus est? Pa. Dionyfius carnifex. Ma. Fortasse formæ infelicitarem pensabat res ampla domi. Pa. Imò decoxerar, ac plùs quam animam debebar. Cum hoc narito tam infignis puella nunc degit atatem ac subinde rapulat. Ma. Rem miseram narras. Pa. Sed veram. Sic visum est (b) Nemesi juvenis spreti contumeliam ulcisci. Ma. Ego b Dea vincitius optarim extingui fulmine quam talem ferre maritum, dex infolem Pa, Ergò nè provoca Nemesim, & amantem redama. Ma. Si guidem iftuc fatis est, redamo. Pa. Sed optarim istum amorem ffe perpetuum ac proprium: conjugium ambo, non amicam. ua. Neq; me id fugit, sed diu deliberandum est in eo quod emel coprum rescindi non potest. Pa. Apud me quidem ninium diu deliberandum est. Ma. Vide autem ne tibi imponar mor non optimus confultor. Nam cœcum esse ferunt. Pa. Sed culatus est qui ex judicio nascitur, non ideo mihi talis vides,quodamem te; sed ideo te amo quod talem te conspexerem. la. At vide nè non fatis me perspectam habes. Si (c) calceum e Alludit ad duisses, tum demum sentires qua parte te urgeret. Pa. (a) Ja- dictum Pauli enda est alea : quamquam ego multis auguriis colligo rem me- pudiata is cessuram. Ma. Etiam augur es? Pa. Sum. Ma. Quibus igitur uxore. iguriis colligis? An volavit noctua? Pa. Illa volat stultis. d Jacere ale-sa. An à dextris advolavit jugum columbarum? Pa. Nihil periculum. iusmodi. Sed mihi jam annis aliquot perspecta est probitas orum parentum; ea primum avis est non pessima, è bonis ognatum esse. Neq; me clam est quam salubribus monitis, am sanctis exemplis apud hos sis instituta. Et plus est

r

.

d

í.

n

d

25 1-

?

10 r-

?

İţ

?

n m

cufet.

6 Quod in fine acciamatur. Facile eft dicere Volo, volo , fed his duobus verbis contrahimr indiffolubile Vinculum.

bene institui quam bene nasci. Habes alterum augurium Ad hæc meis majoribus non omnino malis, ni fallor, jam o. lim cum tuis amicicia non vulgaris intercedit : quin & nos inter nos à teneris, quod aiunt, unguiculis, noti fumus; nec male convenit geniis nostris. Jam ætas inter nos, res, digni. tas, nobilitas inter utriusque parentes, penè paria sunt. De. mum, quod est in amicicia præcipaum, tui mores mihi videntur non pessime quadrare ad meum ingenium. Potett enim per fe præclarum effe, quod tamen non fit apruni. Quammei vicissim tuo congruant, nescio. Hæ videlicet aves (mea lux) mihi promittunt fore inter nos felix, perpetuum, ac lætum a id eft, re- jucundumque connubium, modò nè tuus animus (a) mali Ma. Quam cantilenam opominis cantionem nobis occinat. tas? Pa. Ego præcinam, Sum ruus: tu fuccine, Sum tua. Ma. Brevis quidem cantiuncula, sed longum habet (b) epipho-Pa. Quid refert quam longum, modo lætum? Mai Adeò mihi es invifus, ut nolim te committere cujus in posterum pœniteat. Pa. Define male ominari. Ma. Fortaffs alia tibi videbor ubi morbus aut atas hanc formam immu. taverit. Pa. Nec hoccorpus, ô bonâ, semper erit æquè suc. culentum. Sed ego non contemplor tantum istud undique florens & elegans domicilium; hospitem magis adamo. Ma. Quem hospitem? Pa. Animum istum tuum, cujus decor semper cum ætate crescit. Ma. Næ tu plus quam Lynces es, fi iftum perspicis per tot tectoria. Pa. Animum animo perspicio. Ad hæc in communibus liberis subinde repubescemus. Ma. Sed interim perit virginitas. Pa. Verum Sed eho! die mihi, fi tibi ester elegans pomarium, optares il. lic nihil unquam gigni præter flores? an malles, delapsis floribus, videre arbores maturis pomis gravidas? Ma. Ut argutatur? Pa. Saltem illud responde. Utrum est elegandus spectaculum, vitis humi jacens, & computrescens; an amplexa palum aut ulmum, eamque purpureis uvis degravans? Ma. Responde tu mihi vicissim. Utrum spectaculum amænius, rosa nitens & lactea in suo frutice; an decerpa digiris, ac paulatim marcescens? Pa. Ego rosam existimo feliciorem quæ marcefcit in hominis manu delectans into rim & oculos & nares, quam quæ senescit in frutice ; nam & illic futurum erat ut marcesceret: quemadmodum se licius est vinum quod bibitur antequam acescar. Quanquam non statim marcescit flos puella, si nupserit : imo video multas que ante nuptias pallebant, languebant, ac velu extabescebant, ex congressu viri sic enituisse, ut tum demum florere

og E iic

O

a

m

Y

2

1

CI

en

101

florere coeperint. Ma. Attamen favorabilis ac plaufibilis, apud omnes est Virginitas. Pa. Elegans quidem res puella virgo; fed quid juxta naturam prodigiofius anu Virgine? Nifi matri tuæ defluxisset flos ille, nos istum flosculum non haberemus. Quod fi, ut spero, non sterile fuerit nostrum conjugium, pro una virgine multas dabimus. Ma. Attamen junt rem Deo gratiffimam elle caftitatem. Pe. Et ideo catam puellam mihi cupio nubere ut cum illa castè vivam. Magis erit animorum quam corporum conjugium. Gignenus Reipublicæ, gignemus Christo. Quantulum aberit hoc natrimonium à virginitate? Et fortassis olim sic convivenus quemadmodum vixic cum Maria Joseph. Sed interim lifcemus virginitatem? Non enim statim pervenitur ad ummum, Ma. Quid ego audio? Violanda Virginitas, ut dicatur? Pa. Quidni? Quemadmodum paulatim bibendo inum parcius, discimus este + abstemii. Uter tibi videtur + Qui non be emperantior qui in mediis deliciis accumbens abstinet, an bunt vinon ui semotus ab iis quæ provocant intemperantiam? Ma. absq, temete rbitror eum fortius temperantem, quem parata copia on potest corrumpere. Pa. Utri verius debetur laus castitis, eine qui semet exsecat, an qui membris integris tamen offiner à Venere? Ma. Equidem posteriori meo calculo ibuerim laudem castitatis, priori dementiam. Pa. An qui oto adstricti abjurant matrimonium, nonne quodammodo ssecant sese? Ma. Videtur. Pa. Jam non est virtus non coe. Ma. Annon est? Pa. Sic accipe. Si per se virtus esser on coire, vitium effet coire. Nunc incidit ut vitium fit on coire, coire virtus. Ma. Quando hoc incidit? Pa. Quoes ab uxore jus fuum petit maritus, præfertim fi prolis nore quærit complexum. Ma. Quid fi lasciviat non est fas gare? Pa. Fas est monere, vel rogare potius blandius, ut mperet: pernegari instanti sas non est. Quamquam hac udem in parte raras audio quærelas maritorum de fuis foribus. Ma. At du'cis est libertas. Pa. Imo gravis est sarpa Virginitas. Ego tibi rex ero, tu mihi regina: imperamus tamiliæ nostro arbitratu. An tibi videtur ista esse vitus? Ma. Vulgus conjugium capistrum vocat. Pa. Sed i vero capiftro digni funt qui fic vocant. Die mihi, quæ- Conjugium an non animus tuus est alligatus corpori? Ma. Videtur. capistrum. m fe-Non aliter quam avicula caveæ. Et tamen confule illum, cupiat esse liber. Negabit, opinor. Quamobrem? Quia enter est alligatus. Ma. Res est utrinque modica. Pa. Tanto por. Eam tu domi augebis Parsimonia, quæ non sine causa

li

4.

0.

44 10.

Tis

14

uc.

que

M1.

100

ceus

imo

epu-

rum.

es il.

apfis

. Ut

anti-

; an

egra-

ulum

erpta

ftim0

inte

nam

nquam

video

velut

demum Horere

in hos quod ridicule dixerat Juvenis, funt, nec pus felices tici nen polfunt.

Liberi unde funt boni.

dicta est magnum velligal: ego foris industrià. Ma. Innumeras curas secum adferunt liberi. Pa. Sed iidem innumeras voluptates, ac Expenumero multo cum fænore reponunt pa rentibus officium. Ma. Misera quadam res est orbitas. Pa An nunc orba non es? Quid autem opus in re dubia ma. lè ominari? Die mihi utrum malles nunquam nasci, an nasci moritura? Ma. Equidem malim nasci moritura. Pa. Sic miserior est orbitas; quæ prolem nec habuit, nec habitura eft; quemadmodum feliciores funt qui vixerunt, quam qui nec nati funt, nec naicentur unquam. Ma. † Qui funt isti qui non sunt, nec erunt? Pa. Quamquam qui recusar ferre casus humanos, quibus omnes ex æquo sumus obnocum qui non xii five plebei fumus, five reges is è vita migret oportet; & tamen quicquid acciderit, tu non feres nisi dimidium, ego plus aut mi- majorem portionem in me transferam. Ità fi quid acciderit læti, gemina siet voluptas; si quid mali societas adimer dimidium ægritudinis. Mihi vero, fi fata vocant, dulce fuerit vel immori tuis complexibus. Ma. Facilius ferunt homines quod juxta communes natura leges accidit : fed video quantò plus molestiarum adferunt nonnullis parentibus liberorum mores, quam mortes. Pa. Istius rei ne quitaccidar, maxima ex parte in nobis fitum est. Ma. Quific! Pa. Quoniam ferè boni nascuntur ex bonis, quod ad indolem attinet. Neque enim è columbis nascuntur milvi, Dabimus igitur operam ut ipfi boni fimus. Deinde curabimus liberos nostros ab ipso statim lacte sanctis præceptis & opinionibus imbuendos. Plurimum refert quid infundas rudi testulæ. Ad hæc, curabimus ut domi habeant exemplum vitæ quod imitentur. Ma. Difficile est quod natras. Pa Nec mirum, quia pulchrum est atq; ob hoc ipsum tu quoque difficilis es; Ar tanto studiis acrioribus huc enicemur, Ma. Habebis sequacem materiam : tu vide ut me forms fingasque. Pa. Sed interim pronuncia tria verba. Ma. Na. hil facilius sed verba smulatque semel evolarint, non revolant. Dabo confilium utrique commodius. Ages chi tuis ac meis pareatibus ut utrorumque voluntate res trantgatur. Pa. Ambire me jubes; tu potes tribus verbis rem certam reddere. Ma. An possim, nescio; mei juris non sum. Ne fine majorum authoritate olim coibant conjugia. utcunque est, arbitror auspicatius fore nostrum conjugum fi parentum authoritate coeat. Et vestrum est ambire; nous decorum non est. Gaudet enim rapi virginitas, etiamsi not nunquam vehementius amemus. Pa. Non pigebit ambit modi

11

u

ir

Of

X

fu

m

ind

6

.

1

d.

1.1

m

at

0.

&

e-

1et fu-

10-

VI-

bus

ac-

ic?

do-

Da-

mus

opi-

rudi

lum

P4

quo.

mur.

rmes

Ni. n re-

cdm anficer-

Nec

crum

1glun

nobs

non

nbire modi nodo ne me frustretur tuum unius suffragium. Ma. Non rustrabitur: bono animo esto, mi Pamphile. Pa. Tu mihi hic religiofior es quam vellem. Ma. Imò tu tuum ipfius fufragium apud te priùs expende. Nec affectum istum tuum dhibe in confilium, sed rationem. Quod affectus decernit, emporarium est: quod autem distat ratio, perpetuò folet lacere. Pa. Næ tu pulchre Philosopharis, itaque parere ertum est tuis confiliis. Ma. Non poenituerit obsequii. Sed eus tu, incidit interim scrupulus qui meum animum male abet. Pa. Valeant Scrupuli. Ma. Vin' me nubere mortuo? Pa. Nequaquam, sed revixero. Ma. Amovisti scrupulum. Bee vale, mi Pamphile. Pa. Ifthoc tu cura. Ma. Precor tibi gram noctem. Quid suspiras? Pa. Latam noctem, ais? Utiam largiare quod precaris. Ma. Ne quid præpropere; aduc (a) tua messis in herba est. Fa. (b) Nihilne tui mecum a Ovidius, useram? Ma. (c) Hunc pastillum, qui tibi cor exhilarer. A segere dus Pa. Adde saltem osculum. Ma. Cupio tibi virginitatem inegram & illibatam tradere. Pa. An ofculum aliquid decer- herbaseit, it virginitati? Ma. Vis igitur ut aliis quoque largiar o- deinde fert cula? Pa. Nequaquam: mihi servari volo mea oscula aristas tan-Ma. Tibi fervo. Quanquam est aliud cur in præsentia nec ad messem. usim dare osculum. Pa. Quid isthuc. Ma. Als tuum animum dictum. ene torum demigraffe in corpus meum, in tuo quam mi Nam fi fit imum superesse; Vereor itaque ne in osculo hoc ipsum genitivus & uod in te superest transiliat in me, tuque jam totus fias eximis. Accipe igitur dextram, mutui amoris fymbolum, tuum, petit c bene vale. Tu gnaviter rem gere. Ego interim Chriffum aliud. At ilomprecabor, ut quod agitur, utrique nostrum velit este fe- terpretatur x ac fauftum.

ARGUMENTUM.

ingo abhorrens à nuptiis sieri vult monacha. Suadetur in contrarinm, ut est sphæruta sui hac in re moderetur affectibus, neque invitis parentibus tenter quippiam; ex odoribus Potius ut nubat. Virginitas enim potest esse in vita conjugali. Mores Monachorum in Comobita suis persiringuntur. Liberi unde dicantur, Detesta- quam mani-tur plaziarios istos qui adolescentes & puellas in Monasteria pelliciunt, quasi bus circum-nula alibi daretur Salus: Unde multa selicissima ingenia se peliuntur viva terunt. Ho-

EUBULUS, CATHARINA.

Audeo tandem finitam effe conam, ut liceat frui filles Rufillus I hac deambulatione qua nihil amoenius. Ca. Et me nius hircum. m tedebat seffionis. Eu. Quam vernat, quam arridet ndique mundus! Hæc nimirum est illius adolescentia. ath. Sic eft. Eu, At cur tuum ver non æque arridet?

tw. petit ofculum, fi à la fecum inquam ille fenferat. O. vid. ulterius nil habet ille mei. c Paftillus ratius PaCa. Quamobrem. Eu. Quia subtriftis es ? Ca. An videor 2.

a Deponit . magiftratum quife abdicat maponit pignus qui certat, & deponit qui rem fuam fervandam tradit Sic Horatius Quicquid ... habes, age, auribus,

2011 /5

N. B. C. THE SHIP DIV

lio vultu quam soleo? Eu. Vis ostendam re tibi? Ca. Maxime. Eu. Vides hanc rolam sub imminentem nochem folis contractioribus? Ca. Video. Quid tum postea? Eu. Talis est vultus tuus. Ca. Bella collatio. Eu. Si mihi parum credis, in hoc fonticulo contemplare reipfam. Quid fibi tandem volebant & inter conandum ista ram crebra suspiria? Ca. Desine percontari quod tua non refert scire. Eu. Imo meare. fert maxime, qui non possum esse hilaris nisi te quoque videam hilarem. Ecce autem iterum suspirium, hui! quan ex imo pectore ductum! Ca. Est quod angar animum, sed effari non est tutum. Eu. Mihi non dices, qui te chariorem habeo sorore propria? Mea Catharina, ne verere; quicquid est rei, tuto (a) depones his auribus. Ca. Ut tuto dicam. vereor ne frustrà dicam non auxiliaturo. Eu. Qui scis! Si non re ipfa, torrassis consilio consolandoque juvero. Ca. giftratu, de- Non possum eloqui. Eu. Quid isthuc est rei? odisti me! Ca. Sic odi, mihi ut minus charus fit meus germanus; & tamen animus non fert ut eloquar. Eu. Fareberis igitur, fi divinaro? Quid tergiversaris? Promitte, alioqui non omittam urgere. Ca. Age, promitto. Eu. Prorsus ego non vialienz fidei. deo quid tibi defit ad summam felicitatem. Ca. Utinam vera prædicares. Eu. Primum adest ipse flos æratis. Nam, nisi fallor, agis annum jam decimum septimum. Ca. Sic ell. Depone tutie Eu. Nondum igitur, opinor, discruciat te metus senectz. Ca. Nihil minus. Eu. Adest forma nulla parte non felix. Est & istud præcipuum Dei donum. Ca. De forma, qualis qualis est, nec glorior nec queror. Eu. Tum color & habitudo corporis indicat te esse prospera valetudine, nisi quid est morbi occultioris. Ca. Nihil istiusmodi, gratia Deo. Eu. Famael integra. Ca. Ita confido. Eu. Adest ingenium isto dignum corpore, felicissimum, & quale mihi optem ad liberales disciplinas. Ca. Si quod est. Dei munus est. Eu. Nec deest morum amabilis gratia, quam in felicisfimis etiam formis non raro desideramus. Ca. Optarim equidem mores me dignos Eu. Multorum animos dejicit generis intelicitas: tibi pu rentes sunt & bene nati, & probi, & re lauta, & tui amantiffimi. Ca. Hinc nihil queror. Eu. Quid multis? Ego mini ex omnibus puellis, quas habet hæc regio, non diligeren aliam sponsam quam te, si quod sidus mihi prosperum alfulgerer. Ca. Nec ego deligerem alium sponsum, si placere ullum conjugium. Eu. Et tamen magnum quiddam effe debet quod fic discruciat animum tuum. Ca. Est emnino not

h

n

Ci

CE

al

m

nd

m, 15?

63

ď

, fi

nit! VI-

nam'

am,

eft.

ctz.

Eft

uzlis

COT-

orbi

1a eft

nun

es di-

mo-

non

gnos.

pt.

man.

mihi

erem

ım af-

acerei

Te de-

O DOE

leva

leve. En. Non ægre feres si divinem. Ca. Jam pollicita sum. En. Expertus novi quanta crux sit amor. Age, fatere. nunc, promififti. Ca. Amor est in causa, sed non ejus genetis, cujus tu suspicare. Eu. Quod genus tu mihi narras? Ca. Divina. Eu. Equidem consumpsi omnem divinationem meam. Et tamen non omittam hanc manum donec extorfero quid fit. Ca. Ut violentus es! Eu. Depone in finum meum quicquid ifthuc eft curæ. Ca. Quando fic urges, dicam. lam inde à teneris annis me mirus quidam affectus habebat. Eu. Quis? obsecro. Ca. Ut adjungerer collegio sacrarum virginum. Eu. Ut fieres monacha? Ca. Sic haber. Eu. Hem! (a) pro thesauro carbones., Ca. Quid ais, Eubule? Eu. . Cum aliud Nihil, mea lux, tuffiebam. Sed perge dicere. Ca. Huic ani-invenious quam expemo meo semper pertinacissime restitere parentes. Eu. Audio. ctabatur. Ca. Ego contrà precibus, blanditiis, lacrymis oppugnabam parentum pieratem. Eu. Res mira. Ca. Tandem, cum ego nullum facerem finem orandi, obfecrandi, obtestandi, lacrymandi, polliciti funt, ubi pervenissem ad annum decimum septimum. fese obtemperaturos voluntati mea, fi modò tum'idem perflaret animus. Venit is annus, manet idem animus, parentes tamen contra promissum pernegant, Hoc est quod discruciat animum meum. Aperui morbum meum; tu nunc medicum age, fi quid potes. Eu. Primum, illud dabo contilium, suavissima virgo, ut modereris affectibus tuis; & si id non continger quod vis, id velis quod possis. Ca. Emoriar nisi quod volo assequar. Eu. Et unde cepisti istum faralem affectum? Ca. Olim admodum puella ducta fum in quoddam virginum collegium, circumducebamur, oftendebantur omnia: placebant virgines vultibus nitentibus, videbantur angelæ, in templo nitebant omnia, atque etiam fragrabant, nitebant horti cultiffimi. Quid multis? Nihil non arridebar. quocunque vertebam oculos. Accedebant ad hæc blandissima virginum colloquia. Unam atq; alteram illic reperi quacum olim infantula lufitare coufuevi. Ex eo tempore cœpit animus ardere ejus vitæ desiderio. En. Non sum improbaturus facrarum virginum institutum; quamquam non omnia conducunt omnibus : sed habita tui genii ratione, quem mihi videor ex vultu moribusque tuis collegisse, suaserim ut nubas marito tui fimili, tuaque domi novum instituas collegium, cujus maritus agat patrem, tu matrem. Ca. Emoriar citius quam virginitatis propositum deseram. Eu. Res est egregia virginitas, si pura sit: sed nihit necesse est ut hac gratia dedas te in collegium, unde non possis postea eximi. Licer

CITTAN IN

ofference of

ty Sales a

Parting.

Libra action

Monachi patres.

bode with

taningrai Anggarang

Licet apud parentes virginitatem tueri tuam. Ca. Licet, at non perinde tuto. Eu. Imo ut ego arbitror, aliquanto tutius quam apud illos crassos, semper cibo distentos monachos. Nec enim caftrati sunt, nè tu scis insciens. Patres vocantur, ac frequenter efficient ut hoc nomen verè competat in iplos. Olim nufquam virgines honestiùs vivebant quam apud parentes, nec alium habebant patrem quam Episcopum, Sed obsecro, die mihi, quod tibi collegium ex omnibus delegisti, cui te addicas in servitutem? Ca. Chrysercium. Eu. Agnosco, ædibus paternis vicinum. Ca. Recté. Eu. Atqui pulchre novi totum hoc fodalitium; dignum verò ob quod patrem ac matrem & cognatam tibi honestamque familiam repudies! Nam ille parriarcha jampridem & ætate & vino & natura delirus est; nec illi quicquam jam sapit præter vinum. Habet duos sodales se dignos, Joannem & Jodocum. Quorum Joannes, ut fortaffe vir malus non eft, ità nihil habet viri præter barbam; eruditionis nè pilum quidem, prudentiæ non multo plus. Jodocus adeo stupidus est, ut nisi veste sacrà commendaretur, obambularet publicitus, in cuculla fatui cum auriculis ac tintinnabulis. Ca. Mihi videntur viriboni. Eu. Melius istos novi quam tu, mea Catharina. Isti fortasse sunt tibi patroni apud parentes, ut efficiant te (a) proselytam suam. Ca. Jodocus maxime favet Eu. O fautorem! Sed fac isthic nunc esse viros doctos ac bonos; cras erunt indocti ac mali : & quicunque obtigerint, tibi erunt ferendi. Ca. Offendunt me in ædibus paternis crebn convivia, nec semper virginea sunt quæ illic dicuntur inter conjugatos, & aliquoties fit ut osculum negare non possim. Eu. Qui vieare studet quicquid offendit, is è vita migret oportet. Ità sunt aures assuefaciendi, ut audiant omnia, nec tamen nisi bona transmittant in animum. Parentes opinor, permittunt tibi cubiculum peculiare. Ca. Maxime. Eu. Eò te subducas licebit si quod convivium acciderit turbulentius. Et dum illi potant ac nugantur, tu confabulare cum sponso tuo Christo; ora, psalle, gratias age. Non te inquinabit domus paterna, sed tu reddes eam puriorem. Ca. Attamen tutius est esse in sodalitio virginum. Eu. Non improbo castum sodalitium, nolim tamen te falli falsa imaginatione. Ubi illic versata fueris aliquandiu, ubi propiùs inspexeris, fortaffis non perinde nitebuut omnia ut tibi quondam nitere videbantur. Nec omnes virgines funt, mihi crede, quæ velum habent. Ca. Bona verba. En. Imo bona verba funt quæ vera funt. Nisi fortasse (b) elogium quod nos

C

bu

ut

ad

no

ut

fili

te

me

fer

resi

hactenus

a Advenam
quæ ex Chrifti verbis in
professionem & sectam monachorum, inque illorum
verba juravit. Allusum simul
ad locum
Mat. 23.

de Titulus meriti qui folet addi in legatis aut in munere. Ego fcribendum arbitror, elogium, ab imputando, quanquam reclamantibus codicibus,

hactenus judicavimus esse Virgini Matri proprium, ad plures transit ut dicantur & à partu virgines. Ca. Abominor. Eu. Quin insuper, nec aliequi inter illas virgines sunt omnia virginea. Ca. Non? Quamobrem obsecro? Eu. Qua plures inveniuntur quæ mores æmulentur (a) Sapphus, quam quæ referant ingenium. Ca. Isthuc quid fit non fatis intelligo. En. Arque ideo hæc verba facio, ne quando intelligas, mea Catharina. Ca. Atramen animus es fertur; atque hinc colligo hunc spiritum à Deo proficisci, quod tot jam annis perleverat, & indies fit acrior. Eu. Imo mihi hoc nomine fuspedus est iste tuus spiritus, quod sic repugnant optimi parentes. Afflasset & illorum animos Deus, si pium ester quod enim redè moliris. Sed istum spiritum hausisti ex illis nitoribus quos fignificatum admodum puella vidisti, ex blandis virginum alloquiis, ex affectu erga veteres sodales, ex cultu sacro, ex ceremoniis sane quam speciosis, ex improbis hortatibus stultorum monachorum, & qui im hoc te venantur ut largius potent. Sciunt patrem esse liberalem ac benignum: aut illum habebunt convivam, sed hac lege, ut secum adferat vinum quod decem strenuis potoribus sat sit: aut ipsi potabunt apud illum. Quare tibi fuerim author, nè quid novi tentes invitis parestibus, in quorum potestate nos Deus esse voluit. hoc negotio pium est contemnere patrem ac matrem: Christi causa pium est alicubi negligere patrem ac matrem, neque enim piè faciat qui, Christianus, patrem Ethnicum, cujus omne vitæ præsidium pendeat à silio, deserat sinátque perire fame. Si nondum esses professa Christum in bap- Parentes ob tilmo, & parentes vetarent te baptizari, piè faceres si Chriflum præferres impiis parentibus. Aut fi nunc parentes de. adigerent ad impietatem aut turpitudinem, contemnenda b Nescitsereffet illorum authoritas. Sed quid hoc ad collegium? Et do- bilis ille memi Christum habes. Natura dictar, Deus approbat, Paulus rito dicta hortatur, leges humanæ fanciunt, ut filii obediant parenti. Francia, . In bus: & tu te subduces ab authoritate parentum optimorum, ut pro vero patre te dedas factitio, & pro vera matre tibi Germaniæ adsciscas alienam, aut potius ut pro parentibus tibi dominos ac dominas adfeifeas? Nam parentibus ità es obnoxia vorum geut tamen te liberam esse velint. Unde & † liberi vocantur nus. Vene-filii-familias, quod absint à conditione servorum. Nune tie vendunte pro libera tendis ultro servam reddere. Christiana ele- Maure non mentia maxima ex parce submovit omnem illam veterum aliter quam servitutem, nisi quod (b) in paucis regionibus adhuc ejus relident vestigia. At inventum est sub prætextu religionis

t.

2

1.

n

12

n.

es

e.

1.

re

n-

11.

m.

iùs.

bi

ni-

011

105

115

a Genitivus eft Græcus. Hujus ingenium mire prædicatur, fed mores infamantur. quod fuerit

Quomode negligendi Christum. Weftphali & nonnullis partibus ad-huc eft fertiæ venduntur Mauri & BAKSET

fol

Hoc eft manumittunt, libere vivere finunt.

Lb. Kraying

Panestristana'

. Suthing Libert W.

and sink to a

bils life tage

Milliagion 16

the suctions

solb ons

novum fervicutis genus, ut nunc fanè in plerisque monaste riis vivitur. Nihil ibi licebit nifi ex præscripto; quicquid obvenerit tibi, illis accrescet si quo pedem moveris, retraheris è fuga, perinde quasi parentem veneno necaveris. Quoque sit evidentior servitus commutant vestem quam dedere parentes, & ad exemplum priscum eorum qui olim servos esient mercati, commutant nomen in baptismo indi. tum, ac pro Petro five Johanne, vocant Franciscum, aut Dominicum, aut Thomam. Petrus dedit nomen Christo, & Dominico initiandus vocatur Thomas. Si militaris servus abjiciat vestem à Domino datam, videtur abdicasse dominum, & nos applaudimus illi qui vestem accipit quam Chriflus omnium dominus non dedit? & ob hanc mutatam graviùs punitur, quam si centies abjiciat vestem imperatoris ac domini sui, quæ est mentis innocentia. Ca. Atqui hoc ipsum aiunt eximii meriti, si quis se sponte dedit in hanc servitutem. Eu. Ista vero doctrina Pharisaica est. Paulus contrà docet, ut qui liber vocatus sit, nè velit fieri servus ; sed potius operam det ut fiat liber. Atque hoc infelicior eft fervitus, quod pluribus dominis tibi ferviendum fit, quòd plerumque stultis & improbis, quod incertis, ac subinde novis. Illud mihi responde. * Emancipant te leges à jure parentum? Ca. Nequaquam. Eu. Licétne igitur tibi emere aut vendere fundum invitis parentibus? Ca. Minimé. En. Unde igitur tibi jus ut teipsam dedas nescio quibus, invitis parentibus? An non tu illis chariffima maximeque propria es possessio? Ca. In negotio pietatis cessant natura leges, Eu. Negotium pietatis potissimum agitur in baptismo: hic tantum agitur de veste mutanda, deque genere vitæ, quod per se neque bonum est neque malum. Jam illud mihi considera, quantum commoditatum simul amittas cum libertate. Nunc tibi liberum est in tuo cubiculo legere, orare, pfallere, quantum & quando gratum est animo mo. Establish 94 Quod fi tædet cubiculi, licet audire cantiones ecclesiasticas, adesse sacris, audire sacras conciones; & si quam vide-Germanne ris matronam aut virginem egregie probam, ex ejus colloquio fieri meliorem; si quem virum insigni probitate pra-ditum ex co discere quod te reddat meliorem; licebit à concionatorem deligere qui purissime Christum doceat. Has res omnes, ex quibus pracipuus est profectus ad veram pieratem, amittis semel addicta collegio, Ca. Sed interim non ero monacha. Eu. Adhuc te movent nomina? Rem
aplam perpendito. Illi jactant obedientiam. Nam ea lau tibi novuis

ha

i

Ch

0

145 id

em

ro

40

elr bnf

Duc ietz

Dav

DS C DC I

10

ibi deerit fi obedias parentibus tuis quibus Deus jubet o. bediri? fi Episcopo tuo aut pastori tuo? Num paupertatis, cum in parentum manibus fint omnia? Quamquam olim in facris virginibus præcipue laudabatur à fanctis viris liberalitas in pauperes, eam præstare non poterant, si nihil posfidebant, Porrò castitati tuæ nihil decedet, etiamsi vivas apud parentes. Quid igitur superest? Velum, linea vestis ex intima versa in extimam, ceremoniæ quædam, quæ per fe nihil faciunt ad pietatem, neque quemquam commendant oculis Christi, qui spectat animi puritatem. Ca. Nova prædicas. Eu. Sed verissima. Cum igitur non sis emancipata à jure parentum cum tibi jus non fit vendendi vestem aut agrum? quo modo tibi jus facis dedendi te in servitutem alienam? Ca. Jus parentum, ut aiunt, non impedit ingressum religionis. Eu. In baptismo nonne professa es religionem? Ca. Sum. Eu. Nonne religiosi sunt quicunque sequentur præcepta Christi? Ca. Maxime. Eu. Quæ est igitur ista nova religio? quæ facit irritum quod & Naturæ lex fanxit; & vetus Lex docuit & Evangelica lex comprobavit, & Apostolica doftrina confirmavit? Isthuc decretum non est à Deo prodirum, sed in monachorum senatu repertum. Sic definiunt quidam & matrimonium esse ratum quod inseins, aut etim invitis parentibus inter puerum & puellam per verba de prasenti (sic enim illi loquuntur) contractum est. Atqui stud dogma nec naturæ sensus approbat, nec veterum lees, nec Moses ipse, nec Evangelica aut Apostolica doctrina. Ca. An igitur putas mihi non effe fas nubere Christo. difi comprobantibus parentibus? Eu. Jam janquam nupfifti Christo, & illi nupsimus omnes. Quæ bis nubit eidem vi-0? Tantum agitur de loco, de veste, de ceremoniis. Ob a Hoc dicir as res non arbitror esse contemnendum jus parentum. Et propter colidendum est nè, dum paras nubere Christo, (a) nubas ali- legia virg Ca. At isti prædicane nihil esse sanctius qu'am hic con- non vivunt emnere parentes. En. Ab istis igitur doctoribus exige, ut juxta reguroferant aliquem è facris libris locum qui hoc docears bus nonnunuod si non poterunt, jubeto eos ebibere calicem vini (b) quam proh elnensis; hoc poterunt. Ab impiis parentibus ad Christum dolor! una onfugere pietatis est. Sed à pis ad monachismum, hoc est b Belna opquod non raro usu venit) à probis ad improbos, que, rogo, pidum in ducatu Burietas est? quanquam & olim ad Christum à paganismo ducatu Burgundie, ubi us citra pietaris jacturam fieri porerare Ca. Daminas igitur tifima. oc totum vita inflitutum ? En. Neguaquam Veram quemadmodum 1 4

l.

5

ſ.

11-

ud

m

re,

10. fti.

de-

10-12.

t &

eath vente-

tem

laus ribi

admodum nemini fuadere velim, ut quæ fe in hoc vitz ge. nus conjecerit, luctetur emergere: ità non dubitem hor. tari puellas omnes, præsertim indolis generosæ, nè se temere eò præcipitent unde post sese non possunt explicare, prafertim cum in ipfis collegiis fæpè gravius periclitetur virgi. nitas, ac domi præstare valeas quicquid ibi præstatur. C4 Urges tu quidem multis ac magnis argumentis, tamen hicaffectus meus eximi non potest. Eu. Si non persuadeo, quod • Id eft, qui tamen optarim, faltem illud fac memineris, * Eubulum mo-

bene consulit, nuisse. Interim pro meo in te amore, precor ut tuus iste & Buni confi- affectus felicior fit meo confilio. lium.

क्षातिक विकास

des tragola six signi

STATE GIXTIE

ep, an email

-motilizing and

colors and

4 Bellio CP-

ection radius

กลาลี แปเวมชี

gund at, and

ARGUMENTUM.

Virgo pænitens ante peraftam professionem ad parentes suos domum revenit.
Deteguntur hic Monachorum prastigia, qui spettris & visis terrens & inpellunt rudes animos in sua conobia.

EUBULUS, CATHARINA.

Eu. T'Ales janitrices mihi semper optarim. Ca. Et ego semper tales pulsatores. Eu. Sed vale, Catharina Ca. Quid ego audio? Valebo priúsque salveam? Eu. Non huc veni ut te viderem lacrymantem. Quid fibi vult, quod protinus me conspecto lacrymis suffusi sunt oculi? Ca. Quò fugis? mane, mane, inquam; fumam alium vultum & n. debimus affarim. Eu. Quas aves hic video? Ca. Est illis collegii patriarcha. Nè subducito te ; jam perpotârunt: 20cumbe paulisper; illo digresso confabulabimur nostro more. Eu. Age, obtemperabo tibi, quæ mihi noluifti. Nunc foli fumus, narra totam fabulam; malim enim ex te cognoscere. C4 Ex tot amicis, quos putabam fapere plurimum, nunc fentio nullum fuiffe qui mihi prudentius ac senilius confilium dederit quam tu omnium natu minimus. Eu. Dic mihi, quo modo expugnasti parentum affectum? Ca. Primum improbis horeatibus monachorum ac monacharum, deinde etian nex street meis precibus ac blandimentis labefactatus est matris animus pater nullo pacto quibar perpelli. Tandem omnibus admo tis machinis, & hic victus arque oppreffus est poriùs quan quair prop. affenfit. Id factum est inter pocula : minitabantur homit mahum exitium: fi Christo suam sponsam pernegaret. Eu. 0 improbitatem folidorum ! Quid fir deinde ? Ca. Servor the Ed Child duo domi clam: interim semper aderant mulieres alique ejus collegii quas olli Converfas vocant, horratibus fuis al dentes animum ut perfifterem in fancto propofito, ac for sirè caventes nequa cognatanim aut fodalium adiret m mubemba

C

n

n E

te

d

te

12.

10

od

uò

n.

TUS

20-

re.

fu-

C4

en-

um

uo-

)FO-

iam

1051

mo-

uàm

mini

1. 0

tti-

quot

2d-

Iol-

mq qua

qua mentem videretur mutatura. Interim adornabantur vestes aliaque quæ ad convivium artinebant. Eu. Tibi quid interim erat animi? Num vacillabas? Ca. Non, sed passa sum quiddam tam horrendum, ut malim emori decies quam iterum perpeti. Eu. Quæfo, quid isthuc erat? Ca. Non possum effari. Eu. Quod mihi dixeris, amico tuo dixeris. Ca. Pro-. mittis filentium ? Eu. Id præstiturus eram etiamsi nulla fuiffes stipulata. Quasi verò me nondum nôris. Ca. Apparuit mihi spectrum horribili specie. Eu. Is nimirum erat genius tuus malus, qui te eò instigabat. Ca. Prorsus opinor fuisse cacodæmonem. Eu. Die mihi, quæ species erat? Estne talis qualis pingitur, rostro adunco, longis cornibus, Harpyarum unguibus, prælonga cauda? Ca. Tu ludis. At ego malim mihi terram dehiscere quam denuò tale videre spectrum. En. Interim aderant mulieres illæ hortatrices? Ca. Non: nec unquam illis indicavi, tametfi valde sciscitantibus quid esset mali, cum me totam exanimatam offenderint. Eu. Vis tibi dicam quid fuerit? Ca. Si quidem potes. Eu. Illæ mulieres incantaverant te vel potius excantaverant tibi cerebrum. Sec interim tu persistebas in sententia? Ca. Maxime; nam aiebant id multis accidere qui se consecrant Christo; verum fi primo illo congressu superetur tentator, post tranquilla fore omnia. Eu. Quâ pompâ producta es? Ca. Adornant me toto mundo meo, demittunt capillos: itaque non aliter quam nuptura sponso. Eu. + Cras- + Hoc dicit fo monacho: hem! male fit huic tuffi. Ca. Ex ædibus pa- fingit tuffim; ternis clarà luce deducor ad collegium multis ad spectaculum concurrentibus. Eu. O scitos histriones! ut norunt agere suas fabulas simplici popello! Quot dies egisti in illo fancto virginum collegio! Ca. Ferme duodecim. Eu. Sed quæ res verterat animum tuum tam pertinacem? Ca. Non dicam quid fir, fed aliquid magni fuir. Post sex ab ingressu dies accerso matrem, obtestans, obsecrans, si me vivam vellet, ut me eximeret ab eo collegio. Illa reluctatur animo meo, & hortatur ad constantiam. Post accerso patrem. Ille etiam objurgat, addens se ægre vicisse suos affectus, ut vicissim nunc vincerem animum meum, nec hoc dedecus conciliarem fibi quòd refiliffem ab instituto. Tandem ubi video me nihil proficere, respondeo parentibus, me, si ità jubeant, in gratiam illorum morituram. Nam hoc mihi certum este, nisi mature eximerer. Hoc audito, reduxerunt domum. Eu. Bene habet quod mature refilieris, priusquam servitutem aternam estes professa. Sed nondum audio qua res mu-

auns!

TEN COLUMN

carit animum tuum tam subito. Ca. Hoc nemo mortalium ex me scit hactenus, nec tu scies. Eu. Quid si divinem? Ca. Nec divinabis fat scio: & si divines, non dicam. Ex. Tametsi conjecto. Verum interim periit sumptus. Ca. Plus quam quadraginta coronari. Eu. O (a) comessatores nup. tiales; Gaudeo tamen periisse pecuniam te nobis incolumi: posthac ausculta melioribus consiliis. Ca. Ità faciam, & cum piscatore, (b) i&a sapiam.

2 Comos deus eft luxus, inde xouazerr, & Latine comeffari, quòd eft genialiter & cum luxu vivere. Non enim dicitur à comedendo. 6 Vide pro-verbium Pi-Scat or ichus Sapit, ubi quis fuo malo doctus

fapit.

ARGUMENTUM.

Hoc colloquium quod inscribitur Conjugium, sive Uxor Meuflyous milie tradit qua ad mutuam conjugum benevolentiam alendam pertinent. Decelandis maritorum vitiis , de non interrumpenda conjugum benevolentia, de sarciendis offensis, de corrigendis maritorum moribus, de obsequiis erga maritos. Ornatus mulierum qualis. Seipsam dehonestat qua maritum dehonestat. Uxorem marito cedere equum est. Irata uxore non irascudum marito, & contra. Concordia studendum, quoniam non detur jam consilio locus. Vitia novisse oportet conjugum non odisse Penes uxorem esse ut maritus sit bonus, qua debet esse jucunda marito, observans illiusastetium, quibus rebus vel irritetur vel delineatur. Omnia placeant domi cibus paretur quo delestatur. Si maritus sit trissis, uxor ne redeat; si iratus, blandius alloquatur, aut silentio concedat irascenti. Absque testi bus sit monitio. Methodus admonendi. Non querendum aliis, nisi parentibus mariti: aut amicis, qui sua prudentia mederi queant visiis. Exemplum prudentis viri juvenculam uxorem morosam eptime trastantis, delata ad socirum querelà. Uxoris item prudentis, qua maritum suum machantem sua currexit humanitate. Item viri qui uxorem percusserat iratus. Morsuetudine, comitate & officiis vincendi mariti. Non rixandum in letto aut cubiculo, sed curandum at illic omnia festiva sint ac jucunda. Cestus vene dehonestat. Uxorem marito cedere equum eft. Irata uxore non irascencubiculo fed curandum ut illic omnia festiva sint ac jucunda. Cestus Vene. vis morum est suavitas. Proles mutuam conciliat gratiam. Nihil famina divulsa martio. Sit semper memor reverentia viro debita.

W. Bur a Probe ac Suaviter leguens. B Rixofa, quòd Socratippe hoc vitio fit nobilitata.

\$1,000 15000 T

30 withdring Oc

(a) EULALIA, (b) XANTIPPE.

b

er

is in m

ar

fi

Ic

9

Eu. CAlve multum exoptatissima mihi Xantippe. Xa. Sal-O ve tantundem, mihi charissima Eulalia, Videre mihi foliro formosior. Eu. Itane statim me scommate excipis? Xa. Non profecto, sed ita mihi videris. Eu. Fortasse nova vestis commendat formam. Xa. Recte conjectas. Nihil jamdiu vidi elegantius. Suspicor pannum esse Britannicum. Eu. Lana Britannica est, tinctura Venera. Xa. Molliries bysfum superat. Quam verò blandus purpuræ color? Unde ribi tam egregium munus? Eu. Unde decet honestas matro nas accipere nisi à maritis suis? Xa. O te felicem, cui talis contigit sponfus! At ego vellem me nupsifie (c) fungo, meo Buberem Nicolao. Eu. Quid ita? quaso te. sos ac nihili. Tam cito male convenit inter vos? Xa. Nec unquam convenier cum tali. Vides quam sim pannosa: sic patitur uxorem fuam incedere! dispeream niss sæpe puder me proditt

Ita appelmines flul-

21767

1.

IS

).

1

m

lta

40

41

67% th-

am

em

fi firi.

ad a

em 47aut

-340

11-

ihi

is?

DV2

m.

ım.

yl.

nde

ro-

ta.

go,

te.

on-

40·

ire

10

publicum, cum video quam cultæ fint aliæ quæ multo uperioribus nupsere maritis. Eu. Matronarum ornatus n est in vestibus aut reliquo corporis cultu, quemadmom docer divus Petrus Apostolus, (nam id audivi nuper concione) fed in castis ac pudicis moribus, & in ornaestis animi. Meretrices coluntur oculis multorum. Nos tis cultæ fumus, fi placeamus uni marito. Xa. Sed interim e bonus vir, tam in uxorem parcus strenuè prodigit dom quam ex me non mediocrem accepit. Eu, Quibus res? Xa Quibus ipfi visum fuerit; vino, scortis, alea. Eu. ona verba. Xa. Atqui fic res habet. Deinde cum mihi reulentus ad multam noctem reddit domum diu expectatus, stertit noctem totam, nonnunquam & lectum convomens, ne quid addam. Eu. (a) St! teipsam dehonestas cum de- a Interjectio mestas maritum. Xa. Emoriar nisi mallem dormire cum est innuens ropha quam cum tali marito. Eu. Non tu tum istum ex- filentium, fic pis jurgio? Xa. Ita ut dignus est; fentit me non esse mu- legendum m. Eu. Quid ille contrà. Xa. Initio reclamabat savissime, censent illud edens fore ut me sævis verbis protelaret. Eu. Nunquam ex Phormio-rixa incruduit usque ad verbera? Xa. Semel duntaxat eo Act. 5. Scen. caluerat utrinque contentio ut minimum res abfuerit à 1. Non es obgna. Eu. Quid ego audio? Xa. Librabas fustem sævis in: Secro quem rim clamoribus intonans ac dira minitans. Eu. Non ibl distituții, etuebas tu? Xa. Imò vicissim ego corripiebam tripodem; Chr. Sr. So. contigisse me digiro. sensister mini non deesse monde se suit bat contigiffer me digito, sensister mihi non deesse manus. Eu. metuis forer? ovum clypei genus. Deerat colus lancez vice. Xa. Senfif. Quo loco pro t fibi cum viragine rem esse. Eu. Ah! mea Xantippe, non St. depravadecet. Xa. Quid decet? Si ille me non habet pro uxore c illum habitura fum pro marito. Eu. At Paulus docet. pres oportere subditas esse viris cum omni reverentia. Et errus nobis exemplum proponit Saræ, quæ, maritum su-Abraham dominum appellabat. Xa. Audivi ista. Sed em Paulus docet, ut viri diligant uxores suas, sicut Chris dilexit sponsam suam Ecclesiam. Meminerit ille officii , ego meminero mei. Eu. Sed tamen ubi resin eum stam devenit ut alteri cedendum sit, æquum est uxorem arito cedere. Xa. Si modò ille maritus est appellandus me habet proancilla. Eu, Sed dic, mea Xantippe, post siit minitari verbera? Xa. Desiit & sapuit, alioqui vapulet. Eu. Sed tu non desiisti rixari cum illo & Xa. Nec de-Eu. Quid ille interea? Xa. Quid ? Nonnunquaru rmit fomnium hominis? interdum nihil aliud quam rider; quoties arripit testudinem, in qua vix tres habet fides;

tum eft, eft.

NAME OF THE

25.10

cell a

den 210of dense

CORRECTED.

-usidebitos

eam quantum poteft pulfans, mihi vociferanti obstrepit,

Eu. Ea res male urit te? Xa. Sic ut dici vix possit. Aliqua. do vix temperoà manibus. Eu. Mea Xantippe, perminis mihi ut liberiùs loquar apud te? Xa. Permitto. Eu. Iden jus erit tibi apud me. Hoc certe postulat nostra necessita do ab ipsis penè incunabulis inter nos inita. Xa. Vera nat. ras, nec ulla fodalium unquam charior fuit animo meo. E. Qualis qualis est tuus maritus, illud cogita, non esse ju permutandi. Olim immedicabilibus disfidiis remedium extremum erat divortium: nunc hoc in totum ademptum eft. usque ad extremum vitæ dieraille tuus fit maritus oporte, & tu illius uxor. Xa. Superi male faxint, qui jus hoc no. bis ademerunt. Eu. Bona verba; fic visum est Christo. X4. Vix credo. Eu. Sic haber. Nunc nihil superest, nisi utuer. que ad alterius mores & ingenium accommodando sese concordiæ studeatis. Xa. An ego possum illum refingere? E. Non minimum momenti est in uxoribus, quales fint maria Xa. Pulchre convenit tibi cum tuo? Eu. Nunc tranquilla omnia. Xa. Ergò turbarum nonnihil erat initio? Eu. Nihil unquam tempestatis: sed tamen, ut fit inter homines, non. A.C. c. Brus. nunquam nubeculæ quædam adoriebantur quæ poterant gignere tempestatem, nisi commoditate morum fuisser occur. fum. Habet suos quifq ; mores, & eft fua cuique fententia: & fi verum fateri volumus, funt fua cuiq; vitia, (a) quæ, fiulquam, certè in matrimonio novisse oporter, non odisse. X4 Recte mones. Eu. Fic autem frequenter ut dissiliar benevolentia mutua inter maritum & uxorem, (b) antequam alter alteri fatis notus fit. Id est, Imprimis cavendum. Semel enia orta finultate, ægre farcitur gratia, præfertim fi res ad 1trocia convitia processerit. Quæ glutino committuntur, si starim eoncurias, facile distrahuntur: cæterum ubi ficcan glutino semel cohæserint, nihil firmius. Proinde in inito nihil non faciendum ut inter uxorem & maritum coalect confirmeturque benevolentia. Id mixime fit obsequio mo rumque commodițate. Nam benevolentia quæ sola form gratia conciliatur ferme temporaria est. Xs. Sed narra mbis obsecro, quibus artibus pertraxeris maritum ad m mores. Eu. Dicam in hoc, ut imiteris. Xa. Si queam. Eu. ficillimum erit fi, velis ; nec adhuc ferum eft : Nam & ille i venis est, & tu adhue puella, ac nondum annus, opinor, et pletus estra nupriis. Xa. Vera prædicas. Eu. Dicam igitur, fd racitura. Xa. Maximé. Eu. (c) Illa prima cura fuit, u in omnibus essem jucunda mariso, ne quid esser quod illis

1

animm

a Allufit ad verticulum proverbia-lem, Mores amici neveris n oderis. 6 Hoc plutarch. in Præceptis connubiali-

Day's Isin

entity distri

ex P. 8: 5: 50 . 62

T. Non Circle

Teresco

e Hæc cadem Plutarch. in Præceptis connubialibus,

mes

Dit.

211-

ttis

em

ito-

141-

Eu,

jus ex.

eft:

tet,

no.

Xa,

ter-

on-

Eu,

riti, ailla

ihil

10n-

gig.

cur.

: &,

XL

evo-

alter

enia

1 1 r, fi

Cato

nicio escat

mo-

mic

2 110-

tuos Fa-

le ju ex-fed

t, u

illiu mun

nimum offenderet: observabam affectumae fensum illius, bservabam & tempora, & quibus rebus delineretur, quibus, rritaretur, quemadmodum facere solent ii qui elephantos c leones cicurant, aut fimilia animantia, quæ vi cogi non a Ad vocem offunt. Xa. Tale animal mihi domi est. Eu. Qui adeunt e- hominis equi phantos non gestant vestem candidam : nec puniceam, mitiores. ui rauros: quod his coloribus compercum fit ea animancia Poppyma fonitus est fferari. Quemadmodum & tigres tympanorum sonitu sic propemo-guntur in rabiem ut seipsas dilanient. Et qui tractant equos dum imitans abent (a) voces, habent poppysmata & palpum, aliaque ventris creuibus ferocientes mitigent. Quanto magis decet nos his ore aut martibus uti erga maritos, quibuscum nobis, velimus noli nibus apte us, per omnem vitam est tectum ac lectus communis ? comploss. a. Perge quod coepisti. Eu. His animadversis, attemperabam more. Aut, e illi, cavens ne quid offensæ nasceretur. Xa. Quinam id Plin. fulge oteras? Eu. Primum in cura rerum domesticarum, qua poppysmate m cavens ne quid effet pratermissum, verum etiam ut lim confeneculiaris est provincia matronarum, advigilabam, non somnia congruerent ad illius fenfum, in rebus etiam minu- de eft illud simis. Xa. Quibus? Eu. Puta, si maritus hoc aut illo cibo Aftroph. culiariter delecterur, fi cibus placeat hoc aut illo modo Ilpos ras dus, si lectus hoc aut illo modo stratus. Xa. At quo pa- Booras ao attemperares te ei qui domi- non esset, aut esset ebrius? De palpo Mane, (b) ifthuc ibam. Si quando maritus videbatur Horat. Cut modum tristis, nec esset appellandi tempus, nequaquam malesi palpalebam ac nugabar, quemadmodum nonnullæ mulieres Palpari aulent; sed sumebam & ipsa vultum submoestum ac folicitum, tem est vola emadmodum enim speculum, si probum est, semper red- cutere term mariti congruere, nè sit alacris illo mœrente, aut hilaillo commoto. Quòd fi quandò commotior erat, aut eram dictundo fermone leniebam, aut filentio concedebam iracun- ra. Terentii, donec ea (c) refrigerata, tempus se daret vel purgas di verba sunc. admonendi. Idem faciebam si quando plus aquo potus refrixit, sive libat domum, nec id temporis nifi jucunda loquebar illi: deferbuit. tum blanditiis pertrahebam ad lectum. Xa. Infelix verò Ità Fabius, brum conditio, si iratis, ebriis, & quicquid liber patran- inventionis is maritis, tantum obsequentur. Eu. Quasi verò hoc non amore. Sic & mutuum obsequium. Coguntur & illi multa ferre in dicitur ira. ribus nostris. Est tamen tempus cum in re seria fas est dideft, quafi pri monere virum, si quid est alicujus momenti; nam ad clausis oculis a præstat (d) connivere. Xa. Quod tandem? Eu. Cum te non videre animo vacuo, nec commotus, nec solicitus, nec potus, quod vides.

u

n

2

n

2

n

b

V

in

li

in

fir

be

uc

m

vis ric

tor

cii

ma ine

bic

air.

vid

Hai

fiil

ad

ala

cos

cre

ben

per

pia

autoon ba's and a district

Sta yeared

2ding mbrig

Levelot .rils

line confirm

rum absque restibus blande monendus, vel rogandus porits ut in hoe aut illo melius consulat rei, aut famæ, aut vale. cudini suz. Atque hac ipsa admonitio leporibus ac faceris erit condienda. Nonnunquam præfatione ab illo sipulari foleo, ne mihi fuccenferet, fi quid stulta mulier admoneren - Pristablishes quod ad illius honorem, aut valetudinem, aut falurem face. and some re videretur. Ubi monuissem quæ volebam, amputavi fet. monem illum, & ad alia jucundiora deflectebam. Est enim -40/1290vrg fere hoc noftrum vitium, mea Nantippe, ut semel exorb Tentris Coloqui, finem facere nequeamus, Xa. Aiunt. Eu. Illud impri. mis cavebam, ne præsentibus aliis maritum objurgarem, am WELL WITH THE mibus apre ne quid querelarum domo efferrem. Facilius farcitur, fi quid Alluigmon inter duos commissum est. Quod fi quid exstiterit ejus ge not four feur neris ut nec ferri possit, nec uxoris admonitione fanari, ci. Just - Silver vilius est ut uxor querelam deferat ad parentes & cognatos grations esti mariti quam ad suos, & ita querelam temperat, nè vides attentinggod tur odifie maritum, sed virium potius mariti. Nec tamen Rent dell on effutiat omnia; ut hie quoque tacitus agnofcat, & ame -धिय शहरात राहे uxoris civilirarem. Xa. Philosopham esse oportet que illa Bally of a oft. Mac AA præstet. Eu. Imò talibus factis maritos ad similem civilia. THE PARTY. rem invitabimus. Xa. Sunt quos nulla civilitate corriga America as En Equidem non arbitror: 1ed fac effe. Primum, illud mile inun · extra 53. cogita, Maritus ferendus est, qualis qualis est. Præstabilius Hotel Car igitur est ferre vel sui similem vel paulò commediorem maisting light factum nostra civilitate quam nostra savitia pejorem indie, Quid fi proferam maritos qui simili civilitate correxerunt sponsas suas? Quanto magis decet nos idem præstare adverqui uxorem fus maritos? Xa. Narrabis igitur exemplum meo mario duxerat mo- diffimillimum. En. Est mihi familiaritas cum homine que rosam, quam dam nobili, docto, singularique morum dexteritate. Is duxe-fus emenda- rar puellam virginem annos natam decem & septem, rurim parentum ædibus perpetuo educatam, ut nobiles ferè gandent habitare ruri ob venatum & aucupium. Rudem volebat ille, quo faciliùs illam ad fuos mores fingeret. Ca pit eant instituere literis ad musica, paulatimque assueface re ut redderer ea que audiffet in Concione, ceterisque te bus ornare quæ post essent usui futuræ. Hæc quoniam eran nova puella, qua domi sua fuerat in summo otio, & inter famulorum colloquia lususque educata, coeperunt effe tadio. Detractabat obsequium; & cum maritus urgeret, illa fine fine flebat, nonnunguam & in terram abjiciebar fese, occipitium illidens folo, quafi mortem optans. Earum rerun cum nullus effet finis, maritus diffimulato + ftomacho ilvitabas

Vir nobilis vic pruden-

+Stomachus Pro ira frequentiffime apud Latine loquentes.

-מינים אנינים

-can sinab,

lop insupit

-8 vocasbus

vitabat uxorem, ut animi relaxandi gratia una proficifcerentur rus ad ædes foceri. Ibi lubens obtemperabar uxor. Eò cùm ventum effet, maritus reliquit uxorem apud matrem & forores; ipse cum socero, prodibat venatum. Ibi submotis testibus denarrat socero, se sperasse jucundam vitæ sociam; nunc habere perpetuò lacrymantem, ac sese discruciantem, nec ullis monitis sanabilem; orac ut fibi adfir in medendo filiæ morbo. Socer responder (a) Se semel a Semel nos illi tradidisse filiam; quod si illa non obtemperaret verbis, referturad utererur suo jure, & verberibus eam emendaret. Tum ge-bis, sed dener, Novi, inquit, jus meum, fed malim eam tuâ vel arte vel tum filiz jus authoricate sanari; quam ad hoc extremum remedium ve- traditum nire. Socer pollicitus est se curaturum. Post unum atque sponso. alterum diem captat tempus ac locum ut solus effet cum filia: Ibi vultu ad severitatem composito incipit commemorare quam illa effet infelici forma, quam con amabilibus moribus, quam fæpe meruisset ne ullum illi possit invenire maritum. At ego meo maximo labore, inquit, talem inveni tibi qualem nulla non optaret fibi, quamtumvis felix. Et tamen tu, non agnoscens quid pro te fecerim, nec intelligens te talem habere maritum, qui, nisi esset humanisfimus; vix re dignaretur habere in ancillarum numero, rebellas illi Nè longum faciam, fic incanduir patris oratio, ut vix videretur manibus temperare. Est enim vir ingenio mire vafro, qui (b) citra perfonam omnem poffit quam- b Perfonari vis agere comædiam. Ibi puella partim metu, partim ve- hiliciones aritate commota accidit ad patris genua, rogans ut præteritorum vellet oblivisci, se in posterum memorem fore offi- sona autem cii sui. Ignovit pater, pollicitus se quoque fore patrem a- eftfacies apo mantissimum, si quod polliceretur præstaret. Xa. Quid de posititia, inde? Eu. Puella digressa à colloquio parentis redit in cubiculum, offendit maritum solum, accidit illi ad genua, & ait, Marite, hactenus non novi neq; te neq; meipfam, posthac videbis me aliam factam; tantum obliviscere superiorum. Hane vocem maritus excepit osculo, & omnia pollicitus est, silla persisteret eo animo. Xa. Quid ? perstitit? Eu. Usque ad mortem, neque quicquam erat tam humile quod illa non alacris ac volens obiret volente marito. Tantus amor inter cos natus est & confirmatus: Post annos aliquot puella crebrò fibi gratulata est quod contigisset tali marito nubere, qui nisi contigisset, eram, inquit, omnium mulierum perditissima. Xa. Talium maritorum non minus rara est copia quam alborum corvorum. Eu. Jam, si molestum non est

12

2.

2

m

nt

1.

10-

XC.

VO-

œ.

ce.

IC.

ant

net

10.

fine

cci-

rum

10.

1045

HIPTON, COCCO

mebombs

bread seed

eff.Sacrer

tto one bla

Special

santaces.

THE WORLD

refe-

rectus pradentià uxo-

a Deperit aliquam qui ardenter amat, deperit qui ardentiffimé:

क्यां करीते का

admodum bene habiti dicuntur. Ita Terent. Accipit ho-

e Inclinata ad fenium. Sic ea voce absolute usus eft Suctonius. d Id accidit Socrati. Quocirca hoc dicatur in persona Xantippes, quæ uxor erat Socratis.

Maritus cor- referam tibi quiddam de marito commoditate uxoris correcto, quod nuper accidir in hac ipsa civitate. Xa. Nihil eft quod agam, & perquam grata mihi est tua confabulatio. En. Eft vir quidem non postreme nobilitatis: is, ut folet hoc hominum genus, plerumque venabatur, Ruri incidit in puellam quandam pauperrimæ mulierculæ filiam; in eam cœpit (a) deperire homo jam provectioris ætatis; atque hujus gratia frequenter pernoctabat foris. Prætextus erat venatio. Uxor hujus, mulier infigni probitate, nescio quid suspicans, pervestigavit furta mariti sui, & eò profecta nescio quò, adiit casam illam rusticanam : expiscata est de toto negotio, ubi dormiret, unde biberet, quis effet ap-BEET DAY paratus convivii. Nihil erat ibi supellectilis, sed mera pau. pertas. Abiit matrona domum, at mox rediit, secum adducens lectum commodum & apparatum, vasa aliquot argentea : addidit pecuniam, admonens ut si quando redierit ille. tractarent eum civilius: diffimulans interim sese uxorem esse, ac sororem esse simulans. Post dies aliquot redit eò furtim maritus; videt auctam supellectilem, & apparatum lautiorem. Rogat unde is nitor infolitus. Aiunt, matronam quandam honestam illi cognatam hæc advexisse, ac mandasb Pro tratta- se ut honestiùs posthac (b) acciperetur. Illico tetigit aniretur, quem- mum illius suspicio uxoris hoc esse factum. Reversus domum rogat, num illic fuiffet. Illa non negat. Rogavit, & quo randem confilio missiser eò supellectilem. Mi vir, inquit, affuetus es vitæ commodiori. Videbam illic te durius minem nemo accipi; putabam esse officii mei, ut quando ità tibi cordi est lautius illic habereris. Xa. O matronam nimium bonam! Ego citius pro lecto substravisiem illi fasciculum urticarum ac tribulorum. Eu. Sed audi finem. Vir, perspectà tanta probitate tantaq; mansuetudine conjugis suæ, nunquam deinde ulu est furtivo concubitu; sed domi semet oblectavit cum sua Scio tibi notum esse Gilbertum Batavum. Xa. Novi. Eu. Is, ut scis, florenti ætate duxit uxorem jam provectiorem at (c) vergente ætate. Xa. Dotem fortaffe duxir, non uxorem, Eu. Sic est. Is fastidiens uxoris, adamabat mulierculam, cum qua se subinde oblectabat foris. Rarò domi prandebat au conabat. Quid tu hic eras factura, Xantippe? Xa. Quid! ego illi adamatæ involassem in capillos & maritum exeuntem ad illam (d) perfudiffem lotio, ut fic un tus iret ad convivium Eu. At quanto hæc prudentius? Invitabat mulierculam domum suam, comiter accipiebat. Ità maritum quog; fine reneficiis domum pertraxit. Et si quando foris comabat cim 1 2

u

er

u

ii

C

an

nd

tia

ile

un

es c

er

è

t i

am

portugité o

u asuta a h

illa, misit ed missum aliquem elegantiorem, jubens uffusi viter viverent. Xa. Ego malim moni quam effe lena mei mariti. Es. Verum interim rem iplam expende. Nonne hoc multò fatius erat, quam si sævitia sua prorsus alienasset maritum, ac totam ætatem in jurgiis exegisset? Xa. Fateor minus esse mali; sed ego non possem. Eu. Unum adjiciam. arque ità discedam ab exemplis. Hic vicinus noster, vir probus & integer, sed paulò iracundior, quodam die pulsaverat uxorem suam, fæminam laudatissimam. Ea se recipit in intimum conclave, atque illic lacrymans atque fingultiens decoquebit animi ægritudinem. Aliquanto post, per occasonem eodem ingressus est maritus, reperit uxorem flentem. Quid, inquit, hic lacrymas ac fingultis puerorum more? Tum illa prudenter. Quid ? inquit, an non hoc fatius, ut hic. deplorem malum meum, quam si in via vociferer, quemadmodum solent aliæ mulieres? Hoc dicto tam uxorio fractos c victus hominis animus, data dextra, pollicitus est uxori se posthac nunquam in illam conjecturum manus; nec fecit. Ka. Ego idem impetravi à meo diversa ratione. Eu. Sed interim est inter vos bellum perpetuum. Xa. Quid igitur velles me facere? Eu. Primum (a) mussanda est tibi omnis injuria a Dissimu? pariti, & animus illius officiis, comitate, mansuetudine pau- landa, vel atim conciliandus: aut vinces tande, aut certe multo com- tacité ferennodiore uteris quam nunc uteris. Xa. Ille ferocior est quam nt ullis officiis mansuescat. Eu. Eja, ne dixeris, nulla est fea tam immanis, quin officiis cicuretur, ne desperes in honine. Fac periculum menses aliquot; me accusa, nisi senseris confilium hoc tibi fuisse bono. Sunt etiam quædam vitiaad uæ tibi connivendum est. Illud ante omnia tibi cavendum enseo, nè quid rixæ moveas in cubiculo aut in lecto, sed urandum est ut illic omnia sint festiva ac jucunda. Etenim is locus, qui diluendis offensis sarciendaque gratia conecratus est, lite aut ægritudine quapiam (6) profanetur, 6 Sacra proam sublatum est omne remedium benevolentiæ reconcili- fanari dicunndæ. Sunt enim fæminæ quædam tam morofæ, ut in ipso tur, lectulus tiam coitu querantur ac rixentur, eamque voluptatem, quæ autem locus iluere folet ex animis virorum si quid inerat molestiæ, mo-reconcilianum fastidio reddant insuavem, pharmacum ipsum vitian- dæ benevoes cum lieuisset mederi offensis. Xa. Istud mihi frequen- lentia. er accidit. Eu. Atque tametsi semper est cavendum uxori, Hæc est sen-è qua te molesta sit viro; tamen id maxime studere debet tarchi in præt in eo congressu se viro præbeat modis omnibus commo- ceptis confuam & jucundam. Xa. Viro? mihi cum bellua res est. Eu, galibus. Mitte

3

•

S

1

C

.

16

1,

5,

1C

n.

m Ut

1!

m m. 0.

10-

im

1

191 50:050 D

ico siteinal

in busine

Castle tonde

meredia alle

bicous sus

il common

the moture

mount bien

modi. Stul-

and striple are

embin mist

Ci

V

m

VE

tu

X

be

ur

eff

(3)

pe

du

QU

dir

tio

cu

dei

tâ

àv

no

du

frai

[po

mil

can

ibi

ac

grai

olu

e.

abo

Jua

pare

ing

Qua

a Medicamentum, ut Pharmacon, pror eft.

6 Epidetus scripsit unicuique rei duas effe anfas, alteram quâ teneri poffit, alteram quâ non posiit: fignificans in unaquaque re effe aliquid commodi, rurfum aliquid incommodi. Stultus arripit anfam malam! sapiens alteram, Huic itaque lerabile.

proverbia-lem versum qui est apud Suctonium דסוב בטדטצעקו mai TPIPLHYOR Baidla.

Mitte male loqui : fere noftra culpa viri mali funt. Sed ne ad rem redeam : qui versantur in priscis fabulis poctarum narrant Venerem (eam faciunt deam connubii præsidem) habere Cestum arte Vulcani confectum; in eo intextum este quicquid est amatorii (a) medicamenti: eo se cingit quories congressura est cum marito. Xa. Fabulam audio. Eu. Ve. rum: sed audi quid sibi velit fabula. Xa. Dic. Eu. Illud docer. uxorem omnem curam adhibere oportere ut in congressu connubiali jucunda sit marito, quo recalescat ac redinte. gretur amor ille maritalis, & discutiatur ex animo, si quid erat offensionis aut tædii. Xa. Sed unde nobis cestus ille? Eu. Nihil opus veneficiis aut incantamentis. Nullum incantamentum efficacius quam morum probitas cum suavitate conjuncta. Xa. Ego tali marito blandiri non possum. Eu. At hoc tua refert, ut definat effe talis. Si Circes artibus poffes maritum vertere in suem aut ursum, faceres? Xa. Ne. scio. Eu. Nescis? An malles habere suem maritum quam hominem? Xa. Equidem mallem hominem. Ex. Age, quidsi Circes artibus posses ex temulento reddere sobrium, ex piodigo frugalem, ex cessatore diligentem? Nonne faceres? Xa. Plane facerem, sed unde mihi istartes? Eu. Atqui ista artes habes in te, si modò velis adhibere. Tuus, velis nolis, fit oportet. Quò meliorem eum reddideris, hòc magis con-Tu tantum oculos habes defixos in illius vitia, fuleris tibi. eaque tibi exaggerant odium; & (b) hac ansa tantum arripis illum qua teneri non potest. Illa potius contemplare quæ bona funt in illo, & hac ansa prehende illum qua teneri potest. Antequam illi nuberes, tempus erat expendendi quid haberet malorum. Oportebat enim non oculis solum verum etiam auribus maritum deligere. Nunc medendi tempus est, non accusandi. Xa. Quæ mulier auribus unquam cepit maritum ? Eu. Oculis capit quæ nihil aliud spectat quam corporis formam : auribus, quæ diligenter observat nihil non to- quid fama de illo prædicet. Xa. Pulchrè mones, sed sero. Bu. At non ferum est studere corrigendo marito. Ad eam rem conducet, si quid pignoris ex te natum fuerit viro. Xa. lam e Alludit ad natum est. Eu. Quando? Xa. Jampridem. Eu. Quot menies funt? Xà. Firme feptem. Eu. Quid ego audio? Tu pobis (c) Trimestris sœtus jocum renovas? Xa. Nequaquam. Es. Ità necesse est, si tempus à nuptiarum die supputas. Xa. Imò ante nuptias fuerit mihi cum eo colloquium. Eu. An ex colloquio nascuntur pueri? Xa. Forte solam nactus coepit alludere, titillans axillas ac latera, quò me provocaret ad riium

fum. Ego non ferens titillationem me resupinabam in les dum: ille incumbens figebat ofcula, nec fatis fcio quid egerit præterea : certe paucis post diebus uterus capit intumelcere. Es. I nunc, & maritum contemne qui si lustrans gignit liberos, quid faciet cum seriò rem agat? Xa. Suspicor & nunc me gravidam esse. Eu. Euge! contigit (a) feli- a Sic Plantili ci fundo bonus cultor. Xa. Hac in parte plus præftat quam fundum aras vellem. Es. Ista querela tibi, cum paucis uxoribus est com- alienum, de munis. Sed inter vos intercesserat pactum connubiale? Xa. adultere. Intercesserat. En. Levius igitur peccatum est. Estne proles mascula? Xa. Est. Eu. Illa vos rediget in gratiam, si tu vel paululum temet accommodes. Quid alii prædicant de tuo marito sodales, & quibuscum habet commericum foris? Xa. Prædicant eum esse moribus commodissimis, comem, liberalem, amicum amico. Eu. Et ista mihi bonam spem faciunt, illum fore qualem volumus. Xa. At mihi uni talis non est. Eu. Sed tu te illi præbeto qualem dixi; méque pro (b) Eulalia voca Pseudolaliam, nisi tibi quoque talis este coe. b A bene lo perit. Quin & illud cogita, illum adhuc juvenem effe non- quendo nodum opinor egressum annos viginti quatuor; nondum novit Pseudolalia quid sit esse patrem familias. Jam non est tibi cogitandum de à mendaci divortio. Xa. At frequenter cogitavi. Eu. Verum ea cogita- loquacitate! tio fi quando tibi inciderit in mentem, primum reputa tecum, quam nihili res sit sæmina divulsa à viro. Summum decus matronæ est morigeram esse suo conjugi. Ità naturà comparatum est, ità voluit Deus, ut mulier tota pendeat viro. Tantum cogita id quod res est maritus est, alius non potest obtingere. Deinde ven iat in mentem puellus ille duobus communis. Quid de illo statues? Auferes tecum? fraudabis maritum fua possessione. Relinques apud illum? spoliabis teipsam eo quo nihil habes charius. Postremo, dic mihi, habelne quæ tibi malè velint? Xa. Habeo (c) nover- c Non de cam germanam; prætera focrum huic simillima. Eu. Aded gente aut ibi male volunt? Xa. Cuperent extinctam. Es. Et iftæ tibi fed germahe ut in mentem veniant. Quid enim illis possis facere nam dixit gratius quam si videant te divulsam à marito, viduam, imò veram. No plus quam viduam vivere? Nam viduis licet alteri nube. vercarum e. Xs. Equidem probo tuum confilium, fed tædet diuturni autem est aboris. Eu. At reputa quantum laborum sumpseris, priùs vignos. wam hunc psittachum docueris quædam humana verba fopare, Xa. Plurimu profectó. Eu: Et piget operam sumere in ingendo marito, quicum perpetud suaviter degas ætatem? Quantum laboris sumunt homines ut equum sibi comme-

a

n

S

ı

ò

dum reddant; & nos pigebit adlaborare ut maritisutamur commodioribus ?Xe. Quid faciam? Eu Jam dixi. Cura ut domi niteant omnia, ne quid sit molestiæ quod illum exigat ex ædibus.. Tu te illi comem præbe semper, interim memor reverentiæ cujusdam quam uxor debet marito. Absit triffitia, fed & absit petulantia: nec putida sis, nec lasciva. Sit apparatus domi lautus. Nôsti palatum mariti: quod illi suavissimum est, id coquito. Quin etiam iis quos ille amet comem & affabilem te præbeto. Hos frequenter ad convivium voca. In convivio facito ut læta plenáque hilaritatis fint omnia. Denique si quando ille vino latior pulsabit suam testudinem, tu voce accinito. Sic assuefaci. es maritum manere domi, & minues impensas. Sic enimille cogitabit tandem: Næ ego infigniter infanio, qui fom magna rei famæque jactura victitem cum scorto, cum domi habeam uxòrem multò lepidiorem meique amantiorem, apud quam nitidiùs ac lautiùs accipi liceat. Xa. An credis fuccessurum, fi tentem? Eu. Me vide. Ad me recipio. Interim & maritum tuum aggrediar; admonebo & illum sui officii. Xa. Laudo confilium: at vide ne quid hujus rei Suboleat ipfi; † misceret calum terra, Eu. Ne metue. It per ambages temperabosermonem, ut ipse mihi narret quid inter vos fit turbarum. Hoc facto, meo more tractabo illum proverb. Ju- blandissime, & ut spero, tradam eum tibi commodiorem De te per occasionem mentiar, quam amanter de illo sis loquuta. Xa. Christus benè fortunet quod agimus, Eu. Aderit, modò nè desis tibi.

+ De vehementi perturbatione dictum eft ven. Licet & Mare calo confundas, homo fum.

amiran bat

Toys .the Lov Vercarum

Howen'c ff.

a This

ARGUMENTUM.

le

in

ne

tu gu

ne

d

cit

De

2 5

ter

diù

no

Ra

con

dic

Colloquium boc juvenum depingit infaniam ad bellum procurrentium, & pi Carthufiani vitam, que fine ftudiorum amore non potest non esse trifii t inamana. Meres Militum; mores & vietus Carthusianorum. Conflium in vita genere diligendo, Commodi quid ex rasura. Vestis ad duplica force fersion usum adhibetur. Solitudinis commoditas, ut lectioni & meditationi vatmus. Milites profani ob vilem sape mercedulam jugulant homines. Belum quomodo gerendum. Periculum militia quotidianum,

MILES, CARTHUSIANUS.

Mi. CAlve, mi frater. Ca. Salve & tu, germane chariffime. Mi. Vix te agnosco. Ca. Adeóne consenui intra bis ennium? Mi. Non: sed caput rasum, nova vestis, faciont ut mihi videaris aliud quoddam animal. Ca. Itane non agnolcert

agnosceres uxorem tuam, si tibi occurreret induta nova vefte? Mi. Non, fi tali. Ca. At ego te probè agnosco : cui non folum vestis mutata est, verum etiam facies, totusque corporis habitus. Quot coloribus pictus es? Nulla avis æquè variat plumas suas. Tum, quam omnia secta! quam nihil juxta naturam aut morem communem ! Adde tonfum verticem, barbam femirasam, sylvam quæ supra labrum superius est perplexam, nec aliter hinc & hinc prominentem quam solent in felibus pili longiores. Nec una cicatrix fœdavit volum; ut (a) Samius quifpiam literatus videri poffis, a In cicatride quo jocus est proverbii. Mi. Sic decet redire è bello, cosos pro-Sed die mihi, erat hie tanta bonorum medicorum inopia? Chiliades. Ca. Quamobrem? Mi. Quia, nulli commiseris sanandum cerebrum tuum priufquam in hanc fervitutem te præcipitem dares. Ca. Itane videor infanisse? Mi. Maximé. Quid erat necesse hic te (b) sepeliri ante tempus, cum esse unde b Alludit commode viveres in mundo? Ca. At nunc non videor tibi huic quod in mundo vivere? Mi. Non, per Jovem. Co. Dic quamob. dicuntur rem. Mi. Quia non licet ambulare quò velis. Huic loco velut mundo morcavez includeris. Adde rafuram, vestem prodigiosam, solitudinem, piscium perpetuum esum, ut mirer teipsum non verti in piscem. Ca. Si verterentur homines in omnia quibus vescuntur, tu jampridem porcus esses: nam suilla soles delectari. Mi. Non dubitò quin jamdudum poeniteat te instituti: paucos enim comperio quos non capiat poenitudo. Ca. Hoc illis usu venit qui se in hoc vitæ genus velut in puteum præcipitant : ego descendi sensim & consultò. priùs explorato meiplo, perspectaque tota hujus vitæ ratione, jam annos natus viginti octo, qua etate fibi quisque notus esse porest. Quod ad locum attinet, tu quoque loco angusto concluderis, si totius mundi consideres amplitudinem. Nec refert quam spatiolus sit locus, modò nihil desit ad vitæ commoditatem. Multi raro aut hunquam exeunt civitate in qua nati funt, qui si vetarentur exire, magnoperè fibi displicerent, & incederet illos mira libido relinquendæ civitatis. Hic affectus vulgaris est, quo ego careo. Imaginor hic totum esse mundum, & hæc tabula mihi totu terrarum orbem repræsentat, quem ego cogitatione jucuntius simul & tutius perambulo, quam is qui navigavit ad novas infulas. Mi. Hic tu propemodum dicis verume Ca. Rasuram damnare non potes, qui volens tondearis, utique commoditatis gratia. Mihi rasura, si nihil aliud, certè redlit caput purius, ac fortasse salubrius. Venetiis quam multi K 3

.

11

ni

15

e-)

ui

rei tà

id

m. m.

0.

de.

· pii

is &

lium licem

vart-

ellum

ime.

a bis

clunt

nen

certs

patritii totum etiam caput radunt? Quid autem habet prodigiosum vestis? Nonne tegit corpus? Ad duplicem usum adhibetur vestis, ut depellatur injuria cœli, eaque velet que pudor jubet regi. An non hos usus præber hæc vestis? Sed offendit color. Quis color magis decet omnes Christianos quam is qui datus est omnibus in Baptismo? Dictum est tibi quoque, Accipe veftem candidam. Hæc itaque veftis admonet me quid promiserim in Baptismo, nimirum innocentiæ perpetuum studium. Porrò solitudinem si vocas turbæ fugam, hoc exemplum est non nostrum, sed veterum Prophetarum, arque etiam Philosophorum ethnicorum, & quibuscunque bonæ mentis cura fuit; imò Poëtæ, Astrolo. gi, ac similibus artibus dediti, quoties aliquid magni ac suprà vulgas hominum moliuntur, secessium quærere solent. Cur autem voces hanc solitudinem? Unius amiculi confabu. latio pellit solitudinis tædium. Hic habeo sodales omnium rerum plus quam fedecim. Ad hæc intervifunt amici crebrius quam vellem, aut expedit; & tibi videor in solitudine viyere? Mi. At non semper licet cum his confabulari, Ca. Net femper expedit. Atque hoc jucundior eft confabulatio, quòd voluptatis gratiam augeat (a) interrupta copia. Mi. Non pessime conjectas. Nam mihi quoque suaviores sunt carne revoluto paschate post quadragesimam. Ca. Nec interim temen, cum maxime videor folus, desunt mihi confabulones longè festiviores ac suaviores istis vulgaribus congerronibus Mi. Ubi funt? Ca. Vides hic codicem Evangelicum? in hoc mecum fabulatur ille, qui olim additus facundus comes in via duobus discipulis proficiscentibus in Emauntem, effecit ut non fentirent itineris laborem, fed fentirent du cissimum cordis ardorem, inhiantes mellitis illius sermo nibus. In hoc mihi loquitur Paulus, in hoc Efaias, cateria Prophetæ. Hic mecum confabulatur dulcissimus ille Chrifostomus, hic Basilius, hic Augustinus, hic Hieronymus, hic Cyprianus, caterique non minus eruditi quam facundi do ctores. An nôsti ullos tam amœnos confabulones, quo cum his conferas? An in tali sodalitio, quòd mihi nunquan non adeft, non reputas obrepere posse solitudinis tædium? M Mihi frustrà loquerentur non intellecturo. Ca. Jam quid m fert quibus rebus hoc corpusculum alatur? cui minimos tisfit, fi juxta naturam vivamus, Uter nostrûm habitior? qui vesceris perdicibus, phasianis & capis; an ego, qui vin piscibus, Mi. Si tibi effet uxor, ut mihi eft, minus baber fucci. Ca. Et ided Sufficit quilibet cibus, & quantumvis es

0

ra Ci

he

er Ui

bb

13 %

m

Dro

qui

har

ma

tus

ire

acr

Deo

nag

ui

ut

es l

uje

ibi,

end

usp

Non

a juven. Voluptates commendat rarior

guus. Mi. Sed interim agitas vitam Judaicam. Ca. Bona verba. Christianam fi non assequimur, certe sequimur. Mi. In veste, cibo, preculis exterisque ceremoniis ponitis fiduciam, neglecto studio pietatis Evangelicæ. Ca. Quid alii faciant non est meum judicare: ego his rebus nequaquam confido, minimumque tribuo; fed in animi puritate & in Christo colloco fiduciam. Mi. Cur igitur observas? Ca. Ut mihi pax fit cum fratribus meis, & nè cui quoquo modo sim offendiculo. Nolim autem offendere quenquam ob hujusmodi res leviculas, quas nihil est negotii servare. Ut sumus homines quâcunque veste tecti, minutissimarum etiam rerum similitudo aut diffimilitudo conciliat aut derimit concordiam. Rasum caput aut vestis color, per se quidem non commendat me Deo. Sed quid diceret populus si comam alerem, aut tuam istam vestem sumerem; Reddidi tibi rationem mei confilii; nunc quælo ut mihi viciffim tui confilii rationem reddas, dicasque ubi cessarint omnes boni medici, cum relictà domi uxore juvenculà & liberis, proficiscereis in militiam, vili falario conductus ad jugulandos homines, idque tui quoque capitis periculo. Neque enim tibi res erat (a) cum fungis aut papaveribus, sed cum armatis viris. a Fungi fra-Utrum verò putas infeliciùs, jugulare Christianum hominem giles sunt, & ob mercedulam, à quo nunquam sis læsus, an reipsum simul, lent decollari & corpus & animam, in æternam exitium mittere? Mi. Fas baculo. est occidere hostem. Ca. Fortassis est, si imperat patriam tum. Tum pium videri potest pugnare pro liberis & uxore, pro parentibus & amicis, pro (b) aris & focis, pro tran. b Verba funt quilitate publica. Quid isthuc ad tuam militiam mercepariam: Ego, si periisses in hoc bello, non redimissem ani- per aram, nam tuam vitiosa nuce. Mi. Non? Ca. Non, ita me Chri- fignificant lus benèamer. Jam utrum existimas duriùs obedire bono religionem iro quem nos Priorem vocamus, qui vocet ad preces, ad deorum, per acram lectionem, ad doctrinam salutarem, ad psallendum dometicam: Deo; an obedire barbaro cuipiam Centurioni, qui fæpè nam focus nagnis ac nocturnis itineribus vocet quò lubet ac revocet, facer erat ui bombardarum ictibus objiciat, qui jubeat te stare loco, laribus. ut occifurum, aut occidendum? Mi. Minus narras quam es habeat malorum. Ca. Si quid ego deflexero à disciplina ujus instituti, pœna est Admonitio aut aliud leve quiddam: ibi, si quid committas adversus leges imperatorias, aut endendum est, aut nudo inter intentatas in te lancearum uspides eundum. Nam plecti capite beneficium est. Mi. Non possum refragari veris. Ca. Jam cultus ille satis indi-

n

1

11.

ec

òd

00

18

Ci-101

us,

in

CO-

em, lul.

mo-

eriq,

bry.

, hic

do

quo

Uall

M

dre

10 12

? 14

VIVO

bere

s exi

gum

cat te non multum nummorum referre domum. Mi. Num. morum mihi jampridem nè pilus quidem fuit; imò multum æris alieni conflavi. Proinde huc deflexi, ut me instrus viatico. Ca. Utinam hue de flexisses cum properares in scele. ratam istam militiam. Sed unde tanta nuditas? Mi. Rogas unde? quicquid ex falario, quicquid ex prædationibus, facrilegiis, rapinis, furtis parare licuit, id totum absumebatur in vina, fcorta, & aleam. Ca. O te miferum! Et interim ux. orcula, cujus gratia Deus jussit relinqui patrem & matrem. domi mærebat deferta cum parvis liberis. Et interea tibi videbaris vivere, in tantis miferiis, in tantis sceleribus? M. Hoc fallebat sensum malorum, quod innumeros haberem malorum focios. Ca Quin illod vereor, ne uxor te non agnoscat. Mi. Qui fic ? Ca. Quia fic cicatrices pinxerunt tibi novam faciem. In fronte quam fossam habes? Videtur il bi exfection fuiffe cornu. Mi. Imò, firem noffes, gratularen mihi hang cicatricem. Ca. Quamobrem? Mi. Minimo minus aberat quin perierim: Ca. Quid erat mali? Mi. Cuidan tendenti rupta est balista chalybea; ejus fragmentum infilit in frontem. Ca. Et in bucca cicatricem habes palmo longiorem. Mi. Hoc vulnus accepi in pugna. Ca. Bellica? Mi. Non : inter aleam ortum eft desidium. Ca. Jam & in ment video nescio quid gemmarum. Mi. Nihil est. Ca. Suspicor tibi contractam scabiem quam vocant Hispanicam. M. Rede divinas, mi frater. Tertium ea laboravi ufq; ad vita periculum. Ca. Unde hoc mali accidit fibi ut fic incurvu incedas quali effes nonagenarius, aut quali meffor quispian, Qui lumbos aut quali (a) delumbatus elles fuste? Mi. Morbusità contre habet fractos xit nervos. Ca. Næ hîc magnificam passus es metamorpho fin. Antehac eras eques, nune ex centauro factus es animal semireptile. Mi. Hæc nimirum est alea Martis. Co. Imi b Pecunia ex hæc est insania tuæ mentis. Quas verò (b) manubias uxon tuæ liberisque tuis referes domum? lepram? Nam ista so bies nihil aliud est quam lepræ species: nisi quod ided not vitetur, quia multorum est communis, præcipue nobilium at ob hoc infim magis debebat vitari. Nunc istud malut affricabis iis qui tibi debuerant esse chariffimi, & ipse pe omnem vitam putre cadaver circumferes. Mi. Qualo frater, ut definas; satis malorum est etiamsi non accedi objurgationis molestia. Ca. Quotam autem malorum par tem commemoravi? ista corporis duntaxat sunt. Jam ani mam verò qualem reportas? quanta scabie putrem? quo vulneribus fauciam? Mi. Tam puram refero quam eft close Parifix

1

t

fe

fe

ti

E

P

P

Ci

fa

aut cafu aut alio quovis infortunio. spolis reda-Cresso, views domethic in

1635 th ch

.Rudfiel

Parifiis, in via quæ dicitur vulgò Maberti, aut latrina publica. Cs. Vereor ne multo pejus oleat apud Deum & Angelos ejus. Mi. Sed jam rixæ fatis est : dic aliquid de farciendo viatico. Ca. Mihi nihil eff quod dem, experiar quid velit Prior. Mi. Arqui fi quid daretur, effent tibi paratæ manus : nunc multæ obstant difficultates quando numeranda est aliquid. Co. Quid alii faciant, ipsi viderint: mihi nec ad accipiendum neo ap dandum funt manns. Verum de his à prandio; nunc tempus monet ut accumbamus.

ARGUMENTUM

.

ŀ,

m

n ii•

ti.

tis

11-

m

iit

Mi.

nto

COT

Mi.

1ta

YUS

am,

tra-

oho-

ani

Imò

XOD

fc2

non

um

lud

e per o te

cedit

par

ani

quo

load

risis

Colloquium Pfeudochei & Philetymi. Mendacis ingenium & naturam devingit, qui natus videtur ad mentiendum pro lucro subdole. Mendax est surax: Lucrum ex mendacio turpius quam ex lotio. Egregius fallendi mos aperitur. Frandulenti mercatores suavius agunt quam veraces.

(a) PHILETYMUS, (b PSEUDOCHEUS,

Ph. T Ndè-tibi fcatet tanta mendaciorum vis? Pf. Undè I suppetunt araneæ fila? Ph. Non est igitur artis, fed naturæ? Pf.A natura perfecta funt femina; ars & ulusauxere us, mendacia facultatem. Ph. Non te pudet? Pf. Non magis quam coccyce fundens. fuæ cantionis. Pb. At tibi in manu est mutare cantione tuam; & in hoc est homini data lingua, ut vera prædicet. Pf. Imo ut conducibilia. At non temper expedit vera dicere. Ph.Ità nonnunquam conducit habere manus furaces. Et hoc virium esse tuo cognatum testatur etiam populare (c) proverbium. Pf. c Qui men-Utrumque vitium honestis nititur authoribus : Illud habet dax, idem & Ulyssem tantopere laudatum ab Homero; hoc Mercurium, furax. etiam Deum, fi poëtis credimus. Ph. Curigitur vulgus execratur mendaces, fures etiam subiguntur in cruce? Pl. Non ideo quod mentiantur aut furentur; sed quod inscite mentiantur aut forentur, vel quia præter naturam, vel quia non fatis callentes artem. Ph. Effne scriptor quifpiam qui tradit arte mentiendi ? Pf. Bonam artis partem monftravere tui rhetores. Ph. Hi quidem tradunt artem bene dicendi. Pf. Verum: sed bona pars benedicendi est scite mentiri. Ph, Quid est scite mentiri scite mentiri? Pf. Vis definiam? Ph. Volo. Pf. Eft ita men- quid. tiri ut lucro sit, nec deprehendi possis. Ph. At quotidie deprehenduntur multi. Pf. Isti non sunt artifices absoluti. Ph. Es igitur tu absolutus artifex? Ps. Propemodum. Ph. Experire an me possis mentiendo fallere. Pf. Et te quoque pollum, vir optime, fi libeat. Ph. Dic igitur aliquod mendacium. Pf. At jam dixi. Non deprehendisti? Ph. Non. Pf. Age, fac sis attentus. Nunc incipiam mentiri. Ph. Sum attentus, dic

a Philetymus amat verita-

ALCUIDON.

ha the total

and the

ACC 1000000

125 DE 5

THE COURSE

S SHOW

1 10

. 4 (1.62

a Alludit ad Vespasiani dictum Lucri bonus est edor ex re qualibet. Nam is vectigal collegit ex lotio, re malè olente, at non malè olebat pecunia.

6 Id est gustum, sive exemplum.

dic aliquid. Pf. At jam iterum mentitus fum, te non deprehendente. Ph. Equidem nihil adhuc audio mendacii. Pf. Audiffes, fi calleres artem. Ph: Proinde commonstra tu. Pf. Primum appellavi te virum optimum. Annon ifthuc est inligne mendacium, cum ne bonus quidem sis? & si bonus esses, op. timus dici non possis, cum sint innumeri te meliores. Ph. Hic plane fefelleras ! Pf. Jam fac periculum an possis altern mendacium ex te deprehendere. Ph. Non possum. Pf. Hicde. sidero ingenium quòd alibi præstas. Ph. Fateor; ostende tu. Pf. Cum dicerem nune incipiam mentiri, nonne magnifice mentiebar, cum tot annos affueverim mentiri, & paulò ante quam hoc dicerem essem mentitus? Ph. Mirum prafligium! P/. Sed nunc faltem monitus, arrige aures, ut deprehendas mentientem. Ph. Arrexi, dic. Pf. Imò jam dictum est, & tu meum mendacium es imitatus. Ph. Tu mihi perfuadebis quòd nec aures habeam nec oculos. Pf. Cum homini fint aures immobiles, ut nec arrigi possint, nec demit. ti, mentiebar te arrecturum aures. Ph. Talibus mendaciis plena est omnis hominum vita. P/. Non talibus tantum. O bone. Nam hæc ludicra funt: funt quæ rem adferunt. Ph. Turpius est lucrum ex mendacio quam ex (a) lotio. Pf, Verum est, inquam; sed iis qui mentiendi nesciunt artem. Ph. Quamigitur tu calles artem? P/. Non æquum est ut te gratis. doceam: numera, & audies. Ph. Non emo malas artes. Pf. Donas igitur gratis fundum tuum? Ph. Non fic infanio. Pf. At ego ex hac arte mea certiores capio fructus quam tu ex tuo fundo. Ph. Manebit tibi ars tua; tantum profer (b) specimen, ut intelligam non ommo vanum esse quod dicis Pf. Accipe igitur specimen: Multis multorum negotiis me met admisceo; emo, vendo, recipio, sumo mutuo, accipio depositum. Ph. Quid tum postea? Ps. Atque hic potissimum capto eos à quibus non facile deprehendar. Ph. Quos? Pf. Stupides, obliviolos, incogitantes, longe semotos, & mortuos. Ph. Certum est mortuos neminem redarguere. Pf. Si quid cui vendo in diem, diligenter annoto in libellis rationem. Ph. Quid deinde? Pf. Ubi reddenda est pecunia, plus imputo mercium emptori quam acceperit. Is si incogitans est aut obliviosus, mihi certum est lucrum. Ph. Quid fi deprehendat? Pf. Profero librum rationalem. Ph. Quid si is doceat & evincat se non accepisse quod imputas? Ps. Reclamo quantum possum. Nam in hac arte prorsus inutilis est pudor: Denique (e) extrema anchora est, ut aliquid comminiscar. Ph. Quid palam deprehensus? Ps. Nihil eft facilius: Erravit

P

P

Sc.

te

ab

it

lu

lit

e id eft, fupremum refugium, Vide prov. de facra anchera.

Erravit famulus, aut ipse lapsus sum memorià, 'Scitum est multas fimul miscere rationes: hic facilities est imponere. Exempli causa: Sunt quædam dispuncta, quòd foluta fit pecunia? funt alia, pro quibus nihil numeratum eft. Hæc in posterioribus codicillis misceo, sic ut nihil dispungam. Ubi supputatur, contendimus, & vinco plerumque, vel perjurio. Eft & hoc artis, ferè rationem ineo cum accincto ad iter, & imparato. Nam mea mihi semper parata sunt. Deponitur aliquid apud me, servo clam apud me, nec reddo. Longum est priusquam reciscat ille ad quem res missa est. Tandem si non licebit inficiari, dico mihi periisse: aut contendo me missife quod non misi; incuso aurigas. Postremo, fi vitare non possum quin reddam, reddo accisum. Ph. Bella verò ars! Pf. Nonnunquam eodem (a) nomine bis accipio a Nomen hie pecuniam, fi liceat : primum domi, deinde illic quò profi- titulus eft deciscor, & nusquam non sum. Interim tempus inducit obli- biti, unde & vionem, confunduntur rationes, aliquis moritur, aut suscipit pro debitorilonginquam peregrinationem : ut omnia pessimè cadant, tur nomina, faltem interim usus sum aliena pecunia. Nonnullos etiam capto specie benignitatis, ut faveant mentienti, sed semper de alieno: de meo nec matri darem teruncium. Quanquam autem in fingulis videatur lucrum exiguum, ex multis tamen (multis enim memet, ut dixi, misceo) nascitur acervus haudquaquam ponitendus. Porrò, nè deprehendar, cum multæ funt technæ, tum illa præcipua; omnes omnium/ epistolas quas possum, intercipio, resigno, ac lego. Si quid obfuturum suspicor, premo, aut si reddo, reddo meo tempore. Ad hæc, inter longo semotos intervallo mendaciis meis serd simultatem. Ph. Quis est hinc usus? Pf. Geminus: Primum, si non præstatur quod alterius nomine promisi, & quo nomine munus etiam accepi, (nam (b) famos hujusmo- b vide prov. di magno vendo) fingo per illum aut illum ftetiffe quo minus fumos vendoperfectum fit. Pb. Quid fi neget ille? Pf. Is procul abeft, et. puta Basiliæ; ego polliceor dare in Anglia. Deinde sit ur. ortà simultate, neuter alteri credat, si quid incuser. Habes specimen artis. P. Ad istam artem nos crassiores solemus vocare furtum, qui fieum vocamus ficum, & (c) Jeapham e Graca voz scapham. Ps. O hominem juris Cæsarei rudem! An licet in- ambigua eft, tendere actionem furti ei qui suppressit depositum, aut qui fed opinor, melius verti abjurat mutuum, aut simili technâ imposuit? Ph. Oportupar ligenem, it. Ps. Proinde vide prudentiam artificum. Ex his plus est a oucasto, lucri, aut certe tantundem, & minusest periculi. Ph. Male quod est folittibi cum tuis technis ac mendaciis. Non enim libet discere, dio.

S

I

S.

e.

m

J.

1

Si

0.

us

ns

6.

15

elis

n.

15:

71

bus accipiun-

Vale.

Vale. Pf. Tu ringere cum tua pannola veritate; ego inte. rim suaviter agam cum meis surtis ac mendaciis, dextro Ulysse ac Mercurio.

• Ulyffes ab
Homero fingirur vafer
ac mendax.
Mercurius
adfert lucrum, vafer
& ipfe ac fu-

ARGUMENTUM.

Naufragium hic navigantium per pericula, varias & fluitas nautarum super. sticiones explicat. Tempestatis descriptio elegans. Falturam vere facium qui res suas & merces pretiosas in mare jaciunt. Nauta B. V. Mariam, D. Christophorum, imò ipsum mare impie inclamant. Non invocandi Santi, sed unus Deus.

« Ex abrupto incipit colloquium, more comediarem.

55 4bpc , bid

Dro debiseri

विशासी अह राजी एक

ANTONIUS, ADOLPHUS.

6 Que nonnihil habeber lucis.

TOrrenda narras. Est isthuc navigare? Prohi-An. (a) T beat Deus nè mihi quicquam unquam tale ve niat in mentem. Ad. Imò quod hactenus memoravi lusus merus est præ his quæ nunc audies. An. Plus fatis malorum audivi ; inhorresco te memorante, quasi ipse periculo interfim. Ad. Imo mihi jucundi funt affi labores. Ea noche quiddam accidit quod magna ex parte spem salutis ademit nauclero. An. Quid obsecro. Ad. Nox erat (6) fublustris. & in summo malo stabat quidam è nautis in galea, (sic enim vocant, opinor) circumspectans, si quam terram videret: huic copit affistere sphera quedam ignea, id nautis tristiffi. mum oftentum est, si quando folitarius ignis est: felix cum gemini. Hos vetuftas credidit (c) Caftorem & Pollucem. An: Quid illis cum nautis, quorum alter fuit eques, alter pugil? Ad. Sic visum est poetis. Nauclerus qui clavo assidebat. Socie, inquit, (nam eo nomine se mutuò compellant nautæ) vidélne quod fodalitium tibi (d) claudat latus? Video, respondet ille, & precorut sit felix. Mox globus igneus delapfus per funes devolvit sese usq; ad nauclerum. Av. Num ille exammatus est metu? Ad. Nautæ affuevêre monstris Ibi panlisper commoratus, volvit se per margines totius navis; indè per medios foros delapsus evanuit. Sub meridiem cœpit magis ac magis incrudescere tempestas. Vidistine unquam Alpes? An. Vidi. Ad. (e) Illi montes (f) verrucæ funt, si conferantur ad undas maris. bamur in altum, licuisset Lunam digito contingere: 900ties demittebamur, videbamur dehiscente terra recla in

in tartara. An. O infanos, qui se credunt mari! Ad. Nauta

frustrà luctantibus cum tempestate, tandem nauclerus to-

tus pallens nos adiit. An. Is pallor præsagit aliqued mig-

num malum. Ad. Amici, inquit, desii esse dominus navis

mez, vicere venti; reliquum est ut spem nostram colloce-

e Vide Plinlb. 2. c. 37.

d Id est adset lateri.
Sic Horatius.
Ut ne teg am
spusio claudámque latus.

e Tempestatis descriptio elegans. f Id est, tubercula. Sic Cato, ni fallor, collem verrucam appellavit.

mus

d

re

ir

na

ap

di

n

qu cu

an

M

ade

das

An

mus in Deo, & quisque se paret ad extrema. An. O vere (a) a ld eft du-Scychicam concionem! Ad. Imprimis autem, inquir, exone. ram. Vide randa est navis. Sic jubet necessitas, durum telum : præstat proverb. consulere vitæ dispendio rerum, quam simul cum rebus interire. Persualit veritas; projecta funt in mare plurima vala plena pretiolis mercibus. An. Hoc erat verè (6) jacturam 6 Jactura facere. Ad. Aderat Italus quidam, qui legatum egerat apud damnum est regem Scotiæ: Huic erat scrinium plenum vasis Argenteis, & jacturam annulis, panno, ac vestimentis sericis. An Is nolebat deci- tur quisquis dere cum mari ? Ad. Non, fed cupiebat aut perire cum (c) damno afficiamicis opibus fuis, aut simul cum illis servari. Itaque refra- tur: hic eras gabatur. An. Quid nauclerus? Ad. Per nos, inquit, liceret vere jactum tibi cum tuis perire folum; sed æquum non est ut nos om- 4 jaciendo nestui scrinii causa periclitemur: alioqui te una cu ferinio e Pro adamadabimus in mare præcipitem. An. Orationem (d) vere tis. nauticam ! Ad. Sic Italus queq; jacturam fecit, multa mala d Semper precans & superis & inferis, quod suam vitam elemento guntur intam barbaro credidisset. An. Agnosco vocem (e) Italicam. manes. Qua Ad. Paulò post venti, nihilo mitiores facti nostris muneri- le est elebus, rupêre funes, disjicêre vela. An. O calamitatem! Ad. Ibi mentum, tarurlus nos adiit nauta. Ad. Concionaturus? Ad. Salutat : illi. Amici, inquit, tempus hortatur ut unufquifq; Deo fe com- e Nam Itali mendet ac mori se præparet. Rogatus à quibusdam nauticæ magno storei non imperitis, ad quot horas se credere posse tueri nave, macho barbanegavit se posse polliceri quicquam, sed ultra tres horas non rum vocant posse. An. Hæc concio durior etiam erat priore. Ad. Hæc quicquid et ubi locutus est jubet incidi funes omnes, ac malum uso est ubi locutus est jubet incidi funes omnes, ac malum usq; ad (f) theca cui inseritur, incidi serra, ac simul cum antennis f Quodvis devolvi in mare. An. Cur hoc? Ad. Quonia fublato aut lace- repostorium. rovelo erat oneri, non usui: tota spes erat in clavo. An Quid interea vectores? Ad. Ibi vidisses miseram rerum faciem : nautæ canentes, Salve Regina, implorabant matrem virginem, appellantes eam stellam maris, reginam cæli, dominam mundi, portum (alutis, aliifq; multis titulis illi blandientes quos nufquam illi tribuunt Sacræliteræ. An. Quid illi cum mari, que nunquam, opinor, navigavit? Ad. Olim Venus agebat curam nautarum, qui nata credebatur ex mari: ea quoni- g Ea natura am desiit curare, suffecta est huic matri non virgini Virgo cem adferat, Mater. An. Ludis. Ad. Nonnulli procumbentes in tabulas ac tranquillet adorabant mare, (g) quicquid erat olei offundentes in un- omnia, etidas, non aliter illi blandientes quam folemus irato principi. am mare, que An. Quid aiebant? Ad.O clementissimum mare! Ogenero- non aliudele. iffimum mare! Oditiffimum mare! O formoliffimum mare, placabilius.

ı

n

.

n

1.

19

1-

nt

j.

us

m

15.

us

di-

fi-

-15

16.

00-

ire

utæ

to-

ag-

3V18

cenus

les funt &

mitefce

a Auctio venditionis genus, in quo licitantibus intenditur pretium. Vulgari joco Batavi dicuntur traffi

Afflictio fa-

mitesce serva. Hujusmodi multa occinebant surdo mari. An. Ridicula superstitio! Quid alii? Ad. Quidam nihil alind quam vomebant, plerique vota nuncupabant. Aderat An. glus quidam, qui promittebat montes aureos Virgini Wal. finghamicæ, si vivus attigisset terram. Alii multa promitte. bant ligno Crucis quod effet in tali loco, alii rurfum quod effet in tali loco. Idem factum est de Maria Virgine, que regnat in multis locis; & putant votum irritum, nisi locum exprimas. An. Ridiculum! quafi Divi non habitent in celis. Ad. Erant qui se promitterent fore Carthusianos. Erat unus qui polliceretur se aditurum divum Jacobum, qui habitat Compostelle, nudis pedibus & capite, corpore tantùm lorica ferrea tecto, ad hæc cibo emendicato. An. Ne. mo meminit Christophori? Ad. Unum audivi non fine rifu qui clarà voce, ne non exaudiretur, polliceretur Christophoro, qui est Lutetiæ in summo templo, mons verius quam fratua, cereum tantum quantus effet ipfe. Hæc cum vociferans quantum poterat identidem inculcaret, qui fortè proximus affistebat, illi notus, cubito tetigit eum, ac submonuit. Vide quid pollicearis, etiamfi rerum omnium tuarum(a)auctionem facias non fueris solvendo: Tum ille voce jam pressiore, ne videlicet exaudiret Christophorus; Tace, inquit, tatue, an credis me ex animi sententia loqui?'Si semel contigero terram, non daturus fum illi candelam febaceam. An. O crassum ingenium! suspicor fuisse (b) Batavum. Ad. Non, sed erat Zelandus. An. Miror nulli in mentem venis. se Paulum Apostolum, qui ipse olim pavigavit, & fracti navi defilierit in terram. Is enim haud ignarus mali didicit miseris succurrere. An. Pabli nulli erat mentio. Ad. Precabantur interim? Ad. Certatim. Alius canebat, Salve regina; alius, Credo in Deum. Erant qui peculiares qualdam preculas habebant, non dissimilis magicis, adversus pericula. An. Ut afflictio facit religiosos! rebus secundis nec Decir religiofor, us, nec Divus quifquam nobis venit in mentem, quid tu interea? nulli Divorum nuncupabas vota? Ad. Nequaquam. An. Cur ita? Ad. Quia non paciscor cum divis. Quid est enim aliud quem contractus juxta formulam, Do, si facias, aut, Faciam, fi facias: Dabo cereum, fi enatem: Ibo Roma, si serves? Ad. At implorabas alicujus divi præsidium? Ad. Nè id quidem. An. Quamobrem autem? Ad. Quia spatiosum est cœlum. Si cui divo commendaro meam falutem, puti Sancto Petro, qui fortasse primus audiet, quòd adstet ostio, prius quam ille conveniat Deum, prius quam exponat eaulan

III

rit

lic

iat

i,

hu

on

enc

it j

ilap

bnd

ice

tre

tis,

causam, ego jam periero. An. Quid igitur faciebas? Ad. Rollà adibam iplum Patrem, dicens, Pater nofter qui es in celis. Nemo divorum illo citius audit, aut libentius donat quod petitur. An. Sed interea non reclamabat tibi conscientia? Non verebaris appellare Patrem, quem tot sceleribus offenderas? Ad. Ut ingenue dicam, deterrebat nonnihil confcientia: fed mox recipiebam animum, ità mecum cogitans, Nullus est pater tam iratus filio, quin si videat eum periclicantem in torrente aut lacu, capillis arreptum ejiciat in ripam. Inter omnes nullus se tranquilius agebat quam mulier quædam, cui erat infantulus in finu quem lactabat. An. Quid illa? Ad. Sola nec vociferabatur, nec flebat, nec pollicebature tantum complexa puellum precabatur tacité. Interea dum navis subinde illideretur vado, nauclerus metuens ne tota folveretur, rudentibus eam cinxit à prora & à puppi. Ad. O misera præsidia! Ad. Interim exoritur quidem facrificus fenex, annos natus fexaginta: nomen erat Adamus. Isabje@is vestibus usque ad indusium, abjectis etiam ocreis & calceis. justit ut omnes itidem pararemus nos ad natandum. Atque rà stans in medio navis, concionatus est nobis ex Gersone ruinque veritates de utilitate Confitendi, hortatus omnes, ut e quisque præpararet & vitæ & morti. Aderat & dominicahus quidam. His confessi funt qui volebant. An. Quid tu? Ad. Ego videns omnia plena tumultus, tacitè confessus sum Deo, damnans apud illum meam injustitiam, & implorans llius misericordiam. Ad. Quo migraturus, si sic perisses? Ad. Hoc committebam judici Deo. Néque enim volebam sse mei ipsius judex : tamen bona quædam ipes interim haebit animum meum. Dum hæc aguntur, redit ad nos naua lacrymabundus. Paret, inquit, se quisque, nam navis non rit nobis usui ad quartam horæ partem. Jam enim locis liquot convulfa hauriebat mare. Paulo post, nauta renunhat nobis se videre procul turrim sacram, adhortans ut Din, quisquis esset ejus templi præses, auxilium implorarehus. Procumbunt omnes & orant ignotum Divum. An. Si omine compellaffetis eum, fortaffis audisset. Ad. Erat notum. Interim nauclerus quantum potest ed navim diriit jam laceram, jam undíque combibentem undas, ac planè ilapfuram, ni rudentibus fuiffet subcincta. An. Dura rerum onditio ¿ Ad. Eò provecti sumus, ut ejus loci incolæ proicerent nos periclitantes; ac procurrentes catervatim in tremum litus, sublatis togis, & galeris in lanceas impois, invitabant ad sese, ac jactatis in coelum brachiis significabane.

e

1

3.

d.

.

12

cit

·e.

re-

m

u-

)e-

in-

m.

eft

125,

ma,

Ad.

[um

puta

Atio,

onat

fam

a Sorex animal quod vulgo glirem vocant. Columella, Vites qua secundum edificia funt, a foricibus aut muribus infeodorerus, in Hiftoria Ecclefiaftica, refert; cum Christiani Serapidis I. dolum, quod grande habe-betur Alexribus frangerent & caput ejus abitalif. fent greges foricum inde procurriffe.

ficabant se deplorare nostram fortunam. An Expecto quid evenerit. Ad. Jam mare totam navim occuparat, ut nihilo entiores essemus futuri in navi quam in mari. An. Hic ad facram anchoram confugiendum erat. Ad. Imò ad mileram Nautæ scapham; exonerant aqua, ac demittunt in mare. In hand omnes fele conantur conjicere, nautis magno tumulu reclamantibus, scapham non esse capacem tanta multitudinis; arriperet fibi quisque quod posset, ac nataret. Res non patiebatur lenta confilia: alius arripit remum, alius contum, alius alveum, alius fitulam, alius tabulam, ac fuo quifq; præsidio nicentes, committunt se fluctibus. An. Quid interim accidit illi mulierculæ quæ fola non ejulabat? Ad Illa omnium prima pervenit ad littus. An. Qui potuit? Ad. Imposueramus eam repandæ tabulæ, & sic alligaveramus ut non facile posser decidere; dedimus illitabellam in manum. qua vice remi uteretur, ac benè precantes exposuimus in fluctus, conto protrudentes, ut abesset à navi, unde erat periculum. Illa læva tenens infantulum, dextra remigabat, An. O viraginem? Ad. Cum jam nihil fuperesset, quidam avulsit ligneam statuam Virginis Matris, jam putrem atque excavatam à (a) foricibus, eamque complexus cœpit natare. An Scapha pervenit incolumis? Ad. Nulli priùs periere, Porrò triginta sese in eam conjecerant. An. Quo malo fato id factum est? Ad. Priùs qu'am posset se liberare à magna navi, illius vacillatione subversa est. An. O factum male! Quid tum? Ad. Ego dum aliis consulo, penè perieram. An. Quo pacto? Ad. Quia nihil supererat aprum natationi. An. Illic subera fuissent usui. Ad. In eo rerum articulo maluiffansor. The- fem vile fuber quam candelabrum aureum. Circumspicienti tandem venit in mentem de ima mali parte : eam quoniam solus eximere non poteram, adscisco socium, huic ambo innixi committimus nos mari, sic ut ego dextrum cornu tenerem, ille lævum. Dum fic jactamur, facrificus ille concionator nauticus medium injecit se in humeros nostros. Erat autem ingenti corpore. Exclamamus. Quis ille tertius? Is perdet nos omnes. Ille contrà placide, Sitis, andriæ, fecu- inquit, bono animo, fat spatii est. Deus aderit nobis. An. Cur ille tam serò cœpit esse notator? Ad. Imò futurus erat in fcapha unà cum dominicano: Nam omnes hoc honoris illi deferebant. Sed quanquam erant invicem confessi in navi tamen obliti nescio quid circumstantiarum, rursus, ibi in ora navis confitentur, & alter alteri manum imponit; interim scapha perit : nam hæc mihi narravit Adamus.

2

S

A

ali

90

en

Lo

du

for

nq

nuc

ac,

mal

dut

Rur

ue s

dm

ron

mita

afti

obu

dnat

utò

in. (

ore :

inta

atu

Quid

a Morpidican

in amilded

beep mu fill

asarto os ci

, structs shell

sorbeing sad

promifeté résigionnur,

Quid actum est de Dominicano? Ad. Is, ut idem narrabat. imploratà divorum ope, abjectis veltibus, nudum se commilit natationi. An. Quos divos invocabat ? Ad. Dominicum. Thomam Vincentium, & nelcio quem Petrum; fed imprimis fidebat Catharinæ Senensi. An. Christus illi non veniebat in mentem? Ad. Ità narrabat Sacrificus. An. Melius entaffet, fi non abjecisset sacram cucullam; ea deposita, qu'i potuit agnoscere illum Catharina Senensis? Sed perge narrare de te. Ad. Dum adhuc volveremur, juxta navim, arbitrio fluctuum huc & illuc se volventem, clavis illisus frangit femut ejus qui tenebat lavum cornu. Sic ille revulfus eff. Sacrificus, precatus illi requiem æternam, fuccessit in locum illius, adhortans me ut magno animo tuerer cornu meum ac strenue moverem pedes. Interim potabamus multum aque false. Aded Neptunus nobis non balneum tantum falfum, fed potionem etiam falfam temperarat, quanquam Sacrificus ei rei monstraret remedium. An. Quod? obsecro. Ad. Quories unda Robis occurreret; ille opposuit occipitium, ore clauso. An Strenuum senem mihi narras. Ad. Ubi jam aliquandiu sic natantes nonnihil promovissemus, sacrificus, quoniam erat miræ proceritatis; Bono, inquit, es animo fentio vadum. Ego non aufus tantum sperare felicitatis. Longius, inquam, absumus à litore quam ut vadum sperandum sit. Imo, inquit, sentio pedibus terram. Eft, inquam, fortallis è scriniis aliquod quod huc devolvit mare. Imò nquit, scalpru digitorum plane sentio terram. Cum adnuc aliquamdiu natassemus, ac rursus sentiret vadum. fic, inquit, quod tibi videtur factu optimum, egotibi cedo malum totum, & vado me credo: simulque expectato fluduum decessu, pedibus sequutus est quanto potuit cursu. Rurfus accedentibus undis, utraq; manu complexus utrumue genu obnitebatur fluctui, occultans sese sub undis quemdmodum solent mergi & anates : rursus abeunte fluctu romicabat & currebat. Ego videns hoc illi succedere, sum mitatus. Stabant in arena qui porrectis inter se prælongis affilibus fulciebant sese adversus impetum undarum, viri obusti & fluctibus assueti, sic ut ultimus hastam porrigeret dnatanti. Eà contactà omnibus in litus se recipientibus, utò pertrahebatur in ficcum. Hac ope fervati funt aliquot in. Quot? Ad. Septem, verum ex his duo foluti funt teore admoti igni. An. Quot eratis in navi? Ad. Quinquainta octo. An. O fævum mare! faltem decimis fuiffet conentum, que sufficient sacerdoribus. Ex tanto numero tam

tam paucos reddidit? Ad. Ibi experti sumus increbibilem gentis humanitatem, omnia nobis mirá alacritate suppeditantis, hospitium, ignem, cibum, vestes, viaticum. An. Quz gens erat? Ad. Hollandica. An. Ista nihil humanius, cum tamen seris nationibus cincta sit. Non repetes, opinor, post. hac Neptunum. Ad. Non, niss mihi Deus ademerit sanam mentem. An. At ego malim audire tales sabulas quam experiri.

ARGUMENTUM.

Colloquium hoc varios gentium mores, & civilitatem in recipiendis & trastanti advenis indicat. Hospitium Lugduni ex solis mulieribus. Gallorum muni in pandockeis suis, qui fabulas narrare solent & jocos. Germani longi individuores in advenis trastandis, rudes & planè inhospiti. Hospites ipsi sui curant equas. Mos accipiendi per hypocaustum. Non parant cænam nis utis prins hospitibus: quotquot en nocte venturi sunt promiscue discumbunt. Omnes idem solvunt, quantumvis alii plus duplo alsorbuerint vini.

BERTULPHUS, GULIELMUS.

8

a

li

li

fa

fa

m

pr

pl

ac fat

hy

bu exi Be.

os, dis

qu

que

bl

i tı

am

br

en

m.

on

oti

Ur ita vilum est plerisque biduum aut tridium com. morari Lugduni? Ego femel iter ingressus non conquiesco donec pervenero quò constitui. Gu. Imò ego admi. ror quenquam illine avelli posse. Be. Quamobrem tandem? Gu. Quia illic locus est unde non poterant avelli socii Ulyssis. Illic Sirenes... Nemo domi fuæ tractatur melius quam illic in (a) pandocheo. Be. Quid fit? Gu. Ad mensam semper adftabat aliqua mulier quæ convivium exhilararet facetis ac leporibus. Et est illic mira formarum felicitas. Primum adibat Materfamilias, quæ falutabat, jubens nos hilate elle, & quod apponeretur boni consulere. Huic succedebat filia, mulier elegans, moribus ac lingua adeò festivis, ut polfit vel iplum (b) Catonem exhilarare. Nec confabulanturut cum holpitibus ignotis, fed veluti cum olim notis ac familiaribus. Be. Agnosco Gallicæ gentis humanitatem. Gu. Quo niam autem illæ non poterant adelle perpetud, quod ellent obeunda munia domestica, reliquique convivæ confalutandi, continenter adstabat puellula quædam ad omnes joco instructa; una latis erat omnium jaculis excipiendis: hat sustinebat fabulam, donec rediret filia. Nam mater ent natu grandior. Be. Sed qualis erat tandem apparatus! Nam fabulis non expletur venter. Gu. Profecto lautus, u ego miser illos tam vili posse accipere hospites. Rursus peracto convivio, lepidis fabulis alunt hominem, nè quid obrepat tædii. Mihi videbar domi ese, non peregré. Br. Qui in cubiculis? Gu. Illic nusquam non aderant aliquot puelle ridentes

a Hospitium publicum ità dictum quèd in eo omnes promiscué accipiuntur.

b Cato tetricus & moribus asperis, ab authoribus prædicagur.

12,13

ridentes, lascivientes, lustrantes: ultrò regabant fi quid haberemus vestium fordidarum; eas lavabant, ac lotas reddebant. Quid multis? nihil illic vidimus præter puellas ac mulieres, nifi in stabulo : quanquam & huc frequentes irrumpebant puelle. Abeuntes complectuntur, tantoque affectu dimittunt, ac fi fratres effent omnes, aut propinque cognationis. Be. Fortaffis iffi mores decent Gallos. Mihi magis arrident Germaniæ mores, utpote masculi. Gu. Mihi nunquam contigit videre Germaniam; quare te quæso, nè gravere commemorare quibus modis accipiunt hospitem? Be. An ubique sit eadem tractandi ratio nescio; quod ego vidi narrabo. Advenientem nemo falutat, ne videantur ambire holpitem. Id enim fordidum & abjectum existimant. & indignum Germanica severitate. Ubi diu inclamaveris tandem aliquis per fenestellam * æstuarii (nam in his de- " Id eft; hy) gunt fere usque ad solftitium æstivum) profert caput non pocaustialiter quam è testa prospicit testudo. Is rogandus est an Hoc Græcum est, illud Les liceat illic diversari. Si non renuit, intelligis dari locum. tinum, Rogantibus ubi sit stabulum, mota manu commonstrat. Illic licet tibi tuum equum tractare tuo more. Nullus enim famulus manum admover. Si celebrius eft diversorium, ibi famulus commonstrat stabulum, atque etiam locum equo minime commodum. Nam commodiora servant venturis. præsertim nobilibus. Si quid causeris, statim audis, Si non placet, quære aliud diversorium. Fænum in urbibusægrè ac perparce præbent, nec multò minoris vendunt quam ipam avenam. Ubi consultum est equo, totus commigras in hypocaustum, cum ocreis, sarcinis, luto; id est unum omnibus commune. Gu. Apud Gallos designant cubicula ubi sese exuant, extergant, calefaciant, aut quiescant etiam, si libeat. Be. Hic nihil tale. In hypocausto exuis ocreas, induis calceos, mutas, si voles, indusium; vestes pluvià madidas suspenis juxta hypocaustum, ipse te admoves, ut sicceris. Est & qua parata, si libeat lavare manus, sed ità munda plerumque, ut tibi post alia quærenda sit aqua qua lotionem eam blass, Gu. Laudo viros nullis deliciis effæminatos. Be. Quod tu appuleris ad horam à meridie quartam, non coenabis amen ante nonam, nonnunquam & decimam. Gs. Quambrem? Be. Nihil apparant nisi videant omnes, ut ealem opera ministretur omnibus. Gu. Quærunt compendim. Be. Tenes. Itaque frequenter in idem hypocaustum onveniunt octoginta aut nonaginta, pedites, equites, ne otiatores, nautæ, aurigæ, agricolæ, pueri, fæminæ, fani,

1. 1.

3

15,

IC

er

115

m tt

10 10-

nt

di,

COS

rat

15 }

ut

et-

uid

Etit caput, alius abstergit sudorem, alius repurgat perones aut ocreas, alius eructat allium. Quid multis? Ibi lingua-

n

91

n

ap

ar

pa

ru

G

105

hu

bat

ic

n

u

hei

tu

ori ib

or

is gr

ig

bn

bill

nt

lan) 6

. P

am ti

bd

fan

tu

our afe

m vii

"Id eft, vita zeroti. Gr. Ifthuc vere (a) coenobium eft. Be Aliusibi pe-

6 Vide pro-Semper aliquid adfert novi.

Oreen Daniel

SEE, Florida SEE

rum ac personarum non minor est confusio quam olim in turri Babel. Quod fi quem conspexerint peregrina gentis. qui cultu dignitatis nonnihil præ se fert, in hunc intenti funt omnes, defixis oculis contemplantes, quali novum aliquod animantis genus adductum sit (b) ex Africa; adeò ut verb. Africa posteaguam accubuerint, reflexo in tergum vultu continenter aspiciant, nec dimoveant oculos, cibi immemores. Gu. Romæ, Lutetiæ, ac Venetiæ nemo quicquam miratur, Be. Nefas est interim tibi quicquam petere. Ubi jam mulu est vespera, nec sperantur plures adventuri, prodit famulus fenex, barba cana, ronfo capite, vultu torvo, fordido vestitu. Gu. Tales oportebat Cardinalibus Romanis esse à poculis? Be. Is circumactis oculis tacitus dinumerat quot funt in hypocausto: quò plures adesse videt, hòc vehementiùs accenditur hypocaustum, etiamsi alioqui Sol æstu sit molestus, Hæc apud illos præcipua pars est bonæ tractationis, si sudore diffluant omnes. Si quis non affuetus vapori aperiat rimam fenestræ ne præfocetur, protinus audit, Claude Sirespondeas, Non fero; audis, Quære igitur aliud diversorium. Gu. Atqui mihi nihil videtur esse periculosius quam tam multos haurire eundem vaporem, maximè resoluto corpore, atq: hic capere cibum, & horas complures commorari. jam enim omitto ructus alliatos, ventris flatum, & halitus putres: multi sunt qui morbis occultis laborant, nec ullus morbus non habet fuum contagium. Certè plerique scabiem habent Hispanicam, sive ut quidam vocant, Gallicam, cum st natura calida omnium nationum communis. Ab his opinor non multò funt: Vocan- minus esse periculi quam a leprosis. Jam tu divina quantum discriminis sit in pestilentia. Be. Sunt viri fortes, istaritherms que dent ac negligunt. Gu. Sed interim multorum periculo fortes sunt. Be. Quid facias? Sic affueverunt, & constantis est d'Ironice di- animi non discedere ab instituto. Gu. Arqui ante anno xit Garyme- viginti quinque nihil receptius erat apud Brabantos quam dem, quod (6) thermæ publicæ : eæ nunc frigent ubique. Scabies enim licatus Jovi nova docuit nos abstinere. Be. Sed audi cætera. Post redit fit à Poculis, ille (d) barbatus Ganymedes, ac linteis insternit mensat at mox, tor- quot putat esse satis illi numero. Sed ô Deum immortivus ille Ga- lem, quam non (e) Milefiis! cannabea diceres ex antenni e Texta mol- detracta. Destinavit enim unicuique mensæ convivas ad minimum octo. Jam quibus est notus mos patrius, accumbunt

priè quæ fuà tur item artificialiter calescunt. tia.

-mirsd was Singing with

-93 Yoursel

shine andere

-houseall

Joseph renty

ubi cuique libitum fuerit. Nullum enim discrimen inter pauperem ac divitem, inter herum ac famulum. Gu. Hæc eft illa vetus æqualitas, quam nunc è vita fulmovit tyrannis. Sicopinor vixiffe Christum cum fuis discipulis. Be. Postquam accubuerunt omnes rurfum prodit torvus ille Ganymedes, ac denuò dinumerat sua sodalitia : mox reversus apponit singulis pinacium ligneum, & cochleare ex eodem argento factum, deinde cyathum vitreum, aliquantò post panem; eum fibi quisque per otium repurgat dum coquunrur pultes. Ità nonnunquam fedetur ferme horæ spatio. Gu. Nullus hospitum interim efflagitat cibum ? Be. Nulus cui notum sit regionis ingenium. Tandem apponitur vihum, Deus bone! quam non fumofum. Non aliud oportebat bibere Sophistas: tanta est subtilitas & acrimonia. Quodo i quis hospes, etiam oblata privatim pecunia, roget ut aliunde paretur aliud vini genus : primum dissimulant, sed eo ultu quali interfecturi: si urgeas, respondent, Hie diverati funt tot Comites & Marchiones, neque quisquam quetus est de vino meo, si non placet, quære tibi aliud diverbrium. Solos enim Nobiles suz gentis habent pro homiibus, & horum infignia nufquam non oftentant. Jam igior habent offam quam objiciant latranti stomacho: mox nagna pompa veniunt disci. Primus ferme habet offas pais madefactas jure carnium, aut, si dies est pisculentus, jure guminum. Deinde aliud jus post aliquid carnium reoctarum aut salsamentorum recalfactorum; rursus pultis iquid; mox aliquid folidioris cibi; donec probè domito pmacho apponant carnes assas aut pisces elixos, quos non offis omnino contemnere; fed hic parci funt & fubitò tolnt. Hoc pacto totum convivium temperant, quemadmo-Im solent actores fabularum; qui Scenis admiscent Choros; isti alternis miscent offas ac pultes. Curant autem ut extremus actus fit optimus. Gu. Et hog est boni Poëræ. a Sententis Porrò piaculum fit, fi quis interim dicat, tolle hunc di- Alluditurad um, nemo vescitur. Desidendum est usque ad præscriptum actus fabulæ atium, quòd illi clepsydris, ut opinor, metiuntur. Tandem quorum ultipdit ille barbatus, aut (b) pandocheus iple, vestitu minimum mus est quinfamulis differens: rogat, ecquid animi nobis sit. Mox ad-tur vinum aliquod generosius. Amant autem eos qui mum fabula bunt largius, cum nihilo plus folvat ille qui plurimum attum. plerit vini quam qui minimum. Gu. Mirum gentis inge. 6 Iple hospe m. Be. Cum nonnunquam fint qui duplo plus absumant qui accipit vino quam folvant pro convivio. Sed antequam finiam,

n

r-

fit

tò

0

ri-

11.

eft

101

àm

im

dit

125

rtami

mi-

unt

ubi

a Mirat tabulam fignificat, propriè latam & tenuem, unde diminutivum pinacium, quod nunc protabella, nunc pro scutella

ponitur.

d Id eft, indogenas, aiunt enim Anglos czzeros ex Gallis & ex Saxonibus effe mixtos.

hoc convivium, dictu mirum quis sit ibi strepitus ac vocum tumultus, postquam omnes coperunt incalescere potu. Quid multis? Surda omnia. Admiscent se frequenter ficti moriones; quo genere hominum, cum nullum sit magis detestandum, tamen vix credas quantopere delectentur Germani. Illi cantu, garritu, clamore, faltatione, pulfu, faciunt ut hypocaustum videatur corruiturum, neque quisquam alterum audiat loquentem. At interea videntur sibi suaviter vivere; atque illic desidendum est volenti nolenti, usque ad multam noctem. Gu. Nunc tandem absolve convivium. Nam me quoque rædet tam prolixi. Be. Faciam, Tandem sublato caseo, qui vix illis placet nisi putrisac vermibus scatens, prodit ille barbatus, adferens secum (a) pinacium escarium, in quo cretà pinxit aliquot circulos ac semicirculos: id deponit in mensa, tacitus interim ac tristis, Charontem quempiam diceres. Qui agnoscunt picturam, deponunt pecuniam, deinde alius atque alius, donec expleatur pinacium. Deinde notatis qui deposuerunt supputat tacitus: fi nihil delit, annuit capite. Gu. Quid fi quid fuperfit ? Be. Fortaffe redderer, & faciunt hoc nonnunquam. Gu. Nemo reclamat iniqua rationi? Be. Nemo qui fapit: Nam protinus audirer, Quid tu es hominis? Nihilo plus folves quamali. Gu, Liberum hominum genus narras. Be. Quod fi quiser itinere laffus cupiat mox à cœna petere lectum, jubeturespettere donec ceteri quoq; eunt cubitum. Gs. Videor min b Ubi æque- videre civitatem (b) Platonicam. Be. Tum fuus cuique nidu lia funt omnium omnia.

enim ibi lecti funt & præterea nihil quo utaris, aut (c) quoi

g Quo furaris. fareris. Gu. Illic mundities eft? Be. Eadem que in convivio lintea forte lota ante menses sex. Gu. Quid interim in de equis? Be Ad eandem disciplinam tractantur ad quam ho mines. Gu. Sed est eadem ubique tractatio? Be. Alicubi d vilior est, alicubi durior quam narravi; verum in gener talis est. Gu. Quid si ego tibi nunc narrem quibus mod hospites tractentur in ea parte Italiæ quam Longobardia vocant, rurfus in Hispania, deinde in Anglia & in Wallin Nam Angli partim Gallicos, partim Germanicos mores tinent, ut ex his duabus gentibus mixti. Walli se prædica (d) aulox Sovas Anglos. Be. Quafo te ut narres, Na mihi nunquam contigit eas adire. Gu. In præfentia none otium. Nam Nauta justit adessem ad horam tertiam, " vellem relipqui, & habet farcinulam: aliàs dabitur oppo tunitas ad fatietatem usque garriendi. ARG

d

m 0

A fit ac

CO

fug

rer

lùo

ôb

ars,

Op

mu

tuat

Tu

abe

dru

ARGUMENTUM.

Divinum certe colloquium, quod lupanar ipfum castum facit! Deus non potest falli, ejus oculus in abditissima penetrat. Adolescentibus pudicitiam cura eft debere. Puella ad quaftum exposita ab institute non minus turpi quam erumnofo revocatur.

5

.

0 n:

1.

1.

1-

m

110

n-

nt

12-

6

or-

re-

nus

lii.

ex

er-

ihi

ùm

nod

110

t de

ho

id

nen

od

lia

5 0

cal

ne

ADOLESCENS ET SCORTUM.

LUCRETIA, (a) SOPHRONIUS. a Continent,

temperans,

Lu. [Uge, mi lepidissimei Sophroni, tandem nobis redditus es? nam mihi videris abfuiffe feculum. Prima fronte vix te agnoscebam. So. Quamobrem, mea Lucretia? Ly Quia pro imberbi nobis redisti barbatulus, Quid rei est. meum corculum? Nam videre folito torvior. So. Cupio tecum feorfum colloqui familiarius, Lu. Au, au: non folze fitmus, mea mentula? So. Secedamus in locum fecretiorem. La. Age, concedamus in cubiculum interius, fi quid libet. So. Nondum hic locus mihi videtur fatis fecretus. Lu. Unde ifte novus pudor? est mihi (b) museion ubi repono mun- b Pro secredum meum, locus adeo obfcurus ut vix ego te vifurus fim tiore cubicuaut tu me. So. Circumspice rimas omnes Lu. Rima nulla lo dictum et eft. So. Nullus eft in propinguo qui nos exaudiar & Lu. Ne musca quidem, mea lux. Quid cunctaris? So. Fallemus hie oculos Dei? Lu. Nequaquam ; ille perspicit omnia, Se. Et Angelorum? Lu. Illorum oculos non licet effugere. So. Out fir igitur ut non pudeat homines id facere coram oculis Dei ac tellibus fanctis Angelis, quod puderet facere in confpedu hominum? Lu. Quid hoc novæ rei est? venisti huc concionaturus? Indue cucullam Franciscanam, conscende fuggestum, & audiamus te; barbatule. So. Nec istud gravarer facere, fi te queam ab isto vitæ genere revocare, non folum turpissimo verum etiam miserrimo. Lu. Quamobrem? ô bone. Victus alicunde parandus est. Sua quemque alic ars. Hoc of nostrum opificium, hic (e) fundus noster. So. e Id eft, re-Optarim, mea Lucretia, ur excussa paulisper ista animi re. dims. Nam mulentia, rem ipsam mecum consideres: Lu. Serva concione fructus antuam in aliud tempus; nunc (d) vivamus, mi Sophroni. So. nuos reddit Tu quæstus gratia facis quicquid facias. Lu. Non multum a Pro gauaberrafti à Scopo. So. Nihil decidet tuo lucro, dabo qua- deamus, five druplum ut aufcultes tantum. Lu. Dic quæ voles. So. Pri- lati agamus;

mum illud mihi responde. Habesne quæ tibi male volunt? Lu. Non unam. So. Et quas tu viciffim odifti? Lu. Ut merentur. So. Proinde si possis illis facere rem gratam, face. resne? Lu. Citiùs miscerem illis toxicum. So. Atqui cogita nunc, an illis quicquam potueris facere gratius quam quod vident te vivere hanc vitam dedecorosam ac miserrimam? Quid autem poteras facere molestius iis qui tibi benè volunt? Lu. Sic erat fatum meum. So. Jam quod effe folet omnium difficillimum iis qui deportantur in Insulas, aut relegantur ad extremos orbis barbaros, hoc tu tibi tuapte Sponte Sumplifti. Lu. Quidnam est istud? So. An non sponte renunciasti omnibus affectibus, patri, matri, fratribus, fororibus, amitæ, materteræ, cæterifque quofcunque tibi natura conjunxit? Nam & illos tui pudet, nec tu fustines in illo. rum venire conspectum. Lu. Imò feliciter commutavi affe-Eus meos; pro paucis enim nunc habeo plurimos, quorum tu es unus, mihi fratris loco semper habitus. So. Mitte jocos, ac rem ipfam, ut habet, expende ferió. Que tam multos hahet amicos, ea nullum habet amicum, mihi crede, Lucreria, Nam qui ad te commeant, non habent te pro amica, sed pro matula porius. Vide quò teipsam dejeceris, misera, Christus te tam charam habuit, ut te suo sanguine redemerit, ut te cœlestis hæreditatis consortem esse voluerit, & tu te facis cloacam publicam, ad quam commeant quilibet fordidi, impuri scabiosi, suamque spurcitiam in te repurgant. Quòd fi nondum eius lepræ contagium quam vocant scabiem Hispanicam attigit te, non diu poteris effugere. Quod si fiat, quid te infelicius, etiamfi cætera effent fecunda, puta res & fama? Quid aliud eris quam vivum cadaver? Matri gravabaris esse morigera: nunc servis lenæ turpissimæ. Parentis audire monita tædebat: hic fæpe tibi vapulandum est ab ebriis & infanis scortatoribus. Pigebit aliquid operis facere domi quo victum quæreres: hic quos tumultus, quæ pervigilia fustines? Lu. Unde nobis hic concionator novus? So. Jam mihi & illud fac cogites: Ifte forme flos qui tibi conciliat amatores, brevi defluxerit. Quid tum facies, mifera? Quod sterquilinium te fuerit abjectius? Fies ex meretrice lena. Non omnibus contingit ista dignitas, & fi contingat, quid sceleratius? aut quid diabolicæ maliciæ vicinius? Lu. Yera sunt, mi Sophroni, propemodum que dicis omnia. Sed unde tibi ista nova sanctimonia, qui soleasesse nugator omnium nugacissimus? Nemo te uno frequentius aur intempestivius huc commeabat. Audio te suisse Roma. So. Fui,

m

da

in

tir

ter

un

ffa

ani ad

flex

mei

pia tati

Fil

Pari

So. Fui. Lu. Atqui indè folent redire deteriores. Quo pacto tibi diversum accidit? So. Dicam: quia non eodem animo modoque Romam adii. Cæteri ferè ideò eunt Romam, ut redeant deteriores : & ad eam rem ibi suppetunt affatim occasiones. Ego cum probo viro profectus sum, cujus horratu pro lagena libellum mecum attuli, Novum Testamentum ab Erasmo versum. Lu. Ab Erasmo? Aiuntillum effe sesquihæreticum. So. Num & huc pervenit illius viri nomen ? Lu. Nullum celebrius apud nos. So. Vidistin' hominem? Lu. Nunquam; sed optarim vidisse, de quo tam multa audivi mala. So. Fortaffis à malis. Lu. Imò à viris reverendis. So. A quibus? Lu. Non expedit dicere. So. Quamobrem? Lu. Quia fi tu effatires, & res permanaret ad illos, meo questoi non minima portio decideret. So. Ne metue: lapidi dixeris. Lu. (a) a Eft hoc ufu Admove aurem. So Inepta, quid opus est admota aure cum receptum, ut fimus soli? An ne Deus exaudiat? Proh Deum immorta. res silendas, lem! video te piam meretricem, quæ mendicos (b) fubleves etiamsi duo eleemolyna. Lu. At ego ex istis mendicis plus capio lucri agro, tamen quam ex vobis divitibus. So. Spoliant matronas bonas ut qui loquitur effundant in meretrices malas. Lu. Sed perge de libro. So. dicat voce Faciam, & præstat. Ibi me docuit Paulus, qui nescit mentiri, submissiore, quod nec scorta nec scortatores regni calestis bereditatem cum nihil sit em/equentur. Hoc ubi legissem, sic coepi cogitare apud me. 6 videtor Modica res est quam expecto ex hæreditate paterna, & tamen fignificatie malim renunciare scortis omnibus quam à patre exhæredari; nescio quid quanto magis cavendum est nè me exhæredet Pater coele- mendicitaflis? Et adverfus exhæredantem aut abdicantem patrem ali tem professis; quod præsidium porrigunt humanæ leges: adversus exhæredantem Deum nihil eff (c) fuffugii. Itaque mihi protinus e Alias fas. interdixi omnem scortorum usum. Lu Si quidem possis con- fragii. tinere. So. Bona continentiæ pars est, ex animo continentem esse velle. Postremò, superest extremum mali-remedium, uxor. Romæ in pænitentiarii finum totum (d) Augeæ d vide profabulum effudi. Is multis prudenter hortatus ad puritatem, verbium, de animi & corporis, ad facram lectionem, ad crebras preces, diu collectionem ad vitæ fobrieratem; pro pæna nihil aliud indixit quam ut fordibus. flexis genibus ad summum altare dicerem Psalmum Miserere mei, Deus: &, si mihi suppeteret pecunia, darem egenti cuipiam Carolinum unum. Admiranti mihi quod pro tot fcortationibus tantillum pœnæ infligeret, satis facete respondit, Fili, inquit, si verè pœnitet, si vitam commutas, nihil moror penam: sin pergas, ipsa libido tandem abs te plus satis peparum exiget, etiamsi sacerdos non indicat. Me vide lippum,

b

ì

1-

15

15

tremulum, incurvum : At olim talis eram qualem te hace nus fuisse prædicas. Sic ego resipui. Lu. Ergò, ut video, per didi meum Sophronium. Se. Imò lucrifecisti. Nam antè perierat, nec sibi amicus, nec tibi: Is nunc te verè amat ac tuam fitit falutem. Lu, Quid igitur fuades, mi Sophroni? So. Ut quam primum te subduças ab ista vita. Adhuc puel. la es : quod contractum est labis potest elui. Aut nube marito; nos aliquid ad dotem conferemus: aut confer te in collegium aliquod facrum, quod lapfas recipit: aut commutato loco dedas te in familiam aliquius honeste matrone. Ad horum quodlibet offero tibi operam meam. Lu. Amabò te, mi Sophroni, circumspicito: sequar tuum consilium. So. Sed interim hinc te submoveto. Lu. Hui! tam citò? Si. Cur non potius hodie quam cras, si dilatio damnum habet, mora periculum? Lu. Quò me vertam? So. Colliges omoub ilman nem mundum tuum, eum trades mihi velperi; famulus clam deferet ad fidelem matronam : aliquanto post ego te producam, veluti deambulandi gratia: apud eam matronam latitabis meo fumptu, donec tibi prospexero : id fiet brevi. Lu. Age, mi Sophroni, trado me totam in tuam fidem. So. Gaudebis olim facto.

the order interprise A.R.G.U.M.E.N.T.U.M.

Omuivium Poeticum doces findiofes convivari : Inter quos Parfimenta cum festi. witate; bilaritas: fina turpilognio literatis fabulis condire debet convivium, Jambi cruenti. Poeta vizi judicio paruno admirando. Bona famula tru dotes primaria, Fidelitas, Deformitas, Ferocitas. Locus ex Eunuchi Teren-tians prologo illustratur. Locus in Epodis Horat, ad Canadam. Locus Semeca. Mind agere, nibil agere, male agere. Locus Ariflot. Elenchor. explicatur. Thema Postice variatur, diverso metro. Sententia desumuntur es floribus & arberibus in borto. Carmina item Graca componuntur.

HILARIUS, LEONAR DUS, CRATO, CON VIVÆ, MARGARETA, CARINUS, EU-BULUS, SERULIUS, PARTHENIUS, MUS, fervus Hilarii.

metri funt ufque ad Euge.

Alia d & ramen benificalle

· Iambici tri- Hi. * [Evis apparatus, animus eft lautiffimus. Le. Canam finiftro es aufpicatus omine. Hi. Imo abstromen trifte. Sed cur hoc putas?

Le. Cruenti lambi hand congruent convivio.

Cr. Euge, certum est adesse Musas, effluunt carmina imprudentibus, folki displant da zoprobil nimino la

(a) Hi.

(a) Hi. Si rotatiles trochaes mavelis, en accipe; a Trochaici Vilis apparatus bic eft, animus eft lautiffimus.

er

ntè

nat

113

el-

na-

In

u-

ıæ.

bò

So.

et,

n-

us

te

0-

et

n

13

ŀ

Quanquam & Iambi olim ad rixas & pugnas nati, post didicerunt omni fervire materia. O pepones! habetis pepones in horto nostro natos. En (b) lactucas fessiles, succo te- 6 Quod non nerrimo suo nomini respondentes. Has delicias quis sanus erigunt, sed non præferat apris, murænis & attagenis ? Cr. Si licet in humi sparconvivio Poetico vera loqui, quas tu lactucas vocas betæ funt : gunt fe. Hi. Hoc omen avertant Superi. Cr. Sic res habet : vide figuram. Tum ubi fuccus lacteus? ubi molles aculei? Hi. Facis ut addubitem. Heus, accerse huc famulam. Margareta. Tisiphone, quid tibi venit in mentem, ut pro lactucis nobis apponeres betas? Ma. Data opera feci. Hi. Quid ais, venefica? Ma. Volebam experiri, an inter tot Poëtas ellet qui lactucam dignosceret a beta; nam scio te non posse dignoscere? Discite mihi bona fide, quis animadvertit effe betas? Con, Crato. Ma. Facile divinabam non fuiffe Poëram, Hi, Si quid tale posthac designaris ego te pro Margareta, vocabo e Allodit ad (c) bliteam. Co. Ha ha he! Ma. Ifte nomenclature nec obe- gemman horem me reddunt, nec macilentiorem. Sape vicies in laudatiffdie mihi commutat nomen: Ubi quid cupit eblandiri, vo- mam , & Greci beram cat me (d) Galateam, Euterpen, Calliopen, Callirrhoen appellant Melissam, Venerem, Minervam, quid non? Ubi quid sto- Baltor unde machatur, repente fio Tifiphone, Megæra, Alecto, Medufa, bliteos ap-Baucis : aut aliud quicquid illi fuggefferit (a) fplendida. pellant ftul. bilis. Hi. Abi hinc cum tuis betis, Blitea. Ma. Quorsum tos ac nihili, attinebat huc evocare? Hi. Ut redires unde veneras? Ma. vilis, & infi-Vetus dictum eft, Proclivius est evocare cacodamone quam pida herba abigere. Con. Ha ha he, apposite. Ut tibi res habet, Hila- eft. ri, opus est aliquo carmine magico quo illam hino abigas. Hi. a colore ta Habeo in promptu.

(f) Deuxels randacides, Lux & ayer unus diant. Ma. Quid ais? Ælope, Cr. Cave tibi, Hilari: impinget & nomen Colaphum: fic abegisti tuo Graco carmine, O magnu egregium! Hi. Quid tu credis, Crato, esse hanc? Ego tali carmine abegiffem decem magnos oacodæmones. Ma. Pili non facio Callirrhoe, tuos versus Græcanicos. Hi. Adhibendus est igitur, nt video, nympha, bombus magicus; aut, si nec hic sufficit, (x) Mercu- quod pulchre

pè; à dele-Stando. Mueft. Calliope à pulchaisu. fluat: Melif-

fa, apis opinor fuiffe ancillam Chrysippi : Baucis, anus & paupercula apud Ovid. . Allufit ad illud Horat. Sive aliud nomen, justi quod splendida bilis, id eft, infania. f Hoc carmen Plin. indicat usurpari solere in magicis remediis, id est, Fugite cantharides, lupus erudelis vos persequitur. Cantharis insecti genus venenum habens lethale. g Hac virge dat & adimit somnos, hac animas evocat orco, & rursum quos velit in tartura mittit, Lege Virg. 4. Æn.

rii

bet a monty with the second

rii caduceum. Cr. Mea Margareta, scis Poëtarum genus effe afflatum; non aufim dicere furiofum : rogo te ut iftam rixam in aliud rempus proroges, nósque hac cœna vel mea causa fuaviter tractes. Ms. Quid mihi cum iftius versiculis. Sæpenumero cum est eundom ad macellum non habet quod numeret, & interim cantillat verficulos. Cr. Sic funt Poë. tæ. Sed age, fac fodes quod dico. Ma. Equidem faciam in tuam gratiam, quoniam novi te probum, qui nunquam contriveris cerebrum tuum in ejulmodi deliramentis; ac. demiror quo fato in hunc incideris chorum. Cr. Unde id conjectas? Ma. Quia nasus obesior, & oculi nitentes, & corpus succulentum. Nunc mihi hujus nasum contemplare & rifum Sardonium. Cr. Sed obsecro, meum suavium. ut istam iram mibi condones. Ma. Abeo, nec postulo nt quisquam caterorum hoc nomine mihi gratias agat, Hi. Abitne jam? Ma. Non tam procul quin audiat te. Mus. lam est in culina, secum nescio quid murmurans. Cr. Famulam habes minime mutam. Hi. Aiunt bonam famulam oporle proprieta- tere tribus dotibus effe præditam ; ut fit fidelis, ut fit deformis, ut fit ferox, quam vulgo malam vocant. Fidelis non diminuet rem, deformem non ambiunt proci, ferox facile quetur jus heri fui. Nam aliquoties opus est non solum lingua, verum eriam manibus. Hæc mea è tribus duas habet virtutes, desormis juxta ac mala; de fide dubito. Gr. Linguam audivimus, sed ego metuebam tibi à manibus. Hi. Admovete manus peponibus: de lactucis actum eft. Etenim fi nunc juberem apponi lactucas, fat fcio, carduos apponerer. Sunt & melones, si quis hoc genere magis capitur. En fici recentes: modò decerptos à matre teffatur lac in pedunculo. A ficis solet aqua sumi, ne quid obliment ftomachum. En habetis è limpidissimo fonticulo vivam ac frigidiffimam, utilem & vino diluendo. Cr. At ego nescio utrum diluam vinum aqua, an aquam vino, adeò mihi hoc vinum videtur haustum ex eodem fonticulo Musarum. encilla . Hi. Tale vinum conducit acuendis ingeniis Poëtarum : vos crassi crassis delectamini. Cr. Utinam Crassus essem ille beatus. Hi. Ego malim effe Codrus aut Ennius. Quandoquidem mihi contigit habere convivas tam multos, támque infigniter eruditos, non committam ut nihilo doctior eos dimittam. Est-locus in prologo Eunuchi qui multos torquet. Nam plerique codices sic habent, can har who is grained morning to the started and a second started and the sta

This warms of \$100 may when the sone name with the state of the the the

16. - Allen

Sand San

anna boun 6

I de Come land

ten. Finter.

Said &

Starting Sile

Sic existimet, Sciat

Responsum, non dictum esse, quia lasit prior, Qui bene vertendo, & eas describendo male, &c.

In his verbis desidero sensum argutum ac Terentio dignum. Nec enim ideo læsit prior, quia malè vertit Græcas sabulas; sed quia Terentianas carpserat. Ex. Juxta vulgò jactatum proverbium, Qui pessimè canit, primas incipiet. Cum essem Londini apud Thomam Linacrum, virum sic in omni genere Philosophiæ doctissimum, ut nihilo seciùs has Grammaticorum minutias ad unguem calleat, ostendit mihi codicem mirà vetustate in quo sic habebatur scriptum.

Sic existimet , Sciat,

Responsum, non dictum esse, quale sit priùs, Qui bene vertendo, & eas describendo malè, Ex Gracis bonis Latinas fecit non bonas; Idem Menandri phasma nunc nuper dedit.

Sic autem ordinandus est sermo, ut quale sit indicet subiciendum exemplum prioris dicti. Minitabatur se vicissim reprehensurum aliquid in fabulis ejus à quo fuerat reprehensus. Arque hic negat videri debere convitium, sed responfum. Qui laceffit, jacit dictum; qui regerit laceffitus, responder. Hujus rei promittit exemplum; quale sit, quod Græcis dicitur ofor, Latinis quod genus, aut veluti, five videlicet, aut puta. Deinde subjicit reprehensionem, in qua prins adverbium respondet ad alterum adverbium veluti diversum, quod sequitur, nuper; quemadmodum pronomen qui respondet ad dictionem idem. Veteres enim Lavinii fabulas in totum damnat, quoniam jam exciderant ex hominum memoria. In his quas nuper dedifset certa notat loca. Mihi videtur hæc germana lectio, verusque Comici sensus, nisi quid dissentit senatus populusque Poeticus. Con. Imò pedibus omnes in tuam descendimus sententiam. Eu. At ego vicissim à vobis quiddam leve ac facillimum discere cupiam, quo pacto metiendus sit hic verficulus.

Ex Gracis bonis Latinas fecit non bonas.

Micate digitis. Hi. Opinor more veterum elidi s, ut secundo loco sit anapæstus. Mu. Accederem, nisi casus auserendi desineret in is natura longam. Itaque submota consonante nihilominus manet longa vocalis. Hi. Vera prædicas. Cr. Si quis illiteratus & ignotus ingrederetur planè crederet nos inter nos micatione digitorum rusticorum

ludum renovare. Le. Nos, quantum video, frustrà micamus digitis: tu, si potes, expedi. Eu. Videre quantula res non. nunquam torquet homines etiam eruditos: præpositio ex pertinet adfinem carminis præcedentis.

Qui bene vertendo, & eas describendo male, ex

Gracis bonis Latinas fecit non bonas :

Ità nihil est scrupuli. L. Sic est per musas. Ca. Quandoquidem cœpimus micare digitis, velim ut aliquis mihi ver-

fum hunc ex Andria digerat in fuos pedes,

Sine invidia laudem invenias, & amicos pares : nam mihi sæpè tentanti non successit. Le. Sine in, iambus eft; vidia, anapæstus; laudem in, spondæus; venias, anapa. stus; & ami, rurfus anapæstus. Ca. Habes jam pedes quinque, & superfunt tres syllabæ, quarum prima est longa; ut nec iambum facere possis aut tribrachyn. Le. Profecto vera pradicas. Hæremus in vado: quis nos expediet? Eu. Nemo melius quam qui induxit in hoc vadum. Age, Carine, nè cela si quid habes, inter candidos amiculos. Ca. Nisi me fallit memoria videor mihi quiddam tale legisse apud Priscianum, qui docet apud Latinos Comicos v consonantem perinde elidiut vocalem quemadmodum frequenter in hac dictione enimverd, fic ut pars enim faciat anapæstum. Le. Itaque metire nobis. Ca. Faciam : Sine inidi proceleusmaticus est, nisi mvis elidi i, per Synæresin; ut cum Virgilius aureo ponit in fine carminis heroici pro auro. Quod fi placet, erit primo loco tribrachys; à lau, spondæus est; d' inveni dactylus; as & a dactulus; micos spondæus est; pares iambus. Sb. Ca rinus nos explicuit ex hoc fanè vado. Sed est in eadem scent locus quem haud fcio an quisquam animadverterit, Hi. Ob fecro, profer. Sh Illic hunc in modum loquitur Simo,

ri

h

Pr ov

по

int

ori

car

Exi

red

fi

ci

Sine ut eveniet quod volo;

In Pamphilo ut nihil sit mora restat Chremes.

Hi. Quid hic te offendit? Sb. Cum fine sit minitantis, nihil hic sequitur quod faciat ad minas. Proinde suspicora Poëta scriptum suisse,

Sin eveniat quod volo;

ut fin respondeat ad fi quod præcessit,

Si propter amorem uxorem nolet ducere.

Proponit enim senex duas partes inter se diversas. "Si Pam"
philus ob amorem Glycerii recusat nuptias, erit quod cum
illo expostulem; sin ille non recusarit, tum mihi restat
exorandus Chremes. Potrò hyperbaton longius secit in
terpellatio Sosiæ; & stomachus Simonis in Davum. Hi. Mu,
pornge

porrige mihi codicem. Gr. Committis tu muri codicem? Ai. Tutius quam vinum. Dispeream nisi verum dixit Sbrulius. Pa: Trade mihi codicem, ut oftendam alium fcrupulum. In prologo Enuchi versus hic non constat.

Habeo alia multa, qua nunc condonabuntur. Quanquam enim Comici Latini præcipuè fumunt sibi multam libertatem in hoc genere Carminis, tamen nusquam memini illos Senarium claudere spondæo, nisi fortè legendum est condonabatur (a) απεσσώπως, aut condonabimus, a Sene perfemutato numero personæ. Ma. O mores verè Poëticos! In na. ipso limine convivii (b) micant digicis & librum adhibent. 6 Rufticorum Lufus & literas præftat fervare in menfes fecundas. Cr. Non lufuseft, vulomnino pessimum consilium dat Margareta? obtemperabi- garis etiamtur; placato stomacho revocabimus lusum, interim digitis vide provermicabimus in difco. Hi. Videte luxum Poëticum. Ha- bium, Dignus betis triplex ovorum genus, elixa, affa, frixa; omnia recen- quicum in tetissima sunt, intra biduum nata. Pa. Ego butyri esum nebris mices, non fero : si frixa sunt oleo perplacebunt. Hi. Abi, puer, versus subladisce ex Margareta in utro frixa sunt. Mus. In neutro, in- tis ac represquit. Hi. Nec in butyro, nec in oleo? In quo igitur? Mus. fis digitis: In lixivio, ut ait. Cr. Qualis percontatio, talis responsio. id mulier pu-Quid negorii est dignoscere butyrum ab oleo? Ca. Præser tatesse micatim his qui tam facile discernunt lactucam à beta. Hi. Habetis ovacionem, sequitur aliquando triumphus. Heus, puer, circumfer oculos. Nihilne vides hic deefle? Mus. Permulta. Hi. Hæc ova desiderant condimentum, quo temperetur calor. Mus. Quod vis? Hi. Dic ut ex contusis (s) vi- c Natura ad-tis claviculis mittat nobis succum. Mus. Dicam. Hi. Quid palmitibus huc redis inanis? Mus. Negat (d) è claviculis succum ex- laqueos quosprimi solere. Le. O famulam! Sb. Certe fabulis condiemus dam, quibus ova nostra. In Epodis Horatianis offendi locum quendam, repit & allinon depravatum quod ad scripturam attinet, sed depravate plinius vocas nterpretatum, nec à Mancinello solum caterisque recenti- claviculas, pribus, verum etiam ab ipso Porphyrione. Locus est in lib. 22. in tarmine quo canit palinodiam Canidiæ veneficæ:

Tuusque venter partum ejus, & tuo Cruore rubros obstetrix pannos lavit, Utcunque fortis exilis puerpera.

. 2,

.

ai

at

8-

re :

2.

in

no

5;

1 ena

16-

ni.

orà

am'

cum

estat

t in

Mus,

rrige

xistimant enim omnes hic exilis, nomen esse, cum sit ratcontundi. erbum. Adscribam verba Porphyrionis, si tamen illius esse redendum eft : " Exilem autem inquit, sub illa specie, quasi puerperio sacta sit desormis; per exilitatem corporis maciem naturalem, dicit. Pudendus laplus, si vir tantus non feafit

d Perverie respondet, quali parvos clavos juffe-

fenfit metri legem reclamare huic fenfui. Nequeenim quir. tus locus admittit Spondæum. Verum Poëta jocatur illam verè peperisse, quanquam non diu languisser ac decubuisser à partu, sed statim exilisser è lecto, quemadmodum fo. lent quædam fortes puerperæ. Hi. Habemus tibi gratiam. Sbruli, qui tam laute, condieris ova nostra. Le. Isti non diffimile oft quod legitur in primo Odarum libro. Oda initium eft, Tu ne quefieris. Sic autem habet constans lectio: Neu Babylonios tentaris numeros, ut melius quicquid erit pati. Hunc locum ità transiliunt vereres interpretes, quasi nihil habeat scrupuli: solus Mancinellus sentiens orationem imperfectam, jubet addi poffis. Sb. Habes aliquid de hac re com. pertius ? Le. Nescio: sed mihi videtur Horatius Græci fermonis idioma reddidisse, quod nullus Poëtarum facit libenaldet infi. tius aut frequentius: Nam Græcis, est familiare (a) apanitum, ut pa- remphaton adjungere huic dictioni as & ase. Sic Horai. us, ut pati, pro ut patiaris. Quanquam quod divinat Mancinellus non est prorfus absurdum. Hi, Mihi vehementer arridet quod dicis. Curre, Mus, & adfer fi quid eft reliquum. Cr. Quid iffhuc est novarum deliciarum? Hi. Hic est cucumis sectus in laminulas: hoc est jus ex coctis intestinis cocurbitæ: conducit lubricandis intestinis. Sh. O cœnam verè medicam! Hi. Boni confulite. Mox aderit gallina er corte nostra. Sh. Commutabimus tibi nomen, & pro Hilario vocabimus Apicium. Hi. Age, nunc ridete quantum voletis; eras fortaffe seriò laudabiris hanc cœnam. Sb. Qui sic? Hi. Cum senseris tibi probe conditum esse prandium. Sb. (b) Fame? Hi. Scilicet. Cr. Scis, Hilari, quod provinciæ te vellem susciperé? Hi. Sciam, si dixeris. Cr. Chorus canit Hymnos quosdam non indoctos, sed per indoctos multis locis depravatos: cos cuperem tua opera nobis rekitui. Ut autem exemplum proferam, ità canimus?

i

a

u

rg

ed

bil

rol

pro

ber

en

rac

gir

up

em

DHIL

ore

and

705

THO

it.

hóo

& Alludit ad dictum Socratis, qui dixit famem effe condimentum omnium & ju-9 cundiffimum & minimo parabile.

Hoftis Herodes impie Christum venire quid times ?

Ordo dictionis unius inversus geminum vitium invexit carmini. Nam hoftis, cum trochæum efficiat, nullum habet loci in carmine lambico? & Here, Spondæus, non recipiturinsede secunda. Nec dubium est quin versus ità primum scriptus in Herodes hoftis impie. Jam epitheton impie mollius coheret cum hoftis quam cum Herodes. Porrò quoniam Herodes de Aio Græca eft, n vertitur in e in casu vocandi: ut, Zwreginh a Zwineg s, quemadmodum & in 'Azauenvov w mega reti cafus vertitur in o micron. Rurfum ita canimus hymnum, 708

Jesu corona virginum, Quam mater illa concepit, Qua sola virgo parturit.

1

.

1.

1.

1.

.

I

1.

m

uî

n.

n.

us

1-

ai.

150

cī

de

fit,

ret

di-

16,

di

m,

Sinted and character is 1949 pubium non eft, quin concipit fit pronunciandum. Nam emporis hypallage gratiam etiam addit fermoni. Ridicuum autem est nos offendi in concipit, cum sequatur parturit. i. Istius generis & ipse permulta offendi, nec pigebit olim uic rei aliquot dierum opellam dare : nam mihi videtur ambrofius in hoc carmine non parum habere gratiæ : adeò ere finit dimetrum dictione triffyllaba, & cæsuram fere ollocat in fine dictionis. Id crebriùs apud eum fit quàm t casus videri possit. Si quæritis exemplum : Deus Creator ic est penthemimeris, accinitur, omnium : Polique rellor. ccinitur veftiens: Diem decoro, accinitur, lumine: Nogem poris, accinitur gratia. Sed adest gallina satis obesa, quæ nihi totis decem annis peperit ova, & exclusie pullos. Cra ndigna erat quæ necaretur. Ca. Si licet aliquid admiscere de ludiis severioribus, habeo quod proponam. Hi. Modò ne imium fit tetricum. Ca. Non est, Coepi nuper legere Sence z epistolas, & in ipso statim portu, quod aiunt, impegi. Lous est in prima epistola, & si volueris, inquit, attendere, maga a vita pars elabitur male agentibus, maxima nibil agentius, tota aliud agentibus. In hac fententia affectat nescio quid rgutia, quod ego non fatis affequor. Le. Divinabo, fi voles. ca, Maximé. Le. Nemo perpetuo peccat. Et tamen luxu, libidine, ambitione, cæterisque vitiis, magna vitæ pars perit, led multo major vitæ portio perit nihil agentibus. Porrò nibil agere dicuntur, non qui vivunt in otio, sed qui rebus friolis & nihil ad felicitatem conducentibus occupantur: indè proverbium, Satius est cessare quam nihil agere. Sed tota vita perit allud agentibus. Allud agere dicitur, qui non est atentus ad id quod agit. Perit igitur tota vita, quoniam cum vacamus vitiis, aliud agimus; dum vacamus frivolis, aliud gimus; dum studemus philosophiæ, (quoniam id facimus upine & oscitanter) aliud agimus, parum attenti, velut ad em minime feriam. Hæc interpretatio si parum arrider, numeretur hæc sententia Senecæ inter eas quas in hoc scripore damnat Aulus Gellius ut frivole argutas. Hi. Mihi anè satis arrider : (Sed interim strenue ad gallinam. Nolim vos falli, nihil præterea parata est) quadrat enim ad id quod præcessit, Turpissima est jabura qua per negligentiam ht. Id autem declarat hae trimembri sententia. At paulo post videor mihi videre mendam, Mortem non prospicimus : Magna

i

V

R

ri

9

0 (

C

fe

p

10

qi

76

m

in

H in m

K. reld

e Hinitalia

+ Prospicimus quæ à fronte funt fed procul tergo relicta.

Magna pars ejus jam praterit. Nam legendum arbitror. Mortem * prospicimus. Prospicimus ea que procul absunt, cum mors magna ex parte preterierit nobis. Le. Si fibi permit. tunt philosophi ut aliquando divertant in prata Musarum. Respicimus à fortasse non videbitur absurdum si nos aliquando vel animi gratia divertamus in illorum regionem. Hi. Quidni ? Le. Cum nuper relegerem librum Ariftotelis, quem inscripfit mei mi sasy your, quorum argumentum est rhetoribus cum philo. lophis magna ex parte commune, comperi infignes errores interpretum. Neque dubitandum est quin hic qui Græcè nesciunt, in multis locis egregiè delirârint. Aristoreles enim proponit hujusmodi genus ambigui, quod nascitur ex voce, que eadem declarat diversa, on marsa PROTE OF EMSQUEROS TO 38 OCHOSOMOTI OMENA MAN SAVERT מו שפתונות החום. דם אם עומי שמי של יפוע סונטיטונסי, דם דה ציי rieval χεωμενον τη δητιμμη, κ το λαμβάνειν την δητιμην. id verterunt in hunc modum. "Quoniam discunt scientes: anam secundum os Grammatici discunt. Discere enim aquisocum, ad intelligere eum qui utitur disciplina, or accipe-" re disciplinam. Hi. Visus es mihi nunc Hebraice loqui, non Latiné. Le. Eftne quifquam vestrum qui audivit hic ullam vocem aquivocam? Hi. Nullam. Le. Quid igitur stultius quam id velle vertere quod verti non poterat! Neque enim quemadmodum Gracis mar Saver, fonat un Bely & Madurevery, ità Latinis, difcere, doffrinam accipere, aut tradere. Quanquam an hoc fit verum, nescio: magis arbitror fic, par Saver effe anceps apud Gracos, quemadmodum, cognoscere apud Latinos. Cognoscit enim qui novit, & cognoscit judex qui discit causam. Sic, opinor, Gracis uar Davery dicitur praceptor, qui exigit pralecta pueris, & puer quibus prælegitur. Quam verò venuste reddidit, 70 % αποςοματίζομενα μαν δάνθουν οι γραμματικοί, nam secun-dum os grammatici discunt? cum vertere debuerit, nam grammatici que distant, docent. Hinc interpretis erat alud exemplum supponere, quod non eadem verba, sed eandem rei speciem exhiberet. Quanquam hoc loco suspicor etiam in Græca scriptura nonnihil esse mendæ: scribendum autem, ομώνυμον τῷ τε ξυνιέναι κ τῷ λαμβάνειν. Paulo post subjicit aliud exemplum Ambigui, quod nascitur non ex vario vocis ejusdem fignificatu, sed ex diversa connexione; το βελεδαι λαβών με τές πολεμίες, velle me accipere pugnam tes. Sic enim vertit, pro co quod erat, velle me capere hoftet. Et fi legas Behen, fermo fit dilucidior, Vultis me capet hoftes ! n

0-

ui'

bd

y.

u-

be-

ui,

100

It?

ut.

ere,

igis

&

ar-

neri

28

un-

am

liud

lem

em,

Sub-

ne;

1411-

ftes.

es!

boffer? Nam pronomen potest præcedere verbum capere, & porest sequi. Si præcedar, hic erit sensus, Vultis ut ego capiam hoftes? Si fequatur, erit hic, Vultis ut hoftes me capiant? Subjicit ejuldem generis aliud exemplum, Leg o ns 20voones, 1810 pivoones; id est, an quod quis novit, boc novit? Ambiguitas est in 5870. Id si sumatur accusandi casu, sensus erit, Quicquid alicui cognitum est, id illi cognitum effe. Sin nominandi cafu, fensus hic erit, Quam rem quis intelligit, ea intelligit : quafi cognosci non possit, nisi quod vicistim cognofcat. Rurfus aliud fubficit, aea o Tis opa, явто вей; ода 5 тох моча. аль бей о мах, An quod quis videt, id videt ; sed videt columnam; columna igitur videt. Rursus in 7870 est ambiguitas quam prius indicavimus. Verum hæe utcunque reddi poterant Latinis auribus, quod fequitur nullo modo reddi poterat; Lea à où phe D, 1870 où phe D phe 3 xibor evas, où Lea phe x189 evas. Quod illi fic reddiderunt, putas quod tu dicis effe, boc tu dicis esfe; dicis autem lapidem esfe, tu ergo lapis dicis esfe. Obfecro quis omnino fensus humanus ex his verbis percipi possit? Ambiguitas enim partim pendet ex idiomate Græci sermonis, quæ est in majore ac minore. Quamquam in majore est & alia ambiguitas in duabus dictionibus & & 7270. que fi capiantur nominandi casu, sensus erit, Quicquid te dicis effe, boc tu es. Sin accusandi, sensus erit, Quamcunque rem tu dicis effe, eam dicis effe. Et ad hunc sensum subsumit, Nilov ons Avai, fed ad priorem colligit, or apa ons Ail Frai. Graci sermonis proprietatem semel ausus est imitari Catullus.

Phaselus ifte, quem videtis, hospites,

Ait fuisse navium celerrimus,
Sic enim ferebatur hic versus in antiquioribus editionibus.
Hoc ignorato necesse est multis modis delirare eos qui in hac loca scribunt commentarios. Ne id quidem quod mihi continenter sequitur, Latino potest esse perspicuum.
Kai dea bet σιρώντα λέγειν; δίπον ρο και, το σιρώντα λέγειν, το τε το λέγριντα σιράν, κο το παλερέμβρα.
Id reddiderunt hunc in modum, Et putas, est tacentem dicere? Duplex enim est, tacentem dicere es hunc dicere tacentem, so qua dicuntur. An non hac Sibylla folis obscuriora?
Hi. Mihi nec Græca satis siquent. Lê. Exponam pro mea divinatione. An possible est tacentem dicere? Hæc interrogatio suplicem habet sensum, quorum alter est falsus & absurdus, liter esse potest verus. Nam sieri non potest ut qui loquitur M 2

non dicat ea que loquitur, hoc est, ut loquendo taceat; sed fieri potest ut is qui loquitur taceat eum cui loquitur? Quanquam hoc exemplum recidit in alteram formam, quam paulo post subjicit. Rursum illud admiror, quod mox in genere ambiguitatis, quæ nascitur ex pluribus dictioni. bus conjunctis mutarint Græci vocem seculi in literas 25. sadas Ta yeaunala, cum Latini codices habeant scire se. culum. Hic enim duplex sensus nascitur, vel ut ipsum seculum sciat aliquid, vel ut aliquis sciat seculum. Verum hoc mollius est in alava five in xiouer quam in requuala. Nam literæ dicuntur absurde scire quippiam : verum nihil absurdi fit fi quis dicat, aliquid nostro seculo notum effe. aut aliquem nosse suum seculum. Jam aliquanto post ubi proponit exemplum ambigui ex accentu, non veritus est interpres pro verbis Homeri supponere Virgiliana, cum eadem fuerit necessitas in illo exemplo. Quicquid dices esfe, boc eft. Ex Homero refert Aristoteles, & rala Ti Seras oußen. Si & asperecur ac circumflectatur, sonat, cujus computrescit pluvia; fin & fit exile & acutum, sonat, non computrescit pluvid. Atque hoc quidem sumptum est ex Iliad. J. Alterum est Solver 3 of evx@ accentu collocato super penuleimam fonat, concedere illi; fin fuper primam, Souer, fonat damus. At Poeta non sentit Jovem dicere, concedimus illi; sed Jupiter mandat ipsi somnio, ut illi ad quem mittitur concedat potiri voto. Dictum est enim Sibus, pro Advas. Pro his duobus Homericis subjecerunt hac ex nostris Poetis, velut illud ex Odis Horatii,

> Me tuo longas pereunte noctes, Lydia, dormis.

Etenim si accentus sit in me correpto, & tu sit grave, unica distio est, metuo, id est, timeo. Quanquam hæc ambiguitas pendet non solum ex accentu, verum etiam ex compositione. Alterum supposuerunt ex Virgilio,

Heu! quia nam tanti cinxerunt athera nimbi.

Quanquam hæc quoque ex compositione nascitur ambiguitas. Hi. Sunt ista quidem arguta, dignaque cognitu, Leonarde; sed interim vereor, nè cui convivium hoc Sophisticum videatur magis quam poeticum: alias si videbitur, vel totam diem venabimur Elenchos (a) in Elenchis. Le. Hoc est, in luco ligna, in mari quæremus aquam. Hi. Ubi est meus Mus? Mus. Adest. Hi. Mone Margaretam ut tradat bellaria. Mus. Abeo. Hi. Rursum ades vacuus? Mus. Negat se de bellariis cogitasse, & ait satis diu sessum esse. Hi. Vereor nè si diutius

b

YC

a Id eft, redargutionibus, energett enim redarguere eft.

diutius hie philosophemur, illa nobis mensam subvertat. quemadmodum Xantippe Socrati: consultius est igitur ut bellaria sumamus in horto; ibi fimul & ambulabimus, & libere nugabimur. Interea fibi quisque decerpat ex arbore quod luber. Con. Placet confilium. Hi. Est illic fonticulus quovis vino fuavior. Ca. Qui fit ut hortus tuus magis niteat quam aula? Hi. Quia hic versor frequentis. Si quid arridet hic, ne parcite nostris opibus hortensibus. faris viderur deambularum, quid fi confidamus hic fub tilia & Musas cieamus? Pa. Age, fiat. Hi. Thema suppeditet horrus iple. Pa. Si præcesseris, sequemur. Hi. Age, faciam. Prapostere facit cui variis deliciis niteat bertus, cum animum habeat nullis disciplinis, nullis virtutibus excultum. Le. Credemus adesse Musas si reddideris eandem sententiam carmine. Hi. Hoc mihi longè proclivius, prosam orationem vertere carmine, quam argentum commutare auro. Le. Dic igitur. Hi. Cui renidet hortus undiquaque flosculis,

Animumque nullis expolitum dotibus.

n,

X

i.

1-

oc

d.

nil

bi

ft

1.

OC

ft

e-

٧,

m

X

1.

0.

)•

el

15

Squalere patitur, is facit praposteré. Habetis carmen Musis (2) & Apolline nullo. Sed elegans polline nullo fuerit, si finguli hanc sententiam diverso genere carminis Quod scribis reddatis. Le. Qui vicerit, quid præmii feret? Hi. Hunc cala- Ciceronis has thum onustum malis, aut prunis, aut cerasis, aut mespilis, bes. aut pyris, aut fi quid aliud magis (b) adblanditur. Le. Quis b Id eft. plaerit arbiter certaminis? Hi. Quis niss Crato? Et ideirco cet, sicut arfolus non certabit, quò magis auscultet. Cr. Vereor nè ta- quod placet. lem sitis habituri judicem, qualem olim habebant (c) coccyx c Qui Latinè & luscinia inter sese canendi glorià decertantes. Hi. Sat est lus, penultifi placet omnibus. Con. Placet arbiter. Incipe, Leonarde. ma producta: Le. Cui tot deliciis renidet hortus,

Herbis, floribus, arbornmque fætu. Et multo of vario, nec excolendum Curat pectus of artibus probatis Et virtutibus, is mihi videtur Lavo judicio tarumque recto.

dixi. Hi. Carinus (d) arrodit unguem; expectamus aliquid elaboratum. Ca. Nulla adest Musa.

Cura cui est ut niteat hortus flosculis ac fætibus, Negligenti excolere pectus disciplinis optimis, Hic labore, mihi, ut videtur, ringitur prapostero. Hi. Non frustra arrosus est ungues. Eu. Quoniam ordo me Arrodens ais

vocat, ne nihil adferam,

a Allufit ad illud Martial. Notus eft apologus de certamine canendi inter lusciniam & cuculum, a fino judice d Geftus eft cogitantis. Perf. Nec pluteum cadit, nec demorfos Sapit ungues. fir at us unques

evolus elle se

A CHELLINE

-45 H 125 1 125 Y

dem.

किन्द्र में राज्य मन्त्रम्

TO TO SOUTH

d ones

100 200 44

ET LIFT STOR

Qui fludet ut variis niteat cultifimus bortus Deliciis, patiens animum squallere, nec ullis Artibus expoliens, buic est prapoftera cura.

Hi. Non est cur extimulemus Sbrulium: Nam ille fic scater versibus, ut plerumque vel imprudens effundit carmina.

Sb. Cui vernat hortus cultus & elegans,

Nec pellus ullis artibus excolit, Praposterà is curà laborat. Sit ratio tibi prima mentis.

Pa. Quisquis accurat variis ut hortus Floribus vernet, neque pedus idem Artibus sanctis colit, bunc babet pra-

postera cura.

Hi. Nunc experiamur cui hortus suppeditet plures sententias. Le. Quidni faciat tam dives? vel hoc rosetum mihi suggeret quod dicam. Ut brevis est rose nitor, ita fugax est juventus; properas carpere rofam priufquam marcefcat; magis adnitendum eft, ne fine fructu tibi effluat juventus. Hi. Thema fatis aptum carmini. Ca. Ut inter arbores suus cuique fetus, ità inter homines sua cuique dotes sunt. Eu. Ut terra siexcolatur, varias opes gignit in usus humanos; neglecta, spinis ac vepribus obducitur: ita hominis ingenium, si excolatur optimis studiis, plurimas edit virtutes; sin negligas, variis occupatur vitiis. Sb. Hortus quot annis colendus eft, ut niteat animus semel excultus bonestis studiis, perpetuo floret ac vernat. Pa. Ut amenitas bortorum non avocat animum ab bonestis studiis, fed ad bec invitat potius : ità quarendi sunt lusus ac joci, qui non absunt à literu. Hi. Euge, video examen sententiarum Nuncad versus: sed antequam id aggrediamur, mea sententia fuerit exercitatio nec inelegans, nec infrugifera, fi primam fenday susoked tentiam toties reddamus Græcis verficulis quoties reddidimus Latinis. Hic auspicabatur Leonardus, jam olim familiaris Muss Græcanicis. Le. Incipiam, si jubes. Hi. Jubebo arque impero. gel Light Tape

> Le? Ω κηπίς δεινάνθεσιν γελών καλοίς, O 3 vas man an Xum role ratois madinative Oun is nouto, ito en ogdas perei, Περι πλείου Ο ποιών τα φαυλ η κρείπονα.

Cui bortus est floribus ridens pulchris, Animus vero maxime squalens bonis disciplinis, Non est ornatus, bic non rede sapit, Pluris Aftimans deteriora quam meliora.

bb

ole

lu

Re

ni

or

ofi

uli

iur

asi

OS, D

em

ren

a f

(a) Ego præsulem egi; succedar qui volet. Hi. Carinus. Ga. a Aslusie ad (a) Ego pranten ego, video Margaretam intervenire: ad- Salios facer-Imò Hilarius, Le. Sed video Margaretam intervenire: ad- dotes Martis fert nescio quid deliciarum. Hi. Si id fecerit me fefellerit. ni fallor qui Mea furia, quid adfers? Ma. Sinapi quo condiatis vestra saltabant in bellaria. An non pudet hic garrire in multam noctem? & ful autem qui postea vos poetæ multa blateratis in loquacitatem fœmina- saltat primus. rum. Cr. Haud male monet Margareta: jam tempus est Est in qui-ut suum quisque nidum adeat. Alias in hoc pulcherrimo reis mos, ut cerraminis genere vel folidum diem consumemus. Hi. Sed unus solus cui addicis præmium? Cr. In præsentia quidem mihi ipsi ad- auspicetur dico. Nullus enim vicit præter unum me. Hi. Qui vicisti, unde quifqui non certaveris? Cr. Vos certaftis, at non decertaftis. quisaliscun-Ego, quod nemo vestrum potuit, vici Margaretam. Ca. Hi- rem copie, lari, aquum postulat; auferat calathum.

dicitur incepiffe chores.

ARGUMENTUM.

12

,

r.

ac

1-

146

2.

is,

gut

m.

rià en-

1115 afis

0.

Inquisitio de Fide Summam continet & Synopsim Catholica professionis. Inducit Lutheranum, ut sic orthodoxá ejus fide utramq, partem trahat in concordiam. De excommunicatione, & brutis Papa fulminibus. Etiam cum impiis & haeticis consuescendum, si spes sit ulla corrigendi. Symbolum verbum est mi- 6 In libello litare. Paraphrasis divinissima & elegantissima in Symbolum Apostolicum. cui citulus

AULUS, BARBATIUS.

Au. (b) DUerorum est cantilena, Saluta Libenter. Verum e Sunt Joves haud scio an mili fas sit tibi dicere salutem. Be. finistri & noxii. Sic Equidem malim qui det salutem quam qui dicat. Sed quam- vocant poeobrem isthuc ais, Aule? Au. Quamobrem? Quia, si scire vis, te numen oles aut sulphur, aut sulmen Jovis. Ba. Sunt & (c) Vejoves, ve-jovem. funt (d) bruta sulmina, multum etiam origine dissidentia d vide Plin. fatidicis. Nam, ut suspicor, tu de anathemate sentis. Au. lib. 2. c. 45.
Rem conjectas. Ba. Audivi quidem horrenda tonitrua, sulsine ratione ninis istum non sensi. Au. Qui sic? Ba. Quia nihilo pejus veniunt, nec oncoquo, neque irrequietius dormio. Au. Sed hoc pericuofius folet esse malum, quia non sentitur. Verum hæc bruta
portendunt:
Fatidica præulmina, quæ tu vocas, (e) seriunt montes & maria. Ba. Fedicunt aliiunt, sed irritis ictibus. Est (f) & fulgur è vitro, seu quid. ase zreo. Au. Certe territat & hoc. Ba. Verum; sed pue-verba loco 05. Solus Deus habet fu'men quo feriat animam. Au. Quid quem modo Deus est in suo vicario? Ba. Utinam sit. Au. Imò multi f vid. prov. emirantur te jamdudum non esse quovis (g) carbone atri- g videtur inrem. Ba. Finge me talem. Atqui tanto magis erat optanpiam excoma salus perdito, si placet Evangelica Doctrina. Au. Op-municatum. M 4 tanda

Cato, nam is pueris prælegitur. 221,30th, 1/31 amount seems

> o Id eft, ludator, nimirum cum invisit phrene-Lapithas Luciani.

effects now. estent to

Lary. Dank

digwood at

Pro à capite e Qui baptizantur dant nomen imperatori Christo, cujus Sacramentis au-Corantur: EtSymbolum

tanda quidem, at non dicenda. Ba. Cur ita ? Au. Quò pudescat ictus fulmine, ac refipiscat. Ba. Si fic nobiscum egis. fet Deus, perieramus omnes. Au. Quamobrem? Ba. Qui cum effemus inimici Dei, cultores idolorum, militantes in castris Satanz, hoc est, modis omnibus excommunicatissimi rum ille maxime nobifcum confabulatus est per Filium fuum, suòque colloquio nos restituit in vitam cum essemus mortui. Au. Ista quidem verè narras. Ba. Imò malè agere. tur cum omnibus agrotis fi medicus fugeret alloquium quoties ingens morbus gravat miserum; imò tum maxime conveniebat adesse medicum. Au. At ego metuo ne tu mihi citiùs affles aliquid tui mali, quam fiat ut tuo morbo medear. Nonnunquam usu venit ut pro medico fiat (a) palz. strites qui visit ægrotum. Ba. Ità quidem usu venit in corporum morbis: verum in animi malis est tibi parata antiticum. Vide dotus adversus omne contagium. Au. Quænam? Ba. Adamantinum propositum non divelli à sententia semel infixa. Deinde, cur palæstram metuis, ubi res verbis agitur? A4 Est aliquid quod dicis, si modo spes sit profectus. Ba. Proverbio dicitur, Donec Spirat homo, Sperandum effe. Et juna Paulum, Charitas nescit desperare, quia sperat omnia, Au. Non peffime mones; atque hac spe puto mihi fas esse tecum miscere sermonem aliquantisper : ae, si pateris, medicum agam. Ba. Licer. Au. Vulgo funt invisi percontatores. Et tamen in medicis probantur qui percontantur de fingulis. Ba B Plautinum Percontare (b) à cœlo usque ad terram, si libet. Au. Experiar, Proverbium, modo fidem des te responsurum ex animo. Ba. Do, modò usque ad pe- sciam qua de re velis percontari. Au. De symbolo Apostolorum. Ba. Audio (c) militare verbum, nec recuso haberi po hoste Christi fi quid hic fefellero. Au. Credis in Deum Pa. trem omnipotentem, qui condiderit celum dy terram ? Ba Er quicquid cœlo terraque continetur, atque etiam ments angelicas. Au. Cum Deum dicis, quid fentis? Ba. Sentio menrem esse quandam æternam, quæ nec initium habuera, per finem fit habitura, qua nihil effe potest nec majus, nec sapiapud milites entius, nec melius. Au. Ista quidem fatis pie. Ba. Que nu fignum est tu suo omnipotenti condidit quicquid est rerum visibilium quo inter ip- aut invisibilium; quæ sapientia mirabili moderatur ac gus sonvenit, aut invisibilium; quæ sapientia mirabili moderatur ac gus sive id voca- bernat universa, sua bonitate pascit ac servat omnia atque le est, sive hominum genus collapsum gratuito restituit. Au. Sunt quimutum. dem ista tria præcipua in Deo. Sed quid fructus capis el istorum cognitione? Ba. Cum Omnipotentem cogito, me totam illi sabmitto ad cujus majestatem nihil est hominum

in

Q.

ım

mè

ni-

ne.

2.

-10

ri-

12.

X4.

14

-01

Rta

um

2.

Et

B4.

21,

dò

00-

010

P4.

B4.

ites

en.

nec

pi-

nu-

um

gu.

que

CI

lun

aut Angelorum sublimitas. Deinde plena fiducia credo quod ab illo factum tradunt Sacræ literæ, fimulque futurum quicquid ille promisit, quando nutu quicquid vult potest, quantumvis homini videatur impossibile. Ita fit ut meis viribus diffisus totus ab illo pendeam qui potest omnia. Sapientiam illius intueor, nihil tribuo mez fapientiz, verum credo omnia rectissime justissiméque ab eo fieri, etiamsi juxta fensum humanum vedeantur absurda aut iniqua. Cum Bonitatem confidero, video nihil esfe in me quod illius gratuite beneficentiæ non debeam, & nullum arbitror effe tantum crimen quod ille nolit ignoscere resipiscenti, neque quicquam esse quod ille non sit largiturus cum fiducia Au. Num satis esse putas quod credis illum esse ta-Iem? Ba, Nequaquam: sed sincero affectu totam fiduciam ac spem in illum unum transfero, detestans Satanam, omnémque idololatriam, & quicquid est artium magicarum. Illum folum adoro, nihil illi nec præferens nec æquans, non angelum, non parentes, non liberos, non uxorem, non principem, non opes, non honores, non voluptates: paratus & vitam Mius causa perdere, fi justerit, certus enim non poste perire qui se totum illi tradiderit. Au. Nihil igitur colis, nihil times, nihil amas, nifi unum Deum? Ba. Si quid veneror, fi quid metuo, fi quid amo præter eum, ejus causa amo, metuo, colo, omnia ad illius gloriam referens, semper illi gratias agens, five læta contingunt, five triftia, five mori datur, five vivere. Au. Sana quidem est hactenus tua oratio. De secunda persona quid sentis? Ba. Sciscitare. Au. Credis lesum suisse Deum & hominem? Ba. Maxime. Au. Qui fieri potuit ut idem fit Deus immortalis, & homo mortalis? Ba. Istud illi facile fuit efficere qui quicquid vult potest. ob divinam naturam, quam eandem habet cum Patre quicquid magnitudinis, fapientiæ & bonitatis attribuo Patri, idem tribuo & Filio: quicquid debeo Patri, debeo & Filio: nisi quod ità visum est Patri, ut per Filium conderet ac donaret nobis omnia. Au. Cur igitur Sacræ literæ Filium frequentius appellant Dominum quam Deum? Ba. Quia Deus authoritatis, hoc est, principatus, est nomen, quæ Patri præcipuè convenit, qui simpliciter principium est omnium, atque ipfius etiam Deitatis fons. Dominus redemptoris & affertoris vocabulum est. Quanquam & Pater redimit per Filium; & Filius Deus est, sed ex Deo Patre. Solus autem Pater à nullo est, & in personis Divinis principem locum obtinet. An. Ergò & in Jesu collocas tuam fiduciam? Ba, Quid-

m

a

h

pi Co

ju

h

P

pi

d

C

20

tı

C

u

1

C

Objectio, ex loco Tegimonii,

ni? Au. Sed propheta maledictum dixit qui fidit in homine, Ba. Sed huic uni homini data eft omnis potestas in calo to in terra, ut in nomine ejus flectatur omne genu coleftium, ter. restrium, & inferorum. Quanquam nec in hoc fiduciæ spei. que mez facram, ut aiunt, anchoram figerem, ni Deus effet. Au. Cur eum filium appellas? Ba. Ne quis somnier effe creaturam. An. Cur unicum? Ba. Ut discernam nature filium à filiis adoptionis, cujus cognominis honorem nobis etiam impertit, ut neminem præter hunc alium exfpectemus An. Cur eum qui Deus erat hominem fieri voluit? Ba. Ut homines homo reconciliaret Deo. Au Credis conceptum citra virilem operam, opificio Spiritus sancti, ac natum ex incorrupta Virgine Maria, de illius substantia sumpto mortali corpore? Ba. Maximé. Au. Cur fic nasci voluit? Ba. Quia fic decebat nasci Deum; sic decebat nasci, qui noftræ conceptionis ac nativitatis sordes purificaret. Hominis filius nasci voluit Deus, ut nos in illum renascentes efficeremur filii Dei. Au. Credis illum versatum in terris et egisse miracula, ea docuisse, que prodita sunt literis Evangelicis? Ba. Cernius quam te credo esse hominem. Au. Non fum inversus Apuleius, ut suspiceres asinum latere sub hominis specie. Sed credis hunc eundem esse Messiam illum quem delinearant figuræ Legis, quem promiserant oracula Prophetarum, quem tot seculis expectarant Judæi? Ba. Nihil habeo persuasius. Au. Credis hujus doctrinam ac vitam sufficere ad perfectam pietatem? Ba. Admodum. Au. Credis eundem vere comprehensum à Judais, vinctum, colaphis & alapis casum, consputum, irrisum, flagellatum sub Pontio Pilato, ac denique suffixum in crucem, atque inibi mortuum? Ba. Maximé. Au. Credis illum ab omni lege peccati cujuscunque fuisse immunem? Ba. Quidni? Agnum absque macula. Au. Credis illum sua sponte hac omnia perpessum? Ba. Imo libenter, arque etiam sitienter, sed ex voluntate Patris. Au. Cur pater Filium fuum unicum, innocentem, fibique chariffimum, hæc tam atrocia pati voluit? Ba. Ut hâc victima nos nocentes sibi reconciliarer, in illius nomen collocantes fiduciam ac spem nostram. Au. Cur Deus passus est sic collabi totum humanum genus? Et si passus est, non patuit alia via farciendi ruinam nostram? Ba. Hoc mihi persuasit non humana ratio, sed sides; nulla ratione potuisse heri melius, neque ad salutem postram utilius. Au. Cur hoc mortis genus illi potiffimum placuit? Ba. Quia juxta mundum erat probrosiffimum : quia diri lentique cruciatus; quiz

7.

1.

US

et

2

is

15:

m

X

1-

1

0-

US

e.

2

n

m la

m

1.

C

n

\$ IS

t,

11

C

.

uia conveniebat illi, qui porrectis in omnem mundi plaam membris, omnes orbis nationis invitaret ad salutem, & omines terrenis curis affixos evocaret ad cœlestia : deniq referret nobis ferpentem aneum, quem Moses suspendeat in shpire, ut quicunque defigerent in illum oculos sanaentur à vulnere serpentum; fidémque prophetæ liberaret, ui prædixerat, Dicite in nationibus, Regnavit à ligno Des. Au. Cur & sepeliri voluit, idque tam accurate, oblius myrrhâ & unguentis, inclusus novo monumento è solio (a) vivoq; faxo excifo, obfignato oftio; adhibitis etiam ustodibus publicis? Ba. Quo magis constaret esse vere a An fara mortuum. Au. Cur non statim revixit? Ba. Hac ipsa de augescant aufa. Etenim fi mors fuiffer ambigua, fuiffet & ambigua incertum. esurrectio : sed hanc voluit esse certissimam. Au. Credis faxa dicunhujus animam descendisse ad inferos? Ba. Hanc particu- tur,que nonam non fuisse quondam additam nec in Symbolo Roma- dum suo lono, nec in Symbolo Orientalium Ecclefiarum, testis est Cy- mota, prianus: nec resensetur apud Tertullianum vetustissimum scriptorem. Ego tamen & hoc firmiter credo, vel quia congruit cum prophetia Pfalmi, Non derelinques animam meam in inferno, & rursus, Domine, eduxisti ab inferno animam meam; vel quia Petrus Apostolus in Epistola prioris (de cujus authore nunquam fuit dubitatum) capite tertio scripfie hunc in modum Mortificatus quidem carne, vivificatus autem piritu in quo of his qui in carcere erant (piritu veniens predicavit. Verum ut credo descendisse ad inferos ità non credo illic aliquid effe paffum: descendit enim, non ut illic cruciaretur, sed ut nobis frangeret regnum Satanæ. Au. Nihil adhuc impium audio. Sed mortuus est, ut nos peccato mortuos revocaret ad vitam : caterum cur revixit? Ba. Tribus potissimum de causis. Au. Quibus? Ba. Primum ut nobis certam spem faceret resurrectionis. Deinde, ut sciremus eum immortalem esse, nec unquam moriturum, in quo præsidia salutis nostræ collocavimus. Postremò, ut nos quoq; per pænitentiam mortui peccatis, per baptismum una cum illo sepulti, per gratiam ejus revocemur ad vitæ novitatem Au. Credisne quod idem corpus quod mortuum suit incruce, quod revixit in sepulcho, quod visum & contrectatum est discipulis, sabvexerit in cœlum? Ba. Maximé. Au. Cur voluit relinquere terras? Ba. Ut illum omnes spiritualiter amaremus, neque quisquam in terris sibi Christum propriè vendicaret, sed omnes ex æquo tolleremus animos † Ex compain coelum, scientes illic esse caput nostrum. † Etenim fi ratis à ma

ri ad minus.

fe: ra

lii

pe

tei Qi

ho

ho

ac

5000

b

nunc homines tantopere fibi placent ob vestis colorem ac figuram, cumque fic quidem oftentent fanguinem aut prz. putium Christi, & lac Matris Virginis, quid credis futurum. fi manfisset in terris vestitus, comedens, loquens? Que dif. fidia parâssent ista corporis peculiaria? Au. Credis illic immortalitate donatum affidere dextram Patri? Ba. Quidni? ut rerum omnium Dominum, & totius regni paterni confortem. Hoc ipfe discipulis promiserat futurum, atque hoc spectaculum exhibuit Stephano Martyri suo. Au. Cur hoc exhibuit? Ba, Nè nos ulla in re trepidaremus, gnari quam potentem patronum ac Dominum habeamus in ce. lis. Au. Credis illum eodem corpore rediturum, ut judicet vivos & mortuos? Ba. Quam habeo certum effe hactenus peracta quæ Prophetæ de Christo prædixerant, tam habeo certum fore quicquid in posterum voluit nos expectare, Prior adventus exhibitus est juxta vaticinia Prophetarum. quo venit humilis, ut nos institueret ac servaret, Exhibebitur & fecundus, quo veniet sublimis in gloria Patris: ante cujus tribunal fisti cogentur omnes homines cujuscunque nationis, cujuscunque statûs, five Reges, five plebeii, sive Græci, five Scythæ; nec solum hi quos adventus ille de. prehender vivos, verum etiam omnes qui ab initio mundi usque ad illud tempus mortui fuerint, subitò reviviscent, & fuo quisque corpore conspiciet judicem. Aderunt & Angeli beati, tanquam famuli fideles; aderunt & dæmones ju-Tum è fublimi pronunciabit illam inevitabilen sententiam, quæ Diabolum cum his qui illi adhæserunt tradet æternis suppliciis, ut postea nulli possint nocere: pios transferer in confortium regni cœlestis, tutos ab omni molestia: quanquam hujus adventus diem nobis ignotum este Au. Nihil adhuc audio † Morbi. Veniamus igitut ad tertiam personam. Ba. Ut videtur. Au. Credis in Spiritum sanctum? Ba. Credo hunc esse verum Deum, und cum latre & Filio. Credo hoc Spiritu afflatos fuisse qui nobis Veteris ac Novi Testamenti libros tradiderunt, fine cujus ope nemo pervenit ad falutem. Au. Cur appellatur Spiritus? Ba. Quia quemadmodum corpora nostra vivunt halitu, ità tacito fancti spiritus afflatu vivificantur animi nostri. Au. Annon licet patrem vocare Spiritum? Ba. Quidni. Au. Annon igitur confunduntur personæ? Ba. Non: nam Pater Spiritus dicitur quod fit incorporeus; id quod omnibus personis est commune juxta naturam divinam: sed tertia persona dicitur Spiritus quòd alicunde spirer, & per animos fele

Metaphora voluit.
a corpore ad ad tert
animum, id
eft, erroris, fantium

.

C

i

fese transfundat insensibiliter, velut à terra sen fluviis spirant aura. Au. Cur personæ secundæ tribuitur nomen Filii? Ba. Ob perfectam naturæ & voluntatis similitudinem. Au, Eft Filius fimilior Patri quam Spiritus fanctus ? Ba. Non juxta naturam divinam, nisi quod hoc magis refert proprietatem Patris, quod ab ipso quoque præcedat Spiritus du. Quid igitur prohibet Spiritum Sanctum appellare Filiam? Ba. Quia cum divo Hilario nufquam hunc ego genitum, nec hujus lego Patrem, Spiritum & procedentem lego. Au. Cur in symbolo + solus pater dicitur Deus? Ba. Quod hic, ut dixi, simpliciter sit author omnium quæ sunt, † Est pars il-& totius Deitatis fons. Au. Die clarius. Ba. Quoniam nihil nis que Pra nominari potest cujus origo non manat à Patre. Siquidem cessit, Curin hoc ipsum quod Filius ac Spiritus Sanctus Deus est, Patri, facris Filius frequentius acceptum referunt. Præcipua igitur authoritatis, hoc est, ori- appellatur ginis ratio, est in patre solo, quod unus ille à nullo est. In Dominus Symbolo tamen sic accipi potest, ut Dei nomen non sit per- nunc posteafonz proprium, fed in genere positum, quod mox per Pa- quam eff & tris, Filii & Spiritus Sancti vocabulum diftinguatur in u Spiritus mennum Deum; quæ naturæ vox comprehendit Patrem, Fili- gat cur in um & Spiritum Sanctum, hoc est, tres personas. Au. Credis Symbolo ex in sanctam Ecclesiam? Ba. Non. Au. Quid ais? Non Credis? tribus personis solus Pa-Ba. Credo sanetam Ecclesiam, que est corpus Christi, hoc ter dicus sie eft, congregacio quædam omnium per universum orbem Deus: de re eff, congregatio quadam ominium per universali Deum nulla eff duqui consentiunt in fide Evangelica, qui colunt unum Deum bitatio, tan-Patrem, qui totam suam siduciam collocant in ejus Filio, tum de conqui eodem hujus Spiritu aguntur; à cujus consortio rese-suetudine scatur quisquis admittit crimen lethale. Au. Cur horres di-rum est que cere Credo in sanctam Ecclesiam? Ba. Quia sic me docuit Di- stio. vus Cyprianus, in solum Deum esse credendum, in quo simpliciter omnem fiduciam reponimus. Ecclesia verò propriè dicta, quanquam non constat nisi ex bonis, tamen ex hominibus constat qui ex bonis fieri possunt mali, qui falli possunt & fallere. Au. Quid sentis de communione sanctorum? Ba. Hic articulus omnino non artingitur apud Cyprianum, cum ille nominatim indicit quid in quibus Ecclehis plus habeatur aut minus. Sic enim ille connectit. " quitur namq; post hunc sermonem, Sanctam Ecclesiam, remissionem peccatorum, hujus carnis Resurrectionem. Ac nonnullis viderur hæc pars non esse diversa à superiore, sed explicare, & infigere quod modò dictum erat, sanctam Ecclesiam; ut nihil aliud fit Ecclesia quam unius Dei, unius evangeii, unius fidei, unius spei professio, ejusdem Spiritus, eorundem

Sacramentorum participatio; breviter, talis quadam com. munio bonorum omnium inter omnes pios qui fuerunt ab initio mundi usque ad finem, qualis est membrorum corpo. ris inter ipfa societas, sic ut aliorum benefacta subveniant aliis, donec viva sunt membra corporis. Cæterum extra societatem hanc ne propria quidem benefacta conducum cuiquam ad falutem, nifi reconcilietur fanctæ congregati. oni; & ideo fequitur, Remissionem peccatorum, quia exm Ecclesiam non est ulla peccatorum remissio, quantumvis homo maceret se pœnitentia, aut exerceat opera misericordia, In Ecclesia, inquam, non hæreticorum, sed fancta, hocest spiritu Christi congregata, est remissio peccatorum per baptismum, & post baptismum per pænitentiam & claves Ecclesia datas. Au. Ista funt adhuc fani hominis. Credifor futuram carnis Resurregionem ? Ba. Frustra crederem cz. tera, fi hoc, quod est omnium caput, non crederem. At. Quid sentis cum dicis carnem? Ba. Corpus humanum humana anima animatum. Au. Num unaquæque anima recipiet suum corpus quod exanime reliquerat? Ba. Idem hoc unde demigrârat: Et ideo in symbolo Cypriani additum ef bujus carnis. Au. Qui fieri potest ut corpus jam toties ex aliis in alia versum, possit idem reviviscere? Ba. Qui potuit quicquid vult ex nihilo creare, an huic difficile fic, quod ex fua forma mutatum est in pristinam naturam restituere? Non anxie disputo quibus modis id fiat; mili fatis est, quod qui promisie hoc futurum, sic verax est ut mentiri non possit, sic potens est ut quicquid velir nun valeat efficere. Au. Quid opus erit tum corpore? Ba. Ut totus homo glorificetur cum Christo, qui hic totus afflictus erat pro Christo. Au. Quid fibi vult quod addit, Et vitam aternam? Ba. Ne quis suspicetur nos fic revictures quemadmodum sub vernum tempus reviviscunt ranz, rursus morituræ. Nam hic duplex mors est, corporis, bons ac malis omnibus communis, & animi. Mors autem animi peccarum eft. At post resurrectionem piis erit ærerna via tum corporis tum animi. Nec enim corpus erit amplius ob. noxium morbis, fenio, fami, fiti, dolori, laffitudini, morti, aut ulli incommodo, sed, spirituale factum, spiritus arbitrio movebitur: nec animus deinceps ullis vitiis aut doloribus follicitabitur: fed fine fine fruetur summo bono qui eff, Deus. Contrà, impios mors aterna possidebit tum corporis tum animi. Nam & corpus habebunt ad æternos cruciatus immortale, & animum peccatorum stimulis semab

00.

int

tra

int

n-

TT

10-

12.

ft,

p-

C

ne

2.

in.

10.

j.

OC.

eft

ex

0.

ic,

re-

ihi

ut

tu

Ut

tus

Ula. 105

11-

115

mi 101

b.

ti,

10

1115

eft.

10.

TI. m-

oct

melect

per afflichum absque spe veniæ. Au. Credis hæc ex animo. ac ferió? Ba. Sic, inquam, ut mihi minus certum fie te mecum colloqui. Au. Ego cum effem Romæ, non omnes reperi zquè fincerè credentes. Ba. Imò fi excutias, reperies & alibi mulcos quibus hæc non æquè persuasa sunt. Au. Cum in tam multis & arduis consentias nobiscum, quid obstat quò minus totus sis noster? Ba. Istud ex te audire cupio. Nam ipfe mihi videor (a) orthodoxus: etiam fi vitam meam ald eftranolim (b) præstare; tametsi sedulo conor ut professioni re- da opinionio spondeat. Au. Unde igitur tantum bellum inter vos & or- um eft herethodoxos? Ba. Exquire. Sed heus, medice, fi non poenirer tici vecabuhujus proœmii, fumes nobifcum prandiolum, & à prandio lum. per orium percontaberis de fingulis; præbebo brachium ricule vitium utrumque, inspicies excrementa tum crassiora tum liquidi- aut corripie, ora. Denique facies, si videbitur, totius hujus pectoris anatomiam, quò certius de me judices. Au. At religio est tecum mensam habere communem. Ba. Atqui id solent medici, quò meliùs observent quid affectent aut peccent ægroti. Au. Sed vereor ne videar favere hareticis. Ba. Imo nihil est sanctiùs quam favere hærericis. Au. Qui fic? Ba. Nonne Paulus optavit anathema fieri pro Judæis plus quam hæreticis? An non faver ille qui studet ut quis ex malo fiat bonus, ex mortuo vivus? Au. Maximé. Ba. Sic igitur fave, nec erit quod metuas. Au. Nunquam audivi ægrotum commodius respondentem. Age, duc me ad prandium. Ba. Medicè accipieris & ut decet apud ægrotum; & sic curabimus corpuscula cibo, ut nihilo secius animus idoneus sit ad disputandum. Au, Fiat (c) bonis avibus. Ba. Imo malis piscibus, fiet, nisi e Id est, feliforte, nunc oblitus es effe diem Veneris. Au. Id quidem est cher: aliter (d) præter Symbolum nostrum.

STECHENT 1800

· Colone was

Translation av III

SAMINATED AND STREET

aves, Hard

1000

us est exambiguo. Nam in symbolo Apostolorum nulla mentio est de piscibus & icuntur Symbola conviviorum. A DESCRIPTION OF THE PARTY OF T

and they all the sample of the beat the same

eneral drived acores maris out in accordances

nus. In Videopied qua de centa? Po. Openinas caraca

and aligh of angoin. The Economic orders werds

end of had one in this entire in conduct don wait the

allowing Ex Officite genus romanam, des, vine ut illu

imponenties? Part theret, (Theoret, In Similani, that yell it

mit solle petities. As Office evolute engine volutions, and

Outst Morale Street

solidat nos in car ys contraber

ARGUMENTUM.

a Id eft, Senile colloguiвт; охина vehiculum.

स्थलंडाक्य । जातः

(a) Pepertohopia, hive "Oxnua, velut in speculo exhibet qua vel surienda sue in vita, vel vitam reddunt tranquilliorem, Senes hic, è pueris olim famis liares, post quadraginta jam elapsos annos conveniunt Antwerpiam profesimi simul. Qui aquales olim annis, nunc magna videtur in his inaqualitas ?lygamus valde fenex. Glycion nihil contraxit fenii, annos licet 66 natui qui methodum retardandi senestutem proponit; viz. 1. Consilium capit de eligendo vita instituto, usus judicio viri senis prudentissimi, qui suadet uzrem ducere parem; quam deligat judicio priùs quam diligat. 2. Munus functus est publico; molestis tamen negotiis non obnoxio. 3. Res agit invi. dia non obnoxias. 4. Linguam cohibet. 5. Nihil vehementer experit aut aversatur. Moderatur affectibus. Nullum patitur dolorem pernoctare apud illum. 6. A vitiis abstinct renovat à indies poenitentia. 7. De morte nihil solicitus. 8. Non peregrinatur in alias regiones. 9. Nihil ei cum medicin Negotii. 10. Oblectat se studiis, non macerat. Polygamus, contra, senium accerssivit intemperantia juventutis, potatione, scortatione, alea, aris alieni constatione. Octies uxorem duxerat. Pampirus sis negotiator, sed Naustratione. gium rei familiaris facit aled. Tum fio canonicus, tum Carthusianus, mx Benedictinus, tum Bernardinus, & vidit Hierosolymam, postremo militian, Eufebins facerdotium nactus concionatur.

0 A

0.

id

a

er qu

it

um

1. .

uni

m

culi

is 1

rre ecir

itet

m,

in r

mf

r ti

gac

n h

quar

and

tatis

am

xi u

Bufebius pi-#s: Pampirus omnia expertus: Polygamus, qui sape duxit uxorem : Glycion, dulcis, five dulcier.

THE VELLEY

EUSEBIUS, PAMPIRUS, POLYGAMUS, GLYCION, HUGUITIO, HENRI-CUS; aurigæ.

6 Alludit ad peregrinas aves, Rara avis.

Significat Vitrea per-fpicilla, & fascinatio est in penlis.

38 andesi

Eu. Uas (b) novas aves hic ego video? Nisi me fallit animus, aut parum prospiciunt oculi, video tro veteres congerrones meos confidentes, Pampirum, Polygamum, & Glycionem. Certe ipfi funt. Pa. Quid tibi vis chu tuis (c) virreis oculis, fascinator? Congredere propiùs, Eusebi. Po. Salve, multum, exoptate Eusebi. Gl. Bene sit tibi, vir optime. Eu. Salveté vos omnes una salute, pariter minicharissima capita. Quis Deus, aut casus Deo selicior, nos conjunxit? Nam nemo nostrûm vider alium annis, opinor, jam quadraginta. Mercurius caduceo suo non potuisser meliùs nos in unum contrahere. Quid hîc agitis? Pa. Sede mus. Eu. Video, sed qua de causa? Po. Operimur currum qui nos devehat Antverpiam. Eu. Ad Mercatum? Po. Scillcet; sed spectatores magis quam negotiatores: quanquan aliis aliud est negotii. Eu. Et nobis eodem est iter. Verim quid obstat quò minus eatis? Po. Nondum convenit cun Eu. Difficile genus hominum. Sed visne ut illis imponamus? Po. Liberet, fi liceret. Eu. Simulemus nos velle fe mul abire pedites. Po. Citiùs credant cancros volaturos, quan nos tam grandes pedibus hoc iter confecturos. Gl. Vulcs rectu

ectum verumque confilium? Po. Maximé. Gl. Illi porant : d quò faciunt diutiùs hòc plus erit periculi, necubi nos ejiciant in lutum. Po. Admodum diluculò venias oportet, sobrium aurigam velis. Gl. Quò maturitis perveniamus neverpiam, nobis quatuor folis currum stipulemur. Conemnendum censeo tantillum pecuniæ. Hoc damni multis ommoditatibus pensabitur; sedebimus commodius, ac nutuis fabulis suavissime transigemus hoc iter. Po. Recte nadet Glycion; ut in vehiculo quoque jucundus comes o vehiculo sit. Quin &, juxta Græcorum proverbium, berius loquemur, non de plaustro, sed (a) in plaustro. a Assudit ad 1. Transegi; conscendamus. Vah! nunc mihi libet vivere, proverbium osteaquam ex tanto intervallo videre contingit mihi cha- E plaustro issimos olim fodales. Lu. Ac mihi videor repubescere. loqui. o. Quot annos supputatis ex quo Lutetiæ conviximus? u. Arbitror haud pauciores quadraginta duobus. Pa Tum idebamur omnes æquales. Eu. Ità terme eramus; aut si quid at discriminis, perpufillum erat. Pa. At nune quanta inqualitas? Nam Glycion nihil habet senii, & hujus avus vi- + Qui sapius eri queat + Polygamus. Eu. Profecto sic res habet. Quid rei nuprias celecausa? Pa. Quid? aut hic ceffavit ac restitit in cursu, bravis. nt ille antevertit. Eu. Ohe! non cessant anni, quantum-is cessent homines. Po. Die bona side, Glycion, quot annos umeras? Gl. Plures quam ducatos. Po. Quot tandem? 1. Sexaginta fex. Eu. O vere, (b) Tiows ynegs! quod bid eft. Tiunt. Po. Sed quibus randem artibus remoratus es senectu thoni senetta m? Nam neque canities adest, neque rugosa cutis; vigent de longæva sed soida, nitet (c) utrinque dentium series, color vividus est, cor- senectute. is succulentum. Gl. Dicam artes meas, modo tu vicissim Vide proverrres nobis artes tuas, quibus senectutem accelerasti. Po. bium. cipio me facturum. Dic igitur, quo te contulisti relictà perne & intetià? Gl. Rectà in patriam. Illic commoratus serè anterio, est m, despicere cœpi de deligendo vitæ genere; quam ego na series. m non leve momentum habere credo ad felicitatem : cirmspiciebam quid cuique succederer, quid secus. Po. Mir tibi tantum fuisse mentis, cum Lutetiæ nihil fuerit te gacius. Gl. Tum (d) ferebat ætas. Et tamen, ô bone, d id est, pon hic meo Marte rem omnem gessi. Po. Mirabar. Gl. Pri-stulabat. quam quicquam aggrederer, adii quendam è civibus natu andem, longo rerum ufu prudentissimum, totiusque citatis testimonio probatissimum, ac meo quidem judicio am felicissimum. Eu. Sapiebas. Gl. Hujus usus conficio xi uxorem. Po. Pulchrè dotaram? Gl. Dote medioeri ac N planè

n,

lis

fi-

iàm

mea forte. Vide prov. Pittaci. Aqualem tibi ducito.

a Id eft, pro plane, juxta proverbium, (a) The nat' enautov. Nam & mihi res erat mediocris. Ea res mihi planè ceffit ex animi fententia. Po. Quot annos tum eras natus? Gl. Viginti ferme duos. Po. O te felicem! Gl. Non totum hoc fortum debeo, nè quid erres. Po. Qui fic? Gl. Dicam. Alii priùs di ligunt quam deligant; ego judicio delegi quam diligerem: & tamen hanc magis duxi ad posteritatem quam ad voluptatem. Cum ea vixi suavissime annos non plures octo. h Reliquit orbum? Gl. Imò superest quadriga liberorum, s. lii duo, filiæ totidem. Po. Privatusne vivis, an magistran fungeris? Gl. Est mihi munus publicum: poterant contin. gere majora; verum hoc mihi delegi, quod tantum habent dignitatis, ut me vindicaret à contemptu, cæterum minime molestis negotiis obnoxium. Ità nec est quod quisoum objiciat me mihi vivere, est & unde nonnunquam & amicis dem operam. Hoc contentus, nihil unquam magis anbif. Verum sic gessi magistratum, ut illi ex me dignitas a. creverit. Hoc ego pulchrius duco, quam ex muneris splendore dignitatem mutuo fumere. Eu. Nihil verius. Gl. Se inter cives meos confenui charus omnibus. Eu. Isthuc ven difficillimum eft; cum non abs re dictum fit, Qui neminta habet inimicum, eum nec amicum habere quenquam; & A. licitatis semper invidiam effe comitem. Gl. Infignem felicie tem comitari solet invidia; mediocritas tuta est. Et ha mihi perperuum studium suit, ne quid mei commodi ex liorum incommodis compararem. Illam quam Græci na um, five ab- cant (b) απραξίαν quantum liquit amplexus fum. Null negotiis ingessi memet, sed præcipue continui me ab h quæ fine offensa multorum suscipi non poterant. Itaque juvandus erit amicus, fic illi benefacio ut hac de causa m lum mihi parem inimicum. Et fi quid ortum fuerit simi tatis alicunde, aut purgatione lenio, aut officiis extingu aut dissimulatione patior intermori: à contentione semps abstineo; quæ si inciderit, malo rei quam amicitiæ sact jacturam. In cateris (c) Mitionem quendam ago: lado os, arrideo omnibus, faluto ac refaluto benignita nullius animo repugno, nullius institutum aut factum da no, nemini me præfero, patior suum cuique pulchrum ele quod taceri velim nemini credo; aliorum arcana non lo tor, & si quid forte novi, nunquam effutio; de his præsentes non sunt aut taceo, aut amice loquor ac ciri ter. Magna pars simultatum inter homines nascitus linguæ intemperantia. Alienas fimultates nec excito, o nel

f

u

a

ad

f

ro

cio

pri

ut

CUI

re

& Id eft, Otiftinentia à negotiis. Hinc versus proverbialis. Arganoris हेडर रखें। यस-अवंग वंत्राव्यहित. c Ex Adelphis Teren-

fed ubicunque datur opportunitas, aut extinguo, aut igo. His rationibus hactenus vitavi invidiam, ac benevoiam civium meorum alui. Pa. Non tenfifti gravem coetum? Gl. Mihi quidem nihil accidit acerbius in vita unu Uxoris morte ; ac vehementer optaffem illam una meconfenescere, liberisque communibus frui: sed quando r vifum est superis, judicavi fic magis expedire utrique; ne causam putavi cur me inani luctu discruciarem, pram cum is nihil prodesset desuncta. Pa. Nunquamne init libido repetendi matrimonii, præfertim cum istud tieliciter cessisset? Gl. Incessit; sed ut liberorum causa duxn uxorem, liberorum causa rurfus non duxi. Po. At mim est cubare solum totas noctes. Gl. Nihil est difficile nti. Tum cogita quantas eriam habear commoditares batus. Quidam omni ex re decerpunt fi quid est, inmodi: qualis fuisse videtur Crates ille cujus titulo fetepigramma, vitæ mala colligens: Nimirum his placet , (a) Optimum non nasci. Mihi magis arridet Metrois undiquaque decerpens si quid inest boni. Sic enim ita dulcior. Et ego fic induxi animum, ut nihil yeheter vel oderim vel expetam. Ita fit, ut fi quid obtingat , non efferar aut insolescam; fi quid decedat, non adum crucier. Pa. Nx, tu philosophus es vel ipso Thasapientior, si quidem istud potes. Gl. Si quid ægrinis obortum est animo, (ut multa fert hujusmodi vita talium) protinus ejicio ex animo, five fit ira ex ofa, five quid aliud indigne factum. Po. At funt quædam ix qux vel placidissimo moveant stomachum: tales frequenter & famulorum offensæ. Gl. Nihil ego patior ere in animo meo. Si mederi queam, medeor; fin mific cogito, quid proderit me ringi re nihilo melius haa? Quid multis? Patior ut hoc mox impetret à me rauod paulo post tempus esset imperraturum. Certe nullus tantus animi dolor quem patior mecum ire cubitumi. Nihil mirum fi tu non senescis qui tali fis animo. Gl. Atadeò nè quid reticeam apud amicos, cum primis cavi ne flagitii committerem' quod vel mihi vel liberis meis ro esse posser. Nihil enim irrequietius animo sibi malè cio. Quòd fi quid culpæ admissum est, non eo cubipriùs quam me Deo reconciliaro. Veræ tranquilitatis; ut Græce dicam, (b) en ducias, fons eft, bene conve- bid eft, and cum Deo. Nam qui sic vivunt, his nec homines mag- mi tranquilre nocere possunt. Eu. Num quando te cruciat metus litas.

en-Sic

nen

112-

hoc

X &

vo. Julis

) his

ue fi

ngua

mpd

acet

null

nita

dan

effe

for

is qui

tur d

0, 1

N 2

mortis?

mortis? Gl. Nihilo magis quam macerat dies nativitatis, Scio moriendum: ista solicitudo fortassis adimat mihi aliquot vitæ dies, certe nihil possit adjicere. Itaque totam hanc

curam fuperis committo; ipfe nihil aliud curo quam ut bene suaviterque vivam. Non potest autem suaviter nisi qui bene. Pa. At ego senescerem tædio fi tot annos degeremin eadem urbe, etiamfi Bomæ contingat vivere. Gl. Habet quidem loci mutatio voluptatis nonnihil; longinqua venì peregrinationes ut prudentiam addunt fortaffis, ità plurimum habent periculorum. Mihi videor tutiùs totum or. bem obire in tabula Geographica, neque paulo plus videre in historiis quam si viginti totos annos ad Ulyssis exemplum, per omnes terras mariaque volitarem. Habeo pradiolum quod abest ab urbe non plus quam duobus millibus passuum: ibi nonnunquam ex urbano fio rufticus, atque ibi recreatus, redeo novus hospes in urbem, nec aliter faluto ac faluto quam fi renavigaffem ex infulis nuper inventis. Eu, Non adiuvas valerudinem pharmacis? Gl. Nihil mihi rei con medicis. Nec incîdi venam unquam, nec devoravi (a) carporia, nec haufi potiones. Si quid oboritur (b) lassitudias moderatione victus aut rusticatione propello malum. Eu. N. hilne tum cum ftudiis? Gl. Eft; nam in his eft pracipu vitæ oblectatio: verum his oblecto me non macero. Signi dem vel ad voluptarem studeo, vel ad utilitarem vitz, m autem ad oftentationem. A cibo fumpto aut pascor liter tis fabulis aut lectorem adhibeo; nec unquam incumbo le bris ultra horam; tum surgo, & arrepta testudine, pauli per obambulans in cubiculo vel cancillo, vel repeto mecon quid legerim; & si in promptu est congerro, refero; ma ad librum redeo. Eu. Dic mihi bona fide, nullane sentisit commoda senectutis, quæ serunt esse plurima? Gl. Somm aliquantò deterior est, nec perinde tenax memoria il quid infixero. (c) Liberavi fidem meam. Exposui volt magicas artes meas quibus alo juventutem meam: nuncte ferat nobis pari fide Polygamus, unde tantum colleger senii. Po. Equidem nihil celabo tam fidos sodales. Eu. M rabis etiam tacituris. Po. Cum agerem Lutetiæ, quam m abhorruerim ab Epicuro, nostis ipsi. Eu. Sanè meminima sed arbitrabamur te mores eos una cum adolescentia lun

tiæ relicturum. Po. Ex multis quas illic adamaram unu

mecum adduxi domum, eámque gravidam. Eu. In ades peternas? Po. Rectà; sed mentitus eam esse conjugem cujusta

amici mei, qui mox effet venturus. Gl. Id credidit patt

11

m

q

2

ir

h

ce

is

di

n

vi

P

hne

end

eb

m e

an

s b

us

Ub

uoc

Po.

Catapotia Græce, trochifci, five pilulæ, quas deglutimus. Laffitudo nulla de caufa oborta fignificat morbum inflate, juxta medicos.

c Id eff, perfolvi quod debui: etenim qui promittit, obstringit fidem suam. nc

De-

III

bet

erò

ıri-

.10

ere

ım,

m:

tus,

tor

Von

mu.

212 ins

era-

1

CUM

not

198

100 日 日

o. Imò rem olfecit intra quatriduum. Mox fæva jurgia. ec tamen interim temperabam à conviviis, ab alea, cate-19; malis artibus. Quid multis? Cum pater non faceret jurgandi finem, negans fe tales (a) gallinas alere velle a Nam pomi, ac subinde minitans abdicationem, (b) verti solum, obstrepunt cum gallina mea gallus aliò demigravi : ea mihi genuit fæminæ. quot pullos. Pa. Unde res suppetebat? Po. Nonnihil fur- b De exulin dabat mater, ac præterea conflatum est æris alieni plus dicitur, qui is. Eu. Reperiebantur tam fatui ut tibi crederent ? Po. demigrant nt qui nullis credant libentius. Pa. Quid tandem? Po. in aliam rendem ubi pater seriò pararet abdicationem, intercesserunt gionem, ici, ac bellum hoc his legibus composuerunt, ut nostran uxorem ducerem, cum Galla divortium facerem. fententiam . Erat uxor? Po. Intercefferant (c) verba futuri tempo- Jurisconfulfed accesserat congressus præsentis temporis. Eu. Qui torum, quam nit igitur ab illa divertere? Po. Post rescitum est mez Theologi. llæ Gallum effe maritum, unde pridem fe subduxerat. Si quis dicat Ergo nunc habes uxorem? Po. Non nisi præter hanc puella, Du-avam. Eu Octavam? non sine augurio dictus es Poly-mox habeat nus. Fortaffis steriles omnes decessere. Po. Imo nulla non rem cum illa, quit aliquot catulos domi mex. Eu. Ego malim totidem ratum est linas quæ mihi ponerent ova domi. Non tædet Polyga- um, perinde e? Po. Adeò tædet, ut si hæc octava moreretur hodie, quas duxisinde ducerem nonam. Imò hoc me male habet, quòd ser. Duco te. liceat habere binas aut ternas, cum unus gallus gallina- multi adoles tot gallinas possideat. Eu. Equidem haud miror, gal- scentes cace, si parum pinguisti, quodque tantum senii tibi colle- magno suo is: nihil enim æquè accelerat fenectutem quam (d) im- malo discendicæ ac intempestivæ comporationes, imporentes amo- tes hoc so-mulierum, & salacitas immoderata. Sed quis alit sa- d'Quid seneiam? Po. Ex obitu parentum accessit res mediocris, & dutem maviter laboratur manibus. Eu. Descivisti igitur à literis ? ximè accele-Plane (e) ab equis, quod aiunt, ad asinos : ex (f) hepta- eld est, à nno factus (g) monotechnos faber. Eu. Miser! toties tibi melioribus endus erat luctus, toties cœlibatus? Po. Nunquam vixi ad deteriora. ebs ultra dies decem, sempérque nova nupta veterem lu- f Id est, sepn expulit. Habetis bona fide vitæ meæ summam. Atque tem artium am Pampirus narret nobis suz quoque vitz fabulam, qui perito. s belle portat ætatem. Nam, ni fallor, me duobus aut tum artis peus annis est grandior. Pa. Dicam equidem, si vobis au- riens, vacat tale somnium. Eu. Imo volupe fuerit audire. Ubi domum rediffem, statim pater fenex urgere coepit ut uod vitæ genus amplecterer, unde nonnihil quæstûs ac-

1

I

I

ti

F

9

10

q

Ve

E

Q

Pr

Be

mı

qu

COI

biu

Ita

ter

hor

mer

Ulq

fi qu

infa

licer

cruc

deba

nimo

feren

remo

rubra

dupl

varia

me f

cumf

dem

nem

a Retulit Herculi vovebatur decima bonorum pars; vente putabatur res domeftica prosperaria 6 De Malea promontorio naufragiis infami, vide prov. Maleam legens. e Vide prov. ומןשונינים этратонніры. Id eft, primum expevienti igno-Cendum.

cederet rei familiari, ac post longam consultationem placuit negotiatio. Pa. Miror hoc vitæ genus arrifisse potissimum, Pa. Eram natura firiens cognoscendi res novas, v. rias regiones, urbes, linguas ac mores hominum. Ad id maximè videbatur apposita negotiatio. Quibus ex rebus na scitur & prudentia. Po. Sed misera, videlicet qua plerum que magnis malis fit illis emenda. Pa, Sic eft, Itaque pare numeravit fortem fatis amplam, ut (a) dextro Hercule, a verba Perlii, bene fortunante Mercurio, negotiationem aufpicarer. § mulque ambierur uxor cum ampliffima dote, sed ea for ma quæ vel indotatam commendare poterat. Eu. Successit Pa. Imò priùs quam redieram domum periit & fors & usur Eu. Naufragio fortaffis. Pa. Plane naufragio. Nam impe gimus in scopulum quavis (b) Malea periculosiorem. Es In quo mari occurrit iste scopulus? aut quod habet no men? Pa. Mare non poffum dicere, fed fcopulus, plurimorus infamis exitiis, Latine dicitur Alea; quomodo vos Gran nomineris nescio. Eu. O re stultum! Pa. Imo stultior pare qui tantam fummam crederet adolescenti. Gl. Quid dein factum est? Pa. Nihil actum, sed cœpi cogitare de suspendi Gl. Adeon' erat pater implacabilis? Nam res farciri potel & venia datur ubique (c) Protopiro; multo magis Par piro debebatur. Pa. Verum fortaffe narras, sed interim fer excidi ab uxore. Nam parentes puellæ fimulatque co noverunt hæc auspicia, renunciarunt afinitatem. Et am bam, ut qui perditiffime, Gl. Mileret me tui: fed quid in rim confilii tentatum est? Pa. Id quod solet in rebus desp ratis. Pater abdicabat, perierat res, perierat uxor, undique audiebam gurges, nepos, helluo. Quid plura? Serio meca deliberabam, an suspenderem me, an aliquo conjicerem m met in monasterium. Eu. Crudele confilium! Scio um elegeris, mirius mortis genus. Pa. Imò quod mihi tunc fum est crudelius, adeo mihi displicebam totus. Gl. An complures ed se dejiciunt, ut suavius vivant, Pa. Com viaticulo furtim me subduxi procul à patria. Gl. Quo ti dem? Pa. In Hiberniam. Illic factus fum Canonicus ext rum genere qui extime linei funt, intime lanei. Gl. Ap Hibernos igitur hybernasti? Pa. Non, sed duos menses ap hos versatus navigavi in Scotiam. Gl. Quid te offendit pud illos? En. Nihil, nisi quod institutum illud mihi w batur mitius quam pro meritis ejus qui non uno suspen dignus erat. Eu. Quid in Scotia designatum est? Pa. 1 ex lineo factus sum pelliceus apud Carthusiamos. En. Ho

in of a

the cools

nes plane mundo mortuos. Pa. Ità mihi visum est cum audirem illos canentes. Gl. Quid? canunt etiam mortui? Quot menses apud illos egisti Scotus? Pa. Propemodum fex. Gl. O constantiam? Eu. Quid illic offendit? Pa. Quia mihi visa est vita segnis ac delicata. Deinde multos illic reperi non admodum sani cerebri, ob solitudinem, ut arbitror. Mihi parum erat cerebri ; verebar ne totum periret. Po. Quò deinde devolafti? Pa. In Galliam. Illic reperi quosdam totos pullatos, ex instituto divi Benedicti, qui colore vestis testantur se lugere in hoc mundo; & inter hos, qui pro fumma veste cilicium ferunt reti fimile.- Gl. O gravem corporis macerationem! Pa. Hic egi menses undecim. Eu. Quid obititit quò minus illic maneres perpetuo? Pa. Quia plus illic reperi ceremoniarum quam veræ pietatis: Praterea audieram esse quosdam his multo fanctiores, quos Bernardus ad severiorem disciplinam revocasset, pulla veste mutata in candidam: apud hos vixi menses decem. Eu. Hic quid offendebat? Pa. Nihil admodum; nam hos reperi fac commodos sodales. Sed movebat me Gracorum proverbium.

Gt

ter

Δε τας χελώνας ѝ φαγείν, ѝ μη φαγείν.

Itaque decretum erat aut non esse monachum, aut infigni- non, ter esle monachum. Acceperam esse quosdam Brigidenses, homines plane coelestes; ad hos me contuli. Eu. Quor menses illic egisti? Pa. Biduum, nec id sane torum. Usque adeò placuit hoc vitæ genus? Pa. Non recipiunt, nifiqui mox obstringat se protessioni. At ego nondum adeo insaniebam, ut facile me praberem capistro quod nunquam liceret excutere. Et quoties audiebam canentes virgines, cruciebat animum uxor erepta. Gl. Quid deinde? Pa. * Ardebat animus amore sanctimoniæ, nec usquam satisfiebat a- pidus. nimo meo. Tandem obambulans incidi in quosdam præserentes crucem. Hoc signum mihi protinus arrisit; sed remorabatur electionem varietas; alii gestabat albam, alii rubram, alii viridem, alii versicolorem; alii simplicem, alii duplicem, nonnulli quadruplicem, alii alia atque alia figura variatam: Ego ne quid intentatum relinquerem, omnes ferme formas gessi. Verum ipsa re comperi, longè aliud esse circumferre crucem in pallio, seu tunica, quam in corde. Tandem fessus inquirendo, sic mecum cogitabam. Ut semel omdem sanctimoniam assequar, peram Terram Sanctam, ac re-

vide prov. Teftudines edendas ans

Q

m

re

tre

P

qu

lor

qu

vel

Eu

Qu

Pra

Ber

mut

quic

com

biun

Itaq

ter e

hom

menf

Ulqu

i qui

nfan

icere

rucie

lebat

imo.

erent

emor

ubran

uplic

ariata

ne for

umfer

em fe

a Retulit Herculi vovebatur decima bonorum pars: vente putabatur res domeftica prosperaria 6 De Malea promontorio nautragiis infami, vide prov. Maleam legens. e Vide prov. וטושויניטים POITOTE PW. Id eft, pramum expe-vienti igno-Icendum.

cederet rei familiari, ac post longam consultationem placuit negotiatio. Pa. Miror hoc vira genus arrifisse potiss. mum. Pa. Eram natura fitiens cognoscendi res novas, n. rias regiones, urbes, linguas ac mores hominum. Ad id ma ximè videbatur apposita negotiatio. Quibus ex rebus m scitur & prudentia. Po. Sed misera, videlicet qua plerum que magnis malis fit illis emenda. Pa, Sic eft, Iraque pare numeravit fortem fatis amplam, ut (a) dextro Hercule, a verba Persii. bene fortunante Mercurio, negotiationem aufpicarer. § mulque ambierur uxor cum ampliffima dote, sed ea for ma quæ vel indotatam commendare poterat. Eu. Successi Pa. Imò priùs quam redieram domum periit & fors & usur Eu. Naufragio fortaffis. Pa. Plane naufragio. Nam impe gimus in scopulum quavis (b) Malea periculofiorem. E In quo mari occurrit iste scopulus? aut quod habet m men? Pa. Mare non possum dicere, sed scopulus, plurimon infamis exitiis, Latine dicitur Alea; quomodo vos Gra nomineus nescio. Eu. O te stulcum! Pa. Imo stulcior par qui cantam fummam crederet adolescenti. Gl. Quid dein factum est? Pa. Nihil actum, sed coepi cogitare de suspendi Gl. Adeon erat pater implacabilis? Nam res farciri pote & venia datur ubique (c) Protopiro; multo magis Pa piro debebatur. Pa. Verum fortaffe narras, fed interima fer excidi ab uxore. Nam parentes puellæ fimularque of noverunt hæc auspicia, renunciarunt afinitatem. Et an bam, ut qui perditiffime. Gl. Miseret me tui: sed quid in rim confilii tentatum est? Pa. Id quod folet in rebus del ratis. Pater abdicabat, perierat res, perierat uxor, undig audiebam gurges, nepos, helluo. Quid plura? Serio med deliberabam, an suspenderem me, an aliquò conjicerem met in monasterium. Eu. Crudele confilium! Scio un elegeris, mirius mortis genus. Pa. Imo quod mihi tunc fum est crudelius, adeo mihi displicebam totus. Gl. Al complures eò se dejiciunt, ut suavius vivant. Pa. Com viaticulo furtim me subduxi procul à patria. Gl. Quot dem? Pa. In Hiberniam. Illic factus fum Canonicus ex rum genere qui extime linei funt, intime lanei, Gl. Al Hibernos igitur hybernasti? Pa. Non, sed duos menses hos versatus navigavi in Scotiam. Gl. Quid te offenda pud illos? En. Nihil, nisi quod institutum illud mihi batur mitius quam pro meritis ejus qui non uno sulpe dignus erat. Eu. Quid in Scotia designatum est? Pa. ex lineo factus sum pelliceus apud Carthusiamos. En Ho em sa

HADIS

nes plane mundo mortuos. Pa. Ità mihi visum est cum audirem illos canentes. Gl. Quid? canunt etiam mortui? Quot menses apud illos egisti Scorus? Pa. Propemodum fex. Gl. O constantiam? Eu. Quid illic offendit? Pa. Quia mihi visa est vita segnis ac delicata. Deinde multos illic reperi non admodum sani cerebri, ob solitudinem, ut arbitror. Mihi parum erat cerebri; verebar ne totum periret. Po. Quò deinde devolafti? Pa. In Galliam. Illic reperi quosdam totos pullatos, ex instituto divi Benedicti, qui colore vestis testantur se sugere in hoc mundo; & inter hos, qui pro fumma veste cilicium ferunt reti simile. Gl. O gravem corporis macerationem! Pa. Hic egi menses undecim. Eu. Quid obititit quò minus illic maneres perpetuo? Pa. Quia plus illic reperi ceremoniarum quam veræ pietatis: Praterea audieram esse quosdam his multo fanctiores, quos Bernardus ad severiorem disciplinam revocaffet, pulla veste mutată in candidam: apud hos vixi menses decem. Eu. Hic quid offendebat? Pa. Nihil admodum; nam hos reperi fac commodos fodales. Sed movebat me Græcorum prover-

Δε τάς χελώνας η φαγείν, η μη φαγείν.

Itaque decretum erat aut non esse monachum, aut infigni- non. ter este monachum. Acceperam esse quosdam Brigidenses, homines plane coelestes; ad hos me contuli. Eu. Quor menses illic egisti? Pa. Biduum, nec id sane torum. Usque adeò placuit hoc vitæ genus? Pa. Non recipiunt, niiqui mox obstringat se protessioni. Ar ego nondum adeo nsaniebam, ut facile me praberem capistro quod nunquam iceret excutere. Et quoties audiebam canentes virgines, ruciebat animum uxor erepta. Gl. Quid deinde? Pa. + Ar. • Id eft, culebat animus amore sanctimoniæ, nec usquam satisfiebat alimo meo. Tandem obambulans incidi in quosdam præerentes crucem. Hoc fignum mihi protinus arrifit; fed emorabatur electionem varietas; alii gestabat albam, alii ubram, alii viridem, alii verficolorem; alii fimplicem, alii uplicem, nonnulli quadruplicem, alii alia atque alia figura ariatam: Ego ne quid intentatum relinquerem, omnes ferle formas gessi. Verum ipsa re comperi, longè aliud esse cirumferre crucem in pallio, seu tunica, quam in corde. Tanem fessus inquirendo, sic mecum cogitabam. Ut semel omem sanctimoniam assequar, petam Terram Sanctam, ac re-

vide prov. edendas ans

C

f

n

a

fi

fa

v

V

lu

be

he

111

qu

bu

In

ter Eu

ftu

id

ren

no

lè

am

dif

fan

mo

te:

ibi

a Id eft, artificiosum quavis terra alit. Vide Chiliades. Pa. Maximé, Po. Unde supperebat viaticum? Pa. Demiror istud nunc denique tibi venire in mentem ut rogares, ac non multo ante percontatum fuisse. Sed nosti proverbium, (a) τὸν τέχνιον πᾶσα γῆ τρέφει. Gl. Quam artem circum-ferebas? Pa. Chiromanticam. Gl. Ubi eam didiceras? Pa. Quid refert? Gl. Quo præceptore? Pa. Eo qui nihil non docer, ventre. Prædicabam præterita, futura, præfentia. Gl. Et sciebas? Pa. Nihil minus; sed divinabam audacter, idg; tutò, videlicet priùs accepto pretio. Po. An ars tam ridicula poterat alere te? Pa. Poterat, & quidem cum duobus famulis. Tantum est ubique fatuorum & fatuarum. Attamen cum Hierofolymam adirem, addideram me in comitatum cujuldam magnatis prædivitis, qui natos annos septuaginta, negabat se æquo animo moriturum nisi prius adiisset Hieroso. lymam. Eu. Ac domi reliquerat uxorem? Pa. Atque etiam liberos fex. Eu. O fenem impie pium! Atque illinc rediisti sanctus? Pa. Vis verum fatear? Aliquanto deterior quam iveram. Eu. Sic ut audio, excussus est religionis amor. Imò magis incanduit. Iraque reversus in Italiam addixi me militiæ. Eu. Itane religionem venabaris in bello? quo quid esse potest sceleratius? Pa. Erat sancta militia. Eu. Fortassis in Turcas. Pa. (b) Imò sanctius quiddam, ut tum quidem prædicabant. Eu. Quidnam? Pa. Julius secundus belligerabat adversus Gallos. Porrò militiam mihi commendabat etiam multarum rerum experientia. Eu. Multarum, sed malarum Pa. Ità post comperi. Et tamen hic durius vixi quam in monasteriis. Eu. Quid rum postea? Pa. Jam mihi vacillare coepit animus, utrum ad negotiationem intermilsam redirem, an religionem fugientem persequerer. Interim venit in mentem, utrumque alteri posse conjungi. Eu. Quid! ut fimul esses & negotiator & monachus? Pa. Quidni! Nihil religiofius, ordinibus Mendicantium, & tamen nihil fimilius negotiationi. Volitant per omnes terras ac maria, multa vident, multa audiunt, penetrant omnes domos plebeiorum, nobilium atque regum. Eu. At non cauponantur. Pa. Sæpe nobis feliciús. Eu. Quod genus ex his delegisti! Pa. Omnes formas expertus fum. Eu. Nulla placuit? Pa Imò perplacuerunt omnes, si licuisset statim negotiari. Ve rum perpendebam mihi diu fudandum in Choro priufquan crederetur mihi negoriatio: jamq; cogitare cœpi de venanda Abbatia; sed primum non omnibus hic favet Delia, & fare longa est venatio, Itaque consumptis hunc in modum anni octo;

e Hoc tum jactabant qui Julio aderant. ofto, eum effet nunciata mors patris, domum reversus, ex confilio matris duxi uxorem, & ad veterem negotiationem redii. Gl. Die mihi, cum tam fubinde, novam vestem sumeres, ac velut in aliud animal transformareris, qui potuisti servare decorum? Pa. Qui minus quam hi qui eadem fabula nonnunquam aliam arque aliam fumunt personam? En. Die nobis bona fide, qui nullum vitæ genus non expertus es, quod omnium maxime probas? Pa. Non omnibus omnia congruunt : mihi nullum magis arridet quam hoc quod fecutus fum. Eu. Multa tamen incommoda habet negotiatio. Pa. Sic est. Sed quando nullum vitæ genus omnibus caret incommodis, hanc (a) Spartam qua contigit orno. a Vide Provi Verum nunc superest Eusebius, qui non gravabitur apud a- yerbium. micos vita sua (b) scenam aliquam explicare. Eu. Imo totam dus es, hanc fabulam, fi videtur : nam habet actus non multos. Gl. Erit orna. magnopere gratum. Eu. Ubi redissem in patriam, annum viditur in apud me deliberavi quodnam vitæ genus- amplecti vellem; fcenas, ad id simulque meipsum exploravi, ad quod genus essem propen- allust, sus aut idoneus. Interim oblata est Præbenda, quam vocant, Et kenam appetit qui satis opimi proventus; accepi. Gl. Vulgo male audit hoc operta pavitæ genus. Eu. Mihi, ut sunt res humanæ, satis exoptandum tefacit. videtur. An mediocrem felicitatem esse putatis, subitò velut è cœlo dari tot commoda, dignitatem, ades honestas, benéque instructas, annuos reditus satis amplos, sodalitium honorificum, inde templum, ubi si libeat, vaces religioni? Pa. Illic me luxus offendebat, & concubinarum intamia; tum qu'id plerique istius generis odêre literas. Eu. Ego non speto quid agunt alii, sed quid mihi fit agendum: & melioribus me adjungo, si non possum alios reddere meliores. Po. In isto genere vixisti perpetuó? Eu. Perpetuò, nisi quod interim quatuor annos primum egi Patavii. Po. Quamobrem? Eu. Hos annos ità partius sum, ut sesquiannum darem studio Medicinæ? reliquum tempus Theologiæ. Po. Cur id? Eu. Quo melius & animum & corpus meum moderarer, nonnunquam & amicis consulerem. Nam & concionor nonnunquam pro mea sapientia. Sic hactenus satis tranquillè vixi, contentus unico sacerdorio, nec præterea quicquam ambiens, recusaturus etiam si offeratur. Pa. Utinam liceret discere quid agant cæteri nostri sodales, quibuscum tam familiariter viximus. Eu. De nonnullis possum commemorare quædam; sed video nos non procul abesse à civitate: quare, si videtur, conveniemus in idem diversorium: ibi per orium de cæteris conferemus affatim, Huguitio Arriga.

n

ı.

le

d

is.

m

1-

at

14-

X

ihi

if.

im

id?

ni! ihil

112,

ple.

an-

ifti!

PA

Ve.

uam

nan-

fapt

inns octo,

Faciunt hoc non raro aurigæ Brabantini vel gratis, conducti.

riga. Unde tam miseram farcinam nactus es? lusee. Henricus Auriga. Imò quo tu defers istud lupanar? ganeo. Hu. Debueras istos frigidos senes alicubi (a) effundere in urticerum ut calescerent. He. Imò tu istum gregem cura ut præcipites alicubi in profundam lamam, ut refrigerentur, nam calent plus fatis. Hu. Non foleo præcipitare farcinam meam. nonnunguam He. Non? Arqui nuper vidi te fex Carthufienses dejecisse in cœnum, fic, ut pro candidis emergerent nigri: ut interim quasi re bene gestà, ridebas. Hu. Nec injuria: dormiebant omnes, ac multum ponderis addebant currui meo. He. At mei senes egregiè sublevârunt currum meum, per totum iter, perpetuò garrientes. Nunquam vidi meliores. Hu. Non foles tamen talibus delectari. He. Sed hi seneculi boni sunt, Hu. Qui fcis? He, Quia per eos ter bibi per viam cerevisiam infigniter bonam, Hu, Ha, ha, he; fic tibi boni funt.

ARGUMENTUM.

Franciscani πτωχοπλύσιοι non excipiuntur tecto a quodam Pastore rusticane. Pandocheus salse jocatur in illos. Vestis non odio habenda. Mors & vita Franciscanorum. De stulta gloria vestium. Monachorum vestis per se non mala. Quales debeant esse monachi. Vestium usus, ad necessitatem & decorum. Decorum quid. Unde tot habitus & vestium genera apud monachus nulla olim in his superstitio.

CONRADUS, BERNARDINUS, PASTOR, PANDOCHEUS, UXOR.

3 Nam 2 p4- Co. Scendo dicizur pastor, & à praben-do Græcis parechus. Jocus eft ex ambiguo lupa uxor Jupi, & tupa fcortum. d Gallinam appellat 106.

A Tqui (b) pastorem decet hospitalitas. Pa. Pastor sum ovium; non amo lupos. Co. At non perinde fortaffis odifti (c) lupas. Sed quo tandem merito fic abhorres à nobis, ut ne tecto quidem digneris? Neque enim te gravabimus cœnâ. Pa. Dicam? quia si conspiceretis in ædibus meis (d) gallinam aliquam aut pullos gallinaceos, cras in concione traducerer apud populum. Hanc soletis referre gratiam communicati hospitii. Co. Non omnes sumus istiusmodi. Pa. Siris cujusmodi voletis; ego vix sancto Petro fiderem, si tali cultu veniret ad me. Co. Si ità stat sententia concobinam, faltem indica diversorium aliud. Pa: Est in hoc vico diverforium publicum. Co. Quod habet fignum? Pa. In tabula penfili videbitis canem os inferentem in ollam: hoc agitur in culina. Ad abacum rationalem sedet lupus. Co. Signum inauspicatum. Pa. Fruamini. Be. Quod genus pastoris hic est? per illum liceret perire fame. Co. Si non melius pascit oves quam nos, oportet esse parum obesas. Be. In malis rebus opus est bono confilio. Quid fiet? Co. Perfricanda frons eft, Be. Nimirum inueilis est pudor cum urger necessiras; Co. Admodum, fanctus Franciscus aderit nobis. Be. Pro fortuna. Co. Non expectabimus Pandochei responsum pro foribus, sed recta irrumpemus in ipsum vaporarium, nec facile patiemur nos ejici. Be. O facinus impudens! Co. Hoc farius quam noctem agere sub dio, ac perire frigore. Interim depone pudorem in faculo, cras refumpturus, ubi videbitur. Be. Scilicet fic res ipla suadet. Pan. Quod animanrium genus hic video? Co. Servos Dei, Filios Sancti Francisci, vir optime. Pan. An Deus talibus servis delectetur, nescio; ego mihi nolim multos effe domi. Co. Quamobrem? Pan. Quia ad edendum & bibendum plus quam viri estis, ad laborandum nec manus habetis nec pedes. Ohe! vos eftis filii fancti Francisci? Soletis prædicare eum esse virginem : & ille habet tot filios? Co. Spiritus filit fumus, non carnis. Pan. Infelix genitor ille! Nam quod in vobis peffimum eft animus est, corpore nimium valeris, planeque melius haberis istà parte quam expediat nobis qui alimus uxorem & filias. co. Tu forte suspicaris nos este ex corum genere qui degenerant à progenitoris instituto : nos sumus Observances. Pan. Ego igitur observabo, nè quid adferaris detrimenti. Nam istud genus ego odi pessimé. Co. Quamobrem? te quæ. fo. Pan. Quia circumfertis dentes, nec circumfertis pecuniam. Hoc genus Hospitum mihi est ingratissimum. Co. At labo. ramus vobis. Pan. Vultis oftendam vobis quomodo laboretis? Co. Ostende. Pan. Inspicite picturam vobis proximam ad lævam: illic videtis vulpem concionantem, fed à tergo anser collum profert è cuculla. Rursum videris lupum absolventem confession, sed prominer pars ovis occultatæ sub veste. Videtis simiam assidentem ægroto in veste Franciscana; alterà manu profert crucem, alteram habet in crumena ægrotantis. Co. Non inficiamur hac veste nonnunquam tegi lupos, vulpes ac fimias; sed fatemur etiam fæpè tegi porcos, canes, equos, leones ac regulos: quin eadem vestis tegir multos bonos viros. Vestis ut neminem reddit meliorem, ità nullum reddit deteriorem. Proinde iniquum est quenquam ex veste æstimare : alioqui tua vestis, quia nonnunquam uteris, effet exfectanda, que multos tegit fures, homicidas, veneficos & adulteros. Pan. De veste cedam si numeretis. Co. Rogabimus Deum pro te. Pan. Ego vicissim pro vobis, operam opera pensans. Co. Arqui non ab omnibus accipiendum. Pan. Cur vobis religio est contingere pecuniam? Co. Quia pugnat cum professione nostra. Pan. Iti-

20

le

es

1-

us

in

re

1-

TO

tia

-19

ula I

tur

ım

hic

CIC

re-

ons eft.

dem cum mea professione pugnat admittere gratuitum hospirem, Co. At nos cogit regula, non contingere pecuniam. Pan. At mea regula diversum præcipit. Co. Ubi est tua regula? Pan. Lege versus istos; .

Hospes in hac mensa, fuerint cum viscera tensa,

Surgere ne properes, ni prins annumeres.

Allufit ad mis cani-

Co. Non erimus tibi fumptui. Pan. At qui mihi non funt sumprui, ne quæstui quidem sunt. Co. Deus abunde pensabit, si quid officii nobis præstiteris. Pan. Istis verbis non alo familiam. Co. Abdemus nos in angulum vaporarii, neque cuiquam erimus molefti. Pan. Non fert tales homines hoc vaporarium. Co. Itane nos ejicis, fortaffis hac nocte devorandos à lupis? Pan. (a) Lupus lupinam non est, ut nec canis caninam. Co. Crudelis effes, fic hoc faceres Turcis: quales on non est. quales sumus, homines sumus. Pan. Surdo canitis. Co. Tu molliter foves corpus tuum, nudus recubans post vaporarium; & nos extrudis frigore nocturno perituros, etiamfi parcant lupi? Pan. Sic vixit Adam in Paradifo. Co. Vixit fed innocens. Pan. Et ego innocens. Co. Fortaffis detractà fyllaba prima. At vide, fi tu nos nunc extrudis è paradifo tua, nè te Deus non recipiat in suam. Pan. Bona verba. Ux. Mi vir, tot tua malefacta saltem hoc beneficio pensa, patere hos hâc nocte tecto nostro uti; funt viri boni; senties quastum hine fieri uberiorem posthac. Pan. Ecce deprecarricem: fufpicor convenire inter vos: nec admodum lubens audio hoc clogium à muliere, Viri boni. Ux. Hi: non ità est: fed cogita quoties peccâris alea, temulentia, rixis, pugnis: faltem hâc eleemofyna redime tua peccata, nec ejicias hos quos oprâris tibi adefie morienti. Scurras & fanniones recipis Expenumero, & hos exerudis? Pan. Unde ista concionatrix nobis? Abi tu, & cura rem culinariam. Vx. Id quidem fier. Be, Mitescit, & sumit indusium lineum: spero fore recté. Co. Et mensam insternunt pueri. Bene habet quod nulli veniunt hospites, alioqui nobis erat exulandum. Be. Feliciter cecidit quod è proximo opidulo retulimus nobiscum lagunculam vini, & agni coxam affam; alioqui hic, ut video, nè fænum quidem impertisset nobis. Co. Jam occubuere pueri, adjunganius nos in menfæ partem, sic tamen nè cui incommodemus: Pan. Vobis imputandum arbitror quod hodie nullum habeo convivam, præter domesticos & vos inutiles. Co. Nisi frequenter hoc accidit, imputa nobis. Pan. Frequentius, quam vellem. Co. Noli laborare, vivit adhuc Christus, qui non deserit suos. Pan. Audivi vos dici Evangelicos

gelios; at Evangelium prohibet per viam circumferri peram aut panes : vos manicas habetis pro pera, ut video; nec panes modo circumfertis, verum etiam vinum & delicias carnium. Co. Fruere nobifcum, fi liber. Pan. Meum vinum ad istud collarum vappa est. Co. Gusta & de carnibus; nobis enim superest. Pan. O felices mendicos! uxor mea nihil hic hodie coxit præter caules & lardum rancidum. Co. Communicemus, si videtur, nostros apparatus. Nam nostra nihil refert quibus vescamur. Pan. Cur igitur non circumfertis caules & vappam? Co. Quoniam hæc nobis obtrudere maluerant apud quos hodie pransi sumus. Pan. Gravis pransi? Co. Maximé. Imò gratias etiam egerunt, & abeuntes his (a) apophoretis onerarunt. Pan. Unde venitis? Co. Basilea? a Quet dan-Pan. Hui! è tam longinquo? Co. Sic est. Pan. Quod tan-tur in fine convivii, sic dem genus hominum estis vos, qui sic oberratis sine ju- ut liceat cuimento, fine crumena, fine famulitio, fine armis, tine com- que, fi velit meatu? Co. Vides qualecunque vestigium Evangelicæ vitæ. Domum aupan. Mihi videtur erronum vita, qui vagantur cum reticu- te dictum lo. Co. Tales errones erant Apostoli, talis erat & Dominus eft. Jesus. Pan. Nostin' arrem chiromanticam? Co. Nihil minus. Pan. Unde igitur suppetit victus? Co. Ab eo qui promisit. Pan. Quis ille? Co. Qui dixit, Nolite effe folliciti, bec omnia adjicientur vobis. Pan. Promisit, sed quærentibus regnum Dei. Co. Id facimus pro virili. Pan. Apostoli clarebant miraculis, fanabant ægrotos; proinde non mirum illis, ubique fuppetisse victum: vos nihil tale potestis. Co. Possemus si similes effemus Apostolis, & si res posceret miraculum. At miracula data funt ad tempus incredulis: nunc nihil opus, nifi pià vità. Et sæpè felicius est ægrotare quam valere, sæpe felicius mori quam vivere. - Pan. Quid igitur vos facitis? Co. Quod possumus, pro sua quisque dote divinitus donata consolamur, exhortamur, admonenius, corripimus, ubi se dederit occafio, nonnunquam & concionamur, ficubi comperimus pastores mutos: si non datur prodesse, damus operam nè quem lædamus moribus & lingua. Pan. Utinam cras velis nobis concionari: nam dies est apud nos festus. Co. Cui divo? Pan. Antonio. Co. Fuit is quidem vir bonus: sed unde dies festus? Pan. Dicam: Abundat hic vicus subulcis propter vicinum nemus glandiferum? & persuasum est, Antonio delegaram curam ejus pecoris; & ideo colunt illum, nè fæviat neglectus. Co. Utinam vere colerent illum. Pan. Quo pacto? Co. Sanctissime coluit divos quisquis imitatus est. Pan. Totus hic vicus cras perstrepit comporationibus, saltationi-

bus, lufibus, rixis & pugnis. Co. Sie ethnici quondam cole-

bant Bacchum fuum. Miror autem, fi fic culeus Antonius noa fævir in homines ipfo pecore stultiores. Qualem habetis pastorem? mutum ac malum? Pan. Qualis sit aliis, nescio: mihi optimus est: nam hie porat totos dies; neque quisquam plures adducit aut meliores combibones, magno meo bono. Atque adeò demiror illum nunc abeffe. Co. Nos experti sumus parum commodum. Pan. Quid audio? Salutaffis hominem. Co. Ambivimus apud illum hospitium: ille non aliter quam lupos abegit à limine, & huc justit abire. Pan. Ha, ha, nune intelligo. Hinc est quod noluit adesse quod sciret vos hic futuros. Co. Effne mutus? Pan. Mutus? Nemo ille vocalior in vaporario, ac strenuè boat in templo: concionantem nunquam audivi. Sed quid pluribus opus? Vos ipfi senfistis, ut intelligo, non esse mutum. Co. Estne peritus facrarum literarum? Pan. Ait se peritissimum; sed quicquid talium rerum didicit, didicit (a) in fecreta confessione, sic ut sas non sit proferre apud alios. Quid multa? Dicam in summa; qualis est populus talis est sacerdos, & plane nacta est suum (b) patella operculum. Co. Fortasse non dabit locum concionaturo. Pan. Dabit, ad me recipio; fed hâc lege, nè quid in illum jaculère, quemadmodum plerique soletis. Co. Rei malæ assueverunt qui hoc solent : ego clam admoneo pastorem, si quid offendit : quod superest, Episcoporum est munus. Pan. At tales aves huc raro devolant. Equidem video vos esse viros bonos. Sed quid sibi vult ista vestium varietas? Nam plerique hoc ipso judicant vos esse malos, quod sic vestiamini, Co. Unde id? Pan. Nescio, nisi quòd tales multi comperiantur. Co. Multi hoc ipso judicant nos effe sanctos, quod sic vestiamur: peccant utrique, sed tamen humaniùs peccant qui ex veste bene de nobis suspicantur, quam qui male. Pan. Esto sané. Sed quæ tandem utilitas tot discriminum? Co. Quid tu censes? Pan. Mihi quidem nulla videtur, nisi in (c) pompis, aut in Bellis; in pompis enim circumferuntur variæ personæ, Sanctorum, Judæorum, Ethnicorum; has ex diverso cultu dignoscimus. In bellis autem hæc præstaret cultuum varietas, ut suum quæque vexillum copiæ lequerentur, neque fieret ordinum confusio. Co. Pulchre dicis, & hæc vestis est militaris: alius alium ducem sequimur, sed omnes militamus sub uno Casare, Christo. Verum in veste tria spectanda sunt. Pan. Qux?

Co. Necessitas, usus, & decorum. Cur sumimus cibum? Pan.

Nè pereamus fame. Co. Sic aliquando fumenda vestis, ne

d

d

C

वेर

in

fti

ve

(b)

lef

fur

que

me

face

cule

infig

glus

gran aosti

& P

nter

est in

pereamus

¿Vulgaris
jocus est in
ignarum.
¿Vide proverb. Dignum patella
sperculum.

e Pompee funt spectacula quæ Populo exhibentur, vulgo nunc vocantur processiones à verbo eri una,

pereamus frigore. Pan. Fateor, Co. Hoc melius præstat hæc vestis quam tua, tegit enim & caput, & collum, & scapulas, unde plurimum est periculi. Usus postular varia vestium genera. Equitaturo convenit brevis, quiescenti longa; in astate tenuis, in hyene densa. Sunt Romæ qui singulis diebus ter commutant vestem : mane sumunt duplicatam pellibus, sub meridiem accipiunt simplicem, rursus sub noctem aliquanto craffioren, Verum non omnibus suppefunt mutatoria: proinde hæc vestis reperta est, una ad plurimos usus accommoda. Pan. Qui fic? Co. Si flat Boreas, aut fi fervet Sol, adducimus cucullam; fi calor offendit, dimittimus in tergum : fi quiescendum est, demittimus vestem : fi ambulandum, fubducimus, aut fuccingimus etiam. Pan. Non pessimè sapuit quisquis hoc invenit. Co. Est autem hoc ad bene vivendum præcipuum, ut homo confuescat esse paucis contentus; alioqui si deliciis aut affectibus indulgere cœperimus, nullus erit finis. At nulla vestis inveniri potuit que una tot commoditatibus subserviret. Pan. Affentior. Co. Nunc decorum inspiciamus. Die mihi bona fide, si tu fumeres uxoris tux vestem; nonne dicerent omnes te facere prater decorum? Pan. Dicerent me infanire. Co. Quid tu diceres si illa sumeret vestem tuam? Pan. Fortasse nihil mali dicerem, sed contunderem eam (a) bonis fustibus. Co. At. a Jocus et in qui nihil refert quâ veste utaris. Pan. Hic plurimum refert. contrariis, mali & bo-Co. Nec mirum. Nam & ethnicorum leges puniunt virum ni. as fæminam, fi diversi sexûs cultum sumpserint. Pan. Nec injurià. Co. Age quid si senex octogenarius sumeret sibi vestirum adolescentis quindecim annos nati, aut contrà si juvenis sumeret vestem senis, nonne dicant omnes rem esse (b) fustuario dignam? aut si anus coleretur ad modum ado- b id est. fu lescentula, & contra? Pan. Admodum. Co. Itidem fi laicus ftigationis. sumat cultum sacerdotis; contrà, sacerdos laici? Pan. Uterque faceret indecoré. Co. Quid si privatus sumeret ornamentum Principis, aut Sacerdos privatus Episcopi? num faceret indecoré? Pan. Scilicet. Co. Quid si civis sumeret cultum militis, plumas, cæteraque stultitiæ Thrasonicæ nfignia? Pan. Rideretur. Co. Quid fi inter milites Anglus gestaret crucem albam. Helveticus rubram, Gallus nigram? Pan. Faceret impudenter. Co. Quid itaque miraris nostrum hunc cultum? - Pan. Quid intersit inter privatum Principem, inter virum ac fæminam, scio: quid intersit nter monachum, & non monachum, nescio. Co. Quid inter-If inter pauperem & divitem? Pan. Fortuna. Co. Et tamen inde-

i

n

2.

1-

115

e,

?3

n.

nè

MS

a Hoc apud Germanos aliquot dodores Juris: In Hispania Theologi infigniuntur flocco albo in fummo pileo, Lovanii pileo violacen, & ehumeris nulli ufai futura nifi ut fignificet Magistrum noftrum. † Epomis cucullæ geaut ferico Magiffris : dependet.

6 Sic Germani vocant prædenum. genus fubito ex arcibus adorientium viatorem mitigato vocabulo.

indecorum effet si pauper initaretur cultum divitis. Pani Verum, ut nunc ferme coluntur divites. Co. Quid inter faruum & fapientem? Pan. Aliquanto plus quam inter divitem & tenuem. Co. Nonne moriones aliter vestiuntur quam qui sapiunt? Pan. Nescio quid vos deceat, attamen vefter cultus non multum abest ab illorum cultu si quis addar auriculas & tintinnabula. Co. Hoc plane deeft: & fumus hu. jus mundi morienes, si modo verè sumus quod profitemur. Pan. Quod vos ficis nescio; illud scio, multos ese moriones gestantes auriculas & tintinnabula, qui plus sapiunt iis qui gestant pilea suffulta (a) pellibus, * Epomides, reliquaque sapientum infignia. leaque mihi stultissimum videtur, sapientiam profiteri veste potius quam ipsa re. Vidi quendam plus quam morionem, qui gestabat vestem usque ad talos demissam, epomidem Magistri nostri, aderat & vulrus qui videri possit gravis Theologi; disputabat apud omnes non fine specie gravitatis; magnatibus aucem non minus erat jucundus quam quivis alius morio, cum stulcitiæ genere superaret omnes. Co. Quid igitur tu postulas? ut prinpomide, que ceps qui ridet morionem, commutet cum illo vestem? Pan. Fortaffis hoc postularet aliquando decorum, quod tu proponis si libeat repræsentare veste quicquid est in animo. Co. Urges tu quidem: sed tamen arbitror non fine causa vestem suam additam morionibus. Pan. Ob quam? Co. Ne la. dantur à quoquam, si quid imprudenter dixerint aut fecerint. Pan. Non dicam interim quod iffa res quosvis irrinus, que fur tar potius ad lædendum, adeo ut frequenter è stultis fiant fulta pellibus insani. Nec video cur, cum bos cornupeta qui occiderit hominem, aut canis, aut sus, qui occiderit infantem, afficiantur supplicio; morio, qui sceleratiora commiserit prafidio stultitiæ sinatur vivere. Illud expeto, cur vos distinguamini cultu à cæteris. Nam si quævis causa sufficit ad diversum cultum, oporteret pistorem aliter vestiri quam piscatorem, calcearium aliter quam vestiarium, aliter pharmacopolam quam cenopolam, aliter aurigam quam nautam. Vos, fi sacerdotes estis, cur secus vestimini quam reliqui facerdotes? fi laici, cur à nobis differtis? Co. Olim monschi nihil aliud eramus quam purior pars laicorum; & hoc intererat inter monachum & alium laicum, quod nunc in terest inter frugalem & probum virum suis manibus alenrem familiam, & inter (b) Snaphanum ex prædarionum redditu jactantem fese. Post Romanus Pontifex addidit no bis suos bonores: vestis ex nobis nacta est dignirarem, que

h

d

fi

C

fe

fi

il

m

ri

ta

pe

de

pi

nunc

in.

er

li-

ur

e-

ar

111-

ır.

les

ui

1-

n.

m

OS

us

es

ùs

e.

n-

1?

tu

10.

e-

2.

·e-

ri-

nt

rit

cj. 2.

nj-

1.

12. m.

lul

14. 00

10.

·n-

d.

10-

112

nc

nune nec laicorum est, nec facerdotum: fed tamen huius. qualis qualis eft, non puduit aliquando Cardinales & summos Pontifices. Pan. At randem decorum iftud unde fumitur? Co. Nonsunquam ex ipfa rerum natura, nonnunquam ex confuerudine mortalium & opinione. Nonne judicarent omnes absurdum, fi quis tergore bubulo sic vestiretur ut cornua prominerent in capite, & cauda traheretur humi ? Pan-Ridiculum fané. Co. Rurfum fi quis vestem haberet que faciem ac manus tegeret, pudenda oftenderet? Pan. Multo abfurdius. Co. Ob id notari funt ab ethnicis quoque scriptoribus qui (a) multitia sumerent foeminis etiam indecora. Ve- Multitium recundius enim est nudum este, qualem te offendimus in cida mulie-1 vaporario, quam uti veste pellucente. Pan. Ego puto totum sum proprial hoc de cultu pendere à consuctudine ac persuafione morta- Cum su mula lium. Co. Qui fic? Pan. Non multi funt dies, quod hic diver titia fumas. fati funt qui se prædicarent peragrafie varias regiones nuper inventas, & quas in prifecrum colmographorum pictu-Hi se narrabant pervenisse ad insulam ris defideramus. quandam cœli temperatiffimi, ubi fummi dedecoris loco habebatur tegere corpus. Co. Isti fortassis belluarum ritu vivebant. Pan. Imo, ut aiebant, humanissimam agebant vitam. Degebant sub rege; eum comitabantur ad opus mane, non ampliùs quam horam, eriam fingulis diebus. Co. Quid operis faciebant? Pan. Evellebant radicum genus quod illis tritici loco est, & tritico tum gratius tum salubrius : quo peracto redeunt ad suum quisque negotium, & quod cujusque lubitum est animo faciunt. Sancte educant liberos, tant, & puniunt flagitia, fed nullum acerbius quam adulte-Co. Quo supplicio? Pan. Fœminis ignoscitur: darur hoc fexui: cæterum viris adulterii convictis hæc pæna eft: ut per omnem vitam in publicum prodeant membro pudendo velo obtecto. Co. O grave supplicium! Pan. Atqui consucrudo persuasit illis hoc esse quovis supplicio gravius. Co. Ubi contemplor quid possit persuasio, propemodum affentior tibi. Etenim fi quis vellet furem aut homicidam afficere extrema ignominia, nonne fatis effet fi præcideret illi interulam supra nates, si partes pudendas turpiter prominentes lupinis pellibus convestiret, caligas diversis coloribus variegaret, vestem que thoracem tegit ac brachia totam conscinderer, veluti rete faciens è veste, scapulas & pectus nudarer, barbam partim demeteret novacula, partim demitteret, partim intorqueret, capillos tonderet, adderet pileum undique fectum, cum ingenti fasciculo plumarum,

uvenal.

. · UND SHEET

STREET VOCANT

3. N. 453. J. ...

ac sic juberet prodire in publicum? Nonne magis traduceret hominem quam fi morionis cucullam adderet, cum auriculis prælongis ac tintinnabulis? Et tamen fic ultro fese ornant milites, ac fibi placent; & reperiunt quibus hoc pul. chrum videatur, cum nihil possit esse insanius. Pan. Imò non desunt honesti cives qui hoc pro viribus amulentur. Co. Atqui fi quis nunc conetur Indorum æmulari cultum, qui plumis avium vestiuntur, nonne pueris omnibus videretur infanire? Pan. Prorfus. Co. Atqui quod nos miramur etiam longe infanius est illo. Proinde ut verum est, nihil esse tam absurdum quod non commender affuerudo : ità negari non Chine wall & potest in vestibus esse quoddam decorum, quod apud sanos cide sperie-& cordatos femper decorum est: ac rurfus indecorum, quod THIS PASSITIE. apud omnes qui sapiunt indecorum videri debet. Quis enim non rider quoties vider fæminas onustas longa vestis (a) coronide, que nobilitatem generis caude longitudine metiuntur? quanquam hoc non pudet imitari quosdam Cardinales dunta kat in palliis. Et tamen res est adeò violenta consuerudo, ut non fit huic aut illi liberum mutare quod receptum est. Pan. Satis de consuerudine. Sed dic tu mihi quid fentias, utrum existimes sarius, monachos non differre à ceteris cultu, an differre ? Co. Equidem arbitror fimplicius & Christianius non astimari quenquam ex cultu, modo fit honestus ac decorus. Pan. Cur igitur vos non abjicitis cucullas? Co. Cur Apostoli non statim vescebantur cibis quibuslibet? Pan. Nescio, dic tu. Co. Quoniam obstabat invicta consuetudo. Quod enim penitus infixum est animis hominum, multoque usu confirmatum invereravit, ac velut in naturam abiit, subitò tolli fine magna pernicie tranquillitatis humanæ non potest: sed ira paulatim submovendum est, quemadmodum ille revulsie pilos (b) caudæ equinæ? Pan. Tolerarem fi monachorum omnium essee unus cultus: tot discrimina quis ferat? Co. Hoe malum usus invexit, qui nihil non invenit. Benedictus non commentus est novum cultum, sed is quo tum utebatur cum suis erat cultus laici simplicis ac probi. Nec Franciscus invenit novam formam, fed hac erat vestis pauperum ac rusticorum. Posteriores, addiris quibusdam, verterunt rem in superstitionem. Nonne videmus hodie quasdam anus tenentes sui sæculi cultum, qui magis est diversus à cultu horum temporum quam meus cultus abest à tuo? Pan. Videmes. Co. Itaque cum hunc

cultum vides, vides reliquias prisci sæculi, Pan. Ergo nihil habet aliud sanctimoniæ cultus vester? Co. Nihil prorsus.

li

n

q

C

b

h

a

n

ft

b

Pan.

titia former a Quam nunc caudam vocant;

veltis period

Sarray V and the man't

& Id eft, pau-latim. Vid. proverbium, Canda equina pilos vellere.

Pan. Quidam jactant iftos cultus præmonstratos divinitus à diva Virgine Matre. Co. Ista funt hominum fomnia. Pan. Sunt qui desperent se posse à morbo revalescere, ni vestiantur cultu Dominicano, imò qui ne sepeliri quidem veline, nifi in vefte Franciscana. Co. Ista qui fuadent aus captatores funta aut fatui; qui credunt, fuperstitiofi. Deus non minus dignoscir nebulonem in veste Franciscana quam in militari. Pan. At minor est plumarum varietas in avibus quam in vobis cultus. Co. An non itaque pulchrum est imitari paturam? sed pulchrius vincere. Pan. Utinam vinceretis & roftrorum varietate, Co. Sed age, varietati quoque patrocinabor, fi pateris. Nonne aliter vestitur Hispanus, aliter Italus, aliter Gallus, aliter Germanus, aliter Gracus, aliter Turca, aliter Saracenus? Pan. Scilicet. Co. Et in eadem regione quanta varietas vestium, eriam in ejusdem sexus, atatis & ordinis kominibus? Quam alius cultus Venero, alius Florentino, alius Romano? Atque hae intra unam Italiam. Pan. Credo. Co. Hine nata eft & nostra varietas. Dominicus sumpsit cultum à probis agricolis ejus Hispaniæ partis in qua vixit; Benedictus à rusticis ejus Italia partis in qua vixit : Franciscus ab agricolis diversæ partis: 'atque item de cæteris. Pan. proinde, quantum. video, vos nihilo estis sanctiores nobis, nisi fanctius vixericis. Co. Imo pejores vobis, qui parum pie viventes, gravius offendamus animos fimplicium. Pan. Est igitur aliqua spes de nobis qui nec patronum habemus, nec cultum, nec regulam. nec professionem? Co. Habes, obone! vide ut serves: quare à * susceptoribus tuis quid prosessus sis in baptismo, Quos nune quim illie vestem acceperis. Et humanam regulam desideras, qui regulam Evangelicam professus sis? Desideras ho- cant. qui minem patronum, qui patronum habeas Jesum Christum? spondent pro pueris Cum duceres uxorem nihil professus es? Cogita quid de baptizatis, beas conjugi, quid liberis, quid familia? & senties re plus habere farcinæ quam fi Francisci regulam professus esses. Pan. Credifire ullum Pandochæum ingredi cælum. Co. Quidni? Pan. Multa fiunt ac dicuntur in hac domo quæ parum respondent Evangelio. Co. Quæ? Pan. Alius bibit plus satis; alius obsecene loquirur, quidam rixantur, quidam obtrectant ; denique, an catera fint casta, nescio. Co. His occurrendum est quantum pores; si non potes, certe ne alas quæstûs causa hæc mala, néve accersas. Pan. Nonnunquam parum bonæ fidei sum in vino. Co. Qui sic? Pan. Ubi sensero illos plus fatis incalescere, largirer aquam admisceo. Co. Istud quidem levius est quam si quibuslibet vendas vinum periculosis

111 uľ

C

ı

he

re iu

I

n

ľ

ca

ft

M

u

u

u

И

e ni

u

Qu ro An

le

0

120

medicamentis infectum. Pan. Die mihi ferio, quot dies for isti in hoc itinere? Co. Mensem ferme. Pan. Quis interim vos curat? Co. Nonne bene curantur qui habent uxorem, liberos, parentes & cognatos? Pan. Sæpenumero. Co. Tu non habes pifi unam uxorem, nos centum; tu non nifi unicum patrem, nos centum, tu non nifi unicam domum, nos centum; tu non nifi paucos libros, nos innumeros; tu non nifi paucos cognatos, nos infinitos. Pan. Qui fic? Co. Quia lati. us se porrigit cognatio spiritus quam carnis: & ita nobis pol. licitus est Christus, & experimur verum quod pollicitus est. Pan. Næ tu mihi prabuisti sat lepidum convivam: emoriar nisi malim hanc confabulationem quam Pastoris mei compotationem. Cras dignaberis aliquid dicere populo. Et fi posthac continget te hac facere iter, scito tibi hic paratum locum, Co. Quid si alii veniant? Pan: Non erunt ingrati, modò mi fimiles. Co. Meliores, uti spero. Pan. Verum inter tam mul-† Simili joco tos malos, quoniodo dignoscam bonos ? Co. † Dicam paucis, sed in aurem. Pan. Dic. Co .- Pan. Meminero & faciam.

Reuchlinus claudit opus de verbo mirifico.

ARGUMENTUM.

Abbas quidam heroinam domi sua invisens, eam offendit libros Latine Graceque scriptos legentem. Disputatur unde suavitas vivendi permanat: viz. non à voluptatibus extrariis, verum à studiis sapientia. Stultus Abbas non vult Monachos suos esse eruditos, nec habet ille librum aliquem in cubicul. Pia mulieres in facris olim literis exercitatissima. Monachi literarum ofen, luxui, otio, venationibus aleaque dediti, ad alind fludiornm genus ipfi mage congruens exftimulantur.

a Alludit ad proverb. ertperso. öra. 6 Heroinas appellat potentes aulicas, quali femideas,

(a) ANTRONIUS, MAGDALIA. An. OUam hic ego supellectilem video? Ma. An non elegantem? An. Nescio quam elegantem, certe parum decoram & puellæ & matronæ. Ma. Quamobrem! An. Quia librorum plena sunt omnia. Ma. Tu tantus natu, tum abbas & aulicus; nunquam vidisti libros in adibus (a) hero. inarum? An. Vidi, sed Gallice scriptos: hic video Gracos & Latinos. Ma. An soli Gallice scripti libri docent sapientiam? An. Sed decet hoc heroinas ut habeant quo delectent otium. Ma. An solis heroinis licer sapere ac suaviter vive re? An, Male connectis sapere & suaviter vivere: non est muliebre sapere; heroinarum est suaviter vivere. Ma Nonne omnium est bene vivere? An. Opinor. Ma. Qui potest autem suaviter vivere qui non vivat bene? An. Im) qui potest suaviter vivere qui vivat bene? Ma. Ergo u probas eos qui vivunt male, modò suaviter? An. Arbitrot n

m

fi

į.

t.

11

n.

ui

1

S

Re à

it le.

es,

e.

1-

n.

m

0.

06

11

e.

BC

4.

0-

oò.

tu

10

OF

illos bene vivere qui vivunt suaviter. Ma. Sed ista suavitas unde proficifcitur? è rebus extrariis, an ex animo? An. E rebus extrariis. Ma. O subrilem Abbatem, sed crassum philofophum! Die mihi, quibus rebus tu metiris suavitatem? And somno, conviviis, libertate faciendi quæ velis, pecunia, hoporibus. Ma. Verum, fi iftis rebus Deus addiderit sapientim, num vivis suaviter? An. Quid appellas sapientiam? Ma. Hoc eft, fi intelligeres hominem non effe felicem nifi bonis animi; opes, honores, genus neque feliciorem reddere. neque meliorem. An. Valeat ista quidem sapientia. Ma. Quid mihi suavius fit legere bonum authorem, quam tibi venari, potare, aut ludere alea? non videbor tibi fuaviter virere? An. Ego non viverem. Ma. Non quæro quid tibi fir uavissimum, sed quid deberet esse suave. An. Ego nolim meos Monachos frequentes effe in libris. Ma. At meus maitus hoc maxime probat. Sed quamobrem tandem non probas hoc in monachis tuis? An Quoniam experior illos minus morigeros: responsant ex Decretis, ex Decretalibus, ex Petro, ex Paulo. Ma. Imperas igitur quæ pugnant cum Petro & Paulo? An. Quid illi doceant nescio: sed ramen non mo monachum responsarorem: neque velim quenquam Responsio neorum plus sapere quam ego sapiam. Ma. Istud ira virari digna abbas possit, si ru des operam ut quam plurimum sapias. An. Non te. ft orium. Ma. Qui fic? An. Quia non vacat. Ma. Non vaat saperc? An. Non. Ma. Quid obstat? An. Prolixæ preces, Cause impetura rei domesticæ, venatus, equi cultus, aulæ. Ma. Iráne sta tibi sunt potiora sapientia? An. Nobis sic usu venit. Ma. Jam illud mihi dicito. Si quis Jupiter hanc potestatem tibi daret, ut possis & Monachos tuos & teipsum vertere in modeunque animal, velles, an illos in porcos verteres, teipum in equum: An. Nequaquam. Ma. Atqui fic vitares ne ui plus te uno saperet. An. Mea non magni referet quod genus animantis essent Monachi, modo ipse essem homo. Ma. An hominem esse censes qui nec sapiat, nec velit sapere? An. Mihi sapio. Ma. Et sibi sapiunt sues. An. Videre nihi Sophistria quæpiam, ità argutaris. Ma. Non dicam uid tu mihi videaris. Sed cur hæc displicet supellex? An. Decorumbe-Quia fusus & colus sunt arma muliebria. Ma. Nonne ma- ne observaronæ est administrare rem domesticam, erudire liberos? tum. In. Est. Ma. An rem tantam existimas administrari posse sie sapientia? An. Non arbitror. Ma. At hanc sapientiam ocent me libri. An. Ego domi habeo sexaginta duos moachos, tamen nullum librum reperies in meo cubiculo.

0 3

Ma. Bene

Ma. Bene itaque prospectum est monachis illis. An. Feram libros, non fero Latinos. Ma. Quapropter? An. Quia non convenit ea lingua forminis. Ma. Expecto causam. An. Quia paròm facit ad tuendam illarum pudicitiam. Ma. Er. gò nugaciffimis fabulis pleni libri Gallicè feripti facient ad pudicitiam? An. Aliud est. Ma. Dic istud quicquid est aperté. An. Tutiores sunt à sacerdoribus, si nesciant Latine. Ma. Imò ifthinc minimum est periculi vestra ope. rà: quandoquidem hoc agicis sedulo, nè sciatis Latiné. An. Vulgus ita fentit, quia rarum & infolitum est fœminam scire Latiné. Me. Quid mihi citas vulgum, pessimum bene gerendæ rei authorem? Quid mihi consuerudinem, omnium malarum rerum magistram? Optimis affuescendum: ità fier folitum quod erat infolitum, & suave fier quod erat insuave. fiet decorum quod videbatur indecorum. An, Audio. Ma, Nonne decorum est fæminam in Germania natam dicere Gallicé? An. Maximé. Ma. Quamobrem? An. Ut loqua. tur cum his qui sciunt Gallice. Ma. Et mihi putas indecorum fi discam Latine, ut quotidie confabular cum tot authoribus, tam facundis, tam eruditis, tam fapientibus, tam fidis consultoribus? An. Libri adimunt multum cerebri fæminis. cum alioqui parum illis supersit. Ma. Quantum vobis superfit, nescio; certè mihi quantulumcumque est, malim in bonis studiis consumere quam in precibus fine mente dictis, in pernoctibus conviviis, in exhauriendis capacibus pateris, An. Librorum familiaritas parit infaniam. Ma. Ac colloquia combibonum, scurrarum & sannionum tibi non pariunt insaniam? An. Imo depellunt tædium? Ma. Qui fiat igitur ut tam amœni confabulones mihi pariant infaniam? An. Sic aiunt. Ma. At aliud ipfa loquitur res. Quanto plures videmus quibus immodica potatio & intempestiva convivia, quibus remulenta pervigilia, quibus imporentes affectus pepererunt infaniam? An Ego fanè nollem uxorem doctam, Ma. At ego mihi gratulor cui contigerit maritus tui diffimi-Jis. Nam & illum mihi & me illi chariorem reddit eruditio. An, Immensis laboribus comparatur eruditio, ac post more endum est. Ma. Die mihi, vir egregie, si cras tibi moriendum effet, utrum malles mori stultior an sapientior? An. Sich jra laborem contigerit, sapientior. Ma. Sed nihil homini citra laborem contingit in hac vita; & tamen quicquid paratum est, quantisvis laboribus comparatum est, hic relia quendum eft. Cur pigeat nos in re omnium pretiofiffin fumere laboris aliquid, cujus fructus nos, in alteram quoque vitam

12

nr

id

nt

e.

m

ne

m

ĉŧ

a.

re

0. 0-

15

S,

1.

15 r-1

T. 1-

1.

ot

IC

115

6.

ni

Bos clitellus.

WITH THE CAR boup lists

שליותום בייבוני

Arte to 3 10 bly UPT IN THE OWN THE

S. Waste dans

- Fundana

vitam comitatur? An. Frequenter audivi vulgo dici, fceminam fapientem bis stultam effe. Ma. Isthuc quidem dici folet, fed à stultis. Fœmina quæ verè fapit non videtur fibi fapere; contra, quæ cum nihil fapiat fibi videtur fapere, ca demum bis stulta est. An. Nescio quomodo fit, ur quemadmodum (a) clitellæ non conveniunt bovi, ità a Vide prov. nec litera mulieri. Ma. Atqui negare non potes, quin magis quadrent clitellæ bovi quam mitra afino aut fui. Quid fentis de Virgine Matre? An. Optimé. Ma. Nonne verfabatur in libris? An. Versabatur, at non iftis. Ma. Quid igitur legebat? An. Horas canonicas. Ma. Ad quem ufum? An. (b) Ordinis Benedictini. Ma. Sit ità sané. Quid Paula & Ridicule. & Eustochium? Nonne versabantur in sacris libris? An. cum Bene-Verum ifthue nune rarum eft. Ma. Sie olim rara avis erat dum effet Abbas indoctus, nunc nihil vulgatius: olim Principes & natus. Casares eruditione non minus quam imperio praminebant. Neque tamen usque adeò rarum est quam tu putas: sunt in Hispania, sunt in Italia non pauca mulieres, apprime nobiles, que cum quovis viro queant contendere : funt in Anglia Moricæ, funt in Germania Bilibaldicæ & Blauretica. Quod nisi caveritis vos, res eò tandem evadet, ut nos præsideamus in scholis theologicis, & concionemur in remplis, & occupabimus mitras vestras. An. Ista Deus averrat. Ma. Imò vestrum erit hoc avertere. Quòd si pergetis ut cœpistis, citius anseres concionaturi fint quam vos mutos paffores ferant. Videtis jam inverti mundi scenam: aut deponenda est persona, aut agendæ sunt suæ cuique partes. An, Unde incidi in hanc foeminam? Si quando vises nos, ego te suaviùs accipiam. Ma. Quibus modis? An. Saltabimus, bibemus affatim, venabimur, ludemus, ridebimus, Ma. Mihi quidem jam nunc ridere libet. HILL TO LAUN

ARGUMENTUM.

Musa & Gratia Petri Agidii Epithalamia canentes describuntur. Alypius videt novem Musas cum tribus Gratiis è nemore prodeuntes, quas Balbinus videre nequit: prosiciscuntur Antverpiam ad nuprias Ægidis, quibus salticitatem omnem apprecantur, nè quid ira tadiive illis possit oberiri. Qua nuptia Gratiis iratis coeant. Carmina votiva. 103 - alwid and

ALYPIUS, BALBINUS, MUS Æ.

Al. TEum immortalem! quod ego novum spectaculum hie video? Ba. Aut tu vides quod nufquam est, aut mei parum prospiciunt oculi. Al. Arqui mirum spectaculum 0 4

Scori laus

nebra. Allufum eft ad e Actaon, cum cafu vidiffet Dianam nudam, versus est in cervum. d Hiftrix Spinofum animal, quod fpinas ejaculatur. e Ideft, Avc. te , optatifsme dee. f Id eft, Et tu multum g Lactire proprie ca-& Circuitus.

est & amabile. Ba. Enecas: dic ubi vides? Al. Ad lavam in hoc colle nemorofo, Ba. Collem video. Al. Non vides puellarum chorum? Ba. Quid tibi venit in mentem, ut nos ad istum modum ludos facias ? Ego ne muscam quidem puellam ufquam conspicor. Al. Tace; prodeunt è nemore. Papa! ald effuriz. Qui nitor! quæ gratia! Non humanum est hoc spectaculum. Ba. Que hunc agitant (a) intemperia? Al. Agnosco; novem funt Mulæ cum tribus Gratiis; Demiror quid agant: num. quam vidi cultiores aut magis alacres: omnes funt redimira lauro, & suum quæque gerit organum. Porrò Gratiz quam amabiliter fibi hærent! quam decet nullo aftricta cingulo vestis, ac liberis diffluens laciniis! Ba. At ego nunquam audivi quenquam magis delirantem quam te. Al. Imo neminem vidisti me feliciorem. Ba. Cur hic folus habes ocu-Al. Quia non bibifti ex fonte Musarum; nam his solis conspicue sunt Muse. Ba. Ego affatim hausi è sonte Scoti. Al. Non ille fons est Musarum, sed lacus Ranarum, præpostera. Ba. Non potes efficere ut & iple videam hoc spectaculi? Al. Possem, figuidem adesset laurus : nam liquor è fonte limpido, ramo lauri aspersus, oculos reddit hujulmodi spectacudorum perspicaces. Ba. Ecce laurus, ecce fonticulos. Al. Commodum profectó. Ba. Asperge. Al. Intende: vidésne? Ba. Quantum antea. Afperge rurfus. Al. Jamne vides? Ba. 6 Ideft. te- Tantundem. Asperge copiosius. Al. Jam vides, opinor. Ba. Imo vix te video. Al. Mifer! quam penitus oculos tuos obse-Scoti nomen. dit (b) 70 0x67 9! Hæc ars vel aurigæ daret oculos. Verum non est quod crucieris: præstiterit fortaffe non videre, nè tali pramio videas Musas quali (c) Actaon vidit Dianam. Periculum enim esser nè te vertant in (d) histricem, aut aprum fylvestrem, aut porcum, aut camelum, aut ranam, aut graculum. Efficiam tamen ut audias, modò nè obstrepas. Jam huc deflectunt viam : occurramus. (e) Xaleere, reit. πόθητοι θεαί. Μυ. (f) Καὶ σύ μάλα χαίρε, φιλόμουπ. Al. Quid vellicas? Ba. Non præstas quod promiseras. Al. An non audis? Ba. Audio, fed velut afinus lyram, Al. Loquor igitur Latiné. Quonam est iter tam cultis, tamque alacribus? Num invisitis Lovanienfium Academiam? Mu. Bona verba. Al. Quamobrem? Mu. Quis nunc illic nobis locus, ubi falue, Musa tot porci obgrunniunt, obrudunt afini, (g) oblactiunt carum amator. meli, obstrepunt graculi, obgarriunt picæ? Al. Atqui sunt & illie quibus vestrum numen est venerandum. Mu. Scimus; melorum eft, coque post annos aliquot illuc commigrabimus. Nondum revoluta (geulorum (h) periodus diem illum fatalem advexit,

xit, Erir enim qui illic nobis amœnum exftruet domicilium, vel templum potius, quo vix alibi magnificentius ac fanctius. Al. Non est fas scire quisnam cantum decus inve-Aturus fit noftræ ditioni? Mu. Tibi fas est nostrorum facrorum + myfta. Non dubium est quin tibi notum fir toto orbe celebre Bullidianorum nomen. Al. Heroicum ge- † Qui facris nus nominasti, & ornandis summorum Principum aulis na- à verbo lio, Caroli, qui major futurus est patri? Mu. O felices nos, nifi fata virum illum terris invidifient! Quantus erat ile Mæcenas honestorum studiorum! quam candidus fautor ingeniorum! Sed reliquit fratres duos, Ægidium, admirabili judicio prudentiaque viram, & Hieronymum. Al. Hieronymum novimus omni literarum genere perpolitum, omni virtutum genere decoratum. Mu. Nec eum fata longævum esse patientur, tametsi nemo dignior est immortalitate. Al. Unde ista nostis? Mu. Apollo nobis denarravit. Al. Quænam est ista fatorum invidia, ut optima quæque protinus subducant? Mu. Id quidem non est hujus temporis philosophari; sed Hieronymus hic summa cum laude moriens universas opes suas destinabit instituendo Lovanii collegio, in quo gratis & publicitus tres linguas eruditissimi viri profitebuntur: ea res magnum ornamentum adjungit & Rudiis & Caroli gloriæ. Tum non illibenter versabimur Lovanii, Al. Quo nunc igitur est iter? Mu. Antverpiam? Al. Muse, & Gratiz, ad mercatum? Mu. Nequaquam: imo ad nuprias. Al. Quid virginibus cum nupriis? Mu. Ad tales nuprias non est indecorum ire virgines. Al. Quas igitur nuptias narras? Mu. Sanctas, puras, castas ad quas non puderet ipsam adire Palladem : & arbitror adfuturam. Al. Non est fas scire sponsi nomen & sponsa? Mu. Arbitror tibi non ignotum esse candidissimum illum Juvenem, & omnibus politioris literaturæ deliciis expolitiffimum, Petrum Ægidium. Al. Gemmam nominasti, non hominem. Mu. Ei nubit Cornelia virguncula vel ipfo digna Apolline. Al. Ille quidem vestri cultor eximius à teneris annis fuit. Mu. Huic igitur canemus Epithalamium. Al. Et faltabunt Gratiæ? Mu. Non modo faltabunt, verum etiam duo candidiffima pectora indisfolubilibus mutuæ benevolentiæ nodis copulabunt, ut nihil unquam inter illos possit incidere vel irz

Mulier ob Aultitiam nobilis. 6 Ulcus : fic appellamus nobis molefos.

hoc quod Socrates apud Plato-& duos Cu-pidines. 2 Vaculum unquentarium.

vel tædii. Illa perpetuum nihil audiet nifi, mea lux; ille viciffim nihil nifi, Anime mi. Atque huic jucunditatine fenectus quidem quicquam detrahet, imò potiùs adjuget aliquid. Al. Demirarer, fi qui fic vivunt poffint fe. nescere. Mu. Rette mones ; nam maturitas erit potis quam senectus. Al. Arqui novi permultos, quibus intra menses tres iftæ verborum blanditiæ longe in diversum versæ sunt, & in convivio pro lepidis jocis volitabant di. sci & quadrulæ. Maritus pro, Anime mi, audiebat fungus lagena, spongia: uxor, Scropha, (a) Acco, (b) vomica Mu. Vera prædicas : sed istiusmodi nuptiæ Gratiis iratis co. ierant: hic perperuo morum jucunditas alet mutuam be. nevolentiam. Al. Narras tu quidem raram matrimonii fe. licitatem. Mu. Tam raras virtutes rara decet felicitas. Al. Quid? coibunt nupriæ absque Junone & Venere! Mu. Juno quidem non aderic, rixosa dea, & cui raro bene Allust ad convenit cum suo Jove. Nà Venus quidem (c) illa terrestris & ebriosa, verum altera illa cœlestis quæ conciliar formas animorum. Al. Proinde sterile matrimonium mihi narras. Mu. Nequaquam, imò felicissimè sœcundum. Al. nem fecit narras. Mu. Nequaquani, into renemble. Mu. Imò addit & duas Veneres Quid illa cœlestis gignit nisi animos? Mu. Imò addit & corpora, sed ipsis animis morigera, perinde quasi gemmeo (d) myrothecio indas opobalfamum, Al. Ubinam est a! Mu. En tibi procul adventat. Al. Video. Deum immortalem! qui fulgor! que forme majestas! ad hanc quidem altera Venus invenusta est. Mu. Vides quam modesti Cupidines, nequaquam cœci, quemadmodum illi quibus altera dementat animos mortalium, sed oculatissimi; nec habent infanas faces, sed ignes placidiffimos; nec habent plumbeas cuspides, quibus immirtunt odium amantis, ac mileros animos amore non mutuo discruciant. Al. Plane matten referunt. O felicem illam domum, & superis egregiè charam! Cæterum licétne audire epithalamium carmen quod illi destinastis? Mu. Imò rogamus ut libeat audire.

CLIO.

Candida laurigero nubit Cornelia Petro: Auspiciis adsint numina dextra bonis.

MELPOMENE.

SE DILEO

Contingit illis turturum concordia, Cornicule vivacitas.

THALIA.

Ille charitate (a) Graechum Tiberium pracesserit, Qui sua vitam anteposuit conjugis Cornelia.

EUTERPE.

Illa charitate superet (b) conjugem Admeti ducis, Que volens mortem mariti morte mutavit sua.

TERPSICHORE.

Ille non flagret leviore flamma. Attamen fato meliore quam olim (c) Plancius rapta socia gravatus Effe superftes.

ille

ti nè

jup.

fe.

Otins

atra

fum di.

gus,

Ica,

CO.

be-

fe-

tas.

e?

ene

re-

iat

ihi

&

eo

1! 7

m

12-

6.

2.

n. 10

m

1. d

ERATO.

Illa non flagret leviore flamma, At tamen longe meliore fato, Casta quam sanctum deamavit olim

(d) Porcia Brutum.

Sponfam moribus undiquaque sanctis Nec Nasica probatus antecellat.

URANIA.

Oxor moribus undiquaque caftis Vincat (e) Sulpiciam Paterculanam.

POLYHYMNIA, uxor Fulvii Flacci, quæ

Laudetur simili prole puerpera;

Accrescat domi res simul & decus. Sed livere vacet, si fieri potest, matronis le-Factis egregiis debita gloria. deducendum

Al. Prorsus inviderem illi Petro Ægidio, nisi tantus esset ho- ris firaula-chrum. Meminis candor ut ipse nemini possit invidere. Mu. Sed jam minit T. Litempus est ut coeptum carpamus iter. Al. Numquid est quod vius. interim velicis renunciare Lovanium? Mu. Ut nostro nomine falutes amicos omnes candidos ac nostri studiosos, sed præ cæteris vetustiffimum nostri chori cultorem Joannem Paluda- , videtus num, Jodocum Gaverium, Martinum Dorpium & Joannem hoc dictum Borfalum. Al. Id quidem fiet diligenter. Quid cateris? Mu. in aurem, u Dicam in aurem. Al. (f) Res non est magni sumprûs; ita- fefe. que fiet quamprimum.

a Lege Plutarchum in Gracchis, fatim in principio. de hac exftat Meminit & Valerius Max. lib. 5. cap. 6. e Atque ibidem de Plancio & Hore-

CALLIOPE. dem de Por-cia Catonia filia, Bruti

11 5 722

serculi filia,

ARGU.

e Lege Pin

the mudant

Grace hity

Saismouro de of sin arake d' Million

· 151 90115.

make who

THE CONTRACTOR

200 55 12

Z. white Daniel Action

Atlantic str

ARGUMENTUM.

Exorcismus, sive Spectrum, Impostorum technas detegit, qui credulis & simplicibus illudunt, singentes apparationes demonum & animarum, vocesque divinas. Polus suit author rumoris, Spectrum exaudiri anima cujuspiam in sundis suis misere ejulantis: (singit alias se videre media jam luce draconem iu cælo; quod idem aliis etiam persuast) & Fauno Sacerdoti parocho villa vicina facile suadet ut issus rei certitudinem experiatur. Qui annuit, exercismum parat. Polus conscendit equum nigrum, ignem jastat & variis dolis credusum Faunum aliosque vivos parum nasutos, fallit egregie. della cellas

THOMAS, ANSELMUS.

Th. Uid est bonæ rei quod tecum rides tam suaviter, quasi thesaurum nactus sis? An. Non procul aberrat à Icopo tua divinario. Th. At non imparties sodali quicquid isthuc est boni? An. Imò jamdudum optabam mihi dari quempiam in cujus finum effunderem hoc meum gaudium. Th. Age igitur imparti. An. Audivi modò fabulam lepidiffimam, quam jures effe comicum figmentum, nifi mihi locus, personæ, totaque res esset tam nota quam tu notus es mihi. Th. Aud re gestio. An. Nostine Polum Fauni generum? Th. Maximé. An. Is est & author & actor hujus fabulæ? Th. Facilè crediderim. Nam ille vel abiq; persona posfit quamvis agere fabulam. An Sic est. Nosti, opinor, & prædium quod habet non ità procul à Londino. Th. Phy! Non semel illic comporavimus? An. Agnoscis igitur viam utrinque arboribus pari digeftis intervallo septam. Th. Ad lavam adium partem, altero ferè balista jactu. An. Tenes. Alterum viæ latus habet alveum ficcum, dumis ac vepribus obsitum: è ponticulo iter est in apertam planitiem, Th. Memini. An. Jampridem vagabatur rumor ac fabula per ejus loci rusticos, juxta Ponticulum hunc observari spectrum quoddam, cujus subinde exaudirentur miserandi ejulatus. Suspicabantur animam effe cujuspiam quæ diris cruciatibus torqueretur. Th. Quis author erat istius rumoris? An. Quis nifi Polus? Hoc procemium præstruxerat suæ fabula. Th. Quid ifti venit in mentem ut ifta confingeret? An. Nescio, nisi quia sic est hominis ingenium; gaudet hujusmodi commentis ludere stultitiam populi. Dicam quid nuper defignârit hujus generis. Simul equitabamus aliquammulti Richmondam, inter quos erant quos tu diceres cordatos homines. Coelum erat mire ferenum, nec ulla ufquam nubecula fuffuscatum. Ibi Polus intentis in coelum oculis fignavit

fignavie totam faciem ac fcapulas imagine Crucis, & vultu ad stuporem composito, ità secum, Deum immortalem! quid ego video? Rogantibus qui proxime equitabant, quid videret; rurfus obfignans le majore cruce, Avertat, inquit, clementiffimus Deus hoc oftentum. Cum instarent avidirare cognoscendi, ille defixis in cœlum oculis, ac digito commonstrans cœli locum, Nonne, inquit, videtis illic immanem draconem, igneis armatum cornibus, cauda in circulum retorra? Cum negarant se videre, atque ille juffisfer oculos intenderent, ac locum fubinde commonstrarer : tandem unus quispiam, ne videretur parum oculatus, affirmavit se quoque videre. Hunc imitatus est unus item atque alter : pudebat enim non videre quod tam effet perspicuum. Quid multis? Intra eriduum rumor hic totam Angliam pervalerat, tale portentum apparuisse. Mirum autem quantum fama popularis addidit fabula. Nec deerant qui quid fibi vellet oftentum interpretarentur ferió. Horum stultitia ille qui commentus fuerat argumentum magna cum voluptate fruebatur. Th. Agnosco hominis ingenium. Sed redi ad spectrum. An. Interea commodum divertit ad Polum Faunus quidam facerdos, ex corum genere quibus non fatis eft appellari Latine (a) Regulares, nifi Gra. a Ludit: alo cè cognomen idem accinatur, parochus vici illic alieuns qui canonies de vicini. Is fibi non vulgariter videbatur sapere, præ à regula, sed fertim in rebus facris. Th. Intelligo : repertus eft actor fac à prabenda bulz. An. Super coenam ortus est sermo de rumore spectri. Nam cana. Cum Polus fentiret Fauno rumorem hunc non folum audit aliquando eft tum effe, verum etiam creditum, coepit hominem obreftas certus cibi ri, vir doctus ac pius succurreret animulæ tam dira patiens dus qui dati: & fi quid dubitas, inquit, explora rem, obambula ad batur milid decimam juxta ponticulum illum, & audes miferum ejula- bus. tum : adjunge tibi quem voles comitem; ità & tutior zu- paritio, nodies & certius. Th. Quid deinde? An. Coena peracta Polus men est fa-ex more abit venatum, aut aucupatum. Faunus obambu puella potie-lans cum jam tenebræ sustulissent certum de rebus judici. batur amaum, tandem audit miserandos gemitus. Hos Polus artifex tore, ficta mirè effingebat, abditus illic in vepreto, adhibità ad id ollà dez, cui fictili, quo vox è cavo redita lugubrius quiddam sonaret, bant sacra.

Th. Hæc fabula, ut video, vincit (h) Phasma Menandri. Vide Donartum in pro-An. Magis ittuc dices fi totam audieris. Faunus domum fe logum Eurecepit, narrare cupiens quid audisser. Polus alia vià nuchi. compendiaria jam anteverterat. Ibi Faunus narrat Polo quod erat actum, & aliquid etiam affingit, quo res effet

admirabilior. The Poterat interim Polus tenere tifum? An Illene ? Vultum haber in manu. Dixiffes rem ferio agi. Tandem Fannus, vehementer obtestante Polo, suscepit negotium exorcismi, ac totam eam noctem agir insomnem dum dispicit quibus modis rem aggrederetur tuto : nam fibi quoque misere metuebat, Primum itaque congesti sunt exorcismi efficacissimi, & addici novi nonnulli per viscera Beatæ Mariæ, per ofia beatæ Werenfridæ, Deinde eleftus eff locus in planitie vicina vepreto, unde vox exaudiebatur : circumductus eft circulus facis amplus, qui crebras haberet cruces, variáfque notulas. Hæc omnia peragebantur verbis conceptis. Adhibitum eft vas ingens plenum aqua confecratæ. Addita est in collum facra stola, quam vocant. unde pendebat initium Evangelii secundum Joannem. In loculis habebat cerulam, à Romano Pontifice quotannis confecrari solitam, que vulgo dicitur Agnus Dei. His armis olim fe muniebant adversus noxios dæmones, priùs quam illis Francisci cuculla cœpic esse formidabilis. Hæc omnia procurata funt, ne, fi spiritus malus effet, imperum faceret in exorciftam. Nec tamen aufus est se solum huic circulo committere : fed decretum est adhibendum esfe facerdotem als alrerum. Ibi Polus meruens, ne, fi nafurior adjunctus fuifier, proderetur fabulæ mysterium, adjungit parochum quendam ex vicinia, cui rem totam aperit; fic enim postulabat actio fabula : & erat is qui à tali ludo non abhorreret. Poman firidie rebus omnibus rice præparatis, sub horam decimam Bachampile Faunus cum parocho circulum ingreditur. Polus, qui pracefferat, è vepreto gemit miserabiliter. Faunus auspicatur exorcifmum. Interim Polus clam per tenebras subducit se -hilling and in villam proximam : illine adducte aliam personam fabula, nec enim poterat nifi per multos agi. Th. Quid faciunt? An Conscendunt equos nigros, ignem occultum secum fe-15 con runt. Ubi non procul abeffent à circulo ignem oftentant, quo metu Faunum abigerent è circulo. Th. Quantum opera fumpfic Polus ille ut falleret! An. Sic est homo. Verum ea res propemodum pellime cefferat illis. Th. Qui fic? An. Nam equi, subito prolato igne, consternati, parum absuit quin & se præcipitarent & sessores. Habes primum actum fabulæ. Ubi reditum est in colloquium, Polus, velut ignarus omnium, rogat quid effet actum. Ibi Faunus narrat fibi conspectos duos teterrimos cacodæmones, in nigris equis, oculis igneis, ac naribus spirantes ignem, qui tentâlfent ingredi circulum, verum efficacibus verbis abactos

-uborn inCa -ubor as sis w

eic perionas

-Similar Chang putting set

all det of

in malam rem. His rebus cum accrevisser animus Fauno. postero die summo cum appararu redit in circulum : cumque din multis obtestationibus provocaffet spectrum. Polus rurfus cum collega suo procul oftendit sese ex equis arris horrendo fremitu, quafi cuperent irrumpere in circulum. Th. Nihil habebant ignis? An, Nihil: namid male cefferat. Sed audi aliud commentum. Ducebant longum fus nem: eo leviter per humum tracto, dum hine arque hine uterque se proripit velut abacti exorcismis Fauni, sacerdorem urrumque, una cum vase quod habebar aqua faera plenum, provolvunt in terram. The Hoc premii tulit pro fia actione parochus ? An. Tulit; & tamen maluit hoc perpeti quam deserere coeptam fabulam. His ità gestis, ubi reditum est ad colloquium, deprædicat apud Polum Faunus quanto fuisser in periculo, & quam fortiter utrumque cacodemo-nem suis verbis profligasset : jamque certam conceperat siduciam, nullum effe tam noxium aut impudentem damonem qui posser in circulum irrumpere. Th. Faunus ille mon multum abest à fatuo. An. Nihil adhue audistie Hucusque progressa fabula, commodum supervenit Poli genero (ham ejus filiam duxerat natu maximam) juvenis, ut feiso ingenio mire festivo. The Scio, nec abhorrens ab hujusmodi jocis. An, Abhorrens? Nullum ille (a) vadimonium non defereret, fi talis vel spectanda, vel agenda effer fabula. Huie fo. quamliber cer rem omnem denarrat, atque illi delegat partes, ut Anii feriam. Vide mam agar. Sumit ornatum, ac lubens convolvit fe lineco, Chiliades, nuemadmodum apud nos folent funeres haber prunam vivam n testa, quæ per linteum reddebar speciem incendii. Sub noftem itum est ad locum ubi hae agebatur fabula. Audiunur miri gemitus. Faunus expedit exorcismos omnes. Tanem procul inter vepretum oftendie fele Anima, fubinde oftentans ignem, ac mifere fuspirans. Hanc cum Faunus obestaretur ut eloqueretur quisnam estet, subitò profilit è vepreto Polus ornatu cacodamonis fictoque fremitu: Nihil. nquit, tibi juris est in hanc animam; mea est : ac subinde procurrit usque ad oram circuli, velut impetum facturus n exorcistam; móxque velut submorus verbis exorcismi, & 1 aque facre, quam illi multam afperfit, retroceffit. Tan- 6 Qui ferva? em abacto (b) pædagogo dæmone, nascitur dialogismus Fau- bat animam, i cum anima. Percontanti & obtestanti respondit se esse a discedebat. espondit, Faunus ? inquit, idem mihi nomen eft : Phædriam amque ex communi nomine res cœpit illi magis effe cordi, padagogum.

.

n

. 15

- Qui preducit ac reducit personas in fabulis, quafi præfe-ctus fabulæ.

quantibes teriam Vide

bat spins and

diffedebat.

ut Faunus Faunum liberaret. Cum Faunus multa percon. taretur, ne diutina confabulatio prodetet Fucum, subduce. bat sefe Anima, negans sibi tas este diutiùs colloqui, quòd tempus urgeret quo cogeretur abire quo liberet damoni: pollicita ramen est sese postridie redituram hora qua fas effer b Rurfus convenitur in adibus Poli, qui (4) choragus eratrfabulæ. Ibi denarrat exorcifta quid effet geftum, nonnulla eriam admentiens, que fibi tamen perfuadebat effe vera. Adeò favebat negotio quod agebatur. Jam hoc com. percum erat, scilicet, animam effe Christianam, que fub in. clementissimo demone diris cruciatibus vexaretur. Huc omnis conarus intenditur. Verum in exorcismo proximo ridiculum quiddam accidit. Th. Obfecro, quidnam? As. Cum Faunus evocaffet Animam. Polus qui damonem agebat prorfus fic affiliit quafi intra circulum irrupturus; cumque contra Faunus pugnaret exorcismis, multamque vim aquæ baspergeret, randem exclamat dæmon, se ne pili quidem facere ifta omnia. Rem, inquir, habuifti cum puella, mei juris es. Id cum Polus joco diceret, tamen forte forruna verum dixisse visus est; nam exorcista hoc dicto tactus, illico recepit se in centrum circuli, & nescio quid immusfavit imaurem parocho. Id Polus fentiens, recepit fefe, ne quid audirer quod audire fas non effer. Th. Sane Polus religiofum ac verecundum agebat dæmonem. An. Sic eft, Reprehendi poterat actio, quod parum meminisser decori; exaudivit tamen parochi vocem indicentis satisfactionem. The Quam? An. Ut ter diceret gloriofum Pfalmum feptusgefimum oftavum, Deus, venerunt gentes. Ex hoc conficiebat illum ter habuisse rem eadem nocte. Th. Hoc sane regularis ille præter regulam. An. Homines funt, & lapfus erat humanus, Th. Perge; quid deinde factum? An, Jam Fauns ferocior redit ad oram circuli, & ultro provocat demonem. At ille jam timidior refugiebat, Fefellisti me, inquiens: f fapuissem, non monuissem te. Persuasum est hoc multis, que semel sacerdori contessus sis, prorsus abolita esse è memora damonis, ne possit opprobrare. Th. Jocum plane ridiculum narras. An Sed ut aliqunado finiam fabulam, diebus aliquo hunc in modum colloquium habitum est cum Anima. Sum ma huc evasit, Roganti exorcista, num quâ viâ posset l cruciatu liberari; respondit illa, posse, si pecunia, quamre liquisser fraude partam, restitueretur. Ibi Faunus, qui inquit, fi per bonos viros dispensaretur in pios usus? Re withing replied spondie, & hoc profuturum. Hic exhilaratus exorcifta, fum all regularity

i

a

01

br

mà diligentià percontatus est, quanta esset summa. Illa dixit ingentem, quod illi erat bonum atque commodum. Indicavit & locum, sed procul diffitum, ubi thesaurus hie defoffus effet. Præscripsit in quos usus vellet impendi. Th. In quos? An. Ut tres susciperent peregrinationem, quorum nnus adiret limina Petri, alter iret salutatum Jacobum Compostellanum, tertius oscularetur pectinem Jesu qui est Treviris. Deinde per aliquot monasteria magna vis psalteriorum ac missarum perageretur. Quod superesser, iple pro suo arbitratu dispensaret. Jam totus erat in the. fauro Fauni animus; illum toto pectore devorârat. Th. Vulgaris morbus eft, quanquam hoc nomine peculiariter malè audiunt sacerdotes. An. Ubi nihil esset omissum quod ad pecuniæ negotium pertineret, exorcista submonitus à Polo cœpit Animam de curiofis artibus percontari, de alcumistica, déque magia. Et ad hæc Anima quædam respondit pro tempore: cæterum pollicita se plura indicaturam simul atque illius opera liberata fuiffet à Pædagogo dæmone. Sit hic, si videtur, tertius fabulæ actus. In quarto Faunus copit ubique seriò prædicare rem prodigiosam, nihil aliud crepare in colloquiis, in conviviis, polliceri monasteriis magnifica quædam; & omnino nihil jam humile loquebaur. Addit locum, reperit figna. Non aufus tamen est effodere thefaurum, quòd anima injecisset scrupulum, ingenti periculo facturum, si priùs quam essent peractæ missæ theaurus attingeretur. Jam multis nasutioribus subolebat suus. Cum tamen ille nusquam non deprædicaret suam stulitiam, clàm admonitus est ab amicis, præsertim ab Abbate uo, nè qui hactenus habitus effet vir prudens, nunc diverum de se specimen daret omnibus. Ille tamen nullius oraione potuit commoveri, quò minus crederet rem esse seam: adeóque penitus hæc imaginatio occupavit animum ominis, ut præter spectra & malos genios nihil somniaret, ihil loqueretur. Abierat mentis habitus in ipsam faciem; uæ fic pallebat, fic erat extenuata, fic dejecta, ut larvam he diceres, non hominem. Quid multis? minimum abear à vera dementia, ni celeri remedio succursum fuisset. Th. imirum hic erit extremus actus fabulæ. An. Eum tibi redam. Polus & hujus gener hujusmodi technam commenti int. Effinxerunt epistolam raris literis descriptam, idque on in chartis vulgaribus, sed in his quibus artifices reonunt bracteas auri, subrubentibus, ut scis, luto. Epistola atentia hæc erat. Faunus dudum captious, nunc liber, Fau-

.

.

C

0

n.

e-

4

m

11-

1,

)[•

us,

nè

reeft.

: וזו

em.

111

cie-

gu-

erat

unus

iem.

5: f

quz

1011

ulum

iquot Sum-

let 1 m re-

quid,

Re-

fum-

no liberatori suo optimo Salutem eternam. Non est, mi Fauni, cur te diutius in boc negotio maceres : respexit Deus animi tui piam vo'untatem, & illius merito me liberavit à supplicis: ego nunc feliciter ago inter angelos. Te manet locus apud divum Augustinum, qui proximus est Apostolorum choro. Ubi veneris ad nos, agam tibi gratias coram. Interim cura ut vivas fuawiter. Datum è colo empyreo, Idibus Septembris. Anno mil. lesimo quadringentesimo nonagesimo Octavo, sub sigillo annuli mei. Hæc epiftola clam posita est in altari ubi facturus erat rem divinam Faunus. Eâ peractâ subornatus est qui eum summoneret de re, quasi casu deprehensa. Nunc eam circumfert epistolam, & oftentat ceu rem facram; nihilque credit certius quam eam è coelo perlatam ab angelo. Th. Istud non est liberaffe hominem infania, sed mutaffe infaniæ genus, An. Sic est profecto, nisi quod nunc infanit suavius. Th. An. tehac non soleo mu'tum tribuere fabulis quæ vulgo feruntur de spectris, sed posthac multo minus tribuam: suspicor enim ab hominibus credulis & Fauni fimilibus multa pro veris prodita literis, qua fimili artificio funt adfimulata. An. E. go pleraque hujus generis esse credo.

ARGUMENTUM.

Alcumistica ostendit delirium senis alioqui prudentis qui in hanc arten in sanivit, deceptus à Sacerdote per duplicem viam hujus artis, Longatione & Eurtationem. Longatione autem egregie fallit senem Balbinum. Cassatur Alcumista carbones, vitra. Virgini beate mittuntur dono aurii ut suis illa faveret captis. Aulici quidam, subodorati Balbinum hane illio tam artem exercere, corrumpuntur muneribus. Dimittitur tandem Mamista, numerato viatico.

audiendi. b Loquax. (a) PHILACOUS, (b) LALUS.

Ph. Quid est novæ rei quòd sic La!us apud ses ride, ac penè in cachinnos solvitur, subinde signans se cruce? interpellabo selicitatem hominis. Salve multum, a micissime Lale. Videre mihi admodum selix. La. Atqui se licior ero si te impartiam hoc gaudio. Ph. Fac igitur quamprimum me bees. La. Nôsti Balbinum? Ph. Senem illum eruditum, ac vitæ etiam laudatæ? La. Sic est ut dicis; sel nullus est mortalium qui sapiat omnibus horis, aut qui se undiquaque perfectus. Habet hoc vir ille inter multas egre gias dotes nævi, jam olim insanit in artem quam vocas Alcumisticam. Ph. Haud tu quidem nævum narras, sed in signem morbum. La. Utcunque est, ille toties delusus ab hoc hominum genere, tamen dudum miristice passus est sibi dat verba. Ph. Quo pacto? La. Adiit illum sacerdos quidam, verba. Ph. Quo pacto? La. Adiit illum sacerdos quidam, verba. Ph. Quo pacto? La. Adiit illum sacerdos quidam, verba. Ph. Quo pacto? La. Adiit illum sacerdos quidam, verba.

r

te

qu

n

it

1-

ut

e. ris

E.

in-nem Cas-

, st

Ala-

det,

s le

1, 1-

11 10

uam-

illum

fed

ui fit

egit

OCAN

d in-

b hoc

i dan

idam,

f2 10-

salutavit honorifice, mox sie exorsus est; Doctiffime Balbine, mirabere fortalfis quod ignorus fic interpellem te, quem scio nunquam non sanctissimis studiis occupatissimum. An- Verborum nuit Balbinus, qui mos est illi; nam verborum est mirè par-paucitas prucus. Ph. Prudentia narras argumentum. La. Verum alter mentum. prudentior fic pergit : Ignosces tamen huic meæ importunitati, si cognoris causam cur te adierim. Dic, inquit, Balbinus, sed paucis, si pores. Dicam, inquit, ille quanto porero compendio. Scis, vir omnium doctiffime, esse varia mortalium fata: ego nescio utro in numero me ponam, felicium an inselicium. Etenim si meum fatum altera ex parte contemplor, videor mihi pulchrè felix; fin ex altera nihil me infelicius. Urgente Balbino ut rem conferret in compendium Finiam, inquit, doctiffime Balbine. Id erit mihi facilius apud virum cui totum hoc negotium fic notum est ut nulli notius. ph. Rhetorem mihi depingis, non Alcumistam. La. Mox audies Alcumistam. A puero mihi, inquit, contigit hæc felicitas, ut artem omnium maxime experendam dicerem, illam, inquam, torius Philosophia medullam, Alcumisticam. Ad nomen Alcumistices nonnihil experrectus est Balbinus, gestu duntaxar; caterum gemitu jussit ut pergeret. Tum ille, Sed ô me miserum, inquit, qui non inciderim in eam viam quam oportuit! Cum Balbinus rogaffet quafnam vias diceret : Scis, inquit, optime (quid enim te fugit, Balbine, virum undiquaque doctiffimum?) duplicem esse hujus artis viam, alteram quæ dicitur Longatio, alteram quæ dicitur Curtatio. At mihi malo quodam fato contigit in Longationem incidere. Balbino sciscitante quod effet discrimen viarum: Impudentem me, inquit qui hæc apud te loquar, cui sciam hæc omnia sic esse nota, ut nulli notiora. Itaque supplex hue ad te accurri ut misertus nostri, digneris impartire nobis viam illam felicissimam Curtationis. Quò peritior es hujus artis, hoc pores minore negotio communicare nobis. Noli tantum Dei donum celare fratrem dolore periturum. ltà te Jesus Christus semper majoribus locupletet dotibus. Cum hic non faceret obtestandi finem, Balbinus fareri coactus est, se prorsus ignorare quid esset Longario aut Curtatio, jubet, exponat ipse vim harum vocum. Quanquam, inquit, scio me loqui peritiori, tamen quando tà jubes, faciam. Qui totam atatem in hae arte divina conriverunt, duabus rationibus vertunt rerum species; altera quæ brevior est, sed plusculum habet periculi, altera que longior est, sed eadem tutior. Ego mihi videor inselix qui

& Source

qui hactenus sudarim in ea via quæ meo animo non arridet; neque quenquam nanscisci potui qui alteram, cujus amore depereo, vellet indicare. Tandem Deus immisit in mentem ut te addirem, virum non minus pium quani dochum. Doctrina tibi præstar ut facile possis dare quod peto: pietas commovebie ut velis opiculari fratri, cujus falus tibi in manu eft. Nè longum faciam, cum hujusmodi sermoni. bus veterator ille amovisset à se suspicionem suci, sidémque tecisser, sibi viam alteram esse perspectissimam, jampridem pruriebat Balbino animus. Tandem non temperans fibi, Valeat, inquit, illa Curtatio, cujus ego nè nomen quidem unquam audivi, tantum abest ut teneam; die mihi bona fide. Longationem tenes exacté? Phy, inquit ille, ad unguem, sed displicer longitudo. Cum Balbinus rogaffet quantum temporis requireretur; Nimium inquit; totus pene annus; fel interim tutiffima eft. Ne labora, inquit Balbinus, etiam fi toto biennio sit opus, modo sidas arti tuæ. Ut rem in panca conferam, convenie inter eos ut negotium aggrederentu clam in ædibus Balbini, hac lege, ut ille suppeditaret operam, Balbinus sumptum, lucrum ex æquo ac bono divideretur: quanquam impostor modestus vicro totum lucrum quod provenisser Balbino deferebat. Utrinque juratum el de filentio quod faciunt qui mysteriis initiantur. Jam illico numeratur pecunia unde artifex mercaretur ollas, vim, carbones, reliquaque quæ ad instruendam officinam perinent. Ibi noster alcumista suaviter in scorta, aleam & compotationes (a) decoquit eam pecuniam. Ph. Hoc niminm est (b) vertere rerum species. La. Urgente Balbino ut rem aggrederetur; An non tenes, inquit, illud, Dimidium falli qui bene capit, habet ? Magnum est bene præparare materiam. Tandem coepit adornari fornax. Hic rurfus erat opus novo auro velut illecebra venturi auri. Siquidem ut pilcis non capitur absque esca, ità aurum alcumistis non provent nisi pars auri admisceatur. Interea Balbinus totus erat it supputationibus: subducebat enim, si uncia pareret quinde cim, quantum effet lucri rediturum ex unciis bis mile; tantum enim decreverat insumere. Cum hanc quoque pecuniam decoxiffet Alcumista, jamque mensem unum arque alterum multum operæ simulasset circa solles & carbons roganti Balbino, ecquid procederet negotium, primim ob mutuit; urgenti tandem respondit, Sicut solent res praclata quæ semper difficiles habent aditus. Causabatur erratum! emendis carbonibus; quernos enim emerat, cum abiegui

a Decoquere
eft nequiter
profundere,
inde decoctores.
b Nam id
profitentur
alcumiftæ.
Qui profundir in id
vertit quo
fruitur.

1.

15

m

b

n-

ed

fi

CI

tur

ne.

le.

m

eft

ico

172,

rti-

om-

rum

rem

adi

teri-

opus

icis

renk

t in

nde-

ille;

pe-

tque

one

n ob.

clarz,

um H

iegm

effet

effet opus, aut colurnis. Ibi perierant aurei centum: nec eo segniùs reditum est ad aleam. Data nova pecunia, mutati carbones. Jamque majore studio res coepta est quam antea : quemadmodum in bello milites, fi quid secus accidit quam vellent, virtute sarciunt. Cum menses jam aliquot ferbuiffer officina, & expectaretur fœrus aureus, ac ne mica quidem auri esset in vasis, (jam enim & illud omne decoxerat Alcumista) inventa est alia causario; nimirum vitra, quibus usus fuerat, non fuisse temperara sicut oportuit. Etenim ut non ex quovis ligno Mercurius fingitur, ita non quibulliber vitris conficieur aurum. Quò plus erat impensum, hoc mi- Juxta illud nus libebat defistere. Ph. Sic solent aleatores, quasi non Poetæ, Sicmulto satius sit hoc perdere quam totum. La. Sic est, De- ne perdiderit, erabat Alcumista, nunquam sibi sic impositum suisse : nunc non cessar ertore deprehenso cætera fore tutissima, & hoc dispendii for, Et renagno cum fœnore sarturum sese. Mutatis vitris tertiò in- vocat empidas faurata est officina. Admonebat Alcumista rem felicius manus. luccessuram, si Virgini Matri, quæ, ut scis, Paraliis colitur, nitteret aliquot aureos dono: artem enim effe facram, nec bsque favore numinum rem prosperè geri. Id consilium rehementer placuit Balbino, homini pio, ut qui nullum præermitteret diem quin perageret rem divinam. Suscepit eligiofam profectionem Alcumista, nimirum in proximum ppidulum, arque illic votivam pecuniam decoxit in gane-Reversus domum, nunciat sibi summam esse spem neotium ex animi sententia successurum, adeo divam Virginem otis suis visam annuere. Ubi multo jam tempore sudaum effer, ac nè mica quidem auri nasceretur usquam, exoftulanti Balbino respondit, sibi nihil unquam tale acciisse in vita, toties artem experto, nec satis posse conjectare uid effet in caufa. Cum diu divinatum effet, tandem ud venit in mentem Balbino, num quo die prætermilet audire facrum, aut dicere preces horarias quas vont: nam nihil succedere his omissis. Ibi impostor, Rem, quit, acu terigifti. Me miserum! semel atque iterum id missum est pa oblivionem, & nuper, & prolixo convivio rgens, oblitus fum dicere salutationem Virginis. Tum Ibinus, Non mirum, inquit, si res tanta non succedit. Repit artifex se pro prætermissis sacris duobus duodecim diturum, & pro unica salutatione decem repositurum. Im Alcumistam prodigum subinde desecusier pecunia, c suppeterent petendi caufæ, tandem hanc technam comentus est: Rediit domum admodum exanimatus, ac voce lamen-

alea Sape

20. c. 5. refert Britanfanisse in Magiam ufætatem. Sunt adhuc qui in Alcumiftica parum fobrii fint, quanquam lex capitalis appofita eft.

lamentabili, Perii, inquir, funditus, Balbine, perii; actum est de capite meo. Obstupuit Balbinus, & tanti mali causam a. vebat cognoscere. Subodorati sunt, inquit, aulici, quod egimus; nec aliud expecto quam ut mox deducar in carcerem. Ad hanc vocem expalluit etiam serio Balbinus. Nam scis a Plinius lib. (a) apud nos capitale effe, si quis Alcumisticam exerceat absque Principis permissu. Pergit ille; Non, inquit, metuo nos mire in- mortem, utinam illa contingat; metuo quiddam crudelius. Roganti quid hoc effet, Rapiar, inquit, aliquò in turrim; ilque ad ipfins lie per omnem vitam cogar his laborare quibus non libet. An ulla mors est quæ non potior este debeat quam talis vità? Ibi res ventilata est consultatione. Balbinus, quoniam callebat arrem Rhetoricam, pulfabat omnes starus, fi quà periculum vitari posset. Non potes, inquit, inficiari crimen? Nequaquam, ait ille. Inter regios fatellites res sparfa eft, & habent argumenta quæ dilui non possint. Nec defendi quidem factum poterat ob legem manifestam. Cum, mulcis in medium adductis, nihil videretur firmi præsidii, tandem Alcumista, cui jam opus erat præsenti pecunia, Nos inquit, Balbine, lentis confiliis agimus, arqui res poscit prafens remedium, Jam arbitror adfuturos qui me abripiant in malam rem. Denique, cum nihil occurrerit, Balbino, tandem Alcumista, Nec mihi quidquam occurrit, inquit, neque quidquam superesse video, nisi ut fortiter peream; ni fortè hoc placet, quòd unum superest, utile magis quam honefum, nifi quod durum eft telum necessitas : Scis, inquit, hoc hominum genus avidum effe pecuniæ, eoq; faciliùs corrumpi posse ut sileant. Quamvis durum sit illis furciferis date quod profundant, tamen, ut nunc res sunt, nihil video meliu. Idem visum est Balbino; ac numeravir aureos triginta, quibus redimeret filentium. Ph. Miram Balbini liberaliatem mihi pradicas. La. Imò in re honesta ciriùs dentem extudifies ab eo quam nummum. Sic prospectum est Alcumista, cai nihil erat periculi, nisi quod non haberet quod daret amicæ. Ph. Demiror Balbino in tantum nihil este na fi. La. Hic duntaxat naso caret, in cateris na tiffimus. Rusum novâ pecunia instruitur fornax, sed præmissa ad Virgi nem matrem precatiuncula, ut coeptis faveret. Jam tom exierat annus, dum illo nunc hoc nunc illud caufante, luditur opera, & perit impenfa. Interim extitit casus quidam ridiculus? Ph. Quisnam? La. Alcumista furtivam confurudineer habebat cum uxore cujusdam aulici : maritus, conceptà suspicione, copie hominem observare. Tandem cumilli nuncia:

C C

d

C

2

C

P

tr

Ve ob

tui

đi

rat

fice

nus illa

erai

ricu

nua tur.

tas

Ball

it re

Nun

facts

long

5

.

5

n

à

.

.

n,

11,

2.

at

1-

IĈ

1-

6.

00

n-

10.

12,

14-

em

od od

14.

ur.

TUS

10-

am ne-

onilli

112:

nunciarum effet facrificum effe in cubiculo, præter expefationem redit domum, pulfat oftium. Ph. Quid facturus homini? La. Quid? nihil fuave; aut occifurus erat aut exsecturus. Ubi maritus instans minitaretur se vi effracturum offium ni apperiret uxor, magnopere trepidatum eft, & circumspicitur prasentaneum aliquod consilium: nec erat aliud quam quod ipfa dabat res. Abjecit tunicam, ac per fenestram angustam dejecit sese non absque periculo, nec sine vulnere, ac fugit. Scis tales fabulas illico spargi. Iraque permanavit & ad Balbinum. Neque id fore non divinarat artifex. Ph. Hic itaque medius tenetur. La. Imo felicius elapsus est hine quam è cubiculo. Audi technam hominis. Nihil expostulabat Balbinus, sed nubilo vultu faris indicabat se non ignorare quòd vulgò serebatur. Noverat ille Balbinum effe virum pium, in nonnullis penè dixerim fuperstitiosum. Et qui tales sunt in quamvis magno peccato facile condonant supplici. Itaque data opera injicit mentionem de successu negotii, queritans non perinde, succedere ut folet, aut vellet : addebat se vehementer mirari quid esset in causa. Ibi per occasionem commotus Balbinus, qui alioqui videbatur destinasse silentium, & erat qui facile commoveretur. Non est, inquit, obscurum quid obstet; peccata obstant quò minus succedat quod à puris purè tractari convenit. Ad hanc vocem artifex procubuit in genua, subinde tundens pestus, vultu voceque lacrymabili, Verissimum, inquit, dixisti, Balbine, peccata, peccata, inquit, obstant; sed mea peccara, non tua: non enim pudebit me turpitudinem meam apud te, velut apud Sacerdotem sandisfimum, confiteri. Vicerat me carnis infirmitas, pertraxerat me Satanas in laqueos suos. Et, 8 me milerum? e facrifico factus sum adulter. Non tamen omnino perit hoc muhus quod misimus Virgini Matri. Perieram certo exitio ni illa fuccurriffet. Jam maritus effringebat fores, feneftra erat arctior quam ut possim elabi : in tam præsentaneo periculo venit in mentem fanctiffimæ Virginis, procidi in genua, obtestatus sum, si gratum suisset munus, ut opitularetur. Nec mora, repeto fenestram (sic enim urgebat necessitas) & satis amplam reperi ad effugium. Ph. Credi die ista Balbinus? La. Credidit? imò etiam ignovit, & admonuit religiose, ne se præberet ingratum beatissimæ Virgini. Numerata est rursus pecunia danti sidem se posthac rem facram pure tracturum. Ph. Quis randem finis? La. Perlonga est fabula, sed ego paucis absolvam. Cum ejusmodi

commentis diu lufiffet hominem, neque mediocrem pecunia. rum vim ab eo extorfisset, tandem venit illo qui nebulonem à puero noverat. Is facile divinans illum idem agere apud Balbinum quod nufquam non egerat, clam aggreditur illum; exponit qualem artificem domi fuz foveret; monet ut quam primum ableget hominem, ni mallet ipfum aliquando compilaris scriniis fugere. Ph. Quid hic Balbinus? videlicet curavit hominem conjiciendum in carcerem? La In carcerem? Imò numeravit viaticum obtestans per omnia facra, nè quod accidiffet effutiret. Et sapuit, mea quidem sententia, qui hoc maluerit quam esse fabula conviviorum & fori, deinde venire in periculum confiscationis. Nam impostori nihil erat periculi, artis tantum tenebat quantum a. finus quivis; & in hoc genere favorabilis est impostura, Quod si furti crimen intentasset, à suspendio tutura reddebat unctio, neque quisquam lubens gratis alar talem in carcere. Ph. Miseresceret me Balbini, nisi ipse gauderet deludi, La, Nunc mihi properandum est in aulam; alias referam his etiam multo stultiora. Ph. Cum vacabit & audiam lubens, & fabulam fabula pensabo.

ARGUMENTUM.

Qui imponit in vendendis equis. (a) Hippoplanus narrat fraudes eorum qui vendunt aut locant equos, decetqui ipsis quomodo impostoribus aliquoties imponatur.

AULUS, PHÆDRUS.

9

C

ij

te

m

fi

Ca

b Est severitatem vultu prabere. Au. Deum immortalem? (b) wie σεμνοπροσωπεί nofter Phædrus, & subinde in cœlum suspicit! adoriar. Quid accidit novæ rei, Phædre? Ph. Quamobrem isthuc
interrogas, Aule? Au. Quoniam è Phædro mihi viders
factus Cato, tanta est in vultu severitas. Ph. Non mirum,
amice, modò confessus sum peccata mea. Au. Phy? jam desino mirari: sed dic, age bonà side, confessus es omnia? Ph.
Omnia quæ quidem in mentem veniebant, unico duntaxas
excepto. Au. Cur unum hoc reticuisti? Ph. Quia nondum
potuit mihi displicere. Au. Oportet esse peccatum sure.
Ph. An peccatum sit, nescio; sed tamen si vacat audies. Au.
Audiam equidem subens. Ph. Scis quanta sit impostura apud
nostros in his qui vendunt aut locant equos? Au. Plus scio
quàm vellem, non semel ab illis delusus. Ph. Nuper incidit
mihi iter, cum satis prolixum, tum etiam accelerandum.
Adeo

d

ct

j.

12

m

n-

2-

14.

at

e.

a.

i-

que

10-

11nuc

ens

m,

de-

Ph.

xat

um

VC.

Au.

buc

(c10

dit

um. deq Adeo quendam ex illis, quem dixisses ejus generis minime malum, & intercedebat mihi cum homine nonnihil etiam amicitiæ. Narro mihi rem este seriam, opus este præstrænuo equo; si unquam præbuisset se mihi bonum virum, nunc præstaret. Ille pollicetur sese sic mecum acturum ut ageret cum fratre suo charistimo. Au. Fortassis & fratri impositurus. Ph. Inducit in stabulum, jubet ut eligam ex omnibus equis quemcunque vellem. Tandem unus plus cæceris arridebat. Ille probat judicium meum, dejerans eum equum frequenter à multis expertum esse; se eum maluisse servare amico fingulari, quam ignotis addicere. Conventum est de pretio, numeratur pecunia præsens; conscendo. Mira alacritate gestiebat equus in egressu; dixisses seroculum esse; nam erat obesulus & pulchellus. Ubi jam equitassem selquihoram, sensi planè lassum, nec calcaribus quidem impelli posse. Audieram tales ab illis ad imposturam ali, quos à specie judicares infignes, cæterum laboris impatientissimos. Ego continuò mecum, Captus fum. Age, par pari referam, ubi rediero domum. Au. Quid hic confilii capiebas eques absque equo? Ph. Id quod res dabat: deflexi in proximum vicum; illic clam apud quendam mihi notum depolui equum & conduxi alterum: profectus sum quò destinaram; reversus sum, reddo conductivium equum, reperio meum fophistam, ut erat, obesum, & pulchre requietum: eo ve- + Ideft, fi dus redeo ad impostorem; rogo ut in stabulo suo alat dies catum ealiquot, donec repetiero. Percontatur quam commode quum. me gesserit: Ego verò dejero per omnia sacra, me nunquam in vita conscendisse tergum equi felicioris, volasse potius quam ambulaffe, nec tam longo itinere unquam fenfifie lassitudinem, nec pilo sactum ob laborem macriorem. Hæc cum illi persuasissem esse vera, tacitus secum cogitabat, equum illum alium esse quam hactenus suspicatus esset. Itaque priusquam abirem, rogabat num mihi venalis estet equus. Primo negabam; quòd si incederet iter denuo, non facile foret nancisci similem: attamen nihil esse mihi tam charum quod non effet venale pretio largo, etiamfi quis meiplum, inquam, cuperet emptum. Au. Næ, tu pulchrè Cretensem agebas cum Cretensi. Ph. Quid multis? Non dimittit me, nisi pronunciatà equi indicaturà. Indicavi non paulo pluris quam emeram. Digressus ab homine, mox suborno qui mihi partem agat hujus fabulæ, pulchrè instructum arque edoctum: is ingressus domum inclamat locatorem; ait sibi opus esse insigni equo, & laboris egregie

patienti. Alter oftendit multos, & peffimum quemque maxime prædicat; folum illum quem mihi vendiderat, quoniam existimabar verè talem qualem prædicaveram, non laudat. At alter illico rogat, num & ille venalis effet; nam descripseram illi formam equi, & locum indicaram. Locator primum obticescere, atque alios ambitiose prædicare. Cum iste cæteris utcumque probatis semper ageret de uno illo: tandem locator apud se: Plane fefellit me judicium de illo equo, fiquidem hic peregrinus statim agnovit hunc inter omnes. Cum instaret ille, tandem hic, Venalis est, inquit, sed pretto fortasse deterreberis. Non est, inquit ille, mag. num pretium, si rei dignitas respondeat; indica. Indicavit aliquanto pluris quam indicaram ipfi, captans & hoc lucri. Tandem convenit de pretio; datur arrha satis magna, nempe regalis aureus, ne qua suspicio incideret simulata emptionis. Emptor jubet equo dari pabulum, se mox ait rediturum, & abducturum; dat eriam fabulario drachmam, Ego fimul arque cognovi pactionem esse firmam, fic ut rescindi non posser, rursus ocreis & calcaribus armatus redeo ad locatorem, anhelus clamo. Adest ille, rogat quid velim. Illico, inquam, adornetur equus meus nam è vestigio proficiscendum est ob rem maxime seriam. Atqui modo, inquit, mandabas ut aliquot dies alerem equum tuum. Verum, inquam, sed præter expectationem objectum est negorium, idque regium, quod nullam paritur dilationem. Hic ille. Eliges ex omnibus quem voles, tuum habere non potes. Rogo quamobrem. Quoniam vendirus est, inquit-Ibi ego fimulatà magnà perturbatione, Prohibeant, inquam, superi quod dicis. Hoc objecto itinere non venderem eum equum, etiamfi quis numeret quadruplum. Incipio rixam, clamo me perditum. Tandem incaluit & ille, Quid opus, inquir, his jurgiis? indicafti equum, ego vendidi: fi numero pretium, nihil habes quod mecum agas, funt in hac urbe leges, ad exhibendum equum me non potes compellere. Cum diu elamassem, aut equum exhiberet aut emptorem; tandem iratus numerat pretium. Emeram quindecim aureis, astimaram viginti sex. Ille astimarat tringinta duobus. Cogitat apud fe, præstat hoc lucri facere quam cquum reddere. Abeo dolenti similis, ac vix placatus etian data pecunia. Ille rogat ut boni consulam; se aliis in rebus pensaturum hoc incommodi. Sic impositum est impostori. Haber equum nullius pretii. Expectar ut qui arrham dedit veniat numeratum pecuniam. At pemo venit, nec

a

V

re

di

N

di

de

Pr

lai

tol

Qu

tat

taf

Per

pri

Pu

nec unquam venturus est. Au. Interim nunquam tecum expostulavit? Ph. Qua fronte, aut quo jure id faceret? Convenit quidem semel arque iterum, conquestus est de fide emproris. Verum ego ultro expostulavi cum homine, dicens illum eo malo dignum, qui præpropera venditione tali equo me spoliarit. Hoc est crimen tam bene collocatum, mea sententia ut non possim inducere animum confiteri. Au. Ego mihi (a) a Honoris flatuam poscerem, fi quid tale defignaffem, tantum abest ur gratia flaconfessurus sim. Ph. An ex animo loquaris nescio; mihi ta- tuæ ponemen addis animum quo magis lubeat talibus facere fucum.

10

n

0

75

t,

it

1a,

Z

lit n.

e-

e.

e.

i-

0-

m.

eft

m.

on

nt.

m,

m

010

nd

fi

ac

le-

10-

mr

10-

e-

2111

in

m-

21-

nit.

nec

meritis de Republica.

ARGUMENTUM.

Ilroyonoyla fraudes mendicorum & varias technas depingit, qui, ficta fape persona, ulcerofos sese oftentant, alcumisticam & alias profitentur artes, quibus imponunt plurimis. Nibil regno similius quem mendicitas.

(b) IRIDES, (c) MISOPONUS.

l' Uam ego huc novam avem video advolare? Agno- mendicum fco faciem, fed vestis non convenit. Aut ego pror- inducit Ufus hallucinor, aut hic est Misoponus. Audendum est; cofor labocompellabo hominem, quamliber pannosus. Salve, Misopo- rum. ne. Mi. Iridem video. Ir. Salve, Misopone. Mi. Tace, inquam. Ir. Quid? an falvere non vis? Mi. Non ifto quidem nomine. Ir. Quid accidit? Annon es idem qui fueras? An cum veste mutatur & nomen? Mi. Non; sed verus receptum elt. Ir. Quis tum eras? Mi. Apitius. Ir. Ne te pudeat veteris sodalis, fi quid melioris obtigit fortunæ: non diu est quòd eras ordinis nostri. Mi. Concede huc fodes, & audies rem omnem. Non puder ordinis vestri, sed puder primi ordinis, Ir. Quem ordinem narras? Franciscanorum? Mi. Nequaquam, ô bone, sed decoctorum. Ir. Næ tu istius ordinis sodales habes quamplurimos. Mi. Eram re lauta, prodegi strenue; ubi res defecit, nullus agnoscebat Apitium. Profugi pudore, verti me ad vestrum collegium: hoc malui quam sodere. Ir. Sapuisti. Sed unde subitò novus nitor corporis Nam de veste mutata non perinde miror. Mi. Quamobrem? Ir. Quia Dea (d) Laverna multos subito di- d Dea futat. Mi. An fuspicaris me furro paraffe rem? Ir. Hoc for- rum. taffis ignavius. Rapina igitur. Mi. Non per vestram (e) e Pauperta-Peniam, neque furro neque rapina. Sed de nitore corporis pud Ariftoprins expediam, quod tibi viderur mirabilius. Ir. Nam a. phanem. pud nos eras torus ulcerofus. Mi, Nimirum fum ufus amiciffimo

Velut Fri filius,quem

ciffimo medico. Ir. Quonam? Mi. Non alio quam meiplo nisi quem arbitraris mihi meipso amiciorem. Ir. Atqui nesciebam te callere rem medicam antehac. Mi. Totum illum ornatum ipse pigmentis affixeram, thure, sulphure, resinà, visco, linteis, cruore. Ubi visum est, quod affixeram detraxi. Ir. O impostorem! nihil te videbatur miserabilius. Poteras in tragodia suffinere personam Job. Mi. Sic tum serebat egestas; quanquam fortuna nonnunquam & cutem mutare solet. Ir. Dic igitur de fortuna. Repertus est thesaurus aliquis? Mi. Non, sed repertus est quæstus vestro paulò commodior. Ir. Qui potuisti facere quæstum, cum non suppeteret fors? Mi. Artem quevis terra alit. Ir. Intelligo. Dicis arrem incidendi loculos. Mi. Bona verba! Di. co artem Alcumisticam. Ir. Vix quindecim dies sune quòd nos reliquisti, & artem asseguutus es quam alii vix multis annis perdiscunt? Mi. Nactus sum viam compendiariam, Ir. Quam? obsecro. Mi. Ars vestra conflaverat mihi quatuor ferme aureos: bona quadam fortuna incidi in veterem congerronem, qui nihilo felicius rem administrarat quam ego. Comporabamus: coepit, ut fit, narrare suas fortunas; pacifcor hac lege, ut ille biberet immunis, modo mihi communicaret artem. Communicavit bonâ fide, ea nunc vestigal est mihi. Ir. Non licet discere? Mi. Tibi vel gratis impartiam ob pristinum sodalitium. Scis nusquam non inveniri plurimos hujus artis avidissimos. Ir. Audivi, & credo. Mi. In horum familiaritatem quâcunque occasione memer infinuo, jacto artem. Ubi sensero (a) larum hiantem (b) escam paro. Ir. Quo pacto? Mi. Ultro cos moneo, nè temere credant ejus artis professoribus; nam plerosque esse impostores, id agentes præstigiis suis ut exhauriant loculos incautorum. Ir. Ifthuc procemii parum accommodum tuo negotio. Imò illud eriam addo nè quid mihi ipsi credant, ni rem certam oculis aut manibus deprehenderint. Ir. Miram artis fiduciam mihi narras. Mi. Jubeo illos adesse dum peragitur metamorphosis, jubeo attentos esle; quoq; minis dubitent, jubeo ut ipfi manibus rem omnem peragant, me procul spectante, nec digitum admovente: liquefactam materiam jubeo ut purgent ipfi aut aurifici purgandam deferant. Przdico quantum argenti aurive fit eliquandum. Denique quod eliquatum est jubeo ut pluribus aurificibus deferant ad (c) Lydium lapidem explorandum. Reperiunt pondus prædichum, reperiunt purgatissimum aurum aut argentum, nihil enim refert, nifi quod minore periculo mihi quidem re tenta.

n

fo

21

to

m

cì

2d

Al

bo

quiloc

ler

rel

Im

Mi

que

tud

D.

tius

me

guf

git

wide proverbium.

b Esca.

Nasap qua
capiuntur
pisces & aves.

Coticula qua explorant aurum. tentatur in argento. Ir. Proinde nihil habet ars tua fuci? Mi. Imo merus fucus est. Ir. Nondum video præstigium? Hi. Faxo ut videas. Primum, paciscor de mercede; eam nolo mihi numerari, nifi priùs edito artis experimento. Trado illis pulvisculum, quasi hujus vi conficiatur totum negotium. Rationem conficiendi pulveris non communico. nifi magna mercede redemerint. Exigo jusjurandum, ne proferant arcanum artis intra fex menfes cuiquam mortafium aut immortalium. Ir. Nondum audio fucum. Mi. Fucus omnis est in uno carbone in hoc parato. Excavo carbonem, in eum insero liquefactum argentum, quantum pradico reddendum; post infusum pulverem sic instruo vas ut non solum inferne & à lateribus cingatur prunis, verum etiam supernè? persuadeo hoc esse arris. Inter carbones qui supernè imponuntur unum admisceo qui tegit argentum aut aurum. Id vi caloris liquefactum defluit in reliquam materiam, quæ liquescit, puta stannum aut æs : repurgatione facta invenitur quod admistum est. Ir. Ars expedita : sed quomodo fallis, fi alter rem agat suis manibus? Mi. Cum is me præscribente persecit omnia, priùs quam moveatur vas alcumisticum, accedo tandem, & circumspicio, nè quid forte sit omissum. Aio mihi videri supernè deesse unum aque alterum carbonem; clam appono meum, fingo me eum tollere ex acervo reliquorum, ac illic antepositum ut nulli possit agnosci, & illum fallere. Tollo. Ir. Cæterum cum illis absque te periculum facientibus non succedit, quid adfers? Mi. Nihil est periculi jam numerata pecunia. Aliquid comminiscor, aut ollam fuisse infinceram, aut carbones vitiosos, aut ignem parum scitè temperatum. Denique, pars est artis quam profiteor, non din hærere in eodem loco. Ir. An tantus est proventus istius artis ut te possit aere? Mi. Et quidem splendidé. Posthac tu quoque, si sapis, relinques istam miseriam, & nostro accedes ordini. Imò citiùs illud agam, ut te revocem in nostrum ordinem. Mi. Ut volens repetam quod semel effugi, ac deseram bonum quod inveni? Ir. Habet hoc nostra professio, dulcescit assuetudine. Proinde cum multi fint qui deficiant ab instituto D. Francisci aut Benedicti, quem unquam vidisti qui diutius versatus in ordine nostro defecerit? Nam tam paucis mensibus vix gustare poteras quid esset mendicitas. Mi. Is gustus me docuit esse rem omnium miserrimam. Ir. Cur gitur nemo deficit? Mi. Fortaffe quia natura miseri sunt. Ego hanc miseriam nè cum Regum quidem fortuna com-

,

n

n

;

.

1

m

In

0,

0.

nt

id

m.

Mi.

er-

fi-

TUT

nt,

pe-

Ju-

72-

uod

(c)

edi-

ihil

res nta e Unde & census dicitur. cum, numeratis fingulis ac facultatibus sestimatis, indicitur exactio.

mutarem: Nihil enim regno fimilius quam mendicitas, M. Quid ego audio? Nihil nivi fimilius quam carbo? Ir. Dic mihi, quare potissimum beati funt Reges? Mi. Quia faciunt quod animo collubirum est. Ir. Ista libertas, quâ nihil suavis, nemini Regum magis adest quam nobis; nec dubito quin multi reges fint qui nobis invideant : Sive bellum est, five Pax, nos tuto vivimus; non discribimur ad militiam, non vocamur ad munia publica, non (a) cenfemur; cum populus expilatur exactionibus, nullus inquirit in vitam nostram; fi quid admissum est etiam atrocius, quis dignetur in jus vocare mendicum? Etiam fi pulsamus hominem pudet pugnare cum mendico. Regibus nec in pace nec in bello licet suaviter agere, & quò majores sunt hoc plures metuunt. Nos, veluti Deo facros, etiam religione quadam metuit vulgus offendere. Mi. Sed interim fordescitis in pannis & casulis. Ir. Quid ista faciunt ad veram felicitatem! Extra hominum funt que narras. His pannis debemus nostram felicitatem. Mi. At vereor ne vobis brevi peritura sit felicitatis istius bona pars. Ir. Qui fic? Mi. Quia jam hoc mussant civitates, nè mendicis liberum sit quò libet evagari, sed unaquæque civitas suos alat mendicos, & in his qui valent, adigantur ad laborem. Ir. Cur hoc moliuntur! Mi. Quia comperiunt ingentia facinora sub mendicitatis pracextu perpetrari. Deinde non minimam perniciem ex vestro ordine nasci. Ir. Istiusmodi fabulas frequenter audivi. Id fiet ad Calendas Gracas. Mi. Fortasse citius quam velles.

1

P

tı

Ca

ci

h

la

leg

tri

VIE

est

ha

ARGUMENTUM

Convivium Fabulosum varias historias & jucundas fabulas continet. Macen faluit calcearium. Operapolis de ficubus fallisur. Sacerdos de pecunia franti perquam faceta. Ludovicus, Gallorum Rex undecimus, rustici rapu vo scitur, rapam unam pragrandem dono oblatam mille coronatis aureis remnerat. Pediculum è veste regia cepit quidam & accepit à Rege 40 (un xatos. Auliei desuduntur dolo. Quidam petit efficium, seu munus publicum. Cito negare est dare beneficium. Maximilianus clemens in debit res suos. Sacrificus quidem egregie fallit sæneratorem. Antonius saluta quendam crapitu ventris, dicentem esse podicem partem corporis honssismam.

(b) LOLYMYTHUS, (c) GELASINUS, (d) EUTRAPELUS (e) ASTEUS, (f) PHILYTHLUS, (g) PHILOGELOS, (b) EUGLOTTUS, (i) LEROCHARES, (k) ADOLESCHES.

Po. UT non decet civitatem bene institutam esse sine legibus ac Principe: ita nec convivium oportit

b Fabulosus.
c Ridiculus.
d Facesus.
e Urbanus.
f Amans
nugarum.
g Amans
risum.
t sum.

i Qui gaudet nugis. k Nugator, n 1

m

0-

lit

OC

ri,

12.

Vi.

X-

tro

Id

cess

ands

100em#-

Corn

pub-ebite-

lutas

eftiff-

LUS

(b) S.

ortet

yagor

araexov effe & avour. Ge. Ifthuc verò perplacer, ut unus totius populi nomine respondeam. Po. Heus, puer, adfer huc ralos; horum fuffragiis decernetur regnum, cuicunque faverit lupiter. Euge; Eutrapelo favit Jupiter. Non fuere fortes cœcæ; non poterat magis idoneus eligi, etiamfi per fingulas cribus viricim collecta fuissent puncta. Vulgo jactatur proverbium, non tam vanum, quam parum Latinum, Nouns Rex, nova lex, (a) NouoSeres yev, & Baondev. Ent. a Id ett. Ste (b) Quod felix faustumque sit huic convivio: Primum, edi-tue leges igi-co. Nè quis hic proserto præter ridiculas sabulas. Cui dee- 6 Ab hac sorit fabula, drachma mulctatur; ea pecunia in vinum, infu-lenni precamitur, atque in legitimis fabulis etiam extempore conficta tione folehabentor, modo fervetur (c) 70 m Savov zi 70 wermoy. Si auspicati nulli detuerit fabula, duo, quorum alter lepidissimam, alter qui rem serit frigidissimam, fabulam dixerit, vini pretium pendunto. Con- apud popuvivator à vini sumptu immunis esto: ciborum sumptum u- lum. nus suppeditato. Hujus rei, si quid inciderit controversia. e Ideft, ve-Gelafinus arbiter ac judex esto. Hæc fi vos sciveritis, rata decorum. sunto. Qui legi parêre noluerit, abito; sic tamen, ut postridie ad comporationem redire jus fasque fit. Ge. Legem à rege latam nostris suffragiis ratam esse volumus. Sed unde proficiscetur fabularum circulus? Eut. Unde nisi à convivatore? Aft. Licetne, rex, dicere (d) tria verba? Est. An tu d Dixit, pro credis (e) nefastum esse convivium? Ast. Jureconsulti ne- paucis. gant legem essem, que non sit equa. Eut. Assentior. Aft. At ludens rortua aquat optimam fabulam peffina. Est. Ubi voluptas quer ad dies quæritur, ibi non minus laudis promeretur qui pessime dixit nefastos in quam qui optime, eò quod non minus delecter. Velut inter tium erat, cantores nemo voluptati est, nisi qui aut infigniter bene nec licebat cicinerit, aut agregie malé. Nonne plures rident audito prætori dicoccyce quam audita luscinia? Hic mediocritas laudem non verba, Do, habet. Aft. At cur plectuntur qui laudem auferunt? Eut. Ne dico, addico : nimia feliciras provocet illis Nemesin aliquam, si simul & sic Ovidius. laudem auferrent & immunitatem. Aft. Per Bromium, Minos erit per quem iple nunquam tulit legem aquiorem. Phily. Nullam feres tria verba legem de modo bibendi ? Eut. Despecta re, sequar exemplum flentur. Agesilai Lacedæmoniorum regis. Phily. Quid is fecit? Ent. Convivii. Is cum tempore quodam (f) Symposiarchus talorum arbi- g Qui curat trio delectus effet, rogante (g) architriclino, quantum cuiq; nendos ac vini juberet apponi. Si largior, inquit, vini copia parata potum. est, dato cuique quantum poposcerit; si malignior, omnibus vium tres ex aquo destribuito. Phily. Quid sibi voluit Lacon il'e cum spondas hahac diceret? Eut. Hoc agebat ut neque temulentum neque bebat, rurlum

rurfum querulum effet convivium. Phily. Qui fic? Eut. Ouiz

sunt qui gaudent largius bibere, sunt qui gaudent parcius: reperiuntur & abstemii, qualis dicitur fuisse Romulus, Iraque si nulli datur vinum nisi poscenti, primum nemo compellitur ad bibendum; & tamen nihil defiderant quibus grata est largior potatio. Ita fit ut nemo tristis fit in convivio. Rursus, si parcior copia vini distribuitur æquis portionibus in fingulos, fatis habent qui bibunt moderatius; neque quisquam in aqualitate potest obmurmurare, quando qui largiùs erat hausturus aquo animo componit sese ad temperantiam. Hoc exemplo, fi placet, utar. Volumus enim hoc convivium fabulofum effe non vinofum. Phily. Quid igitur bibebat Romulus? Eut. Idem * quod bibunt canes. Phily. An non istud indignum Rege? Eut. Nihilo magis quam quod Reges spirant aere cum canibus communi : nifi quod illud interest, Rex non bibit eandem aquam quam biberet canis; fed aerem quem afflavit Rex, haurit canis: & vicissim, quem efflavit canis haurit Rex. Plus gloriæ tulisset Alexander ille magnus, fi cum canibus bibiffer. Nihil enim pejus regi qui tot hominum millibus vigilat quam vinolentia. Cæterum Romulum abstemium fuisse declarat apophthegma non infestiviter ab illo dictum. Etenim cum quidam, videns illum abstinere à vino, dixisset vinum vile futurum si omnes biberent quemadmodum ille: Imò, inquit, tum arbitror fore cariffimum, fi biberent omnes vinum quemadmodum ego. Bibo enim quantum libet. Gel. Utinam hic adesset noster Johannes Borzemus, canonicus Constantiensis, qui nobis Romulum quendam referret; Nam & is abstenius non minus est quam dicitur, alioqui comis ac festivus conviva. Po. Age, si simul potestis, non dicam forbere de flare, quod Plautus ait effe difficile, fed edere & audire, quod est perfacile, bonis avibus auspicabor fabulandi munus. Si parum erit lepida fabula, scitote Batavam esse. Opinor aliquot vestrum auditum Macci nomen, Gel. Non ità diu est quod periit. Po. Is cum venisset in civitatem quæ dicitur Leidis, ac vellet novus hospes innote scere joco quopiam, (nam is erat homini mos) ingressus el officinam calcearii; salutat. Ille cupiens extrudere merce fuas, rogat num quid vellet. Macco conjiciente oculos il ocreas ibi penfiles, rogat futor, num vellet ocreas? anni ente Macco, quærit aptas tibiis illius; inventas alacritt protulit, &, ut solent, inducit illi. Ubi jam Maccus effet ele ganter ocreatus. Quam belle, inquit congruerer his ocre

11

ti

ja

21

fi

an

cff

ob

era

era

giff

Ma

gis

gra

Rhe

bare

victi

dom

inter

sûs ;

tur,

abest

eft,

mera

triz,

res,

Canis natura abhorret à vino.

par calceorum duplicatis foleis. Rogatus an & calceos vellet. annuit. Reperti funt, & additi pedibus. Maccus laudabat ocreas, laudabat calceos. Calcearius tacite gaudens, fuccinebat illi laudanti, sperans pretium æquius, posteaquam emptori tantopere placeret merx. Et jam erat nonnulla contracta familiaritas. Hic Maccus, Dic mihi, inquit, bona fide, nunquamne usu venit tibi, ut quem sic ocreis & calceis ad curfum armaffes, quemadmodum nunc armafti me, abiret, non numerato pretio? Nunquam, ait ille. Atqui fi forte, inquit, veniat ulu, quid tu tum faceres? Consequerer, inquit calcearius, fugientem. Tum Maccus, Serione ifta dicis, an joco? plane ferio, inquit alter, loquor, & ferio facerem. Experiar, aic Maccus, En, pro calceis præcurro, tu cursu sequere. Simula; cum dicto conjecit se in pedes. Calcearius è vestigio consequutus est quantum poterat, clamitans, Tenete furem, tenete furem. Ad hanc vocem cum cives undique profilifient ex 2dibus hoc commento cohibuit illos Maccus, ne quis manum injiceret, ridens ac vultu placido. Ne quis, inquir, remoretur cursum nostrum, certamen est de cupa cerevisia. Itaq; jam omnes præbuere sese certaminis spectatores, Suspicabantur autem calcearium dolo clamorem eum fingere, ut hâc occafione anteverteret, Tandem calcearius cursu victus, sudans & anhelus domum redit. Maccus tulit brabium. Ge. Maccus iste effugit quidem calcearium, at non effugit furem. Po. Quamobrem? Ge. Quia furem terebat secum. Po. Forte tum non erat ad manum pecunia quam postea resolvit. Ge. Verum, erat actio furti. Po. Ea quidem post intentata est, sed jam magiltratibus aliquot innotuerat Maccus. Ge. Quid attulit Maccus. Po. Quid attulit, rogas, in causa cam vincibili? Magis periclitatus est actor quam reus. Ge. Qui fic? Po. Quia gravabat illuin actione calumnia, & intendebat (a) legem a Quand Rhemiam, quæ dictat, ut qui crimen intenderit quod pro- pænam tali. bare non possit, poenam serat quam laturus erat reus si con-calumnistovilus fuisser. Negabat se contractasse rem alienam invito rem. domino, sed ultro deferente, nec ullam pretii mentionem mercessisse. Se provocasse calcearium ad certamen curshs; illum recepisse conditionem; nec habere quod quera b vide Chider, cum effer cursu superatus. Ge. Hæc actio non multum liades. abest (b) ab umbra afini. Quid tandem? Po. Ubi satis risum e circuitione notavie ell, quidam è Judicibus vocavit Maccum ad cœnam, & nu Quadragefimeravit calceario pretium. Simile quiddam accidit Deven mum. riz, me puero. Erat tempus illud quo (c) regnant piscato- dit fructus les, frigent lanii, Quidam astabat ad fenestram (d) fru-arborum, ctuaria,

S

m

0-

m

ile

n-

vi-

el.

cus

et;

qui

101

e-

bor

ataen.

Ci-

ote-

s eff

rcc

5 in

nnv

rite

ele

crei

Auaria, five Grace mavultis, operapolidis, fæmina vehementer obesæ, oculis intentis in ea quæ proposita venum erant. Illa ex more invitavit, si quid vellet : & cum videret hominem intentum ficis, Vis, air, ficos? funt perquam elegantes. Cum ille annuisset, rogat quot libras vellet. Vis, inquit, quinque libras? Annuenti, tantum ficorum effudie in gremium. Dum illa reponit lances, ille 1e fubducit, non curfu, sed placide. Ubi prodiffet acceptura pecuniam, vidit emptorem abire; insequitur majore voce quam curfu. Ille diffimulans pergit quo cœpit ire: tandem multis ad fæminæ vocem concurrentibus, restitit. Ibi in populi corona agitur caufa; rifus oboritur: emptor negabat se emisse, se quod ultro delatum fuisset accepisse; fi vellet experiri apud judices, fe compariturum. Ge. Age, narrabo fabulam tuæ non admodum dissimilem, fortasse nec inferiorem, nifi quod hæc non habet authorem perinde celebrem atque est Maccus. Pythagoras totum mercatum dividebat in tria hominum genera, quorum alii prodiissent ut venderent, alii ut emerent; hoc utrumque genus aiebat sollicitum effe, proinde nec felix : alios non ob aliud venire in forum quam ut spectent quid illic proferatur, aut quid agarur: hos folos effe felices quod vacui curis gratuità voluptate fruerentur. Atque ad hunc modum dicebat Philosophum versari in hoc mundo, quemadmodum illi versarentur in mercatu. Verum in nostris emporiis quartum hominum genus obambulare folet, qui nec emunt, nec vendunt, nec otiofi contemplantur, sed observant sollicite si quid possint involare. Atque in hoc genere reperiuntur quidam mire dextri, dicas effe Mercurio favente natos. Convivator dedit fabulam cum coronide; ego dabo cum procemio. Nunc accipite quod nuper accidit Antverpiæ. Sacrificus quidam receperat illic mediocrem fummam pecunia, sed argentea: id impostor quidam animadverterar. Adiit facrificum, qui gestabat in zona crumenam nummis turgidam, falutat civiliter, narrat fibi datum negotium à suis, ut vici sui parocho mercaretur novum pallium sacrum, quæ summa vestis est sacerdoti rem divinam peragenti. Rogat, hac in re commodaret fibi tantillum operæ, ut secum iret ad eos qui vendunt hujusmodi pallia, quo videlicer ex modo corporis ipsius sumeret majus aut minus; nam fibi videri staturam ipsius cum parochi magnitudine vehementer congruere. Hoc officium, com leve videretur, facile policitus est sacrificus. Adeunt ades cujusdam,

i

T

f

ci

d

CC

al

re

leg

ac

Ca

CO

lat

nu

qu

ſpi

mu

fab

nis

tur

mil

mi

ctar

Rex

tur

ceb;

tirer

vete

cujufdam, prolatum est pallium, facrificus induit, venditor affirmat mire congruere. Impostor cum nunc à fronte, nunc à tergo contemplatus effet facrificum, fatis probavit pallium; fed caufatus est à fronte brevius quam par effet. Ibi venditor, nè non procederet contractus negat id effe pallii vitium; sed crumenam turgidam efficere ut ed parte offenderer brevitas. Quid multa? Sacrificus deponit crumenam; denuo contemplantur. Ibi impositor averso sacrifico crumenam arripit, & semet in pedes conjicit. Sacerdos cursu insequitur ut erat palliatus, & sacrificum venditor. Sacrificus clamat, Tenete furem : venditor clamat, Tenete facrificum: impostor clamat, Cohibete facrificum furentem ; & creditum eft, cum viderint illum fic ornatum in publico currere. Iraque cum alter alteri in mora est, impostor effugit. Eut. Dignus qui non simplici suspendio pereat tantus artifex. Ge. Nisi jam pendet. Eut. Utinam non solus, sed unà cum illo qui talibus portentis favent ut perni- a Alludit ad ciem reipublica? Ge. Non favent graris : (a) Catena eft, quæ catenam ardemissa in terras pertingit ad Jovem. Eut. Ad fabulas rede- Homeri: Via undum. Ast. Ad te redit (b) ordo, si sas est regem in ordinem detur subincogere. Eut. Non cogar, imò volens veniam in ordinem; ex talibus aliequi tyrannus essem, non Rex, si leges quas aliis præscribo impostorirecusem. Ast. Veruntamen aiunt (c) principem esse supra bus aliquid lucri veniat leges. Eut. Isthuc non omninò salsò dictum est, si principem ad præseaccipias fummum illum principem, quem tum vocabant ctos, & hine Cesarem. Deinde si sic accipias superiorem legibus, quod asii ad principes coasti utcunque fervant, illum fuapte fponte multo cumu- ces. Cogere latius præstare. Quod enim animus est corpori, hoc est bo- in ordinem, nus princeps reipublieæ. Quid opus erat addere bonus, ceteris æquando malus princeps non est princeps: quemadmodum qualemspiritus impurus, qui invasit corpus hominis, non est ani- c Quod prinmus? Sed ad fabulam: & arbitror convenire, ut Rex regiam per principis fabulam adferam. Ludovicus, Galliarum Rex, ejus nomi- genium, ad nis undecimus, cum rebus domi turbatis peregrinare- principis flas tur apud Burgundiones, occasione venationis nactus est fa- de Cæsare miliaritatem cum Conone quodam, homine ruftico, sed ani- intelligunmi fimplicis ac finceri. Nam hoc genus hominibus dele- tur Imperatoris nofantur monarcha. Ad hujus ades frequenter diverterat men milita-Rex ex venatu; &, ut plebeus rebus nonnunquam delectan. re eft, Retur magni principes; apud eum magna cum voluptate, ves- gis nomen cebatur rapis. Mox ubi Ludovicus restitutus jam rerum po- nis invisum, tiretur apud Gallos, fubmomit Cononem uxor, ut Regem Principis reteris hospitii commonefaceret, adiret illum, & rapas ali- amabilius.

li

h

C

ja

fa

d

D

te

ci

L

m

cu

U

Ha

in

au

pe en

Am

uifi

iis.

un

es at.

tiù

us

ent

bu

t I

ficia

tate

s fu

m a

B

quod infignes illi dono adferret. Tergiversatus est Conon, se lusurum operam : principes enim non meminisse talium officiorum. Sed vicit uxor. Deligit Conon rapas aliquot infignes, accing tur itineri. Verum ipfe per viam captus illecebra cibi paulatim devoravit omnes, una duntaxat excepta infigniter magna. Ubi Conon prorepfiffet in aulam, qua Rex erat iturus, statim agnitus est à Rege, & accersitus. Ille magna cum alacritate detulit munus : Rex majore cum alacritate accepit, mandans cuidam è proximis, ut diligenter reponerctur inter ea quæ haberet chariffima. Co. nonem jubet secum prandere : à prandio egit Cononi gratias, & cupienti repetere rus suum justic pro rapa numerari mille coronatos aureos. Hujus rei fama cum, ut fit, per omne regis famulitium effet pervagata, quidam ex aulicis dono dedit regi equum non inelegantem. Rex intelligens il-Ium provocatum benignitate quam præstiterat Cononi, captare prædam, vultu majorem in modum alacri accepit munus, & convocatis primoribus consultare cœpit quo munere pensaret equum tam bellum tamque pretiosum. Interim qui donârat equum spes opimas animo concipiebat, fic cogitans: Si fic pensavit rapam donatam à rustico, quanto munificentius pensarurus equum talem oblatum ab aulico? Cum regi veluti de re magna confultanti alius aliud responderer, diúque vanà spe lactatus effet captator; tandem rex. Venit, inquit, in mentem quod illi donem: & accersito ex proceribus quopiam, dicit in aurem, ut adferat id quod reperiret in cubiculo (fimulque locum defignat) ferico diligenter obvolutum. Adfertur rapa. Eam, ut erat obvoluta, rex sua manu donat aulico? addens, sibi videri bene pensatum equum * cimelio quod fibi constitisset mille coronatis. Digreffus aulicus dum tollic linteum, pro thefaire reperit, non carbones, quod aiunt, fed rapam jam fubaridam. Ita captator ille captus risui fuit omnibus. Aft. Jam si permittis, rex, ut plebeius loquar regalia, referam quod ex tua fabula venit in mentem de eodem Ludovico. Namu ansa ansam ita fabula trahit fabulam. Quidam famulus, cum vidiffer pediculum repentem in veste regia, flexis genibus ac sublata manu significat se nescio quid officii præstare velle. Ludovico præbente se, sustulit pediculum, & clam abjecit. Rogante rege quid effet, puduit fateri. Cin instaret rex, fasius est fuisse pediculum. Lætum, inquit, o men est; declarat enim me esse hominem, quod hoc genu maniff. vermiculorum peculiariter infestet hominem, praserta

STORY OF THE · Kupyalor Græcis eft pretiofum aliquid, quod fervandi caufa feponitur, apud Homerum: vulclenodia.

-8 doing 16 "

deret for all

-14 A BUTTON

hour great

with the water

Bino is rud

Magazin Logart

die . Carp

2021 Y 1

in adolescentia, jussitque pro officio numerari coronatos 40. Post dies aliquammultos alter quidam (qui viderat illi feliciter ceffife tam humile officium, nec animadvertens, plurimim intereffe, ex animo facias quid, an arte) fimili geftu aggreffus est regem, ac rursus illo se præbente, simulabat se tollere quiddam è veste regia, quod mox abjecerit. Cum urgeret rex tergiversantem, ut diceret quid effet; mire fimulato pudore, tandem respondit, esse pulicem. Sex intellecto fuco, Quid, inquit; an tu me facies canem? Juffit tolli hominem, ac pro captatis quadraginta coronatis infligi 40. Phil. Non tutum est, ut audio, cum regibus facetiis ludere. Quemadmodum enim leones se nonnunquam placide præbent fricanti, iidem ubi lubitum est leones sunt, & jacet collusor; itidem favent principes. Sed adferam tuæ fabulæ fabulam non diffimilem, ne recedamus interim à Ludovico, cui pro delectamento erat corvos hiantes fallere. Dono acceperat alicunde 10000. coronatorum. Quoties autem principibus obtigit nova pecunia, venantur omnes officiarii, & captant aliquam prædæ partem; id non fugiebat Ludovicum. Cum igitur ea pecunia exprompta esset in mensa, quò magis irritaret spem omnium, sic locutus est circumstantibus: Quid? annon videor vobis rex opulentus? Ubi collocabimus tantam pecunia vim? Donatitia est, dopari vicissim convenit. Ubi nunc sunt amici, quibus pro suis n me officiis debeo? Adfint nunc priùs quam effluat hic theaurus. Ad hanc vocem accurrêre permulti; nemo non fibi perabat aliquid. Rex cum vidifiet aliquem maxime inhianem, & jam oculis devorantem pecuniam, ad eum conversus, Amice, inquit, quid tu narras? Ille commemoravit se din auille falcones regios summa fide, nec sine gravibus impenis. Alius aliud adferebat, Suum quisq; officium verbis quanm poterat exaggerabat, idq; non fine mendaciis. Rex omes benigne audiebat, & fingulorum orationem comprobaat. Hæc consultatio dilata est in longum tempus, quò dihus spe metuque torqueret omnes. Adstabat inter hos prius Cancellarius; nam & hunc justerat acciri. Is, cæteris pruentior, non prædicabar officia sua, sed agebar spectatorem bulæ. Ad hunc tandem conversus rex. Quid, inquit, nart meus Cancellarius? Solus ille nihil petit, nec prædicat ficia sua. Ego, inquit Cancellarius, plus accepi à benigtate regia quam promeruerim, nec ulla de re magis folicis sum quam ut regiæ in me munificentiæ respondeam, tanmabest ut velim flagitare plura. Tum Rex, Unus igitur in-

1.

0.

1.

i,

Jic

uo

n-

at,

ito

di-

re-

em

fito

bou

ili-

uta.

nsa-

ona-

epe-

lam.

per-

m ut

cùm

nibus

ftare

clam

Cùm

it, 0

genu

ertin

De hoc vocabulo Budæus videndus in encomio linguæ
Græcæ, qui
interpretatur absurdum, nec
plausu excipiendum cui
facetum &
plausibile
opponitur.

inquit, omnium non eges pecunia? Nè egerem, inquit, al. ter jam tua præstitit benignitas. Ibi rex versus ad alios. Næ ego fum, inquit, regum omnium magnificentissimus, qui tam opulentum habeam Cancellarium, Hic magis ac. censa spes est omnibus, futurum ut pecunia cæteris distribueretur quandoquidem ille nihil ambiebat. Ad hune modum ubi satis diu lusisset rex, coëgit Cancellarium ut totam eam fummam domum auferret. Moxque versus ad cateros jam mœstos, Vobis, inquit, erit alia expectanda occasio, Philog. Fortaffe * frigidius videbitur quod narraturus fum. Proinde deprecor doli mali fuspicionem fucive, nè videar de industria ambiisse immunitatem. Adiit eundem Ludovicum quidam petens ut munus, quod forte vacabat in eo pago in quo habitabat, juberet in ipsum transferri. Rex, audit petitione, expedite respondit, Nihil efficies: videlicet amputans omnem spem impetrandi quod petebatur. Petitor item, mox actis Regi grariis decessir. Rex, ex ipsa fronte colligens hominem esse non omnino finistri ingenii, suspi canfque illum non intellexisse quid respondisset, jubet eum revocari. Redit. Tum Rex; Intellexeras, inquit, quid tib responderim? Intellexi. Quid igitur dixi? Me nihil effette rum. Cur igitur agebas gratias? Quoniam, inquit, est do mi quod agam, proinde magno meo incommodo persequi turus eram hic spem ancipitem : nunc beneficium interpre tor, cito negaffe beneficium, meg; lucratum quicquid eran perditurus, fi vana spe lactatus fuissem. Ex eo responso Res conjectans hominem minime segnem, ubi pauca percontant effer, Habebis, inquit, quod peris quo mihi bis agas gratias fimulque versus ad officiarios, expediantur, inquit, huic im mora diplomata, ne hic diu suo damno hareat. Eug. No deest quod referam de Ludovico, sed malo de nostro Maxi miliano, qui ut nequaquam folitus est desodere pecunian ità clementissimus erat in eos qui decoxerant, modò Nobi litatis titulo commendarentur. Ex hoc hominum gener cum cuidam juveni vellet opitulari, mandavit illi legato nem, ut civitate quadam, titulo nescio quo, peteret centu millia florenorum. Talis autem erat titulus, ut fi quid in petratum effet dexteritate legati, pro lucro duci poffit. gatus extorfit millia quinquaginta, Cæfari reddidit trigil ta. Cæsar lætus insperata præda dimisit hominem, prati rea pihil inquiens. Interea quæftores & rationales olico rane plus acceptum fuisse quam exhibitum. Interpella Cafarem, ut accerferet hominem. Accitus eft; venit illio

r

CI

0

di

di

h

Tir

QU

fe

fai

mu

CO

m

m

nte

om

nu-

an

Res

atu

125

fin

axi

obi

1110

cul

igit

21

feo

11

llic

Tum Maximilianus, Audio, inquit, te accepisse millia quinquaginta. Fassus est. Non exhibuisti nisi triginta millia. Faffus est & hoc. Reddenda est, inquit, ratio. Promifit se facturum, ac deceffit. Rurfum cum nihil effet actum, interpellantibus officiariis revocatus est. Tum Cæsar, Nuper, inquit, jus es reddere rationem. Memini, inquit ille, & in hoc fum. Cæfar, suspicans illi racionem nondum fais effe subductam, passus est illum fic abire. Cum fic illuderet, officiarii vehementer instabant, clamitantes non effe ferendum ut ille tam palam illuderet Cæfari. Persuaferunt, ut accerfitus juberetur inibi præsentibus ipsis exhibere rationem. Annuit Cæfar. Accitus venit illico, nihil tergiverfatus. Tum Cæfar, Nonne, inquit, pollicitus es rationem? Pollicitus, respondit ille. Jam, inquit, opus est: en adsunt qui excipient; nec est diutius tergiversandi locus. Assidebant officiarii, paratis ad id codicillis. Ibi juvenis fat dextrè, Non detrecto, inquit, rationem, invictissime Casar; verum hulusmodi rationem non sum admodum pericus, ut qui nunquam reddiderim : ifti qui affident talium rationum funt peritiffimi. Si vel semel videro quemadmodum illi tractent hujusmodi rationes, ego facile imitabor. Rogo, jubeas illos vel exemplum edere, videbunt me docilem. Czfar fenfit dictum hominis, quod non intelligebane hi in quos dicebantur, ac subridens, Verum, inquit, narras, & zquum postulas. Ita juvenem dimisit. Subindicabat enim, sic illos Casari folere reddere rationem, quemadmodum ipse reddiderat, nimirum ut bona pecuniæ portio penes ipsos remaneret. Ler. Nunc tempus est ut ab equis, quod aiunt, ad asinos descendat fabula, à regibus ad Antonium sacrificum Lovaniensem, qui Philippo cognomento Bono tuit in deliciis. Hujus viri feruntur multa vel jucunde dicta, vel jocosè facta, sed pleraque sordidiora. Nam plerosque lusus suos condire folitus est unguento quodam, quod non admodum eleganter sonat, sed pejus olet. Deligam unum ex mundioribus. Invitarat unum arque alterum bellum homuncuhum forte obvius in via. Cum rediffet domum, reperit culinam frigidam, nec erat nummus in loculis; quod illi nequaquam insolens. Hic opus erat celeri consilio. Subduxit le tacitus, & ingressus culinam fœneratoris, (quicum illi erat familiaritas, quod frequenter ageret cum illo,) digressa famula fubduxit unum ex ollis æneis una cum carnibus jam coctis, ac veste tectam deferebat domum; dat coquæ, jubet protinus effundi carnes & jus in aliam ollam fictilem; fimulque Q4

mulq; fæneratoris ollam defricari donec niteret. Eo facto mittit puerum ad fæneratorem, qui deposito pignore drachmas duas à fœneratore sumat muruo, sed accipiat chirographum, quod testaretur talem ollam missam ad ipsum. Fænerator non agnoscens ollam, utpote defrictam ac nitentem. recipit pignus, dat chirographum, & numerat pecuniam: ca pecunia puer emit vinum. Ita prospectum est convivio. Tandem cum appararetur prandium fœneratori, defiderata est olla. Hic jurgium adversus coquam. Ea cum gravarerur, constanter affirmavit, neminem eo die fuisse in culina præter Antonium. Improbum videbatur hoc suspicari de Sacrifico: Tandem itum est ad illum, exploratum an apud illum esser olla: ne musca quidem ollæ reperca. Quid multis? Seriò flagitata est ab illo olla, quod solus ingressus esser culinam quo tempore desiderata est. Ille fassus est sumpfife commodato ollam quandam, fed quam remififfer illi unde sumpserat. Id cum illi pernegarent, & incaluisset contentio, Antonius adhibitis aliquot testibus, Videte, inquit, quam periculofum est cum horum temporum hominibus agere fine chirographo: intenderetur mihi propemodum actio furti, ni manum haberem fæneratoris. Et protulit fyngrapham. Intellectus est dolus; fabula magno cum rufu per totam regionem diffipata est, ollam oppignoratam ipsi cujus erat. Hujusmodi dolis libentiùs favent homines, si commissi fint in personas odiosas, præsertim eos qui solent aliis imponere. Adol. Næ, tu nobis mare fabularum aperuisti, nominato Antonio; sed unum duntaxat, eamq; brevem, referam; quam audivi nuperrimé. Agitabant fimul convivium aliquot belli, ut dicunt, homunculi, quibus nihil prius in vita quam ridere. Inter hos erat Antonius, arque alter item, & ipfe celebris hoc genere laudis, ac velut æmulus Antonii. Porrò quemadmodum inter Philosophos, si quando conveniunt, proponi solent quæstiunculæ de rebus naturæ; ita hic statim nati est quæstio, quænam ester hominis pars honestissima. Aliss divinabant oculos, alius cor, alius cerebrum, alius item aliud; & fuz quisque divinationis rationem adferebat. Antonius jufius dicere sententiam, dixit os fibi partem videri omnium honestiffimam, & addidit causam nescio quam. ille, nè quid ipfi conveniret cum Antonio respondit, em partem qua sedemus sibi videri honestissimam. Cum id videretur omnibus absurdum attulit hanc causam, quod is diceretur vulgo honoratissimus qui primus consideret; hoc honoris competere parti quam dixisset, Applausum est huic fertentiz,

Eu

fah

nof

(c)

let

hoc

tentiz & risum est affatim. Placuit homo sibi de hoc dicto. visusque est in eo certamine victus Antonius. Dissimulavic Antonius, qui non ob aliud detulerat ori primam honestatis laudem, nifi quod sciret illum velut æmulum suæ gloriæ diversam partem nominaturum. Post dies aliquot cum rursus uterque vocatus effet ad idem convivium, ingressus Antonius offendit amulum cum aliis aliquot confabulantem. dum adornatur coena; & aversus emisit clarum ventris crepitum ante faciem alterius. Ille indignatus, Abi, inquit, fcurra; ubinam didicisti mores istos? Tum, Antonius, Etiam indignaris? inquit: Si te salutassem ore, resalutasses; nunc te saluto parte corporis vel te Judice, omnium honestissima, & scurra vocor. Sic recuperavit priùs amissam gloriam Antonius, diximus omnes; nunc superest ut pronunciet Judex. Ge. Id faciam, sed non priùs quam suum quisque cyathum ebiberit. En, auspicor: sed Lupus in Fabula. Po. Haud lævum omen adfert Levinus Panagathus. Lev. Quid actum est inter tam lepidos congerrones? Po. Quid aliud? certatum est fabulis, donec lupus intervenires. Lev. Huc igitur adfum ut perficiam fabulam, volo vos omnes cras apud me prandere prandium Theologicum. Ge. (a) Scythicum promittis convivium. Lev. (b) 'Auri Jeiger. Nisi fatebimini hoc fuifie ald eft, trivobis fabuloso convivio jucundius, non recuso dare poenas bideft, ipsa in cœna. Nihil jucundius quam cum ferio tractantur nugæ.

d

lli

n-

US

m

n.

rec

jus

iffi

p0ato

am

lli,

ere.

bris em-

ponata

Alius iud;

onius

nium

alter

eam vide-

cere. 1000

fen-

entiz,

Vide pro-

ARGUMENTUM.

luerpera ob maseulum partum magis gaudet. Mos impius tyrannus. Mulier contendit, se non esse marito suo inferiorem. Dignitas utriusque comparatura Lingua invictum mulieris telum. Nutricem non debere esse aliam quam ipsam matrem. Non est mater qua gignit, sed qua nutrit. Ipse fera fectus suos laste suo nutriunt. Lac sape nutricum infantis & ingenium & corporis babitudinem vitiat. Animus quorundam male habitat. Cato primam felicitatis partem judicabat bene habitare. Vix semimater est qua recusat alere quod peperit. Mater talis dicitur à un rupeir. Breviter preter multarum naturalium rerum cognitionem, multa occurrunt hic mo-

EUTRAPELUS, FABULLA.

Eu. CAlva fit optima Fabulla. Fa Salve multum, Eutra- aliquid hoo pele. Sed quid tandem novæ rei accidit, quod nunc jui loco additum offio, salutator insolens adveneris, quem hoc triennio toto nemo quo puletur. nostrûm vidit? Eu. Dicam: forte præteriens has ædes vidi Græci Kope-(c) cornicem obvinctam candido linteo : demirabar quid ef- my vocant let causæ. Fa. Adeone hospes es in hac regione, ut ignores ram, vel ob hoc esse symbolum puerperii in ædibus? Eu. Eho, annon garrulitatem.

e Circulum ferreum, aut (R)

prodigium est videre cornicem albam? Sed extra jocum. sciebam maxime; verum suspicari non potui te puellam vixdum ingressam decimum sextum annum, tam mature didicisse difficillimam artem gignendi liberos, quam ægre discunt quadam ante annos triginta. Fa. Ut tu semper es quod diceris? Eutrapele. Eu. Ut nunquam deest Fabulla fabula! Demiranti igitur commodum occurrit Polygamus. Fa. Is qui nuper extulit uxorem decimam? Eu. Is iple; fed, quod te fugit, opinor, rurfum ram ambitiosé procum agit quafi hactenus vixerit coelebs. Hic percontanti quid accidiffet novæ rei, Muliebre corpus, inquit, in his ædibus per medium festum est in duo. Ob quod, inquam, facinus? Si verum est, inquit, quod rumore populari jactatur hic. materfamilias suffinuit deglubere maritum suum : fimulo: cum rifu fubduxit fefe. Fa. Homo crasse facetus. Eu. Ego me protinus intrò conjicio, tibi felicem partum gratulaturus. Fa. Salutem mihi gratulare, fi voles, Eutrapele; felicem partum tum gratulaberis, cum quod enixa fum videris de se præbere specimen boni viri. Eu. Pie tu quidem & vere, mea Fabulla. Fa. Nullius Fabulla sum, nisi Petronii, Eu. Uni quidem Petronio paris, at non uni vivis, opinor. Caterum hoc quoque gratulor, quod puerum enixa es. Fa. Sed quas ob causas selicius judicas peperisse masculum quam foeminam? Eu. Quin tu potius, Fabulla Petronii, (jam enim vereor mea dicere) illud mihi expedi, quas ob causas vos magis gaudetis peperiste masculos quam seminas. Fa. Quid aliæ sentiant, nescio; ego nunc me gaudeo peperiffe masculum, quia sic visum est Deo: si maluisset ille puellam, maluissem & ipsa. Eu. An puras Deo cantum esse orii, ut etiam parturientibus obstetricetur? Fa. Quid agat ille potiùs, Eutrapele, quam ut propagatione servet quod condidit? Eu. Quid agat, ô bona. Imo, ni Deus effet, non arbi-tror suffecturum tot negotiis. Exulat Christiernus Danorum rex, pius Evangelii fautor: Franciscus Galliarum rex hospes est Hispaniarum, nescio quam ex ipfius animi sententia, vir certè dignus meliore fortuna. Carolus molitur monarchiæ proferre pomæria: Ferdinandus rerum fuarum Summa fa latagit in Germania: (a) Bulimia pecuniarum urget aulas mes, ut alias omnes: periculofos motus concitant agricolæ, nec tot fira-6 Cum nuflo gibus ab instituto deterrentur: populus meditarur (b) A. principe tu- narchiam: periculofis factionibus collabitur Ecclefiz domus; hinc atque hinc diftrahitur illa Jesu tunica inconsutilis. Vinea Domini non ab uno jam apro vastarur, simulg;

dictum. multuatur m

rè

re

es

4-

15.

it

C-

us

5 ?

c,

U-

1-

e-

11,

m

ii.

ob

15.

e-

ut

0-

1.

1-

m

0-

n-

0-

m

25

1-

0.

ti-

11.

periclitatur facerdotum cum decimis authoritas. Theologorum dignitas, monachorum majestas: nutat confessio, vacillant vota, labascunt leges Pontificiæ, vocatur in discrimen Eucharistia. Expectatur Antichriftus, totus orbis parrurie nescio quid magni mali. Interim superant & imminent Turca, nihil non populaturi, fi successerit quod agunt: & tu rogas quid agat potits? Imo tempus arbitror, ut suo quoque regno prospiciat in tempore. Fa., Quod hominibus viderur maximum, id fortaffe viderur Deo nullius momenri. Sed ab hac fabula Dei personam, si vis, secludamus. Die que te cause moveant, ut felicius existimes peperisse catulum quam catellam. Eu. Piæ mentis eft, hoc judicare optimum quod dedit Deus, citra controversiam, optimus. Verum fi Deus tibi daret poculum crystallinum, nonne maximas ageres gratias? Fa. Agerem. Eu. Quid fi idem daret vitreum, num pares ageres? Sed vereor ne tibi moleftiam adferam pro solatio, hac apud te Philosophans. Fa. Imo Fabullæ nihil est jam à fabulis periculi. Jam quartam hebdomadam decumbo, facifq; valeo vel ad luctam. Eu. Quin igitur è nido provolas? Fa. Vetuit rex. Eu. Qui rex? Fa. Imò tyrannus. Eu. Qui? quæso. Fa. Syllaba dicam, Mos. Eu. Heu! Quam ifte rex multa præter æquum exigit? Pergamus igitur Philosophari de chrystallo & vitro. Fa. Marem, uti conjicio, natura præstantiorem ac firmiorem judicas quam fæminam. Eu. Sic arbitror. Fa. Nimirum viris authoribus. Num igitur viri vivaciores funt quam fæminæ? num à morbis immunes? Eu. Nequaquam, sed in genere viribus antecellunt. Fa. Sed ipfi rurfus superantur à camelis. Eu. Imo prior creatus est masculus. Fa. Prior conditus est Adam quam Christus. Et solent artifices in posterioribus seipsos vincere. Eu. At Deus mulierem viro subjicit. Fa. Non flatim melior est qui imperar, & nupram subjicit, non foeminam : ac rursus nupram ità subjicit, ut cum utrique sit potestas alterius, mulierem tamen velit viro morem gerere, non ut præstantiori, sed ut ferociori. Die, Eutrapele, uter infirmior, qui cedit alteri, an cui ceditur? Eu. Tibi quidem hic cedam, fi mihi declararis quid fenferit Paulus fcribens Corinthiis, cum viri caput dicit effe Christum, mulieris caput virum : ruesus com virum dicit imaginem of gloriam Dei, mulierem gloriam viri. Fa. Istud expediam, fi mihi declarâris, an solis viris datum sit esse membra Christi, Eu. Absit: id quidem datum est omnibus hominibus per sidem. Fa. Qui fit igitur, ut caput unum cum fit non habeatur

a Id eft, ignaviores, ut
numerum
augeant.
Nam alæ &
cornua filfinent belli
molem.

6 Alludit ad
iflud Terentianum in
Eunucho-

atur omnibus membris commune? Deinde cum Deus ho. minem fingeret ad imaginem fui, utrum hanc imaginem expreserit in corporis figura, an in animi dotibus? Eu. In animi dotibus. Fa. At in his quid tandem habent viri nobis præcellentius? In utro sexu plures sunt temulentiæ, rixæ, pugnæ, cædes, bella, rapinæ & adulteria? En. At foli viri bellum gerimus pro patria. Fa. Sed iidem fæpius deferto loco turpiter fugicis; nec semper pro patria, sed frequentiùs pro fordido salariolo deseritis uxorem & liberos. & pejores gladiatoribus, ultrò corpora vestra traditis in servilem necessitatem vel moriendi, vel occidendi. Jam ut maxime jactes mihi virtutem bellicam, nemo vestrum, si semel effet expertus quid fit parere, non mallet decies in acie flare, quam subire semel quod nobis toties est experiendum. In bello non semper venicur ad manus; & si venicur, non in quavis exercitus parte discrimen est. (a) Tui similes disponuntur in acie media, alius est in subsidiis, alius tuto sedet (b) post principia, denique, plurimos servat deditio & fuga: nobis cominus cum morte conflictandum est. Eu. Ista non nunc primum audio : verum funtne hæc vera quæ dicuntur? Fa. Nimiùm vera. Eu. Visne igitur, Fabulla, ut marito tuo persuadeam ne posthac te contingat? Nam eo pato tuta fueris ab isto discrimine. Fa. Equidem nihil malim, fi possis. Eu. Quid præmii feret orator hic, si persuaserie? Fa. Dabo decem linguas bubulas fumo duraras. Eu. Istas malim quam decem linguas lusciniarum. Non rejicio conditionem; verum contractum hunc ratum effe nolim priùs quam intercesserit stipulatio. Fa. Addatur, fi liber, & fi qua est alia cautio. Eu. Id fiet ex animi tui sententia post mensem exactum. Fa. Quin potius nunc fit ex animi mei sententia? Eu. Dicam; quia vereor ne post mensem non sit eadem animi tui sententia. Itaque & tibi solvendum effet duplex præmium & mihi duplex effet sumenda opera, persuadendi, ac diffuadendi. Fa. Age, fiat ut voles. Sed interim perge demonstrare, quare viri sexus sit præstantior sæmineo. Eu. Video te meditatam monomachiam, quamobrem in præsentia quidem consultius arbitror tibi concedere. Aggrediar alias: fed armatus, nec absque subsidiario milite. Nam ubi linguà res geritur, ne septem quidem viri pares sunt uni fœmina. Fa. Nimirum hoc telo armavit nos natura; quanquam ne vos quidem elingues effis. Eu. Fortaffis; sed ubi puellus? Fa. In conclavi proximo. Eu. Quid illic; coquit olus? Fa. Nugator! apud nutricem est. Eu. Quam mihi nutricem maras ?

ras? An est alia nutrix quam ea quæ mater est? Fa. Quidni? Vulgo fit. Eu. Pessimum mihi nominas authorem rei bene gerendæ, vulgum, Fabulla, vulgo peccant, vulgo luditur alea, vulgo commeatur ad fornices, vulgo fraudatur, potatur, infanitur. Fa. Sic amicis visum est; censuerunt enim parcendum huic ætati tam teneræ. Eu. Atqui fi natura dedit vires ad concipiendum, haud dubie dedit & ad lactandum. Fi. Probabile quidem est. Eu. Dic mihi, nonne sentis este Matris est dulcissimum matris vocabulum? Fa. Sentio. Eu. Itaque, fi tam lactare, fieri poffet, patereris aliam mulierem effe matrem tui partus? nutrire, edu-Fa. Minime gentium. Eu. Cur igitur voles plus quam di- parere libemidiatum matris nomen transferre in fœminam alienam? ros. Fa. Bona verba, Eutrapele; non divido filium, fola totáque fum mater. Eu. Imò hic tibi, Fabulla, reclamat in os ipsa Natura. Cur terra dicitur omnium parens? An quod gignat tantum? Imò multò magis quod nutriat ea que genuit. Quòd aqua gignit, in aquis educatur. In terra nullum animantis aut plantæ genus nascitur, quod eadem terra succo fuo non alat. Nec est ullum animantis genus quod non alat suos fœtus. Ulula, leones & vipera, educant partus suos; & homines suos fœrus abjiciunt. Obsecro te, quid crudelius iis qui prolem educationis tadio dicuntur exponere? Fa. Abominanda dicis. Eu. Arqui non perinde factum abominantur homines. An non expositionis genus est, infantulum tenerum, adhuc à matre rubentem, matrem spirantem, matris opem atque auxilium ea voce implorantem que movere dicitur & feras, tradere mulieri fortaffis nec corpore falubri nec moribus integris, denique cui pluris fir pecuniæ pauxillum quam totus infans tuus. Fa. Delecta est mulier fa- periculum lubri corporis temperatura. En. Hoc medici certius judicent nutricibus quam tu. Sed finge hie illam tibi vel parem, vel aliquanto, fi vis, superiorem; an nihil interesse censes utrum infans tenellus cognatum illum & familiarem hauriat fuccum, & calore jam affueto foveatur, an alienis cogatur affuescere? Triticum in aliud folum jactum degenerat in avenam aut filiginem; vicis in alium collem translata mutat ingenium; plantula revulfa à parente terra flaccessit, ac velut emoritur, eoque quantum fieri potest, cum terra nativa transferunt. Fa. Imo narrant plantas translatas & insitas exuere sylvestre ingenium, & fructus edere generosiores. Eu. At non protinus ut natæ funt, o bona. Veniet & olim hoc tempus, si Deus voluerit, ut adolescentem tuum ableges ab 2dibus, literis jam ac severioribus disciplinis imbuendum;

(B)

a Eft caruncula volubilis nunc gulam claudens, nunc afperam arteriam, 6 Vide Galec Hoc Apuleius, Lucianum fequu-

que functio patris est potius quam matris. Nunc ætas te. nera fovenda est. Porrò cum ad salubritatem firmitatémque corporis plurimum refert qualis fit alimonia, tum vero præcipue quo fucco tenerum illud ac molle corpufculum imbuatur. Nam hie quoque locum habet illud Flacci di-Rum. Quo semel est imbuta recens servabit odorem Testa diu. Fa. De corpore non ità multum laboro, modo fit animus qualem optamus. Eu. Pie tu quidem, sed parum philosophicéo Fa. Quamobrem? Eu. Cur tu igitur quoties concidis holus, quereris aciem cultri retusam esse, & jubes exacui? Cur acum rejicis obtusa cuspide, cum ea res non adimat artem? Fa. Non deeft ars, sed obstat instrumentum parum idoneum. Eu. Cur quibus est opus oculorum acie, vitant lolium & cœpas? Fa. Quia vitiant oculos. Eu. Nonne animus est qui cernit? Fa. Est, nam nihil vident examines, sed quid agat faber vitiata securi? Eu. Agnoscis igitur corpus esse mentis organum? Fa. Apparet. Eu. Et fateris, vitiato corpore non agere animum, aut incommodits agere? Fa. Non diffimile veri dicis. Eu. Age, videor mihi nactus ingenium philosophicum. Finge igitur animum hominis demigrare in corpus galli gallinacei; num ederet vocem quam nunc edimus? Fa. Nequaquam. Eu. Quid obstaret? Fa. Quia defunt labra, dentes, & lingua fimilis; nec (a) epiglottis, nec tres adfunt (b) cartilagines à tribus motæ musculis, ad quas pertinent nervi à cerebro dimiffi, nec fauces nec os fimile. Eu. Quid si in corpus suis? Fa. Grunniret suillo more. Eu. Quid si in corpus cameli? Fa. Caneret ut canit camelus. Eu. Quid fi in corpus afini, quod evenit Apuleio? num de locis Fa. Ruderet, opinor, ut afinus. Eu. Nimirum fatetur hoc illa, cum cuperet inclamare, Cafarem, contractis quantum potuit labris (c) vix O fonuit; Cæfarem nullo pacto potuit exprimere. Idem cum fabulam auditam, ne exciderer, describere cuperit, damnavit cogitationem tam afininam, cum ungulas intueretur solidas. Fa. Et merito. Eu. Ergo lippientibus oculis minus videt animus; oppletis fordibus auribus, minus audit; ubi cerebrum occupat pituita, minus olfacit; ubi stuper membrum, minus sentit; ubi malis humoribus viciata est lingua, minus gustat. Fa. Negari non potett. En. Non ob aliud, nisi quia vitiatum est organum. Fa. Atbitror. Eu. Nec inficiaris plerumque viriari cibo potique. Fa. Fateor; sed quid isthuc ad bonam mentem? Eu. Proinde quid lolium ad perspicaces oculos? Fa. Quia vitiat organum animi. Ex. Probe respondes. Verum illud expedi, unde fit quod

ti

fp

xi m va fci fc

hi ni ni ni co

chi

i s

ft

cu

er

no un or

at

em

quòd alius alio celerius intelligit, ac tenacius meminit; ahus alio cittus irascitur, aut moderatius odit? Fa. Sic condirus est animus. Eu. Non sic elaberis. Unde fit ut qui prius fuit ingenio celeri, felici memoria, postea siat obliviofus ac tardus, five plaga, five cafu, five morbo, five fenio: M. Tu nunc mihi videre sophistam agere. Eu. Proin tu contrà fac agas sophistriam. Fa. Opinor hoc te velle dicere quòd animus quemadmodum cernit, & audit per oculos & aures, ita per organa quædam intelligit, meminit, amat, odit, irascitur, & placatur. En. Recte conjectas. Fa. Quæ randem funt ista organa? & ubi funt? En. Oculos ubi funt vides. Fa. Et aures, & nares, & palatum, ubi funt scio. Et toto corpore contactum elle video, nifi cum ftupor occupat membrum. Eu. Amputato pede, tamen intelligit animus? Fa. Intelligit, itidem & manu. Eu. Atqui vehementem plagam accipit in tempus capitis aut in occipitium, concidio mortuo fimilis, omnique sensu suo vacat. Pa. Ifthuc aliquoties vidi. Eu. Ex hoc colligis intra cranium effe intellectus. voluntatis ac memoria organa, minus quidem craffa quam funt aures & oculi, sed tamen materialia. Quandoquidem & spiritus, quos habemus in corpore subtilissimos, corporales funt. Fa. An ista quoque vitiantur cibo potuque? Eu. Maximé. Fa. Cerebrum procul abett à stomacho. Eu. Ità fumma fumarii pars abest à fuco, tamen illi si insidias, senties vaporem. Fa. Non experiar. Eu. At fi mihi non credas, scicitare è ciconiis. Itaque refert qui spiritus, qui vapores à lomacho subvolent in cerebrum & in organa mentis. Nam his crudi fint ac frigidi, residunt in stomachum. Fa. Næ tu mini meram distillatoriam describis, qua ex storibus herbisme succum exhalantem excipimus. Eu. Haud ità male coneffas. Nam hepar, cui fel adhærer, ignis loco est, stomahus patellæ, cranium fummæ metæ colophon, atque adeò, ivis, nasus fistulæ plumbeæ vice fungatur. Itaque ex hoc putuo fluxu ac refluxu humorum nascitur sere quicquid il morborum, ut varie delabitur varius humor, nunc in culos, nune in stomachum, alias in scapulas, interdum in ervicem, aliove. Quoque magis intelligas: Cur qui vino impodico sese ingurgicant sunt male memores? qui cibis auntur subtiliorum spirituum, minus torpent ingenio? Cur oriandrum memoriam emendat? Elleborus mentem purat? Cur expletio vehemens epilepsim adducit, quæ stupoem adfert fimul omnibus fenfibus, quemadmodum & fornus profundus? Denique, ut immodica fieis aut inedia ingenii.

3

)-

1-

1?

oc '

m

iit

er

m

n-

ırı-

ol-

110-

est.

Ar-

que.

nde

mm

e fit

uod

ingenii memorizque vim elidit in pueris, ità cibus immodicus in pueris gignit ingenii stuporem, si credimus Aristoteli mimirum igniculo mentis velut obruto ingestà mareria. Fa. Estne igitur corporeus animus, ut à rebus corporalibus afficiatur? Eu. Animi rationalis natura non corrumpitur quidem ipfa, fed organis vitiatis impeditur illius vis & actio; velut artifex frustra valet arte, fi destituatur idoneis instrumentis. Fa. Quanta, quave specie est animus? Eu. Ridicule percontaris de magnitudine aut figura, cim fatearis incorporeum. Fa. Ego corpus intelligo quod fentitur. Eu. Imo quæ non sentiuntur perfectissima funt. veluti Deus & Angeli. Fa. Audio Deum & Angelos spiritus appellari at spiritum sentimus. Eu. Hac voce literæ Sacræ obrudes homines balbutiunt, Mentem fignificantes puram ab omni commercio rerum sensibilium. Fa. Quid igitur interest inter angelum & animum? Eu. Hoc ipsum quod inter limacem & cochleam, aut si mavis, testudinem. Fa. Corpus igitur domicilium est animi magis quam instrumen. tum. Eu. Nihil verat instrumentum adjunctum dici domicilium. Atqui hac quidem de re variant philosophorum sententiæ. Sunt qui dicunt corpus effe vestem animæ, sunt qui domicilium, funt qui instrumentum, funt qui harmoniam. Horum quodcunque dixeris, consequitur-actiones animi corporis affectionibus impediri. Primum, fi quod vestis est corpori, idem corpus est animo, quantum ad corporis va letudinem faciat vestis declaravit Hercules : nè quid de coloribus, aut pilorum pelliumque generibas referam. Caterum an eadem anima fufficiar pluribus corporibus deterendis quemadmodum corpus multas deterit vestes viderit Pythagoras. Fa. Non incommodum foret, fi juxta Pythagoram liceret ut vestibus, ità corporibus mutatoriis mti; sic, u mensibus hybernis sumeretur corpus obesum crassague textura, aftivis rarius & gracilius. Eu. Atqui parum, opinor effet commodum, fi quemadmodum multis vestibus deritis, tandem & corpus deterimus; ità multis corporibus de tritis, tandem & anima senesceret deficeretque. Fa. Not sané. En. Jam quemadmodum ad corporis salubritatem agi litatémque refert qua veste sit amictum, ità refert quo corput circumferat anima. Fa. Profecto fi corpus velti est anima, video multos homines admodum varie cultos Euc Sic est, & tamen nonnulla pars hujus rei fira est in no bis quam commode vestiatur anima. Fa. Valeat igitur ve fiis, dic aliquid de domicilio. En. Arqui ne quod dico rib videatu

ji

V

ai fe

ft

go

bi

on

12

eli

iâ.

alle

ur

&

0-

15?

m

bo

nt,

tus

ob-

ab

er-

rer

-10

en.

mium

unt

moani

estis

Va.

CO-

rùm idis.

tha-

ram

, ut tex

nor.

etri

s de

Non

agi

quod vefti

ultos

no

r ve

o tib

eatu

videatur commentum, Fabulla, ipse Dominus Jesus suum corpus templum appellat: & Petrus Apostolus suum corpus Tabernaculum appellat. Nec defuerunt qui corpus dixerunt animæ fepulchrum, owue dictum arbitrantes quafi onua. Alii carcerem mentis appellarunt, nonnulli præfidium, velut arcem municam. Quorum arimus est undequaque purus, in templo habitat. Qui non tenentur amore rerum corporalium horum animus agit in tabernaculo, libenter exiliturus si vocet imperator. Qui prorsus excecati sunt vitiis spurcissimis, ut nunquam aspirent ad auram libertatis Evangelica. horum animus jacet in sepulchro. Cæterum qui moleste lustantur cum vitiis, nec adhuc possunt quod volunt, horum animus habitat in carcere, subinde clamans ad liberatorem omnium, Educ de carcere animam meam, ut confiteatur nomini tuo, Domine. Qui gnaviter pugnant cum Satana, vigilantes & excubantes adversus infidias illius, qui circumit ut Leo quarens quem devoret, horum animus versatur in præfidio, unde injustu imperatoris non licet discedere. Fa. Si corpus est animi domicilium, plurimos video quorum animus male habitat. Eu. Sic est, videlicet in ædibus perstillantibus, opacis, ventis omnibus obnoxiis, fumofis, pituitosis, laceris ac ruinosis: denique putribus & insectis. Et tamen Cato primam felicitatis partem judicat. Bene habitare, Bene habita-Fa. Tolerabilis res, fi liceret in aliud immigrare domici- re prima felilium. Eu. Emigrare non licer, nisi cum evocat † locator. f Significat Veruntamen fi non licet emigrare, licet arte curâque nostra effe condudomicilium animi commodius reddere; quemadmodum in ditium. adibus mutantur fenestra, attollitur solum, incrustantur aut convestiuntur tabulatis parietes, fitus igni sufficuque purgatur. Id in fenili corpore jamque ruinam minitante difficillimum est. Plurimum autem conducit si puerile corpus ab ipso protinus ortu sicut oportet curetur. Fa. Tu quidem matrem ac nutricem medicam effe jubes. Eu. Planè jubeo, quod arrinet ad delectum ac moderationem cibi potusque, moras, somni, balneorum, unctionum, frictionum, Quam multos effe cenfes qui gravissimis morbis ac viciis obnoxii funt, epilepfiæ, gracilitati, imbecilitati, furditati, fractis lumbis, diftortis membris, infirmo cerebre, flupori mentis, non ob aliud nifi quod à nutricibus indiligenter curati sunt? Fa. Demiror te non pro pictore factum fuisse Franciscanum, qui tam belle concioneris. Eu. Ubi te Claranam videro, tum ego tibi Franciscanus concionabor. Fa. Ego sanè lubens seire cupiam quid sir Anima,

• Pfal. 54.

† Græcis est i Plexí x 12, vocabulum Philosophis peculiare. Sed Fabulla detroquet ad jurisconfultos, qui diffinguunt inter iter, altum, & viam. de qua tam multa audimus, dicimusque, cum nemo videric, Eu. Imo nemo non videt cui sunt oculi, Fa. Video pictasanimas infantuli specie. Verum cur non adduntur ala, quemadmodum angelis? Eu. Quoniam delabentibus è cœlo fracta funt alæ, fiqua Socraticis fabulis habenda fides. F1. Quomodo igitur subvolare dicuntur in cœlum? Eu. Quoniam fides & charitas faciunt ut illis renascantur ala. Has alas petebat ille pertasus domicilium sui corporis, dum clamat, * Quis dabit mibi pennas sicut columba, de avolabo de requiescam? Nec enim alias alas habet anima, cum sit incorporea, nec ullam haber speciem qua corporeis oculis sit conspicua, sed certius cernuntur ea quæ videmus animo. Credisne Deum esse? Fa. Maxime. Eu. At nihil minus videri potest quam Deus. Fa. Videtur in rebus condiris. Eu. Itidem videtur animus ex actione. Si quæris quid agat in corpore vivo, contemplare corpus exanime. Cum vides hominem sentire, cernere, audire, moveri, intelligere, meminisse, ratiocinari certius vides animam adesse quam nunc vides hunc cantharum: potest enim falli sensus unus; tot argumenta sensuum non fallunt. Fa. Proinde, si non potes, oftendere animam, fic illam notis quibusdam pinge quali mihi velis describere Casarem quem nondum vidi. Eu. Aristorelis definitio in promptu est. F.s. Qua? Nam aiunt istum este probum rerum omnium depictorem. Eu. Anima est adus corporis organici, Physici, vitam babentis in potentia Fa. † Cur Astum vocat potius quam iter aut viam? Eu. Non hic cavetur aurigis, aut equitibus, sed animæ ratio definitur. Et adum vocat formam, cujus natura est agere, cum materiæ ratio sit pati. Omnis autem corporis morus naturalis ab animo proficiscitur. Est autem varius corporis motus. F.z. Intelligo. Sed cur addit organici? Eu. Quoniam anima nihil agit nifi per organa, hoc est, instrumenta corporis. Fa. Cur addit physici? Eu. Quia Dædalus frustra fingeret tale corpus. Ideoque addit vitam habentis in poten-Forma non agit in quidvis, sed in materiam capacem. Fa. Quid fi angelus immigraret in corpus hominis? Eu. A. geret quidem, sed non per organa naturalia, nec vitam daret corpori, si abesset anima. Fa. Habeone jam totam ani. mæ rationem ? Eu. Habes Aristotelicam. Fa. Equidem accepi celebrem esse philosophum; & vereor nè sapientum centuriæ mihi scribant hæreseos dicam, si quid refrager. Alioqui quicquid adhuc dixir de anima hominis competit in afinum & bovem. Eu. Imò in scarabæum quoq; & limacem. Fa. Quid

V

ta

20

m

ef

qt

m

ra

le

ma

ag

Fa. Quid igitur interest inter animam bovis & hominis? Eu. Quid dicunt animam nihil aliud esse quam harmoniam qualitatum corporis, faterentur non ita multam intereffe, videlicet, harmonia foluta perire animas utriusque. Nè ratione quidem distinguitur bovis ab hominis anima, sed quod boum minus fapit, quam hominum; quemadmodum videre est & homines qui minus sapiunt quam bos. Fa. Næ isti bubulam habent mentem. Eu. Attamen illud ad te pertinet. quòd pro testudinis qualitate modulatior est harmonia. Fa Fateor. Eu. Nec parvi refert ex quo ligno quave figura fit facta testudo. Fa. Verisimile dicis. Eu. Nec ex quorum. liber animantium intestinis fiunt canoræ fides. Fa. Audivi. Eu. Atque hæ quidem ex aëris circumfufi madore aut ficcitate laxantur, contrahuntur, nonnunquam & rumpuntur. Fa. Isthuc vidi non semel. Eu. Hic igitur potes opem præstare non vulgarem infantulo tuo, ut animus illius testudinem habeat bene temperatam miniméque vitiatam, nè laxa fit fegnitie, nè stridula fit iracundia, nè rauca fit temulentia. Nam hos affectus inserit in nobis nonnunguam educatio victulque ratio. Fa. Admonitionem accipio; sed expeto quo pacto tuearis Aristotelem. Eu. Ille quidem descriplit in genere animam animantem, vegetantem ac fentientem. Anima dat vitam, sed non protinus animal est quod vivit. Vivunt enim, & senescunt, & moriuntur arbores, at non fentiunt: quanquam his quoque nonnulli fenfum tribuunt * stupidum. In adhasis vix deprehenditur sensus: Hoe sensu In spongio deprehenditur ab avulsoribus; in arboribus ma- Phythagoras teriarum cæsores sensum comperiunt, si quid illis credi- dissimile vemus. Aiunt enim, si palma ferias truncum arboris quam ri eft. velis cædere, quemadmodum fere solent materiarii, difficilius arbor inciditur, ut semet contraxit metu. Quod autem vivit ac sentit, animal est. Nihil autem prohibet esse vegetabile quod non sentit, veluti fungi, betæ, caules, Eu. Ista fi vivunt utcunque, fi sentiunt utcunque, fi moventur cum adolescunt, quid prohibet eadem dignari animalis cognomine? Eu. Non ita visum est majoribus, neque nobis fas est ab illorum piacitis discedere, ac nè refert quidem ad hoc quod nunc agimus. Fa. Arqui non feram eandem effe animam scarabai & hominis. Eu. Non est eadem, ô bona, sed ratio quadantenus communis est. Animat, vegetat, sensibile reddit corpus tuum anima tua. Idem agit scarabæi anima in suo corpore. Nam quod quædam alieur, aut aliud agit anima hominis quam scarabæi, partim in causa est ma-

t

t

n

1-

u-

715

0.

12

11

11-

m.

A-

12-

nl.

IC-

um

A-

in

m.

uid

teria. Non canit, non loquitur scarabæus, quia caret organis ad hac idoneis. Fa. Illud igitur dicis, si anima scarabai demigraret in corpus hominis, idem ageret quod agit anima humana. Eu. Imò nè fi mens quidem angelica quemadmodum dixi. Nihil autem interest inter angelum & animam humanam, nisi quod hominis anima in hoc condita est ut a. gat corpus humanum naturalibus organis instructum, quemadmodum anima scarabai non mover nisi corpus scarabai: angelus non in hoc conditus est ut animet corpus, sed ut absque corporalibus organis intelligat. Fa. Num idem potest anima? Eu. Potest quidem à corpore semota. Fa. Non est igitur sui juris dum est'in corpore? Eu, Non profesto, nisi fi quid accidat prater communem natura cursum. Fa. Verum tu mihi pro una anima plures animas effudifii; animanteni, vegetantem, fenfibilem, intelligentem, memorem, volentem, irafcenrem, concupiscentem. Mihi satis erat una. Eu. Ejusden animæ diversæ sunt actiones: ex his varia sortitur cognomina. Fa. Non fatis affequor quod dicis. Eu. At faciam ut affequaris. Tu in cubiculo es uxor, in officina o textrix aulxorum, in taberna es aulxorum venditrix, in culina es coqua, inter famulos & famulas es domina, inter liberos es mater; & tamen hæc omnia es eadem in domo, Fa. Satis tu quidem pingui Minerva Philosopharis. Sic igitur est animus in corpore quemadmodum ego in domo? Eu. Sic, Fa. Atqui dum ego texo in officina non coquo in culina. Eu. Neque enim tu es anima tantum, sed anima corpus circumferens, corpus autem non potest fimul pluribus inesse locis; anima, quoniam est forma simplex; sic est in toto corpore, ut in fingulis corporis pattibus fit tota, quamvis non idem agat per omnes partes, nec eodem modo pro quomodolibet affectas. Nam sapit ac meminit in cerebro, irascitur in corde, concupiscit in hepate, audit in auribus, cernic in oculis, olfacit in naribus, gustat in palato & lingua, sentit in omnibus partibus corporis quæ nervaceum aliquid habent adjunctum: neque enim sentit in pilis ne fummis unguibus; ac nè pulmo quidem per se sentit, no hepar, fortasse nec lien. Fa. Proinde in quibusdam partibu animat tantum ac vegetat. Eu. Ità videtur. Fa. Si in uno homine facit hac omnia eadem anima, consequirur ut fc. tus in utero materno statim ut augescit, quod est vitz ig num, fimul & fentiat & intelligat; nifi forte unius homini initio plures sunt anima, deinde careris cedentibus, una peragit omnia. Ità ut primum homo fuerit planta, mox ani-

vi oc in

,

u

if

te

in

ai od

le

.

).

n

ò,

n.

m,

12.

1-

At

CS

CU-

li.

no,

gi-

0?

in

-10:

bus

t in

am-

pro

bro,

bus,

lin-

eum

nec

nec

cibus

uno

fœ.

fig-

minis

per-

ani-

mal,

mal, postremo homo. Eu. Quod dieis, fortaffe, non absurdum videatur Aristoteli. Nobis probabilius est, simul cum vita infundi rationalem animam, fed quæ, velut igniculus, immersa materiæ supra modum humidæ nondum queat exercre vires suas. Fa. Animus igitur illigatus est corpori quod agit movétque? Eu. Non aliter quam testudo domui quam circumfert. Fa. Eam movet quidem, fed fic ut fimul moveatur; quemadmodum gubernator flectit navem quò vult, sed ipse interim cum navi movetur. Eu. Imò quemadmodum sciurus volvit caveam rotatilem, mobilis interim & ipfe. Fa. Sic & afficie anima corpus, ac vicissim afficitur. Eu. Sanè quod ad operationis artinet. Fa. Ergo quod ad naturam pertinet, par est anima morionis anima Solomonis. Eu. Nihil absurdum. Fa. Itaque pares funt & angeli, quandoquidem carent materia, quæ parit, ut ais, inæqualitatem. Eu. Jam satis philosophiæ. Quin porius hac Theologos torqueant; nos hoc agamus quod repimus. Si tota mater esse vis, cura corpusculum infantutui, quò posteaquam sese explicuit ex vaporibus mentis gniculus, bonis & commodis organis utatur. Quoties udit puerum tuum vagientem, crede illum hoc abs te flastare. Cum vides in pectore duos iltos veluti fonticulos urgidos, ae lacteo liquore vel fuapte sponte manentes, cree naturam admonere te tui officii. Alioqui cum infans jam ri meditabitur; ac blanda balbutie te Mammam vocabit, på fronte hoc audies ab eo cui mammam negåris, & ad puductitiam mammam religâris, perinde quali capræ aut risubjecisses? Ubi jam erit fandi potens, quid si te pro matre ocet semimatrem? Virgam expedies, opinor. Atqui vix seimater est que recusat alere quod peperit. Potior geniture rs est nutricatio teneri puelli. Alitur enim non solum la-, sed & fragrantia materni corporis: requirit eundem liorem jam notum & familiarem, quem hausit in corpore, unde coaluit. Arque ego quidem sum in hac sententia, ut Istimem in pueris ex lactis natura & indolem vitiari, non ter quam in trugibus & plantis terræ succus mutat ingem ejus quod alit. An puras temere vulgo dici, iste maam cum laste nutricis imbibit? Nec illud quidem opinor d à Græcis dici soler, Ut nutrices, cum fignificant aliquem le pasci: paululum enim præminsi in os inserunt infanmaximam partem deglutiunt ipfæ. Proinde ne peperit dem quæ quod enixa est mox abjicit. Isthuc enim aboreft, non parere. Et in tales foeminas mili competere

Nutricem adsciscere infantulo, est expenere.

Græcorum videtur Etymologia, qui untue dici putant à wi Theer, hoc est, à non servando. Nam prorsus conducti. tiam nutricem infantulo adhuc à matre tepenti adsciscere genus est expositionis. Fa. Accederem, ni delecta effet mulier in qua nihil desideres. Eu. Ut nihil referat quod lac bibat mollis infantia, quam fativam cum p:zmanso cibo deglutiat; ut talis contigerit nutrix qualem haud fcio an ulla reperiatur; an putas ullam effe quæ nutricationis omne tædium devorare possit quemadmodum mater, sor. des, affeffiones, vagitus, morbos, servandi nunquam satis diligentem curam? Si est quæ pariter amet ut mater, ent que pariter curer. Quin & illud fiet, ut fegnius amet te filius, nativa illa charitate velut in duas matres distratta; nec tu fimili pietate ducêris erga filium, ut jam grandior minus libenter fit obtemperaturus justis tuis; & tu frigidiùs illius curam habitura, in cujus moribus fortasse vide. bis nutricem. Præcipuus autem discendi gradus est mutuus inter docentem ac discentem amor. Ergo si nihil decesserie illi nativæ pietatis fragrantiæ, faciliùs illi instillabis præcepta recte vivendi. Neque enim hic parum valet mater, vel ob hoc quod materiam tractet molliffman & in omnia sequacem. Fa. Ut video, non tam facilis el res peperisse quam vulgus existimat. Eu. Si mihi param habes fidei; en tibi Paulus aperté de muliere loquens: Salva, inquit, fiet per liberorum generationem. Fa. Salva eff igitur quæ peperit? Eu. Nequaquam, Sed addit. Si libet permanserint in fide. Nondum absolvisti genetricis munus, nisi primum tenerum corpusculum fii, mox animum 2què mollem recta educatione finxeris. Fa. Atqui isthuc matribus in manu non eft, ut filii persevetent in pietat. Eu. Fortassis; sed tantum habet momenti vigilans admonitio, ut Paulus existimet matribus imputandum si liber degenerent à piis moribus. Denique si præstiteris quo in te fitum est. Deus opem suam conjunget cum tua dil gentia. Fa. Mihi quidem, Eutraple, tua perfuafit oration fi queas itidem persuadere parentibus & marito. Eu li huc ad me recipio, modò tu me tuo juves suffragio. Fa. fol liceor. Eu. Sed licetne videre puellum? Fa. Licet m xime. Heus, Syrifca, voca nutricem una cum infante. 4 Scitus admodum puer. Vulgo dicitur veniam deberi pr mum experienti. At tu prima statim experientia im mam artis expressisti. Fa. Nort est sculptilis imago, ut a te fit opus. Eu. Verum, sed fulfile figillum eft. Uccung

.

0

qu

10

15

r.

15

te

10

1

c.

14-

e.

12-

12-

am eft

ns:

eft

OUS, 2.

216,

mo-

dili 1110 11 res habet, felicissime cecidit : utinam pari felicitate cadant imagines quas intexis aulæis. Fa. At tu contra feliciùs. pingis quam gignis. Eu. Sic visum est natura cum omnibus paria facere. Quam solicita est natura nequid pereat! Duos homines in uno repræsentavit; nasus & oculi patrem referunt, frons ac mentum matrem exprimunt. An tu posses hoc tam charum pignus alienæ sidei concredere? Mihi bis crudeles videntur esse quæ id facere sustinent. Quandoquidem non folum faciunt id infantis quem ablegant periculo, verum etiam suo, propterea quod in his lac aversione corruptum sæpenumero periculosos morbos pariat. Itaque fit, ut dum unius formæ corporis confulunt parum confulant duorum corporum vitæ: dumque cavent ne conringat præproperum senium, conjiciunt sese in mortem præproperam. Quod est inditum puero nomen? Fa. Cornelius. En. Hoc erat nomen avi paterni. Utinam virum inregerrimum & moribus nobis referat. Fa. Dabitur opera, quod quidem in nobis erit. Sed heus, Eutrapele, unum quiddam obnixè te rogârim. Eu. Imò puta me tuum effe mancipium; imperabis, & impetrabis quæ voles. Fa. Proinde non prius te (a) manumitram quam hoc mihi benefi- a Quia fe cium cœptum absolvas. Eu. Quodnam? Fa. Ut præscribas cipium. mihi primum, quibus rationibus queam infantis valetudini consulere: deinde, cum erit firmior, quibus rudimentis ad pietatem præparandus fit rudis animus? En. Id faciam lubens pro mea quidem sapientia, sed proximo colloquio; nunc orator adeo maritum ac parentes. Fa. Precor exorator ut fies.

ARGUMENTUM.

Ogyrius, religionis, causa, peregrinatus, redit domum superstitionibus plenus. Divum Jacobum Compostellanum salutarat, quo illum voto uxor & sorus obligarant. Sansti tunc temperis frigidius coli caperunt. Qua de re Virgo Maria scribit Epistolam plenam querelis, de neglecto Divorum cultu. Mendacium de Equite servato ope beata Virginis, de dilatando angusissam partem qua erat lapsus. Lac Virginis B. D. Bernardus singitur suxisse la exadem B. Virginis mamma qua puer Jesus. Nova gemma busonites: gemmarum varia natura. Thoma Becketti tumulus Cantuaria. Prodigiosam templorum magnificentiam, luxuriem & divitias perstringit. Nautarum mores & scelera carpit. Absurditas osculandi sanctorum reliquias, calceos, subligaria. Sancti assimulantur evibus.

MENEDEMUS, OGYGIUS,

Uid hoc novæ rei? Nonne Ogygium vicinum meum video, jam totos fex mentes non vifum cuiquam? interisse rumor erat. Ipsus est, nisi prorsus halluci-

a Id eft, imbricum ipecie variega-Vide Plinium, lib. 9. cap. 35. de mira varietate concharum. b E ftramine factis. e Significat globulos quibus uruntur ad numerandas preces: fic enim qva ferpentum, cum prodeunt cohærent.

nor. Adibo, ac falvere jubebo. Salvus fis, Ogygi. Og. Salve & tu, Menedeme. Me. Quæ regio te nobis reddidir incolumem? nam triftis rumor hic sparserat te navigasse stygiam paludem. Og. Imò gratia superis, sic interim valui, ut vix unquam antehac melius. Me. Ità semper vanitatis coarguas ejufmodi rumores. Sed quid isthuc ornatus est? obsitus est conchis (a) imbricaris, stanneis ac plumbeis inaginibus oppletus undique, (b) culmeis ornatus torquibus; brachium habet (c) ova serpentum. Og. Visi divum Jacobum Compostellanum, & hinc reversus, Virginem Parathalassi. am, apud Anglos percelebrem: quin potius hanc revisi; nam annos ante tres inviseram. Me. Animi gratia, ut arbitror. Og. Imo religionis causa. Me. Istam, opinor, religio. nem docuerunt te Graca litera. Og. Mater uxoris voto fefe obstrinxerat, ut si filia perperistet masculum vitalem, ego divo Jacobo præsens præsenti salutem dicerem, & gratias agerem. Me. Salutaffi divum tuo duntaxat & focrûs nomine? Og. Imò totius familiæ verbis. Me. Equidem arbitror nihilo minus falutis futurum fuiffe familiæ, etiamfi Jacobum insalutatum reliquisses. Sed obsecro, quid respondit agenti gratias? Og. Nihil, sed offerenti munus visus est arridere & capite leviter annuere, fimulg; porrexit hoc imbricatum puramen. Me. Cur ista potius donat quam alia? Og. Quoniam his abundat, fuggerente vicino mari. Me. 0 benignum divum qui & obstetricatur parturientibus, & operam dat hospitibus! Verum quodnam isthuc novum vovendi genus, ut otiofus aliis laborem imponat aliquis? Si tu te voto astringeres, ut si quod ageres feliciter cederet, ego jejunarem bis in hebdomade, an credis me facturum quod vovisses? Og. Non credo, etiamfi tu ipse tuo nomine vovisses. Nam tibi divis (d) os oblinere ludus est. At socrus est, mos gerendus erat. Nosti mulierum affectus, & mea quoque referebat. Mi. Si non præstitisses votum, quid erat periculi? Og. Non poterat me divus vocare in jus, fateor; fed poterat in posterum esse surdus ad vota mea, aut tacitus aliquid calamitatis immittere in meam familiam. Nosti principum mores. Me, Die mihi, quid valet agitque vir optimus Jacobus? Og. Multo frigidius folito. Me, Quid est in causa: senium? Og. Nugator! scis divos non senescere. Verum hæc nova persuasio quæ late per orbem divagatur facit ut infrequentius salutetur solito: & si qui veniunt, falutant tantum, nihil, aut quam minimum, donant, distirantes eam pecuniam rectius collocari in egenos. M. (a) Im-

& Pro fallere. Vide Chiliades, Ye

u-

1-

ut

r-

b-

a-

5;

m

fi.

1;

11-

0.

e.

go

125 11-

10

0.

lit

ri-

11-1?

0

& 0.

tu

et,

m

ne

0-&

nd

1

ut

ô-

uĉ

id

.9:

1

1.

le.

(a) Impia persuano! Og. Itaque tantus Apostolus, qui solet a Ironia est torus gemmis & suro fulgere nunc stat ligneus, vix sebace- cum sit adam habens candelant. Me. Si verum est quod audio, periculum est ne reliquis divis idem veniat usu. Og. Imo circumferrur Epistola, quam hâc de re scripsit ipsa Virgo Ma-Me. Quæ Maria? Og. Quæ cognomen haber à Lapide. Me. Apud Rauracos, ni fallor? Og. Ea eft. Me. Lapideam igitur divam mihi narras. Sed cui scripfit? Og. Nomen ipsa indicat epistola. Me. Per quem missa est? Og. Haud dubie quin per angelum, qui posuerat scriptam in suggesto unde concionatur is ad quem scripta est. Et ne quid fraudis suspiceris, videbis Epistolam (b) au royeapov. Me. Itane ag. 6 id eft. ab nosces manu angeli qui est virgini ab Epistolis? Og. Quid ipsa scriptam ni? Me. Quo tandem argumento? Og. Legi Epitaphium quemadmo-Beda, quod ab angelo insculptum est: elementorum figu- dicuntur. ra per omnia congruunt. Legi & syngrapham (c) D. Ægi. auloquea dio missam: congruunt. An non hæc satis agunt rem? ab ipse Deo Me. Fasne est inspicere? Og. Fas, si dejeres te taciturum. Virg infa Me. O! lapidi dixeris. Og. Jam funt & (d) lapides hoc nomi- canas ero. ne infames, quod nihil celent. Me. Muto igitur dicito, fi la- fabula de pidi parum fidis. Og. Hac lege recitabo : ru fac utiamq; ar- Carolo Magrigas aurem. Me. Arrexi. Og. "Maria Mater Jesu Glaucopluto no. qui cum desperaret "S. D. Quòd Lutherum secutus strenuè suades supervacane-veniam ad-" um esse invocari divos, à me quidem isto nomine bonam missorum, s. "magnamque inisti gratiam, scito: Nam antehac tantum Regidius impetravit synnon enecabor improbis mortalium opplorationibus. Ab grapham ab " una postulabantur omnia, quasi filius meus semper in- angelo con-" fans effet, quia talis fingitur, pingiturque in finu meo ut hunc versi-" ex nutu matris adhuc pendeat, neque quicquam aufit ne- culum. Lei-" gare petenti, videlicet metuens ne fi quid neget roganti, dii merito " ego vicissim ipfi negem mammam sitienti. Et nonnun- ta remitto. " quam ea petunt à virgine que verecundus juvenis vix d Sentie de " auderet petere à lena, quæque me pudet literis committe- Lydio lapi-" re. Interim negotiator lucri causa navigaturus in Hi- tur Index : " spaniam committit mihi pudicitiam suæ concubinæ. Et is prodit " virgo Deo facra, abjecto velo fugam adornans, deponie aurum fub-" apud me famam integritatis suæ, quam ipfa tendit profti- imitatitium. " tuere. Occlamat mihi miles impius, & ad lanienam con- Lege apud " ductus, Beata Virgo, da prædam opimam. Occlamat ale- de Ratto is " ator, Fave, diva, pars lucri tibi decidetur. Et fi parum lapidem " faveat alea, me convitiis lacerant, maléque precantur, quia verlo. " non adfuerim sceleri. Occlamat qui quæstui turpi semet " exponit, Da proventum uberem. Si quid negem illico

es reclamant. Ergò ne sis mater misericordia. Aliorum vo-" ta non tam impia sunt quam inepta. Clamat innupta

Stulta & idololatrica fupplicatio

" Maria, Da mihi formosum ac divitem sponsum. Clamat of nupta. Da mihi bellos catulos. Clamat gravida, Da mihi " facilem partum. Clamat anus, Da diu vivere fine tuffi fitique. Clamat senex delirus, Da repubescere. Clamat " philosophus, Da nodos insolubiles nectere. Clamat Sacer-46 dos. Da sacerdotium opimum. Clamat Episcopus, Serva es meam Ecclesiam. Clamat nauta, Da prosperos cursus, " Clamat præfectus, Ostende mihi filium tuum antequam " morial. Clamat aulicus, Da vere confiteri in mortis arti-" culo. Clamat rusticus, Da tempestivam pluviam. Clamat " rustica, Serva gregem, & armentum incolume. Si quid re-44 nuo, illico fum crudelis. Si relego ad filium, audio, Vult " ille quicquid tu vis. Itane ego, fola, & mulier & virgo, dabo operam navigantibus, belligerantibus, negotiantibus, Quem ve- " ludentibus alea, nubentibus, parturientibus, fatrapis, regibus & agricolis? Atqui quod dixi minimum est prz " his quæ patior. Sed his negotis nunc multo minus gra-" vor : quo quidem nomine tibi gratias agerem maximas, " pifi commodum hoc incommodum majus fecum traheret; plus eft otii, fed minus eft honorum, minus eft opum. " Ante salutabar Regina coelorum, Domina mundi; nunc " vix à paucis audio, Ave Maria. Ante vestiebar gemmis & se auro, abundabam mutatoriis, deferebantur aurea gem-" meaque donaria: nunc vix tegor dimidiato palliolo, coque corroso à muribus. Proventûs autem annui vix tan-" tum est ut alam miserum (a) ædituum, qui accendat lu-" cernulam aut candelam sebaceam. Atque hae tamen pote-" rant ferri, ni majora etiam moliri dicereris. Huc tendis, " ut aiunt, ut quicquid ufquam est divorum exigas, ex adi-" bus facris. Etiam arque eriam vide quid agas. Non deeft " aliis divis quo fuam ulciscantur injuriam. Ejectus è " templo Petrus potest tibi vicissim occludere regni cale-"fis offium. Paulus habet gladium; Bartholomæus cul-" rro armatus est; Gulielmus sub pallio monachi totus ar-" matus est non fine gravi lancea. Quid autem agas cum "Georgio, & equite & (b) caraphracto, hasta simul & gla-46 dio formidabili? Nec inermis est Antonius; habet (b) fa-" crum ignem. Sunt item & cæteris sua vel arma, vel mala quæ quibus volunt immittunt. Me vero, quantumvis inertent, non ramen ejicies, nisi simul ejecto Filio quem ulnis st teneo. Ab hoc non me patiar divelli: aut hunc una mecum

ee extru-

eeres, ut in-dicat Varro Æditimum vocabant, Cuftos crat tuendæ faerz ædis. vi armatura munito. e Hoc enim nomine Sandum illym amabilem ... reddidere formidabilem : quem-admodum Joannem Baptistam præter alios morbo co-mitiali, Hu-bertum hydrophobo, item alios aliis malis. Et hæc verzimus in quæftum noftrum cujus Audiofiores fumus quam fer-

vandarum

animarum.

VO-

pta

mat

nihi

uffi

mat

er-

rva

us.

2m

cti-

nat

re-

ult

30,

us,

re-

12

12-

25,

e-

m.

nc

n-

0-

n.

1-

6.

5,

.

" extrudes, aut utrumque relinques, nisi mavis habere tem-" plum fine Christo. Hæc te scire volui: tu cogita quid " mihi respondendum censeas. Nam mihi plane res cordi " est. Ex æde nostra lapidea, Cal. Aug. anno Filii mei " passi 1524. Virgo lapidea mea manu subscripsi. Me. Minax profecto ac formidabilis epistola. Cavebic, opinor, Glaucoplutus. Og. Si sapit. Me. Quamobrem non eadem de re scripfit huic optimus ille Jacobus? Og. Nescio. nifi quod longiùs abett & his temporibus intercipiuntur omnes epistola. Me. Sed quis Deus te redegit in Angliam? Oe. Ventus illuc invitabat mire fecundus, atque id propemodum eram pollicitus Divæ Parathalaffiæ, me post biennium ipfam revifurum. Me. Quid petiturus ab illa? Og. Nihil novi, nifi illa vulgaria, familiam incolumem, rem uberiorem, longævam lætamque vitam in hoc feculo, & perennem selicitatem in suturo. Me. Non poterat eadem præstare Virgo Mater apud nos? Haber Antverpiæ templum longe augustius quam in parachalatio. Og. Haud nego posse; verum aliis in locis alia largitur: five fic vifum est animo illius; five, ut est benigna, semet in hoc nostris affectibus accommodat. Me. De Jacobo frequenter audivi : sed obsecro te. describe mihi regnum istius Parathalassia. Og. Equidem expediam quam potero pauciffimis, Celeberrimum nomen est per universam Angliam, nec temere reperias in ea infula qui speret res suas fore salvas, quin illam quotannis aliquo munusculo pro facultatum modulo salutarit. Me. Ubi habet? Og. Ad extremum Angliæ finem inter Occidentem & semptentrionem haud procul à mari passuum sere rribus millibus, vicus est vix alia re victitans quam commeantium frequentia. Collegium est Canonicorum, sed quibus à Latinis Regulæ cognomen additur medium genus inter monachos & canonicos quos séculares appellant. Me. Amphibios mihi narras; quod genus est fiber. Og. Imo & crocodilus. Sed omiffis cavillis, tribus verbis expediam quod vis. In odiofis canonici funt, in favorabilibus monachi. Me. Ad- Demonstrahuc quidem mihi anigma refers. Og. Quin addam Apodixin tio que promathematicam. Si Romanus Pontifex fulmine feriat om- prie fit Mabes monachos, tum canonici fuerint, non monachi: Sin idem per literas permittat omnibus monachis uxorem ducere, tum fuerint depictes, monachi. Me. O novos favores! utipam abducant & meam. Og. Sed ut ad rem. Collegium hoc vix alios habet proventus quam ex liberalitate Virginis. Nam majora quidem donaria servantur: Caterum si quid est nummorum, aut le-

vioris pretii, credit in alimoniam gregis & præfecti, quem illi Priorem vocant. Me. Probæ vitæ? Og. Non illaudatæ? pietate ditiores quam annuo censu. Templum est nitidum & elegans; verum in eo non habitat Virgo, sed illud honoris gratià cessit filio. Illa suum habet templum; ut dextra fit filio. Me. Dextra? Quo igitur spectat filius? Og. Bene mones. Cum occidentem spectat, dextram habet matrem : ubi se vertit ad Solis exortum, finistra est. Nec hic tamen habitat, nondum enim ædificium est absolutum, & locus est undique perflabilis, parentibus oftiis, parentibus fenestiis, & in propinquo est Oceanus ventorum pater. Me. Durum! ubi igitur habitat illa? Og. In eo templo quod inabsolutum dixi est sacellum angustum, ligneo tabularu constructum, ad utrumque latus per angustum ostiolum admittens salutatores, Lumen est exiguum, nec fere nisi 'ex cereis; fragrat odor paribus gratiffimus. Me. Hæc omnia congruunt religioni. Og. Imo fi introspicias, Menedeme, dicas divorum effe sedem, adeo gemmis, auro, atgentoque nitent omnia. Me. Accendis animum ut eo me conferam. Og. Haud pænituerit itineris. Me. Nihil est illic olei facri? Og. Inepte! Oleum istud non resudat nisi è sepulchris divorum, velut Andrez & Catharinæ: Maria sepulta non est. Me. Erravi, fateor, Sed absolve fabulam. Og. Quo latius se spargar religio; alia aliis locis oftenduntur. Me. Et fortaffis ut uberior sit largitio, juxta illud, Fit cito per multas prada petita manus. Og. Et nusquam non præsto sunt mystagogi. Me. Ex Canonicis? Og. Nequaquam; illi non adhibentur, nè per occasionem religionis alienentur à religione, ac dum observant Virginem, parum ipfi confulant fux virginitati. Tantum in intimo facello, quod dixi conclave Divæ virginis, adftat altari canonicus quidam. Me. In quem usum. Og. Ut recipiat ferverque quod datur. Me. An dant qui nolint? Og. Minime, sed nonnullos pius quidam pudor huc adigit, ut dent adstante quopiam, non daturi si testis abesset, aut largiùs dant aliquanto quam erant daturi. Me. Affectum humanum dicis & mihi non inexpertum. Og. Imo verò funt quidam adeò dediti fanctissimæ virgini, ut dum simulant sese munus imponere altari, mirà dexteritate suffurentur quod alius poluerat. Me. Fac nullum adftare, an non in tales illico fulminaret Virgo? Og. Qui magis id faceret Virgo quam iple Pater æthereus quem non verentur nudare suis ornamentis, vel perfosso templi pariete? Me. Non satis mihi constat, utrum magis debeam admirari, illorumne impiam

confidentiam an Dei lenitatem, Og. Ad latus itaque Septentrionale porta quædam est, non templi, ne quid erres, sed septi, quo tota clauditur area temple adjacens. Ea oftiolum habet perpufillum, quale videmus in valvis nobilium. ut qui velit ingredi, primum tibiam periculo exponere cogatur, deinde caput etiam submittat. Me. Profecto tutum non fuerit ad hostem ingredi per tale offiolum. Og. Recte conjectas. Narrabat Mystagogus olim virum equestris ordinis equo insidentem, per hoc ostium elapsum è manibus inimici, qui jam fugienti imminebat. Ibi miser desperans fui, subità cogitatione salutem suam commendavit Divæ Virgini, quæ erat in proximo. Nam ad hujus aram fugere decreverat, fi valva patuiffet. Et ecce rem inauditam. Subitò torus eques erat intra septa templi, altero frusira foris infaniente. Me. Et faciebat tam admirandæ narracionis fidem? Og. Maxime. Me. Id quidem non admodum facile apud te hominem philosophum. Og. Ostendebat in ostio laminam cupream clavis affixam que habebat imaginem equitis servati, coque cultu quo tum Anglica gens utebatur, quem & in vetustioribus picturis videmus: quæ fi non mentiuntur, frigebant id ætatis tonfores & qui pannos tingunt ac texunt. Me. Qui fic? Og. Quia barbatus erat non aliter quam capræ, & universa vestis nullam habebat rugam, adeoque non erat major corpore, ut strictu corpus iplum redderet angustius. Erat & altera lamina, cellæ figuram ac magnitudinem referens. Me. Jam dubitare fas non erat. Og. Subter oftiolum erat cratis ferrea, quæ peditem tantum transmitteret. Non conveniebat ut equus post eum calcaret locum, quem prior eques Virgini consecrasset. Et merito. Og. Hinc ad orientem est sacellum prodigiis plenum: Eo me confero. Excipit alius mystagogus. Illic oravimus paulisper. Mox exhibetur nobis articulus humani digiti, è tribus maximi : exofculer : deinde rogo cujus fint reliquiæ. Ait, Sancti Patri. Num Apostoli? inquam. Aiebat. Deinde contemplans magnitudinem articuli, qui gigantis videri potuerit. Oportuit, inquam, Petrum fuisse virum prægrandi corpore. Ad hanc vocem è comitibus quidam in cachinnum solutus est; id certe moleste tuli. Nam 11 is filuisser, adituus nos nihil celasser reliquorum. Eum tamen utcunque placavimus, datis aliquot drachmis. Ante adiculum erat tectum, quod aielat hyberno tempore, cum nix obrexisser omnia eo subiro fuisse delarum è longinquo. Sub eo tecto putei duo ad summum pleni; sontis

venam aiunt effe facram Diva Virgini : liquor est mire frigidus, efficax medicando capitis stomachique doloribus. Me. Si frigida medetar doloribus capitis & stomachi, post hac & oleum extinguet incendium. Og. Miraculum audis, & bone: alioqui quid effet miraculi si frigida sedaret sitim? Me. Et ifta sane est una pars fabula. Og. Affirmabant, eum fontem derepente profilisse è terra justu sanctissima Virginis. Ego cuncta diligenter circumspiciens, rogabam quot effent anni quod ea domuncula fuiffer eò deportata. Dixit aliquot fecula. Alioqui parietes, inquam, non præ se ferunt a. figuid veruffatis. Non repugnabat. Ne columnæ quidem ha fignez. Non negabat nuper esse positas, & res ipsa loquebatur. Deinde hæc, inquam, tecti culmea arundineaq; materia videtur effe recentior. Affentiebatur. Ac ne trabes quidem ha, inquam, transversa, nec ipsa tigna qua culmos sustinent videntur ante multos annos posita. Annuebat. Atqui cùm jam nulla cafæ pars superesset, Unde igitur constat, inquam, hanc effe casulam illam è longinquo delaram? Me. Obsecto quomodo fefe ab hoc nodo expediebat ædituus? Og Scilicet incunctanter ille oftendit nobis pervetustam urfi pellem tignis affixam, ac propemodum irrifit nostram tardiatem, qui ad cam manifestum argumenrum non haberemus oculos. Itaque persuafi, & tarditatis culpam deprecati, vertimus nos ad coeleste lac beara virginis. Me. O matrem filii fimillimam! ille nobis tantum sanguinis sui reliquit in terris; hac tantum lactis, quantum vix credibile est esse poste uni mulieri unipara, etiamfi nihil bibiffer infans. Og. Idem caufantur de Cruce Domini quæ privatim ac publice tot locis oftenditur, ut si fragmenta conferantur in unum, navis onerariæ justum onus videri possint; & tamen totam Crucem fuam bajulavit Dominus. Me. An non tibi quoque mirum videtur? Og. Novum fortaffe dici possit, mirum nequaquam, cum Dominus, qui hæc auget pro suo arbitrio, fit omnipotens. Me. Piè tu quidem interpretaris, at ego vereor ne multa talia fingantur ad quæstum. Og Non arbitros Deum paffurum, si quis ipsum ad istum irrideat modum Me. Imo cum à facrilegis spoliatur & mater, & filius, & pater, & spiritus, te tantulum quidem sele commovent interdum, ut vel nutu vel crepitu deterreant scelestos. Tanta est numinis lenitas. Og. Sic est: Sed audi reliqua. Id lac Servatur in altari summo ; in cujus medio Christus, ad dextram mater, honoris gratia. Lac enim matrem repræsentat Me. Conspicuum est igitur? Og. Videlicet inclusum crystal-

cl fe

e

H in it

vii m ni

re

ள

115

10

ui

m

cle

los

lo. Me. Liquidum igitur? Og. Quid liquidum mihi narras. cum infusum fit ante annos mille quingentos ? Concretum est: dicas cretam tritam, alboque ovi temperatam. Me. Quin igitur nudum oftentant? Og. Ne contaminetur virorum osculis lac virgineum. Me. Probe dicis. Nam sunt, opinor, qui os admoveant nec purum, nec virgineum. Og. Ubi nos vidit mystagogus, accurrit, lineam vestem induit, sacram flolam addidit cervici, procubuit religiose, & adoravit; mox nobis lac facro-fanctum ofculandum porrexit. Hic in extremo altaris grada religiose procubuimus & ipfi; Christoque primum falutato. Virginem Oratiuncula tali, quam in hoc infum pararam, appellavimus: " Virgo parens, quæ tuis " virgineis uberibus lactare meruifti cœli terræq; Dominum " filium tuum Jesum, optamus, ut illius sanguine purificati " proficiamus & nos ad felicem illam infantiam columbinæ fimplicitatis, quæ nescia malitiæ, fraudis ac doli, lac Evan-" gelica Doctrina concupifcit affidue, donec proficiat in vi-"rum perfectum, in mensuram plenitudinis Christi, cujus felici consortio frueris in aternum, cum Patre & Spiritu Sancto, Amen. Me. Pia fane deprecario. Quid ilia? Og. Visus est uterque annuere, nisi me fallebant ocult. Nam subsiire videbatur sacrum lac & candidior aliquantò affulgebat Euchariftia. Interim mystagogus ad nos accessir, tacitus, quidem led tabellam porrigens qualem apud Germanos offerunt qui n pontibus (a) telos exigunt. Me. Equidem sepenumero ma- a Tino e precatus fum illis peracibus tabellis cum per Germaniam Iden, cribster facerem. Og. Dedimus drachmas aliquot quas ille obtu- fum five it Virgini. Mox per interpretem ejus linguæ pulchre perium & juvenem blandæ ejusdam eloquentiæ, (nomen erat nifalior, Robertus Aldrifius) percontatus sum quam potui iviliffime, quibus argumentis cognitum haberet hoc esse lac Virginis. Id ego sane pio studio scire cupiebam, quo possem mpiis quibusdam hæc omnia ridere solitis os obturare. Prinum (b) mystagogus obducta fronte obticuit : justi ut inter- b Quiostenres instaret, sed blandiùs etiam. Ille verò blandissime, adeò dit arcana, th matrem ipfam nuper puerperam talibus verbis appel- qui & Mieiffet, non fuerit ægrè latura. At mystagogus, tanquam affla- dicitur. us numine quopiam nos intuens oculis stupentibus, ac velut orrore vocem blasphemam execrantibus. Quid opus, inme, illa percontari, cum habeatis tabulam authenticam? Et mnino videbatur nos ut hæreticos ejecturus, nisi drachmæ elenissent hominis ferociam. Me. Quid vos interim? Og. los? Quid censes? non aliter quam fuste icti aut fulmine tachi

a

t

n

١,

0

i-

.

1.

US

1.

lii

-15

fle

em

101

IVIS

em

mı-

rum

110,

ego

TOTT

um.

lius,

vent

Tan-

d lac

dex-

ntat

vftal.

am comprecati. Sic enim convenit in rebus facris. Indè proficiscimur ad adiculam, hospitium Divæ Virginis. Huc euntibus apperit sese quidem hierophanta, ex illis Monoribus, nosque veluti noscitans intuetur; aliquantulum progres. fis occurrit alius, itidem contemplans nos; post etiam tertius. Me. Fortaffe cupiebant te pingere. Og. At ego longe diverfum fuspicabar. Me. Quid ifthuc? Og. Sacrilegum quempiam suppilasse nonnihil ex mundo facræ Virginis & in me suspicionem intentam esse. Itaque sacellum ingressus, tali precatiuncula faluto Matrem Virginem; "O fola fæminarum " omnium Mater & Virgo, mater felicissima, virgo purissima, " nunc te puram impuri vifimus, salutamus, donariolis no-" st:is utcunque colimus; utinam donet nobis Filius tuus, ut se fanctiffimos tuos mores imitantes, mercamur, & nos per Spiritus Sancti gratiam Spiritualiter Dominum Jesum inimis animi visceribus concipere, semélque conceptum nunquam amittere. Amen, Simulque exofculatus aram, depolui drachmas aliquot, & abii. Me. Quid hic Virgo? Nullone nuru dedir fignum auditæ precatiunculæ? Og. Lumen, ut dixi, erat ambiguum, & illa stabat in tenebris ad dextrum latus altaris. Postremò, me sic dejecerat oratio prioris mystagogi, ut non auderem oculos attollere. Me. Istius ergo profestionis non erat admodum lætus exitus. Og. Imo multo lætiffimus. Me. Reddidifti animum; nam milii quoque (a) cor in genu deciderat, ut tuus loquitur Homerus. Og. A prandio repetimus templum. Me. Audebas, suspectus sacrilegii? Og. For taffis; fed ipfe mihi fufpedus non eram. Nescit pavorem men sibi bene conscia. Trahebat me tabulæ visendæ cupiditas, a quam mystagogus nos relegârat. Eam diu quæsitam tanden invenimus, verum in alto defixam, ut non à quibuflibet ou lis legi posser. Mihi tales sunt oculi ut nec Lynceus dici pos fim, nec omnino lusciosus. Itaque legentem Aldrisium ou obiter affectatus sum, nec illi satis fidens in re tanta. Me. Es custa est omnis dubitatio? Oz. Puduit me mei, qui subdubl taffem, adeò res tota illic ponebatur ob oculos, nomen, locus res ut erat ordine gesta; breviter nihil omissum. Gulielmus Lutetiæ natus, vir pius cum alias, tum pracipu religiosus in conquirendis toto orbe divorum reliquiis. peragratis regionibus plurimis, monasteriis ac templis ul dique luftratis, tandem pervenit Constantinopolim. Na hujus Gulielmi frater ille agebat Episcopum. Is jam al ornantem reditum admonuit effe virginem quandam De

p

9

m

ft

Ci

tâ

WE

a Ex Iliad.

οι τάρβησαν,

πάτιν δε πα
ρα πογε πόπο
πηνε Θυμός.

Id eft, Ex
parverant,

emnibus au
tem in pedes decidit ani
mus.

ni-

dè

luc

171-

ef-

ti-

-19

pi-

fu-

ré-

um

ma,

ut

per

10-

un-

ofui

XI,

lcus

jus.

10

nens

dem

OCI-

polulis

EL

lubi

ocus

s cl

De

dicatam quæ lac haberet Virginis Matris: abunde felicem futurum si vel precario, vel pretio, vel arte portionem aliquam posset nancisci. Nam cæreras reliquias omnes quas hactenus collegerat nihil esse ad tam sacrum lac. Ibi Gulielmus non conquievit donec exorat dimidium ejus lactis, Eo thefauro plufquam Croefus fibi videbatur. Me. Quidni? & quidem præter spem. Og. Recta domum properat; in itinere morbus occupar. Me. Ut nihil est in rebus humanis nec diu nec undiquaque felix! Og. Ubi vider periculum, accerfic clam Gallum, fidiffimum ejus peregrinationis comitem, & religiose stipulatur filentium: committit illi lac ea lege, ut fi incolumis domum redeat, deponat eum thefaurum in ara divæ Virginis quæ colitur Lutetiæ, in augusto templo utrinque Sequanam præterlabentem intuens: & amnis ipse videtur honoris gratià decedere numini Virginis. Ut rem in pauca conferam, sepultus est Gulielmus : alter properat, & hunc morbus corripit. Is desperans sui, tradit Anglo comiti lac, sed multis obtestationibus adstricto ut faceret quod fuerat ipse facturus. Moritur hic, recipit ille, & in aram deponit lac, canonicis ejus loci præfentibus, qui tum temporis adhuc dicebantur Regulares, quales adhuc funt apud divam Genovesam. Ab his impetravit lactis dimidium. Id delatum in Angliam, tandem in Parathalaffum detulit huc vocante mentem illius afflatu spiritus. Me. Pulchre certe fibi constat hæc narratio. Og. Imò ne qua residere posser dubitatio, ascripta erant nomina Episcoporum à suffragiis; qui lac illud invisentibus non absque munusculo, tantum impertierunt relaxationis quantum (a) ex suo dimenso largiri aid eff. ex possunt. Me. Quantum id est? Og. Dierum quadraginta modo pre-Me. Etiam (b) apud inferos dies est? Og. Certe tempus est. feripto, Roi manus enim Me. Ubi toum hoc dimensum semel suerint elargiti, non su- Pontifex è perest quo largiantur. Og. Minimé. Subscatet enim subinde dolio proquod dent, ac plane diversum quiddam accidit hic atque in pis certus dolio (c) Danaidum. Illud enim cum continenter imple- modus præatur, semper camen inane est : hinc fi semper haurias, ni- feripeus est. hilo tamen minus est in dolio. Me. Si centum hominum purgatorimillibus largiantur quadraginta finguli tantundem habent ? um nunc 0g. Tantundem. Me. Et fi qui ante prandium acceperunt prorogant quadraginta, rurfus sub coenam poscerent quadraginta, pre- nes, ubi fione effet quod daretur? Of Imo fi hora eadem de- nullus et cies. Me. Urinam mihi tale feriniolum effet domi, non op- men dies tarim nifi tres drachmas, modo fic scateant, Og. Quin optas vocatn. ut totus fias aureus, tantundem accepturus ex voto. Verdm " Vide prov.

mit, Episcos

ris argumentum : lac Virginis quod aliis compluribus in locis oftendebatur, facis quidem effe venerandum : hoc tamen carteris este venerabilius, quod illa abraderentur à faxis.

hoc ex ipfis Virginis uberibns effluxifie. Me. Unde id conftabat? Og. Oh? narrarat hoc virgo Conftantinopolirana que lac dederat. Me. Et illi fortaffe communicarat Dives Bernardus. Og, Sic arbitror. Me. Cui natu grandi contigit guffare lac ex eadem mamma quam fuxit puer lefus. Unde miror, illum mellifluum diei potius quam ladifluum. Sed qui lac Virginis dicitur quod non fluxit ex uberibus? Og. Fluxit & illud, fed faxo cui force lactans infidebat exemptum concrevit, deinde volente Deo sie multiplicarum eft. Me. Recte. Perge: Og. His itaque peractis, dum paramus abitum, obambulantes interim, & si quid offeretur spectatu dienum circumspectantes, rursum adfunt mystagogi, (a) limis intuentur, digito fubnotant, accurrunt, abeunt, recurfis, quomodo runt, nutant, videbantur compellaturi fi fuiffet audaciz fafe aspici leo- tis. Me. Nihil ibi metuebas? Og. Imo saciem illis obverti, fic arridens & intuens quali ad compellandum invitarem. Tandem unus aggreffus, rogat quod mihi nomen effet. Edo, Num is effem om ante biennium affixisset votivam tabellam literis Hebraicis? Farebar me esse. Me. Scribis Hebraice. Og. Minime, sed isti quicquid non intelligunt Hebraicum vo. cant. Mox accerfitus, ut conjicio, venit illius Collegii ren-The visepos. Me. Quod ifthuc dignitatis nomen eft? Non habent Abbatem? Og. Non. Me. Cur ità? Og. Quia nesciunt Hebraice. Me. Non Episcopum? Og. Nequaquam. Me. Quamobrem? Og. Quia Virgo pauperior etiamnum est quam ut emat pedum, ac mitram nimio venalem. Me. Non faltem Præpoficum? Og. Nè id quidem. Me. Quid obstat? Og. Quia Præpofirus dignitaris est nomen, Non fanctimonia. Et ideo Canonicorum collega nomen Abbatis rejiciunt, Prapoliti libenter amplectuntur. Me. Atque mewtor usepay ante hac audivi nunquam. Og. Næ tu magnopere rudis es Grammatices. Me. υσεροπεωτον novi in tropis. Og. Tenes. Hic qui Priori proximus est, Prior est posterior. Me. Subpriorem dicis. Og. Is me falutavit faris humaniter. Narrat quantopere fudarum fit à multis ut verfus eos legerent, quot fre-

ftrà exterfa perspicifia! Quoties adveriffet aliquis verustas

Theologiæ aur Juris Doctor, adductus eft ad tabellam? lius dicebat effe literas Arabieas, alivs fictitias: tandem fe

percus est qui legeret titulum. Is descriptus erat verbs

ſ

d

a

n

n

u

il

d

C

c

V

T

D

a Id eft oculis obliquis ac femi claunes indignantur.

do-

lo.

ien

15,

id

oli-

rat ibr

e-

qu-

ri-

at m

us

tu

1)

r. 1.

ic

7. m

.

ą,

n

r

.

cliteris Romanis, fed majusculis. Græci versus erant deferiori Gracis majusculis, qua prima specie videntur referre majusculas Latinas. Rogatus, descripfi sententiam carminum Latine, verbum verbo reddens. Hujus opellæ cum oramiolum oblatum constanter recusarem, affirmans nihil effe ram arduum quod in Vi ginis fanctiffimæ gratiam non ffem cupidiffime facturus, etiam si literas juberet illinc perferre Hierofolymam. Me. Quid opus re grammataphoro. cum illi tot Angeli adfint à manibus arque à pebibus? Og. Ille protulit è crumena ligni fragmentum desectum è trabe in qua Virgo mater vifa est confistere. Odor mirus protinus arguebat esse rem oppidò sacram. Ego vero tam infigne munus pronus & nudato capite fumma cum veneratione, térque quatérque exofculatus reposui in crumenam. Licetne videre? Og. Per me quidem licebit. Cæterum fi jejunus non es, aut si nocte proxima fuit tibi res cum uxore, non swaferim ut videas. Me. Ostende : nihil periculi. Og. En tibi. Me. O te beatum isto munere! Og. Ego, nè fis insciens, non permutarim hoc tantillum fragmentulum cum Universo auro (a) Tagi: includam auro, sed sic ut per a Tagus inchrystallum pelluceat. Tum Hysteroprotus ubi me vidit tam ter fluvios religiose gestientem eo munusculo, judicans non indignum auriferos cui majora quoque committerentur, rogat num quando vidif- commemosecreta Virginis. Ea vox me nonnihil commovit; non tamen aufus sum percontari quæ diceret Secreta Virginis; fiquidem in rebus tam facris etiam linguæ lapfus non vacat periculo Nego me vidisse, sed videndi cupidissimum esse dico. Inducor jam velut afflatus numine. Accenditur una atque altera tada cerata; oftenditur unaguncula, nec magnitudine, nec materià, nec opere pracellens, fed virtute pollens. Me. Moles non multum habet momenti ad edenda miracula. Vidi Christophorum Lutetia, non (b) hamaxia- 6 Hamaxia um aut (c) Coloffæum, sed monti justo parem; nullis tamen à Græcis diillic miraculis nobilem, quod quidem audierim. Og. Ad pe. cuntur prædes virginis est gemma, cui nondum apud Latinos aut Græ- quafi quæ cos nomen inditum: Galli à (d) bufone dederunt nomen, plansire juen quod bufonis effigiem fic exprimat, ut nulla ars idem fint possit efficere. Quodque majus est miraculum, pufillus est e Colossi dilapillus; non prominer bufonis imago, fed in ipfa gemma cuntur imavelut inclusa pellucet. Me. Fortaffis imaginantur busonis si- raculum uf militudinem, quemadmodum in secta filicis stirpe imagina. que grandes. res aquilam , & quemadmodum pueri quid non vident in d Bufonites aubibus? dracones ignem spirantes, montes igni cadentes,

· 5 2

a Vide Plinium de gemmis

South a Sug

of Butomates

armatos concurrentes. Og. Imo ne fis nesciens nullus bufo vivus evidentius exprimit seipsum quam illic erat expresfus. Me. Hactenus pertuli fabulas tuas; posthac aliun quære cui persuadeas de busone. Og. Nihil mirum est. Me. nedeme, te fic affectum esse. Nec mihi quisquam persuasirus erar, eriamsi totus ordo Theologorum asseverasset, nis his oculis, hisce, inquam, oculis vidislem, intuitus essen. comperissem. Sed interim mihi videris satis incurius rerum naturalium. Me. Quamobrem? quia non credo volare afinos? Og. An non vides quam ludat artifex natura in omnium rerum coloribus ac formis exprimendis, cum alis quidem in rebus, sed præcipue in gemmis? deinde quam admirandas vires gemmis illis indiderat, prorfus incredibiles, ni cominus experientia faceret nobis fidem? Dic mihi crediturus erat chalybem intactum à magnete attrahi, & rurfus ab eodem depelli, fine contactu, nisi vidisses oculis? Me. Profecto nunquam, etiamfi decem Aristoteles mihi dejeraffent. Og. Ne protinus igitur fabulosum clames, fi quid audis nondum experimento compertum. (a) In ceraunia fulminis videmus imaginem, in pyropo vivum ignem, in chilazia grandinis & speciem & rigorem, etiamfi conjicia in medium ignem, in smaragdo profundas ac pellucidas maris undas: carcinias cancri marini speciem imitatur, echies vipera, scarites scari piscis, hieracites accipitris, gennites gruis collum effictum exhibet, agophthalmus capinum oculum oftendit; est qui suillum, est qui tres simi hominis oculos; lycophthalmus lupi pingit oculum qui tuor coloribus, rutilo & fanguineo, in medio nigrum an dido cingitur : cyameam nigram si aperias, fabam in medio reperies: dryites truncum arboris effingit; & ligni in modum ardet quoque : ciffites & narcissites hederam pingu: astrapias fulminis radios è medio candido seu cyaneo jacilatur: Phlegontites incendium intus oftendit, quod not exeat : in anthraciride videas scintillas quasdam discurrent crocias croci colorem reddir, rhodites rofæ, chalcites aris; aëtites aquilam exprimit cauda candicante; taos pavous picturam habet, chelidonia afpidis, myrmecites inntam haber formicæ repentis imaginem; cancharias scarabaum totum exprimit; fcorpites fcorpium mire depingit Sed quid ego hæc persequor, quæ sunt innumera, om hulla sit naturæ pars, vel in elementis, vel in animantibes vel in plantis, quam illa veluri lasciviens non expressera gemmis? Miraris in hac gemma bufonem expression Me. Miror

11

'n

n

ti

ro

ri

i

S

P

m

21

ur

rei

lin

or

nci

ufo

ref.

ium

Me.

afg-

nifi

em, rum

are

l in

alis

nam

ibi-

ihi

&

lis ?

de-

uid

ful-

ha-

in

na-

ICS ani-

mul

dio

moit:

ICU-

not

re

ris; onis

m. bz-

cum, bus,

t is

m iro

Me. Miror naturæ tantum effe otii, ut fic ludat omnium rerum imitatione. Og. Voluit exercere curiofitatem humani ingenii, nosque vel sic ab otio propellere. Et tamen quasi nihil fit quo fallamus rædium temporis, infanimus in moriones, in aleas, in præstigiarum ludibria. Me. Verissima pradicas. Og. Addunt quidam non leves, hoc gemmarum genus, si admoveas aceto, innatare moris etiam membris. m omnem, virulentiam, fastum, avaritiam, & quicquid est errenarum cupiditatum, vicit, calcavit, extinxit. obis qui tantum bufonem geramus in pectore. rimus fi fedulo colamus Virginem. Me. Quomodo gaudet oli? Og. Gratiffimum illi cultum præstiteris, si fueris imiarus. Mes (a) Numero dixisti; sed isthuc perdifficile est. a Ideft exg. Est sane, sed dem pulcherrimum. Me. Age, perge quo pedite, & compendio. eperas. Og. Deinde commonstrat aureas argenteasque status. Hac, inquit, merè aurea est, hac argentea inaurata : adit fingulis pondus, pretium, ac doni authorem. Cum ad finula mirabundus gratularer Virgini tam beatam opulentim, mystagogus, Quoniam, inquir, video te pium spectatom, non arbitror æquum ut te quicquam celem; videbis quæ liginis sunt secretissima: simulque depromit ex ipso altari undum rerum admirabilium, cujus fingulas partes fi perun recensere, dies hic non sufficeret narrationi. Sic illa ne peregrinatio mihi felicissime cessit. Expletus sum aftim spectaculis, & hoc inastimabile domum mecum auro, pignus ab ipfa Virgine datum. Me. Nullumne fecifti riculum quid valeat lignum tuum. Og. Feci : in diverrio quodam ante triduum reperi quendam mente captum, I jam parabantur vincula; lignum hoc suppositum est ils cervicali clam ipso; obdormit somno profundo pariter prolixo, mane furrexic integræ mentis. Me. Non fuerar renesis, sed (b) parcenia fortassis: huic malo solet mederi li ratio ex mnus. Og. Cum libebit jocari, Menedeme, fac aliam tibi vino. gras materiam: in divos jocis ludere, nec pium est nec um. Imo vir ipse narrabat in somno sibi apparuisse murem admiranda specie, que poculum ipsi porrexerit.

Elleborum opinor. Og. Isthuc incertum est; illud cer-imum, hominem mentis esse compotem. Me. Præteristi omam Cantuariensem Archiepiscopum? Og. Minimè ltium, Nulla peregrinatio religiofior. Me. Audire ge-, nifi molestum est. Og. Imò te que so ur audias. Cann dicitur ea pars Angliæ quæ Galliam & Flandriam

spectar. Hujus metropolis est Cantuaria. In ea sunt don monasteria pene contingua; utrumque Benedictinos haber Id quod habet Divi Augustini titulum videtur antiquins hoc quod nunc appellatur Divi Thomæ, fedes Archiepifcon fuiffe videtur, ubi cum paucis electis monachis viram ago ret; quemadmodum & hodie præfules habent ades Ecclena contiguas, sed ab ædibus reliquorum canonicorum semora Olim enim fere tum Episcopi tum canonici monachi erant arguunt manifesta rerum vestigia. Templum auten Divo Thomæ facrum tanta majestare sese erigit in cœlum ut procul etiam intuentibus religionem incuriat. Itaqu nunc suo splendore vicini luminibus officit, & locum an riquitus religiofissimum velut obscurat. Turres funt in gentes duz, procul veluti falutantes advenas, miróque nola rum anearum boaru longe lareque regionem vicinam per sonantes. In vestibulo templi quod est ad Austrum, fan faxo 'sculpti tres armati, qui manibus impiis virum fandifi num trucidarunt: addita sunt gentis cognomina, Iust Fusci, Betri. Me. Cur tantum honoris habetur impis Og. Videlicet idem honoris habetur iis quod habetur Juda Pilato, Caiapha, cohorti militum feeleratorum quos opera sculptos vides in auratis altaribus. Adduntur cognomia ne quis posthac usurper gloriæ causa. Ingeruntur oculis ne quis aulicus posthac injiciat manus vel in episcopos, re in possessiones Ecclesia. Nam tres illi satellires à pent facinore versi sunt in rabiem, nec reddita mens est, in implorato Thomæ sanctissimi savore. Me. O perpetuam in tyrum clementiam! Og. Ingressus aperit sese spatiosa que dam ædificií majestas. Ea pars quossiber recipic. Me. Nim ne illic visendum? Og. Nihil prærer structuræ molem, ilihros aliquot, columnis affixos, in quibus est Evangelin Nicodemi, & sepulchrum nescio cujus. Me. Quid deinte Og. Cancelli serrei sic arcent ingressum, ut conspectum a mittant eius spatu quod est inter extremam æden chori, quem vocant, locum. Ad hunc confeenditur mui gradibus, sub quibus restudo quadam apperit ingressum larus septentrionale. Illic ostenditur altare ligneum, di Virgini sacrum, pulillum, nec ulla re visendum nifi mon mento vetufatis luxum hisce temporibus exprobrante. lic vir pius dicitur extremum vale dixisse Virgini, comors immineret. In ara est cuspis gladii quo prosente vertex optimi Præsulis ac cerebrum contusum, vide cet quo mors esset præsentior. Husus serri sacram rubis

8

ſ d

n

0

d

fi

b

b Id eft de

duo

aber

uius !

fcop age

lefiz

otas

rant

uten

lum

aqu

a an

in

nola

per ftan

tiffi

uld

piis udz ros nina

10

nem amore martyris religiose fumus exofculati. Hinc di- a ld eft, fubgreffi fubimus (4) cryptoporticum + ca habet fuos mystago- porticus gos. Illic primum exhibetur calvaria martyris periorata : que peratur reliqua tecta sunt argento, summa cranii pars nuda pater adversus sosculo. Simul ostenditur plumbea lamiaa, Thoma Acren-fum Solis. fis ritulum habens insculprum. Pendencibidem in tenebris inducia cilicina, cingulu, fubligariaque, quibus antiftes ille subigebat carnen saam, ipso aspectu horrorem incutientia, nobifque molfitiem ac delicias nostras exprobrantia. Me. Fortaffis & monachis ipfis. Og. Isthac de re nec affirmare possum, nec negare, nec refert quidem mea. Ne. Vera narras. Og. Hine redimus in chori locum. Ad latus septentrionale referantur arcana: dictu mirum quantum offium illine prolatum fit, calvaria, menta, dentes, manus, digiti, integra brachia; quibus omnibus adoratis fiximus ofcula; nec erat futurus finis, nifi qui mihi tum comes erat ejus peregrinationis parum commodus interpellaffet oftentandi fludium. Me. Quis ifte? Og. Anglus erat, nomine Gratianus Pullus, vir eruditus ac pius, sed minus affectus erga partem hanc religionis quam ego volebam. Me. Viclevita quispiam opinor. Og. Non arbitror; criamsi libros illius legerat, incertum unde nactus. Me. Is offendit my fagogum? Og. Prolatum est brachium adhuc carnem habens sanguinglentam, hujus ofculum exhorruit, ac vultu quoque tædium quoddam præ le ferebat. Mox fua recondidit mystagogus. Hine spectavimus altaris tabulam, & ornamenta, mox quæ sub altari suerant recondita, opulenta omnia: diceres Midam & Græsum suisse mendicos, si spectares vim auri atque argenti. Me. Hic nihil ofculorum? Og. Non, fed aliud votorum genus terigit animum meum. Me- Quodnam ? Qe. Suspirabam domi men nihil effe talium reliquiarum. Me. Sacrilegum yotum! Og. Farcor, & Supplex veniam precatus fum à divo priùs quam pedem efferrem templo. Post hac ducimur in facrarium. Deus bone! que illic pompa veftium holosericarum, que vis candelabrorum aureorum! Ibidem vidimus podem divi Thomæ, Videbatur arundo lamina argentea obvestira; minimum erat ponderis. Nihil operis, nec altius quam usque ad cingulum. Me. Nulla crux? Og. Nullam vidi. Ottenfum est pallium, holosericum quidem, sed crasso filo, nullo auro gemmisve infigne. Aderat & sudarium, sudoris ex collo contracti manifestasque sanguinis notas retinens. Hae vetufte frugalitatis monumenta libenter sumus exosculati, Me. Ista non ostenduntur quibus-·S 4

t

t

0

Warramus dedit Erafmo facerdotium ecclefiæ Aldingtonenfis in
agro Cantuarienfi. Vide Vit. Erafm.

libet? Og. Nequaquam & bone. Me. Unde tibi tantum est habitum fidei, ut nihil arcani celaretur? Og. Erat mihi nonnihil notitiz cum R. P. Gulielmo Waramo * Archiepiscopo; is me tribus verbis commendavit. Me. Ex multis audio virum singulari prædicum frumanitate. Og. Quin porins dicas ipsam effe humanitatem, filheris. Jam ea doctrina, ea morum fince. ricas, ea vica pieras ur nullam absoluti prasulis dotem in co defideres. Ab his igitur deducimur ad superiora. Nam post altare fummum, rurfum velut in novum templum afcendirur. Thic in facello quodam oftenditur tota facies optimi viri in. aurata, multisque gemmis infignita. Hic casus quidam inopinatus pene totam illam felicitatem interturbavit. Me. Exspecto quid mali dicas. Og. Hic minimum init gratia comes mens Gratianus. Is à præcatiuncula rogavit mystagogum af-Tefforem, Heus, inquit, Bone Pater, verumne est quod audio, Thomam dum viveret fuifle benignissimum erga pauperes! Veriffimum, inquit file: Coepitq; multa de illius erga tenues beneficencia commemorare. Tum Gratianus, non arbitror eum affectum in illo murarum elle, nisi forte in melius. Affenfus est mystagogus. Rursum illic, cum igitur vir sandiffimus tam liberalis fuerit in egenos cum adhuc pauper effet, & iple præsidiis pecuniarum egeret ob corpusculi necessiaten, annon putas aquo animo laturum nunc, cum tam opulencus fit, nec ullius egeat, fi qua mulier paupercula, domi habens liberos famelicos, aut filias ob dotis inopiam de pudicitia periclitantes, aut maritim morbo decumbentem, omnibufque præfidiis deftitutum, precata, veniam, detrahat ex his tantis opibus aliquam particulam sublevanda familiz, velut à volente-lumens vel dono, vel mutuo? Ad hæc cum nihil responderer affestor capitis aurei ; Gratianus ut est vehemens, Ego, inquit, plane confido fanctiffimum wirum eriam gavisurum, quod mortuus quoq; suis opibus sublevaret inoplam pauperum. Ibi myflagogus corrugare frontem, porrigere labra, Gorgoneis oculis nos obcueri-i nec dubito quin sputo convitiifque nos ejecturus tuerit e Templo, nifi cognoville nos ab Archiepiscopo commendatos. Equidem urcunque placavi blandis verbis iram hominis, negans Gratianum quicquam horum ex animo loqui, fed fuo more ludere : fimulo; drachmas aliquot deposuit Me. Ego sane tuam picutem vehementer approbo. Verum mihi 'nonnunguam ferio yenit in mentem, quo colore possint excufari à crimine qui tantum opum infumunt templis extruendis, ornandis, locaplerandis, ur nullus omnino fit modus. Fateor in facris velti12.

hil

15

ım

tm

.9.

co

oft

ar.

n-

10-

X-

les if-

io,

5

les

or f

16-

ct,

14.

mi

w-

m,

nat :

ni-

m

10-

10-

c.

on-

let

ue

m

fi-

11-

rio

qui

CU-

fti-

ous,

bus, in vafis templi, deberi cultui folenni fuam dignitatem; volo & structuram habere majestatem suam, sed quorsum attinent tot baptifteria, tot candelabra, tot ftatuæ aureæ? Quorsum organorum, quæ vocant, immensi sumptus? Nec unicis interim contenti sumus. Quorsum ille musicus hinnirus magno censu conducendus, cum interim fratres & sorores nostra vivaq; Christi templa, siti, fameq; contabescant? Og. In his quidem nemo vir pius ac prudens modum non defiderat: verum quoniam hoc virium ex immodica quadam pierate nascitur, favorem promeretur, præsertim quoties in mentem venit diversus morbus istorum qui templa suis opibus spoliant. Ista fere donantur à potentibus ac monarchis, deteribs peritura in aleam ac bellum. Et fi quid hinc alienes, primum habetur pro facrilegio: deinde contrahunt manus fuas qui dare folent, insuper & invitantur ad rapinam, igitur harum rerum magis illi custodes sunt quam domini. Denique malim videre templum facra supellectile luxurians, quam, ut funt quædam, nuda, fordida, stabulis equorum similiora quam templis. Me. At legimus olim laudatos episcopos quod vala facra divendiderunt, reaq; pecunia subvenerunt egenis. og. Laudantur & hodie, fed laudantur tantum; imitari nec licet, nec libet, opinor. Me, Remoror tuam narrationem. Nunc expecto fabulæ catastrophen. Og. Accipe; paucis expediam. Inter hac prodite fummus ille mystagogus, Me. Quisnam? Abbas loci? Og. Mitram habet, census habet abbaticos, solo nomine caret, & Prior dicitur, ob id quod Archiepiscopus Ab. Nam antiquitus quisquis erat ejus ditionis Arbatis loco eft. chiepilcopus, idem erat & monachus. Me. Equidem vel camelus appellari fustineam si sensus esset Abbate dignus. Og. Mihi quidem visus est vir pius juxta & prudens, neque Scoricz Theologiæ rudis. Is nobis aperuit thecam in qua reliquum fancti viro corpus quiescere dicitur. Me. Vidisti osta ? Og. Id quidem fas non est : nec liceret, nisi admoris scalis : sed aure. am thecam theca contegit lignea; ea funibus sublata opes nudat inæstimabiles. Me. Quid audio? Og. Vilissima pars erat aurum: gemmis raris ac prægrandibus collucebant, nitebant ac fulgurabant omnia: quædam fuperabant ovi anferini magnitudinem. Ibi multa cum veneratione circumftabant aliquot monachi: sublato tegumento adoravimus omnes. Prior candida virgà demonstrabat contactu fingulas gemmas, addens nomen Gallicum, pretium & authorem doni. Nam præcipuas monarche dono miserant. Me. Oportuit illum esse præditum insigni memoria, og. Recte conjectas: quanquam juvar & exercirat10,

tio, frequenter coim hoc agit. Hinc reducit in cryptoporticum, Illic domicilium habet Virgo Mater, fed fub-obscurum. semel arque iterum ferreis cancellis circumfepta. Me. Quid metuit? Og. Nihil opinor, nifi fures. Nec enim unquam vidi quicquam divitiis onuffius. Me. Cocas mihi divitias narras. Oe. Admotis lucernis vidimus plus quam regale spectaculum. Me. Vincit opibus Parathalassiam & Og. Specie longe superat abstrufa novie infa ... Hac non oftendieur nifi magnatibus aur pracipuis amicis. Postremo reducimur in facrarium: illic detractum est scrinium nigro contectum corio, depositum est in mensam, apersum est; mox omnes flexis genibus adora. runt. Me. Quid inerar? Q. Fragmenta quædam linteorum lacera, pleraque mucoi vestigium fervantia. His suc ajebant vin pius extergebat fudorem à facie five collo, pituitam à maribus, aut fi quid effer fimilium fordium, quibus non va. cape humana corpufcula. Ibi meus Gratianus rurfus non optimam iniit gratiam. Huic & Anglo, & noto, nec medio. cris authoritatis vira, Prior, benignus unum è linteolis obtalie dono, credens sele munus longe gratissimum offerre. Sed Gracianus hice parum gracus, non fine fastidii fignificatione digitis contrectavit unum. & contemptim repoluit : porrectis dabiis, veluti poppyfmum imitans. Nam hie illi mos erat fi quid offenderet, quod ramen contemnendum elle judicaret. Meum animum fimul & pudor & rimor diferaciabant. Prior tamen, ut est homo non stupidus, diffimi-Jahar hoc factum, no que post oblatum vini poculum humaniter dimifit, Com rediremus Londinum ___ Me. Quid oportuit, cum jam non procul abeffes à litore tuo ? Og. Sic eft. Sed ego licous illud perquam lubens fugi, magis infame fraudibus ac rapinis quam ulle funt Males naufragis Dicam quod proxima vidi trajectione. Compluies à litsore Caletenfi Icalmo devehebamur ad navim majorem, la his erat Gallus quidem juvenis, pauper, ac pannofus. Ab hoc exigunt dimidium drachma. Tantum enim extorquent a fingulis ob breviffmam vectationem. Ille excufabat paupertatem. Ifti per joeum explorant scilicer, ac detratis calceis inter suppattas foleas reperiunt decem aut duodecin drachmas; eas eripiunt palam ridentes, & convicus ludenres in feeleratum Gallum. Me. Quid juvenis ? De. Quid alind flebat. Me Num ex authoritate fagiebant iffa! Prorfus eadem qua furantur fareinas hofpitum, qua tollupt crumenas, of quando datur opportunitas, Me. Mirum est thes cancum andere facinus, tor restibus consciis. Og. Sic

rti-

ım.

uid

idi

ras.

ım.

at,

aut

llic

est

ra-

ım

nt,

à

1

on

0.

n-

ne

assueverunt, ut recte sieri putent. Spectabant è majore navi complures, in cymba aderant aliquot Angli negotiatores, qui frustra obmurmurabant. Illi velut in re faceta gloriabantur deprehensum sceleratum Gallum. Me. Ego istos maritimos sures ludens ac jocans subigerem in crucem. Og. Atqui talibus scatet utrumque littus. Hic mihi conjecta.

Quid Domini taciant, aufint cum talia fures ? " mind Proinde posthac quasiber ambages malim quam illud compendium. Ad hæc, quemadmodum ad inferos facilis descenfus, sed reditus difficillimus: ita per hoc littus ingreffus non admodum facilis exitus difficillimus. Hærebant Londini nautz aliquot Antverpienses; cum illis decreveram me mari committere. He. Habet ea regio nautas adeo fanetos? Og. Ut simia semper est simia, faccor ità nauta semper est nauta: verum fi ad hos conferas qui rapto vivere didicerunt, Angeli funt, Me. Meminero, fi quando me quoque libido ceperit eam insulam invisendi. Sed in viam redi, unde te deduxi. Og. Ergo Londinum petentibus; haud procul a relicto Cantuario occurrit via vehementer cava fimul & angusta, præterea declivis, sic utrinque abrupto aggere, ut non possis effugere; nec vitari potest quin hac facias iter. Ad ejus viz lævum latus est mendicabulum aliquot seniculorum : ab iis procurrit aliquis fimul atque fentiunt advenientem equitem; conspergit aqua facra, mox offert calcei funjmam partem obvictam zreo circulo, in quo vitrum eft gemmæ specie. Exosculati dant nummulum, Me. In cjusmodi via malim mendicabulum seniculorum quam gregem valentium latronum. Og. Gratianus equitabat mihi finifler, propior mendicabulo; conspersus est aqua, rust urcunque. Ubi porrigeretur calceus, rogabat quid fibi vellet? Ait calceum effe Sanctæ Thomæ. Incanduit homo, & ad me versus, quid, inquit, sibi volunt ha pecudes, ut osculembr calceos omnium bonorum virorum? Quin eadem opera porrigunt ofculandum spurum, aliaque corporis excrementa? Miferebat me femiculi, datoque nummulo confolatus fum tristem. Me. Mea sententia non omnino præter causam incanduit Gratianus. Si calcei soleæque servarentur ut argumentum frugalis vita, non improbarem : exterum impudens mini videtur, foleas, calceos & subligaria cuiquam osculanda obtrudere. Nam fi quis id sua sponte faciar ex ingenti quodam pietatis affectu, venia dignum arbitror. Og. Prastabat ista non fieri, ne quid diffimulem : verum ex his rebus que subito corrigi non possunt, soleo si quid inest boni

decerpere. Delectabat interim animum meum illa contem. platio, virum bonum effe fimilem ovi, malum noxiz beffiz Vipera, posteaquam periit, mordere quidem non potest. odore tamen faniéque inficit : ovis cum vivit, lacte nutrit, la na vestit, fœtura ditat : mortua porrigit utile corium ; totaque esculenta est. Itidem viri feroces & huic mundo dediti, dum vivunt, omnibus incommodi funt; mortui strepitu no. larum, ambitiosa fepultura molesti fune vivis, nonnunquam & fuccessorum inaugurationibus, hoc est, novis exactionibus : probi verò nulla non ex parte magnam omnibus de se prabent utilitatem. Velut hic divus, dum in vivis effet, exemplo. Dogrina, monitis ad pietatem invitabat, consolabatur destitutos, sublevabat egenos; ac mortui pene major utilitas. Extruxit hoc locupletiffimum templum : Sacerdotum ordini per universam Angliam plurimum auchoricatis conciliavit. Hoc denique calcei fragmentum alic sgenorum conventiculum. Me. Est quidem ista pia contemplatio : fed demiror te, cum ifto fis animo, numquam invisifie Antrum Sancti Patritii, de quo prodigiosa quadam vulgo jactant, nec mihi fatis verifimilia. Og. Imo nulla hic tam prodigiosa potest esse narratio, quin res ipsa superet Me. Ergo illud quoque penetrafti. Og. Enavigavi paludem verè Stygiam, descendi in fauces Averni, vidi quicquid apud inferos geritur. Me. Beâris me si non gravaberis referre. Og. Sir hoc colloquii nostri procemium faris, ut arbieror, prolixum. Eo domum, ut jubeam adornari cœnam; nam adhuc impransus sum. Me. Cur impransus? Num religionis gratia ? Og. Minime, sed invidiz causa: Me. Num invides ventri tuo? De. Imo rapacibus cauponibus, qui cum noline quod aguum est apponere, tamen non verentur ab hospicibus quod iniquum est exigere. Eos sic ulcisci soleo. Si spes datur coenæ lautioris vel apud notum, vel apud pandochaum paulo minus fordidum, in prandio laborat milii stomachus. Sin prandium obtulit fortuna quale volo, Jub coenam incipit dolere stomachus. Me. Non puder videri parcum ac fordidum? Og. Menedeme, qui talibus in rebus pudoris impendium faciunt, crede mihi, ma'e collocant Jumpeum. Ego meum pudorem aliis ufibus servare didici. Me: Jam fitio reliquim fabulæ, quare me in cona expetta convivam; ibi narrabis commodius. Og. Equidem habeo graciam quod nitro temet offers convivam cum multi vehementer rogati, pernegent : fed hac tibi conduplicabitur gragia is hodie domi coenes; nam mihi tempus hoc fumedecer-

rur salutandæ familiæ. Cæterum habeo consilium utrique nostrûm commodius. Cras mihi uxorique mez domi ruz adornato prandium, tum vel usque ad coefiam proferentur fabula, donec te facearis jam effe farurum; & fi voles nè in cœna quidem te destituemus. Quid scalpis caput? Tu para, nos bona fide veniemus. Me. Malim inempras fabulas. Verum age, prandiolum dabitur, sed insipidum, nisi tu bonis fabulis condias. Og. Sed heus tu nonne titillat te animus, ut has peregrinationes obeas? Me. Fortaffe titillabit ubi tu peroraveris: nunc ut affectus fum, fat habeo stationes obire Romanas. Og. Romanas, qui Romam nunquam videris? Me, Dicam. Sic domi abambulo; Ingredior conclave, curoque ut salva sic filiarum pudicitia: rursus hinc in officinam. contemplor quid agant famuli famulaque : inde in culinam. circumspiciens fi quid opus sit admonitu: hinc alio atque aliò observans quid agant liberi, quid uxor, sollicitus ut omnia fint in officio. Hæ mihi sunt stationes Romana. Oc. At ista pro te curaret Divus Jacobus. Me. Ut ipse curem ista præcipiunt Sacræ Literæ; ut Divis committam, nusquam legi præceptum.

ARGUMENTUM.

Collequium hoc elegantem habet disputationem de constitutionibus humanis, qua non prossus repudianda sunt, nec adeo tamen magnifacienda, ut aliquibus usu venit, qui eas divinis, propemodum legibus anteponunt. Alii russus abutuntur & divinis & humanis constitutionibus ad quastum & tyrannidem. Quos & quatenus humana constitutiones obligent, ad quid conducunt; quantum distent à divinis, obster taxatur praposterum mulicum in his judicium. Nocumenta varia ex piscium esu contingunt, non corporibus solum, verum issis etiam animis. Immanis eorum crudelitas qui esum carnium interdicunt corporibus valetudiariis. Lex ceremonialis cur partim abolita. Pontificia leges urgent graviora Judaorum legibus certemonialibus. Mos Baptizandi recens natos infantulos pessiringitur. Certemonia Pontificia obstant quo minus Christianam sidem compessantur plucimi. Generalis pax in Christiano orbe componi posset, si modo Impertator de suo, & Papa de suo jure aliquantisum remisterent. Deus Tetminus qualis. Humana leges nou habeut ex se vim obligatoriam. Deus nihil mandat adversus valetudinem corporis aut anima, non jejunium, Mos omnium samiliaris, vereri & revereri Deum ejusque cultum minus quam hominem.

LANIO, SALSAMENTARIUS.

La. DIC mihi, insulsissime salsamentarie, nondum emisti restim? Sa. Restim? Lanio. La. Ità, restim. Sa. Cui tandem rei? La. Cui, nisi suspendio? Sa. Emant alii; me nondum

Extat jocus Ciceronis in falfamentarii filium. De reexprudentiæ. Sic Horatius, e Quia fub-inde inquinatur, de quo dictum eft alias.

Su. In varem ipfum ifta vereat Deus aliquis potius. Sed quid est mali ? In. Si nescis, dicam. Instat tibi tuisque plane Saguntina, quod aiunt, fames ut res prorfus fit vobis ad laqueum reditura. Sa. Bona verba, lanio. Ista fine hostibus nostris. Unde nobis ex lanione repente prodisti Pythins quispiam, ut divines tantam calamitatem? La. Non est divinatio; ne ribi blandiaris, res ipsa adest in foribus. Sa. Enecas; ede rem, fi quid habes. La. Edam tuo magno malo. A Romano Senatu venit edictum, ut posthac liberum sit cuique vesci quibus velit. Quid igitur tibi tuoque ordini restat nifi bulimia cum putribus salsamentis? Sa. Per me quidem vel limacibus vel urticis vescatur qui volet. At num interdictum est cuiquam ne vescatur Piscibus? La Non. fed data potestas vescendi carnibus quibus fuerit collibitum. Sa. Sive vana prædicas, tu potius dignus es suspendio; sive vera, tibi porius parandus funis. Nam mihi posthac spero quæstum uberiorem. La. Imò proventum uberrimum, sed esuritionis usque ad saturitatem; aut si mavis audire latiora posthac longe mundiùs vives : neque, quod soles (a) cubito nasum emunges pituitosum & scabie fruticantem. Sa. Olie! venimus ad fummum; (b) cecus convitia jacit in luscum; quasi verò quiequam apud laniones purius sit ea parte corporis quæ dicitur semper (c) lotione superior. Utinam verum effet quod annuncias, at vereor ne me conjicias in falfum gaudium. La. Tibi quidem nimium vera nuncio. Sed unde tibi quæstum promittis uberiorem? Sa. Quoniam ed video recidiffe mores hominum, ut quod vetitum fit impotentius appetant. La. Quid tum postea? Sa. Quia plures abstinebunt ab esu carnium, ubi permissa est vescendi potestas? nec ullum erit lautum convivium absque piscibus, quemadmodum apud priscos fieri consuevit: iraque carnium efum permissum gaudeo. Utinam & piscium esus esset interdictus; avidius his vescerentur homines. La. Pium mehercule votum. Sa. Hoc optarem, fi, quod tu facis, nihil aliud spectarem quam pecuniæ lucrum, cujus amore tu crassam istam & carnivoram animam (d) dis manibus devovisti. La. Salsus es totus, cum insulsa sit oratio. Sa. Quæ ratio commovir Romanos ut tot seculis observatam legem car-Q. Curtius fe nariam relaxarint? La. Nimirum hoc ipfa res jamdudum illis persuasit. Reputant id quod est, per salsamentarios inquinari civitatem, infici terram, slumina, aerem, ignem & fi quod aliud est elementum; corrumpi corpora mortali-

ft

12

u

di

na Id

fp

d Id eft, inferis. Sic Decius & dis manbus devoverant.

um : Ex pilcium enim efu corpus impleri putribus humoribus? hinc febres, (a) tabes, podagræ, (b) epilepfia, lepræ, a Quam & quid non matorum? Sa. Dic igitur mihi, Hippocrates, cur soires in civitatibus bene institutis verirum est intra moenia ma- cunt. flare rauros ac fues? Rectius etiam consuleretur faluti civi- 6 Morbus um, fi nec pecudes jugularentur. Cur laniis describitur cer- comitialis, rus locus, nè si passim vivant totam urbem reddant pestilentem? An est ultum foetoris genus corrupto animantium cruore sanieque pestilentius? La. Aromara mera funt fi ad pifcium putorem conferas. Sa. Tibi quidem, opinor, aromata mera funt, at non idem vifum magistratibus, qui vos ab urbe submovent. Porro, quam suaviter oleant vestræ istæ lanienz, declarant ii qui naribus obturatis prætereunt, declarant vulgo, qui malunt habere vicinos decem tenones quam unum lanionem. La. At vobis ad abluenda putria falfamenta nec lacus, nec amnes toti fufficiunt? vereque quod dici folet, inaniter aquam confumitis. Semper enim pifcis piscem olet erianisi unquentis oblinas. Quid autem mirum morruos fic olere, cum plerique vivi, mox uc capri funt, oleant? Carnes muria condita fervantur multos in annos, adeò non putentes, ut Aromaticum quiddam redoleant. Rurfus vulgari fale conditæ durant absque færore. Duratæ fumo ventove nihil molesti odoris contrahunt. Hæc omnia fi pariter adhibeas pisci, nihil aliud quam piscem olebit. Vel hinc conjice, nullum effe putorem cum piscium fœtore conferendum, quod ab his putrefit etiam ipfe fal, in hoc à natura datus ut à rebus arceat putrefactionem, dum genuina vi claudic constringitque, fimul & excludens quod extrinfecus noxam adferre posfit, & humores intus, unde putrefactio poterat oriri, desiccans: in solis piscibus sal non est sal. Nostras ades forcassis aliquis delication præteriens obturat nares? at nemo suffinet in cymba sedere in qua vefira funt falfamenta. Viatori fi quando occurrunt plaufira onusta falsamentis, quæ ibi fuga? quæ narium obturatio? quæ fputa? quæ exscreatio? & si qua fieri possit ut falfamentis, puta in urbem adveherentur, quemadmodum nos mactatorum boum carnes apportamus, lex non dormiret : nunc quid facias iis quæ putria sunt etiam cum comeduntur ? Et tamen quoties videmus ab (c), agoranomis dam- c Præfe&i natas merces vestras conjici in flumen, vobis indictà mulca. foris in quiid verò fæpius etiam fieret, nisi illi corrupti per vos magis tur esculenspectarent privarum commodum quam publicam falutem. ta. Nec Hac tantum parte noceris reipublica; sed impia conspi-

ratione

e Pifcis lethalis consactu. Serpens
 aquatilis.
 Pifces homini præsenimmedicabile venenum, & homo pisci, adeo ut hominis contactu folo moriatur.

ratione vetatis nè aliunde pifces recentiores advehantur in civitatem. Sa. Quasi verò nullus unquam videric multa percusium lanionem, quod porcum infincerum, & linguz maculis lepræ vitinm profitentem, vendiderit, aut quod ovem aquis cœnóve suffocatam, aut alioqui verminantes armos, lotione, & circumlito recenti cruore vitium diffimu. lârit. La. Atqui nullum ex nobis tale extat exemplum quale nuper ex vobis, ex unica anguilla crusto panis incocta perière novem conviva. Talibus obsoniis vos inftruitis menfas civium. Sa. Casum narras, qui nemini vitari possit, si fortuna velit. At vobis pene quotidianum est pro cuniculis alciles feles vendere, pro leporibus canes, fi per auriculas & pedes hirfutos liceret. Quid autem commemorem artocrea ex humanis carnibus confecta? La. Tu. quod in me damnabas, casus & hominum vitia mihi opprobras: tueantur ifta qui committunt : ego quæstum cum quastu confero. Alioqui damnentur & olitores, quod interdum imprudentes pro caule vendant cicutam aut aconitum: damnentur & pharmacopolæ quod interdum pro remedis porrigunt venena. Nulla est ars tam inculpata quin isthac incidant mala. Vos cum omnes officii numeros impleveritis, venenum est quod venditis. Si (a) torpedinem, fi (b) hydrum, fi (c) leporem marinum retibus admiftum cum cal teris venderetis, casus esset, non erimen; nec magis imputari poterat vobis quam medico, qui nonnunquam occidi ægrum quem curat. Ferri poterat hoc malum, fi mensibu tiffimum & duntaxat hybernis extruderetis vestra purulenta, rigor tem poris mitigaret pestilentiam. Nunc æstatis incendio putrem additis materiam; autumnum, per se nocentem, redditis nocentiorem. Cumque jam se renovat annus, & humo res conditi fese rursus proferunt non absque corporum pe riculo, ibi vos totos menses duos tyrannidem occupatis, d anni renascentis infantiam accersito senio vitiatis, Cimque hoc meditetur natura, ut corpora fuccis infalubriba repurgata novis succis repubescant, vos ingeritis meno putores merasque sanies, & fi quid est in corporibus viti augetis, malum malo adjicientes, & bonos insuper corpo ris succos corrumpentes. Tolerari poterat hoc quoque, tantum corpora viciaretis: nunc quoniam ex ciborum di ferenciis vitiantur animorum organa, fit ut ipfi vitientu animi. Tales ferè videas homines iftos pisculentos quale funtipfi pisces, pallent, olent, Aupent, muti funt. Sa. On vum Thaletem! Quid igitur fapiunt qui betis victitant nimirum SHORE

B

tia

pr

ra

tò

lia

n

im

Vm

10 cta

uz boi

tes

um

in-

in-

tari pro

per

me-Tu,

-010

uz-

dun um: edis

hæc

veri-(8)

CZ.

upu-

cidi

fibu

tem-

pu-

eddi

umo

n pe

15, 0

Cúm-

oribu

mero

s vitt

orpo

ue,

n dif

ientu

quale

O no

itant

nitum

nimirum quantum ipfæ betæ. Quid fapiunt qui boves, oves, & capras devorant : nimirum quod boves, oves & capra. Vos hœdos pro deliciis venditis; & tamen hoc animal ut est morbo comitiali obnoxium, ità gignit eundem morbum in his qui gaudent esu carnium. An non præstabat salsamentis placare latrantem ftomachum? La. Quafi folum hoc mentiti fint rerum naturalium scriptores. Et si maxime verum fit quod narrant, corporibus morbo obnoxiis fæpe que per se optima sunt pessima sunt. (a) Hecticis ac Phthi- a Qui perpeficis vendimus hoedos, non (b) vertiginosis. Sa. Si piscium rua laborant febri, jam in esus tantam perniciem adfert rebus mortalium, cur nobis habitumada. prasulum ac principum sententia licet toto anno nostras Phthisici qui merces divendere, vobis bonam anni partem indicta funt tabescunt de fenz? La. Isthuc quid mea refert? Fortassis hoc procura- 6 Vertigo catum est à malis medicis, quò questus esset ipsis uberior. pitis est pre-Sa. Quos malos medicos mihi commemoras, cum nulli fint morbum copiscibus hostes æquè capitales ? La. Nè quid erres, ô bone, mitialem.
non faciunt hoc studio vestrì, nec amore piscium, cum ab tem dicitur his nulli religiosiùs abstineant; suum agunt negotium. Quò esse obnoxiplures tuffiunt, languent, agrotant, hoc illis annona benig- us ei morbo, nior est. Sa. Medicis hic non patrocinabor, ipsi suam vicem & carnes eulciscentur, fi quando in casses illorum incideris. Mihi pro ad id promea causa sufficit veterum sanctimonia vita, probatissimo- pensis malirum authoritas, episcoporum majestas, Publica Christianarum gentium confuetudo, quos omnes si damnabis insaniz, malo cum illis infanire, quam cum laniis effe fobrius. La Tu recufas parronum esse medicis; ego nolim esse criminator aut cenfor veterum, publicave consuetudinis. Ista venerari soleo non incessere. Sa. Isto quidem nomine cautus es verius quam pius lanio, nisi te prorsus non novi. La. Meo judicio sapiunt qui cavent nè quid habeant rei cum his qui fulmen habent in manibus. Attamen quid ex meis-Bibliis, quæ populari linguâ versa nonnunquam lego, sennam, non tacebo. Sa. Ut nunc fies ex lanione Theologus! La. Arbitror primos illos homines, fimul atque ex uda argilla prodierunt, fuisse corpore salubri ac succulento. Id declafat illorum vivacitas. Deinde paradisum fuisse locum multò commodiffimum siru cœlóque saluberrimo. Tali loco tala corpora vel aëris haustu, herbarum, arborum ac storum undique aspirantium fragrantia, citra cibum ullum, potuific vivere, præfertim cum ultro, citra sudorem hominis, affaim tellus effunderet omnia, nec morbus effet ullus, nec fenium. Cultus enim talis horti volupras erat verius quam

51000000000

Att BEST OF

91169 1877UCET SER Distributed !

196 186 i . 183

CACHEROLE CE

wis online

\$10 210 H

be suit

-Oracetae millere

-115 230%

auticità

Canoma A

(ATT CO. C)

and the state of the Ism was no

labor. Sa. Adhuc verifimilia prædicas. La. Et tam vario horti feraciffuni proventu nihil interdictum est præter unicam arborem. Sa. Veriffimum eft. La. Idque non ob aliud min ut per obedientiam agnoscerent dominum & conditorem furm. Sa. Recté. La. Quin & illud arbitror recentem terram omnia progenuisse seliciora meliorisque succi quam nunc gignit senescens ac propemodum effœta. Sa. Esto. La. Idque pracipue in paradito. Sa. Haud diffimile veri. La. Illic igitur vefci voluptatis erat, non necessitatis. Sa. Audivi. Ia. Et abstinere à laniandis animancibus humanicas erat. non fancticas. Sa. Nescio. Animancium esum à diluvio permissum lego priùs, interdictum non lego. Quorsum autem attinebat permittere, fi jam permiffus erat? La. Quare non vescimur ramis? Non quia veritz, sed, quoniam abborremus. Qui scis, an Deus illic admonuerit quem cibum requireret humana fragilitas, non quem permitteret? Sa. Non fum ariolus. La, Arqui in ipfo statim conditi hominis initio legimus, Dominamini piscibus maris, & volatilibus celi, or universis animalibus que moventur super terram. Quis usus dominii, si vesci non licet? Sa. O crudelem herum! Irane devoras fervos & ancillas, ruos liberos & uxorem? Quin eadem opera vesceris matula tua, cujus dominus es? La. Sed audi vicissim, insulse salsamentarie. E cæteris usus est, nec est inane dominii nomen. Equus vehit me tergo, camelus gestat sarcinas; è piscibus verò quis usus, nifi vescaris? Sa. Quafi verò non fint innumera ex piscibus remedia. Deinde multa funt in hoc tantum condita, ut delectent hominem contemplantem. & in conditoris admirationem rapiant. Forte non credes Delphinos hominem tergo vehere. Denique sunt pisces qui nobis pradicant imminere tempellatem, velue * echinus. An non talem fervum optares domi tuæ ? La. Verum, ut hoc largiamur, ante diluvium non fuisse fas vesci cibis, præterquam terræ frugibus : mihil magni erat abstinere ab iis quæ non requirebat corporis necessitas, & habebant laniandi crudelitatem: ilhad fateris animantium esum inicio permissum ob humanorum corporum imbecillitatem. Frigus induxerat diluvium, & hodie videmus in regionibes frigidis nasci homines cateris edaciores; ac terra proventum vel extinxerat, vel corruperar inundario. Sa. Esto. La. Et tamen à diluvio præteribant annum ducentesiment. Sa. Credo. La. Cur igitur Deus, quod illis robustis ciera exceptionem permissi, post, imbecillioribus avique contraxioris aftrinxit ad certi

C

h

er

ne

di

cil

git

qui

lut

no

ne,

Pifcis eft Spinas hahens pro pedibus: hic imminente tempestate affigit fe, aut faburrat arena.

certa animantium genera, quemadmodum præcepit Moses? Sa. Quafi meum fit eorum quæ Deos gerit rationem reddere. Arbitror tamen hoc tum fecifie Deum quod folent heri, qui contrahunt indulgentiam in servos ubi vident illos abuti lenitare dominorum. Sic equo plus faris ferocienti fubducimus fabas & avenam, parcóque foeno pascimus, franóque & calcaribus asperioribus subigimus. Excusserat hominum genus omnem reverentiam, in tantamque licentiam sele effuderat quasi nullus omnino Deus esser. Hic inventi sunt legis cancelli, ceremoniarum repagula, minarum ac praceptorum frana, quò vel fic recipiscerent. La. Quin igitur manent hodie legis illius repagula? Sa. Quia sublata est carnalis servitutis asperitas, posteaquam per Evangelium adoptati sumus in filios Dei. Detractum est præceptis, ubi contigit uberior gratia. La. Cum Deus appellet soum testamentum sempiternum, cumque Christus nega. rit se solvere Legem, sed consummare, quâ siducia posteriores aufi funt bonam Legis partem abrogare? Sa. Gentibus ea lex data non erat, & ideo visum est apostolis eas non onerare circumcifionis moleftia, nè, quod Judzi faciunt & hodie in corporalibus observationibus constituerent salutis spem potius quam in fiducia & charitate erga Deum. La. Omitto gentes. Quæ scriptura manifeste docer, Judzos fi professionem Evangelicam fuerint amplexi, manumiflos esse à Mosaicæ Legis servitute? Sa. Quoniam id fore prædictum erat à Prophetis, qui promittunt testamentum novum & cor novum, inducuntque Deum abominantem festos Judzorum dies, aversantem illorum victimas, detestantem jejunia, rejicientem donaria, desiderantem populum circumcifo corde, conformavie illorum promissa Dominus iple, qui porrigens discipulis corpus & sanguinem suum, appellat Testamentum novum. Si nihil aboletur de veteri cur hoc dicitur novum? Ciborum Judaicum delectum non exemplo quidem, sed sententia sua abrogavit Dominus, cum negat hominem inquinari cibis, qui mittuntur in ftomachum a per secessium repurgantur. Docet idem Petrus conspeda visione; & imo Petrus ipse cum Paulo caterisque vescens cibis communibus, à quibus Lex præceperat temperari. Agit hoc ubique Paulus in fuis Epistolis; nec dubitatur quin quod hodie sequitur populus Christianus, ab Apostolis veluti per manus traditum ad nos denique pervenerit. Itaque non ram manumissi sunt Judai quam à Legis superstitione, v elut lacte consueto quidem & familiari, sed jam intem-T 2 peltivo

a

.

15

).

)-

E

it

S,

1-

ut

11-

m

m.

er-

311

bat

il-

10-

171-

mi-

11,

VIO

Cur

fit,

ad

erti

pestivo depulsi. Neque Lex abrogata est, sed ea pars justa est cedere quæ jam erat otiosa. Frondes & flores pollicentur tructum exoriturum; is ubi gravat arborem, nemo flores desiderat. Néque quisquam deplorar periisse filii sui pueritiam, ubi jam ad ætatem maturam pervenit. Neque quif. quam requirit lucernas & funalia, ubi se terris deprompsir Sol. Nec habet quod queratur pædagogus, si filius jam puber fuam libertatem fibi vendicat, ut pædagogum in fua vicif. fim habet potestate. pignus desinit esle pignus, ubi promissa sunt exhibita. Sponsa priùs quam deducatur ad sponsum Epistolis ab illo missis sese consolatur, exosculatur munuscula ab illo venientia, picturas illum referentes amplecti. tur; cæterum ubi jam ipfius sponsi data est copia, præ hujus amore negligit illa priùs adamata. At Judzi primum ægre divellebantur à consueris, velut si puer assuerus la. cti, jam grandis mammam inclamet, cibum folidum fastidiens. Itaque propemodum vi depulsi sunt ab illis vel figuris. vel umbris, vel temporariis folatiis, quò fe jam totos convertant in eum quem Lex illa promiserat & adumbrarat, La. Quis expectaret tantum theologiæ à falsamentario? \$4. Soleo pisculentum commeatum suppeditare nostræ civiatis Dominicano collegio; itaque fit ut illi frequenter prandeant apud me, ego nonnunquam apud illos. Ex eorum conflictationibus hæc decerpfi La. Næ tu dignus es qui ex falsamentario fias piscium recentium venditor. Verum illud expedi? Si Judaus esses, (neque mihi satis liquet an fis) & immineret ex fame certum vitæ periculum, velcereris carne suilla: an mortem præoptares? sa. Quid facturus elsem scio; quid mihi faciendum effet nondum intelligo, La. Deus utrumque vetuit, Non occides, Non vescêris carne suilla. In tali casu utrum præceptum utri par est cedere! Sa. Primum, non constat an hoc animo Deus vetuerit vesci suilla, ut mortem vellet oppeti potius quam esu vitæ con-Iuli. Nam ipse Dominus excusât David, qui contra Legis præceptum comederit facros panes. Et in exilio Babylonico multa non observata sunt à Judæis quæ Lex præscripserat. Proinde censerem eam legem quam ipsa quoque natura tulit eoque perpetua est & inviolabilis, debere potiorem haberi ea qua neque semper fuit, & post erat abroganda. L4. Cur igicur laudati funt fratres Maccabæi, qui, maluerunt duris cruciatibus exanimari quani carnem gustare suis. S4. Opinor, quoniam hic esus à rege præscriptus complette batur totius patriæ Legis obnegationem, quemadmodum circum-V. 3/8

ſ

10

d

C

ho

ca

un

ca

cin

Ma

qua fuif

ani

quà

dfl

ed

1127

itus

iffir

ect

b

15 5

arte

circumcifio, quam Judzi gentibus obtrudere conabantur, continebat torius Legis professionem, non aliter quam artha data ad universum contractum præstandum obligar. La. Itaque si craffior illa Legis pars post exortam Evangelii lucem rectè sublata est, quo consilio nunc videmus vel eadem, vel his graviora, revocari, præfertim cum Dominus jugum suum appellet suave, & Petrus in Actis Apostolorum Judzorum legem appellet duram quam nec ipsi ferre potuerunt, nec patres ipsorum; Sublata est circumcifio; sed successit baptismus, duriore prope dixerim conditione. Illa differebatur in octavum diem, & si quis interim casus intercepisset puerum, votum circumcisionis pro circumcifione impurabatur: nos pueros vix dum à latebris uteri materni egressos in frigidam aquam, qua que diu in alveo fa- Ceremonia xeo conflirit, (non enim dicam, computruit) totos immer- papales dugimis; fi vel primo die, arque adeo in ipio partus oftio riores Judaiperierit, nulla parentum aut amicorum culpa, deditur mi- cis. fer zternæ damnationi. Sa. Sic aiunt. La. Sublatum est sabbatum; imò non sublatum est, sed translatum in diem Dominicum. Quid refert? Paucorum dierum jejunia indixit lex Mosaica: nos illis quantum addidimus numerum? In delectu ciborum quanto liberiores Judzi nobis, quibus licebat vel totum annum vesci ovibus, capris, perdicibus, & hædis? Illis nullum vestis genus erat interdictum præter cam quæ effer lana linoque contexta: nunc præter tot vestium præscriptas & interdictas formas & colores, accessit capitis rasura, eaque varia. Nè commemorem interim Confessionis onus, & constitutionum humanarum sarcinas, decimationes non fimplices, adstrictum arctioribus vinculis Matrimonium, novas affinitaris leges, aliáque permulta, que faciune ut hac parte non paulo commodior videatur fuise Judzorum quam nostra conditio. Sa. Erras tota via, anio: Christi jugum non astimatur ad istam regulam mam imaginaris. Pluribus adstringitur Christianus, & dstringitur difficiliora, denique ad pœnam graviorem: ed his adjuncta copiosior vis fidei & charitatis facit ea uavia quæ natura sunt gravissima. La. Atqui dum olim Spiitus specie linguarum ignearum è cœlo delapsus copiossimo dono fidei & charitatis locupletârit credentium estora, cur detractum est Legis onus, velut imbecillibus ac ub iniqua sarcina periclitantibus? Cur Petrus jam afflas Spiritu vocat onus intolerabile? Sa. Detractum est ex arte, nè Judaismus, ut cœperat, obrueret Evangelii gloriam,

,

•

1.

.

1-

1.

X

.

n

is

·[-

1.

Ir-

e?

fci

011-

gis

10-

le-

ura

ha-

L4.

unt

S4.

He-

dum

um-

am, & nè Legis odio gentes alienarentur à Christo, inter quas erant infirmi plurimi, quibus instabat duplex pericu. lum; alterum nè crederent fine legis observatione neminem posse salutem consequi; alterum, ne potits haberent in paganismo manere quam Mosaica Legis jugum accipere. Ho. rum imbecilles animos oportebat velut escà quadam liber. tatis allicere. Rursus, quò mederentur illis qui negabant ex Evangelii professione salutis esse spem citra legis obser-·vationem, circumcifionem, fabbatismos, delectus ciborum aliaque id genus, aut prorfus sustulerunt, aut in aliud vene runt. Porrò, quod Perrus negar se Legis onus portare potuisse, non est referendum ad eam personam quam tum gerebat, cum illi jam nihil effer intolerabile : fed ad craffos & infirmos Judzos; qui non fine tadio arrodebant hordei m nicam, (a) nondum gustara spirirus medulla. La. Satis u quidem crasse differis. Atqui mihi videtur & hodie m minus esse causarum cur observationes ista carnales hactens nibus horde tolli debeant, ut arbitrariæ fint, non obligatoriæ. Sa. Qi sic? La. Nuper in linteo quodam amplissimo vidi totu orbem depictum. Illic didici quantula effet mundi porm Christi Religionem pure sinceréque profitens: nimiru Europæ particula vergens ad occidentem, rurfus alten vergens ad Septentrionem, tertia tendens, sed procul, ad no ridiem, ad orientem vergentis quarta postrema videban Polonia. Reliquus orbis aut barbaros habet non ita mi tum à brutis animantibus differentes, aut schismaticos, au hæreticos, aut utrumque. La. At non vidisti totum ille littus Austrinum, & sparfas infulas Christianis infignib noraras. La. Vidi, didicique illinc avectas prædas, Chrift anismum inductum non audivi Cum igitur tam ampla messis, videtur hoc esse consultissimum ad religionem Cin stianam propagandam, quemadmodum Apostoli sufte runt onus Legis Mosaica, nè gentes resilirent, ità nunca illiciendos etiam imbecilles, tolli quarundam rerum ob gationes, fine quibus initio servarus est orbis, & nunc sem ri posser, modò adsit sides & charitas Evangelica, Rursus dio videoque plurimos esse qui in locis, vestibus, cibis, in niis, gesticulationibus, cantibus, summam pietatis constin unt; & ex his proximum indicant, contra præceptum vangelicum. Unde fit ut cum omnia referantur ad fidem charitatem harum rerum superstitione extinguatur utra que. Procul enim abest à fide Evangelica, qui fidit huj modi factis; & procul abest à charitate Christiana qui

Ē

DE

ce

Ni

ge ma

CX

coa

ilei

La.

pot

cri

fle

Car

per

idd

etas Nihi

publ

mb

Lupt

pom

a Alludit ad allegoriam parabolæ de quinque paaceis.

ter

CV-

em

04-

10-

er.

ant

er-

ım,

rte-

po-

ge-

8 E

tu

non

:Nis

日の日

rtto

ונות

tera

是 是 是 是 是

jen fin

mE

m

rus uja

porum aut cibum, quo recte quis uti potest, exasperat fratrem pro cujus libertate mortuus est Christus, Quam amarulentas contentiones videmus inter Christianos? quam inimicas calumnias ex veste aliter cincta tinctave, ex cibo ouem porrigunt aquæ, & quem porrigunt pascua? Hoc malum fi ad paucos ferpfiffet, concemni poterat. Nunc videmus universum orbem ob hæc dissidiis exitialibus concuti. Hæc & hujufmodi fi tollerentur, & nos majori concordia viveremus, neglectis ceremoniis, ad ea tantum contendentes que docuit Christus, & relique nationes citius amplecterentur religionem cum libertate conjunctam. Sa. Extra Ecclesia domum non est salus. La. Fateor. Sa. Extra Ecclesiam est quisquis non agnoscit Pontificem Romanum. La. Non reclamo. Sa. Sed hunc non agnoscit qui illius praferipta negligit. La. Atque ideo spero futurum, ut hie Pontifex, nomine Clemens, animo pietarcque clementiffimus, quò magis omnes nationes ad Ecclesiæ sodalitatem alliciat, omnia miriget quæ hactenus visa sunt aliquot populos à Romanæ Sedis fædere alienare, potiúsque habeat Evangelii lucrum, quam fuum in omnibus jus persegui. Audio quotidie vereres querimonias de annatis, de condonationibus, de dispensationibus, déque reliquis exactionibus, & de gravatis Ecclesiis: Sed arbitror hune ità moderaturum omnia, ut posthac impudens sit qui pergat queri. Sa. Urinam idem fa. cerent omnes monarchæ. Nihil addubito quin res Chrisiana nunc in arctum coacta felicissime sit proferenda, si gentes barbaræ senserint se vocari, non ad servitutem humanam, sed ad libertatem Evangelicam; nec ad rapinam experi, sed ad felicitatis & sanctimoniæ consortium. Ubi coaluerint, & in nobis mores verè Christianos competerint, ltro plus offerunt quam ab eis ulla vis queat extorquere. La. Id brevi futurum auguror, fi pestilens (a) Ate, que duos a Dea Hopotentissimos orbis Monarchas funesto bello commist, ab-merica, que erit (b) ès noegras. Sa. Atque ego demiror jamdudum non diffidia serit este factum, cum Francisco nihil fingi possit humanius, & & homines Carolo Casari arbitror à præceptoribus instillatum, ut quò Litæ tardæ per fortunam plus accesserit imperii finibus, hoc ipse plus Ate velox. addat clementiæ benignitatique. Ad hæc habere folet & malam rem. etas ea peculiarem facilitatis ac mansuetudinis dotem. La. Nihil est quod in utroq; desideres. Sa. Quid igitur remoratur publicum orbis vocum? La. Adhuc jureconsulti de finibus imbigunt; & seis comcediarum tumuleus semper definere in cuptias; itidem principes suas finiunt traggedias. Sed in co-

mœdiis subitò coeunt nuptiæ; hinc inter magnos magnis moliminibus res agitur. Et præstat aliquando serius obduci citatricem, quam mox iterum ulcus erumpere. Sa. An credis istas nuprias este firma concordiæ vincula? La. Vellem quidem, fed ex his video ferè nasci maximam bellorum par. tem; & fi quod bellum ortum fuerit, affinis adest affini latius fe spargit incendium & difficilius componitur. Sa. Fateor, & agnosco veriffimum esse quod dicis. La. Sed zquim. ne tibi videtur, ut ob Jureconsultorum rixas & contractuum moras totus orbis tantum perpetiatur mali? Nunc enim nihil ufquam tutum est, & pessimus licet plurimum, dum neque bellum eft, neque pax. Sa. De principum confilis non est meum dicere. Verum fi quis me faciat Cafaren. scio quid fim facturus. La. Eja, facimus re Cæfarem, fimilque Romanum Pontificem, fi libet. Quid facias? Sa. Facm poritis Cafarem & regem Gallia. La. Age, esto urrumque Sai Protinus concepto pacis voto edicerem per univelsam ditionem meam inducias, dimissis copiis, denunciam pœnam capitis, fi quis vel gallinam alrefius attigerit. là pacatis rebus meo commodo, vel, ut meliùs dicam, publico, tranfigerem de dicionis finibus, aut de conjugil condition bus. La. Habesne firmiora fœderis vincula quam matrimo nium? Sa. Arbitror. La. Imparti. La. Si Cafar effem, fe absque mora transegissem cum rege Gallorum. " Frater, ma " lus quispiam genius bellum hoc inter nos excitavit : nequ " tamen inter nos certamen fuit de capite, sed de dition.

Ad pacem hortatio,

Tu, quod in te fuit, fortem ac strenuum bellatorem proflicisti, fortuna mihi favet, téque ex rege secit captivum
Quod accidit tibi mihi potuit accidere, & tua calamite
omnes nos admonet humanæ conditionis. Experti sums
quam hoc certaminis genus utrique sit incommodum
Age diverso genere inter nos conslictemur. Dono tibi n
tam, dono libertatem, pro hoste recipio te in amicum
Sir omnium præteritorum malorum oblivio, redi ad tua
gratis ac liber, habe tibi tua, esto bonus vicinus, & poshac geratur unum hoc certamen inter nos, uter alterum
side, officiis, ac benevolentia vincat, neque certemus uti

C

œ

er

on ub

ue

ci,

un

lic

olo

" altero latius regnet, sed uter fanctius administret sua ditionem. In Priori conslictu fortunati laudem tuli; is qui vicerit longe splendidius auferet decus. Mihi que

dem hæc clementiæ fama plus adferet veræ laudis qua fi universam Galliam meæ ditioni adjunxissem. Et th

gratitudinis opinio plus decoris conciliabit quam fi

uci

dis

ni-

ar.

ni,

1

m-

ctu-

6.

um, ilis

em,

nul-

me

que.

vet-

ians

là lico,

oniimo-

, fic

ma

eque

iont

prz-

vun. mit

ums

dun bi vi

CUM

tud

pof-

cerui

s utt fuan

, hi

qual

t til

fi m

ee (0)

" tota Italia depulifies. Noli invidere mihi laudem quam " affecto; ego vicissim tuæ sic savebo, ut huic amico li-" benter fis debiturus. La. Profecto fic possit adstringi Gallia : imò totus orbis. Et enim fic contitionibus iniquis ulcus hoc obducatur verius quam fanetur, vereor ne mox per occasionem ruptà cicatrice pus vetus erumpat majore cum malo. Sa. Quam magnificam quamque plaufibilem gloriam hac humanitas per universum orbem pararet Carolo? Qua natio se non lubens tam humano tamque elementi principi submitteret? La. Egisti Casarem sat feliciter; nunc age Pontificem. Sa. Perlongum fit fingula perlequi; dicam compendio. Sic agerem ut universus orbis intelligeret esse principem Ecclesiæ, qui nihil aliud sirirer quam Christi gloriam & falutem omnium mortalium. Ea res verè mederetur invidiæ Pontificii nominis, & solidam ac perennem a Id eft. 2 pararet gloriam. Sed interim (a) ab afino, quod aiunt, de- propofito lapli, multum aberravimus ab instituto, La. Ego te mox digressus. reducam in viam. Ais igitur obligare Pontificum leges om- Vide Chilines qui funt in Ecclesia? Sa. Aio, La. Ad pœnam gehennæ? ad. Sa. Aiunt. La. Etiam Episcoporum? Sa. Sic arbitror, in sua cujusque dirione. La. Etiam Abbatum? Sa. Hæreo; nam hi certis conditionibus accipiunt administrationem, nec posunt suos gravare constitutionibus nisi ex authoritate totius Ordinis. La. Quid si Episcopus insdem conditionibus accipiat suam functionem? Sa. Addubito, La. Quod Episcopus constituit Pontifex potest rescindere? Sa. Opinor. La. Quod Pontifex decrevit nemo potest abrogare? Sa. Nemo. La. Unle igitur audimus rescissas Pontificum sententias, hoc titulo, mod parum recte fuerint edocti; & priorum constitutiones posterioribus (b) antiquatas, quod à pietate deviarent ? b id est, ab-Sa. Ista surreptitia sunt ac temporaria. Nam & in Ponti- rogatas. cem, ut hominem, cadit ignorantia personæ factive. Cæerum quod ex Authoritate Confilii universalis proficiscitur, celeste oraculum est, & pondus habet par Evangeliis, auc erte proximum. La. Licétne de Evangeliis dubitare? Sa. ona verba; ne de conciliis quidem rite in spiritu sancto ongregatis, peractis, editis, & receptis. La. Quid fi quis ubitet an hæc competant in confilium quod objicitur, uemadmodum audio Basilicense consilium à nonnullis reci, nec omnibus probari Constantiensi? loquor de his qui une habentur orthodoxi; nè quid dicam de proximo conlio Lateranenfi. Sa. Dubitent qui velint suo periculo, ego plo dubitare. La. Petrus igitur habuit authoritatem conden-

di novas leges ? Sa. Habuit. La. Habuit & Paulus cum ca. teris Apostolis? Sa. Habuerunt in suis quisque Ecclesis, à Petro seu Christo commissis. La. Et Petri successoribus par est potestas cum ipso Petro? Sa. Quidni? La. Tantundem igitur honoris debetur rescripto Romani Pontificis quantum Epistolis Petri, & tantundem constitutionibus Episcopo. rum quantum Epistolis Pauli? Sa. Equidem arbitror etiam amplius deberi fi præcipiant & legem ferant cum authoritate. La. Sed faine est dubitare, an Petrus & Paulus feripservnt afflatu Divini Spiritus ? Sa. Imo bæreticus fit qui dubitet. La. Idem censes de rescriptis & constitutionibus Pontificum & Episcoporum? Sa. De Pontifice censeo, de Episcopis ambigo; nisi quod pium est, de nullo perperam suspicari, ni res ipsa palàm clamitet. La, Cur Spiritus citiùs patitur errare Episcopum quam Pontificem ? Sa, Qui gravius est à capite periculum. La. Si tantum valent Prz. fulum constitutiones, quid sibi vult quod Dominus in Derteronomio ram rigide comminatur, ne quis quid addat au adimat Legi ? Sa. Non addit Legi qui latins explicat quol latebat, qui ea fuggerit que spectant ad Legis observationem; néque detrahit qui pro viribus audientium Legen dispensar, alia promens, alia celans, pro ratione tempors La. Num obligabant Pharifæorum ac Scribarum constitution nes? Sa. Non arbitror. La. Cur ità? Sa. Quia docendi habebant authoritatem, non condendi leges. La. Utra potestas videtur amplior, condendi leges humanas, an interpretandi divinas? Sa. Condendi humanas. La. Mihi feck videtur. Etenim cui jus est interpretandi, hujus sententi pondus haber legis divinæ. Sa. Non fatis affequor quod di cis. La Dicam explanatius. Lex divina jubet subvenire pi renti: Pharifæus interpretatur hoc effe datum patri quol missum est in corbonam eò quòd Deus sit parer omnium Nonne huic interpretationi cedit lex divina? Sa. Ista qui dem falsa interpretatio est. La. Sed posteaguam illis seme tradita est interpretandi authoritas, unde milii constabit co jus fit vera interpretatio, maxime fi ipfi inter se diffent ant ? Sa. Si minus latisfacit tibi fensus communis, sequett Præsulum authoritatem; id tutissimum est. La. Ergo Phanfaorum & Scribarum authoritas devoluta est ad Theologo & concionatores? Sa. Est. La. Sed nullos audio frequentius inculcantes, Audite, ego dico vobis, quam eos qui nul quam versari funt in palæstris Theologicis. Sa. Audies on nes candide, sed cum judicio, modò nè simpliciter infan-

r

n

U

C

n

c

I

h

PS

9 Pfi

P and

0

d

fi

a

n

S

CZ.

s, à

par

iem

an-

po-

lam

ho-

cri-

qui

de

ram

ci-

uia)

12.

ev-

aut

bou

110-

gem

Drs.

t10-

ndi

po-

ter-

CH

ntia

di-

panod

um.

qui-

me

CIL

ng-

ert

ari.

len-

ul-

ont

IDI-

201

ant. Tum enim oportet populum cum sibilo surgere, quò fuam agnoscant dementiam. Cæterum quibus contigit tituhis Boctoris, his oporter fidere. La. Verum in his quoque comperio nonnullos multo rudiores ac stultiores illis qui prorsus sunt illiterati; & inter doctissimos miram video controversiam. Sa. Elige quæ sunt optima, inexplicata aliis relinquito, ea semper amplectens quæ procerum & multirudinis consensus approbavit. La. Scio isthuc esse turius. Sunt igitur & constitutiones iniqua, quemadmodum sunt interpretationes falfæ? Sa. An fint alii viderint; arbitror esse posse. La. Annas & Caiphas habebant potestatem condendi leges? Sa. Habebant. La. Num horum quavis de re constitutiones obligabant ad pænam gehennæ? Sa. Nescio. La. Puta Annam constituisse, ne quis reversus à foro sumeret cibum nifi loto corpore : qui illorus caperet cibum, num crimen gehenna dignum admitteret? Sa. Non arbitror, nisi contemptus publicæ porestatis crimen exacerbaret. La. An omnia præcepta Dei obligant ad pænam gehennx? Sa. Non opinor. Nam Deus prohibuit omne peccatum, quamlibet veniale, si Theologis habenda sides. La. Fortaffis & veniale pertraheret in gehennam, nisi Deus sua misericordia sublevaret imbecillitatem nostram. Sa. Non est absurdum dictu, sed affirmare non ausim. La. Cum Israelitæ exularent in Babylone, præter alia plurima quæ Lex præscripsie, in multis suit omissa circumcisso. An omnes hi perierunt? sa. Deus novir. La. Si Judzus clam, fame periclitans, vesceretur carne suilla, committeretne crimen? Sa.Mea quidem sententia necessitas excusaret factum, quandoquidem ore Domini defensus est David, quòd contra Legis præceptum comederet panes sacros, quos appellant Propofuionis: nec solum comedir ipse, sed & suge comires profanos iisdem pavit. La. Si quem ea necessitas constringeret, ut aut pereundum sit same, aut surtum committendum, utrum eligerer, mortem, an furtum? Sa. Forfitan in eo casu furtum non esser furtum. La. Hem, quid audio? ovum non est ovum? Sa. Præsertim si caperet animo reddendi, placandique dominum cum primum liceret. La. Quid fi pereundum effet homini nisi falsum testimonium terat adversus proximum? utrum eligendum? Sa. Mors. La. Quid fi commisso adulterio possit servare vitam? Sa. Potior erit mors. La. Quid fi fimplici stupro possis estugere mortem Sa. Moriendum potius ut aiunt. La. Cur hic ovum non definit effe ovum, præsertim si nulla fiat vis aut inju-

e

54

va

e

00

u

ria? Sa. Fit injuria corpori puellæ. La. Quid fi perjurio? Sa. Moriendum. La. Quid fi fimplici nullique noxio men. dacio? Sa. Docent præoptandam mortem. At ego credide. rim gravi necessitate, aut ingenti proposità utilitate, mendacium hujusmodi aut nullum effe crimen, aut levissimum. nifi quod apertà fenestrà periculum est nè discamus & perniciofis mendaciis affuefcere. Finge incidiffe casum, w innoxio mendacio possit servare & corpora & animas totius patriæ suæ, utrum eligeret vir pius, fugiet mendacium? La. Quid alii fint facturi, nescio; ego vel quindecim Homerica mendacia non vererer dicere, móxque labeculam illam abstergerem aquâ sacrâ. Sa. Idem ego facerem. La. Igitur non quicquid Deus præcipit aut interdicit obligat ad pcnam gehennæ. Sa. Non videtur. La. Modus igitur obligationis non est ab Authore legis tantum, sed ex materia. Quz. dam enim cedunt necessitati, quædam non cedunt. Sa. Sic viderur. La. Quid si sacerdos pericliterur de vita, servandus fi ducat uxorem? utrum eliget? Sa. Mortem. La: Cum divina lex cedar necessitati, cur hæc lex humana * Terminum agit, nulli dignans concedere? Sa. Non lex obstat, sed vorum. La. Quid fi quis vovisser visere Hierosolymam, nec id posfet nisi certo vitæ dispendio? non ibit, an morietur? \$4 Morietur, ni voti relaxionem impetrârit à Pontifice Romano. La. Cur alterum votum relaxatum, alterum minimé! Sa. Quia alterum folemne, alterum privatum. La. Quid el folemne? Sa. Quod folet fieri. La. An non igitur folemne & alterum, quod quotidie fit? Sa. Fit, sed privatim. La. Proinde Monachus fi privacim apud Abbatem profiteretur, non effet votum solemne? Sa. Nugaris. Ideò faciliùs relaxant votum privatum, quia minore offendiculo folvitur, & is qui facit hoc animo facit, ut fi commodum fit muret fententiam. La. Hoc igitur animo vovent qui privatim profitentur perpetuam castimoniam? Sa. Deberent. La. Perperuam igitur, & non perpetuam? Quid fi Carthusianum monachum hic constringat casus, ut aut vescendum sit carnibus, aut moriendum? utrum eligeret? Sa. Docent medici nullas esse carnes tam essicaces, quin idem essicar aurum potabile, & gemmæ. La. Utrum igitur conducibilius, gemmis & auro succurrere periclitanti, an earum rerum preno multos de vita periclitante servare, & agroto dare pullum gallinaceum? Sa. Hareo. La. Atqui piscium aut carnium esus non est corum numero que vocant substantialia. Sa. Carthusianos suo judici relinquamus. La. Dicamus in ge-

† Fabula de Termino Deo, qui nec Jovi voluit concedere, notiffima. q

n

1

M

.

3

C

15

.

m

n.

f.

0-

(1)

fle

&

0-

no

m

15

11-

0

er.

m

11.

di-

m

m-

tio

um

um

lia.

ge-

nere. Diligenter, frequenter, multisque verbis inculcatur in lege Mosis Sabbatismus. Sa. Verum. La. Utrum igitur succurram urbi periclitanti violato Sabbato, an non ? Sa. At inerim me vis esse Judæum? La. Volo, & quidem recutitum. 54. Istum nodum secuit ipse Dominus. Sabbatum enim honinis causa est institutum, non contra. La. Ista Lex igitur alebit in omnibus humanis constitutionibus? Sa. Valebit. nifi quid obstet. La. Quid si conditor legis non hoc animo ferat legem ut quemquam obliget ad poenam gehennæ, imò ne ad reatum quidem ullum, sed constitutionem nihilo plus elit habere ponderis, quam exhortationem? Sa. O bone. on est in manu conditoris quantum obliget lex. Usus est ua potestate ferendo legem; cæterum ad quid obliger, aut on obliget, id Deo in manu eft. La. Cur igitur audimus motidie parochos nostros è suggesto clamantes, Cras jejuandum sub poena damnationis æternæ, si nobis non contat quomodo lex obliget humana? Sa. Id faciunt quo ma. is terreant contumaces, nam ad hos arbitror ea verba perinere. La. Sed interim an contumaces talibus dictis teritent nescio; certe infirmos vel in scrupulum vel in pericum conjiciunt. Sa. Difficile est utrisque consulere. La. Eadem utem est vis consuerudinis & legis? Sa. Aliquando major st consuetudinis. La. Proinde, tametsi non adest animus onsuerudinem inducentibus injiciendi laqueum cuiquam. amen obligat volences nolentes? Sa. Arbitror. La. Onus nponere porest, tollere non potest? sa. Admodum. La. Jam aque vides, opinor, quantum fit periculi novas leges ab ominibus ferri, fi nulla necessitas urgeat, aut nulla maga inviter utilitas. Sa. Fateor. La. Dominus cum ait, olite omnino jurare, num quemvis jurantem obnoxium facis ehennæ? Sa. Non arbitror. Confilium est enim, non præeptum. La. At istud unde mihi liquet, cum vix aliud acpratius aut severius interdixerit quam ne juremus? Sa. isces à Doctoribus. La. Et Paulus cum dat confilium, non oligat ad gehennam? sa. Nequaquam, La. Cur ità? Sa. uia non vult injicere laqueum infirmis. La. Est igitur in anu condentis legem, obstringere ad gehennam aut non ostringere. Et sanctum est cavere, ne quibusliber constitionibus illaqueamus imbecilles. Sa. Est. La. Et si Paulus c cautionem adhibuit, multo magis Sacerdoribus adhiben. , de quibus incertum quo spiritu agantur. sa. Fateor. . Atqui paulò ante negabas esse in manu conditoris uatenus obstringeret lex. sa. Jam confilium est, non

Præcepta &

lex. La. Nihil est facilius quam commurare vocabulum. Noli furari, praceprum est? Sa. Est. La. Noli omnino res. stere mala? Sa. Confilium est? La. At hoc posterius magis habet speciem præcepti quam illud prius. Saltem hoc eft episcopis in manu, utrum velint esse præceptum quod insi. tuunt, an confilium? Sa. Eft. La. At istud paulo ante fortiter negabas. Etenim qui non vult fuam constitutionem quemquam ad ullum crimen adstringere, nimirum vult eam effe confilium, non præceptum. Sa. Verum: Sed non expedir hoc scire vulgus, nè provinus clamitent esse consilium, quod fervare non liber. La. At quid interim facies tot infirmis confeientiis tam misere confusis tuo silentio? Verum age, die mihi, nullissne notis docti deprehendere polfunt, utrum confilii vim habeat constitutio, an præcepti? Sa. Possunt, sieut audivi. La. Non licet scire mysterium? Sa. Licet, nisi velis effutire. La. Ah, (a) pisci dixeris, Sa. Com nihil audis nifi, birtamur, ordinamus, mandamus, confilium est: cum audis jubemus, districte pracipimus, prafertim fi accedant minæ excommunicationis, præceptum eft. La. Quid fi debeam pistori meo, cúmque solvendo non fim, fugere malim quam conjici in carcerem; num pecco criminaliter? Sa. Non arbitror, nisi desit solvendi voluntas. La. Cur igitur excommunicor? Sa. Istud fulmen territat improbos, non adurit innocentes. Scis enim & apud priscos Romanos fuisse leges diras ac minaces, sed in hoc ipsum tantummodo latas; qualis illa fertur è duodecim tabulis, (b) de diffecando corpore debitoris, cujus ideo nullum extar exemplum, quod non in ulum, fed ad terrorem, effet prodita. Jam ut fulmen non agit in ceram aut linum, fed in æs: ità tales excommunicationes non agunt in mileros, fed in contumaces. Et tamen, ut ingenue dicam, in hujusmodi frivolis adhibere fulmen à Christo traditum, propemodum effe videtur, quod veteres dicebant, in lente unguentum. La. Num idem jus patrifamilias in sua domo quod episcopo in sua diœcesi? Sa. Arbitror, pro proportione, La. Et hujus præscripta similiter obligant? Sa. Quidni? La. Edico nè quis vescatur cepis; quomodo pericliratur apud Deum qui non paruerit? Sa. Iple viderit. La. Posthac non dicam meis, præcipio, sed admoneo. Sa. Sapies. La. Verum perspicio vicinum meum proximum este periculo & arreprum clam admoneo ut fese subducat ab ebriosorum & aleatorum' commercio; ille, monitorem aspennatus, per-

ditins incipit vivere quam antea; num hic illum obstringit

admo.

6 Vide Aulum Gellium de pœna talionis,

a Pisces mu-

tos effe declarat Prov. ì

.

n

n

.

1.

.

6

s,

9.

m

n

0

IS.

at

05

m

m et

ed

05,

ıſ.

)e.

en-

od

ne.

11?

tur

oft-

ies.

ulo

uni

er.

git

mo-

dmonitio? Sa. Videtur. La. Igitur neque consulendo, neque exhortando fugimus laqueum. Sa. Imò non adfert laneum admonitio, sed admonitionis argumentum. Etenim frater admonitus ut crepidis uteretur, negligeret, nullo rimine teneretur. La. Non hic percontabor quantum obigent præscripta medicorum. Votum obstringit ad pænam gehennæ? Sa. Maximé. La. Omne? Sa. Omniffimum, moto fit licitum, legitimum, ac liberum. La. Quid appellas liperum? Sa. Quod nulla extorfit necessitas. La. Quid est nereffitas? Sa. Est metus cadens in constantem virum. Ia. Eiam in Scoicum, quem, Si fradus illabatur orbis, impavidum ferient ruine ? Sa. Istum Stoicum mihi oftende & respondeo. La. Sed extra jocum, num famis autinfamiz metus cadit in constantem virum? Sa. Quidni? La. Si filia nondum mancipata clam nubat insciis parentibus, nec passuris si sciint, legitimum erit votum? Sa. Erit. La. An fit, nescio: certe fiqua funt hoc est unum ex illorum numero quæ licet vera fint, tamen ob scandalum imbecillium silenda sunt. Quid si virgo, quæ ex authoritate parentum contraxit marimonium cum sponso, clam & invitis parentibus voto femet addicat collegio sancta Clara? eritne licitum & legiimum. Sa. Si fuerit solenne. La. Num solenne est quod n agro fit, in obscuro monasteriolo? Sa. Sic habetur. La. Si adem domi, paucis testibus, voto profiteatur perpetuam corporis, integritatem, non erit legitimum? Sa. Non. La. Quamobrem? Sa. Quia sanctius votum obstat. La. Eadem puella si vendat agellum, valebit contractus? Sa. Non opinor. La. Et valebit, si seipsam dederit in potestatem alienam? Sa. Si se Deo dicaverit. La. Annon & votum privaum dicat hominem Deo? Et qui suscipit sanctum conjugii acramentum nonne se dicat Deo? Et quos Deus junxit, dicant se diabolo? de solis conjugibus dixit Dominus. Ques Deus junxit home ne separet. Ad hæc, cum adolescens ix dum pubescens, aut puella simplex minis parentum, zvitia tutorum, improbis instinctibus monachorum, blanlitiis & odiis protruditur in monasterium, num liberum est otum? Sa, Si fint * doli capaces. La. La ætas maxime • Ità loquumapax est doli, ut cui facillime possis imponere. Quid si tur surisconproponam in animo diebus Veneris abstinere à vino ? per-fulti: Alter nde obstringit propositum ut votum. Sa. Non arbitror. jocatur, quas La. Quid igitur interest inter certum propositum & votum doli capax acità cogitatione conceptum? Sa. Animus obligandi idoneus. La. Negabas ante, hic valere animum. Propono si queam, &

voveo five queam five non queam? Sa. Habes. La. Habes

Cepis eft provocant Venerem. Unde Ovidins falaces Vocat eru-C44.

nebulas in pariete depictas, hoc est, nihil. Est igitur & in propofito despicienda materia ratio? Sa. Opinor. La. Et ut illic à legis, ità hic à voti nomine cavendum? Sa. Reflé. La. Si Romanus Pontifex statueret ne quis jungat matri. monium intra septimum propinquitatis gradum, admitteret crimen qui duceret cognatum gradu fexto? Sa Opinor; certe periclitaretur. La. Quid si Episcopus suis edi. cerer, nè quis haberet rem cum uxore nisi die Luna, Jovis & Sabbati, committeret crimen qui clam aliis diebus uteretur uxore? Sa. Arbitror. La. Quid si ediceret ne quis ± bulbis vesceretur? Sa. Quid isthuc ad pietatem? La. Ouit bus & eruca dictum pura de erucis. Sa Harren La Quid harres unde dictum puta de erucis. Sa. Hæreo. La. Quid hæres, unde est humanis legibus obligandi vis? Sa. Ex dictis Pauli, Obe. dite prepositis vestris. La. Hic igitur obligat omnes Episcoporum ac Magistratuum constitutio? Sa. Modò sit aqua, justa & legitime lata. La. Sed istius rei quis erit Judex! Sa. Ipse qui condidit. Nam ejus est interpretari cujus est condere legem. La. Ergo citra delectum est obediendum quibuslibet constitutionibus? Sa. Opinor. La. Quid si przpositus stultus & impius ferat legem impiam & iniquam? ipfius judicio standum erit, & populus, cui nullum est judicandi jus, obtemperabit? Sa. Quorsum attinet ea somniare qua non fiunt? La: Qui subvenit parenti, non subventurus nifi lex cogeret, num implevit legem? sa. Non, arbitror. La. Qui fic? Sa. Primum, non farisfacit animo ejus qui condidit legem; deinde, voluntati impiæ addit hypocrifin. La. Qui jejunat, non jejunaturus nisi præciperet &clesia, num satisfacit legi? Sa. Mutas & authorem legis, & Materiam. La. Confer igitur Judæum si jejunantem diebus præscriptis, ut ni lex huc adigat, non sit jejunaturus cum Christiano servante jejunium ab hominibus indictum, handquaquam servaturo si legem tollas; aut si mavis, Judaum abstinentem à carne suilla, & Christianum abstinentem ! carnibus & lactariis die Veneris. Sa. Infirmitati nonnihi reluctanti lege puto paratam esse veniam; certo proposito legem aversanti & obmurmuranti non item. La. Arqui fiteris leges divinas non femper obligare ad pœnam gehenna Sa. Quidni farear? La. Nec audes fareri esse legem huminam quæ non obligat ad eandem pænam, fed hominem no linquis in ancipiti? Videris igitur aliquanto plus tribuet legibus hominum quam Dei. Mendacium & oberecturi fuapte 00101

i

n

t

8

S

f

pi

th

fte

Q

E

his

qu lic

per

no

ner

&

fue 12

ia

nv

efte

C'

n et.

é:

e.

1.

0-

15

is

m

le

6-

0-

2,

!!

1

ım

2.

n?

ni-

1-1

bi-

jus

00-

C-

&

bus

um

nd-

um

1

ihil

fito

fa-

182.

m1-

16

uere

ario

pte

fuspte natura funt mala & à Deo prohibita: & tamen fas teris effe aliquod mendacii & obtrectationis genus quod non obliget ad pænam gehennæ: nec audes eum qui quomodocunque vescitur carnibus in die Veneris liberari à pœna gehennæ. Sa. Non est meum quemquam absolvere aue damnare. La. Si divinæ leges & humanæ pariter obstringunt, quid igitur interest inter has & alias? Sa. Nim'rum quod qui violat legem humanam immediate peccat adverfus hominem, (fi mihi concedis Scholasticorum flosculis uti) mediate adversus Deum; qui violat legem divinam. contra. La. Quid refert utrum prids miscueris acetum an absynthium; cum mihi utrumque sit ebibendum? Aut quid refert utrum lapis à me vulnerato repercuffus feriat amicum, an ordine verso. Sa. Hoc didici. La. Et fi ex materia circumstantiisque sumitur obligandi modus in utrifque legibus, quid interest inter authoritatem Dei & hominum? Sas Impia percontatio! La. Attamen multi credunt plurimum interesse. Deus tulit Legem per Mosen, nec licet violare. idem fert leges per pontifices, aut certe Concilium Quid interest inter has & illas? Lex Moss per hominem, leges nostræ per homines. Et videntur minus ponderis habere quæ Deus tulit per unum Mosen, quam quæ spiritus Sanctus edit per frequens Episcoporum & eruditorum concilium. Sa. De spiritu Mosis dubitare non licet. La. Paulus in Episcoporum vicem venit. Quid igitur interest inter Pauli pracepta, & cujullibet Episcopi? Sa. Quia fine controverfia Paulus scripfit afflatus Spiritu. La Hæc scriptorum authoritas quousque se porrigit? Sa. Arbitror non ultra Apostolos nisi quòd conciliorum est inviolata authoritas. La. Quare de Pauli spiritu dubitare non licet? Sa. Quia obstat Ecclesia consensus. La. De Episcopis dubitare licet? Sa. De his nihil temere suspicandum, nisi res ipsa palam clamitat quæstum, aut impietatem. La Quid de conciliis? Sa. Non licet, si fuerint rite & per Spiritum Sanctum congregata peractaque. La. Est igitur aliquod Concilium in quod ista non comperant? Sa. Esse potest. Quod ni esser, Theologi nequaquam adderent hanc exceptionem. La. Videtur igitur & de conciliis dubitari posse. Sa. Non arbitror. Posteaquam lucrint Christianarum gentium judicio consensuque recepla comprobataque. La. Posteaquam excessimus (a) pomæ- a id eft is ra quibus Deus voluit circumscribi sacrosanctam illam & mites non nviolabilem Scripturæ authoritatem, videtur mihi & aliud icriptos. effe discrimen legum divinarum & humanarum, Sa. Quod ? La. Leges

La. Leges Divinæ funt immutabiles, nifi fi quæ funt eins generis, ut fignificandi coercendive gratia videantur ad tempus datæ: quas & Prophetæ defituras juxta carnalem sensum prædixerunt, & Apostoli jam omittendas docuerunt. Deinde inter leges humanas existunt nonnunquam iniquæ, stultæque & pestilentes, unde & abrogantur vel authoritate superiorum, vel consentiente neglectu populi. Tale nihil est in legibus divinis. Rursus humana Lex suapre spon. te ceffat, ubi ceffarit caufa, propter quam lara est. Veluti fi constitutio juberet singulos quotannis aliquid conferre in structuram templi, templo absoluto cessat rigor legis. Ad hæc, lex ab hominibus lata non est lex, nisi fuerit utentium consensu comprobata. Lex divina nec expendi debet, nec potest abrogari. Quanquam & Moses legem laturus suftragia populi col'egit, non quod hoc effet necesse, sed ut illos magis haberer obnoxios. Impudens enim est legen contemnere quam tuo suffragio comprobaris. Postremo, cum leges hominum, quæ fere corporalia præscribunt, pædagogi fint ad pietatem, cessare videntur ubi quis profecit ad spiritus robur, ut jam talibus cancellis non egeat, modo pro virili vitetur scandalum inficmorum non malitiose superflitiosorum. Velut fi pater præscribat filiæ impuberi ne bibat vinum quò tutior fit illius virginitas usque ad nuptias; cum adoleverit jamque viro tradita fuerit, non tenetur præcepto patris. Multæ leges habent se instar pharmacorum, ea verò mutantur & cedunt pro re nata, ipsis etiam medicis approbantibus, qui si semper iisdem uterentur remediis à veteribus proditis, plures occiderent quam fanarent. Sa. Multa tu quidem congeris, quorum nonnulla placent, aliqua displicent, quædam non intelligo. La. Si lex Episcopi quæstum evidenter oleat, hoc est, staruat ut singuli parochi bis in anno emant aureo ducaro jus absolvendià casibus quos vocant Episcopales, quò plus extorqueat à suis, obtemperandum censes? Sa. Censeo; sed interim claman. dum adversus legem iniquam, exclusa semper sedicione. Sed unde hic mihi percontator, Lanio? Trastant fabrilia fabril La. Hujusmodi quæstionibus sæpe torquemur in convivis, interdum diatriba fervescit ad pugnam & sanguinem. Sa Pugnent qui volent; ego censeo leges majorum esse reverenter suscipiendas, & observandas religiose, velut à Do profectas; nec esse tutum, nec esse pium, de potestate pub lica finistram concipere aut serere suspicionem. Et si quid est tyrannidis, quod tamen non cogat ad impietatem, satis

d

lı

a

eft ferre quam fediciose reluctarian La. Ista quidem rarione faceor bene consultum rebus corum qui dignitate pollent. & recum fentio, nec illis invideo. Caterum lubens audiam rationem qua consulator & populi vel libertati, vel commodis. Sa. Deus non destituet populum suum. La. Verum. ubi interim illa libertas spiritus quam Apostoli promittunt ex Evangelio, quam Paulus toties inculcat, clamans, Regnum Dei non eft efca & potus; & quod filii non fimus fub pedagogo; nec amplius serviamus elementis bujus mundi, 24 liaque innumera; fi tanto pluribus constitutionibus onerantur Christiani quam Judai, & si arctius obligant ho. minum leges quam pleraque à Deo tradita præcepta? Sa. Dicam, Lanio. Non in hoc est Christianorum libertas ut liceat illis facere que velint, liberis à constitutionibus humatis; fed quod ex fervore spiritus & omnia prompti. lubentes & alacres ea faciant que præscribuntur, nimirum filii potius quam fervi. La. Expedite; sed erant & sub lege Mosaica filit, & sunt sub Evangelio servi, atque adeò vereor: ne maxima pars hominum, fi quidem servi sunt qui lege coacti suum officium faciunt. Quid igitur discriminis inter novam & veterem? Sa. Meo judicio multum interest. Quod vetus fub involucris docuit, nova fub oculos pofuit, quod illa sub anigmatibus pradixit, hac dilucidius oftendit: quod illa subobscurè promisit hæc exhibuit maxima quidem ex parte. Illa tradita erat uni genti, hæc ex æquo docet omnes falutem illa paucis Prophetis & eximiis viris impartiit infignem illam & spiritualem gratiam; hæc omne donorum genus largiter effudit in omnium ætatum, sexuum & nationum homines, linguas, fanationes, prophetias, miracula. La. Ubi nunc igitur ista? Sa. Cessarunt non interierunt : vel quia non est opus, jam evulgatà Christi doctrina, vel quia plerique titulo tantum Christiani, side, quæ est miraculorum architectrix, caremus. La. Si propter incredulos ac diffidentes opus est miraculis, talium nunc plena sunt omnia. Sa. Est incredulitas simpliciter errans, qualis erat Judzorum obmurmurantium: Petro, quod Cornelii familiam recepisser ad Evangelii gratiam, qualis erat gentium quæ religionem quam à majoribus acceperant putabant effe salutiferam, & Apostolorum doctrinam esse superstitionem peregrinam: hi conspectis miraculis conversi sunt. Nunc qui diffidunt Evangelio, tantà luce per universum orbem cornicante, non fimpliciter errant, sed exceecati malis affedibus nolunt intelligere, ut bene agant hos nulla miracula

.

d

0

iè

p.

e.

m

e-

12.

12.

ex

M.

ià

115,

an.

Sed

bri.

is,

Sa

YC.

Deo

oub.

juid

tiùs

cfl

reducerent ad mentem meliorem. Et fanandi tempus none eft, puniendi post futurum est. La. Quanquam multa dixisti fatis probabiliter, tamen mihi propositum est non fidere falfamentario, sed adibo Theologum quendam eximiè doctum; quicquid is de fingulis pronunciaverit cœlestis oraculi vice fuerit. Sa. Quis iste? Pharetrius? La. Ille fimpliciter delirat & ante annos, dignus qui concionetur deliris aniculis. Sa. Bliteus? La. An ego ram loquaci sophista credam? Sa. Amphicholus? La. Nunquam ei credam in folvendis quaftionibus, cui meo malo credidi carnes meas. An ille bona fide solver problemata, qui pessima fide nondum solvit pecuniam? Sa. Lemantius? La. Non utor coecis ad indicandum viam. Sa. Quis igitur ? La. Si fcire vis Cepha. lus est, vir trium linguarum & omnis politioris literatura perpulchre gnarus, tum in facris voluminibus & vetufis Theologis diu studioséque versatus. Sa. Dabo rectius consilium. Eas ad inferos, illic invenies Rabbinum Druinum, qui Tenedia bipenni diffecabit omnes tuas quæftiunculas, La, Tu prai, quò mihi viam appares. Sa. Sed extra jocum; Estne verum quod narras, datam potestatem vescendi carnibus? La. Ludebam te, ut urerem, Etsi Romanus Pontisex id villet maxime, ordo salsamentariorum moveret seditionem. Deinde mundus est plenus Pharifaicis hominibus, qui non alia re fibi possunt vendicare sanctimoniam, nisi talibus observatiunculis: hi nec paterentur sibi detrahi jam partam gloriam, nec finerent minoribus plus effe liberatis quam ipsis fuit. Ne in lanionum quidem rem esset, permitti liberum quarumlibet rerum esum: tum enim varis effet eventus nostræ negotiationis; nunc certius est lucrum & (a) minus alex, minusq; laborum. Sa. Verissima pradicas; nus periculi. Ted eadem incommoditas ad nos rediret. La. Gaudeo tanden inventum aliquid in quo salsamentario cum lanione conveniat. Jam ut incipiam & ipfe ferio loqui quemadmodum fortassis expediret populum Christianum paucioribus constirutiunculis obstringi, præsertim si quæ non multum at nihil conducunt ad pietatem, ne dicam officiunt; ita non liber ab ipfis stare qui omnes omnium hominum constitutiones rejiciunt, neg; flocci faciunt. Imò ob hoc ipsum multi faciunt, quia præceptum est ne faciant. Attamen demiran non posium in plerisque rebus prapostera mortalium judi cia. Sa. Idem nec ego fatis admirari poffum. La. Cœlum terræ miscemus si quid periculi suspicamur, nè quid decedi ponderis sacerdotum constitutionibus authoritatique, & dormicamus

b

V

F

no

an

Du

Ty

dn

ab

cui

cip

a ld eft, mi-

mitamus cum imminet evidens periculum ne tantum tribuamus hominum authoritati, ut authoritati divinæ minus tribuatur quam oportet. Sic à Scylla declinamus, ut non metuamus Carybdin, malum exitiabilius. Debetur Episcopis suus honos, quis negat? præsertim si agunt quod dicuntur. Sed impium eft, honores foli Deo debitos transferre in homines, & dum impense reveremur hominem, parum revereri Deum, Honorandus Deus in proximo, venerandus in proximo; sed interim adhibenda cautio, nè Deus per hanc occasionem suo fraudetur honore. Sa. Itidem videmus multos in tantum fidere corporalibus ceremoniis, ut his freti negligant ea quæ funt veræ pietatis, fuis meritis arrogances, quod est divinæ largitatis, & ibi confistentes unde gradus erat ad perfectiora, & ex his rebus proximum calumniantes que per se nec bone sunt nec mala. La. Quin in eadem re cum duo fint, quorum alterum altero præstantius, semper deterioris est nobis potior ratio. Corpus & que corporis sunt ubique pluris fiunt quam ea que sunt animi. Et hominem occidisse pro gravi crimine ducitur, ut est; at pestiferà doctrinà, viperiis instinctibus correpsisse mentem hominis, ludus est. Si sacerdos alat capillicium. aut vestem sumat hominis prophani, rapitur in carcerem, acriter punitur; fi bibat in lupanari, fi scortetur, fi ludat aleam, si vitiet alienas uxores, si nihil attingat sacræ lectionis tamen columna est Ecclesia. Non excuso mutatam vestem, fed accuso præposterum judicium. Sa. Imò si non persolvat pensum precum horariarum, paratum est anathema; fi fæneretur, si simoniam admittat, impune est. La. Si quis videat Carthufianum aliter vestitum, aut vescentem carnibus quam execratur! quam horret! quam timet ne terra dehiscens & spectatorem & spectatum absorbeat! Idem fi videat eum remulentum mendacibus verbis in famam aliorum debacchantem, manifestis dolis imponentem tenui vicino, nemo perinde abominatur. Sa. Veluci si quis videat Franciscanum enodi cingulo cinctum, aut Augustinensem non corio, sed lana, cinctum, aut discinctum Carmeliram, ant cinctum Rhodiensem, rursus si percalceatum Franciscanum, aut semicalceatum Cruciferum; nonne concitaret (a) a id et; Tyria, quod dici solet, maria ? La. Imo nuper apud nos ex summos tuduabus fœminis, quarum utramque dixisses prudentem, altera de proverabortiit, altera concidit syncope, quod conspicerent Canoni- bium, cum quendam sacris virginibus præsectum, in propinqua vicinia, sed tamen in publico, obambulare, qui vestem lineam

).

ui

li-

m

1-

1-

105

ım

15;

em

-00

mu

011-

aut

Bon

E10-

ulta

rari

udi-

ter-

edat

dormus

⑻

t Cum fazur. Qualitazis, cum defenditur ut Translationis, cum culpa facti gransfertur in alium,

non haberet tectam nigro pallio. At exdem crebrò vide. rant aves ciufmodi commeffantes, cantillantes, faltitantes, non addam cætera, nec ullam fenticbant naufeam. Sa. Sexui, fortaffis debetur venia. Opinor tibi notum Polythrescum, Is ægrotabat periculose: phthifis erat. Medici diu fuaferant ut vesceretur ovis & lactariis, sed frustra : eodem cohortabatur episcopus. Ille, cum effet vir non indoctus & Theo. logiæ baccalaureus, videbatur citius emoriturus quam uniufoue medici confilio morem gesturus. Ità visum est medicis & amicis ut falleretur; parata est forbirio ex ovis & lacte caprino, dictum est lac amygdalinum. He lubens comedit; & idem aliquor diebus faciens, coepit habere meliuseule, donec puella quædam fucum prodidit. Ibi cœpit quod comederat revomere. At idem superstitiosus in latte. nulla religione commorus est quò minus abjuraret pecuniam mihi debitam. Nam chirographum simpliciter exhibitum clam ungue sciderat. Delatum est justurandum; ego illi ceffi. Is vero tam non gravatim recepit, ut optare videretur quoridianas hujusmodi delariones. Quid hoc judicio perversius? Peccabat adversus mentem ecclesia, qui hic non obtemperârit sacerdoti & medicis : & in perjurio manifeffo firmam habebat conscientiam, tam infirmus in lache. La. Hic mihi fuccurrit fabula quam nuper Dominicanus quidam narravit in concione frequentissima, quò sermonis amaritudinem (nam in die Parasceues exponeba; mortem Domini) jucundiore narratione diluerer. Virginem facram oppresserat adolescens; uteri tumor arguit factum, convocatus est virginum chorus, præsedit Abbatissa; accusata eft. + Inficiali statui non erat locus; argumentum erar necessarium. Confugit ad Ratum qualitatis, nisi mavis translationis. Oppressa sum à valentiore. At saltem exclamaffes. Fecifiem, inquit, sed in dormitorio nesas est solvejure factum: re silentium. Sir hæc fabula; modo fateatur hoc stultion geri permulta. Nunc dicam quod his oculis vidi. Nomen hominis locique filebitur. Habebam affinem priorem, Abban proximum, ordinis Benedictini, fed ex corum numero qui non vescuntur carnibus, nisi extra locum quem appellant magnum refectorium. Habebatur doctus, & ipse volebat haberi, annos natus fere quinquaginta. Certare poculis & hilarescere vino, erat illi quotidianum. Duodecimo quoque die adibat thermas publicas; illic dabatur opera pur gandis renibus. Su. Erat unde id fieret? La. Poffidebat annuè sexcentos florenos. Sa. O paupertatem optabilem!

n

la

CE

fo

di

di

du

Vil

cu

din nav

qui led

La. Ex Vino & Venere incidit in phthisin. Desperantibus medicis, Abbas imperabat esum carnium, addens illud terribile verbum, sub pæna inobedientiæ. Ille vix adigi potuit ut moriens gustaret carnes, à quibus tot annis non abhorruerat. Sa. Prior tali Abbate dignus. Divino tamen quos dicas, nam eandem fabulam & ab iis audisse memini. La. Divina. Sa. Nonne abbas est prægrandi obesoque corpore, linguâ sublasa? Prior humiliore statura sed erecta; gracili vultu? La. Divinasti. Sa. Accipe par pari relatum. Audies quod nuper ipse vidi, cuique non interfui folum, verum etiam propemodum præfui, erant duæ monachæ quæ vifebant cognatos suos. Ubi venissent quò volebant, famulus per oblivionem reliquerat codicem precum juxta confuctudinem ordinis & loci in quo vivebant. Deum immortalem! quanta illic perturbatio! Non audebant coenare nifi dictis precibus vespertinis, nec sustinebant ex alio codice dicere quam ex suo. Interim tota domus conaturiebat. Quid multis? Canterio recurrit famulus; sub multam noctem adfert relictum codicem. Dicuntur preces, vixque ad decimam conavimus. La. Hactenus nihil audio quod fit magnopere reprehendendum. Sa. Nimirum dimidium duntaxat audifti fabula. Inter comandum coeperunt illa virgines hilarescere vino: tandem rifu foluto, jocis parum pudicis perftrepuit convivium; sed nemo licentius egit quam illa qua nifi dictis ex ordinis forma precibus cœnare noluerunt. A convivio lufus, chorex, cantilenx; reliqua non audeo commemorare: sed plane vereor ne quid ea nocte patratum sit parum virgineum, nisi me fallebant procemia, lascivi lusus, nutus & suavia. La. Istam perversitatem non tam imputo virginibus quam facerdotibus earum curam gerentibus. Sed age, fabulam fabula penfabo; quin potius audies oculatam historiam. Hisce diebus aliquot conjecti sunt in carcerem, quod aufi fint die Dominico, panem coquere cum torte deeffer. Equidem non damno factum, fed excutio judicium. Aliquanto post, die Dominico, qui vulgo palmarum dicitur, forte erat cur vicus propinquus mini effet adeundus. Ibi tum ad horam diei ferme quartam à prandio obvium habeo, ridiculumne dicam, an miserandum spectaculum? arbitror nulla Bacchanalia plus habuisse turpitudinis. Alii vacillabane huc illuc vino, non aliter quam navis destituta rectore jactatur ventis & fluctibus. Erant qui complexi brachium alterius sustinebane lapsantem, fed ipfi parum firmi; alii subinde cadebant, ægréque

n

.

.

.

r-

1

m

n,

u-

m

715

2

6.

ora

en

ati

jui

ant

oat

8

10.

urbat

m?

pud Virg. inducitur fenex Epicureus: eft & Deus comes Bacchi.

furgebant: nonnulli quernis frondibus erant coronati. S4. Mafis vice Magis conveniebar pampineis ; tum addendi (a) thyrfi. La. quas gefta-bant agentes Senior quidem (b) Silenum agens, farcinæ in morem subli-Bacchanalia, mis gestabatur humeris, eo gestu quo solent olim efferri ca. 6 Silenus a- davera, pedibus eo porrectis quo ibant, nifi quod pronus baju. labatur, nè vomicu præfocaretur supinus. Is misere convome. bat suras & calcaneos extremorum bajulorum. Nec inter ba. julos quisquam erat sobrius; plerig, ridebant, sed sie ut facile diceres mentem abeffe. Bacchi furor habebat omnes. Atq; hac pompà civitatem ingressi sunt, idq; clarà luce. Sa Unde col. legerant eam infaniam? La. In vico propinquo vinum paulo vilius venditur quam in urbe; eo se contulerant aliquot com. bibones, quò viliùs infanirent, fed largius. Non enim minus impensum est pecunia, sed plus contractum est dementia, Hi fi gustaffent ovum, velut admisso parricidio pertracti suissent in carcerem: cum præter omissam sacram concionem, præter neglectas preces vespertinas in die tam sacrato, tantum intemperantiæ publicitus effet admiffum, nemo puniit, nemo detestatus est. Sa. Atqui ne isthuc tantopere mireris, in mediis urbibus, in popinis templo proximis; diebus quamliber festis, potatur, cantatur, faltatur, pugnatur tanto strepin tantoque tumultu, ut nec facrum peragi, nec facra concio possit exaudiri. Iidem si eodem tempore consuissent calceum, aut si die Veneris gustässent suillam capitis accerserentur. Et tamen dies dominicus ob hoc potissimum est institutus, quo vacaret audire Doftrinam Evangelicam, & ideo vetitum confuere calceos, ut fit orium concinnandis animis. At non hæc mira judiciorum perverficas? La. Prodigiosa. Jamin ipfo jejunio præscripto cum duo fint, alterum abstinentia cibi, alterum delectus cibi, nemo nescit prius illud præceptidivini, aut certe juxta præceptum divinum esse; alterum verò non folum humanum, verum etiam propemodum pugnam cum Apostolica doctrina: utcunq; hoc excusamus, tamen his quoque præpostero judicio, cœnare vulgò impune est, gustis-Je cibum ab homine vetitum à Deo permissum, & item ab Apostolis, capitale est. Jejunium tametsi non constat esse cert præceptum ab Apostolis, camen illorum exemplis ac literi commendatum est: at interdictum ciborum esum, quos Dell creavit ad vescendum cum gratiarum actione, ut tueamur ! pud Judicem Paulum, quot (c) lemmatis est opus? Et tame toto passim orbe conatur affatim, nullus offendieur : fi valo tudinarius guster pullum gallinaceum, periclicatur Christian religio. In Anglia vulgus Quadragefimæ tempore justam of

1 C

n li

L

m

QL

th

Qu do

La log

Sur

ter dig

fact

em

nam

& CI

cano

e Id eft argumentis, fed proprie argumentum futile lemma dicitur.

ò

n.

19

n-

ce

ê-

ct

itu

ce-

tu-

VC-

At

111

CI.

di-

erò

hic

taf.

A.

erw

teris

Devi

nd a

vale

co-

DIM

1 11 1

. Stade!

nam apparet alternis diebus, nemo miratur : fi febri periclitans tenter attingere jus pulli plufquam facrilegium admiffum videtur. Apud eosdem in Quadragesima, quo jejunio ut nihil antiquius, ità nihil fanctius habitum est apud Christianos, impune coenatur, ut dixi, fi tentes idem extra Quadragefimam die Veneris, nemo feret. Si quæras quamobrem, allegant patriæ consuetudinem. Exsecrantur eum qui regionis negligit consuetudinem : & ipfi fibi ignoscunt, qui negligunt verustissimam totius Ecclesiæ consuetudinem. Sa. Nec probandus est qui fine causa negligit consuerudinem patriz in quâ vivit. La. Nec ego criminor eos qui Quadragefimam cum Deo ventreque partiuntur: sed indico præposterum de rebus judicium. Sa, Cum dies Dominicus præcipue legatur institutus, quò populus fimul conveniret ad audiendum fermonem Evangelicum, qui non audit missam, abominabilis est; qui negligit concionem, malens pilà ludere, purus est. La. Quantum flagitivm admissum existiment, si quis sumat Eucharistiam illotis faucibus, cum nihil trepidant cum idem faciunt illoto animo perversisque cupiditatibus sordidato? Sa. Quam multi funt sacerdotes qui citius mortem opperant quam sacrificent calice & patina nondum ab Episcopo consecrata. aut quâ sacrificent veste quoridiana? At inter hos qui sic affecti funt, quam multos videmus qui non verentur ad facram mensam accedere noctis proxima crapula adhuc temulenti? Quanta trepidatio si forte contigerit Corpus domini ea manus parte qua facro oleo contacta non fuit? Quin eadem religione despicimus, nè profanus animus offendat Dominum? La. Vasa facra non attingimus, & piaculum admissum arbitramur si id forte acciderit, & interim viva templa sancti Spiritus quam securi violamus? Sa. Humana constitutio vetat nè nothus, claudus, aut luscus recipiatur ad sacra ministeria. Hic quam sumus difficiles? & tamen interim passim recipimus indoctos, aleatores, temulentos, milites, & homicidas. Dicunt, latent nos animorum morbi. De occultis non loquor, de his loquor quæ magis in propatulo funt quam vitia corporis. La. Sunt & Episcopi qui ex functionibus nihil fibi vendicant præter rationes aliaque fordida; concionandi munus quæ prima dignitas est Episcopi, cedunt quamlibet sordidis, handquaqua facturi nisi præpostero judicio tenerentur. Sa. Qui festum diem violat ab Episcopo quoriam institutum, rapitur ad pæpam. At fatrapæ quidam qui tot constitutionibus, Pontificum a conciliorum, tot fulminibus fortiter contemptis, impediunt canonicas electiones, opprimunt immunitates Ecclefiasticorum, nè his quidem parcentes domibus quæ fovendis fenibus, agroris & egenis, ex piorum hominum eleemofynis inffirute funt, abunde Christiani fibi videntur, fi faviant in læviffimarum rerum prævaricatores. La. Præstat satrapas missos facere, loquique de salsamentis & carnibus. Sa. Assen. tior. Redeamus igitur ad jejunium & pisces. Audivi pon. tificum leges nominatim excipere pueros, fenes, agrotos, invalidos, gravem laborem sustinences, gravidas, lactantes, ac vehementer tenues. La. Idem & ipse trequenter audivi. Sa. Rursus audivi præcellentem quendam Theologum, opinor Gersoni nomen esse, hoc addere, si quid extiterit causa paris momenti cum his quæ Pontificum leges nominatim excipiunt, fimiliter cessare vigorem præcepti. Sunt enim corporum peculiares habitus qui reddunt capitaliorem inediam quam morbus evidens; & funt vitia, morbive, qui non apparent, cum revera plus habeant discriminis. Proinde qui fibi notus est, nihil opus habet consulere Sacerdotem: quemadmodum infantes non consulunt Sacerdotem, quia causa eximit illos à lege. Et qui pueros, aut vehementer senes, aut alioqui invalidos, adigunt ad jejunium, aut esum piscium, bis peccant; primum adversus fraternam charitatem, deinde adversus mentem Pontificum, qui nolunt eos involvi lege quibus observata perniciem adferet. Chriftus quicquid instituit, ad sanitatem animi & corporis instituit. Nec ullus poncifex fibi vendicar tantam potestatem, ut sua constitutione quenquam adigat ad vitæ discrimen. Veluti fi quis ex inedia vespertina contrahat infomnium, & ob infomnium periclitetur + paraphrenesi, simul & adversus Ecclesiæ mentem & adversus Dei voluntatem homicida est sui. Principes, quoties commodum est, edità lege minantur supplicium capitale. Quid illis liceat non definio: illud dicam, tutiùs facerent, fi non infligerent morten corporis, nifi ob causas in divinis literis expressas. In odiofis Dominus longiùs avocat ab extrema linea, velut à perjurio, vetans omninò jurare; in homicidio prohibens irasci; nos ob humanam constitutionem ad extremam homicidii le neam impellimus, quam vocamus necessitatem. Imo quoto apparet causa probabilis, charitatis est ultrò hortari proximum ad ea quæ postulat corpusculi imbecillitas. Et si nulla apparet caufa, tamen Christianæ charitatis est benigne interpretari quod recto animo fieri potest, nifi qui comedit pra se ferat manifestum Ecclesiæ contemptum. Contumacita ac seditiosè vescentes rectè punit magistratus prophanus; #

0

2

C

n

ri de

a

ut

le

be

Su

ric

u

ic

ice

di

e;

ni

0

m

te t ba

ent

m,

† Deliratio, id est levior infania.

quid quisque domi suæ pro corpusculi sanitate comedat. medicorum est curare, non magistratuum, quod si quorum improbitas hinc quoque concitet tumultum, ipfi seditionis accersantur, non is qui servivit valerudini, nec Divina nec humana lege violata. Hic certe non in loco præteximus authoritatem Pontificum, quorum tanta est humanitas, ut ubi cognorint causam haud absurdam, ultro invitent ad ea que postular valerudo, diplomaris arment adversus malorum obtrectationes. Denique per universam Italiam patiuntur in certis macellis vendi carnes, nimium illorum laluti consulentes quos illa lex non adstringit. Quin & in concionibus facris audivi Theologos paulo minus Pharifaicos dicere, nihil est quod vereamini cœnæ tempore sumere panem unum, & (a) heminam vini cerevifiæve prop a Menfure ter imbecillitatem humani corporis. Si tantum fibi fumunt genus, fextaauthoritatis, ut pro cœna cœnulam indulgeant validis, idq; contra præceptum Ecclefiæ quæ jejunium indixit, non cœnulam, cur non audent justam coenam permittere ils quorum imbecillicas hoc requirit, & Pontifices expressis causis declararunt fibi placere? Dicatur Zelus, fi quis durius trathet corpus suum, nam fibi quisque notus est : at ubi pietas, ubi charitas iftorum qui contra legem Natura, contra legem Dei, contra sensum legis Pontificiæ, fratrem imbecillem, spiritu promptum, corpusculo infirmum, ad nortem adigunt, aut morbum morte duriorem? Las Suggerit mihi tua commemoratio quiddam quod ante piennium vidi. Erotem nosti, virum jam natu grandem, idelicet sexagenarium, valetudine plus quam vitrea, tum puotidianis morbis, iisque atrocissimis, gravissimisque stuforum laboribus fic afflicta, ut vel Milonem possint decere: ad hæc, oculta quadam naturæ proprietate vel puero sic est abhorrens à piscium esu & impatiens indiz, ut nunquam id tentarit absque capitis discrimie; postremò, diplomatis Pontificum abunde communiadversus Pharisaicas linguas. Is nuper, eò vocantibus micis, inviferat civitatem (b) Eleutheropolim, non omni- Ideft libe o suo nomini respondentem. Erat autem Quadragesime mpus: datus est unus atque alter dies amicorum affectibus. terim vescebatur piscibus, ne quem offenderet cum habepræter necessiratem à Pontifice diploma, per quod libat vesci quibusliber. Jam præsentiebat morbum immintem, quem habebat familiarem, sed morre crudeliom, parat abitum, & res urgebat, nisi maluisset ibi decumbere.

0

0

i

.

).

it

2nt

. n-

n,

n. m,

d.

ni-

11:

em

10-

er-

ci;

j. ties

XI-

ulla

rer.

912

iter

; at

luid

ril dimidium.

cumbere. Ibi quidam suspicantes illum hoc maturiùs abire. quod non ferret esum piscium, effecerunt ut Glaucoplums, vir apprime doctus & primæ in ea republica authoritatis E. rotem invitaret domum suam ad jentaculum. Eros jam tur. bæ fatur, quam in publico diversorio vitare non poterat. affensus est, sed hac lege, ne quid esset apparatus præter o. va duo, quæ stans ubi comedisset, equum conscenderet. Promissum est ità fore. Ubi eo venit, paratus erat pullus gallinaceus. Eros indignè ferens, præter ova nihil attigit, & abrumpens convivium, conscendit equos, deducentibus eruditis aliquot. Ejus pulli nidor nescio quomodo pervenerat ad sycophantas. Ab his rumor sparfus est tam atrox, ac si de. cem homines fuiffent veneno necati. Nec ea civitas modò perstrepuir hâc fabulâ, sed eodem ferme die rumor ad alias civitates transvolarat, que aberant irinere tridui. Atque, ut fit, rumor aliquid veris addiderat, Erotem, ni propere fugifler, accersendum fuisse ad Magistratum. Hoc ut erat falfissimum, ità verum erat, Glaucoplutum Magistratui expostulanti satisfecisse. Jam Eros sic affectus, ut dixi, si vel in publico carnibus vesceretur, quis deberet offendi? Et tamen in eadem civitate totam Quadragefimam, sed pracipuè diebus festis, bibitur usque ad insaniam, clamatur, saltatur, pugnatur, luditur alea proxime templum, ut facra con. cio non possie audiri; & nullum est offendiculum. Sa. Mira judiciorum perversitas! La. Accipe fabulam huic non dissimilem. Jam ferme biennium est quod idem Eros valetudinis ergo viseret Ferventiam; ego oficii gratia comitatus fum. Divertit in ades veteris amici, cujus crebris literis fuerat evocatus. Is est vir præpotens, & illius Ecclesse procerum unus. Ventum est ad pisces, rursus Eros coepit periclitari agmen morborum, erat febris, cepha'algia, vomitus, calculus. Hospes tametsi viderat graviter periclitantem amicum, non aufus est tamen carnium micam dare amico. Quamobrem? Videbat tot causas cur liceret, videbat diploma, sed metuebat linguas hominum., Et jam et profecerat morbus, ut frustrà daturus suerit. Sa. Quid E. ros? Novi hominis ingenium, emoriatur citius quam amicum ulla gravet invidia. La. Inclusir se cubiculo, tridu-um victitavit suo more. Prandium erat ovum unum, pons aqua faccharo decocta. Simul atque se remiserat febris conscendit equum, secum deferens commeatum. Sa. Quem! La. Lac amygdalinum in laguncula, & uvas passas in crumena. Ubi domum redit, tum aperuit sese calculus, torum-

0

fi

S

i

C

p

n

ti

d

CI

di

gi

m

m

cu

pe

St

ciu

lef

ne

ju Cu

lau

bit

rib

tos

d

ò

is

It

1.

1

K.

el

Et

114

1. n.

ra

fi-

li-

cus

ris fiz

pit 70-

cli-

are

de-

cò

E.

mi-

du-

ocus

on.

m!

tu-

um-

que

que mensem decubuit. Et tamen hunc quoque abitum favus, fed vanus carnium rumor fecutus eft, & Luteriam ufque perlatus, non fine frequenti splendidorum mendaciorum comitatu. Quod tu remedium arbitraris idoneum talibus offendiculis? Sa. Ut in illorum capita cuncti suas matulas effundant, & si forte occurrant, obturatis naribus prætereantur, quò vel fic agnoscant suam vesaniam, La. Certè hanc Pharifaicam impietatem oportebat acrius Theologorum convitiis flagellari. De hospite verò illo quid censes? Sa. Mihi vir prudens viderur, qui norit quam frivolis de caufis quantas tragoedias interdum excitet populus. La. Sit hoc sane prudenter factum, & boni viri metum civiliter interpretemur : at quam multi funt qui, cum in fimili cafu fratrem mori patiantur. Ecclesiæ consuetudinem & populi fcandalum prætexunt : cæterum in vita palam dedecorofa quam agunt in comessationibus, in amoribus, in luxu, in otio, in fummo contemptu facrorum studiorum, in rapinis, fimoniis & fraudibus, nihil formidant populi scandalum? Sa. Omnino tales sunt quidam. Quod isti pietatem appellant, immanis & impia crudelitas eft. Sed illi mihi videntur crudeliores, qui non ex occasione relinquunt hominem in periculo, fed inventis periculis, veluti laqueis impellunt multos in corporis animique manifestum discrimen, præsertim nulla publica authoritate pollentes. La. Expecto quid dicas. Sa. Ante annos triginta vixi Lutetiæ, in collegio cui cognomen ab aceto. La. * Sapientiæ vocabulum au- * Alludit ad dio. Quid verò narras? Vixit falfamentarius in eo colle- locum Plaugio tam acido? Non mirum igitur si tantum tenet quæ- bessie acetum stionum Theologicarum. Nam illic, ut audio, parietes ipfi in pellere? mentem habent Theologicam. Sa. Sic est ut dicis: ego ta- De acri inge. men præter corpus pessimis infectum humoribus, & pediculorum largiffimam copiam, nihil illinc extuli. Verum ut pergam quo cœpi. In eo collegio tum regnabat Johannes Standonius, vir in quo non damnaffes affectum, sed judicium omnino desiderasses. Etenim quod ipse memor adoescentia, quam cum extrema paupertate transegerat, rationem habebat pauperum, vehementer probari debet. Et si ivenum inopiam hactenus sublevaffet, ut honestis studiis suppeteret rerum usus, non ad lasciviam exuberaret copia, audem merebatur. Cæterum quod rem aggressus est cubitu tam duro, victu tam aspero parcóque, vigiliis ac laboribus tam gravibus, ut intra annum prima experientia multos juvenes, felici indole præditos, ac spem amplissimam

locum Piane

præ fe ferentes, alios neci dederit, alios cœcitati, alios dementiæ nonnullos & lepræ, quorum aliquot ipse novi, ca. tè nullus omnium non pericliratus est, quis non intelligat effe crudelitatem in proximum? nec his contentus, addidit pallium & cucullam, ademit in totum efum carnium. Et hujus generis plantaria transtulit in longinquas regiones. Quid fi quisque tantum permittat suis affectibus quantum ille permifit, futurum est ut istorum similes totum occupent mundum. Si quidem à calibus iniciis primum orea sunt Monasteria, que nunc minitantur Pontificibus & Monarchis! In proximi ad pietatem refipiscentis lucro gloriari, pium eft. in vefte aut cibo gloriam quærere Pharifaicum eft. Proximo. rum inopiam sublevare, pietas est; prospicere ne liberalitate bonorum abutantur ad luxum, disciplina est; caterin in morbos, in delirationem, in mortem his rebus impellere Fratrem, crudelitas est, parricidium est. Abest fortaffe voluntas occidendi, at non abest homicidium. Quæ igitur istis debetur venia? Nimirum quæ medico qui per infignem inpericiam oceidit ægrotum. Dicet aliquis, nullus illos cogit ad hoc vitæ genus, sponte veniunt, rogant admitti, & liberum est abire pertæsis. O Scythicam responsionem! him postulant, ut adolescentes rectius perspiciant, quid ipsis conveniat quam vir doctus, rerum usu tritus & ztate provectus ? fic fele excuser lupo qui famelicum oftensa esca pellexit in retia. An qui vehementer esurienti apponat cibun insalubrem, aut letiferum, etiam ità semet excusabit pere unti. Nemo te coegit edere, volens ac lubens devorasti qua erat appositum? Nonne is jure respondeat. Tu non cibus dedifti, sed venenum? Telum ingens necessitas, grave tormer tum fames. Auferant igitur illa magnifica verba, Liber erat electio, imò magnam vim admovet quifquis talibus un tur tormentis. Nec ea sævitia tantum perdidit tenues, is ftulit non paucos divirum filios & generofam indolem de pravavic. Ætarem lascivientem moderatis rationibus con bere, paternum est. Cæterum in medio hyemis rigore dans postulantibus paululum panis; potus jubetur è puteo pri hil haberet præter rigorem marutinum. Novi multos qu valetudinem ibi contractam nec hodie poslunt excutere. rant aliquot cubicula humili folo, putri gypfo, vicinia latt narum pestifera; in his nullus unquam habitavit nisias mors aut morbus capitalis fuerit consequirus. Omitto and miram flagrorum carnificinam etiam in innoxios, Sical

b

le

0

il

ar

on

at

40

at

m

ut 0-

is?

no.

ili-

ùm

ere

un-

iftis

im-

ogit

ibe-

tant

con.

OVC.

pel-

ibum

pere-

quot

ibun

men-

ibeta

s uci-

s, fir

m de

cohi

datu

o peri

mfi ni

cos qui

à lattr

rifi au

O DUNG

Sic al

11 8353

unt dedisci ferociam: ferociam appellant indolem generofiorem, quam fludio frangunt ut cos reddant habiles Monafteriis. Quantum ibi devorabatur ovorum putrium? quantum vini putris hauriebatur? Sunt fortassis hæc jam correcta sed serò, videlicet iis qui perierunt, aut corpus circumferunt infestum. Neque verò hæc commemoro quòd malè velim illi collegio; fed operæ pretium effe judicavi monere, nè fub umbra religionis humana fævitia corrumpat ætatem imperitam ac teneram. Jam quantum ibi discatur civilitatis aut verz pieratis, in præsentia non excutio. Quod si viderem malitiam exuere quicunque cucullam induunt, hortarer omnes ad cucullam. Nunc alia res est: proinde non funt ad hoc vita genus frangendi spiritus suppullulantis ætatis, sed animus magis ad pictatem educandus. Mihi vix contigit ullum ingredi monasterium Carthusianorum, quin illic offenderem unum arque alterum aut fimpliciter mente captum, aut delirantem. Verum jamdudum tempus est ut à tam longa digressione redeamus ad institutum. La. Imò nullum est digressionis dispendium, rem ipsam egimus; nifi quid tibi forte succurrit, quod adjiciendum putes iis quæ differta funt de constitutionibus humanis. Sa. Mihi quidem nec humanum præceptum implere videtur qui negligit hoc præstare quod spectavit is qui præcepit. Erenim qui festis diebus tantum abstinet ab operibus manuariis, nec interim vacat facris aut audiendis concionibus, violat festum diem, negligens id cujus gratia festus dies institutus est, ideo enim interdictum est opus bonum ut fieret nelius. Jam verò qui pro solitis operibus vacant popinis, scoris, temulentia, pugnis & alex, bis violant diem festum. La. Opinor, & precum factarum penfum in hoc præscriptum saerdotibus ac monachis, ut hâc exercitatione confuescent uftollere mentem in Deum: & tamen qui pensum hoc non blolvit periclitatur; qui tantum ore demurmurat voces, nec turat animam ad ea quæ sonat colligere, imò ne literas quiem studet discere fine quibus quæ sonat intelligi non posunt, vir bonus habetur, ac fibi quoq; videtur. Sa. Ego multos ovi facerdotes, qui piaculum inexpiabile putant aliquam artem precum omififie aut per errorem dixifie de diva irgine, cum dicendum effet de sancto Paulo. At iidem pro ihilo ducebant aleam, scortum & temulentiam, quæ divinis ariter & humanis legibus vetita funt. La. Nec paucos ego omperi qui citius mortem oppetifient quam vel calu guato cibo, aut, dum os proluunt, delapfis in ftomachum aliuot aque gurtis, facrificallent, at iidem fatebantur effe

e Id eft, ad aratrum, nam ftiva pars aratri, 6 Color in Thetoricis est ratio defenfionis, Juvenal. tiane, colo-**Proverfiis** fape memi-Bit coloris.

fibi cum quibusdam simultatem, quos, si daretur oportuni. tas, occiderent, nec verebantur cum hoc animo ad facram Christi mensam accedere. Sa. Atqui ut jejuni sacrificent ho. minis præceprum eft, ut deponant iras priùs quam accedant ad facram mensam Dei præceptum. La. Jam verò de perin. rio quam prapostere judicamus? Infamis habetur qui jure. jurando confirmavit se dissolvisse as alienum, si convincarur non diffolviffe; nec perjurium objicitur facerdoti qui palam impudice vivit, cum jurejurando publice professus sit castitatem. Sa. Quin istam cautionem canis Episcoporum vicariis, qui coram altari dejerant se comperifie omnes quos offerant iniciandos idoneos ætate, scientia & moribus, cum aliquories inter hos vix duo trefve fint tolerabiles. plurimi vix (a) ad stivam idonei? La. Vocatur ad pœnam qui commotus aliqua causa pejerat & non puniuntur qui tertio cuique verbo admiscent perjurium. Sa. Isti non jurant ex animo. La. Eodem (b) colore patrocineris licebir ei qui hominem occidir non ex animo. Pejerare nec joco nec serio fas est. Et atrocius crimen foret, si quis joco necaret hominem, quam fi commotus irâ. Sa. Quid fi qui Die, Quinti- ad eandem trutinam expendat jusjurandum principum sam. Et Se- quo inaugurantur? La. Et ista cum fint maxim? seria, unece in Con- men quoniam velut ex more fiunt, non habentur pro perjuriis. Eadem est querimonia de votis. Matrimonii votum el juris fine controversia divini, & tamen dirimitur per monastica vita professionem ab hominibus repertam. Sa Cum nullum votum religiofius fit quam baptismi, tamet qui vestem mutat aut locum, perinde quasi patrem venem necârit, perquiritur, rapitur, ftringitur, nonnunquam & occiditur, propter honorem ordinis. At quorum tota via pugnat ex diametro cum Professione baptismi, quippe qui toti serviunt mammonæ, ventri, & hujus mundi pompis habentur in pretio : nec his objicitur voti violati crimea, nec exprobratur, nec vocantur apostara, sed habentur po Christianis. La. Simile vulgi judicium est de benefactis # malefactis, déque præsidiis beatitudinis. Quanta infamia le quitur puellam lapfam? At longe gravius crimen est in gua mendax & obtrectatrix, & animus odio livoreque coruptus. Ubi non gravius punitur quamvis leve furum quam adulterium? Nemo lubens cum eo consuetudinta habet qui semel furti aspersus est infamia, cum eo qui co opertus est adulteriis pulchrum est habere familiaritaten Spiculatori publico, qui stipendio conductus servit, leg5, S m vi nbit

DCO 000

duis muq 11eriun eft

mo-Sa. amed

bis, quemadorodum & Juden ipse, aemo dignetur locate filiam: at non detestamur affinicatem militis qui cottes invitis parentibus, & vetante nonaunquam magistratu, subduvitis parentibus, tot raptibus, tot sacrilegils, tot homicidis, alissque facinoribus impurati, suc sacrilegils, tot homicidis, alissque facinoribus impurati, qui vel in ipse militia, vel in prosectione ad bellum & redique vel in ipse militia, vel in prosectione ad bellum & redique vel in ipse militia, vel in prosectione ad sellum & redique vel in ipse militia, vel in prosectione ad sellum & redique vel in ipse militia, vel in prosectione ad bellu uturis, qui mille technis ac traudibus tarn multos spollant, inter przcipuos habentur. Sa. Qui uni cuipiam venenum porrigunt, ut venefici dant pœnas legibus: qui venis infectis aut oleo vitiato populum inficiunt, impune faciunt. La. Novi quosdam monachos adeò superstitiosos, ut existiment sesse este in manu diaboli, si vel casu facra vestis absit; nec metunt ab unguibus diaboli, si mentiantur, si calumnientur, si inebrientur, si invideant. Sa. Istiusmodi licet & interpretationes videre, non metantica de contrationes videre, non metantica de contrationes videres estatura est nos idiotas complures videre: non credont domum tutam à violentla cacodamonis, nifi paratam habeant aquam confecratam, frondes facras ac cereum, at non meruunt fuis adibus in quibus quotidie tot modis provocatur Deus, & colitur diabolus. Le. Quam multi funt qui magis fidunt prafidio Virginis matris, aut Christophori, quam ipfius Christi! Matrem coluur imaginibus, candelis & cantiunculis, Christum impià vità fortirer offendunt. Nauta cum culis, Christum impià vità fortirer offendunt. Naura cum periclitatur, Christi matrem, aut Christophorum, aur quemvis divorum civius invocat quam ipsum Christum. Ec Virginem se credunt habere propitiam, quod illi sub nostem cantiunculam non intellectam canunt, Salve Regina: ac non potius metuunt ne illa se putet irrideri talibus cantiunculis, cum totus dies magnaque nostis pars illis transigatur observam sermonibus, remulentiis, & sastis non referendis. Sastità militi periclitanti citius in mentem venit Georgius aut lità militi periclitanti citius in mentem venit Georgius aut liarbara quam Christus. Porrò cum mulius sit cultus divis gratior quam imitatio sastorum quibus ipsi Christo pisquarunt, hane parcem tortiter contemnimus; & Antonium nobis egregie saventem sorè credimus, si illi porcos alleguot sacros alamus, sique ipsum cum suo porco, igni & tinguntanabulo pictum habeamus in soribus ae laceribus acium intermabulo pictum habeamus in soribus ae laceribus acium intermabulo pictum habeamus in soribus ae laceribus acium intermabulo pictum habeamus in soribus ae laceribus acium sec metulanus, quod magis erat metuendum, ne ille maleguit adiban in quibus regnant ea vitia que vir sanstus selle meter fuit detestatus. Virgini annumeramus resariola se selle enend am & ta viu pe qui pampis rimen, tur pro actis ac mia le est lin rue corfurtum udinen qui coricated E, legt

falutatiunculas; quin potius annumeramus in illius gratiam coercitum animi tumorem, repressam libidinem, condonatam

injuriam? Hujufmodi cantiunculis delectatur Christi mater. his officiis demerueris utrumque. La. Itidem morbo periclitanti citius in mentem venit fanctus Rochus aut Dionyfins quam Christus, unica salus hominum. Quin & hi qui sacras hteras interpretantur è suggesto, quas nemo sine spiritus afflatu vel intelligere recte, vel docere potest utiliter, malune invocare Virginis matris auxilium, quam ipfum Chriftum aut Christi fpiritum. Et in hæreseos suspicionem vocatur qui mutire audet adversus hanc consuetudinem, quam vocant laudabilem. Atqui laudabilior erat veterum con. fuerudo, quam obtinuerunt Origines, Basilius, Chrysostomus Cyprianus, Ambrofius, Hieronymus, Augustinus, qui spiritum Christi identidem invocant, Virginis auxilium nusquam implorant. Nec in eos stomachantur qui cam fanctam confuetudinem, ex Christi & Apostolorum doctrina, ex fandorum patrum exemplis defumptam, aufi funt immutare Sa. Similis error haber complures monachos qui fibi perfuadent Benedictum esse propicium donec gestent illius cucullam & pallium: quanquam non arbitror eum virum unquam gestässe tam (a) laciniosam, magnoque emptam veftem; nec verentur illius iram, quod in vita nihil habeast cum illo commune. La. Francisci germanus est qui vestem cinericeam & canabeum cingulum non abjicit: vitam confer, nihil pugnantius. De plerisque loquor, non de omnibus Arqui hic fermo per omnes ordinum & professionum formas circumferri porest. Ex corruptis judiciis nascitur prapostera fiducia: & ex iisdem nascuntur præpostera scandala. Prodeat Franciscanus coriacea zona cinchus, qui cala funem fuum perdiderit; aut Augustinensis laneum gestam cingulum, aut discinctus qui cingi soleat; que futura el abominatio! quantum periculum ne mulieres ad hoc for faculum abortiant! Er ex hujufmodi nugis quanta fra terme charitatis ruptura! quam acerba odia! quam vine lenta obtrectationes! Adversus hac clamat Dominus 4 Evangelio, nec minus gnaviter Paulus Apostolus; adverfus eadem clamandum effer Theologis & concionatoribus Sa. Effet fane, fed in his multi funt quibus expedit talen effe populum, imo tales effe principes, tales Episcopol Et funt rurfus qui nihilo plus sapiunt in his quam popului aut fi quid sapiunt dissimulant, fuo ventri consulentes po tius quam Jefu Christo. Itaque fit, ut populus undique cor

a id eft, fiauofam multique panni,
quod ramen
primum videtur inventum quo minus apparerent veftigia
corporis.

m

άŝ

1.

m

n.

The.

m

11-11-

C

1

1

111-

101

em

125

01-120 da-

111

205 d pe: W 1 vel 1054

lem

po COP

1pm

ruptus prapolteris judiciis, ibi fidat ubi prafens est pericuhim, ibi trepidet ubi nihil est periculi; ibi conquiescar unde progrediendum erat, eò proficiat unde erat recedendum. Ab his male structis si quid tentes convellere, clamant exciuri seditionem, quasi seditio fit, si quis vitiosum corporis habirum, quem imperitus medicus diu foverit, ac propemodum verterit in naturam, conetur eximere pharmacis melioribus. Verum abrumpenda est querimonia qua finem non habet. Et periculum fit, fi fenferit populus hoc nofrum colloquium, ne novum suscitent proverbium, quod hae cura fint falfamentario & lanioni. La. Istis ego regeram verus proverbium.

Sape etiam eft olitor valde opportuna loquutus. Nuper cum ista differerem fuper coenam, malis auspiciis aderat quidam pannosus, pediculosus, luridus, vietus, exquoties loquebatur claudebat oculos; aiebant Theologum effe. Is me vocabat discipulum Antichristi, aliaque multa balbutiebat. Sa. Quid ibi tu, Mutus? La. Ego illi precabar micam fobriz mentis in tam putido cerebro, fi tamen ullum habebat cerebrum. Sa. Juvaret & istam audire fabu-La. Audies, fi die Jovis veneris ad prandium : habebis virulinam crusto incoctam, contusam, adeoque teperam ut possis vel exsugere. Sa. Polliceor hac lege, si die Veneris apud nos prandeas: efficiam ur intelligas salsamenarios non femper vesci putribus salsamentis.

wolf meltown by the ARGUMENTUM.

Miquium hoc în duobus idiotis diversum mortis genus depingit, velut imagine viva peneus eb ecules dissimilem excessum cerum qui rebus siduat commentitii & qui spem salutis sixerunt în Demini misericerdia. Obiter taxat în Georgio Balearico stustissimam divitum ambitionem, qui suxum ac superbiam sum di alistă mortem proferunt. Iter ad mortem durius îpsa morte. Deus vului mortem esse tam horribilem, ne vitam facile contemnamus. Medici mon solent adesse morientibus. De monachorum ordinibus qui sui compendii causa fiultătia divitum abutuntur, cum îpsi potissimum debebant corrigera. Pempa Ventrarum etiami în cordonum sunere. Cornelius vir vere pius, alio quidem, sed Coristianieri more se ad mortem componit. dem, sed Christianieri mere se ad mortem componit.

MARCOLPHUS, PHÆDRUS.

Nde nobis Phædrus? num (a) ex antro Tropho a Vide pronii? Ph. Cur isthue rogas? Ma. Quia præter mo- verbium de m triftis, horridus, squalidus, torvus; in summa nihil mire, minus

hunt ; quid miraris si ego, tot dies versatus apud duos 2-

grotantes, morientes, & sepultos, folito sum moestior, prz-

7 Quia Pha- minus quam, quod † diceris. Ph. Si qui diuties verfantur in drus Gracis officinis fabrorum aratiorum aliquid nigroris fibi contrafonat bilarem.

fertim cum uterque mihi fuerit egregie charus? Ma. Quos mihi narras sepultos? Ph. Noti Georgium Balearicum? Ma. Nomine dugraxat, de facie non novi. Ph. Alterum fcio tibi prorsus ignotum esse. Is erat Cornelius Montius, quicum mihi plurimis jam annis intercessit arctissima neceffitudo. Ma. Mihi nunquam contigit adesse morienti. Ph. Mihi sæpius quam vellem. Ma, Sed estne mors res tam horrenda quam vulgo prædicant? Ph. Iter ad mortem durius quam ipfa mors. Quod fi quis horrorem illum & imaginationem mortis excutiat animo, magnam mali partem fibi detraxerit. Breviter, quicquid est cruciabile vel in agrotatione vel in morte, longè tolerabilius redditur fi quis fe torum tradat voluntati divina. Nam quod attinet ad fenfum mortis, cum jam animus distrahitur à corpore, abitror aut nullum, aut perquam stupidum effe sensom quod natura, priusquam buc veniatur, consopiat ac stupefaciat omnes partes fenfibiles. Ma. Nascimur absque sens nostri, Ph. Sed non absque sensu marris. Ma. Cur non iriden emorimur? Cur Deus mortem voluit effe tam cruciabilem? Cormors for- Ph. Nativitatem voluit esse gravem ac periculosam matri, quo midabilis sit. charius haberet quod peperisset; mortem autem unique voluit esse formidabilem, ne passim homines sibi morten consciscerent. Etenim cum videamus & hodie tam multos fibi manus adferre, quid censes futurum fi mors nihil habere horribile? Quoties vapulaffet servus, aut etiam filius adolefcens, quoties uxor indignaretur marito, quoties perific res, aut aliud accidiffer quod ægre effet animo, protinus ad laqueum, ad gladium, ad flumen, ad przcipinum, ad venenum currerent homines. Nunc mortis actibitas vitam nobis reddit chariorem; præfertim com me dici non queant mederi femel vita defuncto. Quiquam ut non omnibus eadem est nascendi fors, ità non est eadem omnibus mortis ratio. Quosdam cita mors protinus liberat, alii lente morte contabescunt. Lethargid quemadmodum & ab aspide percussi somno consopiri, cim fenfum fut moriuntur. Illud observavi, nullum esse morm genus tam acerbum, quin perferatur, fi quis obfirmato animo decrevit exire. Ma. Utrius mors vifa eft Christianior!

Ph. Mihi quidem Georgii vifa est honorificentior. Ma. Et-

2.

2.

20

1

10

U.

m

u-

12-

m

2.

Dis

ad

11

ılu

cm

m?

em

tos

ret

ole-

ffet

oti-

er.

me.

28-

DOD

pro-

inc ani

10

Ech mae

ampe mors habet ambirionem fuam? Ph. Ego nonquam vidi duos tam dispari morte morientes. Si vacat audire, depingam excellum utriufque: tuum erit judicare, utra mors fit optabilior homini Christiano. Ma. Imò te rogo, nè graveris narrare. Nam iple nihil audiero cupidiús. Ph. Ergo de Georgio priùs audi. Ubi mors jam certa sui figna dederat medicorum chorus, qui diu curarant agrocum disfimulata vitæ desperatione coeperant mercedem poscere. Ms. Quot erant medici? Ph. Aliquando decem, interim duodecim, cum paucissimi sex. Ma. Saris erat ad occidendum vel valentem. Ph. Numerata pecunia, clam submonuerunt proximos, non procul abeffe mortem, curarent ea quæ perincrent ad anima falutem, nam de corporis incolumitate nihil esse spei. Per amicos intimos blande submonitus est & zgrotus, ut corporis curam Deo committerer, ea tantum curaret que pertinerent ad feliciter hinc emigrandum. His auditis mira torvitate Georgius oculos intendit in medicos, velut indigne ferens quòd ab illis destitueretur. Illi responderunt se medicos esse non Deos, quod arris erat præflinfle, czterum adyerfus fatalem neceffitatem nullam valere medicinam. His actis, abeunt in proximum cubiculum. Ma. Quid? morantur etiam accepta mercede? Ph. Inter illos nonnihil convenerar de morbi genere; alius aiebat hydropem, alius rympanitem, alius apostema in intestinis, alius ahud atque aliud malum; totoque hoc tempore quo tractabant zgrotum acerrime disceptarunt de morbi genere. Ma. O felicem interim agrocum! Pb. Eam litem tandem ut finirent, per uxorem postularunt, ut finerent exanimati corporis anatomiam fieri. Id effe honorificum, ut solere vel honoris gratia fieri in magnatibus; deinde rem eam fore saluti multis, idque ad meritorum ipfius cumulum accessurum; postremo pollicentur suo sumptu se commercaturos triginta missas, cessuras in commodum mortui. Id ægrè quidem, sed tandem, blandiriis uxoris ac propinquorum, impetratum est. His actis, fubduxir fefe (a) flatio medicorum. Negant sides conenim fas esse, ut qui vitæ solent opitulari, mortis sint spe- venus stati. nus, vir, ut scis, reverendus, Franciscanorum custos, qui b Vultures confessionem exciperer. Vix peracta est confessio, jam aderant in zdibus turbz quatuor ordinum quos vulgus appelunde captalat Mendicantium. Ma. Tot (b) vultures ad unum cadaver? tores testa-Ph. Deinde vocatus est parochus qui hominem inungeret, Vultures difactumque fymbolum corporis' Dominici porrigeret. Ma, cantur.

Religiosé. Ph. Verum ibi minimum abfuit quin inter m

a Jureconfulti Manzares vocant ex incefto natos. 6 Vide proverbium. e E cuimis tritici neduntur galeri, nonnunquam & pallia adem. Faba. grandes, in-tortos & fragiles, ad nihil minus utiles quam ad texendum. Eft vulgo ja-Cratum proverbium a.

rochum & monachos cruenta pugna fuerir orta. Ma. Apud lectum zgroti? Ph. Et quidem spectante Christo? Ma. Quid excitavit tantos tumultus fubito? Ph. Parochus, ubi cognovit agrotum fuisse confessum Franciscano, negavit se vel unctionis sacramentum, vel Eucharistiam, vel sepulturam impartiturum, ni fuis auribus audiffet agroti confes. fionem: se parochum esse, sibi pro sua ovicula reddendam Domino rationem; id non posse, si solus ignoraret arcana conscientia. Ma. Nonne visus est aquum dicere? Ph. Non illis equidem. Nam strenue reclamabant omnes, prasertim Bernardinus & Vincentius Dominicanus. Ma. Quid adferebant? Ph. Magnis conviciis incessebant parochum, subinde vocantes eum afinum, dignumque qui pastorem agerer porcorum. Ego, inquit Vincentius, fum facræ Theologie Baccalaureus formatus, mox licentiandus, atque etiam doctoris titulo infigniendus; tu vix legis Evangelium, tantum abest ut possis excutere secreta conscientia. Quod si liber effe curiofum, exquire quid agant uxor & (a) manzares mi domi, aliaque permulta quæ me pudet referre. Ma. Quid ille? mutus ad hæc? Pb. Mutus? imò diceres (b) cicadam alà correptam. Ego inquit, Baccalaureos multo te meliore nectam (c) è stipulis fabarum. Authores & principes ordinum veltrorum, Dominicus & Franciscus, ubi didicerum Philosophiam Aristotelicam, aut argumenta Thomæ, aut speculationes Scoti? aut ubi donati sunt titulo Baccalareorum? Irreplistis in mundum adhuc credulum, sed pand versus pluvi- humiles, quidam etiam docti ac pii t nidulabamini in agris ac vicis, mox in opulentissimas quasque civitates, & in the rentissimam civitatis partem demigraftis. Tot funt agri qui Pastorem alere non possunt; ibi locus erat vestræ operz: nunc nufquam adeftis nisi in ædibus divitum. Jactatis pomen Pontificum ; at vestra privilegia nihil valent, nifi con cessat Episcopus, pastor, aut hujus vicarius. In meo tempo nullus vestrum concionabitur, me pastore incolumi. Non sum Baccalaureus; nec sanctus Martinus erat, & tamen agepud Batavos. bar Episcopum. Si quid mihi deest doctrinz, à vobis not peram. An creditis etiamnum mundum effe ram stupidum, ut ubicunque viderit vestem Dominici aut Francisci, putt adefie illorum fanctimoniam? Num vestra refert quid ! gam domi mez? Quid vos agaris in latebris vestris, quo modo tractetis sacras virgines, etiam populus novit. guam nihilo fint vel feliciores vel puriores divitum do mus

pa-Pud Ma.

it fe

pal-

ifef-

dam

cana

Non

rtim

die-

Tub-

eret ogiz do-tum

liber

s toi

Quid.

dam

ores

ordi-

Tunt

auc

120-

auci

gris tho-

TZ:

càm

nplo

Not

not

lum,

uter

1 1-

240

do

mus

mus quas frequentatis omnibus & lippis & tonforibus notiffimm eft. Cætera, Marcolphe, non audeo referre; omnino passes illos reverendos minime reverenter tractavit. Nec erar futurus finis, ni Georgius manu mota fignum dediffer se velle quidpiam dicere. Ægre impetratum est ut rixa tantifper confilesceret. Tum agrotus, Sit pax, inquit, inter vos; tibi parocho denuo confitebor. Deinde pro ftrepiru nolarum, pro cantionibus funeralibus, pro cenoraphio, pro fepultura, numerabitur tibi pecunia prinfquam exeas hanc domum, neg; commictam ut ulla in parte de me quen poffis. Ma. Num parochus recufavic tam aquam condicionem? Ph. Non. Tantum obmurmuravit nonnihil de Confessione, quam ægroto remisst. Quid opus est, inquit, issdem repetendis fatigare tum ægrotum tum facerdotem? Si in tempore mihi confessus fuisset, fortassis sanctius condidisset form testamentum; nunc vos videritis. Hac aquitas agroti pessime habebat monachos, indigne ferentes eam præda partem decidi parocho. Ego tamen intercessi, fecique ut lis fopiretur. Parochus unxit ægrotum, dedit corpus Domini, & numerara fumma discessir. Ma. Secuta est igitur ean tempestatem tranquilitas? Ph. Imo tempestatem hanc lavior tempestas protinus excepit. Ma, Obsecro, quid causa? Ph. Audies. Confluxerant in ædes quatuor ordines Mendicantium, his adjunxit fele quintus Cruciferorum: advertus, hunc, ceu nothum, quatuor illi magno tumultu coorti funt; rogabant ubi vidifient unquam plaustrum quing; rotarum, aut qua fronte vellent esse plures Mendicantium ordines quam fint Evangelistz. Eadem, inquiunt, opera adducite nuc mendicos omnes è pontibus ac triviis. Ma. Quid ad hæc Cruciferi? Ph. Viciffim rogabant quomodo tum incessisser plaustrum Ecclesiz cum nullus effet ordo Mendicantium; einde cam unus effet postea tres. Nam Evangelistarum, equiune, numerus nihilo plus habet affinicaris cum nostris ordinibus quam cum alea, que undique quaruor oftendic ngulos. Augustinenses quis allegir in ordinem mendicannum? aut quis Carmelitas : Quando mendicavir Augustius? aut quando Helias? Nam hos faciunt fuorum ordi- Eft veheum authores. Hæc aliaque multa fortiter quidem illi deto-um irruptio. abant, sed soli quatuor exercituum (a) impressionem non b id est frentes cesserunt, dira tantum minitantes. Ma. Hic saltem conspiration fulsie tranquillitas? Ph. Imo (b) Syncretismus ille in dentium in untum ordinem verfus est in pugnam gladiatoriam communem ranciscanus ac Dominicanus contendebant, nec Augusti- Chili ades

nenses nec Carmelitas effe germane mendicos, fed nothes ac suppositivios. Hac rixa sic incruduit, ut plane voccer ne veniretur ad manus. Ma. Hæccine ferebat ægrorus? Ph. Non hac acta funt apud lectum, fed in arrio quod cubiculo adharebat, voces tamen omnes ad agrotum permanabant; neque enim muffabant, fed + plenis tibiis res a. re, vid prov. gebatur ; & feis altoqui in agrotis aurium fenfum effe acutiorem. Mas Quis tandem exitus belli? Ph. Ægrotus per uxorem, denunciavic ut filerent paulisper, se compositorum hoc diffidjum. Itaque rogavir, ut tum quidem temporis Augustinenses & Carmelitz discederent, hoc illa

nullo suo damno facturos. Nam cancundem, inquit, cibi mittetur eis domum quantum hie daretur remanentibus

Peritum rei domefficas fic vocat.

Ducunt bellum qui de induttria proferunt: fed gerunt, qui vere geftant.

e Id eft, cibus i militare verbum. Et ideo præfidium vocat domum unde

In funere verò justit omnes ordines adesse, etiam, quintum, arque ur zqua pecuniz portio divideretur fingulis; ad commune tamen convivium non adhiberentur, ne quid turbe posser oriri. Ma. Virum (a) economicum mihi sarra, qui vel moriens norit tot rerum undas componere. Ph. Phyl multis annis gesserar militiz ducem. Ibi quotidianum el hujufmodi tumultus fuboriri inter cohortes. Ma. Erat igine re splendida? Ph. Admodum. Ma. Sed male parta, ut fic rapinis, facrilegiis, extortionibus. Ph. Ita quidem vulgo faciunt duces, nec aufim dejerare hunc fuisse ab illorum moribus alienum. Si tamen satis hominem novi, magis auxi rem ingenii dexteritate quam violentia. Md. Qui fic? Ph. Callebar Arithmericam. Ma. Quid tum postea? Pb. Quid tum? apud principem supputabat militum triginta milia cum vix effent feptem millia. Deinde multis militibus nihil numerabat. Ma. Næ tu mihi magnificam narras Arithmeticam. Ph. Deinde bellum (h) arte ducebat, folitus fimil & ab hostium & amicorum vicis & oppidis pecuniam si pulari menftruam : ab hoftibus, nè paterentur hoftilia; ab amicis, ut lillis liceret cum hofte pacifci. Ma. Agnolo morem vulgatum militum. Sed absolve narrationem. Phi Bernardinus igitur & Vincentius cum aliquot fui ordinis fodalibus remanferunt apud ægrorum, ad reliquos miffus el (c) commeatus. Ma. Satin' inter eos conveniebat qui rematserunt in prasidio? Ph. Non, usquequaque grunnieban nescio quid de prærogativis diplomatum : sed ne non par ageretur fabula, diffimulatum eft. Hic jam proferuptur ca tiones testamentaria fiuntque stipulationes, accitis testiba alios depute de iis que inter ipfos ante transegerant. Ma. Istac audite gestio. Ph. Dicam fummarim, nam perlonga est fabula. Se perell

OS

er

h.

01-

14-

24

u-

ocr

m-

m-

os

ibi

ous, 10,

rbz r25,

hyi

icur

fit,

aci-

mo.

uxit

Ph. Quid rillia

ni-

rich-

lumi fti-

; ab

ofo

Phi

dinis

15 clt man-

bant

per-

CIL fiba

udire

Sa erell

perest uxor annos nata duo de quadraginta, mulier sane proa cordataque; filit duo, alter annum natus undevigefimum. aker decimum quintum; filiz toridem, fed impubes utrae. Testamento sic cantum erat, ut uxor, quoniam perpelli non poterat ut heret monacha, fumeret pallium Beghinz, il est medium genus inter monachas & laicas : filius natu ajor, quoniam nec is induci poruit ut fierer monachus. Ma, (a) Vulpes anus non capitur laqueo. Ph. Mox ab exfe- a Vide prov. ouis patris properaret Romam, ibique ex relaxatione conificis factus ante legitimam ztatem Sacerdos, totum anum fingulis diebus facrificaret in templo Vaticano pro mina patris, & facros gradus, in Laterano fingulo quoque Veneris die genibus perreptaret. Ma. Suscepit hac libenter? h Ne dicam dolo, (b) ut afini folent farcinas impofitas, & Allufit ad Filius minor dicaretur S. Francisco, filia major S. Clarz, Illud Flace ninor Catharinz Senensi. Hoc tantum potnit obtineri : ricula, mi Num Georgii mens erat, quò magis fibi Deum haberet ob- qua menti ium ordines: & acriter quidem adlaboratum eft; sed atas publit ome. noris filique majoris nec minis nec blanditis cessit. Ma. laharedandi genus, Ph. Universa hareditas sic erat divisa, n derraftis (c) de folido impendiit funerabilibus, uncia ce- eld eff. de eret uxori, cujus dimidia victicaret ipfa; dimidium ce-integra haleret loco cui se foret addictura, unde si mutato confilio re- reditate que ederet, tota pecunia recideret penès eum gregem : altera nondum di-na decideretur filio, cui ramen statim numeraretur via-duodecima icum, & quod satis esset emendo (d) diplomati, parandó-para assis. ne victui annuo Romæ. Qui si murara sententia recularet a Quo licerce nitiari facris ordinibus, illius uncia divideretur inter Franconk iscanos & Dominicanos. Et id ne fiar vereor, adeo videba- ante rempus a adolescens à sacris abhorrere. Duz uneix cederent legitime nonasterio quod excepisser filium natu minorem: binz em monasteriis quæ excepissent puellas; sed hac lege ut fi il detractarent eam vitam profiteri, omnis tamen pecunia chès illos manerec incolumis. Jam una rursus uncia decitretur Bernardino, tantundem Vincentio; dimidium unciz arthufianis pro communione bonorum operum omnium 12 à toto fierent ordine. Unciz & semis, que supererat, dribueretur occultis pauperibus, quos beneficio dignos dicaffent Bernardinus & Vincentius. Ma. Debebes jusefull forum more dicere, quos vel quas. Ph. His igitur vor-Stipulati funt recitato restamento; Georgi Balearice, ivus & fans mentis approbas boc testamentum quod dudum

en animi tui fententia condidifti ? Approbo. Et bec eft to Suprema & immutabilis voluntas ? Ell. Meque & bum Vin

A Proprie funebres a nonnunguah men nugas pellamus no mias. b'Tadiferi.

which relief 3000 abile

ALA SE

· SET WELL DATE

Listeria and the

2000 Pierre 1242200

monet in c Date opefignia vitiofa. Nam caduceatorum leges habent, adulterina effe infignia que habent metallum fuer metalum.

centium Baccalaureum instituis ultima tux voluntatis en cutores ? Inftituo. Juffus eft denuo fubfcribere Ma De potuit moriens? Ph. Bernardinus rexit ægroti manum. Onid Subscripfic ? Pb. Sanctum Franciscum & Sanctum Do minicum, iratos habeat qui centarir hine aliquid immutan Ma At non metuebant actionem testamenti inofficiof Ph. Ifta actio non haber locum in his que Deo dicantur no que quifquam libenter cum Deo litem fuscipit. His peratis uxor & liberi, datis dextris agroto, jurant le fervaturos, que recepifient. Post hæc coeptum est agi de pompa funerali, nos fine contentione. Tandem hae vincit fententia, ut ex ouinque ordinum fingulis adeffent novem, in honorem oringe voluminum Molis, & angelorum in novem choros digeto rum. Suam quisque ordo crucem præferret, caneréique (1) funebres nanias. Ad hac prater cognatos conducerentur in ginea (tor nummis erat vendirus Dominus) (6) daduchi pulselibet ap lati, & honoris gratia ploratores duadecim (hic est nume rus ordini Apostolico facer) comicarencur : à feretro seque retur equus Georgii pullatus, fic ut genua alligată cervit ut herum humi requirere videretur. Stragula hinc zone hinc oftenderent infignia. Similiter & unaquaque tadi & pulla vestis haberet infignia. Reponeretur autem corps quidem infum ad dextram alcaris fummi in tumbo marmoreo, qui prominerer à folo pedes quatuor ; iple in fumm recumberer. Pario fculprus marmore, totus armans i vertice ufque ad calcaneum: nec deeffet galez fua crifu crifta erat onocrotali collum : nec clypeus levo brachia in quo infignia hac erant. Tria capita apri fylvestris auti (a) in planitie argentea: nec lateri gladius inautato ce pulo, nec baltheus inauratus ac gemmeis distinctus bulls neci pedibus aurea calcaria ; eras enim eques auratus : ful pedibus haberet leopardum. Ora fepulchri ciculum habe rent, tali viro dignum. Cur autem feparatim recondi vole bat in facello divi Francisci. Intestina mandavir parocho, honorifice sepelienda in sacello quod est Virgini Marriscrum. Ma. Funus nimirum honorificum, fed nimio conftant Venetie vel cerdoni cuipiam plus haberetur honoris me nimo impendio. Feretrum elegans dat fodalitas, & unun comitantur aliquando fexcenti Monachorum runicis palliifve vestiri. Ph. Vidimus & nos, rifimusque iftas pauperun inepras glorias. Incedune fullones & coriarii fuperne, ip fernéque

Vin

ezo Qui

Do

tare.

iof?

ne

actis

quod

nog

quin-

nque ello-(u)

pul-ume que-vice,

ttqte

dz Ř

rmo-

mme

us à

ifta;

chia

wes

CI-

sullis,

fib

iabe-

vole

ocho:

rifi-

ftans.

100

MUQU

palli-

erum

18

éque

ME LOWING

ed at primary.

Common esp

1.500000

fernéque cerdones, in medio Monachi; chimeras effe diceres: nec hic alia res, fi vidiffes. Cautum eft & illud Georgio, ut Franciscanus & Dominicanus inter sele force decernerent utris primus cederet locus in pompa; post hos czteri quoque sortientur, ne quid hine oriretur tumultus. primum. Nec enim aliud erant paffuri Monachi. Ma. Non scies tantum, fed & pompus ille callebat ordinare. Ph. Caumm est & illud, ut funebre facrum, quod apud parochum fieret, modulato musicorum concentu perageratur honoris gratia. Dum hac aliaque tractantur, inhorruit agrous, dedique figna certissima supremum tempus adesse. Adornatur igitur extremus fabulæ actus. Ma. Nondum finis? Pb. Recitatur diploma Pontificis, in quo promittebetur criminum omnium abolitio, totusque purgatorii metus adimebaur. Ad hæc-justificabantur omnia illius bona. Ma. Rapto parta? Ph. Certe jure belli, ac more militari. Sed forte aderat Philippus Jureconfultus, uxoris frater: is in diplomate notavit locum secus positum quam oportuit, & injecit suspiconem falsi. Ma. Haudquaquam in tempore, Dissimulandum erat etiamfi quid inesset erroris. & nihilo pejus habnisset 2grorus. Ph. Affentior. Et Ægrorus fic hac re perturbatus eft. minimum abesser à desperatione. Ibi Vincentius fortem irum prabuit, justit Georgium quieto esse animo, sibi esse otestatem corrigendi supplendique si quid in diplomatibus el erratum effet vel omifium. Quod fi te, inquit, fefellerit liploma, ego jam nunc hanc animam pro tua suppono aima, ut tua petat coelos, mea dedatur orco. Ma. Accipitue Deus tales animarum permutationes? Et si accipit, num atis cautum videbatur Georgio tali pignore? Quid fi Vinentil anima vel absque permutatione debebatur inferis? h. Quod gestum est narro. Hoc certe perfecit Vincentis: zgrorus vifus est animum recipere. Mox recitantur autiones quibus Georgio promittebatur societas omnium perum que fierent per quatnor ordines, & quintum Carmilentium. Ma. Ego metuerem ne deprimerer ad inteos fi tantum farcinæ bajulandum ellet. Pb. De bonis operie us loquor; ea non aliter gravant animam subvolaturam nam pluma avem. Ma. Mala igitur opera sua quibus legant? h. Militibus Germania conductitiis. Ma. Quo jure? Ph. Jure vangelico, babenti dabitur. Simulque recitarus est numerus uffarum & pfalteriarum quæ defuncti animam effent comipura. Erat autem immensus. Post hæc iterata est confessiod dataque

dataque benedictio. Ma. Ità efflavit animam? Ph. Nondum

Strata est humi storea juncis contexta, fic ut ab initio con voluta cervicalis speciem ex sese faceret. Ma. Quid nunc fo turum eft? Ph. Eam consperserunt cinere, sed raro, ibide poliere corpus agroti. Inftrata est tunica Franciscana, fet priùs confecrata præculis & aquà luftrali. Cuculla fuppoffu eft capiti, nam tum indui non poterat; una cum illa forpoficim est diploma cum cautionibus. Ma. Nova mortis fpe cies. Ph. Atqui affirmant demoni nullum esse jus in eos qui fic moriuntur. Sic aiunt præter alios mortuum S. Martino & Franciscum. Ma. Sed huic morti illorum SS. vita responderat : Obsecro, quid tum postea ? Ph. Porretta est agran crucis imago & candela cerea. Ad crucem porrectam divi zarorus. Soleo in bellis tutus esse meo clypeo, nunc hune clypeum opponam hosti meo; & exoscularus admovir ha mero lavo. Ad ceream verò facram, Olim, inquit, hastà vili in bellis, nunc hanc haftam vibrabo adversus hostem in marum, Ma, Satis militariter. Ph. Has postremas voces editir. Nam mox linguam mors occupavit, fimulque coepit anima agere. Bernardinus à dextris imminebat morienti. Vincent tius à finistris, uterque pulchre vocalis. Alter oftendebat imginem S. Francisci, alter Dominici, Cæteri sparsi per cubi culum demurmurabant pfalmos aliquot voce lugubri. Renardinus magnis vociferationibus percellebar aurem der tram, Vincentius finistram. Ma. Quid occlamabant? Pi. quoque probas ea que funt acta inter nos, flette caput i dextrum, Flexic Vincentius contra. Nè quid trepides, Gotgi, habes Franciscum & Dominicum propugnatores, ello le curus. Cogita quantum habeas meritorum, quod diplom denique memineris meam animam pro tua oppignoratam, quid effet periculi: hæc fi fentis & probas, flecte caputi levum, Flexit. Rurfus fimili clamore, Si hæc fentis, inquint, preme mahum meam. Tum manum preffit. Ità huc & ili flectendo capite & premendis manibus transacte funt ! transversum ræ ferme tres. Cum jam inciperer oscitari Georgius, il quod separat Bernardinus erectus pronunciavit absolutionem, quam populatus cor noctis medium, manà personale effiasser animam. Hac la noctis medium, mane peracta anacomia. Ma. Quid mali m pertum est in corpore? Ph. Recte mones, nam excident Fragmentum plumbi inhærebat (a) diaphragmati. Ma. Unt id? Ph. Uxor narrabae illum quondam ichum fphara bombardica. Hine conjectabant medici plumbi liquenti

un de Celebration de la compansión de la

cot-

lera.

Unde 21th

efalli

parti

particulam refedific in corpore. Mox corpus lacerum utpique convestitum est amichi Franciscano. A prandio seanguam audivi mortem operofiorem, nec funus ambiofus. Verum istam opinor fabulam nolis evulgari. namobrem? Ma. Ne quid irritentur crabrones. Ph. Nihil periculi. Ecenim fi pia funt quæ narro, etiam ipforum nerest hac seire populum; fin minus, quotquot inter illos oni funt mihi gratias agent qui hac prodiderim, quo puore correpti quidem definant similia facere , deinde fimlices caveant ne in fimilem pertrahantur errorem. Sunt nim & apud iftos cordati veréque pii, qui frequenter apud e questi sunt, paucorum vel superstitione, vel improbitate, orum ordinem reddi apud bonos invidiofum. Ma. Refte quidem & fortiter. Sed nunc aveo scire quomodo deefferit Cornelius, Ph. Ut vixit nulli molestus, ità mortueft. Habebat febrim + anniversariam, que statis tem- + Iden, for oribus fingulis annis recurreret. Ea tum, five quia gravaat atas, (nam annum excefferat fexagefimum) five aliis e causis, solito magis urgebat hominem, & visus est ipse resentire diem fatalem imminere. Itaque quatriduo prins pam moreretur (erat Dominicus dies) templum adiit, con effus est suo parocho, audivir publicam concionem & sa rum; à facro, reverenter accepto pignore corporis Domi ici, domum se recepit. Ma. Non usus est medicis? Ph. nicum duntaxat consuluit, sed non minus bonum virum uam bonum medicum. Ei Jacobo Castrutio nomen ests Ma. Novi; nihil illo fincerius. Ph. Is respondit suam quidem peram amico non defuturam, sed fibi videri plus esse przdii in Deo quam in medicis. Cornelius hanc vocem non hinds alacriter accepit quam fi certiflimam vite fpem stendisset. Itaque tametsi semper pro suis facultatibus fulet perbenignus in pauperes, tum quicquid decidi poterat xoris & liberorum necefficati impartiebatur in egenos; on istos ambitiose mendicos & nusquam non obvios, sed probos, qui pro viribus industria laborandi cum pauperne pugnabant. Rogabam hominem ut decumberet, & faerdorem ad fefe accerceret porius quam tenue cospulcuim defatigaret. Respondit, hoc fibi semper studio fuisse, amicos fuos fublevarer porius fi posiet, quam grayarer ficis: nec se sui dissimilem esse velle in morte. Ne decunit quidem nisi postremum diem, & noctis parcem qua eliquie terras. Interim ob corpusculi lassitudinem baculo

nicebatur, aut fedebat in cathedra, raro componebat fe le ctulo, sed vestitus, & erecto capire. Hoc tempore aut man dabar, aliquid de curandis egenis, maxime notis & vicinis aut legebat è libris facris quæ provocant hominis ergi Deum fiduciam, quæque illius in nos charitatem declarant. Si per lassicudinem ipse minus poterat, audiebat amicum prælegentem. Frequenter miro affectu hortabatur familiam ad mutuum amorem & concordiam, atque fludium vere pietatis; follicitosque de morte iplius amantissime consolabarur. Identidem admonebar suos, ne quid eris alieni prateriretur indiffolutum. Ma. Non condiderat restamencum? Ph Jampridem fanus ac valens id curarat, Negabat enim esse testamenta que sierent ab agentibus animam, sed deliramenta potius. Ma. Nil legarat monasteriis aut egenis Ph. Ne teruncium quidem. Ego, inquit, pro mea portione difpensavi facultatulas meas; nunc ut carum postessionem aliis trado, ità trado & dispensationem. Et confido meos sanctius dispensaturos quam ipse seci. Ma. Non accersebat ad fe pios homines, quemadmodum fecit Georgius? Ph. Ne unum quidem; præter familiam & duos intime amicos nulhis aderat. Ma. Demiror quid senserit. Ph. Negabat se morientem pluribus molestum esse velle quam fuisser nascens. Ma. Expecto finem istius fabulæ. Ph. Mox audies. Venit dies Jovis. Ille stratum non reliquit, sentiens extremam corpufculi laffitudinem. Accitus parochus impartiit extremam unctionem, ac rurfus porrexit corpus Domini, fed citra confeffionem. Negabat enim quicquam ferupuli refedific in animo. Ibi parochus agere cœpit de sepultura, qua pompa quove loco sepeliri vellet. Sepeli, inquit, me quomodo sepelies infime sortis Christianum; nec mea resert ubi sepohas hoc corputculum, aquè inveniendum in extremo de ubicunque condidetis. Pompain funeris nihil moror. Mox injecta mentio de sonitu campanarum, de tricenariis & anmverfariis, de diplomate, de communione meritorum emenda. Tunc ille, Mi pastor nihilo pejus habebo eriamsi nulla sonet campana. Si me vel uno sunebri sacro dignaberis, plus faris erit: aut si quid aliud est quod ob publicam Ecclefix consuerudinem citra scandalum infirmiorum omiti vix potest, id tuo permitto arbitratui. Nec est animus cujusquam vel preces commercari, vel meritis quemquam suis spoliare. Satis meritorum exuberat Christo; & confido totius Ecclesiæ preces ac merita mihi si modo vivum fum membrum, prosutura. In duobus diplomatibus mihi

ij.

1

1

è

ö

ir

m

0-

1.

NO

D. n-

lla

15,

C-

m ų-

m

n-

Hi

ora fpes eff. Alterum est peccarorum meorum, quod prin- Diplomata eps paltorum Dominus Jesus abolevit, affigens ilhid cruei Christiani. herum, quod iple suo facrofancto fanguine scriptic & obgnavit, quo nos cerros reddidit de falute aterna, fi totam duciam nostram in iplum transferamus. Absic enim ut affructus meritis ac diplomatibus provocem. Do neum, ut in judicium veniat cum fervo, certus qued in hellu ejus non justificabitur omnis vivens. Ego ab illius utiris appello ad ciuldem milericordiam, quoniam im-nepla est & inestabilitis. His dictis abiit parochus. Cornelius, reluti magna spe saluris concepta, gaudens & alacer, jube pem refurrectionibus & pramia immortalicaris, velus illud x Efaia de morte Ezechiz dilara, una cum Cantico; deim apite decimo quinto Epiftolz Pauli ad Corinthios prioris le morte Lazari ex Joanne; led przeipue historiam Christi affi ex Evangeliis. Quam hic animo devorabat fingula, ad nizdam inspirans, ad alia compositis manibus gratias agens, d quadam hilarelcens ac gestiens, ad nonnulla preculas puldam breves ejaculans! A prandio cum paululum remoris obdormifiet, juber recitari caput ex Evangelio Ioanna nodecimum, usque ad historiz finem. Hie dixistes he lane transfigurari, afflarique novo spiritu; Jam dies vergel velperam; accerfit uxorem ac liberos; ibi erecto quanum liquit corpusculo, fic affatus est suos. " Chariffuma con- Morientis jux quos Deus ante conjunierat, idem nunc separat, sed Cornelii corporibus duntaxat, idque ad breve tempus : curam, cha-uxorem, ritatem, pieratem, quam antehac partire foles in me & dulcissima pignora, totam in istos transfer. Nè puraris re ullis modis poste magis demereri vel Deum, vel me fi illos, quos Deus dedit nobis conjugii fructum, fic e ces, toveas, & inftituas ut Christo digni habeantur a in ho igitur conduplica pietatem tuam, & meam portionem translatam existima. Id fi feceris, ut facturam count non erit cur videantur orphani. Quod fi repetas martinonium; (Ad hanc vocem uxor erupit in fletum, coepitque ejerare, se nunquam de repetendis nupriis cogitaturam. Hie omelius) "Soror in Christo mihi charissima, si Dominus Jelus largiri dignabitur tibi propolitum istud ac robor spiritus, nè desis dono coelesti: Erir enim hoc ribi pariter ac liberis commodius. Sin aliò vocabit carnis infirmitas. scino quòd mors mez te liberat à jure conjugii, sed non liberat à fide quam meo tuoque nomine debes curandis COM-

nibus liberis. Quod ad matrimonium attinet, utere lib et cate quam tibi permifit Dominus. Tantum hoc te m

" moneoque ut virum tibi deligas iis moribus, tuque te

" talem prebess, ut postit vel suspre bonitate ductus, se tua commoditate provocatus, amare privignos. Proj

se cave ne cui voto te obstringas pierva te liberam De " liberis noltris, quos fic inftinues ad omnem pietatem

" caveas ne le cuipiam addicant instituto, donce per aut

" & rerum ulum constiterit ad quod vitz genus fint idon

Deinde versus ad liberos exhortatus est, " ad studium per taris, ad obediendum matri, ad mutuam inter ipsos chas tatem & concordiam. His peroratis, dedit osculum uxos liberis, sasto signo crucis, precatus est bonam menten l

risti misericordiam. Post hae inmens omnes qui aden Sub crastinam, inquit, auroram, Dominus, qui diluculo n vixit, pro sua misericordia dignabitur hanc animulant

hujus corpusculi sepulchro, éque hujus mortalitatis tenebr

evocare in lucem suam cœlestem. Noto teneram zute excubits inanibus fatigari. Czteri quoque vicissim dormi

Milii satis est unum adesse vigilem, qui reciter same lectionem. Transacta nocte, sub horam quaream, cum prasentibus, justir recitari Psalmum totum quem Dominus orans recitavie in cruce. Lo sinito, justit exhibi

ti cereum & crucem. Cereum accipiens dixit, Donin illuminatio mea le falus mea, quem timebo? Crucem ex sculatus dixit Dominus protessor vita mea, à quo trepidale

Mox manus super pethus in supplicantis gestum composite, & oculis in coelum erectis, dixir, Domine Jesu, a cipe spiritum meum. Le provinus clausit oculos veluti de miturus, simulque levi statu emiste spiritum, dixisses lum obdormisse, non exspirasse. Ma. Nunquam audit mortem minus operosam. Pb. Talis suerat in omni via Uterque suit amicus: Foresse non equè dijudico uter de cessere. Christianius: tu, qui integer es, rectins despices me ser section se son
Ma. Ita faciam, fed per orium.

ote χo

u. te

ai l

na Di

ifo rtt ulg es e

Tere en

nad pica eni arú nor is i xpe Ŀ. L im

A b enfe A X mbi bet f git il vivn the lead of the light and coupling the light

Fig. 1:4 products in the salesting to a color sendo creatara eporter revolent? Es. Bert. Tie. SHO THE

ARGUMENTUM.

afabulatio inter Juvenem & Echo de ratione studiorum, ac optimo vita general diligendo. Echo facetissime juvenis interrogatiunculis respondes.

JUVENIS, ECHO.

CUpio paucis te consulere, si vacat. Ec. Vacat. Ju. Et, si venio tibi gratus juvenis. Ec. Venis. Ju. Sed otelne mihi & de futuris dicere verum, Echo? Ec. (a) 4 Id eft, pofya. Ju. Et Græce nosti? Quid istud novi? Ec. Novi. fum. " Qualia tibi videntur Mularum studia? Ec. (b) Ale. facra. w. Censes igitur terendos authores qui conducunt ad bonas teras? Ec. Teras. Ju. Quam igitur mentem habent isti ui hac studia linguis traducunt suis? Be. Suis. Ju. Sed unam harum cultores similiter essent & pietatis studiosi. Ec. fi! Ju. Nunc quorundam improbitas omnes reddidit inifos Ec. (c) iows. Ju. Et multis hominum peccatum con- eld eff. ertur in nomen eruditionis. Ec. (d) Ovois. Ju. Atqui seilien. ulgo videntur non infimi. Ec. Fimi. Ju. Quid facere cen. d Id eft. es eos qui terunt ætatem in sophistico doctrinæ genere? Ec. asinis. lere. Ju. Fortaffis telas aranearum? Ec. Harum, Ju. Ac l'enelopes telas texunt ac retexunt. Ec. Texunt. Ju. Cui uades ut me dem vitæ instituto? Ec. Tuto. Ju. Erit aupicatum, fi uxorem duxero? Ec. Seró. Ju. Quid fi mihi eniat usu quod his qui incidunt in uxores parum pudicas arumque frugiferas? Ec. Feras. Ju. Atqui cum talibus porte durior est vita. Ec. Itá. Ju. Siccine in rebus humais dominari fortunam ? Ec. Unam. Ju. Magis fortaffe spedit ut aliquis præ conjugio monachi institutum eligat. Ligat. Ju. Quid superest remedii ubi quem astrinxerit m nodus insolubilis? Ec. Bilis. Ju. Attamen miserum ft homines vivere solos. Ec. (e) "Odos. Ju. Cujusmodi eldeft; enses horum temporum plerosque monachos? Ec. (f) omnino.

Ax Quid igitur istos movet qui suspiciunt illos ut lorem. emideos? Es. (g) A& Ju. Quid captant plerique, qui gld eft. timbiunt facerdotium? Ec. Otium. Ju. Præterea nihil ha- mor. bet sacerdos? Ec. (b) Kegs G. Ju. Quid bonæ rei contin- crum. git illis qui fiunt Episcopi? Ec. (i) Konos. Ju. At nulli magis i 1d eft, lavivant in otio Ec. Scio. Ju. Quæ res illos admonere pote- beres.

➂

+ Id eft. Mens.

rit, ut intelligant quantum fustineant onus? Ec. * O pie Tu. Ergò res præclara est sacerdotium, si quis se in eo gerendo qualem oportet præbeat ? Ec. Beat. Ju. Quid fructis erit fi me conferam in aulam corum qui præcellunt monat. † Id eft, ca chica dignitate ? Ec. † Ate. Ju. At non paucos video qui

Chiliades. ald eft. ftu-Pidi. Vide Chiliad. 6 Id eft,

lamitas. Vide folent illine sibi præclaram felicitatem ariolari. Ec. (a) Adegi. Ju. At interim dum incedunt holofericati vulgo videntur homines magnifici. Ec. Fici. Ju. Foris igitur aure. os, intus ficulneos homines dicis, fi quis inspiciat cominus? Ec. Minus, Ju. Nihil igitur præclari funt quos pro diis ve-

e Id eft, fabula. d Id eft. fruftra. lupi.

moxa.

neramur byffinos? Ec. (b) Ziv . Ju. Nec militare genus magno aftimabis forcasse. Ec. Asse. Ju. Magnum quiddam pollicentur qui è sideribus futura prædicunt Aftro. logi. Ec (c) Abyel. Ju. At strenue laborant Grammatici. Ec. (d) Eins. Ju. Non placent, opinor, leguleii homines

femper famelici. Ec. (e) Auxoi. Ju. Qualis ero si sam opisex? Ec. Fax. Ju. Itane nihil præterea adserunt artes boni aut mali? Ec. Ali. Ju. Fueróne beatus si perseveravero in bonis literis? Ec. Bris. Ju. Sed quæ res dabit ut adfit pietas? Ec. Ætas. Ju. Decem jam annos ætatem trivi in Ci-

f Id eft.

cerone. Ec. (f) "Ove. Ju. Unde tibi fubit me afinum dicere? Ec Ere. Ju. Fortaffis hoc dicis, non fic huic incumbendum ut alios relinquam. Ec. Inquam. Ju. Non placet igitur is qui le per omnem vitam tantum in hoc torquet

g Id eft. amens.

ut fiat Ciceronianus ? Ec. (g) "Avec. Ju. Quid fuperell natu grandibus; quorum ætas ad hæc difcenda non eft tempestiva? Ec. Stiva. Ju. Facundior esses opinor, si longiu abessem. Ec. Essem. Ju. Non me delectant sermones dis syllabi. Ec. Abi. Ju. Coepi prior, video non posse vitar

quin pofferior definas. Ec. Sinas. Ju. Jam igitur tibi videor fatis inftructus ad ea probe gerenda quæ funt in vita Ec. Ita. Ju. Proinde si me voles abire, dicito. Ec. Ito.

ungozebs editi

1

d

i

E

ji

to

pi

CO fie pla cio

mi Ap que acc por

eris

ARGUMENTUM.

i

1.

18

0. i.

es

m

i.

e.

et

at

eff

m-

u

lif

ari

ibi

Honofartla, seu Dispar convivium, civilitatem commonstrat in excipiendis holpitibus, quomodo adornetur convivium ut nemini displiceat convivaram, licet variis palatis, moribus, ingeniis. Quo quisque sedeat loco multum conducit ad hilaritatem: viliores cibi in primis serculis, lautiores in ultimis. Potus non dandus nisi petentibus. Hilaritas ex variis sabulis & rebus quibus delectantur singuli conciliatur. Senes, matrona, nauta, mercatores, &c. de sua arte & gestis audire gaudent. Lugubria cavenda qua marcrem concilient. Cavenda temulentia que pugnas, rixas & jurgia producit. Methodus divertendi sermonis inter irascentes. &c. Ne cui suus refricetur dolor, ne crebrius salutentur, alternatim singuli. De ciberum aut pretio aut artenulla fit mentio. Excusandus modice tenuis apparatus.

SPUDÆUS, APITIUS.

Sp. LIEus, heus, Apiti. Ap. Non audio. Sp. Heus in-1 quam, Apiti. Ap. Quis hic est tam molestus interpellator? Sp. Est seriæ rei quiddam quod te volo. Ap. At ego ad rem seriam propero. Sp. Quonam? Ap. Ad coenam. Sp. Hac ipfa de re tecum volebam (a) agere. Ap. Non a Eff judicio vacat nunc actoribus operam dare, ne actum agam. Sp. actores cau-Nihil feceris dispendii, comitabor te quò properas. Ap. Age, farum patrodic, modò tribus verbis. Sp. Magno studio molior convivium ni:relativum in quo nulli displiceam convivarum, placeam omnibus. Ejus artis quoniam tu principatum tenes, ad te velut ad oraculum confugio. Ap. Responsum accipe, & quidem juxta veterum morem (b) "sucus egv.

Nulli ut displiceas, nullum invitare memento.

Sp. Atque folenne eft epulum; multos excipiam oportet. ftans. ap. Quò plures invitaris, hoc pluribus displiceas oportet. Quafuit unquam tam bene vel conscripta vel acta fabula, ut toti placuerit theatro? Sp. Sed age, (c) Comi delicium, A- c Deus eff, piti, subleva me tuo consilio; habebo te posthac numinis lo- comessatioco. Ap. Sit igitur hoc primum confilium. Nè conare quod Dictum eft fierinon potest. Sp. Quidnam? Ap. Ut convivator omnibus autem deliplaceas. Tanta est palatorum varietas. Sp. At saltem ut pau- cium Comi, cioribus displiceam. Ap. Voca paucos. Sp. Non licet. Ap. Vo- elegantioris ca pares & ingeniis congruentes. Sp. Nè id quidem mihi li- ingenii deliberum est, Vitari non potest quin & multos vocem, & diffi- cias Musarom miles; denique nec ejustdem linguz neq; nationis homines. Ap. Næ tu mihi verè convitium narras, non convivium, in quo facile possit talis exoriri lusus qualem Hebræi narrant accidiffe in structura Babel, ut petenti frigidum aliquis porrigat calidum. Sp. Opitulare, te quælo; gratum experierisac memorem. Ap. Age, Quando electio non est tui ar-

persequiinde

b Id eft, metricumnu-

a ∑ Græ-

b Vide proverbium,

Ad myrtum
canere.
c Tetradas,
quaterniones.

† In Poetic.

Ovid. Met.

bitrii, in re mala dabo bonum confilium. Haud parvi refert ad hilaritatem convivii quo quisque loco sedeat, Sp. Veriffimum. Ap. Ea res ut tibi cedat prospere, fac ut sortibus distribuantur accubitus. Sp. Pulchrè mones. Ap. Deinde ne fic paulatim a fummo ad imum procedant patinæ, ut (a) Sigma literæ, vel serpentis potius, imaginem pingant, aut ultro citroque reciprocent, quemadmodum olim in conviviis (b) myrtus tradi inlet. Sp. Quid igitur? Ap. Sed ad fin. gulas convivarum (e) retradas appone patinas ternas, fic ut quarta media promineat, quemadmodum pueri tribus nucibus imponunt quartam, in fingulis fit aliud atque aliud cibi genus, quo quisque quod liber eligat. Sp. Placet. Sed quoties mutabo patinas? Ap Quot partibus constat oratio Rhetorica? Sp. Quinque ni fallor? Ap. Quot actibus conflat fabula? Sp. Apud Horatium legi, † Ne fit quinto produ-Hior adu. Ap Toties mutabis patinas, ut procemium fit jusculentum, conclusio vel epilogus ex variis bellatiorum generibus conflatus. Sp. Quem probas in patinis ordinem? Ap. Eundem quem Pyrrhus in acie. Sp. Quid ais? Ap. Quemadmodum in oratione, ità nec in convivio decet procmium esse elaboratum. Rursum epilogus varietate commendetur potius quam apparatu. In tribus itaque media servanda Pyrrhi disciplina, ut in utroque cornu sit aliquid eximium, in media acie vulgarior apparatus. Hoc pado fiet ut nec sordidus videare, nec fastidiosa copia sis molestus. Sp. Satis expedite de cibis; superest ut quomodo bibendum doceas. Ap. Nulli omnium cyathum appones, fed pueris dato negotium, ut ubi percontati didicerint quo quilque vini genere delectetur, alacriter ad nutum cuique quod volet porrigant. Ex ea re duplex erit commodum. Nam& parcius bibetur & jucundius; non folum ob id quia subinde recens dabitur potus, verum etiam quod nemo bibet nil sitiens. Sp. Optimum profecto confilium. Sed qu'i fieri poterit ut hilarescant omnes? Ap. Id ut fiat partim in te situm eff. Sp. Quinam? Ap. Tenes illud, Ante omnia vultus Atcessere boni. Sp. Quorsum istud? Ap. Ut convivas comites excipias, frontéque hilari compelles, sermonem ad cujusque ætatem, affectum, ac mores, ac temperans. Sp. Accedam, ul dicas melius. Ap. Nosti linguas? Sp. Propemodumomnium Ap. Ut sua quemque lingua subinde appelles, utque convive um fabulis amœnioribus hilarescat, varias misce material de rebus quarum quisque libenter meminit, & nullius dolot audiuntur. Sp. Quas dicis hujusmodi materias? Ap Sunt peculi

Ь

q m ha

hi

r

is

di

do

is

U,

pro ni

rà

er

6)

k a

ere

lat

/er

ute

IVa

3

1

1 •

lt

1. d

d

io

at

u.

fit

m 1?

10.

œ-

m-119

nid

eto

10. bi-

fed

116-

od

1 &

111-

nili

po.

mu Ac-

itet que

1, ut

um

rivi

eris

olore

Sunt

culi.

peculiares ingeniorum differentiæ, quas ipse melius perspicies; ego generatim attingam aliquot. Senes gaudent ea Senes. memorare que multorum fugiunt memoriam, admiratores temporum in quibus ipfi floruerunt. Matronis dulce est Matrone. refricare memoriam ejus temporis cum à procis ambirentur. Nautæ quique diversas ac longuinquas mundi regio. Nautæ. nes inviferunt, libenter ea narrant que, quia nemo vidit, mirantur omnes. Eft & anteactorum malorum, juxta proverbium, jucunda recordatio, fi modò ejus fint generis ut cum probro conjuncta non fint; veluti, militiæ, profectionum, naufragiorumque discrimina. Postremo, de sua cuique arte grata est confabulatio, déque hisce rebus quarum usum callet. Hæc funt ferme generalia ; peculiares affectus fingulatim describi non queunt : fed exempli causa, est aliquis laudis appetentior, alius vult haberi doctus, alius gaudet videri dives; est hic loquacior, ille pauciloquus; nonnullos reperies tetricos, alios contrà blandiores. Sunt qui nolint videri fenes cum fint; funt rurfus qui volunt haberi grandiores quam fint; affectantes hoc effe mirandi, quòd belle portant ætatem : funt fæminæ quæ fibi de forma placent, funt aliæ putidulæ. His cognitis affectibus, hand difficile est miscere sermones unicuique gratos, vitatis his que mœrorem afferunt. Sp Næ tu perpulchre tenes ttem convivatoriam. Ap. (a) Phy! Si tantundem tempo- a Interjectio is & operæ mihi consumptum effet in utroque Jure. Me- despicientis. licins, ac Theologia, quantum impensum est huic arti jamludum, & inter jure confultos, medicos ac theologos, doctois & titulum & lauream tulissem. Sp. Credo. Ap. Sed heus w, ne quid erres, hic cavendum est nè fabulæ fint nimium prolixæ, aut ne exeant in temulentiam. Quemadmodum nim vino nibil est jucundius si modice sumpseris; conrà, nihil molestius si suprà quam sat est hauseris; ita usu enit in fabulis. Sp. Vera prædicas. Sed huic incommodo uodnam oftendis temedium? Ap. Ubi senseris suboriri b) The doevor withe, per occasionem interfeca sermonem, bid est, fine argumentum diversum intersere. Frustrà, opinor, te mo- vino ebrietaerem, ne cui fuus dolor in convivio refricetur; urcunque tem. lato judicat in conviviis quibusdam vitiis elle medendum, ino discutiente tristitiam, & offensæ memoriam abolente. erum illud te monitum oportuit, ne nimium crebro sautes convivas; tametsi probo, ut interdum obambulans, unc hos, nunc illos comiter appelles; oportet enim convatorem bonum motoriam agere fabulam. Nihil autem

110 EL 8

coctum arte, quanti emptum. Idem de vino dictum puta. Quin extenuandum etiam modice quod apponitur. Alioqui nimis diligens extenuatio apparatus idem agit quod oftentatio. Satis est bis, aut ad summum ter, dixisse, Boni consulite. Si parum lautus est apparatus, animus certe lautissi. mus est. Interdum sales aspergendi sunt, sed qui nihil habe. ant dentis. Profuerit & illud, subinde sua quemque compellare lingua, sed paucis. Dicendum erat initio quod mihinune tandem venit in mentem. Sp. Quidnam? Ap. Si non placet fortitò dare locos, cura ut tres ex omnibus eligas natura festivos minimeque mutos, quorum unum collocabis in capite menfæ, alterum è regione, tertium in me. dio, qui filentium ac triftitiam cæterorum discutiant. Quod si perspexeris convivium vel silentio tristius esse, vel clamoribus tumultuolum, aut etiam ad rixas tendere. Sp. Hoc crebrò fit apud nos : quid tum faciendum? Ap. Accipe rem mihi multo usu compertam. Sp. Expecto. Ap. Inducito duos Mimos, five + > > onoise, qui fine voce ridicurifus excita- lum aliquod argumentum gesticulatione repræsentent. Sp. Cur fine voce? Ap. Ut par fit omnium voluptas, aut nihil loquantur, aut lingua loquantur omnibus æque ignotà Gestibus loquentes omnes pariter intelligent. Sp. Quod atgumentum mihi narras non fatis intelligo. Ap. Sunt innumera, puta uxorem decertantem cum marito de principatu aut simile quippiam è media vita. Quo magis erit ridicula faltatio, hoc plus erit omnibus voluptatis. Hos .o. portet esse semifatuos; alioqui qui plane fatui sunt, quedam interdum effutiunt imprudentes quæ lædunt. Sp. ki cibi precor semper propitium Comum, ut mihi dedisti fide. le consilium. Ap. Addam coronidem, quin potius repetam quod initio, dixeram. Ne nimium sis anxius ut placeas omnibus, non hic tantum fed in omni vita; atque ità it ut citius placeas omnibus : optimum enim in vita, M guid nimis.

hans diverted interests by

cabbay of a mary confundament of a weeden Santania subsection alaska to problem organ

est Cadras dunar a sa fruitora meanara salas and decade multi-the me actors inserts received

e vivnes camade applique

+ Id eft. tores, fictos moriones.

> concerno coaster appeared position canmenor fidily and did state controlled and R G U

u

ur

Cu er ro

ab

po pi is

os le

on

etı

All

Phi

uà

e p

X

log

ARGUMENTUM.

ıua

ata, qui

en-

onffibe-

mni-Si

li.

01-

ne.

boi 12.

loc

ipe

lu-

cu-

Sp. bil

tâ.

ar.

upa-

ri-

.0-

12.

Ità de.

am

m. Get

N

ellequium bec de Rebus ac vocabulis taxat prapoftera querundam judicia, qui mmen quarunt ambitiossus quam rem ipsam, haberi quam esse & habere. In rebus expetendis prastat esse & habere; in rebus sugiendis, haberi necesse. Nequissimum fraudis genus fallere sidemem.

BEATUS, BONIFACIUS.

Alvus fit Bonifacius. Bo Etiam atque etiam falvus fit Deatus. Sed utinam essemus uterque quod dicimur, dives, ego formolus. Be. Irane parum tibi viderur habere omen magnificum? Be. Mihi quidem minimi momenti, if res adfit. Be. At plerique mortales aliter affecti funt. Bo. ieri potest ut mortales sint isti ; homines este non credo. Et homines funt, ô bone, nisi putas etiam nunc sub human specie camelos & asinos obambulare. Bo. Hoc citius rediderim quam homines esse qui pluris nomen faciant um rem. Be. In certis rerum generibus fateor pleriq; mauntrem quam nomen ; in multis contra. Be. Hoc quid fit on fatis aflequor. Be. Atqui penès nos ipfos exemplum est. lu Bonifacius diceris, & habes quod diceris: fed fi effes + alerutro spoliandus, utrum malles habere malam faciem, an re. no Bonifacio dici Cornelius? Bo. Equidem malim vel Therfitesdici quam habere prodigiofam faciem; an bonam abeam nelcio. Be. Item ego fi dives effent, & aut res aut omen effet deponendum, malim f frus dici guam re- + Irus apud poliari. Bo. Affentior vera loquenti. Idem ulu veniet, Homerum pinor, in his qui funt prospera valetudine, aut als corpo-is præditi commodis. Bo. Probabile est. Be. At quam mulof videmus qui mallent nomen eruditi piique viri, quam fe docti bonique ? Bo Plurimos iftiulmodi novi. Be. Anon apud nos plus habet momenti nomen quam res? Bo. Vietur. Be. Jam si quis nobis adesset Dialecticus qui scite deniret quid fit Rex quid Episcopus, quid Migistratus, quid hilolophus, fortaffis & hic inveniremus qui mallent nomen vam rem. Bo. Ita profecto si rex est qui legibus & æquitapopuli commodum spectar, non suum; fi Episcopus, qui otus invigilat gregi Dominico: & fi Magistratu, est, qui animo consulit reipublica; & si Philosophus est qui leglectis fortunæ commodis tantum studet bonæ menti paandz. Be. Hic vides quantum hujus generis exemplorum olim aggerere. Bo. Sane plurimum. Be. An hos omnes

Nomine

· Neronem hoc fecifie author eft Suctonius. des, 6 Corcebi fultitia 91 prov. locum dedit.

Homer

inertdie: p of ainsq

negabis esse homines? Bo. Vereor ne nos ipsi citius nomes hominis amittamus. Be. At fi homo est animal rationale quantum abest hoc à ratione, ut in corporis commodis verius quam bonis, & in externis, quæ fortuna dat fimil & eripit cum libet, rem malimus quam nomen, in veri animi bonis nomen pluris faciamus quam rem Bo. Prano fterum mebercule judicium, fi quis attendat. Be. Eadem av tem est ratio in contrariis. Bo. Expecto quid dicas. Be ldem judicandum de nominibus rerum fugiendarum quod di Etnm eftde vocabulis expetendarum. Bo. Apparet. Be. Ma gis enim horrendum est esse tyrannum, quam tyrannino men: & si malus Episcopus juxta sententiam Evangelican fur est & latro, non tam hæc nomina sunt nobis detestand quam ipla res. Bo. Convenit fané. Be. Tu de cæreris simi liter colligito. Be. Prorsus intelligo. Be. Nonne fatuino men averlantur omnes? Bo. Et quidem maximé. Be. Non ne fatuus effet qui (a) aureo pifcaretur hamo, qui vitrus anteponerit gemmis, qui chariores haberet equos quin uxorem ac liberos? Bo. Is effet quovis (b) Corabo fultin Vide Chilia. Be. An non tales funt qui procurrunt in militiam, fpe luc non admodum magni corpus & animam exponentes per culo? qui student congerendis opibus, cum animam la beant omnium bonarum rerum egenum: qui vestes & ædes exornant, cum animus neglectus ac fqualidus jacet qui corporis valetudinem anxiè tuentur, animam tot q pitalibus morbis laborantem negligunt; denique, qui fugi cissimis hujus vitæ voluptatibus cruciatus merentur ata nos? Bo. Ipla ratio fateri cogit, pluiquam fatuos el Be. Atque his fatuis cum plena fint omnia, vix invent qui ferre possit fatui vocabulum, cum adeo non abio reant à re. Bo. Sic est profecto. Be. Age, fcis quamin apud omnes invifa vocabula mendacis ac furis. Bo. Su invisifima, nec fine causa. Be. Fateor. Sed cum stupm conjuges alienas fit furto sceleratius, tamen adulteri of nomine quidam etiam gloriantur, ad furti convitium lico firicuri gladium. Bo. Ità res habet apud complus Be. Ita cum multi fcortis vinoque perditiffimi fint, fint libenter ac palam, tamen ad ganeonis nomen of duntur, Bo, Hi nimirum rem fibi gloriæ ducunt, d wocem rei debitam horreant. Be. Sed vix aliud nom Be. Novi qui hoc convitium cæde fint ulti. Be. Sed u nam pariter abominentur rem. Nunquam accidit tibi,

I

U d

1

Men

nale

odi

mu

Veri

epo-

n au-

dem

di

Ma

no

cam

and imi

no

Von

rua

uàn

tim uci

pet

eat

a

eter

nl

mi promiferat se mutuum ad certum diem tediturum. filleret? Bo. Frequenter, etiam cum id dejeraffet : neque id semel, fed iterum atque iterum. Be. Fortaffe non erant folvendo. Bo. Imo erant, fed commodius esse ducebant non reddere creditum. Be. An hoc non est mentiri? Be Planissimé. Be. Auderes istiusmodi creditorum sic compellare. Cur mihi toties mentiris? Bo. Non, nisi paratos essem ad pugnam. Be. Annon simili modo quotidie verba dant + latomi, fabri, aurifices & vestiarii, pollicenres ad certum diem, nec tamen præstantes, etiam si magni referat tua? Bo. Mira impudentia! fed adde his advocatos pollicentes operam. Be. Potes addere sexcenta nomina, nemo tamen horum laturus fit mendacis vocabulum. Bo. Hoc genere mendaciorum plena funt omnia. Be-Itidem furis nomen nemo tolerat, cum à re non perinde omnes abhorreant. Bo. Expecto ut dicas clarius, Be. Quid interest inter eum qui rem tuam tollit è scrinio, & inter eum qui depositum abjurat? Bo. Nihil nisi quòd sceleratior est qui spoliat etiam fidentem. Be. At quam pauci funt qui depositum reddunt; aut, si reddunt, non dant integrum? Bo. Opinor esse perpaucos. Be. Nemo tamen istorum ferat furis vocabulum, cum rem non horreat. Bo. Admodum. Be. Jam mihi reputa, quid vulgo fat in tractandis pupillorum bonis, in testamentis ac legatis. quantum hæreat digitis tractantium. Bo. Frequenter totum. Be. Furtum amant, vocabulum deteffantur. Bo. Maximé. Be. Quid agunt qui res † fisci tractant, qui mo- + Fiscus hine netam publicam cudunt deteriorem, qui nunc aucta nunc nomen hadiminuta nummorum æstimatione, privatorum rem acci- bet, quod dunt, fortaffe nobis non admodum liquet : de his que cellis hoc quotidie experimur loqui fas est. Qui sumit mutuum, est sportulis aut qui conflat æs alienum, hoc animo ut reddat, si lice ligebant. at, nunquam, quantulum abest à fure? Bo, Cautior fortaffe dici potest, melior nequaquam. Be. At norum cum ingens ubique sit numeros, nemo tamen tolerat furis nomen. Bo. Animum folus Deus novit; proinde apud homines obærati vocantur non fures. Be. Quantuli refert quo nomine dicantur apud homines modò fint fures apud Deum? Certe suis cuique notus est animus. Adhæc, qui cum debeat multum, quod obtigit pecuniæ nequiter prodigit; qui, posteaquam decoxit in una civitate, delusis creditoribus fugit in aliam, hospites quærens quibus imponat, idque facit crebrius, nonne fatis declarat quo fit animo?

+ Lapicidari.

Bo. Satis supérque, Sed tamen isti solent fucare colore

quod faciunt. Be. Quonam? Bo. Multum multifque de. bere prædicant fibi cum magnatibus, atque adeò regibus. effe commune ; coque qui funt hoc ingenio præditi ferè no. bilitatis opinionem affectant. Be. In quem ulum? Be. Dictu mirum, quantum equiti licere velint. Be. Quo iure? quibus legibus? Bo. Haud aliis quam quibus præfecti maris vendicant fibi quicquid ejectum est naufragio, etiamfi exflet dominus; quibus alii suum esse volunt quicquid apud furem aut prædonem deprehenderint. Be. Istiufmodi lege possent ipsi fures condere. Bo. Et facerent, si queant tueri: & haberent quod excularent, si bellum indicant priusquam furentur. Be. Quis hoc juris dedit equiti potius quam pediti? Bo. Militiæ favor. Sic enim exercentur ad bellum. quò promptiores fint ad spoliandum hostem. Be. Sic, o. pinor, Pyrrhus exercebat suos ad bellum. Bo. Non, sed (a) Lacedæmonii. Be. Abeant in malam crucem cum fuo exercitio. Sed unde nomen hoc tantæ prærogativæ? Be. Quibusdam obvenit à majoribus, alii mercantur ære, quidam adsciscunt. Be. An licet adsciscere cuilibet? Bo. Li. cet, si mores respondeant. Be. Qui? Bo. Si nihil bonz rei gerat, si splendide vestiatur, si incedat annulatus, si gnaviter scorretur, si aleam ludat affidue, si certet chartis, si comporationibus ac voluptatibus ætatem absumat, si nihil loquatur plebium, sed arces, pugnas, ac bella mera crepes, Thrafonica omnia. Ifti sibi permittunt bellum cui velint indicere, etiamsi pedem ubi ponant don habeant. Be. E. quites mihi narras (b) equuleo dignos. Atqui tales habet non paucos Sicambria.

a Author Xenophon in Rep. Laced.

b Jocus eft in dictione egunles quod & parvum equum & tormenti genus fignificat.

ARGUMENTUM.

Charon detestatur bellum inter Christianos. Malus genius annunciat Charoni totum terrarum orbem incendi bellis. Ossa Dea Fama apud Homerum, Monachi & Jesuita incendiarii.

Malus genius, infestus damon.

CHARON, Genius (c) ALASTOR.

Ch. Quid ità properas gestiens, Alastor? Al. Opportune tu quidem, O Charon. Ad te properabam.
Ch. Quid novæ rei? Al. Nuncium sero tibi Proserpina.

qu

to

I

ef

'n

lit

ut

da

qu res

DE

DC DO

pe

tet

N:

CO

910

e.

15,

0

30.

u-

a:

afi

be

18

1;

m

e-

n,

0.

ed

10

30.

li-

j.

2

1.

fi

il

1,

nt

E.

et

nti

78,

r.

m.

E. ue

me latiffimum futurum. Ch. Effer igitur quod fers, téque zonera. Al. Furiæ non minus gnaviter quam feliciter geferunt suum negotium; nullam orbis partem non infeceunt malis tartareis dissidiis, bellis, latrociniis, pestilentis, adeò ut plane (a) jam calvæ emissis colubris sint, & ex- a Alludit ad hauftæ venenis obambulent, quærentes quicquid ufquam est menidum, viperarum & alpidum, quando tam glabræ funt quam o- quæ procema wum, & pilum non habent in capite, neque, quicquam in angues nutripettora fucci efficacis. Proinde cu fac cymbam ac remos redicuntur. appares. Mox enim ventura est tanta umbrarum multitus do, ut verear ne non sufficias omnibus transmittendis. Ch. Ita nos non fugerant. Al. Unde rescieras. Ch. + Offa + Fame Dea pertulerat ante biduum. Al. Ut illa dea nihil est velocius! est apud Sed quid tu igitur hîc cessas relica cymba? Ch. Ità nimirum res ferebat. Huc profectus fum ut mihi compararem validam aliquam triremem. Nam mea cymby jam vetustae putris ac sutilis non suffecerit huic eneri, si vera sunt que narravit Offa. Quanquam quid opus erat Offa? Res ipla compellit. Nam naufragium feci. Al. Nimirum totas distillas, suspicabar te redire è balneo. Ch. Imò matavi è Stygia palude. Al. Umbras ubi reliquisti? Ch. Natant cum (b) ranis. Al. Sed quid narravit Offa? Ch. b Ariftopha-Tres orbis monarchas capitalibus odiis in mutuum exiti- nes fingir in Stygiapalude m ruere, nec ullam orbis Christiani partem immunem multas effe ese à belli furiis. Nam tres illi reliquos omnes pertrahunt ranas. in belli confortium. Omnes effe talibus animis, ut nemo velit alteri cedere: Nec Danum, nec Polonum, nec Scotum, nec verò Turcam interim esse in otio, moliri dira. Pestientiam ubique fævire, apud Hispanos, apud Britannos, apud Italos, apud Gallos. Ad hæc novam esse lucem ex opinionum varietate natam, quæ sic vitiavit omnium animos. utnulla ufquam fit fincera amicitia, fed frater fratri diffidat nec uxori cum marito conveniat, Spes est hinc quoque nascituram olim magnificam hominum perniciem, si tes à linguis & calamis ad manus pervenerit. Al. Hæc c Qui multa omnja veriffime narravit Offa. Nam ipfe plura vidi his scribir. Sic oculis, affiduus comes & adjutor Furiarum, quæ nullo tem- autem fepore magis declararunt se suo dignas nomine. Ch. Arqui Erassaus & periculum eft, ne quis dæmon exoriatur qui subito adhor- hic &alibi tetur ad pacem; & funt mortalium animi mutabiles. quia multa Nam audio apud superos, esse (e) Polygraphum quendam, inter alia qui calamo suo non desinit insectari bellum, & ad pacem pacis queres cohortari. Al. Ille jampridem furdis canit. Olim fcripfit lam. pacis

a

1

10

nt

TO

n

ce an

nic

bol

or,

re

1?

em

am

TO.

um

m

nd

oi ·

ùs

ien

cru

qu

it, bec

מח ordi

edic

itar

multum

Pacis profligatæ quærimoniam; nunc eidem extinchæ scrip,

sit Epitaphium. Sunt alii contrà qui non minus juvent rem nostram quam ipsæ Foriæ. Ch. Quinam ifti? 4 Sunt animalia quædam pullis & candidis palliis, cinericais tunicis, variis ornata plumis; hæc nunquam recedunt sh aulis principum, instillant in aurem amorem belli, horantur eodem proceres ac plebem, in Evangelicis illis concionibus clamitant idem bellum effe justum, fanctum acpium. Quoque magis mireris hominum fortem animum. clamitant idem apud utramque partem. Apud Gallos concionantur Deum stare pro Gallis, nec vinci posse qui Deum habeat protectorem. Apud Angles & Hispanos, hot bellum non à Cæsare geri, sed à Deo, tantum præbem fe viros fortes, victoriam effe certam. Quod fi quisin. terciderit, eum non perire, sed recta subvolare in cœlum ficut erat armatum. Ch. Et habetur iftis tanta fides? A. Quid non potest simulata religio? Accedir huc juventus, rerum imperitia, gloriæ sitis, ira, animus ad id quò vocatur natura propensus. His facile imponitur, nec difficile perpellitur plaustrum suapte sponte propendens ad ruinam, Ch. Ego istis animalibus lubens aliquid boni fecero. A. Appara lautum convivium. Nihil potes gratius, Ch. Ex (a) malvis, Iupinis & porris, Nam apud nos non alia est, ut scis, annona. Al. Imò ex perdicibus, capis & phasianis, si vis esse gratus convivator. Ch. Sed que re istos movet ut tantopere promoveant bellum; aut quid hinc metunt commodi? Al. Quia plus emolumenti capiunt è morientibus quam ex vivis. Sunt testamenta perentalia, bullæ, multaque alia non aspernanda lucra. De nique, malunt in castris versari quam in suis alvearibus Bellum multos gignit Episcopos, qui in pace ne teruncil quidem fiebant. Ch. Sapiunt. Al. Sed quid opus est triremi? Ch. Nihil, si velim in media palude rursus nat. fragium facere. Al. Ob multitudinem? Ch. Scilicet. Al. Atqui umbras velis, non corpora. Quantulum auten ponderis habent umbræ? Ch. Sint (b) tipulæ, tamen tidearanearum pularum tanta vis esse potest ut onerent cymbam. Tum scis & cymbam umbratilem esse. Al. At ego memini vider me, cum esset ingens turba, nec cymba caperet omnes à cla quam currat. vo tuo tria millia umbrarum pendere nonnunquam, nec to pondus ullum sentiebas. Ch. Fateor tales esse animasque paulatim demigrarunt è corpore phitaifi aut (c) hectica te

nuato. Caterum qua subito revelluntur à crasso corpore

a Malva & porrum inferorum victus eft, & lupinos fi non maceres commode, mirum quam amarescant.

& Vermiculus genere le-viffimus, ut qui fupra à e Febris species paulatim conficiens corpus.

eis

n.

ci.

m

mt

in-

m

1.

15,

TU

ile

m.

Al.

liz

&

25

2-

10

15 cii

ri•

n.

1

m

10

1

to

12

6-

PT.

d

oltum corporeæ molis fecum ferunt. Tales autem mittit apoplexia, fynanche, pestilentia, sed præcipuè bellum. + Intempe-Non opinor Gallos aut Hispanos adferre multum pon- rantia mater ris. Ch. Multò minus quam cæteri, quamquam & ho- apoplexiæ.

Synanche,
m animæ non omnino veniunt plumeæ. Cæterum è Latinis Anjannis, è Germanis belle pastis, veniunt aliquoties tales gina, itidem nuper periclitatus sim decem duntaxat vehens, & nisi casam hajacturam fecissem, perieram una cum cymba, vecto- dinem. bus & naulo. Al. Ingens discrimen! Ch. Quid interea a Faciunt janses fieri cum accedunt crassi satrapæ, thrasones & po- tæ, cum ob machæro placidæ? Al. Ex his qui pereunt in justo bel- periculum nullos arbitror ad te venire. Nam aiunt eos recta fub- evitandum plare in cœlum. Ch. Quò subvolant nescio; unum illud exonerant io, quoties bellum est, tot ad me veniunt saucii lacerique, dis etiam demirer ullum superesse apud superos. Nec solum veni- que pretione construction de constructio nt onustæ crapula & abdomine, verum etiam bullis sardotiis, aliisque rebus plurimis. Al. At ista non defeint fecum, fed nudæ veniunt ad te. Ch. Verum; fed quæ centes veniunt, fomnia talium rerum fecum adferunt. Al. ane gravant fomnia? Ch. Gravant cymbam meam: uid dixi? gravant? jam demerserunt. Postremò, tot polos putas nihil habere farcinæ? Al. Equidem arbior, si ferant æreos. Ch. Proinde certum est mihi prospire de navi quæ sufficiat oneri. Al. O te felicem! Ch. Quid 1? Al. Quia propediem ditesces. Ch. Ob multitudiem umbrarum? Al. Næ. Ch. Siquidem suas opes seam adferant. Nunc qui in cymba deplorant se apud suros reliquisse regna, præsulatus, abbatias, auri talenta inamera ad me nihil adferunt præter obolum. Itaque quod mannis ter mille mihi corasum est, id totum est effunendum in unam triremem. Al. Sumptum faciat oportet pi quærit lucrum. Ch. Atqui mortales, ut audio, felius negotiantur, qui (b) favente mercurio ditescunt intra b Mercurius iennium. Al. Sed iidem decoquant nonnunquam. Tuum mercatorum crum minus, sed certius. Ch. Nescio quam certum; præses. quis Deus nunc exoriatur qui res principum compot, sors hæc tota mihi perierit. Al. Ista quidem de re beo ut me sponsore in utramque aurem dormias. Indecennium totum nihil est quod pacem metuas. nus Romanus Pontifex sedulò quidem hortatur ad conordiam, sed (c) laterem sævat. Murmurant & civitates c Lavat latedio malorum: conferunt lufurros populi nescio qui, di- nem operam itantes iniquum, ut ob privatas iras aut ambitionem fumit. Vide

duorum Chiliades.

William I

duorum triúmve, res humanæ furfum deorfum misceaning fed vincent, mihi crede, quamlibet recta confilia, Furis Cæterum quid opus erat hac gratia petere superos? Ans pud nos non funt fabri ? Certè Vulcanum habemus, o Pulchre, fi quæram navem æream. Al Minimo accerfen aliquis. Ch. Ità eft, fed deficit nos materia. Al. Quidn dio? Nihil illic fylvarum? Ch. Eriam nemora quæ fuen in campis Elyfiis abfumpta funt. Al. In quem tandemu fum? Ch. Exurendis hæreticorum umbris, adeò ut nupe concti simus è terræ visceribus carbones effodere. Al. Qui an ifte umbre non poffunt minore fumptu puniri? Ch.Si vifum eft Rhadamantho. Al. Ubi triremem mercatus en unde remiges parabuntur? Ch. Meæ partes funt tener clavum; remigent umbræ, si velint trajicere. Al. At son que non didicerunt remum agere. Ch. Apud me null eft f eximius; remigant & monarchæ, remigant & Ca dinafes, fuam quisque vicem, non minus quam plebeiin nues, five didicerint five non didicerint. Al. Tu fac de tro Mercurio feliciter mergere triremem. Ego non te rem rabor diutius. Orco lætum adferam nuncium. Sed ha heus, Charon. Ch. Quid eft ? Al. Fac matures reditum, ne mox obruat turba. Ch. Imò jam plus quam ducenta milli offendes in ripa, præterillas quænatant in palude, Propent ramen quantum licebit. Die illis me mox adfuturum

† Qui ex aliis dignitatis gratia exceptus eft,

ARGUMENTUM.

Ridetur hic Carthusianus quidam Graculus, suo quidem judicio dostissa qui libro suo Gracum indiderat titulum. Anticomaritas dicens qua pellare poterat Antimarianos, vel Antidicamarianos. Sinodus Gramm corum de hoc verbo disputat, varia hujus vocis Etymologia fingitur. I dem ejus vocabuli authorem Archimoritam merito censet appellandum.

ALBINUS, BERTULPHUS, CANTHEL DIPHYLUS, EUMENIUS, FABUL LUS, GADITANUS.

mis æneis.

4 Nam vete- Al. Stne quisquam in hoc numero qui didicit Arithmeres olim calculis suppu- quot convenerimus grammatici. Be. Isthuc quidem to nuncin qui calculos vel digiti nostri nobis dicere poterunt. buidam regi- no in pollice, me in indice, Canthelum in medio, Diphyl onibus num- in annulari, Eu menium in minimo. Nunc ad lævam trans na

d

fett

1 20

eran

m u

upe

uid

S. Si

eris

епет

fun

ulle

Car

eii te

der

rem

hen ner milli

penl

m.

Etiffu

quest

ser. Te

dum.

LU

uL

rithu

doce

+ cit

Tep

phylu

tranle

illic in pollice pono Fabullum, in indice Gaditanum. Itaque, ni fallor, seprem sumus. Sed quorsum attinet ifthuc scire? Al. Quoniam audio septenarium reddere legitimum concilium. Be. Quod concilium mihi narras? Al. Eft res feria que me diu multumque torlit, neque me tantum, verum multos etiam viros neutiquam indoctos. Eam proponam in medium ut hujus fynodi authoritate femel finiatur quæfio. Ca. Eximium quiddam sit oporter quod tu vel ignores, Albine, vel animum tuum perspicacissimum diu multumque torferit. Quare cupimus & ipsi nosse quid isthuc sit rei. Nam unus omnium nomine respondeo. Al. Ergò hic effore omnes aures simul adhibentes & animos. Plus vident oculi quam oculus. Estne quisquam vestrum qui nobis explanare possit quid significer hac vox Anticomarita? Anticoma-Be. Nihil facilius. Sonat enim betæ genus, quam prisci nautilem appellabant, caule contorto nodofoque, mirè fatuz, tetri odoris si contingas; posser cum † Anagyri contende † Herbæ fe te. Ca. Natatilem narras betam? Imò cacatilem bestiam contingas Quis unquam audivit aut legit antehac nomen natalis manibus, pets? Be. Imò hoc dilucide docet Mammetrectus vulgo peffime oler? porrupte dictus, cum vero nomine dicatur Mammothreptos, quasi dicas aviæ alumnum. Al. Quid isthuc est tiuli? Be. Ut intelligas in libro nihil inveniri præter meras telicias, quòd mammæ, hoc est, aviæ, soleant indulgentiùs labere nepotes quam matres liberos fuos. Al. Plane delicifum opus mihi narras. Nuper enim cum in hunc codiem incidissem, minimum abfuit quin rifu dissilierim. Ca. bitu nactus es eum codicem qui rarissimus inventu est? Br. Abbas Divi Bavonis, nomine Livinus, à prandio Brugis uxit me in Bibliothecam fuam peculiarem, quam homo feex, cupiens aliquod fui monumentum posteris relinquere, on mediocri fumptu parabat. Nullus erat liber qui non set manu descriptus idque in membranis; nullus qui non ariis picturis ornatus, ac foris byflo auróque tectus. Quin ipla codicum spatiola moles nescio quid majestatis præ ferebat. Al. Quinam erant? Be. Oh, præclari omnes, atholicon, Brachylogus, Ovidius per allegorias exposis, aliique innumeri, inter quos & lepidiffimum Mammoreptum reperi. Inter eas delicias invent natatilem bem. Al. Cur vocant natatilem? Be. Referam quod legi, pesauthorem fidei periculum esto. Quoniam, inquit, prooit in locis humidis putribusque, nec usquam felicius ovenit quam in coeno aut sterquilinio; honos sit auribus

a Boves Cypriiftercore viditant. Vide prov.

& Venenum

c Paffili feu conflat. d Comædia, Tragcedia femper triflem cata-Arophen.

bus. Al Itane graviter olet? Be. Sic ut nec oletum nullan pejas oleat. Al. Estae illius oleris ullus usus? Be. Imdia deliciis est. Al. Fortasse paucis aut asinis, aut (a) bubus (... prijs. Be Imo hominibus, & quidem delicatis. Pelignorum gens est, apud quam convivia vicissim in longam dicuntur periodum : extremam compotationem vocant sua lingua Relumptam, quafi nos dicamus bellaria, aut tragemata. A Quam bella bellaria! Be. Ejus compotationis hæc lex ef. ut liberum sit convivatori quicquid volet apponere: nels autem sit convivis quicquam rejicere, sed omnia boni confulere. Al. Quid fi apponeret (b) cicutam, aut cramben reeft. Crambe coctam? Be. Quicquid apponitur devorandum ibi eft s. recoctamors. cité. Domi tamen licet quod ederint removere. Nam hie fere ponunt natatilem betam, five Anticomaritam nihil & nim refert utro nomine dixeris, res eadem est. Admisent aliquid querni corticis & alii plurimum. Ita (c) moretun placente ge aliquid querni corticis & alii plurimum. Ita (e) moretum nus, quodex absolvunt. Al Quis persuasit legem tam barbaram? Le variis herbis Consuerudo, quovis tyranno potentior. Al (d) Tragican Consuetudo, quovis tyranno potentior. Al. (d) Tragican periodum mihi narras, quæ tam inamænum habeat exitus letam haber, Be. Dixi meam vicem, nulli præjudicans, fi quis quidhabt rechius. Ca. At ego comperi priscis fuille piscem quemve carunt Anticomaritam. Be. Dic authorem. Co. Codicemer hibere possum, nomen authoris non possum dicere. Scriptu est Gallice, sed formulis Hebraicis. Be. Quam speciemb bet piscis anticomarita? Ca. Cætera nigris squamis est, lo lus venter albet. Be. Palliatum quempiam Cynicum opino, nobis ex pisce facies. Qui sapor? Ca. Nihil insuavius. Qua pestilens est. Nascitur in putribus lacunis, interdum &m

> cloacis, iners, limofus; folo gustu pituitam gignit graven, quam vix vomitu leves. Frequens est in regione qua Celtithracen appellant. Nam illic in deliciis ett, quod ge staffe carnes detestabilius fit homicidio. Al. infelix regi cum suo Anticomarita Ca. Tantum habeo quod dicam: m mini præjudicatum velim mea sententia. Di. Quid opuse hujus vocis enarrationem ex Mammothreptis aut Hebra schedis petere cum ipsa dictionis Etymologia præ lets rat Anticomaritas dici puellas parum feliciter conjugi tas, utpote maritis vetulis? Nec enim novum est quod for bæ que verterunt in co, cum fint literæ cognatæ, c. q. &L Eu. Erat aliquid quod dixit Diphylus, si constaret dictioned esse Latinam. Mihi videtur esse Graca è tribus conflut; ex avii, quod est contra, noun quod sonat pagum, & out Car, quod est muliebriter garrire; hinc per synalcepha

lum

iò in

Cy.

rum

ntur

ngua Al. eft,

nefis

con-

1 re-

ta

hic 10

cent

nun

B.

cam

UG.

bet

VO-

er-

otus h

10-

101,

DID

14

200

gų.

tentions a

in the late

STATE OF THE STATE

flanca.

de, dictus est Anticomarita, qui rusticana garrulitate netis obstrepit. Fa. Sedulo quidem meus dixit Eume-M. At mihi videtur ex tot dictionibus conflata vox quot het fyllabas. Nam av fonat aves 71, Tinnor xw, xwdia. μάλα gu ρυπο eg. (perperam enim (cribitur per 1) ταhas. Ex his conficitur, amens ac mifer wellens pilos puism tergorum. Al. Tali opificio cibus congruit beta natais de qua modo dixit Bertulphus. Re. Nimirum antimarita anticomaritæ. Ga. Sedulo quidem dixiftis omnes. mihi videtur uxor viro malè morigera dici Anticomarita rsyncopem pro antidicomarita, quod semper adversetur nito. Al. Si recipimus tales tropos, facile ex (a) foria a Foria plunt fora, & curi culus fiet cuculus. Be. Arqui Albinus qui Nonnio. nful est in noc fenatu, nondum dixit quid iple cen- flercora sunt r. Al. Ex pre quidem quod adferam non habeo; haud taen gravabor in medium adferre quod ab holpite med nurdidici, homine linguafiffimo. Sapius variabatin loquenfermonem quam Juscinia cantionem. Is affeverabat vom effe Chaldaicam, e tribus compositam. Apud illos im, ut aiebat, anti lonat perverlam ac cerebrolam, comar, tram : ita, futoriam. Be. Quis unquam petræ tribuit cereum? al. Mihil abfurdi, fi modò mutes genus. Go Prorfus bac fynodo evenit quod vulgo dici foler. Quot homener tot untie, Quid igitur actum est? lententiz numerari pofnt, dividi non poffant, ut pare major vincat minorem. Vincat igitur melior deteriorem. Ga. Arqui ad hoe ipfum b Sunm ent us effet alia fynodo. Nam (6) fua cuique sponfa videtur quepulchrum? cherrima. Al. Iffuc fi verum effet, minus haberemus vide prov. ulteriorum. Sed habeo confilium expeditum. Fabis fortiur, ex hoc numero cui jus fir ex omnibus suffragiis protquod volet. Ca. At ifthec (c) in te cudetur faba. Num c-ld eft, in a dixi? Al. Mihi prima & postrema magis arridet. Ca. te malum hoc recidet. lentimur omnes, ut unus pro omnibus respondeam. Al. ge, sit igitur hoc inter ea de quibus dubitare sas non est. Maximé. Al. Si quis diffentiat, quid erit poenæ? Co. jusculis scriberur HÆRETICUS IN GRAMMA-ICA. Al. Adjiciam bonis avibus quod mihi non negligenm videtur. Id ex medico quodam Syro acceptum amicis mmunicabo. Be. Quid ifthuc? Al. Si natatilem betam, galn è quercu, & futorium attramentum in mortario contudedeinde afperfis cupri fex unciis mifcuerisin malagma, præntaneum effe remedium adversos caninam scabiem & porrum pruriginem. Be. Sed heus, Albine, qui nobis omnibus de

raliter autore liquidiora.

Personal incom

principle

eff, freirorum

Sens lege

Antico-

Proverbicum

90134

a Unit at: chilias millenarius numerus eft dyas, dualis . trias , ternarins.

a pocia place a parous whiles

(Capitalies)

a sending!

Anticomarita negorium facessis, in quo tandem authoral gitur ifthuc vocabulum ? Al. Dicam, fed in aurem, &n Be. Accipiam fed hac lege, ut ego viciffim unus uni in rein dicam. Al. At repetita (a) henas tandem fit chil Be. Verum dicis, ubi semel ex henade reddideris dyale jam non est tibi in manu sistere fluxum dyadis. Al. Qu pauci norunt celari potest; quod multi, nequaquam; autem ad multitudnem pertinet. Be. Probe, qui tres fin haberet uxores, multos habere diceretur; fed qui tres beret pilos in capite, aut dentes in ore, multosne an par habere diceretur? Al. Sophista, adniove aurem. B. Quego audio? Ishuc non minus absurdum est quam si Gu civitatem, cui expugnande tot classes ducabant, suo nom non possint nominare, pro Troja dicentes Sutrium. Atqui hic Rabinus est nuper è cœlo delapsus, qui nis pre מופרססרא (שתני numen succurrisset rebus humanis jamdudum guzreren ubinam effent homines, ubi pietas,ubi philosophis,ubi ræ. Re. Næifte inter moriæ proceres primas meretur, die qui posthac vocetur (6) Archimorita cum suis Anticomana

Stultus fiulsorum hoc eft, finiterum Princeps.

ARGUMENTUM.

'Ayous vapo five Conjugium impar, vulgi stultitiam ponit ob ocula in sponsalikus suppus ant datis magnitudinem, nec ad rationem vocats scabiem, sepra deservorem. Viri deformis descriptio. Crudelitas parentus elbeando stras plusquam Mezentiana, de quo Virgil. Anead. 10 Vitus ferikit peffimi mariti. Hamini hoc non eft nubere, fed cadaveri. Ingine canibus, Ditulis aut equis, curatur ut fortes coeant fortibus, gened neresis, nec morbidum sano admittunt. Damnum ex ineptis & infasti nuptits respublica capit ingentissimum.

TRONIUS. GABRIEL

e Qui ex antro Trophofunt, lege proverbium.

h Servin ent-

TNde nobis Gabriel tam tetrica fronte? (c) No ex antro Trophonii ? Ga. Imo a nuptiis. Pe. Nu nii prodeunt quam vidi vultum minus nuptialem. Num qui nuptial terfuerunt, totos poftea fex dies folent hilariores amon resque videri, senes etiam rejuvenescere ad annos dece Quas igitur tu mihi nuptias narras ? Mortis, opinor, o Marte. Ga. Imò juvenis generosi cum puella sedecima nos nata, in qua nihil desideres, sive formam spectes, mores, five genus, five fortunam. Quid multis? Jore m to digna videri poterat. Pe. Hui! tam teneram puellama vetulo? Ga. Reges non senescunt. Pa. Unde igitur ill triffitia? Fortaffe sponso invides, qui tibi captatam po dam victor præripuit. Ga. Phy! nihil minus. Re. Numa quid accidit (a) quale memorant de convivio Lapithatus ·DOMEN

d Cruenta fueruat nupcia Lapitha. rum.

一位。雪亭道是一层杂色百年里日名雪岸。日

o. Nequaquam. Po. Quid? an defuit Bacchi liquor? Go. lyricines, & tibicines, & utricines ? Pe. Quid igitur ? Non lerat Hymenæus? Ga. Fruffra tot vocibus ciebatur. Pe. ec Charites? Ga. Ne musca quidem (a) Charis. Nec a vide proronuba (b) June nec aurea Venus, nec Jupiter Gamelius verbium. Næ tu mihi nuptias loqueris prorfus inaufpicata & (c) 6 Demonia Dies, seu potitis (d) ajamov jamov. Ga. Magis dicas si vi- funt que fes. Pe. Non igitur falratum est? Ga. Imò mifere clau- nupties aucatum. Pe. Nullum ergo numen prosperius istas hilara- felicesreddet nuptias? Ga. Nullam omnino illic aderat præter unam re credita eam, quæ Græcis dicitur (e) Piora. Pe. Pruriginofas, opi- eld eft, imor, nuptias dicis. Ga. Imo rubiginolas & purulentas. Pa. pias. d quid est, mi Gabriel, quod hæc commemoratio tibi d Id est, fine thrymas etiam excutit? Ga Hæc res, Petroni,vel filici pof- nupriimupriextundere lacrymas. Pe. Credo, fi filex vidiffet. Sed ob- Scabies, ro te quidnam est hoc tantum mali ? Ne cela, nec meum pruritus. imum diutiùs suspendito. Ga. Nosti Lampridium Eubum? Pe. Quo non alius in hac urbe vir melior aut beatior. . Quid ejus filiam Iphigeniam ? Pe. Florem hujus ætanominaffi. Ga. Sic eft. Ar fcis cui nuplerit. Pe. Sciam, dixeris. Ga. Nupfit Pompilio Blenno. Pe. Eine Thrasoni, i neminem non solet occidere suis gloriosis fabulis ? Ga. uic ipfi. Pe. At is jam olim celebris est in hac urbe duas potissimum rebus, mendaciis ac scabie que nondum sub habet nomen, cum ipfa tam multorum habeat nomina. . Superbiffima fcabies est, que nec lepre, nec elephantinec lichenibus, nec podagræ, nec mentagræ cedat, fi res niat in certamen. Pe. Ita prædicant medicorum fili. Ga. aid ego nunc Petroni, depingam puellam tibi non incogam? quamquam plurimum gratiæ addidit ornatus nativo tori. Mi Petroni, dixisses, Deam quampiam esse, nihil m non decebat. Interim prodiit nobis beatus ille sponsus, nco nalo, alteram trahens tibiam, sed minus feliciter quam ent Suitzeri, manibus scabris, halitu gravi, oculis languicapite obvincto: sanies è naribus & ex auribus flust. Alii digitos habent annulatos, ille etiam in femore geannulos. Fe. Quid parentibus accidit aut talem filiam tali tento committerent ? Ga. Nescio nisi quod hodie pletisque etur adempta mens. Pe. Fortalle prædives eft. Ca. Eft fiden tim, sed ære alieno. Pe. Si puella veneno sustulisset ambos vius aliquod se & avias, quod gravius supplicium de illa sumi poterat? commississet. (f) Si minxisset in patrios cineres, satis poenarum datura vide Nov.

a Apud veteres damnati objiciehan* tur aliquando feris

Linguism Dispussion Co

fuerat tali monstro vel osculum dare coasta. Pe. Accedo. Ga. Mihi fane factum hoc crudelius effe videtor, quam fi illam nudam (a) objecissent ursis aut leonibus, aut crocodilis. Nam aur feræ pepercissent tam insigni formæ, aut subita mors finisset cruciatum, Pe. Vera prædicas. Mihi plane videtur hoc factum Mezentio dignum, qui mortua, ut inquit Ma-10, jungebat Corpora vivis, Componens manibulg; manus atq; oribus era. Quanquam nec Mezentius, ni fallor, tam immanis erat ut tam amabilem puellam cadaveri jungeret, nec ullum cadaver eft cui non jungi malis quam tam putido cadave-25 acranial ichcorredde. ri. Si quidem hoc ipfum quod spirat merum est venenum. milions an quod loquitur peftis eft, quod contingit mors eft. Ga. Jam tu mihi cogita, Petroni, quid voluptatis habitura fint illa suavia, illi complexus, illi nocturni lufus ac blanditiz. Pe. d Id elle fine Theologos nonnunquam audivi loquentes de impari conjugio. Ifthuc demum optimo jure dici potest impar conjugium, quasi gemmam inseras plumbo. Sed interim demiror teneræ virginis audaciam. Solent enim tales puellæ ad lemuris aut laive conspectum tantum non examinari. An bæc audebit tale cadaver amplecti noctu? Ga. Habet puella quod excuser, authoritatem parentum, importunitatem amicorum, etatis simplicitatem. Ego parentum vesaniam satis mirati non poffum. Quis enim filiam habet tam infelici forma quam collocare velit homini leproso? Pe. Nullus opinor, si modò vel unciolam habeat sanæ mentis. Mihisi Jusca effet eademque clauda nec minus deformis quam fuit Therfires Homericus, postremo indotata, recusarem istiusmodi generum, Gs. At hæc lues eft omni lepia cum tetrior tum nocentior. Nam citius serpit, & subinde recurrit, ac frequenter occidit; cum nonnunguam lepra finat hominem ad extremam usque senectutem vivere. Pe. Fortalle latebat parentes sponsi morbus. Ga. Imò pulchre noverant. Pa. Si tam male volebant filiæ quin potius infutam (b) culeo projecerunt in Scaldim? Ga. Profecto levior fuiffer infania. Pe. Que nos commendabat illis sponsum? præcellit arte quapiam? Ga Permultis: strenuus est aleator, potator invictus, fcortator improbus, nugandi mentiendique artifex maximus, prædator non fegnis, decoctor eximius, comefsator perditus. Quid multis? Cum scholæ non profitean-tur nifi septem artes liberales, hic habet plus quam decem illiberales. Pt. Aliquid tamen fuerit oportet quod illum commendaret parentibus. Ga. Nihil aliud quam gloriofum equitis nomen. Qualis eques, cui per scabiem vix in fella Lieratit

6 Saccus' quo obvoluti Parricidii rei projiciebantur in pro-Auentem fluvium.

a 28 squires Elemente sunti

up majoris

्रते : १५०० वर्ष

sedere licet? Sed fortaffis habet luculentas possessiones. Gs. Habuit mediocres; sed ex protervia, quam fecit, nihil superest præter unam turriculam, unde excurrere solet ad prædam, eamque tam belle instructam, ut nolis illic porcos tuos ali. Sed interim nunquam non habet arces in ore, & feuda, aliaque magnifica nomina; nusquam non affigit sua infignia. Ph. Clypeus quod habet symbolum? Ga. Tres Elephantes aureos in spatio phænicro. Pe. Scilicet Elephas Elephanti congruit. Oportet autem hominem esse sanguinarium.Gs. Imò vinarium; nam rubro vino mirum in modum delectatur, fic tibi fanguinolentus est. Pe. Ad hauriendum igitur utilis est illi proboscis. Ga. Maxime. Pe. Itaque infignia declarant magnum ac stolidum nebulonem, vini gurgitem ; neque enim ille color fanguinis est, sed meri: & aureus elephas indicat, quicquid auri nactus est vino absumi. Ge. Sic est. Pe. Quod igitur dotis hic Thraso conferat ad sponfam? Ga. Quid? maximam. Pe. Qu'l maximam decoctor? Ga. Sine me loqui, maximam, inquam, pellimamq, scabiem. Pe. Emoriar, ni malim filiam meam equo nuptam quam tali equiti. Ga At ego vel monacho nuptam malim. Imò hoc non est homini nubere, sed hominis cadaveri. Hoc spectaculum si vidisses, die mihi, tenuissesne lachrymis? Pe. Qui potuissem, qui vix ista sine lachrymas audio? Adeone parentes ad omnem naturalis pietatis affectum obsurduisse, ut filiam unicam, puellam tali forma, tali indole, tam amabilibus moribus, tali monstro in servitutem traderent, propter mendacem clypeum? Ga. Atquifacinus hoc quo nihil invenias nec immanius, nec crudelius, nec magis impium, hodie magnatum etiam ludus est, cum expediat eos qui Reipublicæ tractande nascuntur, esse quam prosperrima valetudine. Corporis enim habitus animi vim afficit. Certe hic morbus quicquid est homini cerebri solet exhaurire. Ità fit ut Reipublica prafideant qui nec animo bene valeant nec corpore. Pe. Non folum integræ mentis ac prospera valetudine convenit esse qui Reipublicæ gubernaculis assident, verum etiam forma dignitatéque corporis præcellentes. Quanquam enim prima principum commendatio fint fapientia & integritas; tamen nonnihil refert qua specie corporis sit qui ceteris imperat. Nam si sevus est, multum invidiz addit corporis deformitas. Sin probus & pius, Gratier eft pulchro veniens e corpore virtus. Ga. Recté. Pe. Nonne deplorant earum infelicitatem, quarum conjuges post peractas nuptias in lepram aut morbum incidunt comitialem? Gs. Merito Z 3

ľ

n

Cetuli qui x parentinature & fludii nacontur.

fane. Pe. Que igitur dementia eft, ultro filiam plus quan leproso tradere? Ga. Plus quam dementia est. Si satrapas paret tollere catulos, queso num ad generosam fæminam admittet scabiosum & ignavum canem? Pe. Imo maina cura dispiceret, ut undiquaque generosum adjungeret, ne nascantur (a) hybridæ. Ga. Et fi dux augere velit equitatum, num ad eximiam equam admitteret morbidum aut degenerem? bus diverse Pe. Ne in commune quidem stabulum reciperet morbidum. ne qua ferpat malum ad alios. Go. Nec interim referre putant quem admittant ad filiam, & unde nascantur liberi. non tantum in hæreditatem omnium facultatum fuccessuri, verum etiam rempublicam moderaturi. Pe. Ne rusticus quidem quemvis taurum admittit ad juvencam, nec quemvis equum jungit eque, nec quemvis porcum fcrophe; cum taurus gignatur aratro, equus rhedæ, porcus culinæ. Ge. Vide quam perversa sint hominum judicia. Si quis plebeius patriciæ puellæ ofculum obtrudat, injuriam putant bello vindicandam. Pe. Acerrimo. Ga. Et ipfi volentes, sciences, prudentes, id quo nihil habent charius dedunt abominando portento, & privatim impii in suam gentem & pub. lice in civitatem. Pe. Si Sponfus subclaudicat, alioqui sanus, quam abhorretur a conjugio? Hoc tantum malum non imputatur in sponsalibus. Ga. Si quis filiam elocavit Franciscano, quanta abominatio, quanta deploratio male collocata Virginis! At illa veste detracta virum habet membris validis: ifta totam ætatem transigit cum semivivo cadavere Si qua nubit sacerdoti ludunt in unctum; at hæc (6) pejus uncho nupfit. Pe. Vix hoc faciunt hoftes puellis bello captis, vix piratæ faciunt scelere abductis; & hoc faciunt parente unicæ fliæ,nec illis datur à magistratu curator. Ga. Quomodo medicus succurret phrenetico, si ipsum habeat phrenesis? Pe. Atqui mirum est à principibus, quorum munus est prospicere Reipublicæ duntaxat in his quæ ad corpus pertinent, cum in hoc genere nihil prius ac potius fit bona vale tudine, hic nullum excogitari remedium. Tanta peltis bonam orbis partem occupavit, & illi interim flertunt quali nihil ad rem pertineat. Ga. De principibus, Petroni, religiosè loquendum est. Sed admove aurem? insusurrabo tri verba. Pe. O miseriam! Utinam falsa prædicares. Ga. Quot morborum genera nasci petas ex vinis corruptis ac mille modis infectis? Pe. Innumera, fiqua medicis fides. Ge. Num hic vigilant adiles? Pe. Plane vigilant in exigendis vectigalibus. Ga. Que sciens nubit morbido, fortaffe digna el

15

n

01

a

0

12

el

et ih

nl

iat

bi

oft

& Affudit tacite ad unguenta & cataptlamata illorum qui poscas habent.

ı.

râ

n.

m

1?

m,

TC

Ti,

rı,

us

m.

m

36.

ius

:llo

en-

ni-

ub.

us,

im-

cif-

ata

Va-

ert.

ejus

ptis, nter

mo-

efis?

bro.

erti-

rale

60.

uali

reli-

trit

2uot

nille

Num

ecti.

a eff

Lug

suo malo,quod adscivit ipsa sibi : quanquam si principatum gererem utrumque semoverim ab urbano commercio. Ceterum fi qua nupfiflet huic obnoxio lui qui se fanum mentitus effet, fi quis mihi summum Pontificium deliget, dirimerem hoc conjugium, etiamli, fexcentis (a) tabulis fpon- a Scripti cofalibus contractum effet. Pe. Quo colore? Nam conjugium dicith mirii rite contractum ab homine non potest dirimi. Ga. Quid? tibi mitrimonii videtur ritè contractum quod dolo malo contractum est ? legato ut Non valet contractus, si puella decepta servo nupfit, quem ainne putabat liberum. Hic cui nupfit fervus est miferrimæ domine Pforæ: atque hoc infelicior est servitus, quod illa neminem manumittit, ut servitutis miseriam aliqua libertatisspes consolari possit. Pe. Sanè colorem reperisti. Ga. Ad hæc; non est conjugium nisi inter vivos. Hic mortuo nubitur. Pe. Repertus est alter color. Sed fineres, opinor, scabiolas cabiolis nubere, juxta verus illud adagium, † august weis † Id eft. fibuolov. Ga. Si hoc mihi liceret, quod expeditet Reipublice, gandent, inerem quidem jungi, sed junctos exurerem. Pe. Tum tu nuidem Phalaridem ageres, non principem. Ga. An tibi Phaaris videtur medicus qui secat digitos aliquot, aut inurit corporis partem ne torum pereat! Mihi non videtur ifta rudelitas, sed misericordia. Quod utinam initio nascentis mali fuiffet factum! Tum enim paucorum exitio torius orbis faluti confuli poterat. Et hujus facti reperimus exemolum in Gallorum annalibus. Pe. At mitius erat illos catrari ac submoveri. Ga. Fæminis porrò quid faceres? Per Adderem fibulas. Ga. Ità quidem prospectum esset (b) ex 6 Vide Prov? nalvis corvis nascuntur mala ova; sed fatebor hoc esse miri- malum evam is, si tu fatearis illud esse tutius. Nam pruriunt & exsecti, nec no modo transilit malum, sed osculo, sed colloquio, sed ontactu, sed compotatiuncula serpit ad alios. Be videmus nic malo fatalem quandam malitiam adjunctament quisquis o tenetur, vel nullo suo commodo gaudeat quam plurimis pam affricare scabiem. Jam submoti pollunt fugere, possunt el noctu vel ignotis imponere; a mortuis vero nihil est ericuli, Pe. Tutius fateor; sed hand scio an conveniar hriftianæ manfuetudini. Ga. Dic age mihi unde plus periuli est, à simplicibus furibus an ab istis? Pe. Fateor pecuiam multo viljorem bona valetudine. Ga. Et tamen nos briftiani fuffigimus in crucem, nec appellatur crudelitas fed offitia; & si Rempublicam spectes, pietas est. Pe. Verum ibi lectitur qui damnum dedit. Ga. Hi scilicet lucrum adferunt, ed demus hoc malum multis nulla fua culpa contractum, cum

vide prov. Stultus qui Liberis peb Eft pote. ftas qua crepatria contra debitorem in aliena jus foum persegui li-

Wiles Harry

all realing

tamen paucos reperias quibus eam luem non conciliarit ne. quitia: jure confulti docent interdum innoxios recte occidi. fi id magnopere interfit Reipublicæ. Quemadmodum Græci post eversam Trojam occiderunt Astyanactem Hectoris filium, ne per illum bellum instauraretur. (a) Nec putant impium post extinctum tyrannum, & liberos innoxios trucidari. Quid quod nunquam non bellamus Christiani, neque tamen nescimus in bellis maximam malorum partem ad eos redire qui nihil commerverunt? Idem usu venit in (6) represalibus quæ vocant. Qui, læsit in tuto est; & spoliatur ditori in sua negotiator, qui nec factum quidem audivit, tantum abest ut in culpa fuerit. Quod si talibus remediis utimur in rebus non ita magni momenti, quid censes faciendum in re omnium atrociffima? Pe. Vincor veris. Ga. Tum illud mihi perpende. Apud Italos ut primum scintellare cœpit pestilentia occluduntur ædes: qui laboranti inferviunt, fubmoventur a publico. Hoc quidem appellant inhumanitatem, cum fumma sit humaniras. Siguidem hac vigilantia fit ut paucis suneribus fopiatur malum. At quantæ est humanitas tot millium vitæ consuli? Sunt qui parum hospitale putant, quò Itali, in rumore pestilentiæ, tempore vespertino hospitem portis submovent, coguntque sub dio noctem agere; at piets est, paucorum incommodo, maximo Reipublicæ bono prospicere. Quidam sibi valde fortes videntur & officiosi, quòd aufint ad quemvis pestilentia laboran em accedere, etiams nihil illic habeant negotii. At dum reversi domi inficiunt uxores, liberos, ac totam familiam quid ea fortitudine fluitius ! quid officio inofficiofius, ut falutes alienum, tibi charissimos in præsens vitæ discrimen adducere? Hic tamen quanto minus est periculi à pestilentia quam ab hac scabiel Rarius afflat propinquos, nec ferè senes attingit; & quos at tigit, aut cito liberat, aut restituit sanitari, puriores etiam quam antea fuerunt. Hac quid aliud quam perpetua mon eft, vel, ut verius dicam, sepultura? obvolvuntur linteis& unguentis more cadaverum. Pe. Verissima narras, Salten idem curæ dandum erat huic tam exitiali malo quod datu leprofis. Aut fi hoc quoque nimium est, nemo barbæ fylvam patiatur fibi demeti, aut fibi quisque tonsorem prælet Ga. Quid fi uterque claudat os ? Re. Afflant naribus ma lum. Ga. Eft & ifti malo remedium. Pe. Quodnam? Ga. Ut quod folent Alcumici, addant personam que per vitreaste nestellas præbeat lumen oculis, ori naribusque respirato nem, cornu à persona per axillas in tergum pogrecto. Pe Belle FIGURE 1

d

1

n

R

n

te

ai

m

at

ri

1

1-

90

05

·9·

ur

ut

Suc

ni-

er-

tia,

tur

m-

fu-

nil.

bóu

tem

etas

pro-

uòd

amli

iunt flul

cha-

men

biel

os at-

ciam

mon

eis &

ltem

datut

e fyl-

æftet.

ma-

s. Ut,

easte

ratio

a. P

Belle

Bellè, si nihil metuendum est à contactu digitorum, linteorum, pectinis, & forcipis. Ga. Optimum igitur barbam usque ad genua demittere. Pe. Ita videtur. Deinde fiat edidum, Ne quis idem fit ronfor & chirurgus. Ga. Ad famem relegas tonfores. Pe. Minuant sumptus, & aliquanto pluris radant. Ga. Efto. Pe. Tum feratur lex, Nè quis cum alio poculum habeat commune. Ga, Istam vix recipiet Anglia. Pe-Neve duo misceantur eodem lecto, præter uxorem & maritum. Gs. Placet. Pe. Ad hæc, in diversoriis nè quis hospes indormiat linteis in quibus alius indormiit, Ga. Quid facies Germanis, qui vix lavant bis in anno? Pe. Exftimulent lotrices. Præterea tollatur mos quamvis vetuftus salutandi osculo. Ga. Etiamne in templis? Pe. Tabellæ suam quisque opponat manum, Ga. Quid de colloquio ? Pe. Vitetur illud Homericum, (a) "Ayxı xay xaqaxin, & viciffim qui auscultat, comprimat labra. Ga. Vix istis legibus suffecerint pins admisduodecim tabulæ. Pe. Sed quid consulas interim infelici vens capre. puellæ? Ga. Quid nisi ut libenter sit misera, quò sit minus milera? & fuavio conjugis opponat manum, tum armata cum illo dormiat? Pe. Quonam hinc properas? Go. Redà in museum. Pe. Quid facturus? Go. Pro (6) Epitha- 6 Carmen lamio, quod postulant, scripturus Epitaphium.

ARGUMENTUM.

Impostura habet familiare colloquium inter Livinum & Philippum, whi Livinus imponis Philippo, carmina loquens, cum ille profam rebatur loqui. scriptio se-PHILIPPUS, LIVINUS.

Ph. C Alve, Livine, Li. Salvebo, si vis ità; sed à me tibi cave. Nam est animus imponere tibi nisi caves. Ph. Non est admodum metuendus nostis qui periculum denunciar. Sed age, falle, si potes. Li. Ecce jam fefelli. nec fentis adhuc. Iterum cave Ph. Cum præstigiarum, opinor, artifice mihi res est. Nihil enim fentioimpostura. Li. Rurfus adverte mentem tuam, ni velis decipi, ficuti falfus es non semel. Ph. Hic sum, incipe. Li. Jamdudum mihi quod jubes peractum eft. Ph. Quid actum; aut quid peractum? Nihil fentio doli. Li. Jam toties admonitus faltem adhibe attentum animum. Ph. Novum præstigiarum genus.Ludor, ut ais, neque quicquam artis sentio, cum observem & oculos.& manus, & linguam tuam. Sed age, rurfus incipe. Li. Iterum atq; iterum incipio, atq; adeo toties facio, neque tu affequeris laqueos, Ph. Qua re mihi laqueos tendis. La. Hæc tibi inquam lingua dolos parat,nec auribus fentis, nec oculis vides. Nunc faltem attentos habe oculos & aures, Ph. Non poffum

quod in nupriis decantari confuevit: Epitaphium inpulchri.

1 107 200 17 W

Word Stork

SECTION AND . Thing unland

BUTCH SOTUR

Design regard

Lagon No. Co.

magis, etiamfi de capite ageretur, Sed falle rurfum. Zi. Iterum ecce fefelli,neque deprehendis artem. Ph Enecas. Que. To dic,quodnam est hoc præstigiarum genus ? Li. Hactenus fam tibi locutus carmine, atque adhuc loquor. Ph. Nihil minus fenfi quam ifthuc. Li. Primum tibi respondi duobus trimetris lambicis. Deinde trochaico tetrametro catalectico. Mox meris creticis sum loquetus. Postace phaleucio hendecafyllabo. Deinde meris choriambis. Ad hac meris anapæftis. Rurfum tribus fapphicis. Mox fotadico: proftremò trochaico tetrametro. Ph. Deum immortalem quidvis suspicabar potius quam istud. Si vixero, aliquando vicem reponam. Li. Huc fi-quid potes. Ph. Ecce bis par pari retuli, nec dolum percipis, Li. Hui, tam cito? Ph. Minatus fum tibi lam. bico tetrametro catalectico, mox addidi creticos quinque, Li. Prorfus accidit, ut video, quod dici folet, † Cretenfis in. cidit in Cretensem. Pe. Sic eft : fed illud precor utrique nostrum, ne nobis unquam occurrat impostura nocentior.

† Greienfes nebulones & mendaces motari funt.

ARGUMENTUM.

Cyclops, sive Evangeliophorus, taxat eos qui Evangelium semper habent in ou eum in vita nibil prorsus sit Evangelicum. Acerbe invehitur in hypocrita qui prositentur ore, negant spere Religionem. Evangelium, ut vinum, na prodest nisi intrinsecus sumptum.

CANNIUS, POLYPHEMUS.

9 20 0

B BORN ST

n

CT Se

Co Quid hie venatur Polyphemus? Po. Quid vener, rogas, fine canibus & venabulo? Ca. Forte nympham alignam hamadryadem. Po. Pulchre divinafti. En tibi rete venatorium. Ca. Quid ego video? Bacchum in exuvio leonis, Polyphemum cum codice ; (a) yaxii negnariv. Po. Non croco tantum pinxi libellum, fed etiam miniollafurioque.Ca. Non loquor de croco, fed Græce dixi quiddam. Militaris viderur libellus; nam nodis, laminis & circulis areis armarus eff. Po. Introspice. Ca. Video. Sanè perquam bellus eff fed nondum ornali fatis. Po. Quid deeft? Co. Addere debebas tua infignia. Po. Que? Ca. Sileni caput è dolio pro-Sed quid tractat? Artem potaticam? Po. Vide ne quam imprudens effutias Blasphemiam. Ca. Quid igitur, estne facri quippiam? Po. Est quo nihil facratius, Evangelium. Ca. (b) Heanhas. Quid Polyphemo cum Evangelio? Pa. Quin ita rogas, Quid Christiano cum Christo? Ga. Nescio, nifi quod te talem magis decet halbardacha. Nam fi qui mihi ista specie ignotus occurreret in mari, pitatam elle crederem ; li in nemore, ficarium. Po. Atqui hoc infum not docet STREET

old et Felioracium. Vide prov.

·/s 610

Bideft, Herenles admirandi adverbium apud Gracos. 1

18

il

15

0.

n-

201

iò

j.

0.

n.

le,

H•

0.

ort

ital

75074

10-

m

ete

e0.

on

CA.

aris

na-

eff

de-

-010

ide

tur.

um.

Po.

cio,

qui

CTO-

nos

ov madina

ST DOS DOS DE

.muilsmanT

-०१ अस्ति साव

sim simila

a street out

STEETINGS

docet Evangelium, ne quem judicemus juxta faciem. Quemadmodum enim fæpenumero fub tunica cinericea latet animus tyrannicus; ità nonnunquam attonfum caput, circumtorta barba, torva fupercilia, truces oculi, vertex plumam ventilans, fagum militare, caligæ interfecte, tegunt Evangelicum animum. Ca. Quidni? nonnunquam & fub pelle lupina latet ovis: & fiqua fides apologis, fub exuvio leonis later afinus. Po. Imò ego novi qui ovem gestat in vertice, vulpem in pectore; cui libens optarim, at quam habet nigros oculos, tam habeat candidos amicos tamo; probe inauretur quam colorem habet inaurata congruum, Co. Si ovem gestat in vertice qui pileum gestat ovillum, quam m incedis onustus, cum ovem simul & Bruthiocamelum gestes in capite! Tum an non absurdius facit qui avem portat in capite, afinum in pectore? Po. Mordes, Co. Sed bellè res habuerit si quam tu decorasti variis ornamentis Evangelium, tam te vicissim exornet. Ornasti coloribus. utinam exornet te bonis moribus. Po. Curabitur. Co. Ut foles. Po. Sed omissis convitiis, itane damnas eos qui circumferunt codicem Evangelicum? Ca. Minime gentium. Par Quid? an tibi videor minimus gentium, vel afinino capite te procerior? Ca. Non arbitror tanto, fi alinus arrigat and riculas. Po. Certe bubalino. Ca. Placet collatio; fed ego minime dixi, non minime. Po. Quid interest inter ovum & oyum? Ca. Quid interest inter medium digitum & infimum? Pr. Medius est longior. Ca. Scite. Quid interest inter alininas auriculas & Iupinas ? Pa. Lupina funt breviores. Ca. Rem tenes. Po. At ego longa breviaque palma & ulna metiri soleo non auribus. Ca, Age, qui Christum gestavit dictus est Christophorus: tu qui Evangelium portas, pro Polyphemo dicendus es Evangeliophorus, Po. An fanctum non putas portare Evangelium? Ca. Non nisi tu fatearie effe fanctiffimos afinos. Po. Qui fic ? Co. Quia unus fufficit gestandis tribus istiusmodi codicum milibus? nec te crediderim futurum imparem oneri, si probe sis clitellatus. Po. Nihil absurdi sic asino tribuere sanctimoniam, quia gellarit Christum. Ca. Istam sanctimoniam tibi non invideo. Et. ivis donabo tibi reliquias illius alini qui Christus infedit pt exosculeris. Po. Dabis munus gratissimum: Nam asious lle contactu corporis Christi consecratus est. Ca. Sene Christum contigerunt & qui illi impegerunt alapas. Posed age, dic ferio, nonne piùm est circumferre codicem Brangelicum? Ca. Pium, si absit hypocrisis, si vere id fiar,

Po. Abeat hypocrisis ad monachos; quid militi cum hypo.

CC

co eg fe

qu la

al

qu A

tre

tu

lu

re

qu

te

efl

ur for

U

Fr

de

ne

in Qu

Car

Ev

u

cie

ze

ve

ific Vi eft fui

lè

Go

li

me

bu

UC

lef

Quifnam ve zë portat Eyangelium.

crifi ? Ca. At primum expedi mihi quid fit hypocrifis. Po. Cum aliud præ te fers quam later in animo. Ca. Sed quid præfert circumlatus Evangelii codex; nonne vitam Evan. gelicam? Po. Opinor. Co. Ergò ubi vita non responder codici, nonne hypocrifis est? Po. Videtur, fed quid est vere codicem Evangelicum circumferre? Ca. Quidam circumferunt manibus, quemadmodum fransciscani Francisci re. gulam : idem possunt & bajuli Luteriani, & asini, & canthe. rii. Sunt qui circumferunt ore, nihil crepantes ni si Christum & Evangelium : hoc est Pharifaicum. Quidam circumferunt animo. Proinde vere circumfert, qui & manibus & ore, & corde portat evangelium. Po. Ubi funt isti? Ca. In templis diaconi, qui portant codicem pronunciant populo, & tenent corde. Po. Tametsi non omnes sancti funt qui animo gestant Evangelium, Ca. Ne mihi sophistam agas. Non gestat ani. mo, nifiqui medullitus amat. Nemo penitus amat, nifi qui moribus exprimit Evangelium. Po. Istas subtilitates non alfequor. Ca. At dicam craffiore Minerva. Si lagenam vini Belnensis gestes humeris, quid aliud est quam onus? Pr. Nihil aliud. Ca. Si teneas faucibus, ac mox exfpuas? Pa Haud profuerit: quanquam id quidem non soleo. Ca. Sin. ut soles affatim haurias? Po. Nihil divinius. Ca. Concalescit omne corpus, rubescit facies, hilarescit frons. Po. Prorsus. Ca. Tale quiddam est Evangelium: in animi venas demilfum innovat totum hominis habitum, Po. Videor igitur tibi parum Evangelice vivere? Ca. Istam quæstionem nemo te dissolverit rectius. Po. Si bipenni res agatur. Si qui in of the vocet mendacem aut ganeonem, quid facias? P. Quid faciam? fentiret pugnos meos. Ca. Quid fi quistibl impingat colaphum? Po. Amputarem illi collum pro cola pho. Cs. Arqui codex tuus docet, ut pro convitio refera benignum sermonem, & ferienci maxillam dexteram porrigas & finistram. Po. Legi, sed exciderat. Ca. Oras, opinor, frequenter. Po. Isthuc est Pharifaicum. Ca. Pharifaicum est prolixè precari, sed fucaté. At tuus codex docet semper orandum, fed ex animo. Po. Attamen oro nonnunquam Ca. Quando? Po. Cum venit in mentem, semel aut bis in hebdomade. Ca. Quid rum oras? Po. Precationem dominicam Ca Quoties? Po. Semel. Nam vetat Evangeliam + Battologiam eadem iterantem. Ca. Potes attentus absolvere precationem Dominicam ?Po. Nunquam id tentatum est. An non satisquoi voce pronuncio? Ca. Nescio, nisi quod Deus non audit nis cords

† Inanis & multorum
Verborum
effusio, à
Batto quodam dicta,
cui hoc solemne fuit.
Battologiam
damnat:
Christus nominatim apud Matthaum.

0.

id

n-

0-

re

fe-

re.

10-

m

nt

&

lis

at

nt

11-

ui

af-

ni

1.

Pe.

in,

cit

115.

if

1

no

115

PI.

bi

2.

TAS .

-10

00,

eft

er

m.

b.

П.

m m

ifi

cordis vocem. Crebrò jejunas? Po. Nunquam, Cs. Attune codex probat precationem & jejunium. Po. Probarem & ego, nifi aliod flagitaret venter. Ca. At Paulus negat eos fervire Jefu Christo, qui ventri ferviunt. Vefceris carnibus quovis die? Po. Cum dantur. Co. Atqui ista gladiatoria laterum firmitas vel fœno arborumque corticibus poterat ali, Po. Sed Christus dixit non coinquinari hominem his que intrant in os. Ca. Ità, si modice, si præter offendiculum. At Paulus Christi discipulus mavult same mori, quam fratrem infirmum offendere suo cibo; nosque ad suum hortarur exemplum, ut omnibus per omnia placeamus. Po. Paulus est Paulus, ego sum ego. Ca. At Ægonis est capras pascere, Po. Malion effe. Ca. Pulchre tibi precaris; caper citius fies quam capra. Po. Esse dixi, pro edere. Ca. Eleganter Libenrer succurris pauperibus? Po Non est quod dem. Ca. At effet si sobrie viveres, si gnaviter laborares. Po. Dulce est otium. Ca. Servas præcepta Dei? Po. Grave est. Ca. Agis admisforum pænitentiam? Po. Christus pro nobis dependit. Cs. Unde igitur declaras te amare Evangelium? Po. Dicam, Fransciscanus quidam apud nos non definebat è suggesto deblaterare in novum Testamentum Erasmi, conveni hominem privatim, lævam injeci capillis, dextra pugilem egi, luggillavi illum magnifice, totamque faciem tuber reddidi. Quid ais? Non est hoc favere Evangelio? Deinde absolvi illum à commissis hoc ipso codice ter in verticem impacto, fecique tria tubera, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus lancti. Ca. Saris quidem Evangelicé. Ifthuc nimirum eft Evangelium Evangelio defendere. Po. Occurrit alter euldem fodalitii, qui nullum neque modum neque finem faciebat debacchandi in Erasmum. Accensus Evangelico zelo, minis hominem adegi ut utroque genu flexo rogaret veniam, fatereturque se quæ dixerat instigante diabolo dixife: ni feciffet, jam halbardacha erat in cervicem vibrata. Vultus erat qualis effe folet Martis irati. Hoc geffum eft coram aliquot testibus. Ca. Miror hominem non Sed ut pergamus; Vivis cafuille prorfus exanimatum. le? Po. Id fortaffe fiet ubi fenuero. Sed vis tibi verum atear, Canni? Ca. Non fum facerdos; si confiteri liber, lium quære. Po Deo soleo confiteri. Sed tibi fateor me nondum effe perfectum Evangelieum, sed unum è po- Que venuepulo. Habemus quatuor Evangelia. Nos evangelici qua- Evangelici nor res potissimum venamur : ut ventri bene sit ; nequid prater a selit iis quæ fub ventre funt ; tum ut fit unde vivamus ; Brangelia postremo 0164

mor haliois

in As bit

wil an Bar-

elient, cum

postremò, ut liceat quod lubet agere. Hec si suppetant, inter pocula clamamus. Io triumphe, Io pæan; Vivit Evangelium, regnat Christus. Ca. Ista quidem Epicurea vita eff. non Evangelica. Po. Haud inficior. Sed Scis Christum om. nipotentem elle; potest repente nos vertere in alios homines. Co. Potelt & in fues; quod quidem proclivius arbitrot quam in bonos viros. Po. Utinam non effent pejores in mundo fuibus, bobus, afinis, & camelis. Multos videas legnibus tru. culentiores, Jupis rapaciores, passeribus salaciores, canibus mordaciores, viperis nocentiores. Cs. At Jam tempus ell nt examimante bruto in hominem incipias verti. Po. Re-&e mones. Nam horum temporum prophetæ dicunt instare supremum mundi diem. Ca. Tantò magis properandum. Po. Expecto Christimanum. Ca. Vide ut tu manui ca. ream præbeas materiam. Sed unde colligunt in propinque elle mundi finem ? Po. Quoniam inquiunt, idem nunc faciunt homines quod faciebant imminente diluvio; epulantur. potant, comeffantur, ducunt, nubunt, scortantur, emunt, vendunt, fænerant, & fænerantur, ædificant; reges bellige rantur, facerdotes student augendis censibus, Theologi ne Etunt fyllogifmos, Monachi per orbem curfitant, populusta multuatur, Erasmus scribit colloquia : denique nihil male rum abest, fames, sitis, latrocinia, bellum, pestilentia, seditio, rerum bonarum inopia. Annon hæc arguunt adelle finem rerum humanarum? Ca. Ex hoc malorum acervo quod tibi eft moleftiffimum? Po. Divina. Ca. Quod crumenam tum obsident arane 2. Po. Dispeream nisi rem acu tetigisti. Nunc venio recens à comporatione : alias sobrius tecum disputable fi voles, de Evangelio. Ca. Quando re videbo fobrium? Pa. Cum fuero. Ca. Quando eris? Po. Cum videris. Interim. mi Canni, sis felix. Ca. Tibi vicissim opto ut sis quoi Ne me vincas officio, precor ne Cannium unquam destituat unde cognomen sortitus est.

ARGUMENTUM.

hil ad Bacchum, cum nihil ad rem prælentem ... quadres Alefue mole

Evangelia.

† Id eft, ni- Hoc colloquium, cui titulus † Axposd'olruva, seu Absurda, confusam contint confabulationem, ubi nihil plane ad rem respondetur quod Anglice dicinu. Non sense. Alter enim de nuptiis rogat, alter de naufragio infelicion navigatione respondet.

ANNIUS, LEUCIUS,

A Udio re interfuisse nuptiis Pancratii & Albina. L Nunquam antehac infelicius navigavi quam ho tempore. An. Quid ais? tantum fuisse hominum frequen

tiam

h

Ü

A

p

m

tit

DO

har

po

08

25

ž/L

tiam? Le. Nec unquam mihi vilior fuit vita quam id temporis An. Vide quid faciant opes. Ad meas nuprias pauci convenerint lique tenues. Le. Vix fueramus ingressi pelagus ortus eft ingens turbo. An. Narras deorum cotom. Tome aderant viri principes, tot matronæ nobiles ? Le. Boreas diffecuit veham diffectumq; diffipavit. An Desponsam novi. Nihil fingi potest venustius. Le. Mox fluctus revulsit clavam. An. Idem videtur omnibus, Nec sponsus admodum illicredit, ut ajunt forme gratia. Le. Quid animi confes nobis illic fuiffe? An. Sane promounc est virgines nubere. Le. Remigrandum nobis erat. As. Dotem vix credibilem narras. Le. Ecce mox aliud malum. Ar. Cur puellam impuberem commiserunt tam feroci? Le. Apparquit piratarum navis. An. Profecto, fic est in multis, nequitia supplet ætatem. Le Ibi nobis geminum fuit bellum, alterum cummasi, alterum cum prædonibus. An. Hui! tantum donariorum ? interim pauperibus nemo dat festucam. Le. Quid ? cederemus Imo desperatio vita addebat annimos. An. Vereor. ne lint steriles nuptiæ, si vera prædicas. Le. Imò injecimus hirpagones. An O rem novam! ante nuptias gravida? Le. Si spectasses eum conflictum fatereres me non esse fœminam. An. Ut audio conjugium hoc non folim ratum est, sed etiam confummatum. Le. Infiluimus in navem piraticam. At demiror te vocatum alienum, me præterito, qui tertio propinquitatis gradu sponsæ patrem contingo. Le. Ipsos in mare præcipites dedimus. An. Vera prædicas, Infelicium sulli sunt affines. Le. Quidquid erat prædæ, inter nos partiti fumus. An Expostulabo cum puella primo quoque tempore. Le. Mox exorta est, subita tranquilitas; dixisses Alcedonia. An. Si illi res est, mihi est animus. Nihil + Dies serent moror illius benevolentiam. Le, Ira pro una duas naves in tranquillum portum deduximus. An. Indignerur qui vult. Le. Quò eam, & pacarum ogas? in templum, veli partem dicaturus divo Nicolao, en. Hodie non est, liberum mihi; nam ipse domi convias expecto: alias non reculabo.

0

r,

H,

Co

16.

tu-

10:

10.

em

tibi

am

unc

abo

PL

rim,

uod

ium

ont int

icimu

1201014

e. Li

n hot

quen tiam!

ARGUMENTUM

Iranos derentos five Ementita nobilitas, depingit eos qui sub umbra nobilitatis existimant sibi nihil non licera. Quamvis nulla generis aut virtutis telebritate insignes arrogant, tamen sibi perfritta frontis nebulones bonorem a ld est e-illis nullo facinore debitum, nisi slagitio honor debeatur improbissimo. ques siue a-

gne.

(b) HARPALUS, NESTORIUS.

Dotes me quo levare confilio? Senties me hominem & Rapacem inon immemorem nec ingratum. Ne. Dabo spedi. fonat nomen

tum, Plautum.

*mullimpriss

250 350 ag 3

tum, ut fis quod effe velis. Hs. At nobis in manu non eft ut nascantur nobiles. Me. Si non es, enitere benefactis, ut à re initium capiat nobilitas. Hs. Perlongum eft. Ne. Exigua fumma tibi vendet Cæfar : Ha. Vulgo ridetur emptitia nobilitas. Ne. Cum nihil fit magis ridiculum quam ementira nobiliras, quid est ut tantopere affectes nomen equitis? He. Sunt caufe, nec leves, quas tibi non gravabor indicare, fi mihi commonstraris rationes quibus nobilitatis opinionem mihi parem apud vulgus. Ne. Nomen absque re? Ha. Atqui cum res abeff, proximum est opinio. Sed age, confule Ne. ffori; ubi caulas audieris, fareberis opere pretium. Ne. Quando ita vis, dicam. Primum, fac procul te abducas à patria. Hs. Memini Ne Ingere te in convictum juvenum verè nobilium. Hs. Intelligo. Ne Hinc primum orietur fulpicio, te talem effe cum qualibus victitas. Ha. Sie eff. Ne. Vide ne quid habeas plebeium. Ha. Quidnam? No. De cultu loquor. Nè vestis fit lanea, fed aut ferica, aut fi deeft qui e. mas, fustanea; denique vel canabea potius quam pannea. Ha. Recte. Ne. Vide ne quid fit integrum, fed diffeca pi leum, thoracem, caligas, calceos, ungues si potes, neve quicquam humile loquaris. Si quis ex Hispania veniat hospes, roga quomodo conveniat Cafari cum Pontifice, quid agat affinis tuus comes à Nassauen, quid cæteri congerrones tui. Ha. Fiet. Ne. Sit annulus in digito cum gemma fignatoria, Hs. Siguidem loculi ferant. Ne. At parvo confrat annulus æreus inauratus cum gemma factitia. Sed adde clypeum cum infignibus. Ha. Quznam mihi fuades deligam? Ne. Duo mulctra fi velis,& cantharum cervifiarium. He. Ludis, age, dic lerio. Ne. Nunquam fuifti in bello? Ha. Ne vidi quidem. Ne. At interim, opinor decollafti anseres & capos rufficorum. Ha. Persæpe, & quidem fortiter. Ne. Pone machæram argenteam, tria anferum capita aurea, Ha. In quo folo? Ne. Quo nisi sanguinolento? monumentum fortiter effusi cruoris. Ha. Quidni ? rubet sanguis anserinus sque arque humanus. Sed perge, obsecro. Ne. Hunc igitur clypeum pro foribus omnium diversoriorum in quibus forte versatus es affigendum curato. Ha. Quid addetur galex? Nr. Recte submones. Eam facies ore diffecto. Hs. Quamobrem ? Ne. Ut spires, deinde, ut congruat vestitui. In vertice quid eminebit? Ha. Exspecto. Ne. Caput eanis demissis auribus. Ha. Vulgatum eff. Ne. Adde duo cornua, rarum hoc eft. Ha. Placet. Sed que beftiæ fustinebunt clypeum? No. Cervos, canes, dracones, gryphes occuparunt principes? tions investigation.

ui ac

io:

eb

ia

ri

110

o,

ian et e, (hi,

lq

ià

Is e

bè

nul

à

r.

n

'n

e.

.

i.

at

2,

15

le.

5.

di

ÖS

1.

10

er

30

y-

tè

(2)

n.

t.

lis

OC Ve.

1?

tu

ponito duas Harpyias. Ha. Optime confulis. Ne. Reftat ngnomen. Hic illud imprimis cavendum, ne plebeio more e patiaris vocari Harpalum Comensem, sed Harpalum à Cono thoc enim nobilium eft, illud fordidorum Theologorum. Hs. Sic memini. Ne. Habeine quicquam cujus te poffis apchare dominum? Ha. Ne haram quidem. Ne. In urbe ceebrinatus es? Ha. Imò in obscuro pago. Non enim fas eft mentiri unde petis medicinam. Ne. Rette eft. Sed ei pago ullus eft vicinus mons ? Ha. Eft. Ne. Et habet alicunde ruem? Ha. Habet præruptam. Ne. Ergo fis Harpalus eques h Aurea rupe. Ha. Atqui mos est magnatum, ut suum quifnesymbolum habeat vocale : quemadmodum Maximilianus habebat, Tene menfuram , Philippus, Qui volet? Carolus herius; item alius aliud. Ne. Tu ascribito, Omnis jacta fit ha Ha. Næ tu percommode dicis. Ne. Jam quo firmior fit hominum opinio, fingito literas à magnatibus ad te missas, quibus identidem appelleris eques clarissimus; magnaamque rerum fiat mentio, de feudis, de arcibus, de multis orenorum millibus, de præfecturis, de matrimonio opuleno. Curabis ut hujusmodi litera, tibi velut elapsa, aut per blivionem relietz, venient ad aliorum manus. Ha. Iftud uidem erit mihi commodum. Nam & literas novi, & hanc holtatem multo usu paravi, ut cujusvis manum facile efngam. Ne. Ipterdum infue vefti, aut relinque in crumena, ut uibus farciendi negotium dederis illic reperiant. Illi non fiebunt; & tu, fimul ac resciveris compones vultum ad iracunlam ac mœftitiam, quasi doleat casus. Ha. Et isthuc jamridem meditatus sum, ut faciem tam facile mutem quam ersonam, Na. Ità fiet ut nec fucus suboleat, & res cum fide pergatur. Ha. Curabitur sedulo. Ne. Deinde sodales alinot adsciscendi sunt, aut etiam famuli, qui tibi cedant loo, & apud omnes te Joncherum appellent. Nec est quod hie imptum metuas. Sunt plurimi juvenes qui vel gratis culant hanc agere fabulam. Adde huc quod hæc regio scaet juvenibus eruditulis, qui mira tenentur scribendi libidie, (4) ne dicam scabie. Nec desunt samelici quidem typogra- hoc Juvenahi, nihil non audentes, fi spes quæftus affulferit. Ex his lis. quot suborna, qui in libellis suis te prædicent partriæ Tenet infarocerem, idque subinde repetatur literis majusculis. Hac nabile multos a vel in Bohemia celebrabunt procerem patrix. Et citi- coetbes. senim & latius discurrunt libilli quam voces aut quambet loquaces famuli. Ha. Nec itta displicet ratio. mili funt alendi. Ne. Sunt : at non ales famulos (b) a yeipes b id eft, fine

& manibus.

Aa

* Inutiles.

& ob id * ayesius. Mittantur buc & illue, invenient aliquid. Scis varias effe talium rerum occafiones. Ha. Define. tenco tem. Ne. Superfunt artes. Ha. Aveo scire. Ne. Ni fis bonus aleator, probus chartarius, fcortator improbus, potator ffrenuus, profusor audax, decoctor & conflator aris alieni, deinde scabie ornatus Gallica, vix quisquam te credet equitem. Ha. In istis quidem jampridem exercitatus sum, Sed unde sumptus ? Ne. Mane ; ifthuc ibam. Eft tibi patrimonium? Ha. Perpufillum, Ne. Poffquam apud multos confirmata fuerit nobilitatis opinio, facile reperies fatuos qui tibi credant; quoidam etiam pudebit negare; quidam metuent. Jam ut ludas creditoris mille funt artes. H4. E4rum quidem rudis non fum. Sed tandem urgebunt, ubi perspexerint nibil effe nisi verba. Ne. Imò nulla eft commodior ad regnum via quam debere quam plurimis. Ha. Qui fic) Ne. Primum, creditor observat te non aliter quam obligatus magno beneficio, vereturque ne quam præbeat anam amittendæ pecuniæ. Servos nemo magis habet obnorios quam debitor suos creditores ; quibus si quid aliquando reddas gratius eft quam fi dono des. Ha. Animadverti. Ne. Illud tamen caveto, ne cum tenuibus habeas commercium. Nam hi ob parvulam fummulam ingentes excitant tragedias. Placabiliores funt quibus lautior eft fortuna; cohibet ille pudor, lactet spes, deterret metus, norunt quid possint equites. Poffremo, cum inundaverit æris alieni magnitudo, fictis causis aliò demigra, atque indè rursus alió. Nec est quòd hujus rei te pudeat. Nulli magis obærati sunt quan magni principes. Si quis rufticus urgeat, finge offenium improbitate animum. Interdum tamen aliquid reddito; verum nec totum, nec omnibus. Illud ubiq; curandum, necui suboleat tibi prorsus exhaustos loculos. Semper oftenta. Ha Quid offentet qui non habet? Ne. Si quid amicus apud te depoliut, oftenta pro tuo; fed artem diffimula, cura utafus videatur. In hunc usum interdum sumito pecuniam commedato, quam mox reddas. Ex loculo nummis æreis diften to profer aureos duos ibi sepositos. Catera ex teipso conjicito, Ha. Intelligo. At tandem obruar oportet are aliena Ne. Scis quantum apud nos liceat equitibus, Ha, Nihil non & quidem impuné. Ne. Ergò famulos ale non fegnes, au etiam fanguine propinquos, qui alioqui forent alendi. Oc curret negotiator quem obvium spolient, Reperient al quid in diversoriis, aut in ædibus, aut in navibus incufto ditum. Tenes? Meminerint non fruftra datos hominidi gitos Of manifest

li•

113

ta-

li-

et

m.

tos

108

200

12-

er-

di-

ic?

gaam

105

edlud

am

25.

109

e-

do.

eft

àm um

Ve-

cui

H4.

te

: Ca-

omten

011-

eno.

100 aut

Oc

ali

flo

i di

itos

gito. Ha. Siquidem tutó. Ne. Cura ut habeas pulchte veftitos, cum infignibus. Committe literas fictitias ad fummates. Si quid clam fuftulerint, nullus audebit illos infimulare; etiam fi quid fufpicentur, timebunt equitem dominum : fin vi prædam extorferint, bellum vocabitur. His (a) progym- a Eft præege nasmatibus ad bellum præluditur. Ha. O felix confilium ! ercitamen-Ne. Jam illud equefire dogma semper erit tuendum, Jus rudimentum fasque effe equiti plebeium viatorem exonerare pecunia. aliquod. Ha-Quid enim indignius, quam ignobilem negotiatorem abun- bent omnes dare nummis cum interim eques non habeat, quod impen-quidemarres, dat scortis & alex ? Fac semper te adjungas magnatibus, vel peculiaria ingeras potitis: ne quid pudeat, perfricanda frons eft, sed dimenta, quipræfertim hofpitibus : coque præftat in celebri quopiam lo- bus cognitis co vitam agere, puta in thermis, frequentibus diversoriis, facilior nobis Ha. Iftue ipfum erat in animo. Ne. Hic fæpenumero for- fas artes datuna prædam objicit. Ha. Qui? rogo. Ne. Puta, hic aut ille tur. reliquit crumenam, aut oblicus reliquit clavim in fera promptuarii. Catera tenes, Ha. At. Ne. Quid metuis? de lic culto, de tam magnifice loquente, de Equite ab Aurea rupe, quis audebit suspicari? Et si quis forte cam improbus exftitetit, quis etit tam audax ut te appellet ? Interim fuspicio derlyabitur in aliquem hofpitem qui pridie discefferit. Turbabuntur famulitia cum pandocheo. Tu trasquillus tuam perforam agito. Hoc fi acciderit homini modefio cordatoque filebit, ne fimul cum damno lucrifaciat pudorem, qui rem suam indiligenter servaverie. Ha. Non absurde dicis: Nam nosti, opinor, Comitem à Vulture albo, Ne. Quidni ? b Sacerdotes Ha. Apud hunc diversatus eft, ut accepi, Hispanus quidam legati, per specie cultuque sane quam liberali. Is abstulic florenos sex- quos olim centos, nec unquam Comes aufus eft queri. Tanta erat ho- komani feminis majeftas. Ne. Habes exemplum. E famulis tuis inter- hottibus fandum aliquem emandes, in bettum scilicet. Is spoliatis tem- ciebant, & plis aut monafteriis quibullibet redibit onuffus preda bello res repeteparta. Ha. Hoc quidem eft tutissimum. Ne. Eft & alia ra- lumq; nuncitio conflanda pecunia. Ha. Narra, obsecro. Ne. In bene abant. nummatos finge causas irarum, præsertim in monachos aut e Id est irrefacerdorer, qui nunc apud omnes fere fumma laborant in- conciliabile vidia. Alius irriferit, aut conspuerit clypeum tuum; alius d Omnium perum honorifice de te sit locatus; alius scripserit aliquid rerum dequam in calumniam detorqueri valeat. His per (b) feciales fructionem tuos (e) aomordov monsuos denuncia. Sparge minas atroces, fignificate excidia, exitia, (d) muvorefleias meras: territi venient ad componendam litem. Ibi fac magno aftimes tuam dignita-

A 2 2

quædam ruaditus ad ip-

tem, hoc eft, iniquum petas ut æquum feras. Si poflules

* Illectamentum amatorium.

a Id eft Operit mare omnia bominum mala.

Massilienfrum mores.

tria millia pudebit minus offerre quam ducentos aureos, Ha' Aliis minitabor leges. Ne. Istud propins quidem accedit ad sycophantiam; sed tamen juvat & hoe in partem. Sed heus. Harpale, pene exciderat quod didum imprimis oportuit; puella que piam bene dotata in matrimonii passam illaqueanda eft. Habes apud te (*) philtrum, juvenis es. candidulus es, lepidus nugacor es, rides blandum. Sparge, te magnis promiffis ascirum in aulam Casaris. Amant puel. læ Satrapis nubere. Ha. Novi quibus hoc bene cefferit. Cz. terum quid fi fucus tandem, erumpat, & infiliant undique creditores? Irridebor personarus eques. Nam id apud iftor turpius est quam si templum sacrilegio spolies. Ne. Hic oportet meminisse perfrietæ frontis. Ilud imprimis, quod nullis unquam temporibus magis licuit audacia pro fapientia uti quam hodie. Comminiscendum est aliquid quod excuses. Deinde nunquam deerunt candidi, qui faveant tuz fabulæ; noonulli civiliores diffimulabunt intelledum fucum. Poftremò, fi nihil aliud, profugiendum eft aliquo in bellum, in tumultum. Quemadmodum (a) κλύζει θάλαστα πάντα τοι ar θρώπων κανά. Ità bellum operit omnium scelerum sentinam. Necenim habetur hodie, bonus belli dux, nifitalityrocinio præparatus accefferit. Hoc erit extremum afylum, fi cunda fefellerint. Verum omnis movendus erit tibi la pis, nè huc veniatur. Vide nè te securitas opprimat : opidula minuta fuge, in quibus ne pedere quidem licet ni populus sciat: ia magnis ac frequentibus civitatibus plus ef b Lege Prov. licentix, nift fique fit (b) Maffilix fimilis. D'ffimulanter expiscare quid de te quisque loquatur. Ubi senseris hujusmodi voces increbrescere. Quid agit ? cur hic tot annos moratur? cur non revisit patriam? cur negligit arces suas? unde ducit imagines? unde tanta profusioni facultates? Ha genus, inquam, voces ubi coeperint magis ac magis glife. re, tum mature tibi de migrando cogitandum eft: sed ft fuga leonina, non leporina Adfimula te vocari in aulan Cæfaris ad res magnas, brevi ce adfuturum cum exercita, Non audebunt in absentem hiscere quibus est quod noint amittere. Sed imprimis tibi censeo cavendum genus itul hominum poeticum, irritabile, nigrumque. Illinunt chartis, fi quid illos habet male; subitoque per orbem spargitu quicquid illeverint. Ha. Dispeream ni mihi vehementer placet tuum confilium. Efficiam ut intelligas te nachm docile ingenium, & juvenem minin è ingratum. quen

1

C

u

e

n

e

quem primum te dignum nactus in pascuis suero, tibi dono mittam. Ne. Nunc supereft ut quod pollicitus es viciffim præftes. Quid eft cur tantopere affectes falfam opinionem nobilitatis? Ha. Nullam aliam ob causam nisi quod his omnia licent impuné. An hoc tibi leve videtur momentum? Ne. Ut pessime cedat, mors una debetur natura, etiamfi vixiffes in Carthufia. Et leviùs moriuntur in rota quam qui moriuntur calculo, podagrà aut paralyfi, Nam militare eft credere, nihil hominis supereffe post mortem præter cadaver. Ha. Sic opinor.

ARGUMENTUM.

Aspropriate five Talorum lusus, oftendit quid of ubi Talus fit, quamodo talis ludebatur olim; quare clerici talaribus utuntur vestimen-tis, verecundie nempe & differentie gratia. Talus species ossis plan-taris. Varia vi as parane etymologia. Genus lusus Anglice Cock all, or take all. Canis jadus damnojus, Aumes ace, Dog chance. Venus jadus felicissimus, Senio feu Midas dicitur.

QUIRINUS, CAROLUS,

R.

1-

•

n,

2-

10-

eft

7.

-00

17nde

la

ice.

fit

am

itu.

lint

Aud

rtis

itut

nter **fun**

unn

Uen

Mee, inquit Cato, sed à Dollis. Cupio itaque, mi Utenhovi, te magistro, discere, quamobrem prisci Ili religionis antistites edixerint ut clerici talaribus tunicis terentur, hoc eft, usque ad talos demissis. Ca. Duabus, opi- vestistalaor, de causis. Primum verecuadiæ gratia, ne quid nudi pa- ris. eret oculis. Nam olim nec hoc caligarum genus fuit reperum quod nunc ab ilibus usque ad imos pedes corpus tegit, eque subligaribus aut semoralibus vulgo utebantur. emde causa, turpe est sceminis brevioribus uti vestimens, quò magis consultum sit sexus pudori. Deinde, ut non solm moribus verum etiam habitu different à populo, in quo qui que est profanissi mus, ità brevissimis tunicis uti gauet. Qu Non diffimile veri est quod narras. Caterum ex ristotele Plinioque didici, nulli hominum esse talos, sed ntum quadrupedibus, non tamen omnibus, sed bisculcis erisque, nec rursus his n'si in tibiis posterioribus. Unde igi r vestis dici talaris potest quam gestat homo, nisi fuerint pmines olim quadrupedes juxta fabulam Aristophanis? Ca. a Sine pedino, fic redimus Oedipo, & quadrupedes, & tripedes, & bi- bus. Aviculæ des inveniuntur homines; nec rard nobis è bello redeunt item sunt de ipedes, interdum (a) apodes. Sed quod ad tale vocabu- rundinum amattinet, rectives mireris fi legas Horatium, qui fabulis podes dicta. logi talos attribuit. Sic enim, opinor, scribit in arte Poetica,

A a 3

A Argo fuille thores funt poetæ qui Argonauti-

cuntur.

Securus cadat, an recto flet fabula talo.

Vocalem au Du. Poetis licet ut libet loqui: apud quos Tmolus habet aures, & (a) naves loquuntur, & faltant quercus, Ca. Quin & Aristoteles tuus hoc te docere poterat, effe talos dimidi. cam scriple atos, quos ille vocat muias parans, quales trad teffelyn. runt.. Orphe-cum generi. Addit leonibus in ffe qui tdam vice tali, sed an on faxa & ar-fractoofum, quod ille vocat Azevery Dodes, Plinius verit borescithara tortuofum. Den que, ubicunque committuntur effa offibu movisse di- ad flexus commoditatem, cava prominentibus inter se respondent, utrinque lubrica cartilagine communitis, ac velu incrustatis partibus, nè mutuo attritu sese lædant, ut iden docet Aristoteles. In his fere est aliquid quod à tali similitudine pariter & usu non discrepat, velut in ima tibia jum calcaneum, ubi totius pedis flexus eft, prominet quiddan talo fimile, quod Graci sovedy appellant. Rurfus in flexun genu, quod, ni fallor, iguor appellant, quidam vertebran. Simile quiddam videmus in coxendicibus, in humeris, po fremò in commissuris digitorum pedis ac manus. Quo ne tibi mirum videatur, Græci tradunt aspazans vocabi lum apud probatos authores tributum etiam offibus quibu spina connectitur, præsertim in cervice. Citant enim bu carmen. (b) 'Ex 3 पार कांग्रोप वेड एका के र का है वे र म.

bid eft effraad mibi cer- Quoniam autem Aristoteles tradit priores tibias animani talos.

vix eff extra datas ad celeritatem, & ob id carere talis, pofterioral ftabilitatem, quod in eam partem vergat pondus corporis quemadmodum ad robur lis quæ calcibus feriunt: Flacu dum fignificare vult fabulam non ejectam, fed ad finem que peractam, dicit illam ftetiffe fixo talo ; nec aliter tribi fabulæ calum quam nos libro tribuimus calcem, & volum umbilicum. Qu. Næ tu probe grammaticum agis. Ca. 1 quò magis id credas, Graci literationes as ponaxor, didit lunt à seçow & a particula privativa, quod minime fich tur, sed immobilis sit. Quanquam alii malunt as eagain terj : Eta litera e dictum pro asazanov, quod lubrica vo bilitare fare nesciat. Qu. Ad iftum modum licet pluns vinare. Simplicius erat dicere, Nescio. Ca. Non usque al videbitur absurda divinatio, si cogites quantum habeata ginem vocum primitiva origo; cum in re nullam effect traffetatem: quod apparebit fi propius inspicias. Volu eft talus, led ita volubilis, ut eam partem cui innectitur, dat ad fandum firmiorem, deinde os offi connedit. facile luxari queat, Qu. Tu vel sophistam agere po

í

e

ù

u

co

00

it

an

06

ih

nt

10

Aftragali etymologia.

of sent men

· Washington

30/210 (3b)

di-

VD-

211-

tit

bus

re-

lut

em

ili.

Ita

am

nts

am.

bon

be-

bas

s ad oris

quantum video, fi libeat, Ca. Sed nihil eft, Talefi, quod nos torqueat etymologia vocis. Nam quod hodie Graci vocant asegyanov. prisci, quorum est Callimachus, dixerunt aswor, cujus hoc refertur hemistichium Asza & aseia id est, decem airolo Aurege, unde quemadmodum de eaganil er, ita & vero talos ce asell en dicebant talis ludere. Qu. Quale est igitur illud quod pit pramium, proprie talum vocant ? Ca. Eft id quo nunc ludunt puella: olim puerorum erat lufus, quemadmodum nuces. De quo eft id eft, ob taillud Gracorum, 'Aud' asegganosos zonobeis, cum iram los iratus. levi de causa susceptam indicant. Rurius Horatius in Odis. Nec regna vini sortiere talis. Item in Sermonibus, Te talos, Aule, nucefque, &c. Poftremo, illud dietum Lacedamonii, ni fallor, Pueros esse fallendos talis viros jurejurando. Hunc talum negant in ullo animante inveniri quod sit μόνυχον, hoc eft, ungula folida, excepto afino Indico unicorno, aut nuod fit monugades, hoc eft, pede in multos digitos ungulaive fifo, quod genus funt leo, panthera, canis, fimius, homo & wis, aliaque permulta. Quæ verò d'anna funt, hoc eff, unmla bisulca pleraque talum habent, idque ut rede dicepas, in posterioribus cruribus. Uni homini duplici de causa ali non funt. Primum quia bipes ; deinde, quia quinis digiis fiffos habet pedes. Qu. Ista frequenter audivi. Caterum pervelim mihi situm ac tali formam describi. Nam islud lusus enus etiam puellis hodie fastidium est; sed aleam, chartas liósque masculos lusus affectant. Ca. Non mirum, quam afectent & Theologiam. Verum etiam si mathematicus sim, ut pictor, aut etiam plastes, non possim tibi melius tali fornam exhibere quam ipso talo; nisi mavis ut tibi describam er literas, ut illi solent. Qu. Habesne talum? Ca. En tibi villum è dextro crure. Vides quatuor duntaxat latera, um in cubo & alea, seu tessera, sunt sex; in ambitu quatur, in summo & imo duo. Qu. Sic est. Ca. In talo, quoniam amma pars & ima curvatur, non funt nifi quatuor latera? porum unum vides velut in dorsum intumescere. Qu. Vico, Ca. Quod est è regione cavum habere: Istud Aristoteles ocat weaves, id est pronum: hoc on iov, id est, supinum. Vetin congretfu uxoris & mariti, cum dant operam liberis, pulier supina eft, vir pronus; & manus, si vola spectet teram, prona est, si invertas, supina. Quanquam oratores & oete nonnunquam his verbis abutuncur, quod ad hanc rem ihil attinet. Qu. Ifthuc quidem eleganter oculis subjecisti. nter reliqua duo latera quid est discriminis? Ca. Alterum podice cavatum eft, ut offi cui innectitur congruat; alterum propemo-A 24

ta

21

nt

el

nu

uf

at

s,

Gr

101

ni

Li

it

lf

12

propemodum, nihil habet concavi, minusque armatum eff cartilaginea tunica, sed tantum nervo & pelle tegitur? Qu. Video. Ca. Pronum latus nihil habet nervorum, fed suping partis concavo adhæret nervus quemadmodum dextri late ris fummo, lævi imo. Qu. Pulchre narras; sed unde digno scam dextrum à finiftro? Co. Rede admones. Nam perpe ram docui, nifi dextri cruris talum intelligas. Dicam igim melius fimulque, quod volebas, fitum indicabo. Talus effin ipla luffragine cruris infra coxam. Qu. Complures arbitras tur juxta pedem effe. Ca. Errant. Is qui proprie dicturt. lus eft in suffraginibus, quas Græci zaund; vocant, sed en rum, ut dixi, posteriorum. Inter pedem tuum & genatiba eft. Qu Sic opinor. Ca. Poft genu raum. Qu. Affentior, Ca Nam qui flexus est homini in brachiis, idem est quadrum dibus in cruribus pofterioribus; fimiam excipio, femihominem. Itaque quod genu est in cruribus id cubitus est in br. chiis. Qu. Animadverto. Ca. Itaque flexus flexui responder. Qu. Illud dicis crurum posteriorum & priorum. Ca. Teas. In ea igitur fuffragine quæ respondet suffragini quæ eft pot genu, fat talus erectus cum fat quadrupes, cujus fumm & ima pars leniter incurvatur, quanquam non profuse dem modo. Nam superior replicatur in cornua quadm quas Aristoteles appellat reggias. Theodorus vertit mich nas, juxta quas se submittit pronum latus. Ima tale nihil h bet. Qu. Plane video. Ca. Illud ergo latus quod spedatil bias priores Aristoteles vocat supinum; quod illi adversu eft, pronum. Rurfum funt duo latera quorum alterum inte spectat tibiam posteriorem, puta lævam aut dextram;alb rum spectat foras. Quod introrsum spectat, Ariftoteles pellat xãxov, quod foras, igiov. Qu. Prorfus oculis m video. Jam supereft ut nobis indices quæ fuerit olim tali ludendi ratio. Nam qui lusus nostra memoria dicitura usu fuisse, nihil convenit cum iis quæ comperimus spul priscos authores de hoc ludendi genere. Ca. Ac sane fierip test, ut quemadmodum hodie chartis ac tesseris ad vain ludendi formas abutimur, ita non fuerit eadem apud ve res talis lusitandi ratio. Qu. Probabile est quod dicis. Ca vero supinum Theodorus Gaza, five, ut alii malunt appellare, Theffalor intus, & cola cenfis, vertens Aristotelis librum de Historia animaliums tus exadver- cundum, ait tali latus quod foras transversum spectat Com fo inter fe, i- vocari, quod introrfum ad alterum crus Venerem. Schia vocata rum hoc quidem de suo addidit. Nam Aristoteles has m foras supra tum ponit, (a) To who weaves Ew, to 3 3 Alov elon

a Hoc eft, Atque illud quidem quod pronum eft foras, quad vero anten-

ने क्षेत्रे प्रक्रिक देगारेड देड एक्स्पूर्य कराडेड वेश्रेमार्य, तरे वह देखे unimua igu, no ras negalas ava. Cæterum quando cunlat ab illis Veneris ja&um appellari, quoties ex quatuor alis nullus est qui fummam faciem habet cum alio congruntem, demiror quid sequutus Theodorus unum latus apellet Venerem. Erasmus nofter, quem communem habenus amicum, hujulmodi oblervationum non admodum inuriofus, in proverbiis al quot ex authoritate veterum indiat quædam de ludo talorum : velut in proverbio, Non Chiu, jed Cous, refert Coum & Senionem eundem effe quem Graci egemy dicunt. Idem tradit in proverbio Chius ad oum (addens Chium eundem effe cum Cane.) Coi i Aum wiffe telicem, Canis infelicem, tefte Perfio.

-Quid dexter senio ferret

Scire erat in votis, damnosa canicula quantum Raderet-

tidem Propertius,

0

4

12-

-05

m,

10% þą.

111

Ite

24

Ich

als ri

i po

de

CA

loni

me ORT .

216

(20-27 10 Semper damnosi subsiluere canes.

t Ovidius libro de Triftibus 2 damnojos canes appellat Adit ex Martiale, Senionem videri per se felicem, cæterum felicem fieri fi accedat Canis: Sic enim loquitur,

Senio nec nostrum cum Cane quasset ebur.

am Veneris jactum effe ut rarum, ita feliciffimum indicat lartialis in Apophoretis &

Cum feterit vultu nullus tibi talus ecdem,

Munera me dices magna desisse tibi. otantem talis ludebatur quot quifq; habet latera. Nam tefris non plus tribus ludi folet. Sed propius ad ludendi ratioem facit quod scribit Suctonius in Offavio Augusto, recinsex illius quadam ad Tiberium Epistola hac, inter inm lusimus (a) peor linas & beri & bodie. Talis enim jacta- a Idest, Se-, ut quifq; canem aut senionem miserat, in singulos talos si gu-b id est, Et denarios in medium conferebat, quos tollebat universos qui jastans quimerem jecerat, Qu. Docuifti feliciffimum effe jetum cum om-dem ad scostali quatuor oftender int diversum latus, quemadmodum verosi quantefferarum ludo fortunatiffimus eft qui dicitur mi- do ipfam des; at nondum declarafti hunc jettum dici Venerem. Ca. am feliciter ud expediet tibi Lucianus, ita loquens in cupidinibus. (b) jaffafet, nulla थे हिब्रोक्ष मध्ये हिने उपनिष्ठ, मार्थेश हव है से तह मह मांग रिक्षे वर्ध मांग yum aquali Codiorie po, Serds de eagade mercio Giow of pale wegor- figuracadenve, i da Dunias Tei Esdas vonil wv. Loquitur autem illic te, adorabat Venere. Qu. Si falius est Theodorus, duo tantum latera arbitratus fe

s vocabulis designantur. Ca. For tassis alicujus authoritatem fruiturum.

ille fequutus eft quæ nos fugit: quod apud authores comper. tum eft, adferimus in medium. Nam funt qui meminerus de numero Stefichorio in talis, quem putant ogdoaden effe. Item de Euripidio, qui continebat quadraginta. Qu Refrat ut lufus leges præscribas. Ca. Non arbitror pueros iifdem usos legibus quibus se usum fuisse scribit Octavius, Nec probabile est hoc ludendi genus quod commemons fuiffe publicum : id fi fuiffet, fatis erat dix ffe, inter conen Iufimus talis. Sed mihi subindicare videtur novam ludendi conditionem inter illos repertam, velut aptam fenibus, miniméque torquentem animos folicità cogitatione, quemal modum faciunt hodie complures lufus, ut levius fit interdere fludiis. Qu. Profer, obsecro te, reliquos talos, ut exc. Quam etiam riamur. Ca. Sed, deeft nobis turricula volvendis talis ; deinde Pyrgum vo- tabula. Qu. Suffecerit hæc mensa ad qualecunque specimen exhibendum. Pro turricula suffecerit cyathus aut pileum. Ca. Imò complexus cavarum manuum. Jadus fæpius ofterdit supinam partem quam pronam, & pronam sepius quan senionem aut canem. Qu. Videtur. Ca. Si Inter quatuor the los extiterit unus canis expones nummum; fi duo, duos fi tres, tres: fi quatuor, quatour. Item quoties jeceris senionem toties recipies unum è nummis. Qu. Quid fi senionem cun cane? Ca. Si vis, uterque nummum addet, neuter tollet; til primum obtigerit Venus, is auferet acervum. Qu. Quid fi talus oftendat partem supinam aut pronam? Ca. Is jadu erit irritus, & aut tu jactum repetes, aut jaciendi just me devolvetur. Qu. Placet devolutio. Ca. Nunc appone for tem. Qu. Experiamur absque periculo. Ca. Vis tu tanta artem discere gratis ? Qu. Verum impar certamen eft inter artificem & rudem. Ca. Atqui spes lucri, & damni metu reddet te attentiorem. Qu. Quanti certabimus? Ca. Sin citò ditescere, centum ducatis. Qu. Ucinam fint quos depo nam. Tutius est paulatim ditescere. En tibi solidum affen Ca. Age, addemus pufillum pufillo, quemadmodum mont Hefiodus; fic quoque fiet ingens acervus. Convolve acmitt Felix auspicium; canem habes: appone nummum, & postin agnosce damnosum latus. Da talos. Qu. Felicius auspicium tres habet canes: appone. Ca. Infidiatur tibi fortuna. Mitt fed circumvolutos, ô bone. Labor irritus: pronum habal fupinum. Succedo; trade talos. Qu. O factum bene ? ruriu ald ell. Ne tres video canes : Ca. (a) Mit we me viune syndulor. Ill

d

d

24 C

140

iti

m

or.

uò

m,

ilc

ue

an

re

Qu. Que

cavit Hor. Mitteret in Pyrgum talos.

mite vido- At, inquam, te fortuna, sed heus tu, ad hunc quidem mi vide dum edoctus sum. At mea sententia secus lusit Octavia sum. Vide Prov.

ent

em

TOS

tan mar

adi

mj-

124.

es.

pende

nen

In.

àa

ta-

î

em

18

16

lus

u. Quomodo? Ca. Qui canem jecerat apponebat denarin, ut diximus; qui senionem, nihil quidem auferebat, sed ter ponebat. Qu. Quid si plures seniones exissent? Ca. otidem nummos alter addebat. Bene cumulatum acervum mel tollebat Venus. Et illud addas licebit. Cui nec senio rigerit, nec canis, nihil aliud quam mittendi vicem pert. Qu. Non recufo. Ca. Mihi videtur & hoc elegantius, fi rtio quisque jadu defungatur qui talos tenet, & mox alri tradat vices. Qu. Placet : led quota Venus finiet ludum? 4. Tertia, fi videtur. Deinceps liberum erit de integro pald. Siquidem tum rard, tum paucis favet Venus. Nune grediamur bonis avibus, Qu. Fiat; sed præstat occludere res, nè noftræ culinæ regina videat nos puerorum more eptientes. Ca. Imò seniliter potius. Adeone loquacem has famulam? Qu. Tam futilem, ut si desint homines quius narret quicquid domi geritur, longo sermone gallinis arret ac felibus. Ca. Heus puer, claude offium & obde effulum, ne quis subitus interveniat spectator, quò liceat l fatietatem ufque ludere.

ARGUMENTUM.

enatulus sive Turaixoovri Ppior vitia quadam mulierum civiliter traducit; volunt enim Rempublicam constituere, do Senatulos congregare, ut viri; posse se aiunt rerum babenas moderari melius quam maximi jam principes. Mulier qua virum debonestat suum, seissam dedecorat. Mulieris conditio tutior quam viri. Agitur de cultu, de vestibus, doc. Ut nobiles ab ignobilibus disserant.

ORNELIA, MARGARETA, PEROTTA, JULIA, CATHARINA.

0. | Uod Felix fauftumque fit huic ordini, tot'q; reipublicz fæminez, & frequentes hodie convenistis & acres: unde spem optimam concipio, futurum ut Deus proitius cuique ea suggerat in animum quæ ad communem mnium & dignitatem & utilitatem pertinent. Scitis, opior, omnes, quantum hinc commodis noftris decefferit, vòd, cùm viri quotidianis conventibus suum agant negotim, nos colo telæque affidentes causam noftram deserimus. aque res huc devenit, ut nec inter nos fit ulla reipublicæ isciplina, & viri nos pene pro delectamentis habeant, vixue hominis vocabulo dignentur. Quod fi quà cœpimus peramus, divinate vos ipsæ quò tandem res sit evasura, verer enim verba sinistri ominis eloqui. Ut dignitatem nostram egligamus, certe incolumitas debet esse cura. At sapien-Mimus ille rex scriptum reliquit, ibi demum effe falutem, ubi, prof. 11. multa

le

io

nt ui

10

O

ca

co da

rit

to

qu

ne

qu

ut

n

u tat

ic

M

a

nı

tr

u

e

u

0

r

u

domesticum in quo Lares & dii peculiares adorabantur. hic Heliogaro adferibit.

multa consilia. Habent Episcopi suas synodos, habent mona chorum greges sua conciliabula, habent milites suas flationes, habent fures sua conventicula. denique habet & for micarum gens suòs congressus. Solæ omnium animartium mulieres nunquam coimus. Ma. Sæpius quam decet Co. Nondum interlequendi tempus eft. Sinite me perorate dabitur fingulis dicendi locus. N: que novum est quod facimus, vetus exemplum revocamus. Siquidem ante aanos mille trecentos, nifi fallor, Heliogabalus Cæsar laudatifi. mus, --- Pe. Qui laudatiffimus, Quem unco tractum in cloacam projectum effe conftat ? Co. Rursus interpellor. Si quem hac ratione probamus aut improbamus, malum dicemus Christum, quod in crucem suffixus sit, Pium Domitium, quod domi fit mortuus. Atqui nihil objicitur Heliogabalo atrocius, quam quod facrum ignem, qui à Vestalibus * Sacrarium fervabatur, in terra in abjecerit; quodque domi in * lara. rio Mosen habuerit & Chriftum, quem illi contumelia cu. fa Christum vocabant, Is igitur Heliog balus instituit, ut quemadmodum Imperator cum fuis habebat feratum, in quo de rebus communibus consultaret ; ita haberet & ma-Quod autem ter illius Augusta senatum suum, in quo de fæminea gentis balo attribu- negotiis tractaretur, quem viri vel jocandi vel discernenitur, Lam- di gratia Senatulum vocabant. Hoc exemplum tot im pridius Alex- seculis intermissum res ipsa jamdudum monet nos in. andro Seve- flaurare. Nec ullam moveat quod Paulus Apostolus ve. tat mulierem loqui in cœtu, quam ille vocat Ecclesiam. De cœtu virorum loquitur, hic cœtus est muliebris. Alloqui si semper tacendum erat sceminis, in quem usum natura dedit nobis & linguas non minus expeditas quam funt virorum & vocem non minus sonoram; Quanquamilli sonant raucius, ac propius referunt asinos, quam nos. Verum illud oportet nobis emnibus effe curæ, ut ea gravitate tractemus hoc negotium, ne rursus viri Senatulum app:1lent; aut fortaffe probrofius aliquod nomen excogitent, ut solent in nos libenter esse dicaces. Quanquam si liceat illorum comitia veris æftimare, plus quam muliebria videri possint, Videmus monarchas tot jam annis nihil aliud quam belligerace: inter theologos, facerdotes, episcopos & populum nihil convenire: quot homines, tot sententia; & in his iphis plus quam muliebris est inconstantia. Nec civitati cum civitate, nec vicino cum vicino concordia eft. Si nobis effent traditæ rerum habenæ, aliquanto, ni fallor, tolerabilius haberent res humana. Non eft fortaffe fæminei pudo.

OR2.

tati

for

usa-

ecet.

are:

faci

2000

th-

loa.

uem

mus

um,

aba-

bus

ara.

can.

, ut

, in

ma-

ntis

en-

m

in-

ve.

am.

Ali-

um

àm

il-

Ve-

ate

1:1-

ut

eat eri.

iud

8&

, &

ci-Si

to-

nei do.

pudoris tantis proceribus tribuere stultitiam : at fas eff. pinor, recitare quod scripsit Solomon proverbiorum capite lecimo tertio, Inter superbos semper jurgia funt: qui autem gunt omnia cum confilio, reguntur sapientia. Sed ne vos loniore morer proæmio, uti fingula gerantur ordine, decenter tine tumultu, primo loco tractandum erit que debent ptereffe concilio, que submovende fint. Nam immodica urba tumultus est verius quam concilium & paucorumi onseffus habet quiddam tyrannicum. Huc ergò censeo ollam recipiendam virginem, eò quod incidant permulaque non decet illas audire. Ju. At quo figno dignoas virgines? An pro virginibus habebuntur quæcunque oronam gestant? Co. Non at nuptas tantum recipienlas censeo. Ju. Et inter nuptas virgines sunt, que maitos habent eunuchos. Co. Sed tribuatur hoc honoris torjugio, ut nuptæ pro mulieribus habeantur. Ju. Aliowifi non excludimus nifi virgines, erit immensa turba, pec multum decrescet numero. Co. Excludentur & plus quam ter nuptæ. Ju. Quomobrem ? Co. Quoniam illis veut emeritis debetur misho. Idem censeo de septuagesimum onum egressis. Statuendum ne que nominatim de viro luc loquatur petulantius; in genere fas sit, sed ea mode. atione, i è quid nimis. Co. Qu'i minus hie libere de viris iceat dicere, cum ipsi de nobis nusquam non loquantur Meus Titus, ii quando studet esse conviva festivior, narat anid mecum noctu egerit, quid dixerim: neque raro nulta solet affingere. Co. Si velimus fateri verum, notra dignitas pendet à viris: eos si traducimus, quid aliud uam nos ipsas dehonestamus? Quanquam autem ha- Mulier in emus non paucas juftæ querimoniæ causas, tamen ex- meliori ttatu ensa rerum omnium summa, noftra potior est quam illo- quam est vir. um conditio. Illi dum quærunt rem, per omnes terras ac paria volitant, non fine capitis discrimine: illi, si bellum scidat, excitantur buccina, ferrei stant in acie, dum nos omi ledemus tutæ Si quid committunt adversus leges, ravius in illos animadvertitur, noftro fexui parcitur. Dique, magna ex parte in nobis fitum eft, ut commodos abeamus maritos. Reftat ut de consessus ordine statuaur, ne nobis evenist quod frequenter usu venit regum, fincipum ac pontificum oratoribus, qui in conciliis toof tres menses litigant, antequam possint considere. Itave censeo primum esse debere nobilium ordinem, & in is pracedent que quatuor habent nobilitatis partes; proxima

K

re

de pl

bu

DO ne

fin un

oli

tec

bet

qu:

der

ple

am

omi ent

is:

libi

is f

u, q

ign

udi tqu

ifia

iris

antu

ro I

rati

proxime que tres, deinde que duas, postreme que una postremò quæ dimidiatam. Et in singulis ordinibus loro ex antiquitate designabitur. Nothe in suo quoque ordin extremum tenebunt locum. Alter conceffus erit plebeiarum In hoc primas tenebunt quæ copiosiorem sobolem enin funt. Inter pares litem derimet ætas. Tertius erit eans que nondum pepererunt. Ca. Quò mittis viduas? Co. Con mode mones. Iftis locus dabitur in medio matrum, fi m do liberos habent habuerintve. Steriles extremum obtine bunt locum. Fu. Quem locum designas sacerdotum ac m nachorum uzoribus? Co. De his proximo confessu deliber bimus. Fu. Quid de his que corpore faciunt queffum iq Non patiemur hune senatum admixtu talium inquineri, & Quid de concubinis? Co. Istarum non simplex est genus quibus per otium tractabitur. Adjiciendum eft, quomodo eri debeat senatusconsultum, punctisne, an calculis, an suffi giis vocalibus, an porrectis digitis, an discessione. Ca. Inc culis dolus eft, quemadmodum & in punctis : si pedibuse tur in sententiam quoniam veftes longas gerimus, nimb movebimus pulveris: optimum igitur uti voce, pronund unaquæque quod fentit. Co At difficile eft numeraren ces. Deinde cavendum ne fiat pro concilio convitium. Nihil fiet absque notariis, ne quid possit excidere, Co. quidem consultum est numero. Sed quibus modis exclu + Convitium + convitium + Ca. Nequa loquatur nifi rogata, & fuod Jurisconsulti dine. Quæ secus fecerit, è senatu movebitur. Tam fig quid effutierit eorum quæ bic agentur, filestio pledid triduano. Co. Hactenus de ratione tractandi. Nunc acci quibus de rebus consultandum fit. Primam oportet elle ram dignitatis, ea potissimum sita est in cultu; cujus tantus est neglectus, ut hodie vix agnoscas discrimento nobilem & plebeiam, inter nuptam & virginem aut w am, inter matronam & meretricem. Aded sublatus eff dor, ut quidvis usurpent quælibet. Videre est plus qu plebeias, ac loci plane fordidi, veftiri holosericis, und tis, florulentis, virgatis, byffinis, aureis, argenteis, pelli zebellinis, Madauricis, cum interim maritus domi con calceos. Digitos habent smaragdis & adamantibus onul nam uniones nunc vulgo fastidiuntur: ne quid quant luccinis, & coraliis, & crepidis inauratis. Satis erat to bus, in honorem fexus cingulis uti fericis, ac fimbrias to um ferico limbo decorare: nunc geminum est malum res familiaris, extenuatur, & ordo, qui dignitatis eft cul

dictum putant quasi convocium.

confunditur. Si (a) pilentis & lecticis eboratis ac byffo te. a Vehiculi dis vehuntur plebeiæ, quid reliquum eft nobilibus ac poten- genus apud tibus? Et fi vix equiti nupta caudam trahit ulnarum quin- matronse decim, quid faciet Ducis aut Comitis uxor ? Atque hæc per urbem res hoc est intolerabilior, quod mira temeritate subinde vehebantur. mutamus cultum. Pridem è porrectis à vertice cornibus pendebant linteamina. Hoe ornatu fæminæ principes difcernebantur à plebeiis, Illæ, ne quid conveniret, sumpserunt pilea, foris oftentantia pelles albas nigris maculis variegatas. Statim vulgus arripuit. Rurfus mutato cultu fumplerunt (b) flammea è nigra byffo. Id fæminarum vulgus non b Ornamenfolum aufum eft imitari, verum etiam addiderunt fimbrias ta capitis aureas, denique & gemmas. Olim nobilium erat, à fronte que ut varstque à temporibus revulsis pilis in verticem capillos coge- lintea suere re. Non din licuit, mox quælibet æmulatæ funt. Tandem & cujulibet demiferunt crines in frontem : protinus & hoc imitatæ funt tæmiaæ. plebeiz. Solæ nobiles olim habebant latrones & anteambulones, & ex his unum delicatum qui surrecturæ manum porrigeret, qui lævam incedentis Brachio dextre fulciret: nec hoc honoris concedebatur nisi bene nato. Nuncut pasfim id faciunt matronæ, ità quoslibet ad hoc officii recipiunt quemadmodum ad gestandam à tergo caudam. olim folz nobiles falutabant ofculo, nec quamvis ad ofculum recipiebant, imò nè dextram quidem porrigebant quibuslibet, Nunc qui corium olent irruunt ad osculum toeminæ quæ scutum habet plenæ nobilitatis. Ne in conjugiis quidem habetur ulta dignitatis ratio. Patricia nubunt plebeiis. plebeiæ patriciis; ità nascuntur nobis hybridæ. Nec ulla am obscuro loco nata est, que metuit adhibere (c) fucos c Color asis entis cerevisia, aut succus recens ab arbore detracti corticiem magis is; aut fi quid aliud parvo parabile: purpurillam, cerustam, sane dehonelibium, reliquosque colores elegantiores oportebat cla-stant quamis forminis relinquere. Jam in conviviis, in publico inces honestant. u, quam nullus ordo? Sæpe fit ut negotiatoris uxor deignetur utroque parente nobili cedere. Res igitur ipfa jamudum hortatur, ut hisce de rebus aliquid certi flatuamus. tqui hæc inter nos facile poterunt transigi, quoniam non iffad fæmineum pertinent genus. Eft autem & quod cum iris agamus, qui nos submovent ab omni dignitate, ac antum non pro lotricibus & cocis habent, ipfi res omnes to suo gerunt arbitratu. Concedemus igitur illis magiratus publicos, ac bellicæ rei curam. Quis hoc ferat,

. 7

s, d

dof

190

nd

en . C

0.1 :led

100 fi qu

ccip fee

just n in vil

eft

qui

elik

confi

a ufte

ærali

t tel

S TO

um

CD

quod in clypeo semper uxoris infignia lævum habent latus. etiam fi tribus partibus superet viri nobilitatem ? Deinde par eft, ut in elocandis liberis etiam mater habeat jus fuf. Et fortaffis hoc quoque evincemus, ut viciffim geramus efficia publica? duntaxat que intra mænia & fine armis geri possunt. Hæc eft summa rerum de quibus mili videtur operæ pretium consultare. Super his apud se que que deliberet, ut de fingulis fiant fenatusconfulta ; & fi cul vest: ûm aliud quippiam in mentem venerit, cras in medi. um conferat. Conveniemus enim diebus fingulis, doner fynodum absolverimus. Adhibeantur notariæ quatuor, qua * notis accipiant quicquid dicatur. Præterea quæftoria dira icriben- dux quæ loquendi potestatem vel faciant vel adimant. Sit hic confessus divinationis loco.

*Olim expedi ratione in judiciis res vel tingulis literarum notis, excipiebantur, quarum etiquot extant in libello qui Valerii Pro-

bi titulo cer-

comtertur.

ARGUMENTUM.

ig of li

li

ofi

to

100

m

e hil

id

on

ric

a

erf hA

n n

no PEI

A

ila

ate

n, c

es

n, CO

gè

amoum ali- Colloquium boc est dotiffima defidie caftigatio; & ad bonesta studia in citamentum. Nasica jocus, cui ancilla jusu Ennii beti sui dixit berun non esse domi. Philypnus domi post octavam altum dormiebat. Nocu. nis conviviis, lusibus de jocis ad mediam usque notem vigilans. Sus. det Nephalius, ut temporius relinquat cubile. Aurea diei pars autora Sol ideo non lucet, ut bomines dormiant, curanda potius anima quan corpus. Vita bominis vigilia eft. In nobis eft ut longiorem vitam traducamus. A prandio non est tutum ftudere. A consuetudine prava diffuescendum.

a Sobrius & vigilans. 6 Philypnus dus.

(a) NEPHALIUS, (b) PHILYPNUS.

Ne. T TOdie te conventum volebam, Philypne, sed nega-1 baris effe domi. Ph. Non omnino mentiti funti somniculosus, tibi quidem non eram, sed mihi tum eram maximé. Ne. Qull ifthuc æaigmatis eft? Pb. Nofti illud vetus proverbium Non omnibus dormio. Nec te fugit ille Naficæ jocus a cum Egnium familiarem invifere volenti, ancilla juffu bei negaffet effe domi, sensit Nasica, & disceffit. Cæterum w vicifim Ennius, Naficæ domum ingreffus, rogaret pueru num effet intue, Nafica de conclavi clamavit. Non, inquien fum domi ; cumque Ennius agnità voce dixiffer, Impuden non te lequentem agnosco? Imò tu, inquit Nasica, imp dentior, qui mihi ipli fidem non habeas, cum ego credit rim ancillæ tuæ. Na. Eras fortaffis occupatior. Pb. Imolo viter otiosus. Ne. Rursum anigmate torques. Ph. Dia igitur explanate, nec aliud dicam ficum quam ficum. Dic. Ph. Altum dormiebam. Ne. Quid ais? Atqui jam pm teriod

hì

PA

uì

į.

35

12

2

it

in-

ut-

114.

144 ant idu-

dif-

nt:

Hu

um, cui beri

abi

TUN

era

den

npe

dide

) in

ica

No pro

rica

tefierat oftava, cum Sol hoc mense surgat ante quartami ph. Per me quidem Soli liberum eft vel media nocte furgere. modo mihi liceat ad satietatem usque dormire Ne. Verum Abuc utrum casu accidit, an consuetudo eft? Pb. Consueudo prorsus. Ne. Atqui rei non bonæ consuetudo pessima ft. Ph. Imò nullus somnus eft suavior quam post exortum olem. Ne. Qua tandem hora foles lectum relinquere? b. Inter quartam & nonam. Ne. Satis amplum spatium : ix tot horis comuntur regine. Sed unde venifti in iftam onsuetudinem ? Ph. Quia solemus convivia, lusus & jocos multam proferre noctem, id dispendii matutino somno ensamus. Ne. Vix unquam vidi hominem te perditius proigum. Ph. Mihi parfimonia videtur magis quam profusio : terim nec candelas absumo, nec vestes detero. Ne. Przoftera fane parfimonia, fervare vitrum ut perdas gemmas. liter sapuit ille Philosophus, qui rogatus quid effet pretiiffimum, respondit, Tempus. Porro, cum confet dilulum effe totius diei partem optimam, tu quod in re preofffima pretiofifimum eft gaudes perdere. Pb. An hoc pequod datur corpusculo ? Ne. Imò detrahitur corpusculo, od tum suavissime afficitur maximéque vegetatur cu n mpestivo moderatoque somno reficitur, & matutina vigicorroboratur. Pb. Sed dulce eft dormire. Ne. Quid e potest dulce nibil sentienti? Pb. Hoc ipsum dulce eft, hil sentire moleftia. Ne. Atqui ifto nomine feliciores sunt dormiunt in sepulchris. Nam dormienti nonnunquam omnia molesta sunt. Ph Aiunt eo somno maxime sagiricorpus. Ne. (a) Ista glirium lagina est, non hominum. a Varro rathe faginantur animalia que parantur epulis; homini tionem traorium attinet acceriere obelitatem, nifi ut graviore farcina glires, in offus incedat? Die mihi, fi famulum haberes, utrum obe- Re rustica. n malles, an vegetum & ad omnia munia habilem? Pb. Atnon sum famulus. Ne. Mihi sat est quod ministrum officiptum malles quam bene faginatum. Ph. Plane mallem. At Plato dixit Animum bominis bominem effe: Corpus laliud effe quam domicilium aut inftrumentum. Tu cerateberis, opinor, animum effe principalem hominis portion, corpus animi miniftrum. Ph. Efto. fi vis. Ne. Cum tibi es miniffrum abdomine tardum, sed agilem malles & alam, cur animo paras minifirum ignavum & obelum? Ph. cor veris. Ne. Jam aliud dispendium accipe : ut animus de præftat corpori, ita fateris opes animi longe præcellere a corporis. Ph. Probabile dicis. Ne. Sed inter animi

V

T

di

tu

ro

gi

gr.Co

ar

pe

VO

10

en

gu:

me

ne

00

ni

el

on

hat

dj ev

na

us.

al ur

án

ro

at

ni

6.9

er

DU

ina

le

bona primas tenet fapientia. Pb. Fateor. Ne. Ad hanc pina dam nulla diei pars utilior quam diluculum, cum Solm

vus exoriens vigorem & alacritatem adtert rebus omnibu

discutitq; nebulas è ventriculo exhalari consuetas, que me tis domicilium solent obnubilare. Pb. Non repugno. M Nunc mihi supputa quantum eruditionis tibi parare pol quatuor illis horis quas somno intempeftivo perdis. Ph. Ph fecto multum. Ne. Expertus sum, in fludiis plus effici u hora matutina quam tribus pomeridianis, idque nullou poris detrimento. Ph Audivi. Ne. Deinde illud repun, fingulorum dierum jecturam in fummam conferas, quant fit futurus cumulus. Pb. Ingens profecto. Ne. Qui ge mas & aurum temere profundit, prodigus habetur, & m rem accipit: hæc bona tanto pretiofiora qui perdit, m ne multo turpius prodigus est ? Pb. Sicapparet, si rema Stå ratione perpendamus. Ne. (a) Jam illud expendeque scripfic Plato. Nibil esse pulchrius, nibil amabilius sapienii Cic. ex Plat. qua si corporeis oculis cerni posset, incredibles sui amores en lib. I. Offic. taret. Ph. Atqui illa cerni non poteft. Ne. Fateor, corpore oculis. Verum cernitur oculis animi, quæ pars eft hou nis potior. Et ubi amor est incredibilis, ibi summa volu tas addit oportet, quoties animus cum tali amica congre b Alludit ad tur. Ph. Verisimile narras. Ne. I nunc (b) & somnum, m tis imaginem, cum hac voluptate commuta, si viden Ph. Verum interim pereunt nocurni lusus. Ne. Bene per unt, quæ pejora melioribus, inhonesta præclaris, vilis pretiofilimis permutantur. Bene perdit plumbum, qui lud vertit in aurum. Noctem natura somno tribuit; Sola oriens cum omne animantium genus, tum præcipue ho nem, ad vitæ munia revocat. Qui dormiune, inquit Pall nocte dormiunt; & qui ebrii sunt, nocte ebrii sunt. Prot quid turpius quam cum omnia animantia cum Sole en giscantur, quædam etiam illum nondum apparentem, adventantem, cantu falutent, cum elephantus Solemon

tem adoret, hominem diù post Solis exortum stertere?

ties aureus ille splendor illustrat cubiculum tuum, m

videtur exprobrare dormienti. " Stulte, quid optimant

" tuz partem gaudes perdere? Non in hoc luceo, utal

"dormiatis, sed ut rebus honestiffimis invigiletis. Nem " cernam accendit ut dormiat, fed ut aliquid operis

"& ad hanc lucernam omnium pulcherrimam pihila

" quam ftertis? Ph. Bette declamas. Ne. Non belle, fed !

Age, non dubito quin frequenter audiveris illud Heliodi

carmen Ovid. Stulte, quid est somnus gelide nifi mortis ima-

a Imitatus

elt locum

in fundo parsimonia; Ph. Frequentissime, Nam in dolil medio vinum eft optimum. Ne. Atqui in vita prima pars, nimirum adolescentia, eft optima. Ph. Profecto fic eft. Ne. At diluculum hoc eft diei, quod adolescentia vitæ. An non igitur stulte faciunt qui adolescentiam nugis, matutinas horas somno perdunt? Ph. Sic apparet. Ne. An eft ulla poffessio que cum hominis vita fit conferenda? Ph. Ne universa quidem (a) Persarum gaza. Ne. Annon vehementur odis- a persarum les hominem, qui tibi vitam posset ac vellet malis artibus ad divitiz & annos aliquot decurtare? Pb. Illi mallem iple vitam eri- luxus mulpere. Ne. Verum pejores ac nocentiores arbitror, qui fibi torum literis celevolentes reddunt vitam breviorem. Pb. Fateor, fi qui tales brantur. reperiantur. Ne. Reperiantur? Ind id faciunt omnes tul fimiles. Pb. Bona verba. Ne. Optima. Sic tuo animo reputa ; nonne videtur rediffime dixiffe Plinius, Vitam effe vigiliem, & boc pluribus boris bominem vivere, que majorem emporis partem impenderit fludiis? Somnus enim mors nuzdam est. (b) Unde ab inferis venire fingitur, & ab * Ho-b Certam meromortis germanus dictus est. Itaque quos somnus occupat, gunt regiam nec inter vivos nec inter mortuos, censentur; sed tamen Somni apud potius inter mortuos. Ph. Ita videtur omnino. Ne. Nuac inferoseffe, nihi rationem subducito, quantum vitæ portionem sibi ut Ovid. esecant qui fingulis diebus tres aut quatuor horas perdunt mat, lib. 2. omno. Pb. Video summam immensam. Ne. Nonne pro Deo *versis Hoaberes Alchymistam qui posset decem annos vitæ summæ meri sic hadjicere, & provectiorem ætatem ad adolescentiæ vigorem et. evocare ? Ph. Quidri habeam ? Ne. Sed hoc tam divinum σύμβλη ίο 200eneficium iple tibi præstare potes, Ph. Qui sic? Ne. Quia orgrire saus, mox virilis ætas, cui succedit pro senecta vesper, vespeam excipit occasus, velut diei mors. Mignum autem vellial parsimonia eff, sed nusquam magis quam bic. Annon igiur ingens lucrum fibi adjunxit qui magnam vitæ partem, amque optimam perdere defiit? Pb. Vera prædicas. Ne. roinde videtur admodum impudens eorum querimonia qui aturam accufant quod hominis vitam tam angustis spatiis nierint, cum ipfi ex eo quod datum eft fibi fponte cantum mputent. Satis longa est cuique vita, fi parce dispensetur. Nec mediocris profectus eft, si quis suo quaque cempore erat. A prandio vix semihomines sumus, cum corpus cibis suftum aggravat mentem : nec tutum eft spiritus ab offi na flomachi, concoctionis officium peragentes, ad fuperioevocare, à cona multo mis ús. At matutinis horis nomo B b 2

gen tuto non m re quo

a Id eft, Haud decet fultum ftertere noctem.

-2123 211

Prov. 2.

Luc. 6.

week kulys

- 10 Siz 17:

totus eft homo, dum habile est ad omne ministerium cor.

b Somnolento c Sermonis amator.

pus, dum alacer viget animus, dum omnia mentis organa * Hor. Poet, tranquilla func ac ferena, dum * aure divina, ut ait ille, bu. ticula spirat, & sapit originem suam, & rapitur ad honesta. Ph. Eleganter tu quidem concionaris. Ne. Apud Homerum audit Agamemnon, opinor, (4) Ou yen marry x 107 50 An Eranpogor ardeg. Quanto turpius eft tantam diei partem in totam con- formo perdere? Pb. Verum, fed Bunnoew. Ego non fin dux exercitus. Ne. Si quid aliud charius eft quam ipse tibi neque te moveat Homeri sententia. Faber ærarius ob vile lucio en vil estil meror lucellum surgit ante lucem; & nos amor sapientia nos potest expergefacere, ut saltem solem ad lucrum inzsimabile evocantem audiamus? Medici non fere dant pharmacum nifi diluculo; illi norunt horas aureas, ut subveniant corpori : nos eas non novimus, ut locupletemus ac fancmus animum? Quod si hac leve pondus habent apud te audi quid apud Solomonem loquatur illa cœleftis sapientia Qui mane, inquit, vigilaverint ad me, invenient me. Jama myficis Pfalmis quanta matutini temporis commendatio Pfa. 58. 59. Mane Propheta emollit Domini misericordiam; mane dua. ditur vox ejus : mane illius deprecatio pravenit Dominus Et apud Lucam Evangeliftam populus sanitatem ac dolli nam expetens à Domino, mane ad illum confluit. Quid full ras, Philypne? Ph. Vix lacrymas teneo, cum fubic quanta vitæ jacturam fecerim, Ne. Supervacaneum eft ob ea di cruciari quæ non revocari, sed tamen posterioribus cui farcire possunt. Huc igitur incumbe potius quam ut prate ritorum inani deploratione futuri quoque temporis jat ram facias. Ph. Bene mones: sed me jam sui juris fecito utina consuetudo. Ne. Phy! Clavus clavo pellitur, confu tudo consuetudine vincitur. Pb. At durum eff ea relinque quibus diu affueveris. Ne. Initio quidem; sed eam mole am diversa consuetudo, primum lenit, mox vertit in fin mam voluptatem, ut te brevis moleftiæ non oporteat pe nitere. Pb. Vereor ut succedat. Ne. Si septuagenarius el non retraherem te à solitis; nunc vix decimum septimu opinor, annum egreffus es. Quid autem est quod ista at non possit vincere, si modò adsit promptus animus? Phil quidem aggrediar, conabórque ut ex (b) Philypno fu (c) Philologus. Ne. Id fi feceris, mi Philypne, fat scio, p paucos dies, & tibi feriò gratulaberis, & mihi gratias ag qui monuerim.

ARGO

1

u

m

11

gu

un

nì

CI

pe

hm

III

co

odi

n

-10

ana

bar.

fta.

um

Au

tem fum

tibi, Vile

non

effi-

hareni-

ane-

i te,

ntia

mia

tio ?

ka.

Mun.

nan

ulpi

ntan

dif

CULI

ræte

ită

níu

que olefi

fun

t pa

25

fia

pa

38

GU

(a) Napários Zuprósios Symbola des argumenta literara exquifitisma a Id est, soprofert. Phocionis patientia. Aristidis justitia: Ostracismo pellitur: brium, sive
magna illius patientia. Socrates vir patientissimus. Modus vincendi abstemium
injurias. Catonis patientia. Diogenes quomodo ultus esset inimicum. convivium.
Phocionis distum, cum virum improbum suo defendiset patrocinio.
Demochares nepos Demosthenis, Philippum Macedonem indigne trasat. Modus bonestam samam acquirendi. Facetum responsum Lacana
cujusdam in austione vendenda. Moderatio Philippi Macedonis,
cum tres insignes selicitates ei eodem obtigisent die.

LBERTUS, BARTHOLINUS, CARO-LUS, DIONYSIUS, ÆMYLIUS, FRAN-CISCUS, GYRALDUS, HIERONY-MUS, JACOBUS, LURENTIUS.

11. T Idiffine unquam hoc horto quicquam amænius? Bar. Vix opinor infulis fortunatis effe quicquam condius. Ca. Plane mihi videor videre Paradifum, cui cuodem cultoremque, Deus præfecerat Adam Di. Hic vel Veftor vel Priamus posset repubescere, Fa. Imò vel morpus reviviscere. Gy. Adderem lubens, si quid possem, tuz yperbola. Hi. Profecto miris modis arrident omnia, Ja. portet hune hortum aliquâ compotatiunculâ dedicare. La. ette monet nofter Jacobus. Al. Talibus mysteriis jam om initiatus eft hic locus. Verum scitote nihil hic esse unde bbis merendam exhibeam, nifi placet (b) Low G- compota- b Id eft, abfp: lattucas apponam absque sale, aceto & oleo, vini guttula que vino. n eft, nifi quod gignit hic puteus. Ne panis quidem adeft t poculum, & ea est anni pars quæ magis pascit-oculos am ventrem. Ba. Sed habes tabulas lusorias, habes sphæras: lu dicabimus hortum, fi minus licet convivio. Al. Quoniam m belli homunculi convenimus; habeo quiddam quod lusum vel convivium possis dicere, mea sententia multo guius ad hunc hortum initiandum. Ca. Quodnam? Al. um quisque Symbolum conferat; non deerit lautum, nec nus suave convivium. Æm. Quid adferemus, qui vacui c venerimus? Al. Vacui, qui tantum opum circumferatis pectore? Fr. Expectemus quid velis. Al. Proferat in meum quod quisque per hanc hebdomadam legit elegantistim. Gy. Rede mones? nihil vel hujusmodi conviviis, vel convivatore, vel hoc loco dignius. Te hujus confilii dum lequemur omnes. Al. Nil recuso, si vobis ita videtur, pdie vehementer delectavit animum meum in homine a Christiano tam Christiana fententia. Phocion enim, quo B b 3

Phocionis patientia.

> & Suffragiorum quoddam genus, quod per calculos ac fabas ferebatur; in hoc repertum ut per id cives qui vel opibus immodicis, te, vel alia quavis infent, in exine relegarentur. b Qui nibil confert.

vix alius apud Athenienses fuit vir sandior publicaque utilitatis ftudiofior, cum per invidiam damnatus effet bibiturus cicutam, rogatus ab amicis quid vellet etiamnum mandari filiis fuis. Ne bujus, inquit, in juria velint unquam memi. niffe. Ba. Tam infignis patientiæ exemplum vix hodiereperias inter Dominicanos & Franciscanos. Itaque simile referam, quando par non poffum. Ariftides Phocioni fimilimus erat moribus incorruptiffimis, adeo ut vulgus illi fufti tribuerit cognomen. Ob hujus cognominis invidiam, vir optime de Republica meritus (a) offracismo populi justus eft vertere folum. Pofterquam intellexerat populum non alia re offensum quam justi cognomento, cum aliqui rem femper expertus effet tibi falutarem, paruit æquo animo. In exilio rogatus ab amicis, quid precaretur ingratifima o vitati : Nibil a iud, inquit, nifi tantam rerum profperitaiem, ut illis nunquam in mentem veniat Aristides. Ca, Mitums Chiffianos non pudet sui, ad quamvis levem injuriam excapdescentes ac vindictam per fas nefasque molientes. Tota So cratis vita nihil aliud mibi videtur quam temperantia a vel nobilica- tolerantiæ exemplum. Sed ne plane tim (b) afymbolus, m num referam quod mihi præ cæteris arrifit. Eunti publici figni virtute via improbus quispiam colaphum impegit. Cum id tacitu multitudinis ferret Socrates, amici quidam hortati funt ad ultionem. At invidiam in ille, quid percussori faciam? inquit. Voca, inquiunt, in jus. &diculum ! inquit : f me afinus calcibus percuffiffet, num ve lium decen- bis authoribus asinum in jus trabam? fignificans improbin scurram nihilo potiorem asino, & infimi animi esse, non post ferre contumeliam ab homine vecordi quam ferret ab ai mali bruto. Di. Pauciora funt in Romanis annalibus exen pla moderationis, nec ea perinde infignia. Neque esime pinor magnam habere laudem tolerantiz, fi quis parcatos victis, & debellet superbos. Non arbitror tamen indignu memoratu, quod Cato fenior, cum Lentulus quidam in ost li fputum & oris purulentiam injeciffet, nihil aliud respon derit quam, Poftbae babeo quod illis respondeam qui nega tibi effe os. Os autem latinis habere negantur quos nil pudet. Itaque joeus ex ambiguo. Am. Aliis arrident ali mihi inter Diogenis dida, præclara quidem omnia, nihilm gis adblanditur, quam quod roganti cuidam, quo pacto ma me possit ulcisci inimicum. Si re ipsum, inquit, quam maxi probum & boneftum virum prestiteris Demiror quis Da illi tales cogitationes miserit in mentem. Videtur autem & riftotelis dictum valde consentaneum Paulino dogmati; rogan

u

T O

cı

u

et

la gi

T

ba

be

U

tr

do 18

nic

gi

irt

ti-

u-

n-

mi-

re-

re-

lli-

ufti vit

ffus

non

. In

e cio

m fi

So.

æac s, u

lica

citus

. At

. Ri-

10-

bun

Poffe

20

Xen-

me

t de

nua

OSI

[pop

ega

niki aliu

ilm

man

axin

De

81

i; q

gatt

rogatus à quodam, quid fruttûs fua illi philosophia attuliffet ? Ut mea, inquit, sponte ea faciam que plerique legum metu coadi faciunt. Docet enim Paulus, eos quos afflavic Christiana Charitas' non effe Legi obnoxios, ed quod plus præstant hapte sponte quam Lex metu poeaz possit extorquere, Fr. Chriffus, Judais obmurmurantibus, quod cum publicanis k peccatoribus haberet etiam menfe familiaritatem, responhit. Non esse opus medico iis qui recte valerent, sed qui minus Matth. 9. fent prosperà valetudine. Non abhorret hinc quod apud Marc. 2. Plutarchum dixit Phocion, qui cum reprehenderetur quod Luc. 5. omini illaudato improbóque patrocinatus effet in judicio on min is festiviter quam clementer, Quidni, inquit. quano nemo probus indiger tali patrocinio. Gy. Et iftud Chriftia-2 bonitatis exemplum eft, ad exemplum æterni Patris. k probis & improbis quantum licet benefacere, qui Solem Matth. 5. uum oriri jubet, non solum piis, sed etiam impiis. dmirabilius forfitan erit in rege moderationis exemplum. um Demochares, Demofthenis nepos, Athenienfium nonine legatione fungeretur apud Philippum Macedonum legem, & impetratis quæ volebat à Rege dimitteretur. umaniter interrogante fi quid præterea vellet; Ut teipun suspendas, inquit Demochares. Vox impotens odium rguebat; Rex erat, & bene meritus, in quem jaciebatur onvitium: nec tamen incanduit; tantum ad collegas conerfus, Vos, inquit, bac renunciate populo Atheniensi, quò re ognità judicet utrum nostrum existimet præstantiorem, me, ut bac patienter audierim, an istum qui bac dixit. uac funt orbis monarchæ, qui se diis pares putant, & ob erbum inter pocula dictum atrocia bella concitant? Hi. lagnos impetus habet gloriæ fitis, multosque transversos git hie aff Aus. Ex corum numero quidam Socratem inrrogabat, quâ viâ fibi posset compendio honestissimam pmparare famam. Si talem, inquit, prafliteris teipsum qualis beri vis. Fa. Profedò non video quid dici possit vel breus vel absolutius. Fama non est effectanda, sed ea, virtutem tro comitatur, quemadmodum improbitatem infamia. Vos imiremini viros, mihi puella Lacana placuit, qua cum in dione venderetur, licitator quidam adiit illam. Quid? inpiens, num proba futura es, fite mercatus fuero ? Etiam, quitilla, fi tu non fueris mercatus. Indicans fele non in culquam gratiam probitatem servare, sed suopte ingenio ttutem ipsius gratia sectari, quod virtus ipsa sui pretium 1.14. Masculam sand vocem edidit puella. Caterum insigne B b 4 mihi

mihi videtur exemplum adversus fortunam quamlibet blan. dientem conftantia, quod cum Philippo Macedonum Re. gi tres eximiæ felicitates eodem die nunciarentur, quòd in Olympiis viciffet, quod dux exercitus Parmenion prælio fu. peraffet Dardanos, quod uxor Olympias ipfi filium effet enixa, sublatis in coelum manibus precatus eft, ut Deuston, tam prosperitatem pateretur levi quopiam infortunio expisi, Al. Hodie nulla eft tanta prosperitas cujus invidiam metuat quispiam? sed perinde jastant, si quid successerit, qual vel mortua vel surda effet Nemesis. Hæc merenda si vobis placet, hic hortulus cam vobis quoties volueritis exhibebit, quem hoc colloquio non minus jucundo quam frugiferodicaftis. Ba. protecto nec Apitius potuiffet discum suavioren apponere. Quare nos expectabis frequenter, modo boni confulas quod nunc attulimus; non quæ digna erant tuit auribus, fed que non præmeditatis venerunt in menten Meditati lautiora proferemus. Al. Hoc eritis gratiores.

ARGUMENTUM.

Ars notoria vanam magnifica cujusdam libri pollicitationis jadantimi irridet, literarum disciplinarumque cognitionem in quatuordecim dibus pollicentis. Prastantissima ratio of methodus ad artes compendiati est. 1. Amare studia. 2. Mirari. 3. Observare bonorem viris eruditi babitum. Quibus memoria est parum tenax, ii tanto obnixius studen debent. Primasit cura rem penitus intelligere; 2. tecum repeten; 3. cicurare animum ut cogitationi possit insistere, animus enim volubilis ineptus est literis; 4. versari inter doctos. In summa, cura, ama of assiduitas sunt optima Ars memorativa.

DESIDERIUS, ERASMUS.

Peder

Pe. Uomodo succedunt tua ftudia, Erasme? Er. Musia ut apparet, parum faventibus : fed felicius fucco derent fi quiddam abs te queam impetrare. De. Nihil not impetrabis, modo fit in rem tuam. Die tantum quid reift Er. Non dubito quin nihil fit artium reconditarum quode fugiat. De. Utinam vera prædices. Er. Audio artem effe qua dam notoriam, que hoc præftet, ut homo minimo negoni perdiscat omnes disciplinas liberales. De. Quid audio? V difti codicem ? Er. Vidi, sed vidi tantum quod non effet de Storis copia. De. Quid continebat liber ? Er. Varias anima tium formas, draconum, leonum, leopardorum, variósq; di culos, & in his descriptas voces, partim Græcas, partim L tinas, partim Hebraicas, alia que barbaricarum finguarum De, Intra quot dies pollicebatur titulus disciplinarum cog nitionem? Er. Intra quatuordecem. De. Magnifica sant policitatio; sed noffine quemquam per istam artem notoria cvalit e.

in

u-

let

01.

vi,

tn-

iafi

bis

Dit,

di-

em

ino

tuis

em.

tian

die-

liaria uditis

udere

tere;

olubi-

ama

1 viis

ucco

ei fic

od te

quas

goti

? Viet do

imar

q; cir

n Li

1 COS

poli

Orial

valife

De.

evafifie doctum ? Er. Nequaquam. De. Neque quisquam alius vidit unquam, aut visurus eft, nifi pofteaquam viderimus aliquem per alchymifticam evaliffe divitem. Er. Non ergo vera eft ? Equidem optarim artem effe veram. De. Fortaffe quòd pigeat literas tantis sudoribus emere. Er. Scilicet, De. Atqui sic visum est superis. Opes iftas vulgares, aurum. gemmas, argentum, palatia, regnum, nonnunquam largiuntur ignavis & immerentibus; sed quæ veræ sunt opes, ac proprie noftræ funt, voluerunt parari laboribus. Nec oportet nobis videri molestum laborem quo res tanta paratur. cum cernamus plurimos homines per horrenda discrimina, per non æstimandos sudores eluctari ad res & temporarias, & plane viles, fi ad eruditionem conferantur; nec tamén semper affequentur quod ambient. Et habent studiorum labores multum admiftum mellis, si paululum in ea procesferis. Jam in te bora ex parte fitum eft ut magnam tædiorum partem amputes. Er. Quonam pacto? De. Primum, ut animum inducas amare frudia: deinde, ut ea mireris. Er. Quibus rationibus hoc fiet? De. Contemplare quam multos ditarint, quam multos ad fummam dignitatem authoritatémque provexerint literæ: fimulque tecum confidera quantum interfit inter hominem & pecudem, Er. Probe mones. De, Deinde cicures ingenium tuum oportet, ut possit fecum confiftere, atque his delectari quæ utilitatem adferung potins quam voluptatem. Nam quæ per se sunt honesta. etiamfi initio nonnihil habent moleftiæ, tamen affuetudine dulcescunt: Ità fiet ut & minus fatiges præceptorem, & iple facilius percipias, juxta dictum Isocraticum, aureis literis n Frontispicio codicis tui pingendum. (a) 'Ear ns oldo- a Id est, Si uashs, εση πολυμα shs. Er. Satis adest celeritatis in perci- fueris discenpiendo, sed mox effluit quod perceptum eft. De. Itaque per- multa addiusum mihi narras dolium. Er. Haud multum aberras à sces. copo. Sed quid remedii ? De. Obturanda est rima, ne peruat. Er. Quibus rebus? De. Non musco, neque gypso, ed diligentià. Qui voces ediscit non intellectà sententià. nox obliviscitur: nam verba, ut inquit Homerus, (b) 285 b Id est, alaferla funt, facileque avolant, nifi fententiarum pondere ta. Hucallubrentur. Prima igitur cura fit, ut rem penitus intelligas, dit nofter ein subinde tecum verses ac repetas : & in hoc cicu- Foeta. andus eft, ut dictum eft, animus, ut quoties opus eft cogi- miffum femel tioni possit insistere. Nam si cui mens est adeo sylve- irrevocabile ris, ut in hoc cicurari non possit, haudquaquam est ido-verbum. ta literis. Er. Ifthue quam fit difficile plus fatis intelligo.

De. Quisquis enim habet animum aded volubilem. ut nulli cogitationi possit immorari, nec diù potest audire loquentem, nec infigere memoriæ quod didicit. Plumbo poteft aliquid imprimi, quòd maneat in loco; aque aut argento vivo, quoniam affidue fluitat, nihil poteft imprimi. Quod fi possis in hoc ingenium tuum mansuefacere, cum affidue verseris inter eruditos, quorum confabulationes quotidie tam multa proferunt digna cognitu, minimo labore disces quam plurima. Er. Profecto ficeft. De. Nam præter fermo. nes convivarum, præter quotidiana colloquia, ftatim à pran. dio audis octo lepidiffima dicta ex probatiffimis authoribus selecta, totidem à coena. Jam mihi supputa quantam hac fummam conficiant in fingulos mense & anpos. Er. Magnificam, fi poffem meminiffe. De. Ad hæc, cum nihil audias nifi bene Latine loquentes, quid obffat quo minus intra paucos menses ediscas Latine, cum illiterati pueri Gallicam aut' Hispanicam linguam discant exiguo temporis spatio? Er. Sequar tuum consilium experiárque num posit hocingenium Musarum jugo mansuescere. De. Ego aliam artem notoriam non novi quam curam, amorem & affiduitatem.

E

fe

1

t

t

h

(

n

C

ARGUMENTUM.

Invebitur bic Erasmus in quendam Franciscum, (quem vocat Merdardum,) merdosum plane Theologistam, qui carpserat suam Cantici B. V. Maria, viz. Magnificat versionem. Viri bujus personam describit qui vocaret Erasmum Diabolum. Cavillatur quod verterat Erasmu, quia respecit Dominus ad humilitatem ancillæ suæ. cum V. Maria, angelica dignitate celsior siet. Num vilitas respondeat. Transform. Respicere ad, do adspicere quid differant. Respicere aliquem, do respicere ad aliquem. Humilitas apud Latinos resertur tum ad animum, tum ad conditionem. Locus in Col. 2. 18. explicatur. Sic Jacob. 1.9, 10. Differentia inter ransform do taxerosporúrn. Ipse Cantici teno declarat B. Virginem de sua loqui indignitate: quod Erasmus elegantissime explicat. Monachorum crassissima ignorantia, qui vestimentibus dicant pro vestibus. Petulantissimi nebulones, quos nec ipsi reges audeant lacessere.

HILARIUS, LEVINUS.

Hi. D Eum immortalem! cu jusmodi portenta gignit alit. que terra! Usque adeò nihil pudere viros Seraphicos! Existimant, opinor, sese apud sungos, non apud homines, loqui. Le. Quid secum murmurat Hilarius? Componit, opinor, versiculos Hi. Quam libens illi blateroni os impurum obturassem oleto? Le. Compellabo hominem. Quid agis, Hilari, parùm hilaris? Hi. Optimè temet offers, Levine, in quem hanc pestoris ægritudinem eyomam. Le. In pelvim

pelvim evomas malim quam in me. Sed quid eft mali? & unde nobis prodis ? Hi, E concione facra. Le. Quid homiui poetæ cum facris concionibus? Hi. A facris non abhorreo: fed in banc incidi ita facram, ut Virgilius auri famem appellavit facram. At tales rabulæ funt in caufa ut rarius audiam Ecclefiaftas. Le. Ubi habita eft concio ? Hi. In fummo templo. Le. A prandio? Id temporis fere dormitant homines. Hi. Utinam illi locutuleio dormiffent omnes, vix digno qui concionetur apud anseres. Le. Obstreperum est animal anfer. Ferunt tamen patriarcham Franciscum aliquando concionatum apud forores aviculas, à quibus magno filentio fit auditus. Sed age, etiamne fabbato fit concio? Hi. Fit in honorem divæ Virginis Matris. Nam die Dominico Chrifus prædicatur. Decet autem ut priores teneat mater. Le. Quod erat thema ? Hi. Enarrabat Canticum Virginis. Le. Argumentum vulgatiffimum. Hi. Nimirum aptiffimum Ecclefiafta. Nam suspicor illum hoc unum thema dedicifie: quemadmodum aiunt inveniri facerdotes qui nullam (a) li- a sic millæ turgiam callent nisi pro defunctis unicam. Le. Dicatur igi- sacrum votur ille Concionator de Magnificat, aut, fi mavis, Magnifica. cant. Est autitius. Sed cujusmodi tandem avis erat, aut quibus ornata proprie non plumis? Hi. Vulturi non diffimilis. Le. Qua tandem ex corte? facrificium, Hi. Franciscana. Le. Quid audio? ex tam sancto sodalitio? sed quodvis Fortaffis ex illorum degenere genere qui dicuntur Gauden- officium. tes, colore fusco, calceis integris, cingulo candente: nec horrent, contremisco referens, nudis digitis contrectare pecuniam. Hi. Imò è grege felediffimo iftorum qui gaudent Observantes nominari, colore cinericeo, cingulis canabeis, calceis feneftratis, quique citius occiderent hominem quam nuda cute pecuniam attingerent Le. Nibil mirum eft, in rofariis nasc. (b) cynorrhodum. Sed quis talem histrionem in-b Rosa canina duxit in hoc proscenium? Hi. Ifthuc magis etiam diceres fi fœide olens. vidifies personam tragicam. Corpore erat vasto, buccis subentibus, ventre prominente, lateribus gladiatoriis; dixises athletar esse: & quantum ego divinare queo, biberatin id ad quod prandio plusquam unum vini sextarium. Le. Unde tanta vi- inutilis est. ni copia non tractanti pecu iam? Hi. Ex anla regis Ferdi. Ceroma unnandi fingulo quoque die dabantur illi fextarii quatuor, guentum di-Le. O male collocatam benignitatem ! Fortaffis erat doctus. olim unge-H. Præter effrontem improbitatem & linguam effrænem bantur athmihil habebat. Le. Quæ res igitur fic impoluit Ferdinando. letæ; Bos ut (c) bovem adduceret ad ceroma? Hi. Ut numero dicam, certamina pietas & regia bonitas. Commendatus erat, ille demitte- inutilis eft.

10

m,

es

2.

10-

10-

Ti-

iid

vi-In

im

bat caput in dextrum humerum. Le. Sic Christus pendet in cruce. Sed erat concio frequens? Hi. Qui potuit effe infrequens Augusta, in templo celeberrimo, & in tot monarcha. rum conventu, quos Carolus Cafar ex universa Germania. ex Italia, ex Hispaniis, ex Anglia ed contraxerat ? Quin& eruditi complutes aderant in ipla concione, præfertim er aula regum. Le. Demiror & porcus ille quicquam adferre potuit dignum tali auditorio. Hi. At multa se digna pertu. lit. Le. Que tandem, obsecro? Sed prius te queso ut mihi nomen hominis edas, Hi Non expedit. Le. Quamobrem, Hi. larif Hi. Non libet talibus gratum facere. Le. Au! gratifica. tur qui traducit? Hi. Illis pro summo beneficio est quocung; modo innotescere. Le. Saltem mihi nomen edito tacituro, Hi. Merdardum vocant. Le. Merdardum illum probè novi. Nimirum is iple eft qui nuper in convivio Erasmum noftrum appellavit diabolum, Hi. Rem tenes : sed quod in convivio dixit, tametsi non omnino dixit impune, qui civiliores erant imputabant temulentiz, & vino censebant inscribendum. Le. Sed quid excusationis attulit objurgatus ? Hi. Negavit se dixisse ex animo. Le. Qui potuit ex animo, cui nihil erat mentis aut animi? Hi. Sed mihi ac dodis omnibus visum est intolerabile, quot publicitus, quot es in loco, quòd apud tales auditores, denique quòd in tam ce. lebri monarcharum conventu, Merdardus suas Merdosas purulentias effuderit. Le. Aveo scire quid dixerit, Hi. Multa stolidissime debacchatus est in Erasmum nostrum, quorum hæt erat summa: His, inquit, temperibus extitit quidam movus Doctor, Erasmus, lapfa est lingua, afinus volebam diceres simulque populo interpretatus est quid Germanice sonare asmus. Le. Rem mire facetam narras. Hi. Itane facetam? imò fatuam potiús. Le. An non tibi facetum videtur, talem afinum quemquam omnino vocare afinum, nedum Eralmum? Unum iftud scio, fi Erasmus iple præsens fuisset, not potuiffet à risu temperare. Hi. Profecto non minus refert al num animi flupore quam colore veftis Le. Neque arbitroria tota Arcadia esse ullum afinum, usque adeo afinum, quin bit dignior fit qui fono pascatur quam ille. Hi. Prorsus in versus est Apuleius. Ille sub asinina specie tegebat hominem; hic sub hominis specie tegit asinum. Le. At tales asinos *Qui delica- hodie * mulfo & placentis faginamus; ut mirum non fit! sis pascuntur, mordeant quemlibet & calcibus feriant. Hi. Is, inquit, de ne plurimum for afinus audet corrigere Magnificat, cum id canticus

u e fi

n

n ot

d

u

m

nic

u

nte

pi

perulantiores sit à Spiritu Sancto proditum per os sacratiffime Virgini. munt.

n

e-

2-2,

&

I

re

u.

hi

li.

3.

0-

bè

m

bo

OI

nt

ni-

is

09

e.

u.

ta

ım

10-

13

ret

11

m

al-

01

6

cia.

hic

10.

mp-

005

tf

do

118

nii,

14

Le, Agnosco (4) magospiav a dexpirinv. Hi. Atqui id verbis a Id est, proexaggerebat, quali lumma effet admiffa blasphemia. Le. Mi. verbium frahi nunc cor metu palpitat ; quid erat criminis ? Hi. Aiebat terculorum. Erasmum, pro eo qued Ecclesia canit, Quia respexit Dominus bumilitatem ancilla sua, vertiffe, Quia respexit vilitatem ancile fue; caque vox odiofius fonat Germanice quam Latiné. Le. Quis autem non fateatur effe blasphemiam execrabi. lem ji quis facratifimam Chriffi matrem, etiam Angelica dignitate celfiorem, appellet vilem ancillam? Hi. Age quid fi quis appellet Apostolos servos irutiles? Le. Pararem blasphemo fasciculos. He. Quid fi quis eximium illum Paulum appellet indignum Apostoli nomine? Le. Clamarem. Ad ignem. Hi. Atqui fic Apostolos suos loqui docuit ille doctor unus irrefutabilis Chriftus, Cum omnia feceritis que precepta Luc. 17. funt vobis, dicite. Servi inutiles sumus: & hujus pracepti non immemor Paulus de se prædicat, Minimus sum omnium Apo- 1 Cor. 15. folorum, atque adeo indignus spostoli ritulo. Le. Verum ubi de se talia pradicant homines pii, (b) modeftia virtus b Modestia eft qua nulla Deo gratior : fi quis alius idem prædicet de il- virtus eff que lis, prafertim in divorum confortium relatis, gravis fit quis nec arblasphemia. Hi. Pulchre nodum secuifti. Proinde si Eras- superbe de mus adorandum illam Virginem dixisset vilem ancillam Do- se sentit, sed mini, nemo non fateretur effe dictum impié Caterum modice. quoniam ipsa ad istum modum de se lequitur, & in islius cedit gloriam, & nobis falutare modeftiz exemplum exhibetur; ut, quonfam quicquid sumus munificentia Dei sumus, quo quisque major est, toc se gerat submissius. Le. Hadenus quidem inter nos convenit. Verum ifti cum corrigere dicunt, sentiunt corrumpere five falfare. Illud itaque idendum, an vilitatis verbum Graca voci quam Lucas pouit respondeat. Hi. Istam ipsam ob causam à concione mox d codicem cucurrin us. Le. Expecto venatum. Hi. Verba uz Lucas afflatu Spiritus, fanctiffimis digitis fuis exaravit, chabent, on exegneter the raneivery The Sanne with. a fic reddidit nofter Erasmus, Quia respexit ad bumilitatem neille sua. Tantum addit pra positionem, quam Lucas non mit, nec eam respuit Romani sermonis elegantia, nec fensum est otiosa. Sic enim loquitur Terentius in Phor- Respicio nione, Respice ad me. In Annotationibus tamen admonet, respicio ad, ucam potius dixiffe afpice ad me, quam respice ad me. Le. quid diffeptereft igitur aliquid inter respicere & aspicere? Hi. Non cio. a multum, sed tamen nonnihil. Respicit, qui flexo collo picit que à tergo sunt; aspicit, qui simpliciter intuetur. Velut

runt ab appa

Velut apud Terentium Phædra aspicit Thaidem domo prodeuntem, totus, inquiens, Parmeno, tremo borreóque postquem aspexi banc. At hujus frater Chærea sic loquitur, Cum but respicio ad virginem. Nam ad senem sese shexerat; eo absoluto reslexit corpus ad virginem. Interdum tamen usurpant * respicere pro eo quod est rationem seu curam habere, sive rei cujuspiam imminentis, sive præsentis. Ità Sayricus.

* Respicere, curam suscipere.

Respicere extremæ juffit Spatia ultima vita.

Mors enim velut à tergo imminens sequitur, ad quam refle. Etimus oculos quoties eum animo reputamus. Et, Terentius, Respice senedutem tuam. Proinde qui alibi intentus non habet curam liberorum, dicitur illosnon respicere. Rurfus, quidif cuffis aliis curis cogiationem buc vertit, eleganter respicate dicitur. At Deus unico intuitu contuetur universa, prafentia, præterita & futura: & tamen in Scriptura nobifom humano more loquitur. Aversari dicitur eos quos reprobat, respicere, quos aliquandin veluti negledos dignaturio favore. Verum hoc magis expressifiet Lucas fi dixiffet ari-Breder, nunclegimus eregreter Sed utrum legas, minmum refert ad sensum. Le. At videtur otiosa + præpositio repetita. Hi. Certe fic & Latini loquuntur, Accessit ad m. appulit animum ad scribendum. Hic mihi præpositio non videtur otiola: Nam respicere potest qui in tergum flett oculos casu quopiam, in nullam rem certam intendensis tuitum : at cum audisrespexit ad me, exprimitur peculiani favor volentis huic aut illi succurrere. Item aspicimus is terdum casu obvia, quorum nobis nulla cura eft, imò qu videre nolimus: at quisquis ad aliquem aspicit, peculiaria attentus eft ad id quod intuetur. Ad hæc multa fimul 4 cimus, sed non ad multa. Spiritus itaque San&us volens bis exprimere fingularem erga fanctiffimam Virguncula favorem, sic per illius os locutus est, Quia respexit ad la militatem ancilla sua. Avertit oculos ab elatis, lu óque judia magnis, & obtutum fuum flexit ad eam quæ in oculis in erat infima. Nec enim dubium eft, quin multi fuerint di, potentes, divites, nobiles, qui sperabant Me fiam et forum flirpe proditurum: sed illos aspernatus Deus, de mentissimi favoris oculos flexit ad Virginem, fama obse ram, opibus tenuem, fabro nuptam, ne sobole quidem divitem. Le. Nondum audio quicquam de vilitate. Hi. ! vox (ycophantæjfuit, non Erasmi. Le. At in annotatione fitan meminit vilitatis. Hi. Nequaquam In vocem runter

C

DANG

p

† Præpositio ad pon est otiosa. 0

e,

US,

na-

if-

ere

12.

mu

10-

(DO

T1-

110

fitio

me,

non

edit

s in

iarn

5 IB

qua

4

18 05

11 20

d be

udica

is for

nt de

ery

s, de

obla

mu

Hi.

ne in

THE

ay tantum hoc modeftiffime notat ; Ur intelligas, inquit, parvitatem, non animi virtutem; fitque fenfus, Et & fim infima ancilla; tamen non est aversatus me Dominus. Le. Hæc fivera funt, ac pietatis plena, quid eft quod obrudant onagri? Hi. Latinæ vocis ignorantia parit hos tumultus. Humilitas Humilitas apud veteres emendatius loquentes non declarat virtutem quid fignifianimi quæ pugnat cum arrogantia, dicicurque Modeftia; fed cat apud veconditionis abjectiorem fortem; quo fenfu ignobiles, tenues, idiotas & contemptos humiles dicimus, quafi humi repentes. Ouemadmodum igitur magnatibus loquentes, dicimus, Rogo ut tua cellitudo nobis hac in re faveat: Ità qui de se loquentes sua volunt elevare, dicere solent, Queso ut bumilitatem nostram tua humanitate subleves. Nam pronominum prime geniorum emphasis interdum habet nescio quid arrogans. Quod genus est illud, ego dico, ego perficiam. Bifariam itaque puella modeftiffima fimul & fuam fortem extequavit, & numinis in se munificentiam extulit: non contenta seipsam ancillam dicere, sed addidit, bumilem ancillam, & infimæ fortis. Quemadmodum, juxta proverbium, servus præ servo est : ita & inter ancillas alia est alia præstantior. nimirum pro dignitate functionis. Honeftior enim comptrix quam lotrix. Le. At miror Merdardum non agnovifie fermonis formam, cum ipse frequenter audierim Franciscanos ità loquentes, Mea parvitas agit tibi gratias pro lauta refectione. Hi, Quidam non multum aberrarent, fi dicerent, mea pravitas. Caterum quoniam Graca vox taxeivopes. ovn quiddam amplius exprimere videtur quam Latina modestia, Christiani maluerunt, bumilitatem dicere quam modestiam, h. e. maluerunt, fignificantius loqui quam elegantius. Modestus enim is dicitur qui modice de se sentit, nihil Modestus fibi præter meritum arrogans. At maneyopeonins laus non quis? competit nifi in eum qui minus fibi arrogat quam habet. Le. At periculum eft, ne dum modeftiam amplectimur incidamus in vanitatem. Hi. Qui sic? Le. Nam si verum dixit Paulus, Non sum dignus vocari Apostolus, & si verè se dixie Maria ancillam bumilem, hoc eft, infimæ sortis, periclitantur de mendacio qui utrumq; tam magnificis efferant laudibus. Hi. Nihil bic, o bone, periculi: cum nos laudībus vehimus pios aut pias, prædicamus in illis Dei beneficentiam ; cum philemet abjiciunt, respiciunt vires ac merita sua, si desic avor numinis. Nec statim mendacium est, si quis sibi non rendicat que habet: fi loquitur ex animo fortallis error ici potest, mendacium dici non potest. At hunc errorem

in nobis amat Deus. Le. At Paulus, qui se negat effe dignum Apostoli titulo, alibi magnifice de se prædicat, commemo. rans fua facinora: Plus, inquit, omnibus laboravi ; & Qui videbantur effe aliquid, nibil mibi contulerunt : Cum fandif. fima virgo tale nihil dixiffe legatur. Hi. Sed ifta facinora Paulus appellat fuas infirmitates, quibus illuftrata eft Dei potentia, eamque commemorationem vocat insipientiam. ad quam fit adactus pseudapostolorum improbitate, ob quos fuit illi necesse sibi vindicare authoritatem Apostoli. cam; non quod ipie delectaretur humana gloria, fed quod expediret Evangelio, cujus dispensatio fuerit illi credita In Virgine matre non fuit eadem ratio; non enim illi commiffum erat munus prædicandi Evangelii. Tum & fexum. & virginem, denique lesu matrem, decebat summus pudor fummaque modeftia. Nunc venio ad hujus erroris fonten. Qui Latine nefciunt, putant * bumilitatem nihil aliud declarare quam infignem modeftiam: cum interdum referatural locum aut conditionem, non ad animi virtutem; interdum fic referatur ad animum ut vitium fonet. Le. Etiamne in fecris literis? Hi. maximé. En tibi locum apud Paulum ad Col. cap. 2. 18. Nemo vos seducat volens in bumilitate & religione Angelorum. Nec hic eft & ramivoot, que vox eft in cartico Virginis, sed is ramerooggevin. Locus habet nonnihil ob'curitatis, fateor, led mihi videtur germanus fenfus, quet accuratius docti adferunt. Ne fitis tam humili tamqueab loci, Col. 2. jecto animo, ut cum semel dedicaveritis vos ipsos Christo, falutis unico authori, patiamini vobis persuaderi ab Angeli fperandam effe falutem, quos quidam fibi fingunt apparuile Sitis excello animo, ut etiamfi vere Angelus quilpiam etal veniens prædicet vobis aliud Evangelium quam quod Chiflus tradidit fit vobis execrabilis, velut Angelus impiust Christi adverfarius. Multo minus convenit vosesse tam den fis animis, ut iftorum fictis apparitionibus patiamini w abduci à Christo. Ab uno Christo sperare salutem religion ab Angelis aut Divis idem expectare superfitio eft. Parla igitur vult, humilis abjectique animi effe, non ab illo lub mi Christo ad commentitias Angelorum apparitiones delle scere; demissi ingenii est, quorumlibet causa circumagi. des hic raneivodegovivny, in vitium usurpatum este. Le.Que ni videam? Hi, Rurius in codem capite; Secundum pramu & doctrinas bominum, que funt rationem quidem bumi Sopientia in superflicione & bumilitate. Hic iterum mutil Degoven vitium fonat. Le. Palam eft. Hi. Atque I Pet. Turpite

en

æ

uo

0

ť

hri

tur

r. is

2

utu

05. 07 Y

Tar

mp

dei

* Humilitas quid fignificat ; quam varie.

Senfus illius 18.

ui

6

ra

ei

n,

b

1.

bd

2,

n-

n,

10

2.

ad

6

to,

18

11

furpatur pro virtute qua contraria eft fuperbia, this rate vobesover synous oads, pro quo nos legimus, bumilitatem infinuate. Rurfum ad Phil. 2. Τη ταπεινοφροσύνη αλλήλες ήγεwoot sareps portus sautor, i. e. Per animi modestiam unufquisque alium se prastantiorem existimet. Le. Docuisti 7a-THYOOPOOT VNY usurpari in utramq; partem; cumapud Latinos modestia non usurpetur nisi in laudem. Verum potesne docere παπείνωσην accipi pro modeftia? Hi. Nihil absurdi fi quis ad iftum modum pfurpet. Nam& animo tribuere fubmiffionem aut demissionem pro modestia nihil vetat. Caterum an in divinis literis ità positum reperiatur nescio. Le. Vide num apud * Divum Jacobum ita fit usurpatum. Glorietur autem * Jacob. t. frater bumilis in exaltatione sua, dives autem in bumilicate 9, 10. fus. Hi. Ifto quidem loco eft en rameroces, non ramerocosowin. Quod li contendas hic humilitatem accipi pro modetia, consequens eft, ut exaltationem accipiamus pro superbia, ac protinus gemina exiftet absurditas. Nam ut modetus non est qui de sua modestia gloriatur, ac jactitat sese : tà bis arrogans est qui de sua superbia gloriatur. Le. Quid gitur libi vult Apostolus? Hi.Commendat æ qualitatem inter Christianos. Pauper dicitur humilis ob fortunam abjectioem: dives dicitur sublimis, utique juxta mundum, ob fortua splendorem. Hic dives se demittit ad sortem pauperum k pauper erigitur ad aqualitatem divitum. Uterque habet uod glorietur, alter gaudet suis opibus sublevari pauperum opiam; alter glorificat Christum qui eam mentem inspirat divitibus. Le. Sed interim dives ille modeftiæ laudem ha t. Hi. Fortaffe; fed non ideo protinus raneivous fignifit modestiam. Sunt enim qui venantes laudem ab hominiis multa pauperibus erogant. Quin potius uterq; modeftus f, fi modo adfit fincera pietas; dives, dum non gravatur ob hriftum æquari pauperi; pauper, dum ob honorem fibi hatum non insolescit, sed Christo gratias agens in illo gloriar. Illud extra controversiam est, Tamérouv in Divinis liis frequentifime usurpari pro demissione five dejectione, z ht per afflictionem aut conditionis infirmitatem. Ita ulus Phil. 3. Reformabit corpus bumilitatis nostra, тажырыvs. Item Pf. 9. Vide bumilitatem de inimicis meis, Tareior Rurium 118. Het me consolata eft in bumilitate mea, тажную он, nimirum in affilaione. Hujus generis loca funt mplura,quæ longum fit hic referre. Quemadmodum igiμεταφοεικώς ταπανός dici polict δ ταπανόρεων, qui defto fit animo miniméque elato; ità nibil prodigii tueris

facrit, si quis ταπείνωσην dicat ταπεινοφροσύνην. Nos de Scripturæ ufu loquimur. Cæterum qui contendunt ia cantico Maria raneivwoiv sonare modestiam animi, quin cadem operâ fic interpretantur quod legimus Geneleos 29 Vila Dominus bumilitatem meam, rangivoor ; Lea non jafta fuam modeftiam, fed quod ob deformitatem minus effet cordi marito, humilitatem appellat. Eundem ad modum Den toronomii 26. Et respexit bumilitatem & laberem, atg; a. guftiam, Annon hic Tareiveory appellat affiliaionem? Lella de igitur iftis in mentem incidit, ut humilitatem in Cantico interpretentur animi modeftiam? Hi. Nihil aliud video can a Linguarum fa, nifi quod multi Theologi neglexerint & (a) linguarum peritiam, & Latini fermonis studium, una eum priscis Eccle fiæ doctoribus, qui fine hisce præsidiis ad plenum intellie

non queant: præterea quod difficillimum fit revellere, fiqui penitus infiderit animo. Porrò videas quosdam tantum sche lafticis placitis tribuere, ut malint ad ea detorquere Scrippi

imperitia errorum caula.

ram, quam ad Scripturæ regulam opiniones humanas con b vide prov. gere. Le. At ifthuc absurdius eft quam quod narrant dell

regula Lesbia. Hi. Beda monachus, non admodum gravisa thor, quoties ab alienis recedit veftigiis, ex occasione dia humilitatis meminit de superbia. At Theophylactus icripu Græcus, qui fua fere ex probatiffimis Græciæ scriptoni

haufit, negat hic raneivour accipi poffe pro virtute. L. iftud probandum quid opus est authoritate, cum ipie in fus communis respuat eam interpretationem? Hi. Rede ifti. Nam cum modeftia sit quodammodo (c) colophora

it

0

d

ifi

ti

it

ke

ti

ha

ba

1

one

pr

ta

tutatrix omnium virtutum ; immodeftia eft, fi quis cant se prædicet. Fatemur quidem in Sanctiffima Virgine vin tem hanc fuiffe fummam & incomparabilem (Chriftum in

per excipio;) fed hoc ipfo ob modeftiam laudabiliora quod eam ipfa non laudat, fed, agnoscens sua condition humilitatem, myfterii magnitudinem adscribit misericot divinæ. Maria, inquiunt, per modeftiam meruit fieril

ter Dei. Donemus hoc aliqua ex parte verum effe: Val quæ tandem modeftiæ species est puellam hoc de se pra d Cantici te- care ? Le. Quin & ipse (d) Cantici tenor declarat illan

fua indignitate loqui, coque fic orditur. Magnificat of mea Dominum. At quæ dicit, Merui fieri Mater Dei permi fliam, se magnificat, non Dominum. Mox subjicitus, enim ex boc beatam me dicent omnes generationes. Imile

nificat rem subitam & inexpedatam. Non expedat mu fummum honorem, qui sese nullo honore dignum juis

tectio.

nor evincit.

14

nti-

en

idit

ctat

cor-

Den-

Di-

Ua

tico

Cab.

Tue

cele

lligi Quid cho-

ptu

orri

e (1)

san diaz

riba

les dir

in in

tion

ecfelicitas dicitur, fi contingat quod meritis debebatur. accus enim negat fe hoc nomine felicem appellandum,quod Macenate in amicorum numerum adoptatus effet. namobrem? Le. Quia judicio fuit ascitus, non gratuito favo-Mæcenas hoc illi tribuit quod ejus virtutibus deberi juarat. Hi. Eodem pertinet quod sequitur, Quia fecit mibi ona qui potens eft, & fanctum nomen ejus. Non dixit. it mibi magna quia me dignam judicavit, sed quia potens & facit quacunque vult, & ex indignis facit suo favore nos, & ideo San Elum nomen ejus : fanctum dixit glorion. Quantum autem nostris meritis arrogamus, tantum rahimus divini nominis gloriæ, Nam juxta Paulum. us potentia per nostram imbecillieatem perficitur. Mox in versu, Deposuit potentes de fede, & exaltavit bumiles, non παπεινόσεονας, fed παπείνες, hoc eft contemptos juxta ndum ut opponatur potentibus. Hunc verficulum juxta phetica elocutionis morem declarat sequens, Esurientes levit bonis, & divites dimisit inanes. Quos modo dixerat iles, hic appellat esurientes, hoc eft, tenues : quos modò mes, hic divites vocat. Proximo versu fit mentio miseridix sese per omnes orbis nationes profundentis. In extreversu prædicat Fidem Dei in promissis, Sicut loquutus Ge. Toto Cantico prædicatur gloria, hoc eft potentia, itas & veritas Dei: Nulla est meritorum mentio, Le, Sed otentiam ac divitias comitatur superbia, ità paupertas et modestiam. Hi. Non equidem inficior ist huc interdum dere, sed videas plerumque pauperes arrogantissimos: gas, objiciam merdardos multos. Verum demus effe, d non eft, perpetuum , non jam agitur qualis fuerit faissima Jesu Mater, sed qualia de se prædicarit in hoc tico. Le. Demiror istorum pervicaciam, qui toties mofrequenter etiam irrif, non refipiscant. Hi. Quoties iti lunt, declamationem esse sicti thematis tractationem, xercendam dictionis facultatem adhiberi folitam? & taiffis declamatio nihil aliud eft quam facra concie. ties inclamatum est illis, coelibem esse quisquis uxorem habeat, etjamfi sexcentas alat concubinas; & tamen batus iftis nihil aliud eft quam continentia & caftitas. n usu venit de humilitate, aliisque similibus quam pluri-

Le. Unde stupor tam pertinax? Hi. De + Merdardis † Monachi ondeo. Non dederunt à puero operam literis, nec est & fratres praceptorum aut librorum copia ; & si quid istiusmodi indosti. tatis obtigit malunt abdomini impendere. Sacrosan-

8am

0 6 2

dam illam veftem existmant abunde sufficere & ad piets tis & ad eruditionis opinionem. Postremo, putant nonn lam esse religionis partem, si cum suo Francisco ne Latin quidem loqui sciant. Le. Profetto, plurimos novi qui if ex parte belle referant inftituti fui principem, qui cap ronem dixit pro galero, opinor, & vestimentibus vestibus. At Franciscus constanter reculavit presbyte honorem; quod idem, opinor, fecit Benediaus & Domi cus. Nunc ifti cum fuis vestimentibus non abhorrent às lero Cardinalitio. Hi, Quid ais ? imò nè à corona quide triplici. Et humiles illi pauperis Francisci filii porrigo calceos suos summis orbis monarchis osculandos. Le. la si fuiffet facta vilitatis mentio, quid erat piaculi? Hi, Ni fi vilem intelligas qui parvo æftimatur apud homines, a qui sibi videtur contemptibilis: Sed quid opus excus quod dictum non eft ? Le. Non puduit Merdardum ad ift mentiri modum, idque in fano tam celebri, in frequent fima monarcharum fynodo, coram tot eruditis viris quon plerique Erasmicas lucubrationes evolverant? Hi. Pudu ais? Imò fibi visus est scurra rem palmariam ac trium dignam facere. Hoc eft quartum Merdardorum votum lo gè tribus illis religiofius, Nihil omnino pudere. Le It profedo plerique sunt observantissimi. Hi. Nec ent fi plex mendacium. (a) Primum, Mariæ Canticum, ut et Luca scriptum, manet intactum. Qui verd corrigere di tur qui nihil mutat? Deinde, vox bumilirati, immut non eft, neculla ufquam vilitatis mentio. Pofremo, corrigit Canticum qui bona fide reddit quod scripfit La sed explicat. Le. Video triplex mendacium effronte fi râ dignum. Hi. Mane, nondum audivifti quod eft omi impudentiffimum. Le. Etiámne amplius? Hi, Vocifen tur doctorem illum afinum fuiffe principem, authoren antesignanum universi tumultus quo nunc concutiur bis Christianus. Le. Quid ais ? Hi. Huic imputandumqu tot feetis discinditur Ecclesia, quod Sacerdotes spoliat decimis, quod contemnuntur Episcopi, quod sacrofa Pontificis majeftati passim non obeditur, quod agricola vetus gigantum exemplum inftaurarunt. Le. Ifta publi num calefte tus? Hi. Magnis clamoribus. Le. Atqui longe fecus en mant qui Erasmi libros attentius introspiciunt. Hon plurimi fatentur fe ex illius lucubrationibus hauffle re pietatis semina. Totum hoe incendium per Monachou tum per eofdem hue ufque incanduit; quod non aliton

a Mendacium Merdardi triplex.

h Affetta Je ferunt reggigantes, Ovid.

piet

onnu atio

ui if

cap

s pr

byte

omia

àg

uide rigu . Ja . Nil

3, 2

cula

ifto

uent

non

Pudu

amp

m lo

. Ifti

at fi

t cft

re di

muta ò, a

Luc

te for

feral

ren

tur

n qui liant ofant

publi exi

Hon

e ve

hos

c5 m

oque conantur extinguere, quam fi oleum, quod aiunt, ad. ni camino. Hi. Vides † is naxisov Incior ofiv in pashe. + Idel, Quod . Rem acu tetigifti. Ili nimirum expedit in populo Chri- pessima bestia ino superftitionis effe quain plurimum, pietatis quam minum. Sed quid concio? ferebatge Cumanum afinum tam olenter rudentem è suggesto ? Hi. Quidam mirabanquid accidiffet homini. Qui ftomachi erant impatienris furgebant, atque è templo abibant fubmurmurantes nimus huc audituri laudes DivæVirginis, & hic temulennobis evomit meras sycophantias. In his erant etiam non cz mulieres. Le. Arqui solet hoc genus mire deditum esse sodalitio. Hi. Vera prædicas; sed cæperunt & fæminæ ere. Eruditi quotquot aderant pleriq; ringi, nonnulli etisubsibilare. Le. Non curat ainus sibila; oportuit talem ulam putribus ovis aut ruderibus è suggesto deturbare. Non deerant qui hoc illum dignum existimarent, sed cobat illos loci reverentia. Le. Sed loci religio non debec opitulari qui locum scelere profanârunt; veluti qui empli septis occidunt hominem non æquum est ut illic eant asylum; itidem qui in sacris concionibus & loci tione & populi patientia stolide abutitur, huic non oet effe præsidio quod ipse sua temeritate profanavit. datus est à priscis ille qui eum non habuit pro Consule, ple non effet Senator; nec par est ut populos eum hapro Ecclesiasta, cui ipse non est concio. Hi. Metuunt en Episcoporum. * Si quis instigarte Diabolo, &c. nosti * Canon est m. Le. Sed priùs in tales rabulas Episcopi debebant vi-guo excomfolmen. Hi. Metuunt & illi. Le. Quos? Hi. Illos ipfor municancur as. Le. Quamobrem? Hi. Ob hoc ipfum, quod rabulæ qui in mona-Le. Apottoli non metuebant regum & præsidum mi. chos& facer-& ifti metuunt unum mendicum ? Hi. Sed ob ifthuc ip- dotes manus magis formidandi quod mendici funt; quod eripiatur pabent, quo ladant habent. Abi tu sodes ad vesparum rabronum nidum aliquem, & unam quamlibet ex illis o continge; ea res si tibi bene successerit, redito ad me, piscopos ignavos appellato qui refugiunt unum menhirritare. Romanum Pontificem nonne potentissimi tianz ditionis Monarcha reverentur, fortallis & metu-Le. Nec mirum, eft enim Christi vicarius. Hi. At Alexanxtus, vir nec stultus nec indoctus, fertur ita loqui solie malle è summis Monarchis aliquot offendere, quam quemlibet fraterculum ex ordine Mendicantium. Le. te pontifices. Cum iffius sceleris rumor ad aures

Cc3

princi-

principum quitum Augustæ erant dimanaffet, non eftim ptum de homine supplicium ? Hi. Indigne tuleruntoma sed præcipue Rex Ferdinandus, & hujus foror Maria, fer narum hujus seculi decus, Bernardus Cardinalis Trides nus, Balthafar Episcopus Conftantienfis; objurgatus graviter Ecclesiaftes, sed à nusto acrius quam à loanne bro Episcopo Viennensi. Le. Quid objurgatio? asinui fentit nifi fustem. Hi. Præsertim fi in ventrem ingera, quid illi folido fecissent Principes, longe gravioribus occupati : Le. Certè submovissent à concionandi munero fuam illi benignitatem subtraxifient. Hi. At artifexile fuum in ipsam concilij diffolutionem diffulerat, cum jam oqui foret abeundum. Le. Ifto quidem pacto dicuntura cacodæmones, ingenti fætore relicto. Hi. Itaq;dimil Rege Ferdinando, sed bene pastus. Nam objurgationen lum quidem detraxit hominis obefitati. Le. Franciscus dia concionatus fororibus avibus; ifte dignus videtur qui qu onetur fratribus afinis ac suibus. Sed quò se contulità Quò nifi ad suos gregales? à quibus acceptus est orati ob rem ftrenue felicité que geftam, & inter poculant triumphe, cantatum est Te Deum Laudamus. Dignission ifte Merdardus qui funem in collo geftet potius qua lumbis. Sed quid imprecemur ifti ftolido gregi qui talef pecudes? Hi. Vix invenias quod impreceris malun vius quam ipfi accerfunt fibi : fiquidem his rationibu xime traducunt sese, & in bonorum omnium conjicium um efficacius quam quisquam possit hostis. Sed non etl flianz mentis cuiquam imprecari male; illud potius dum, ut clementissimus rerum formator & reformator, ex Nabuchodonosor homine fecit bovem, & rursus et fecit hominem, quique afinæ Balaami dedit homini guam) omnes Merdardi fimiles vertat in melius, den & mentem & linguam viris Evangelicis dignam.

n

en

10

de

b

11

m

uo

un

lii

ræ

ute

um

un

ne ide

utis

el

109

uar

uer

m.

icer

rif

ARGUMENTUM.

Philodoxus ad veram gloriam do honestum nomen viam indicanetur ut sit talis qualis haberi se velit. 2. Imitetur viroscelle tamen variis olim de criminibus accusati. Cato senior qualit sam egit reus. 3. Caveat in omni re, Ne quid nimis. 4. Facilish rum moribus perferendis, ad leviora vitia connivens. 5. Ne fractus aut pertinax in sua opinione. 6. Sit comis, doc. Imperatus aut pertinax in sua opinione. 6. Sit comis, doc. Imperatus aut pertinax in sua opinione. 6. Sit comis, doc. Imperatus aut pertinax in sua opinione. 6. Sit comis, doc. Imperatus aut pertinax in sua opinione. 6. Sit comis, documentaria opinione autura, ut quicquid agant placeat. 8. Comitas do morum in rebus omnibus favorem conciliant. 9. Inconstantia cavenda.

eftfu

ome

, for

riden

atus

nne

nus

ras.

ous a

mere ille

jam |

ura

miff

èta

s did

ii co

ica

vati

a po

natura minimum, ab bonesto minime recedendum esfe. 11. Observandi bominum of nationum mores. 12. Si quid agendum. quod forfan necefjano displicebit, nostra apparat voluntas agendi aliter. 13. Restum de bonestum semper agamus, 14. Lingua multis causa est invidie Quomodo laudandum grituperandum. 15. Libros exacte scribere argumento non vulgari, fama januas aperit. 16. Invidiam oborientembeneficiisvincere.

(4) PHILODOXUS, (b) SYMBULUS. a Amans glo. rie, qui tah. TEEx auspicium interpretor occursum tuum, Sym-mam venabule. Sy. Utinam fit aliquid, Philodoxe, in quo tibi tur. neam effe felix. Ph. Quid auspicatius quam si quis Deus bConciliarius. ccurrat homini? Sy. Equidem nihil ifthoc existimarem au- cNoctuz vopicatius, etiamfi fexcentæ volitent (c) noct uæ. Sed quem Athenienles ihi narras Deum? Pb. Te, inquam, Symbule. Sy. Mene? felix & bene b. Te plane. Sy. Ego Deos cacantes nunquam feci pili. ominatus 6. Si non fallit proverbium, † Deum effe quisquis juvat + Homo boportalem, tu mihi Deus effe potes. Sy. De fide proverbii vi- mini Deus. crint alii, ego certe perquam lubens amico profuero fi quem. Ph. Non eft quod metuas, Symbule; haud peto mutum, facra res est concilium; eo tantum me juva. Sy. Atqui thuc ipsum est petere mutuum quandoquidem hoc officii enus inter amicos ultro citróque commeare de bet quemadnodom & catera omnia. Sed quid eft rei in quo meum dederas confilium? Ph. Piget obscuritatis, cuperem effe cebris; commonfira viam. Sy. En tibi compendiariam: imiret Eroftratum, qui incendit templum Dianæ, aut huic t Eroftrati millimum Zoilum, qui laceravit Homerum, aut aliud ali- & Zoili fauod (d) facious & memorabile defigna, & * and u G eris aliquid breum Cecropibus ac Neronibus. Pb. Famam ex scelere parent vibus Gyaris. lii; ego nomen ambio rumoris honefti. Sy. Falem igitur te Juven. ræfta qualem optas prædicari. Ph. At multis egregia vir- bratuscarutepræditis non contigit nominis celebritas. Sy. Istud an ve-mine. um fit, nescio: attamen fi id eveniat quod ais ipsa virtus aunde magnum sui præmium est. Ph. Vera prædicas planéne Philosophice. Vertuntamen, ut funt res humanæ, mihi idetur gloria præcipuum quoddam ornamentum effe virutis, quæ non aliter gaudet ignosci quam Sol amat lucere, el ob hoc ipsum, ut & prosit quamplurimis, & quamplurinos ad sui pelliciat æmulationem. Postremò non video nam poffessionem speciosiorem parentes liberis suis relinuere peffint quam honesti nominis immortalem memorim. Sy. Ut video, gloriam expetis virtute partam. Pb. Sci-

icen Sy. Proinde tibi propone literis omnium celebratos. diffidem, Phocionem, Socratem, Epaminondam, Sci-Cc4

pionem-

a Excetra Hydra appellata eit, quod uno capite ablciffo plura excrefcerent. b Id elt, Pefsimum enim A animal. tenter vive.

pionem Africanum, Catones seniorem & Uticensem, Mr. cum Brutum, & horum fimiles qui belli domique de Republica quam optime mereri ftuduerunt. Hic eft enim fe. racissimus Gloriæ campus. Pb. Verum inter istos celebres. Aristides oftracismo justus eft solum vertere; Phocion & Socrates biberunt cicutam; Epaminondas capitis eft pofty. latus, quemadmodum & Scipio; Cato senior quadragie reus causam dixit; Uticensis sibi mortem conscivit, itidem Brutus. Ego gloriam optarem nulla invidia contaminatam. Sy. At ifthuc ne Herculi quidem filio concessit Jupiter. Nam post tot monftra virtute domita cum (a) Excetra fuit er. tremum certamen, idque multò omnium pertinaciffmum, Ph. Ego Herculi suos gloriosos labores nunquam invideba Eos demum felices duco, quibus obtigit hone stum nomen nulla invidia contaminatum. Sy. Vis, ut video, suavitervivere, eò metuis invidiam; nec id injuria, (b) yangov & & Incior. Ph. Sic eft. Sy. Ergo, (c) xa98 Biwoas. Ph. At it. huc eft mortuum effe, non vivere. Sy. Intelligo quid affede, c id ell, La- In Sole clariffimo versari gaudes absque umbra, Ph. Ifther quidem fieri non potest. Sy. At nihilo magis fieri potestu gloriam consequaris nulla contaminatam invidia. Rede fala ultro fequitur gloria, gloriam comitatur invidia. Ph. Aqui posse gloriam absque invidia contingere docet nos senex ile Comicus, Ità ut facillime fine invidia laudem invenjas, & . micos pares. Sy. Si ista laude contentus es quam tulit Panphilus adolescens obsequiis & morum commoditate, poteris eodem è loco petere rationes affequendi quod expeti, unde decerpfifti fententiam. In omni re memento, Ne qui nimis, sed tamen mediocriter omnia; eft facilis in perio rendis aliorum moribus, ad leviora vitia connivens : nell præfradus, tuæque sententiæ nimiùm tenax, sed aliorm ftudiis temet accommoda; nulli lædas os, sed comem ! præbeas omnibus. Ph. Adolescentiæ favent plerique, a magni negotii sit tum istam parare laudem: ego magnis cum quoddam numinis decus optarim, quod per univerlu orbem resonet, quoique cum ætate semper fiat illufti is, atque à funere tandem clarius elucescat, Sy. Equiden laudo generosam istam indolemtuam Philodoxe: Cæterin um. Stoici /fi cupis gloriam virtute partam, præcipua virtus eft neg negabant in ligere gloriam, & fumma laus eft non ambire laudem, qu magis sequitur fugientem. Videndum est igitur, ne quo impensius ista ambis, hoc frustrere magis. Pb. Non im Stoicus (4) & manis, tangor humanis affectibus, Sy. Sit

d Id est Expers off. auvirum fapientem ullos

g.

Re-

fe-

res,

n & Au-

gies

dem

tam, Vam

ex.

um, cbo.

men

TVI-

32

ift.

ates.

thuc

Aut

ada

tqui

ile

54

am-

Ott-

etil,

quid

rte

e fix

COM n te

100

oif um

ftri-

den

ùn

leg-

q20 m

1.0

pre

Profiteris hominem, nec ea recufas quæ funt humanæ fortis. cur ea venaris quæ nec Deo contingunt ? Nofti enim Theognideum illud non minus vere quam scite dictum, Jovem, nec pluvium nec serenum placere omnibus. Pb. Non eft fortaffis ignis absque fumo, sunt tamen (a) digarva. Si non po- a Ligna sunt teft obtineri quin aliqua livoris nubecula obscuretur homi- que dum nis gloria, arbitror tamen esse rationes quibus fiat ut quam fumum non minimum invidiz fit admiftum. 37. Eas igitur tibi vis com-faciunt, ab monftrari ? Ph. Percupio. Sy. Modice virtutem exere & mi- a privativa nus gravaberis invidia. Pb. At gloria, nifi fit infignis, non particula, & eft gloria. Sy. Ecce tibi certiffimam viam. Defigna præcla- zamos, quod rum aliquod facinus, & morere, & citra invidiam celebrabe- ficat. ris cum Codris, (b) Menœciis, Iphigeniis, Curtiis ac Deciis, b Nobilis

Pascitur in vivis livor, post fata quiescit. Ph. Equidem, ut ingenue quod res est fatear, cupio liberis qui pro paenepotibus meis honesti nominis hæreditatem relinquere ; triæ salute verum hujus rei fructum vivus apud vivos aliquandiu de-morti objeterpere cupiam. Sy. Age non te suspendam amplius. Certif-cit, apud ima ad illustre nomen est via, bene mereri, cum privatim de Philostraingulis, tum publicitus de universis. Id partim fit officiis, tum in imapartim benignitate. Benignitas fic temperanda eft, ne cogais ab aliis rapere quod aliis suppedites. Nam ex hujusmodi argitionibus plus odii nascitur apud probos quam favoris pud improbos. Porro, ab improbis laudari infamia lyeius eft quam gloria. Ad hæc, benignitatis fons largiendo xhauritur. Porrò, beneficentia quæ conftat officiis fundum on habet; imò quò largius hinc hautitur, hoc scatet ubeiús. At hic multæres sunt quæ & invidiam mitigant, & faa celebritatem illustrant, quas nemo fibi præstare valet. d contingunt gratuito favore numinis,

Gratior est pulchro ventens è corpore virtus. At formam corporis fibi nemo largitur. Adfert fe- Forma. um dignitatis plurimum generis claritudo: At hæc Nobilitas. poque fortunæ munus eft. Idem sentiendum de divitiis, ha recte factis parta ab avis atque atavis ad nos deverunt. Ne hoc quidem quisquam fibi prættat. Hujus eneris funt & ingenii dexteritas, ac dicendi gratia, lepos, comitas non ascita, sed ingenita; postremo, decorum poddam arcanum, atque etiam felicitas, cujus effectum in ultis videmus quotidie, causam reddere nemo potett. non frequenter conspicimus eadem geri dicive à dirsis, & magnum inire gratiam qui pejus gessit dixitve,

fumum ligniadolescens Thebanus

cum is qui melius rem egerit pro gratia referat odium. Hoc prisci quidam ad Genios referebant. Dicebant enim; in ea re quemque fortunatum effe ad quam natus effet : contrà, parum succedere quod quis invita Minerva irato. que genio tentaret. Pb. Hic igitur nullus est confilio locus? Sy. Vix ullus, Attamen qui fagaces funt deprehendunt in pueris aut adolescentibus notas quasdam quibus conie-Cturam facere liceat, ad quæ ftudia, quodve vitæ genus qualve actiones fint idonei. Idem indicat in nobis arcanus quidem animi sensus, quo à quibusdam abhorremus nulla evidente causa, ad quædam item miro impetu rapimur. Hinc eft quod aliud feliciter tractat rem militarem, alius dexter est in negotiis politicis, alium dicas ad studia natum. Quanquam & in his mira varietas: nimirum tanta quanta eft functionum diversitas. Alium natura genuit imperio, alium voluit esse fortem militem : cui plurimum industit, el concessit ut, juxta Homerum, pariter & bonus sit lance. arius & egregius dux. Itidem in rebus civilibus, alius valet in confilio, alius in agendis caufis excellit, alius obeundis legationibus & gaudet & feliciter rem gerit. De fludiorum varietate quid attinet dicere. Sunt qui fic rapiantural inflitutum monafficum, nec ad quodyis, sed vel ad hoc rel illud, ut vitam fibi putent acerbam nifi quod optant affequantur. Sunt è diverso qui mirum in modum abhorrent, ut mori ducant potius quam fieri monachum : nec id odio faciunt, aut certa ratione, sed arcano quodam natura sensu. Ph. Ista quidem in compluribus ita ut narras & comperi nonnunquam, & frequenter admiratus sum. Sy. In his igitur bonis quæ nobis gratuito largitur naturæ benignita, multo minus orietur invidia, fi faftus absit & oftentatio Amabilior enim eft forma, aut nobilitas, aut opulentia, aut facundia, in his qui se his bonis przeellere quasi nesciunt, Comitas autem & modeftia nihil imminuunt hac commoda sed ut gratiam addunt, ità depellunt invidiam. Hæc auten comitas & morum suavitas oportet in omnibus vitæ actionibus fit perpetua, nisi prorsus repugnet Minerva. fruftra, ut opinor, tentaret Xenocrates quod successit So erati ac Diogeni; fruftrà moliretur Cato Censorius, quol Lælium fecit gratiosum. Attamen Demea ille Terentianu subitò mutatus, satis declaravit quantum ad conciliandan benevolentiam habet momenti ftudiis & aff Etibus omoum obsecundare. Verum quoties à resto receditur, jama à vera gloria ad temporarium hominum favorem degent ratul

8

١.

13

ei

.

el

n

10.

out

em

So.

100

101-

ratur. Cæterum ea demum gloria perpetua eft quæ honeftis radicibus nititur, à judicio rationis profects. Nam affectus temporarios habent impetus, qui fimul atque relanguerint, ediffe coepimus quod ante vehementer arrifit; ac proinde plaufus vertitur in fibilum, laus in vituperium. Cæterum ut ingenium prorsus inverti non potest, ità potest aliqua ex parte corrigi. Ph. Expecto quid dicas. Sy. Qui natura blandior eft, is cavere poteft, ne dum apud omnes gratiofus effe fludet, deflectat ab honesto; neve dum sese quibullibet accommodat, Polypum imitatus, fibi parum conftet. Pb. Tales novi permultos lubricæ fidei & erubescendæ vanitatis Sy. Rurfus, qui severiore sunt ingenio, dare operam oportet ut fic affedent comitatem, ne quod agunt videatur fimulatum, aut subinde ad naturam suam recurrant, pro laude geminum dedecus fibi comparaturi; & quod interdum rigidiùs agant, & qued fint inconftantes. Tantam enim vim habet constantia, ut qui vitiosam nacti sunt naturam, tamen ob hoc ipsum levius ferantur, quod nusquam funt sui diffimiles. Fucus autem simulatque suboluit etiam in benefadis gignit odium. Porrò quod fimulatum est perpetuò latere non poteft, aliquando erumpat oportet; quod ubi factum fuerit, fimul evanescit omnis ille magnificus gloriæ fumus, atque etiam in fabulam vertitur. Ph. Illud igitur, ut video, mones, à natura minimum, ab honesto minime recedendum effe. Sy. Tenes. Ad hæc, scis, quicquid subitò inclarescit obnoxium effe invidiæ. Inde vox odiosa (a) veomaste apud ald est, nu-Græcos, apud Romanos novorum hominum cognomen, apud per dives fautrosque terra filiorum, & è calo delapsorum. Caterum fama bito divitias quæ paulatim nascitur & augescit, quemadmodum mini- nactus nufmum habet invidia, ità maxime durabilis eff, ut indicat hoc quam non ille poetarum acutiffimus Horatius, Creseit occulto velut ar- oltentat illas bor avo Fama Marcelli. Proinde fi veram, fi perpetuam, fi domi vorans. livori quam minimum expolitam gloriam expetis, ausculta Socrati, qui dixit, quibusdam usu venire, ut dum nimium properant initio, ferius perveniant ad finem. Pb. Sed hominum vita brevis eft. Sy. Ergò ad benefacta properandum. non ad gloriam, quæ sua sponte consequitur. Non enim id consulis, opinor, quibus rationibus longavus fieri possis. Nam ifthuc Parcarum munus eft, quæ fila ducunt, & amputant cum ipfis eft vifum. Ph. Utinam ifthuc quoque poffis. Sy Nunquam, O Philodoxe, divi tam fuerunt benigni, ut uni darent omnia. Quod annis detrahunt, nominis splendore pensant. Quibusdam, sed paucissimis, tam indulgenter fa-

vent, ut vivi, fibique quodammodo superftites, posteritate sua fruantur. Sed rari funt quos aquus amavit Jupiter. Hoc fortaffis aliqui diis geniti potuere; verum ifta felicitas non cadit in hanc consultationem. Pb. Sæpe mecum admirari foleo seu fortutæ seu naturæ invidentiam, quæ nihil omni. no commodi largitur mortalibus quod non aliquo tempe. ret incommodo. Sy. Quid igitur superest, amice, nisi ut homines nati fortem humanam æquo feramus animo? Jam & illud haud mediocriter conducit ad leniendam invidiam. fi penitus cures habere perspecta nationum, ordinum & fin. gulorum hominum ingenia, nimirum ad eorum exemplum qui beftiis cicurandis alendisque dant operam. Siquidem horum præcipuum eft fludium, animadvertere quibus rebus quodque animal vel efferetur vel deliniatur. Non jam loquor tantum de discrimine quod est inter avem & quadrupedem, inter serpentem & piscem, aut quod eft inter aquilam & vulturem, inter elephantum & equum, inter delphinum & phocam, inter viperam & aspidem; sed de innumera varietate que est in singulis animantium generibus. Ph. Exspecto quò sis evasurus. Sy. Omnes canes sub una specie continentur; sed hæc species quam in innumeras formas diffrahitur? ut dicas illos genere diffingui, non specie. Tam prorsus in eadem specie quam varii sunt canum mores & ingenia ? Ph. Immensa varietas. Sy. Quod de canibus dictum eft; de fingulis animantium generibus dictum puta: fed in nullo magis elucet discrimen quam in equis. Ph. Vera prædicas. Sed quorsum hæc? Sy. Quicquid in animantium generibus, vel in formis, vel in fingulis animantibus varietatis eft, hoc omne puta effe in homine. Illic reperies lupos varios, canes inenarrabili varietate, elephantos, camelos, afinos, leones, oves, viperas, fimias, dracones, aquilas, vultures, hirudines, hirundines, & quid non? Ph. Quid tum? Sy. Nullum autem eft animal tam efferum, quin arte tractatum aliquam de se præbeat utilitatem, aut certe non lædat. Pb. Nondum perspicio quid agas. Sy. Est nonnihil discriminis inter Hispanum, Italum, Germanum, Gallum & Anglum. Ph. Eft plane. Sy. Ad hæc, eft fingulis in unoquoque genere peculiare quoddam ingenium. Ph. Fateor. Sy. Hanc varietatem fi sagaciter habueris animadversam, & singulorum moribus te accommodes, facile consequeris, ut aut omnes habeas amicos, aut certe nullos inimicos. Ph. Si Polypum me fieri jubes, ubi rectum & honeftum? Sy. Eft in rebus communibus aliquod obsequium quod nullo pacto vitist honeftum : quod genus, apud Italos ofculo falutant viri viros : in Germania fi facias idem, absurdum videatur. sed pro ofculo dextram porrigunt. Rurfus in Anglia viri falutant mulieres etiam in templo obvias: idem fi fiat in Italia, flagitium habeatur. Item in Anglia porrigere poculum room intervenienti in convivio civilitatis eft; in Gallia contumeliæ eft. In his & aliis hvjusmodi citra recti iaduram licet omnibus obsecundare. Pb. At perdifficile sit omnium gentium mores ac fingulorum hominum ingenia noffe. Sy. Verum, O Philodoxe, fi gloriam infignem quæris, eamque virtute partam, necesse eft ut virtutem quoque præftes non vulgarem. Scis autem virtutem circa difficilia versari, quemadmodum ante Peripateticum illum docuit Hesiodus: Proinde si mel cupis, apes seras oportet. Pt. Scio. & memini : fed mitigandæ invidiæ rationem quærimus. Sy. Proinde da operam ut in bello dux effe malis quam miles, & in eo bello quod gerendum cum invisis hottibus potiùs quam cum civibus aut sociis. In republica ea potissimum munia capeffe quæ popularia funt & gratiofa: velut. defendere popularius eft quam accusare; honorare quam punire. Quod fiqua incidunt, sicut incidere necesse eft. natura molefta, tamen ea quoque, si vitari non possunt, commoditate sunt lenienda. Pb. Quo pacto? Sy. Sedes judex aut arbiter Paltera pars nonnihil offendenda eft ; sed ea rem aquitate geras ut, fi fieri possit, etiam victus gratias agat. Ph. Qui fic? Sy. Puta, intenditur actio furti aut facrilegii? muta, fi potes, actionis formulam, & fac ut fit actio rei vindicandæ. Hic protinus ità reum subleves, ut nihil tamen decedat actori. Porrò actionem omnem sic moderare, ut citra Declinandi actoris dispendium reo videaris æquus. Postremo, damnati invidiam modus. pænam nonnihil mitiga. Absit interim aut vultus torvitas, aut verborum acerbitas, aut morofitas; qua res faciunt ut quidam pejorem ferant gratiam pro dato beneficio quam alii pro negato. Interdum monendus est amicus: sed fi nulla spes emendationis, silere præstat. Si res gravior est, & spes eft profectus; magni refert qualis sit admonitio. Nam Expenumero fit, ut qui sinistre aut intempeftive admoner, Sinistra & & morbum exasperet, & ex amico reddat inimicum. Hac intempellidexteritas magis etiam habet locum fi agas cum principe : nam horum affect bus nonnunguam incidit ut fit reliftendum. Quod fi fit comiter ac dextre, paulo poff qui obfitêre plus ferunt gratiz qu'am qui obsecundarunt. Quod eaim cupiditati placet temporarium eft; quot recta ra-

tione

Lingua mul- tione geritur perpetud probatur. Longe verd maxima pan vidiæ.

Scribere libros non vulgari argumento.

tinguendi invidiam quavis occa-

-11190

Dittied

Signif.

tis causa in- invidiæ nascitur ex intemperantia linguæ. Quantum odii nonnunguam unica vox temerè excidens concitat nonnullis! Quam multis dictum, aut joeus intempeftivus fuit exitio! Laudabis igitur, sed dignos, idque parce; sed vituperabis parcius, si tamen omnino quispiam vituperandus est: proinde vitanda loquacitas; difficillimum enim fit fimul & multa & opportune dicere. Pb. Affentior iftis omnibus. Sed mihi videtur præcipua ad parandum nominis celebritatem via, scribere libros. 87. Vera prædicas, nisi quòd obstat scribentium turba. At fi ifta placet ratio, cura ut exact scribas potius quam multa. Cum primis autem Argumen. tum dilige neque protritum, neque cum multis commune. ad hæc minime invidiofum; in id, quicquid infigne complurium annorum lectione contractum eft, conferas: tractatione verò tale reddas, ut voluptatem habeat cum utilitate conjunctam. Pb. Prudenter tu quidem, Symbule: meoque animo feceris satis si unum istud adjeceris, quibus rebu effici possit ut maturius etiam contingat gloria. Multos enim video qui vix sub obitum inclarescupt; nonnullos à rogo, quod aiunt, demum innotescere. Sy. Hic quod consilam nihil habeo melius quam quod tibicen suasit tibicini. Fac ut his teipsum probes qui gloria jam vicerunt invidiam: in horum amicitiam temet infinua, quorum honorifica de Modus ex- te prædicatio facile populare fludium tibi conciliabit. Ph At fi quando exoriatur invidia, quid oftendis remediil Sy. Fac quod solent hi qui picem coquunt, si flamma efful fione ortam. ferit, infundunt aquam; ac tum magis efferatur ac frida incendium, ni id facias constanter ac sæpius. Pb. Qui ifthuc anigmatis eft ? Sy. Invidiam oborientem beneficis obrue potius quam vindicta. Nihil egit Hercules resedii Hydræ Lernææ capitibus; igni Græco devicit exitiabile monfirum. Ph. Sed quem vocas ignem Græcum? Sy. Qi ardet etiam in mediis aquis. Eum adhibet, qui lacelliu injuria malorum, non ceffat tamen de omnibus bene meto Ph. Quid ego audio? beneficentia igitur nunc aquad nuneignis? Sy. Quid vetat? Quando Christus in allegor is nunc Sol eft, nunc Ignis, nunc Lapis. Dixi sedulo. quid melius eris nactus, sequitor, meumque repudian confilium. diagn . Survey as Terringer in eration quality of nonempolarity

n

U

e.

or

a i

ge

io

4.

un

or

ufc

eti

i n

oru

one

ne i

ci

tt

be

ARGUMENTUM.

opulentia fordida infignem cujusdam divitis sorditiem memorat; ubi offenditur quo vivatur modo apud avaros. In byeme focosstruunt ex arborum radicibus bumidis, unde, fumus at vix ulla sla mma. Pulicum de cimicum frequentia somnum capere non sinit. Aqua vinum diluunt. Fex vini calculum generat in renibus. Triticum vitiatum emunt, quod etiam cum t ertia argille parte admiscent. Nullum jentaculum. Prandium ad boram primam disfertur; canatur ad boram decimam. Quam sordidus convivii apparatus. Pessimas emunt carnes. Corpori tenero tenuique, des spiritibus subtilissimis, non jejunandum. Dieta des victus consuetudo multum babet momenti ad valetudinem conservandum.

JACOBUS, GILBERTUS.

e

20

08

0-

ni,

D:

de

Pb.

iil

ul-

det

ais!

bik

icu

ero ero

on-

iati

Fa. T Nde nobis tam exfuccus, quafi cum cicadis interea (a) rore fis pastus? Mihi nihil aliud quam (b) sy- a vide prov. phar hominis effe videris, Gi. Apud inferos umbræ malva Rore pafci-& porro faturantur; at ego decem vixi menses ubi ne id tur. quidem contigit. Fa. Ubinam? te quæso: num abreptus in exuvium ite navem galeatam? Gi. Nequaquam, sed Synodii. fa. Io urbe appellatur am opulenta bulimia periclitatus es! Gi. Maxime. fa. Quid mire leve & n causa? an deerat peeunia? Gi, Nec pecunia, nec amici. siccum. fa. Quid igitur erat mali? Gi. Mihi res erat cum hospite Antronio. fa. Cum illo opulento? Gi. Sed fordidiffimo. c Non homifa. Monftri fimile narras. Gi. Minime, fed fic fiunt divites ne, fed afina. ui summa emergunt inopia. Fa. Quid ità libuit tot men- vide Chiliaes apud talem hospitem commorari? Gi, Erat quod alligaret, des. k fictunc erat animus. Fa. Sed dic. obsecro, quo tandem ivit ille apparatu ? Gi. Dicam, quandoquidem Allorum la-org phiva orum folet effe jucunda commemoratio. Fa. Mihi certe futua eff. Gi. Illud (d) degivo Der acce flit incommodi cum illic d id eff. cegerem, totos tres mentes spirabat Boreas, nifi quod illic ne- tirus. to quo pacto nunquam perseverat ultra diem ocavum. 4. Quomodo igitur spirabat totos tres menses? Gi. Sub um diem velut ex conflituto mutabat flationem, fed poft pras octo migrabat in locum priorem. Ja. Ibi tenui corusculo opus erat foco luculento. Gi. Satis erat ignis, fi supetiffet lignorum copia. Verum ne quid hic faceret impeni noster Antronius, ex rusculis insularibus evellebat arprum radices ab aliis neglectas, idque fere nochu. Ex his adum bene ficcis ftruebatur ignis non abique fumo, fed le flamma; non qui calefaceret, sed qui præftaret ne verè ci poffit ibi nullum effe ignem. Unicus autem ignis oprat totum diem, adeo temperatum erat ingendium. Fa. Ilic bernare durum erat. Gi, Imo multo durius aftivare,

Fa. Qui fic ? Gi. Quoniam ea domus tantum habebat pul sum ac cimicum, ut nec inter diu quietum effe, nec not fomnum capere liceret. Fa. Divitias miferas! Gi. Prafert in hoc pecoris genere. fa. Oportet illic ignavas effe femi nas. Gi. Latitant, nec inter viros versantur. . Ita fit ut i & fæminæ nihil aliud fint quam fæminæ, & viris delinte ministeria quæ folent ab eo fexu suppeditari. Ja. Sed A tronium interim non pigebat tractationis? Gi. Illi in ho jusmodi sordibus educato præter sucrum nihil erat dule Ubivis potius habitabat quam domi, nulla in re non nezo Wbi merca- tiabatur. Scis autem eam urbem effe præ cæteris (a) Mer

na & plurima negotia tractantur.

torum mag-curialem. Pictor ille nobilis deplorandum existimavit dies abiiffet fine linea. Antronius longe magis deplora bat fi dies præteriffet absque lucro. Quod fi quando ero niffet, domi quærebat Mercurium. Ja. Quid faciebat? Gl Habebat in ædibus cisternam ex ejus civitatis more, inc hauriebat aliquot aquæ fitulas, & infundebat in vafa vinria, Hic erat certum lucrum. Ja. Fortaffe vinum erat aque vehementius. Gi. Imò pius erat quam vappa. Nunquam enim emebat vinum nifi corruptum, quò minoris emeret. Ex a ne quid periret, subinde faces annorum decem miscebit, volvens ac revolvens omnia, quò muftum videretur ; neque enim ille paffus fuiffet ullam tæcis micam perire. Fa. Atle qua fides medicis, tale vinum gignit veficæ calculos. Gi. Nos erant medici, nam in ea domo nullus erat annus tam felix quin unus atque alter calculo periret; nec horrebatille fo neftam domum. Ja. Non? Gi. (b) Etiam à mortuis colligebat vectigal. Nec aspernebatur quamvis exiguum le cellum. Fa. Dicis furtum. Gi. Lucrum vocant negoti tores. Fa. Quid interea bibebat Antronius? Gi. Idem ft. me nectar. Fa. Non sensit malum? Gi. Durus erat, quint fænum effe poffet, & talibus, ut dixi, deliciis fuerat a tent ris educatus. Hoc lucro nihil existimabat certius. Fa. Quid ita ? Gi. Si supputes uxorem, filios, filiam, generum, opera & famulas, alebat domi fere corpora triginta tria. Jam quo vinum erat dilucius, hoc & parcius bibebatur, & serinet hauriebatur. Hic mihi subducito, in singulos dies addita ? que fitula quam non poenitendum fummam conficiation num. fa. O fordes! Gi. Atqui non minus compendii redi bat ex pane. Fa. Quo pacto? Gi. Emebat triticum vitiatum quod alius noluisset emere. His præsens statim lumin quia minoris emebat. Caterum vitio medicabatur atta Fa. Quâ tandem? Gi. Est argillæ genus frumento non dille

1:

k

h

1

tı

n

b

V

d

b Vide proverbium. A mortuo tributum,

letti

cem

it ille

i A

n ho-

dulce

nego.

Mer-

vit 6

lora.

Gi.

rina-

quo nin

CO

bat,

que t (i-

mile, quo videmus & equos delectari, dum & parietes arrodunt, & ex lacunis ea argilla turbidis bibunt libentius. Ejus terra tertiam partem admiloebat. Ja. Eft ifthuc medicari? Gi. Certe tritici vitium minus sentiebatur. An hoc quoque lucrum putas aspernandum ? Adde jam aliud firatagema: Domi panem subigebat, nec id crebrius, etiam aftate, quam his in mense, fa. Ifthuc est lapides apponere, non panes. Gi. Aut fi quid lapide durius. Sed huic queque malo erat paratum remedium. fa. Quodnam? Gi. Fragmenta panis immersa cyathis vino macerabant. Fa. Similes habebant labra laducas. Sed ferebant talem tradationem operæ? Gi. Primum narrabo primatum ejus familiæ apparatum, quò facilius divines quomodo tractentur opera. Fa. Audire cupio. Gi. De jen ando nulla erat ilic mentio, Prandium fere differebatur in horam à meridie primam. Ja. Quamchrem? Gi. Expectabatur Antronius paterfamilias. Conabatur interdum ad horam decimam. Fa. At tu solebas effe inedie impatientior. Gi. Eoque subinde clamabam ad Antronii generum Orthrogonum, (agebamus enim in eodem conclavi) Heus, Orthrogone, non coenatur hodie apud Synodos? Commode respondit, brevi adfuturum Antronium. Cum nihil viderem apparari, & latraret stomachus, Heus, inquam, Orthrogone, erit hodie pereundum fame? Excufabat horam, aut aliud simile. Cum non ferrem stomachi latratum, rursus interpellabam occupatum. Quid futurum eft ? inquam, eritne moriendum fame ? Ubi jam Orthrogoaus confumplifiet omnem tergiversationem, abiit ad famulos, julfitque adornari mensam. Tandem cum nec rediret Antronius, nec quicquam apparetur, Orthrogonus victus convitiis mels descendebat ad uxorem & socrum ac liberos, clamitans ut appararent coenam. Ja. Nunc saltem expecto cœnam. Gi. Ne propera. Prodibac tandem famulus claudus, ei prafectus negotio, non admodum diffimilis Vulcano, infternit mensam linteo. Ea prima cœnæ spes, Tandem post longam vociferationem afferuntur phiala vitrez, cum aqua sanè limpida. Fa. Altera cœnæ spes. Gi. Ne propera, inquam. Rurium post atroces clamores adfertur phiala illius nectaris fæculenti plena. fa. O factum bene! Gi. Sed fine pane. Nihil adhuc periculi, nemo famelicus bibit lubens tale vinum. Clamatum eft iterum usque ad ravim. Tum demum apponitur panis ille, quem vix ursus dentibus frangeret. Fa. Certe jam vitæ consultum eft. Gi. Sub multam noctem tandem venit Antronius; hoc fere prc-

21

du

Cind

ch

ca de

di

F

lu

na

in

vi

Se

tu

procemio inauspicatissimo, ut diceret sibi dolere stomachum. Fa. Quid hic mali auspicii ? Gi. Quia tunc nihil erat quod ederetur. Quid enim expectes, hospite male affecto? Fa. Dolebat revera? Gi. Aded ut folus devoraturns fuerit tres capos, fiquis dediffet gratis. fa. Expecto convivium. Gi. Primum ipfi apponebatur patina cum farina fabacea. quod opsonii genus illic vulgo venditur tenuibus. Aiebat se hoc uti remedio adversus omne morbi genus. Fa. Quot eratis convivæ? Gi. Interdum octo aut novem, inter quos erat Verpius ille doctus, quem arbitror tibi non ignotum. & filiusfamilias natu major. Fa. Quid illis apponebatur? Gi. Annon satis eft frugi hominibus quod Melchisedec obtulit Abrahæ quinque regum victori ? fa. Nihil igitur opfonii? Gi. Erat nonnihil. Ja. Quodnam? Gi. Memini nos fuiffe in mensa convivas numero novem, cum in patina non numerarem nifi Septem foliola lactucæ aceto innatantia, sed absque oleo. Fa. Solus igitur ille devorabat suas fabas ? Gi, Vix semiobolo emerat; nec tamen vetabat, si quis proxime affidens vellet gustare; sed incivile videbatur, languido suum eripere cibum. Fa. Secabantur folia, quemad modum de *cumino meminit proverbium? Gi. Non; sed lactucis à primoribus absumptis, reliqui panem immergebant aceto. Ja. Quid autem post septem folia? Gi. Quid nisi caseus, conviviorum clausula? fa. Hiccine erat apparatus perpetuus? Gi. Propemodum, nisi quod interdum, si eo die Mercurium fuisset expertus propitium, erat paulo profusior. Fa. Quid tum? Gi. Jubebat emi tres uvas recentes uno æreo nummu-10. Ea res exhilarabat totam familiam. Fa. Quidni? Gi. Id eo duntaxat tempore quo summa est uvarum ibi vilitas. fa. Proin extra autumnum nihil profundebat? Gi. Profundebat! Sunt illic naviculatores qui concharum minutum genus hauriunt, potissimum è latrinis: hi clamore certo significant quid habeant venale. Ab his interdum jubebat emi dimidio nummuli quem illi bagathinum appellant. Tum verò dixisses in ea familia esse nuptias. Nam igni erat opus, licet celerrime percoquantur. Atque hæc quidem post cafeum, loco bellariorum. Ja. Bella mehercule bellaria! Sed nihil unquam apponebatur carnium aut piscium? Gi. Tandem victus meis clamoribus ecepit este splendidior. Quoties autem, videri volebat Lucullus, hi ferme erant miffus. Fa. Isthuc verò lubens audiero. Gi. Primo loco dabatur jusculum, quod ili nescio quam ob causam appellant mini-Aram. Fa, Lautum, opinor, Gi. His conditum argmatibus. Ad-

e Cumini

2-

1

rit

m.

12,

at ot

80

n,

b-

1-

d

è

1.

Admovetur igni cacabus aqua plenus, in eam conjiciuntur aliquot fragmenta casei bubulini, qui jam olim in saxum induruit; nam ad defringendum aliquid bona securi opus eft. Cum ea fragmenta tepore aquæ folvi cœperit, inficiunt sam ne possit mera dici aqua. Hoc jusculo præparant stomachum. fa. Suibus dignum. Gi. Dein apponitur paululum carnium de ventre veteris vacca, sed elixum ante dies quindecim, fa. Fætet igitur. Gi. Maxime ; fed adhibetur remedium. fa. Quodnam? Gi. Dicam, fed vereor ne imitaturo. 4. Scilicet. Gi. Miscent ovem aquæ calefacta, eo jure perfundunt carnem; ità magis falluntur oculi quam nares; namfætor erumpit per omnia. Si dies requirit elumpiscium. interdum apponuntur auratæ tres nec hæ magnæ, cum convivæ funt septem aut odto. fa. Præterea nihil ? Gi. Nihil nifi causeus ille saxeus. Fa. Novum mihi narras Lucullum. sed qui potuit tam exilis apparatus tot sufficere convivis. presertim nullo refectis jentaculo ? Gi. Imò, ne scis insciens, ex ejus convivii reliquiis alebantur focrus, nurus, filius nau minor, famula, & aliquot parvuli, Ja. Tu quidem admirationem meam auxisti, non ademisti. Gi. Isthuc tibi vix possum describere, nisi priùs ordinem convivii depinxero. fa. Pinge igitur. Gi. Antronius obtinebat primum locum. nifi quod ego illi fedebam dexter, velut extraordinarius, è regione Antronii Orthrogonus, Orthrogono affidebat Verpius, Verpio Strategus natione Gracus, Antronio finister Midebat filius natu major. Si quis acceffiffet conviva, ei ocus dabatur pro dignitate. Primum de jure minimum eat vel periculi vel discriminis, nisi quod in procerum dicis natant fragmenta bubulini casei. Ceterum ex phialis ini aquæque ferme quatuor vallum quoddam fiebat, ut neno poliet attingere quod erat oppolitum, præter tres ante uos ftabat patina, nifi quis suftinuisset esse impudentissinus, & transilire septa. Nec tamen ea patina diu manebat, ed mox tollebatur, ut aliquid supereffet familia. Fa, Quid gitur edebant reliqui?Gi. Suo more deliciabantur. fa. Qui? 61. Panem illum argillaceum macerabane vino fæcis veuffiffime. fa. Tale convivium oportuit effe perbreve. Gi. requenter horâ prolixius. Ja. Qui potuit? Gi. Sublatis, t dixi mox quæ non carebant periculo, ponebatur caseus, inde nullum erat periculum ne quisquam ullo cultello escaio quicquam abraderet. Manebat illa præclara fæx, & suus pjusque panis. Atque inter hæc bellaria tuto miscebantur faola. Interim prandebat foeminarum senatus. fa. Quid interim Dd2

liq

ilia

ne

ut

ort

101

ren

ili

ùr

t

iei

u

18

liff

fâ

ui

m

ra

vi

ne

m

ox

111

m

us

at.

an DO

te

n

terim operæ? Gi. Nihil habebant nobiscum commune; si horis fibi prandebant ac conabant. Sed hi cibo capiendo vix semihoram impendebant toto die. Fa. Verum apparatus cujulmodi? Gi. Ifthuc tuum eft divinare. Fa. At Germani vix sufficit hora in jentaculum, tantundem in merendam, id quihora in prandium, due hore in cenam; ac nisi affain expleantur eleganti vino, bonis carnibus ac piscibus, desc runt patronum, & fugiunt in bellum. Gi. Suus cuique gem mos eft. Itali minimum impendunt gulæ, pecuniam malunt quam voluptatem ; & fobrii funt natura quoque, non folim inflituto. Fa. Nunc profecto non miror te nobis rediffe can exilem, sed omnino vivum redisse demiror, præsertim cun antea capis, perdicibus, turturibus, & phasianis assuevista Gi. Plane perieram nifi repertum fuiffet remedium. Fa. Ma le res agitur ubi tot remediis est opus. Gi. Effeceram m mihi jam languescenti in fingula convivia daretur quart pars pulli elixi. Fa. Nunc incipies vivere. Gi. Non admodum Emebatur pullus exiguus, ne multum impenderetur, cuid modi sex non sufficerent uni boni stomachi Polono in jentaculum. Nec empto dabant ci bum, ne quid effet impendii itaque macie enecti ac femivivi conquebatur ala aut popla jecur dabatur Orthrogoni filio infanti. Jus autem semelatque iterum ebibebant mulieres, subinde nova insusa aqua Itaque poples ad me veniebat pumice ficcior, & quovis puni ligno infipidior. Jus nil erat nisi mera aqua. Fa. Ette men audio illic avium genus & copiofissimum esse, & ele gans, & vile. Gi. Eft prorfus, fed illis charior eft pecunia. A Satis dedifti pænarum, etiam fi Romanum Pontificem co diffes aut fi minxiffes ad sepulchrum D. Petri. Gi. Sed au reliquum fabulæ, Scis effe in quaque hebdoma quinque es quibus vescimur carnibus. Fa. Nimirum. Gi. Duos itaque pullos duntaxat emebant. Die Jovis se fingebant oblin emere, ne vel totum pullum eo die apponerent, vel aliqui superesset. Fa. Næiste Antronius superat etiam Eucliona Plautinum. Sed piscariis diebus quo remedio consuleu vitæ? Gi. Amico cuidam dederam negotium, ut mihim are in fingulos dies emeret ova tria, duo in prandium, unu in cœnam. Sed hic quoque fæminæ pro recentibus at emptis supponebant semiputria; ut mecum præclare a derem actum, fi ex tribus unum effet quod edi poffet, th dem & utrem vini purioris mea pecunia emeram: cater mulieres effracta ferà intrapaucos dies exforbuerunt, non modum irato Antronio. Fa. Itane nullus erat illic que

ui miseresceret ? Gi. Miseresceret ? Imo videbar illis gluto mispiam & helluo, qui tantum ciborum unus devoraem. Itaque subinde me admonebat Orthrogonus, haberem jus regionis rationem, meæque consulerem incolumitati : & liquot noftrates commemorabat, quibus illic edacitas coniliaffet aut mortem aut morbum graviffimum. Cum is ne videret deliciis quibusdam, quas illic ex nucleis pineis at peponum melonúmque venditant pharmacopolæ, fulcire orpuculum, & affiduis laboribus & inedia, & jim etiam porbe fractum, fubornat medicum, mihi amicum & familirem, ut persuadeat viaus moderationem. Egit hoc mecum ligenter. Moxque fenfi subornatum, nec respondi tamen. um idem accurat us mecum ageret, nec admonendi faceet finem: Dic, inquam, mihi, vir egregie, serio ifthæc loneris, an joco? Seriò, inquit. Quid igitur suades ut facin? A conis in totum abstine; & vino adde, ut minimum uz dimidium. Rifi præclarum confilium. Si me cupis exnetum, haic corpusculo, & raro & exili, & spiritibus sublissimis, vel semel à cœna abstinere mors effet: id toties fà re compertum habeo ut non libeat iterum experiri. uid autem futurum censes si sic pransus à cœna tempem? Et tali vino jubes addi aquam? quafi non præftaret ram aquam bibere quam fæculentam. Nec dubito quin cte loqui jufferit Orthrogonus. Subrifit medicus, ac mitivit co. finum. Non hæc loquor, inquit, Gilberte doctifne, quod in totum arceam te à coenis; licebit guffare om, & semel bibere; sic enim ipse vivo. In coenam coquir ovum, inde capio vitelli dimidium, reliquum do filio: ox haufto semicyatho vini, studeo in multam noctem. Ja. um ithæc vera prædicabat medicus? Gi. Verissima, Nam e forte per viam ambulans redibam à sacro, & comes monuerat illic habitare medicum : lubuit videre regnum us. Erat autem dies dominicus. Puliavi fores; apertæ at, ascendi: offendo medicam cum filio, & eodem famulo, andentem. Apparatus erat duo ova, præterea nihil. fa. portuit este exfangues homines. Gi. Imò ambo erant pulte habito corpore, colore vivido, ac rubido, oculis lætis. Vix credibile est. Gi. At ego compertissima narro. Nec folus ad iftum vivit modum, fed complures alii & ima- a Edacitas libus clari & re lauta, (a) Polyphagia & Polypofia, cre- elt vorandi mini, consuetudinis res eft, non naturæ. Si quis paulatim quadam cuiescat, tandem eò proficiet ut idem faciat quod Milo, qui piditas, Povem eodem die totum absumpsit. Ja, Deum immorta-bacitas.

ii:

ui.

ta-ele-

3.00

nat

UCE

Dd3

lem!

It: C

hi

tu

lei co

ill P

fte

vi

di

fa

ra

ci

pi

qi râ

co

re

tı

ci fi 8

8

lem! fi tam parvo vidu licet tueri valetudinem, quantum impendiorum perit Germanis, Anglis, Danis & Poloni Gi. Plurimum haud dubie, & quidem non fine gravi tu valetudinis tum ingenii detrimento. Fa. Sed quid obflate quo minus tibi sufficeret ille victus? Gi. Quia diversis affus veram, & serum jam erat mutare consuetudinem: quan quam me non tam offendebat ciborum exiguitas quam cor ruptio. Duo ova poterant sufficere; si fuissent recens nan; vini cyathus erat fatis, nifi pro vino daretur fæx vappida dimidium panis aluiffet, nisi pro pane daretur argill Fa. Adeone fordidum effe Antronium in tantis opibus? Gl Arbitror censum illius non fuisse infra octoginta ducatorus millia. Necullus erat annus quo non accederet lucrum mil le ducatorum, ut dicam parcissimé. Ja. Sed juvenes il quibus bæc parabant num eadem utebantur parcimonia? 6 Utebantur, sed domi duntaxat ; foris liguriebant, scortaba tur, ludebant aleam : cúmque pater in gratiam honelis morum convivarum gravaretur teruncium impendere, jun nes interdum una nocte sexaginta ducatos perdebant ald Fa. Sic perire solent que sordibus corraduntur. Verunt tantis periculis incolumis quò nunc te confers? Gi. Adva tuftiffimum Gallorum contubernium, farturus quod illicdi pendii factum eft.

ARGUMENTUM.

Exfequie Serapbice Franciscanorum ordinem, vestem, vitam, & wa borrendafque eorum blasphemias excutiunt. Habitum Franciscanu facere ut fatane viventes Christo moriantur : Baptismo efficaciona esse. Arcana Franciscana. Privilegia Francisci discipulis plura qua Christi. Vestis Franciscana abigit diabolum, nec sinit vermes calan bominis attingere. Vestis bec beat absque fide. Turcamimo ipsums tanam poterat servare, si velint induere. Franciscus addidit Evangu Christi. Contadus pecunia Franciscanis probibetur.

(a) PHILACOUS (b) THEOTIMUS.

a Audiendi cupidus, ta- Ph.T mæ investigator.

colit.

Nde nobis Theotimus nova religionis facie? Il Qui fic? Ph. Quia severa frons, oculi in term defixi, caput in lævum humerum nonnihil inflexum, fphr b Qui Deum rulæ precatoriæ in manibus. Th. Si noffe cupis, amice, qu veneratur & ad te nihil attinent, è spedaculo venio. Pb. An spedaftil nambulum, aut præftigiarum artificem, aut aliud huic fimile Th. Fortaffe non ità huic diffimile? Ph. Equidem nunqua antehac vidi quemquam iftiulmodi vultu redeuntem è ip Azculo. Tb. Sed ejulmodi fuit speataculi genus, ut it interfuiffes, fortaffis me incederes aliquanto triftior.

ntun

onit

ton

taba

affue

uan

COP-

ata:

pida: gilla Gi

orun

mil.

S ill

ban Ailli

juva

ales

imè

10

di

Dela Dien Grea Grea

n.Se

T

Quin tu ergo memoras quid te tam fecerit religiosum? 76. Redeo ab exsequiis Seraphicis. Ph. Quid ego audio? Itane moriuntur & Angeli? Th. Non, fed horum fodales. Caterum ne te diutius suspensum habeam, nosti, opinor. hic apud Pelufios Eusebium, hominem clarum & eruditum. Ph. Illúmne ex principe privatum, è privato exulem, ex exule tantum non mendicum, pene addideram fycophantam? 76. Recte divinafti quem dicam. Ph. Sed quid illi accidit? Th. Hodie sepultus est: à Pompa funebri redeo. Ph. Admodum triftem fuiffe oportet quæ te nobis tam triftem remisit. Th. Vereor ut sine lacrymis queam tibi quod vidi describere. Pb. At ego vereor ut fine risu possim audire. Sed narra obsecro. Th. Seis Eusebium jampridem foiffe misera valetudine. Ph. Scio, ante annos aliquot evirato corpusculo. Th. In hujusmodi morbis qui lente confitiunt hominem, medici certis præsagiis solent mortis diem prædicere. Pb. Maximé. Tb. Hi monuerunt hominem quicquid medicorum ars præstare posset id omne summà cura præftitum effe. Deum quidem potentiorem omni medicorum ope; sed quoad humana conjectura deprehendi quiret, non superesse triduum vitæ. Pb. Quid tum postea? Th. Ibi continuò præclarus Eusebius detecto corpusculo totum sanctiffimi Francisci amictum induit, raditur, accipit cucullam cinericiam, veftem ejustem coloris, funem nodofum, feneftratos calceos. Pb. Moriturus? 7b. Sic eft. Quin & profitetur voce jam meribunda, se Christo militaturum juxta Francisci regulam, si quod medici desperabant daret Deus. Ad hanc protestionem adhibiti funt testes, viri sandimonia celebres. In ea veste moritur vir egregius ad tempus à medicis prædictum. Veniunt ex ec sodalitio complures, qui funebrem pompam celebrent. Ph. Utinam adfuisfem ifti spectaculo. Tb. Illacrymaffes, fi spectaffes qua chalitate Seraphici sodales cadaver abluerint, amicum illum sacrosandum adaptarint, manus in crucis imaginem compoluerint, pedes nudarint & nudatos exolculati fint, faciem unguento etiam exhilararint, juxta præceptum Evangelicum. Ph. Prodigiosa humilitas. Seraphicos viros agere pollinctores ac vespillones. Tb. Post hac feretro composuerunt; & juxta Pauli doctrinam, Alter alterius onera portate, propriis humeris fratres fratrem bajularunt per viam publicam ad monafterium. Ibi folennibus næniis sepelierunt. Cum renerabilis illa pompa per viam incederet, vidi complure invitis oculis effundere lacrymas, cum talem vi-Dd4

âff

em

uni

Fra

Ely

me

fter

0

tet

ru

ner

[ep

ic

dol

Me

ma

ner

per

rita lub

is

juo Ser

tur

tis fta

ob

no ra

De Pb

ſe

un

till Sa

iVi

qu ei

na

me ba

æt

Te

* Tranverse ut litera X in formam crucis quam vulgo S. Andreæ vocant.

rum, quem priùs viderant purpurâ byffóque vestitum, nune conspicerent in amichu Franciscano, fune cannabeo cindum, tam religiosa specie toto corpore compositum. Nam & mortui caput erat deflexum in humerum, & manus, ut dixi, * decuffatim compositæ. Cætera item omnia mirificam quandam religionem præ se ferebant. Quin ipsa turba Sera. phica cervicibus inflexis, oculis in terram defixis, & næniis aded lugubribus, ut arbitrer ipsos manes non canere lugubrius, multis excutiebant lacrymas & fingultus. Pb. Sed habebatne quinque Francisci vulnera? Th. Id non ausm affirmare certó. Apparebant in manibus ac pedibus veffi. gia quædam sublivida, ac veftis in finistro latere fenestel. lam habebat. Verum non ausus sum oculos acriùs intendere quod affirment in hujusmodi rebus curiositatem multis fuiffe exitio, Pb, Sed null ofne illic fenfifti ridentes ? Tb. Senfi. verum eos suspicor hareticos esse, quorum hodie plenus eft mundus. Ph. Ut fimpliciter tecum fabuler, mi Theotime, vix iple valuissem à risu temperare, si ifti spectaculo adfuiffem. Th. Faxit deus ne tu fis iffius fermenti contagio corruptus. Pk. Nihil hinc periculi eft, optime Theotime: Ego à puero religiose beatum Franciscum, juxta mundum nee doctum nec sapientem, sed profunda mundanorum affectuum mortificatione Deo charistimum, semper animo sum veneratus, cumque hoc omnes qui illius ingressi veftigiis, ex animo fludent, mundo mortui, Christo vivere. Nam vestem nihil moror: sed lubens ex te didicero, quid vestis conferat mortuo. Th. Margaritas non effe porcis objiciendas, nec sanctum dandum canibus, scis ab ipso Domino præceptum effe. Proinde fi ridendi causa percontaris, nihil ex me audies; sia simplici discendi studio, libenter impartiam quod ab illis didici. Ph. Profiteor me discipulum & attentum, & docilem, & benevolum. Th. Principio fcis quosdam usque adeò ambitiosos, ut non sat habeant superbe & insolenter vixisse, nisi & ambitiose sepeliantur mortui. Non fentiunt examines; sed tamen viventes imaginatione quadam futuræ pompæ voluptatem aliquam ac fructum percipiunt. Hoc quicquid eft affectus abdicare, non negabis, opinor, aliquam pietatis partem. Pb. Fateor, fi faftus exsequiarum non valeat alia ratione devitari. Sed mihi videtur modestius, si princeps exanimis involvatur linteo vili, ac per plebeios vespillones in vulgari coemeterio inter plebeia cadavera sepeliatur. Nam qui sic efferuntur quemadmodum elatus est Eusebius, mutasse fastum videntur verius qui vitalle.

m,

&

Xi,

m

13-

iis

D-

ed

m

i.

1.

re

1

fi,

13

)-

0

.

2

affe. Th. Deo gratum eft quicquid bono fit animo. Illius anemest judicare cor hominis. Verum quod dixi leve est. unt alia graviora. Pb. Quæ ? Th. Profitentur ante mortem rancisci regulam. Pb. Videlicet ut eam servent in campis elvilis. Th. Non, led hic, fi revalescant. Et fit aliquoties, ut nedicorum sententiis damnati, simul ut facrosandam vefem induerint, ope Dei reviviscant. Ph. Idem sæpenumeo usu venit in his qui vestem eam non induunt. Th. Oporet simpliciter ambulare in via fidei. Si nihil effet eximit rudus in hac re, non ambirent, præfertim apud Italos, genere & literis nobiles plurimi, ut in amietu sacrosaneto epeliantur. Ac nè repudies ignotorum hominum exempla, ic sepultus est ille cui tu merito plurimum tribuis, Rotolphus Agricola; fic nuper Christophorus Longolius. Pb. Mea nihil refert quid delirent homines cum agunt animam; ex te doceri cupio quid magni boni conferat, hominem metu mortis attonitum, ac certa vitæ desperatione, perturbatum, profiteri aut veftiri? Quid quod vota funt irrita, nisi fiant animo sano sobr oque, matura deliberatione, fublato metu, dolo aut vi ? Ut horum nihil fit, professio talis non obligat nisi post annum probationis, quo gestare ubentur tunicam cum caperone: sic enim loquitur vir ille beraphicus. Itaque si reviviscant, duplici nomine non tenentur, neque enim votum eft quod abattonito fit metu morlisac spe vitæ, neque professio obligat, ante caperonem geflatum. To. Utcunque habet obligatio, illi certe putant se obligari, & ista totius voluntatis addictio non potest Deo non esse gratissima: siquidem hoc est in causa ut bona opera Monachorum, etiamfi demus cætera paria, gratiora fint Deo quam aliorum, quod ex optima radice proficiscantur. Ph. Non excutiam hic quanti momenti fit, hominem totum le Deo addicere cum jam sui juris non eft, ego arbitror unumquemque Christianum se totum addicere Deo in baptilmo, cum renunciat omnibus pompis & voluptatibus Satanz, dátque nomen imperatori Christo, posthac illi per omnem vitem militaturus. Et Paulus agens de his qui Christo commoriuntur, ut jam sibi non vivant, sed ei qui pro ipsis mortuus est; Non loquitur proprie de Monachis, sed de universis Christianis. Th. Opportunne meministi baptismi; sed olim tingebantur aut aspergebantur agentes animam, quibus tamen dabatur spes aterna vita. Pb. Quid Episcopi promiserint non ità magni refert; Quid Deus præftare dignetur nobis incertum eft.

t

6

u

hi

u

Pa

CO

21

ric

h

h

et

r

6

an

pi en

ur

De

eg nu

cri

m

c

na

op

lei er iv

ci h

an

ar

Si certum fuiffet tales aspersione aquulæ repente fiericie cceli, quæ major poterat aperiri feneftra, ut homines m do dediti fludio per omnem vitam servirent impiis cupii tatibus, ac tum demum adhiberent aspersiunculam di jam amplites peccandi facultas non effet ? Quòd fi taliba tilmo fimilis eft ifta profetho, præclare confultum eft i piè viventibus ne pereant, hoc eft, Satanæ vivant, Chris Th. Imo fi fas eft aliquid ex Seraphicis myth riis prodere, efficacior est illorum professio quam bini mi. Ph. Quid audio? Th. In baptismo tantum proluum crimina, reftat anima pura, fed nuda; hic qui profitem flatim ditatur totius ordinis egregiis meritis, nimirumi fitus corpori fantiffimæ fodalitatis. Ph. Itane qui per bi tismum inseritur corpori Chrifti nihil accipit, nec'à con te nec à corpore? Th. Nihil à Seraphica maffa, nisi benef centia aut favore promereatur. Pb. Quis Angelus hociti revelavit ? Th. Non Angelus, ô bone, fed iple Chriffus or proprio hoc aliáque permulta beato Francisco præsenspis fenti patefecit. Ph. Obsecro te per nostram amicitiamatos obteftor, ne me graveris iftis impartiri sermonibus, Il Sunt reconditiffima myfteria, nec fas eft ea profanis con municare. Pb. Qu'i profanus, amice, qui nulli unqui ordini meliùs voluerim qu'am Seraphico? Tb. Sed inter dum vellicas eos odiofiús. Ph. Hoc ipfum, Theotime, amoi argumentum eft, cum eum ordinem nulli gravius lata quam qui fub illius umbra turpiter vivunt : quifquison mè velit ordini, necesse est ut illius corruptoribus main fuccenseat. Th. At vereor ne Franciscum iratum habeans quid arcanorum effutiero. Ph. Quid mali metuis ab ins centiffimo viro ? Tb. Quid ? Ne me exoculet, aut ne mi mentem adimat, quomodo multos tractaffe dicitur quin clamarunt illius quinque vulnerum veftigiis. Pb. Itane Di pejores funt in colo quam fuerunt in terris? Audio fil ciscum aded fuiffe miti ingenio, ut cum pueri per vi incedenti caseum, lac, rudera & lapides immitterent rufticanam cucullam à tergo pendentem, nihil offenderen fed hilaris incederet & gaudens : & nunc factus eft irau dus, ac vindex ? Alio die cum à focio audiffet fur, lacil gus, homicida, incestus, ebriosus & quicquid criminum scelerofisimum quemvis congeri poteft, confractus gratias, confessus illum nihil elle mentitum. Mirantilo cur ità loqueretur. Hæc, inquit, omnia & his sceleration patraram, nifi me numinis favor servasset. Unde ight

unc factus eft vindex? Th. Sic eft : Divi in coelo regnantes edi nolunt. Quid Cornelio mitius? Quid Antonio mannetius? Quid Joanne Baptifta patientius, dum viverent? t nunc quam horrendos morbos immittunt, nifi legitime plantur? Pb. Citiùs crediderim illos adimere morbos mam immittere. Sed quod mihi dixeris nec profano compileris,& tacituro credideris. Th. Age, tua fretus fide dicam nod quidem ad hanc rem attinet. Obsecro te, Francisce, ut etuisque sodalibus propitiis, sit mibi fas audita loqui. Stis vir. An. 6. aulo fuiffe sapientiam reconditam quam non palam, sed I Cor. 2. cculte loquebatur inter perfectos. Sic habent & illi quæam arcana quæ non evulgant apud quoflibet, fed beatis iduis, aliisque piis & selectis bene volentibus gregi Serahico privatim impertiunt. Pb. Expedo recoaning Grozato- Id eft. ter-Hs. Th. Principio, Dominus prædixit patriarchæ Sera- fandas revehico futurum, ut quò grex Seraphicus magis increbresce- latiques. et, hoc illi pabulum abundantius suppeditaret. Ph. Hic protinus adempta est omnis querela iis qui diaitant, hoc ominum genere indies increbrescente gravari populum. th. Dein aperuit & hoc, quod quotannis in die isi festo mnes animæ, non modo fratrum qui sacrosanetum illum effant habitum, verum etiam ordini bene cupientium, ac de psius sodalibus bene merentium, ab igni purgatorio liberaentur. Ph. Tam familiariter Christus cum illo fabulabaur? Tb. Quidni? ut cum amico & fodali, quemadmodum Deus pater fabulabatur cum Mose: Moses à Deo traditam egem tulit ad populum, Christus legem Evangelicam prohulgavit, Franciscus legem suam Angeli manibus bis detriptam tradidit Seraphicis tratribus. Pb. Expecto tertim Apocalypfin. Tb. Verebatur egregius ille Patriarcha, e bonum semen quod seminatum erat noctu vitiaret ille nalus, & ità cum zizania revelleretur & triticum. Hunc trupulum exemit illi Dominus, promittens illi fibi curæ uturum ne deficeret semicalceatorum ac cinctorum fune opulus usque ad extremum judicii diem. Pb. O Domini lementiam! Alioqui fuerat actum de Ecclesia Dei. Sed erge. Th. Quarto loco reseravit illud, quòd nullus impiè ivens diu perseverare possit in eo ordine. Pb. An non decitab ordine quisquis impiè vivit? Th. Non, neque enim hriftum ftatim abnegavit qui scelerate vivit; quanquam iquo modo negant Deum, qui, ore profitentes factis neant. Sed quisquis abjecit sacrosanetum habitum, is irrearabiliter defecit ab ordine. Ph. Quid igitur dicemus

espe

nale

e:

ini,

nam

nale

At (

pin

ulla goi

efto

um

ror

uit

i h

um

roa

dn

ant

t

lub

or

er

us

es

en

idi

nul

leb

ra

m

in

n

ei

ib

ic

Ùi

ie

n

de tot monafteriis conventualium qui pecunias habent qui potant, ludunt aleam, scortantur, & palam alunt de mi concubinas, ne plura commemorem? Th. Franciscus nonquam gestavit vestem tali colore, nimirum fusco, nec ususet cingulo è lino candido confecto. Proinde illis ubi pullatint offium, dicetur, Nescio vos; eò quòd non habent veftem nuptialem. Pb. Eftne amplius? Th. Nihil adhuc audifi. Quinto loco patefecit illi quod qui male vellent ordini Seraphico, quales (beu!) nimium multi funt, nunquan pervenirent ad dimidium ætatis à Deo præfinita, nii mortem anticipaffent, fed omnes peshma morte quam ocos. fime perituros. Ph. Vidimus ifthuc cum in aliis mulcis alias tum nuper in Matthæo Cardinali Sedunenii: de Semical ceatis pessime & loquebatur & sentiebat; periit priusquam opinor, attingeret quinquagelimum aninum. To. Refl quidem dicis, sed ille læserat etiam Cherubicum ordinem. Nam hujus operâ potissimum effectum prædicant, ut Bernæ quatuor illiDominicani traderentur flammis, cum alioqui Pontificis animum pecunia fuerint expugnaturi, Ph. Sed aiunt illos prodigiosa impietatis orsos fabulam. Fidis vi. sionibus ac miraculis agebant, ut persuaderent Virginen matrem fuisse contaminatam labe originali, divum franciscum non habuisse vera Christi vulnerum vestigia, a verius habuisse Catharinam Senensem; sed perfectissima pollicebantur laico converso, quem ad hanc fabulam agennem origina- dam subornaverant, & ad hanc Imposturam abutebantur corpore Domini, postremò etiam fustibus & venenis. De nique prædicant hanc telam non fuiffe unius monafterii, sed totius ordinis procerum. Th. Utcunque ista habeat, non temere dictum est à Deo, Nolite tangere Christos men, Ph. Expecto fi quid superest. Th. Superest Apocalypsis fexta, quâ Dominus juravit illi, futurum ut fautores ordini Seraphici quamtumvis impiè viverent, tamen aliquandoDo mini misericordiam consequerentur, & sceleratam vitam beato fine clauderent. Ph. Etiamne fi in adulterio deprehenfi occiderentur? Th. Quod Dominus promisit non potest non esse ratum. Ph. Sed quibus tandem rebus illi metiuntur favorem ac benevolentiam? Th. Oh, dubitas? quidat, qui vestit, qui culinam instruit, jamdudum amat. Ph. Non amat qui monet, qui docet? Th. Hac ipfis domi abundant: & hujus generis benficia solent aliis largiri, non ab aliis accipere. Ph. Plus ergo Dominus promisit Francisci discipulis quam fuis, Sibi quidem patitur imputari, fi quid ipfius respecta

Lis inter Viros Seraphici & Cherubici ordinis. b. e. inter Franciscanos & Dominicanos, Beatam virgili peccato contaminatam.

Auricia

espectu beneficiat cuilibet Christiano; sed non promittit nale viventibus vitam aternam. Th. Nec mirum, amie: nam Extremus Evangelii vigor fervatus est huic orini, Sed audi jam leptimam Apocalypfin, eamque poftrenam. Ph. Hic fum. Th. Juravit iffi Dominus, neminem nale moriturum qui in habitu Seraphico moreretur. Pb. At quid appellas male mori ? Th. Is male moritur cujus gima relicto corpore rectà defertur ad Tartara, unde ulla est redemptio Pb. Vestis igitur non liberat ab gni purgatorio? Tb. Non, nifi quis moriatur in ipfo to Beati Francisci. Verum an tibi parum videtur tuum effe à Tartaro? Pb. Maximum ego quidem arbiror. Sed quid de his sentiendum quibus jam mortuis inuitur facra veftis, non enim in ca moriuntur. The Si vii hoc petierunt, voluntas habetur pro facto. Ph. At ego, um agerem Antverpiæ, adfui cum cæteris cognatis maroaz cuidam agenti animam; aderat Franciscanus, vir dmodum venerabilis. Is ubi vidit mulierem jam osciantem, alterum brachium illius inseruit suæ vefti, fic t etiam aliquam humeri partem tegeret. Ibi quidam ubitabant utrum tota mulier effet tuta ab inferorum ortis, an pars conteda. Th. Tota erat tuta, non alier quam in Baptismo pars hominis tingitur aqua, tous tamen Christianus redditur. Ph. Mirum cacodæmoes tantopere horrere veftem illam. Th. Magis horent quan crucem Domini. Cum efferetur Eusebius, idi (non folus tamen) agmina nigrorum damonum, puscarum ioftar, affultantium ad corpus, nullus tamen auebat attingere. Ph. At interim facies, manus, pedes rant in periculo, quippe nudi. Th. Ut serpentes nec mbram fraxini, licet porrectam longius, ferre polint; ita' dæmones virus iflud facræ veftis etiam procul ntiunt. Pb. Proinde non arbitror talia corpora putreere, alioqui plus avimi effet vermibus quam cacodæmoibus. Th. Verifimile narras. Ph. Quam fortunati peiculi, qui in tam divina veste perpetud vivunt ? Cateum cum vestis deferatur ad sepulchrum, quid est quod uetur animam? Th. Vestis umbram secum defert, ea tuim reddit, adeo ut negent quenquam illius ordinis venire purgatorium ignem. Pb. Næ ego istam Apocalyp-n, si vera narras, pluris facio quam illam Joannis. Hæc him expeditam ac facilem oftendit viam, qua cuivis liat citra sudorem, citra moleftiam, citra poenitentiam

deliciis. 7b. Affentior. Pb. Jam igitur mirari defino, fi ple-

to

nti Gi

p

po nis

rel

ice

en

col

hri

ni

us

m

R

dr

10

ım

n d

ab

nac

in

Qu

n j

te

at

os

cos

ag

m

qu

tis,

Ve

plan

i;

ort

in

ent

e,

Vestis Franciscana ipsum servatura Satanam, si inducrat.

rique Seraphicis fodalibus plurimum tribuant : Verum no queo fatis admirari, non deeffe qui non vereautur illis oppedere- Th. Nimirum iftos scias quotquot videris tradito in reprobum sensum, suaque malitia excecatos. Pb. Poffhe ero cautior, dabóque operam ut in facrofanda vefte moriar. Verum extiterunt hoc feculo quidam qui docent, hominen fola fide justificari, nullo operum præfidio; maximum igitur privilegium fit, fi veftis beet absque fide. Th. Non fimplice ter abique fide, ne quid erres, Philacoe. Satis autem eft co dere hæc quæ dicimus effe promissa à Christo patriarche Francisco. Pb. Vel Turcam igitur servabit vestis? Th. Vel ipfum Satanam, fi fe patiatur indui, & fidem habeat App calypfi. Pb. Jamdudum me tuum fecifti, fed unum atqueal terum scrupulum mihi cupiam per te eximi. Tb. Dic. Ph. Ap. divi Franciscum suum appellare institutum Evangelicum Th. Verum. Pb. Sed Evangelii regulam profitentur omen Christiani, mea quidem sententia. Quod si istorum infli tutum eft Evangelicum, oportet quotquot Christianilus coldem effe Franciscanos; & in his primas tenebit Christos cum Apostolis & sanctissima Matre. Th. Convinceres n quidem nisi Franciscus quædam addidisset Evangelio Chritti. Pb. Quæ? Tb. Veftem cinericiam, funem cannabeum, & pedes nudos. Pb. Iftis igitur notis dignoscimus Evangeli cum à Franciscano? Th. Different & contactu pecuniz, Pb. Verum, ut audio, Franciscus recipi vetat, non attingi Recipit autem vel dominus, vel procurator, vel creditor, vel hæres, vel mandatarius; & fi numeret chirotheca mui tus nihilominus recepisse dicitur. Unde igitur hoc novm interpretamentum, ne recipiant, id eft, ne contingant? Il Sic interpretatus eft Benedictus Pontifex. Pb. At non ut Po tifex, verum ut Franciscanus. Alioqui nonne qui sunt obse vantissimi, cum peregrinantur, excipiunt linteolo num mos ? Th. Faciunt cum urget necessitas. Ph. At mori satin eff quam violare regulam plusquam Evangelicam. Deinde, nonne passim recipiunt per suos procuratores ? Th. Quit ni? etiamfi dentur aliquot millia, id quod non raro att dit. Pb. At regula dicit neque per se, neque per alios. Il At non contingunt. Pb. Ridiculum! fi contactus impin eft etiam per alios contingunt. Th. Verum, non eft illis am procuratoribus actio, Pb. Non eft? Experiatur hoc qui vell Th. Christus non legitur usquam contigisse pecuniam. I Effo,

o: fed probabile eft Christum adolescentulum crebro pa. Christum tibus suis emisse oleum, acetum, & olera. Sed extra con- pecuniam versiam Petrus & Paulus contrectaverunt. Non eft in tetigiste. traffus fuga laus pietatis, fed in contemptu. Vini conhus multo periculofior eft quam pecunia; cur non horrent periculum? Tb. Quia Franciscus non prohibuit. Pb. Nonporrigunt manus fuas otio molliculas & pulchre lotas foenis falutantibus? at nummo forte inspiciendi causa oblarefiliunt ac se muniunt signo crucis, papæ! quam Evanice! Equidem puto Franciscum, licet omnis literatura em, non aded desipuisse, ut veruerit qualemcung; pecucontactum. Et tamen fi id fenfit, quanto periculo fuos posait, quos justit nudis pedibus incedere? Vix enim ari potett quin aliquando imprudentes calcent nummum ni iscentem. Th. Verum non tangunt manibus. Ph. An us non eft sensus toti corpori communis? Th. Eft; atus m fi quid tale usu veniat, non sacrificant nifi confessi. Religiofe. Th. Verum omiffis cavillationi bus, dicam id. dres eft, pecunia multis eft eritque maximorum malooccasio. Pb. Fateor, sed eadem aliis est multorum bommateria. Divitiarum amorem lego damnatum, pecun damnatam nusquam lego . Th. Rede dicis. Sed quo lonabliat ab avaritiæ morbo, fic prohibitus eft contactus, nadmodum in Evangelio vetamur jurare, ne incidain perjurium. Ph. Quin igitur vetitus eft aspedus? Quia facilius est continere manus quam oculos. Pb. Et n perillas feneftras ingreffa eft mors. Th. Et ideo qui ani Franciscani sunt ultra supercilia deducunt cucultedique & in terram defixis oculis incedunt, ne quid at prater viam; quod idem videmus in equis currus os trabentibus. utrinque corium capiftro additum non cos quicquam videre nisi quod ante pedes est. Pb. Veage, die mihi, éstne hoc verum quod audio, in regula um ne quod indultum impetrent à Poptifice? The Est. qui audio nullum hominum genus pluribus inftructum tis, adeò ut liceat illis homines ipforum fententia damvel veneno necare, vel vivos defodere, citra ullum plaritatis periculum. The Non est vana fabula quam i; nam mihi narravit vir minime mendax Polonus, ormisse potum in templo Franciscanorum, in his an- polonus poin quibus sedent fæminæ per laminas foraminosas tus dormic rates. Experredus cantu nocturno non aufus est se in templo le. Decantatis ex more nocturnalibus, totus fratrum norum: quid Chorus vidir,

1

chorus, descendit ædem inferiorem ; ibi erat paratali

Vivi defoffi.

bene lata benéque profunda. Stabant duo juvenes revin à tergo manibus. Habita est concio de laude obedienti promiffa eft apud deum omnium commifforum m Nonnulla etiam fpes injecta, fore ut Deus fratrum anim Areret ad miscericordiam, fi fponte descenderent in fa am, feque fupinos reponerent. Factum eft, fubductifa: 6 omnes fimul injecere terram. Ph. Sed filuitne interimi fpectator ? Th. Mixime, tum quidem nimirum metuens, fi fe prodidiffet, tertius adderetur fosta. Ph. Etiamneh illis licet? Th. Licet, quoties periclitatur decus ordin Nam ille simulatque evasisset, passim in omnibus convin narrabat quæ viderat, magoa Seraphicæ gentis invid Nonne præftiterat vivum fepeliri ? Ph. Fortaffe, Ven his fubtilitatibus omiffis, qu'i fit ut cum Patriarcha il ritincedi nudis pedibus, nune maxime incedunt calcust neftratis? Th. Duabus de causis præceptum hoc mitigan eft: altera eft, ne per imprudentiam tangant pecunia altera, ne frigus lædat, aut ípina, aut ferpentes, aut filic aut ahud fimile, cum illis fit per universum terrarum bem obambulandum. Cæterum ut id fiat inviolata reg majestate, fenestra calcei pedem nudum oftendit (a) fyneedochen. Ph. Prædicant fe profiteri perfectionem En gelicam, quam aiunt conftare confiliis Evangelicis, dequ bus inter eruditos magna digladiatio eft. Et in unoquoq vitæ statu locus est perfectioni Evangelicæ. Sed quid or nium maxime perfectum tibi videtur inter Evangelii m cepta? Th. Arbitror totum illud quod prodidit Mat. Cap cujus hæc est clausula, Diligite inimicos vestros, benefat bis qui vos oderunt, & orate pro persequentibus & calum antibus vos; ut fitis filii patris veftri qui est in calis, Solem fuum oriri facit fuper bonos & malos, & pluit fo justos & injustos. Estote ergo vos perfetti, sicut & paer ster cælestis perfectus est. Ph. Commode respondisti. Sed ter ille dives eft ac munificus in omnes, nec mendicat iqu quam. Th. Munifici funt & illi, fed opum fpiritualium, hoca precum & bonorum operum quibus opulenti funt. Ph. II nam fint inter illos exempla charitatis Evangelica, qua ledica benedictis, injuriam beneficio penfat. Quid fibit illa tam celebris Alexandri Pontificis vox, Tutius efferte quamlibet potentem lædere, quam quemlibet ex ordine fre cifcanorum aut Dominicanorum? Th. Ordinis Ixfam dig tatem ulcisci fas eft; & quod uni ex minimis male fit, fith

a Per synecdochen pars ponitur pro toto; sic Franciscanorum pars pedis denudatur, pro toto scilicet pede. rata fo

Tevine

diegti

n ven

apim

in for 9;6

er im i uens,

mneh

ordin

onvie

invid Vent

ha ju

Iceis f

tigate unian

t filice

um (

regu

(a) P

m Eva

de qu

quoqu

id on

lii po

Cap nefan

aluma

lis,

it sp ater t Sed p

àqu

hoce

b. U

112 m

bi n

erego

fre

dig

fitte

ordi

ordini. Ph. At cur non potius quod uni bene fit, fit toti ordini? & cur non unus Chriftianus Ixfus totum Chriftianismum ad vindicamiprovocat? Cur toties casus ac lapidatus Paulus non inclamavit suppetias adversus Apostolica dignitatis violatores ? Jam fi, juxta Domini sententiam, Beatius eft dare quam accipere, utique perfectior eft qui bene vivens ac doceas de suo dat egentibus, quam qui tantum accipit. Alioqui Paulus fruftra gloriatur, quòd gratis prædicaverat Evangelium. Atqui hic videtur effe præeipuum illius laudatæ addictionis experimentem, si convitiis impetiti non incandescant, si in male merentes charitatis affectum obtineant. Quid magni eft, fi quis aliquid facultatum relinquat, de alieno victurus al quando lautius, cum fibi fervet ulcicendi cupiditatem ? Cintorum fune, semicalceatorum ubique est magna copia: hæc qui prestet quæ præsecta Dominus vocat, que Apostoli constanter adhibuerunt, inter iflos nimium rara est avis. To. Non ignoro quas fabulas impii quidam de ilis spargunt; sed ego sic affectus sum, ut ubicunque videro illam sacrosandissimam vestem, putem adeffet Angelos Dei, cámque domum effe felicem cujus limen crebrò teritur illorum pedibus. Ph. Et ego arbitror pauciores este steriles fœminas ubi illi agunt familiariter. Sed mihi propitius fit Franciscus, Theotime, qui hactenus tanto in errore sim versatus. Existimabam istorum vestem nibilaliud effe quam veftem, nec per se meliorem vefte nautæ aut calcearii, nifi utentis fanctimonia commendaretur, quemadmodum Christi vestis contacta sanavit (a) hæmorthoidam. Alioqui dubitabam utrum textor an veftiarius eam que laboravim dediffet vefti, Tc. Haud dubie, qui formam dat, dat vim. bat profimie Pb. Posthac ergo vivam suaviùs, nec me macerabo metu in- sanguins ferorum, aut confessionis tædio, aut cruciatu pcenitentiæ.

ARGUMENTUM.

Amicitia de sympathia rerum gantipathia agit. Serpens bumano generi infeffus. ut & lacertarum : latte delettatur; allii odor illum abigit. Crocodilus bomini inimicistimus. Delphinus Dixastowa. Unumquodque animal mero instinctu borret suum bossem. Equus ursum capitaliter odit. Elepbantus mire amat bominem; odit Draconem, odit & murem & birundinem. Canis bomini amicus; lupus inimicus, adeo ut vel con spectus. vocem tollat bumanam. Araneus Scrpenti & Bujoni inimicus Bufo dmorfa plantagine sanatur illico. Historia Monachi a Bufone liberati. Simius supra modum borret Testudinem, Acanthis Asinum, Scabeus Aquiam, Columba Accipitrem. Leo ad Galli cantum expavescit Simius Cunicalis amicus, Fraxinus Serpentes fugat. Eruca in papliones vertuntur:

malium na-

& potentiam diligen-

ter contem-

plando ob-

fervat, non

mortue fentiunteontatium Aranei. Homicidam etiam occifus jam mortue * Nomen perlonæ ab detegit. Quercus odu oleam & juglandem, vitis brafficam. Allium linis Amicum. Fluvii suam babent antipathiam. Venti, Sidera, Geniique nobis e copar, id elt, diligenter amici & inf. fti. Boves amant bunc, oderunt alium focium. Homo fecretan contemplari, babet in aliquos antipathiam. Iph pueruli collusorem bunc amant illumfu. do cum fingu- giunt. Mentientem borret puerum Erasmus odennis, arcano natura dudu. Lari cura ob- Unusquisque abstinere debet ab illo vita instituto a quo tacito natura sen-servare. Sic, su abborret. Charitas cum omnibus, familiaritas cum paucis contrabenda. dum ilte ani-

(a) EPHORINUS, JOANNES.

turam, vim Epb. CApenumero mecum admirari foleo, (b) quem de. Jum in confilium adhibuerat Natura, cum in omi rerum genere miseret (r) amicitias & inimicitias quasdam arcanas, nec ullis caufis evidentibus probabiles, nefi quot hoc spectaculo videtur fuifie delectata, quemadmodum immerito E- nos (d) ex commissis inter se gallis gallinaceis & conturni-

phorinus ap pellatur. b Non adhibemus in confilium, nisi quos prudentiores aut rerum peritiore arbitramur; nihil autem Deo prudentius aut consultius. Est autem hæc forma loquendi perelegans, quoties nos admirari novitatem aut mirificum rei eventom fignificamus; quod subinde apud poetas dii in consilium ab Heroicis adhibeantur, c Allefum forsitan elt ad Empedoclis physici decretum, qui principia mundi pialar mila, h.e. amicitiam de inimicitiam, constituit, Cum enim, inquit, prius omnia diffusa aceren, ab amicitia inimicitiaque discriminatim sunt divisa: sine is vero nibil aut fieri potel, aut perire. Extant autem apud Aristotelem nobile mehercule caput de his qui perpe. tuas inimicitias inter se gerunt, l. 9. c. I. hoc Plinius transfulit in suum opus, l. 14 c. 74. d Committere significat in certamen & contentionem mittere, quemadmodon dicimus gladiatores commissos qui in certamen descendunt. Pl. l. 10. c. 21. Gallingceum contentiosum animal, & præliis maxime ali teltatur. Dinstatione, ait, panin victoria quoque inter ipsos, velut ideo adnata crutibus suis tela intelligentes; nec suit Sape commorientibus. Addit plerosque gallorum ad bella tantum or pralia assidu nasci, quibus etiam patrias nobilitarunt Rhodum & Tanagram. Deinde, Pergon gallorum speaaculum omnibus annis publice edi, ceu gladiatorum. Quod iplum eina hodie in plerisque Brabantiæ opidis fieri observatum est. Hinc Gallinaceus & O. Jumella pides, h.e. pugil & ludator, appellatur, quod Græcorum Itudium ferocillima quemque alitem certaminibus & pugnæ præpararet. Aristophanes poeta Gallon Apre reorsor, h.e. Martis pullum vocat, quod avis illa sit admodum bellicosa; ul quod Gallom adolescentem egregium suille dicant, quo cum familiariter Marson. retur, cultodem posuit ædium suarum; ut si Vulcanus adventasset interea dum on Venere adultera sua suavius viveret, adolescentulus indicaret; verum cum aliquad obdormisser, Vulcano deprehendente adulterium uxoris, in avem illam Mars transm mavit, sed ita ut habitum armorum, cristam schlicet galeæ & calcaria, retineret, him que esse quod tanto studio præliandi perpetuo flagret. Mirum est quod Aristophano gallinaceos, quos prælio vicerunt, in servitutem rapere adferat. Illius interpres sonia gallos qui alerent ad pugnam, priusquam eos committere solent, aliis alere solins vehementiores redderentur. Inde factum verbu quo excalefacti calidiores & exopodica, quod est, gallos prinsquam in prælium descendant allie confricare. O turnicum quoque masculorum naturam ensprenti, id sonat, rixosam, Aristophia Interpres icribit. In Apoph. Plutarchi, Augustus, cum audiset Erotem, qui in Ægypti curabat, emisse coturnicem, omnes alias pugnando superantem atque victam, & comedific affatam, cam ad le accersivit, ac judicio constituto consessa malo navis affigi justit.

Language Table To the

d

b V

de

na

ni

ſċ

N

tu

Grap on tit

cibus voluptatem capimus. Jo. Nondum fatis percipio quid vells dicere. Epb. Dican igitur, si vis crassiore Minerva. a Adeo ini-(4) Sis serpentum genus effe inimicum homizi. Fo. Scio salivam horverus inter illos & nos effe diffidium & irreconciliabile minis tolerafutur umque donec meminerimus illius (b) inauspicati pomi, re non possit, sed mox si Eph. Nofti lacertam? Fo. Quidni? Eph.Italia (c) magnas ha- conspergatur bet & virides. Hoc animal natura & homini amicum eft, & fugiat, auferpentibus inimicum. Fo Unde hoc de prehenditur ? Eph. U. thore Plinio, bicunque prospicit homo, ibi congregantur lacertæ, obliqua. Apollonio to capite diu contemplantes hominis faciem : fi expua, e- ratopole lambunt falivam ore redditam; vidi & pueroru m michum serpens voexforbentes. Quin & puerorum manibus tractantur impu- catur quod ne atque etiam læduntu; & admotæ ori gaudent (d) salivam mortem inlambere. Cæter um ti comprehensæ inter se committantur, ferat. detu mirum quam in fele faviant, nec appetunt commit-b inauspicatentem. Si quis in agris ambulet per viam cavam, nunc fum est quod hinc nunc illinc strepicu dimoti rubi admonent hominem: ciis non geriinsuetus crederet serpentem esse: ubi despexeris, lacertæ tur, sic pofunt obliquato capite contemplantes, donec confiftas; fi mum illud, pergas, sequentes rursus aliud agentem admonent. Diceres propter quod eas ludere vehementerq; delectari hominis aspectu. Fo. Mi. portione ad ra narras. Epb. Quodam die vidi prægrandem & mirè viri- humanam dem in oftio (e) cavi decertantem cum serpente. Primum mileriam ocmirabamur quid effet rei, nam serpens nobis non erat con- cidimus per spicuus. Italus admonebat in antro esse hostem : paulo post ros nostros venit ad nos lacerta, velut oftendens sua vulnera, ac reme-parentes : dium flagitans, seque (f) tantum non tangi patiebatur : merito inquoties autem restabamus, restabat & illa nos contemplans, dicitur, quod Serpens alterum latus p. ne totum erolerat, & ex viridi ru- tam infaulto brum fecerat, fo. Mihi fi adfuiffem libuiffet ulcifci lacerta & infelici auvicem. Eph. At hoftis jam se in profuedum antrum abdi- spicio mortaderat : post aliquot tamen dies (g) pavimus oculos nostros mus aggress. c Magnas, inquit, & virides, quod nostrates palma, aut summum pedis longitudinem non excedant : nec irem omnes virides sunt; verum & cinericei & nigri coloris, natura, quantum ad conflictum cum Serpentibus & viarum obleisiones, ab Italicis nihil differentes. d Ex hac re latis conftat amicas humano generi lacertas, quorum scilicet salivam bibunt, ut quæ omnibus venenatis maxime adversatur; ut teltantur Nicand, Diofcor. & Plinius. e Cavum frequentius substantive neutro genere invenitur pro foramine terreferi, seu lustro & cubili serpentum, quam ab adjectivo cavus. Columella. Cavum verbenaca diligenter obturato, ne ventus cubilia perflet. f A Græcis sumptum pororyzi, id perinde valet quasi dicas propemodum. Sic reperies apud Latinos, tum Livium, tum Suetonium. Terentius dixit modo non in Phormi-one. g Pascimus oculos ea re quam libenter inspicionus, ne pascimus animum quoties jucundo aliquo spectaculo oblectamur, & veluti nos recreamus. Maro, Arque animum pistura pascit inani. Nihil autem gratius obtingere potest, quam si videamus nocentem ob innoxium afflictum poenas dare, vindiaa

tur.

ruftica in-

Itrumenta

rom leves

c Nam ut

radit.

vindia. fo. Gaudeo profectó. Sed quo pacto? Ep. Forte inambulabamus per eundem locum. Serpens è fonte vicino biberat; erat enim æftus (a) prodigiosus adeò ut nos quomens & præque aquæ inopia periclicaremur: Commodum occurrit ex major, ut e- agris puer natus annos tredecim, ejus domus filius in qua tum tiam aliquid metu pestilentiæ Bononia profugi rusticabamur, gestans prodigii mi-(b) raftrum quo fonum demeffum convertunt agrico. raculi caula læ; fimul ut ferpentem vidit exclamat. Fo. Metu fortaffe. posle videa-Ep. Nequaquam, imo gaudio, velut insultans deprehenso b Ejulimodi hofti. Ferit raftro; serpens se contrahit : ille non facit feriendi finem, donec (c) contrtio capite (d) ferpens in longum Varro Raftel- porrigitur. Nam hoc non faciunt nifi morientes. Inde eft, los appellat, quem frequenter audifti. (e) apologus de Cancro, qui ferterras nimipentem hospitem occidens ubi porrectum vidit. Sie, inquit, quibus homo vivum incedere oportuit. Fo. O factum bene! Quid tum? per fænilecia Ep. Puer arreptum raftro suspendit è frutice supra antrum. teltucas ab-1bi diebus aliquot vidimus frondes fanie tinetas. Bjus ruris agricolæ pro comperto nobis aliud quiddam mirabile refe-Plin. tradit, rebant. Agricolæ nonnunquam fessi obdormiunt in agro, serpentis ca-atque illic interdum habent (f) urceum lactis, in cibi cum duobus fimul & potus nium. (g) Serpentes fummopere lacte capi-

evalerit digitis, nihilominus vivit. Hinc est forte quod vulgus serpentem dissectum medium reviviscere & coalescere opinatur. d Ergo Poeta 3. Georg. rusticos in serpentibas necandis jubet, ne antea cædendi finem faciant quam videant medios nexus extremaque agmina cauda serpentis soluta, quam non tortuolum sed porrectum videant. e Apologum recenset Æsopus. Cancer, inquit, cum serpente inita societate simul versabantur. Cancer autem cum moribus simplicibus preditus effet, fapius adbortabatur ferpentem ut versatiuam dolosque malos deponeret. Quod ille cum negligeret. de moribu confuetis confranter viveret, cancer, opportunitate capta, cum ille obdormifet, quanta potuit vi ferpentem comprimendo enecavit. Cum vero expirantem animam in longum porretum vidiffet, Sic, inquit, de antea te simplicem retumque suife oportebat, non enim jam pænam supplicio dediffes. Pulchri animi mores Cancer ad corporis habitum conferebat. f Vas elt aquarium urceus, nec exiguum, non ad hauriendam aquam aut portandam, sed ad conservandam diutius; quales nunc Romæ prædivites Cardinales & nobiles in subterraneis cameris collocatos habent alveos : ejusmodi quoque vasibus rustici plerarumque nationum lac conservant, & concretum quidem lactis in cibum, ferum vero potus loco illis fervatur. g Lycophron, tefte Athen. Onpas yanaaropayus hoc elt, bestias ladivoras, serpentes appellavit, quod naturali quodam appetitu lac præcipue sorbere gaudeant, cum tamen alioqui exiguo indigeant potu-Quoties autem ad lactis urceum adrepunt, non tam lactis fuctu delectantur, quam nt pingue supernatans quod in butyrum conflatur, lingere ac desorberse valeant: hæc summa voluptas. Aliquando in pratis ac pascuis ad ubera pascentium arrepunt, miserosque rusticos omni lactis & spe & proventu defraudant; & facile quidem pariuntur vacca ejusmodi mulgentes fauces, vel quod venenum vereantur si repugnent & obnitantur, vel quod mollius suctu quam digitis compressis lac educi sentient. Habent ad hoc remedium mulierculæ; ceream comparant, quam devovent hierophaniz in purificationum feries; hac incensa ter contingunt ubera, sed non fine tripudio& choreis, atque ita illæfas in annum redeuntem fe confervare arbitrantur. antus

untur. Itaque non raro fit ut in vias illabantur. Ei malo pa- a Gravis o ratum habent remedium. Fo. Quod, obsecro? Eph. (a) Sum- dor allii sermum telle os allio circumlinunt. Is odor deterret ferpentes- ur docer Ni-70. Quid igitur sensit Horatius (b) cum scriberet allium ve- cander in Anenum cicutis nocentius, cum fit, ut ais, adversus venena lexipharmaremedium ? Ep. Sed audi quod est durius; interdum clancu- tore Latini lum adrepentes in os patens dormientis conjiciunt fefe, & allium vocain ftomachum fefe convolvunt. Fo. Annon protinus exani-runt, quali matur homo talem nactus hospitem ? Ep. Non, sed affl &if balium, quod sime vivit, nec est ullum mali levamen, nisi ut lacte aliisque larer : Graci gratiffimis serpenti cibis alant hospitem. Jo. Nihil remedii vero exipoadversus tantum malum? Ep. Comesum affatim allium. Fo. For, and row Non mirum igitur fi (c) meffores gaudent allio. Ep. Et ali- idelt, a male as medetur (d) delaffatis labore & æftn. Verum in hoc discri. olendo, vel amine non rard lacerta, quamvis pufilla, fervat hominem. Fo. no vois Qui poteft ? Ep. Ubi fenfit ferpentem infidiari, circumcur. ocar quod fat per collum & faciem hominis, nec finem facit donec hercus oleat. in pruritu scaltuque unguium excitetur. Porrò qui exper-Epod. Ode giscitur, conspecta in propinquo lacerta, mox intelligit tertia, non hostem alicubi este (e) in infidiis, ac circumspiciens depre-aliampœnam hendit. Fo. Mira natur: vis? Ep. Jam nullum eft animal ini- itatuit, quam micius homini quam Crocodilus, qui sapenumero totos ho- ut deguster mines devorat, & (f) arts malitiam adjuvat, hauffa aqua allium quod lubricans semitas quibus descendunt ad Nilum aquam hau hoc cicuris fluri quò collaplas devoret. Neq; te fugit delphinum, etiam no, fit noin diverso elemento natum (g) φιλανθεώσον eff . fo. (b) Au centius. c'Hor. in

Ode paulo! ante citata miratur messores tam horrendum cibum ferre posse. O dura, inquit, mefforum ilia que allium cibiem magis quam concoquitis! Non autem messorum tantum cibus est, verum omnium rusticorum quod hae fuerint prifci illius & frugalis facult deliciæ, cujus fi adhuc veftigja ulquam extant, ea mehercule apud hoc genus hominum tantum superesse direro. Allii autem arrosionem ad frugalitatem pertinere, item pauperum rufticorumq; cibum fuiste, docere te potest apud Aristophanem Interpres. Galenus certe amuletum rusticorum allium prædicat. Et Plin. ad multa, ruris præcipue, medicamenta facere teftatur. d Id videtur a Virg. acceptum ubi Thestylis Maroniana messoribus suis rapido fessis astu. Allia serpetumque berbas contudit olentes. e In infidiis effe fignificat infidiari, metaphora a re inilitari. Nam hostes cum aperto Marte cum adversariis conserere manus non audent, alicubi latentes ex infidiis subito inimicum aggredi solent. Teren. Nunc prius adito tu; ego in infidis bic ero si quid desicies. Sallustius, At statim signo dato undique simul ex infidis Numidia invaditur. f Subjicit mox vertuciam: vel hoc referendum ad id, quod conspecto homine lacrymas dicitur emittere, quo facilius nihil tale metuentem devoret. Vide Chiliades, Crocodili lacryma. g Dinardparas sonat bominis fludiosum, amicum, faventem bomini. Sic Plin. Delphinus, inquit amicum bomini animal. b Huus tabulæ & plurium hujusmodi mentio elt apud Plinium, eapite de Delphinis, & Nepos in Epiltolis & Oppianus recensent quoque similes.

Hanc Gel-divi fabulam de adamato puero celebrem, (a) celebriorem autem de Arione. Epb. (b) Quin & in venatu mugilum dictione ex piscatores Delphinorum ministerio vice canum utuntur, Herodeto descripsit, & qui acceptà prædæ portiunculà recedunt. Quin & caftiga-Plin. capite ri sese patiuntur, si quid in venatu deliquerint. In mari eodem; Est vero frequenter navigantibus apparent, gaudio gestientes, nimal non mo. & in summis undis lustrantes; interdum adnantes ad navim, do bomini a- nonnunguam & tenfa vela transiliens; aded dele Cantur micum, fed hominum consuetudine. Verum ut hominum eft fludiosus guicquid mu- Delphinus, irà Crocodilo capitalis est hostis. Egreditur aures demul-mare, & in Nilum, in quo regnat Crocodilus, audet venire, cere potest, congressurus cum dentibus, unguibus & squamis serro eti-buic gaudet am impenitrabilibus armata bessua, ipse nec ad morsum adesse, cum satis instructus, quippe (c) os habens ad pectus vergens. Sed deleflatur. Et impetu fertur in hoftem, ac jam illi proximus repente fub. quod de cimittit feie, erectifque in tergo pinnis mollia ventris pertharcedo Ari-

one narrat, id quoque in luscinia accidisse memini me er Græcorum Epigrammais didicisse. Epigramma autem lib. 1. habetur, sepidum certe & mirum in modum elegans, quare nec pigebit adscribere; extat autem Philippi titulo, qui temporibus

Jultiniani Augusti in hoc scribendi genere nalli inferior tuit.

Μεμφομένη Βοςέω, έπεπ σεμωίσο άλμης,
Πνεί εξεμοί Θεήκης ήπο εδ' άνεμο.

Αλλά μο την μελίγησον ἀπδόνα εξεξο νώτοις
Δελφίν, κε πρημευομένη τόν ἄκωπον
Ναύτω τη σόμα ο Εέλγον εγὰ κιθάξη
Εἰρεσίω Δελφίνες ἀεὶ μέσησιν άμωδον

"Ηνυσαν, ε Ψεύςης μεθο 'Αρίονο Id nos ita conati fumus Latinum facere.

Ανειστα gravem Boream, Juper aquora Acdon
Me dederam, ventis. Thracia pulsa tuis.

Squamiger, ut nostra persensit murmura lingua,
Αμχίδο Delphin me persennte venit.

Jamque sedens bumeris tam læto remige tua,
Victorem blanda mulceo voce meum.

Sed neque Delphinus naulum mos solvere Musis,
Nec rumor sicum perstrepit Arionem.

de Hoc Plinius eodem capite, in stagno Laterno appellato, Nemausiensis agri, in provincia Narbonensi, & in Jassico sinu sieri tradit. Oppianus quoque annositato postremo hanc venandi cum Delphinibus consuetudinem describit, atque id eleganter sa tis, sed in Ageo mari circa Eubœam. Quod autem Erasmus ait, vice canum, id quo que per similitudinis applicationem Oppianus.

— वे T' वंपर्व हर्ज़ जाशा महत्ता प

Oneg nives orvoles duoibalns unanno.
Sic pisces ad terram, inquit, pellunt Delphines, tanquam ad viros venatores cantinutuis latratibus feram citant. c Sic Plin. Multum illis infra rostrum os, ac medio pent in ventre.

.

0,

11

18

10

ed

1

1.

le.

ous'

, it

pofa.

100-

bent

cindit, alias invulnerabili. Fo. Mirum eft quodq; animal ftaim agnoscere hostem suum, etiam nunquam antea visum, tiréque & cur impetatur, & qua lædi, aut fele tueri possit; um hoc homini fit negatum, qui ne (a) regulum quidem a Regulum porreret, nisi admonitus malove doctus. Epb. Seis equum Basilicum. nimal oblequiis hominum natum, Huic capitale diffidium facto nomine ft cum urso, homini noxia bestia. Agnoscit hostem nun- ab Etymolonam visum, ac protinus se parat ad pugnam. Fo. Quibus quis opinemis pugnat? Epb. Arte potitis quam viribus. Transilit tur regulum rfum, & in iplo faltu posteriores calces impingition caput, avem hoique ursus interim unguibus scalpit equini ventris mollia. tiem effe spis homini venenum eft immedicabile, cum hac bellige-bQuod cum atne (b) ich neumon. Idem exitialis hoftis crocodilo. Si. Serpentibus, nilis affectus est elephantis erga hominem: nam (c) & vi- Crocodilo, torem simpliciter errantem clementer reducunt in viam, perpetuam ragnoscunt amantque doctorem suum. Feruntur & exem- mimicipiam a devoti amoris erga certos homines. Si quidem unus ada- exercer Graavit in Ægypto mulierculam corollas vendentem; Arifto. ci aliquot auhani grammatico charam; aliùs Menandrum Syracufa- xor appelum adolescentem fic amavit, ut defiderium illius, quoties lant, Bellion viderit, inedia teffatus fit. Sed ne hæc, quæ plurima gerantur auommemorantur, referre pergamus; Cum Bochus rex in rem cum afpide ichiginta quoldam, fævire decrevisset, eos totidem elephan-neumones, s objecit, stipitibus alligatos, Cumque emissi essent qui quia capiene ter elephantos procurfantes eos lacesserent, nunquam ef- tes hos fercere potuerunt ut se regiz crudeliratis ministros præbe- caput vel nt. Atque huic animanti σιλανθεώπω bellum exitiale eft caudam in m draconibus Indicis, qui feruncur effe maximi, ut fre- flumen tratenter in pugna pereat uterque. Simile diffidium eft aqui- hunt. Crococum draconibus minoribus, cum homini fit innoxia, imo infidiantur; im feratur etiam amatorios ignes fertire erga certas puel- dum illis tros. Eidem avi bellum internecinum eft (d) cum cyminde, chilis dentieft nocturno accipitre. Elephantus odit etiam murem, bus purganimal homini quoq; moleftum; eoq; abhorret à pabulo in diducunt, ich-

is hiatum intrat, & exesis visceribus è ventre mortuorum egreditur. Lege præter inium Ammianum Marcellinum li. 22. c Plinius hæc omnia tradir. d Plinius capite Accipitribus author ett. Verum Homerus Cymindin non accipitrem, fed noctuam, letur appellasse, hoc verso, Kanida ninninger Deol, ardper de numeros. Noctua m zanis vocatur, quod eneum colorem videatur habere, & fortallis cymindis a aris colore, quod ut noctua, fic mare lubinde giaucum epitheto dicatur, Callimaus eam avem non cymindin, led cymin vocat, fortailisob fonum quem reddit Cycan. Homeri tamen icholia 2100 tipaxo, id elt, de accipitrum genere, cymin elle

quo

quo murem conspexerit. Nec causa liquet cur oderit. Nam hirundinem merito horrent, quod ca in potu haufta gnviffime discrucientur. Jam vix ullum animal amicius home phane & illi-ni quam canis, nec inimicius quam lupus, ut quod aps hoe adagium du quoque vocem adimat: & inter hæc summa discordi enarratum eft, quemadmodum ovium generi lupus infestissimus, Quo totum pendet à providentia hominum, quorum pracque thore, quod cura eft tueri animal innoxium & alendo homini natum: Scilicet olim apud Articos lupum verò, velut in publicum humani generis hoftem zo lex fuerar de mantur omnes, præcipue canum commilitio, quæ res etim interficiendis proverbio feeit locum, (a) Non magis parcemus quam luni præmio eti- (b) Lepus marinus immedicabile est homini venenum am invitaret quis imprudens guftaverit; at rurfus hominis contatte ad hanc fe- mors eft lepori. Panthera fæva eft in hominem, & tand ram perle-quendam. Et aded terretur ab Hyana, ut ne congredi quidem suffinet hæc quidem Hinc narrant, fi quis quid fecum geftat de corio Hyanz interpres Co- Panthera non appeti, tam fagax eft natura fenfis, Addom mici. Sed vi- & illud, fi pelles utriufque belluæ fufpendas invicem exalcommentum verso, Panthericæ pilos defluere. Araneus homini donelis damnare A. cum eft animal, (c) exitiale verò ferpenti, adeò ut font pollonii Rho- conspicatus sub arbore serpentem apricantem, filo se libre dii scholia- & aculeum mediæ infigat fronti tam acri vulnere, utst honore fum- pens dolore rotans fefe in gyrum tandem emoriatur. Accefles, qui in mo apud A- pi ab iis qui spectarunt simile dissidium esse araneo an busonibus, sed busonem ictum sibi (d) plantagine admorthenienles Jupos fuiffe sâ mederi. Audies fabulam Britannicam, Scis iflic conde contendit, vium folum confterni scirpis virentibus. Monachus quida in tantum

etiam ut fi quis illic lupum interimisset inferias illiussepulchro inferre compellebatur; hincom I.e. canos, non a colore dici, sed ob reverentiam, Caulam addit, quod Latona uten geltans bis senis diebus in lupam mutata in Delum pertexerit; hinc essequod certoque dam anni tempore omnes illa lupa pariant, idque intra duodecimum diem. Addud Philostephanum quempiam qui talia prodiderit in commentariis suis. bHoc Pliam didit 1. 32. c. 1. De Pantheris & Hyænis eadem docet. Hoc tamen quod ait, Hyæne cum Panthera pugnare, non ea de causa sit quod Hyæna erga hominem bene after fit; nam Arift. l. r. Historiæ animalium, mirifice insidias moliri Hyænam homini tradit, & sepulchra quoque esfodere, tantam illi feræ aviditatem humanæ carnisie le. c Hoc ipsum Plin. l. 10. c. 74. d Aiunt aliquando Monachum (est enim homin genus admodum curiofum) in araneum & bufonem concertantes incidiffe, &d eventum certaminis avidus expectat, ictum bufonem vehementer vidifie tumid sed mox plantagine gustata quæ tum in bustuario crescebat, veluti resumptis m bus, pugnam redintegrasse. Admiratus infolitum spectaculum Monachus, diligenta hos pugiles observabat & quod paulo ante de busone cognoverat, id iterum conspo tus, quam potett ocyssime plantaginem omnem quæ de proximo crescebat rais tus extirpat, & apud se condit. Interea bufo accepta tertia plaga; dum ad solim medicamentum accurrens auxilio herbæ destitueretur in tantum intumuit, ut prius tumorem quam vitam finiret. Inde compettum habuit plantaginem contra Acoa & venenatorum ictus multum facere.

Nam

212-

oni a po

ordir

Quod

Cipu n: i

o, ar-

tiam

lupis, m, i

aftu

anes neat.

2

dant

z ad-

neft.

forte

bret

ferlcc-

CUM

nda

raris, crus

विकास के स्वास्त्र के स्त्र के स्वास्त्र के

fasciculos aliquot scirporumin cubiculum congesterat, sparsurus cum effet commodum. Is cum a prandio supinus dormiret, bufo ingens eripfit, & os dormientis obsedit. infixis superno atque inferno labro quatnor pedibus. Detrahere bufonem certa mors erat; non amoveri quiddam erat morte crudelius. Quidam lualerunt ut monachus ad tene- asimius non stram deserretur supinus, in qua ingens araneus habebat alia re memorte crudelius. Quidam suaserunt ut monachus ad fenetelam, Factum eft. Mox araneus hofte conspecto filo se tum indicar; librat, & bufoni spiculum infigit, ac filo se recipit in te- quam projelam. Intumuit bufo, sed non est avulsus. Repetitur ab ara-ctis excrence: magis intumuit, sed vixit. Tertiò idus abduxit pedes, vulgare noat mortuus decidit. Hanc gratiam araneus retulit hospiti stratium profuo, Fo. Mira narras. Eph Addam quod non legi, fed his ocu- verbium, Velis conspexi. Simius supra modum horret testudinem. Hu- rendum ne jus rei quidam dedit nobis specimen Romæ. Puero suo in commacules verticem imposuit testudinem, & pileo contexit; dein pro- instarsimii. duxit ad fimium. Illico fimius gaudens infilit in humeros cum in metipueri venaturus pediculos: sublato pileo reperit testudinem. dunt. Mirum erat spectaculum quanto cum horrore resilierit be- bid Plinius ftia, quam expaverit, quam timide respexerit an sequere- Ægythoavi tur testudo. Additum est aliud specimen: alligavimus te-ascribir: A-finus, inquit, studinem catenzà qua revinctus erat simius, ut essugere spinetis se non posset quin saltem aspiceret. Incredibile dictu quan-scabendi cautopere fuerit discruciatus; tantum non metu exanimaba. sa atterens, nides agythitur; interdum aversus posterioribus pedibus depellere ten-dispat, quod tavit hærentem bestiam. Tandem (a) quicquid erat in alvo illa adeo paant vefica oneris rejecit. Sequuta eft ex pavore febris, ut vet, ut voce nobis fuerit folvendus à catena, & aqua vino temperata re- omnino rulocillandus. Jo. Atqui nihil est quod fibi à testudine metu- ova ejiciat, at fimius. Epb. Fortaffis aliquid eft quod nos fugit, natura pulli ipfi mecognitum Nam cur acanthis oderit aligum causa in tu cadant. promptu eft, quod ille se affricat spinis in quibus nidula-lans ulcera tur avicula & flores ejus depascitur. Tantus autem terror ejus roffro habet acanthidem, ut figuando procul afinum rudentem excavat. udiat ova dejicit, pulli è nido decidunt metu. Nec pa- Deinde testaitur hostem impunem. Fo. Sed qua tandem in re acanthis thida ea de adit asinum? Ep. (b) Rostro fodit illius ulcera fustibus causa asino k oneribus facta, pungit & mollia narium. Poteft item ali-inimicam lib. uid causæ divinari, cur inter vulpes & milvos mutua sit 10. c. 74. imultas, quod avis rapax alterius catulis infidietur; for-inquit, Plin, alle vulpes vicissim illius pullis: quæ causa dissidii eft inter altera alteric) forices & ardeolas. Eadem fere ratio eft inter afalon " catulis inparvam ayiculam & yulpem. Nam æsalon oya corvorum Ibid.

xxagiar,

Theodorus

Dirionem a

quod ex vo-

ce liquet :

hyeme non

zefte Arifto-

tele, per

lat, idque

flitialibus

horis; fed zamen diffi-

niofus &

Ses ax Incis

habeatur .

b Trochilus

Græcis Tpo-Z/AQ-,2

mobilitate &

curfit and onomen habet.

culter pennas

maxime fol-

frangit. Badem infeftatur à vulpibus & vicifim illas infe Rat, catulos earum vellicans. Quod ubi viderint corvi, vuli bus velut adverfus communem hoftem suppetias ferunt. vix divinare liceat quam ob causam inter se oderint olors a Qui Græcis & aquilæ, corvus & (a) chlorio, cornix & noctua, aquil & trochilus, nifi hoc male habeat aquilam, (b) quotile rex avium vocetur. Cur male convenit noctue cum ces ris miporibus avibus, mustelæ cum cornice, (c) turtus windi colore interpretatus cum pyrali, ichneumonibus vespis cum phalangiis arancia eff; avis toanatibus cum gaviis, (d) harpæ cum (e) triorche accipi tre, thoibus cum leonibus? Præterea cur forices formen fam horrent arborem? Unde tam irreconciliabile bellum inter scarabæum & aquilam? Nam apologus ex ipsa ani videtur; sed, mantium natura confictus est, unde est quod juxta Olis thum in certo terræ spatio non vivunt scarabæi si inferazilatem vo- tur ? Et inter aquatilia quam ob causam mugil & luon (f) mutuo odio flagrant, ficut conger & murana cauda inter se prærodentes? Polypum in tantum horret locoffe piscis, ut si eum juxtà viderit, metu emoriatur. Sic quadam animantia mire junxit arcanus quidam benevolentia affe Aus, (g) veluti pavones columbis, burtures cum plittaci, aliqui inge- merulas cum turdis, cornices cum ardeolis, qui fibi vicilin auxiliantur adversus vulpium genus; barpam & milvun adversus triorchen accipitris genus, communem hosten, (b) Balænis musculus piscis exiguus prænatans monfint viam, nec apparet quamobrem illi velit inservire, Na quod (i) crocodilas fauces porrigit trochilo avicula, a micitia dici non poteft, cum utrumque animal fuo ducatu

feribit quod Trochilus Senator & rex vocetur. c De his omnibus lege Plinium la to. c. 74. unde hæc desumpta sunt. d Hanc esse Latinam avem Græcorum docer lexica: in quorum etiam commentariis proditum est, ipsam quoties veneno ista for rit sibi hedera succurrere. e Triorches resoprae. Triorchis avis a numero testium men habet, est de genere accipitrum. Plinius. f stor quoque Plinius; sed & Oppanus meminit libro tercio. g Plinius libro decimio cap. 74. b Quæ de musculo Plinius & alii referunt, hoc, Oppianus Lamnæ pisciculo cuidam ascribit. Hunc vocant ba lænarum o porozor, hoc fonat itineris comitem, hunc nyafapa, hoc elt, viæ ducem w είλ, ductorem custodemque, poltremo πρόμαχος τε καί ζατα καί φάθ Ιχθός, quod di propugnatorem, or aures, or lumina piscem, quod deltituta hocpisciculo capitur balzu, quod sine Lamna, nihil videat, nihil audeat; & multa præterea mirifica natura opera illic legere licet. i Lege Ammianum lib. 22, Diodorum Siculum, & Arillu.

lib. 9. cap. 6. Hiftor,

13 infe

vul

oloro

equil od ilk

CZte

ancis

mio.

ellon

a anj-

Diya.

upu

uda

cofta

affe.

acis,

fin vun

em.

trat

20

2

tur

lia en se

in

modo. Crocodilus gaudet fibi purgari dentes, & fcai voluptatem amplectitur; avicula cibum quærit, vepiscium reliquiis inter dentes hærentibus, Confimili one corvus inequitat dorso suis. Inter (a) anthum & a "Arte hum tam pertinax eft odium, ut negent fanguinem il- Græcis, Latim posse misceri. Quemadmodum narrant aliarum avi- nis florem, sopennas absumi si aquilinis misceantur. Accipiter eft nat; hinc au-Aus columbino generi; fed has defendit tinnunculus a. Anthus no-12, cujus conspectum & vocem mirum in modum hor. Itris fos accipiter. Nec hoc latet columbas; (b) ubicunque tin- appellatur. culus reconditus eft, ab ea sede non migrant, fidu-colore varieprotectoris. Quis causam conjiciat cur aut bene gato speciogeneri columbino tinnunculus, aut cur tinnuncu- loque. Vide horreat accip ter ? Atque ut interdum animalculum de Anthi & imum præfidio eft ingenti belluz; ità contrà à minu-guine Plinimis exitium est maximis. Est pisciculus scorpii effigie, um 10. 74.& mitudine aranei piscis. Is sub pinna affigit sese aculeo de sequenti-nois interdum magnitudinem delphini superantibus, b Hane rem o dolore, ut noanunquam in naves infiliant; idem fa- ita Columelmugilibus. Quid eft cur leo, animal cunctis tremendum, la li. 8. Traexpavescat galli gallinacei cantum ? fo. Ne fim in boc dit. Tam expandicat galli gallinacei cantum : 30. Ne lili in no fastidiosa vivio prorsus (d) asymbolus, referam quod olim his columba est, lis vidi in ædibus Thomæ Mori, clariffimi apud Anglos ut fape fedes Alebat domi simium prægrandem; tum forte, que suas per ofa, fe alesceret à vulnere, solutus obambulare sinebatur. In detur evolanremo horti erant conclusi cuniculi, quibus insidiabatur linquat, quod

regionibus ubi liberos babent egressus accidere solet. Id ne siat, vetus est Demoi preceptum: Genus accipitris tinnunculum vocant rustici; qui fere in adisciis nisait. Ejus pulli sidilibus ollis conduntur, stipatis que opercula supponuntur, de
o lita vasa in angulis columbarii suspenduntur, que res avibus amorem loci sic
iliat ne unquam descrant: c Hoc Plin. habet & Plutarchus in commentario de
trentia inter odium & invidiam. Divus Ambrosius, libro 6. c. 4. Hexaemeron,
t utique leonem vereri gallum, sed præcipue album. Lucretius quoque poetas

causam hujus odii investigat, ita canit lib. 4.

Quinetiam gallum notte explaudentibus alis Auroram clara consuetum notte vocare, Quem nequeunt rapidi contra constare leones Inque tueri, ita continuo meminere sugai. Nimirum quia sunt gallorum in corpore quadam Semina, qua cum sunt oculis emissa leonum, Pupillas intersodiunt, acremque dolorem Prabent, ut nequeant contra durare seroces.

funt qui scribunt, quos jure gallinaceorum persuderis; hos a leonibus morsa appeti, d Asymbolus dicitur qui nibil ad symbolum consert, translatum a conce-ionibus; nam symbolum pignus collatitium in cœnam significat, mustela

Elegans. verbumquod pro corrumpere, vitiare & deltruere ponitur. B Zuunuted Græc, ligninon tamen indocti, pro moveri malis alterius, fed focium effe & imitatomulum afflictionum alicujus, Eum autem affe-Aum atque impolium . ou perchase dam rerum & voluptatem ad verbum fonat affectum & terentiam

muftels. Id fimius procul quietus & otiolus spettabat, nes viderit cuniculis nihil effe periculi. Caterum pole quam muftela (a) labefaelaffet caveam à muro revula jamque periculum effet ne cuniculi à tergo nudati pra effent hofti, occurrit limius, & confcensa trabe quadam, veam rettaxit in locum priftinum tanta arte ut home poffet dexterius. Ex quo perspicuum hoc animantiums ficat compati; nus simis effe charum. Ipfi cuniculi non intelligebant fu off, quod vul- periculum, fed hoftem fuum per cancellos ofculabantur go accipiune mius opitolatus est periclitanti simplicitati. Ep. Omi catulis minoribus delectantur fimii, gaudent ue foveren & completti. Sed pius ille fimius dignus erat aliquo pie tis præmio. Fo. Habuit. Ep. Quod. Fo. Reperit illich Rum panis à pueris, ut opinor, projectum, id arreptumo rematque edit. Epb. Verum mihi videtur admirabilius, hoc gen (b) sympathias & antipathias, fic enim Graci vocant an citiæ & inimicitiæ naturales affectus, etiam in rebus a ma, aut certe lensu, carentibus reprehendi. Omitto in dicere de fraxino, cujus nec umbram quamvis in longo porrectam ferunt ferpentes, adeo ut fi locum (c) in gyn appellant circumdes igni, terpens citius in naumini car quanta hoc est, mu-borem fugiat. Nam hujus generis exempla funt innumen circumdes igni, ferpens citius in flammam eat quamad (4) Etuce cum membranis inclusæ occulto natura opini cognationem transfigurantur in papilliones, mortuis simillimæ videm nec ad contactum quidem fele movent, nifi transeunte at neor Hominis prementis digitum non fentiunt, & fentius levissimi animancis leviter incedentis pedes. Ibi demunt vunt. Fo. Sentit hoftem capitalem nondum natum infedim vero contra- Ifti non om-ino diffimile est quod narrant de ferro (e) a repugnantem fis, ad quos fi cateri accedant, nihil accidere novi; finisq rerum inter necavit, continuo profluere languinem yelut ex recentin fe vel porius nere: arque hoc indicio ferunt frequenter proditum cu contra se dif- authorem. Ep. Nec eft vanum quod audifti. Sed ne pete quamur (f) fabulas Democriticas, nonne comperimus quan tu dicas: contrapassionem, & arlinatos "χου αλλήλων, est inter se pugnare, di ferre multum. Sic dicitur in Gracorum scholiis την πράμβην και άμπελεν άπα

Zaraniam, h. e. brafficam, & vitem inter se pugnare, de qua mox plura annom mus, c Hoc Plin, fe expertum dicit. d Author elt Plin. l. 11. c. 32. e Casos al loquendi genere non tantum percussos, sed cæsos, i. e. occisos, notat. Ferrum generale pro omnibus armis terreis quibus corpus vulneratur. f Hic post Pythagon philosophiam magicam professes mirabiles commentationes reliquit, in quibus patura fecretioribus fabuloliffima quavis descripta reliquit. Hinc fabula Dem eritice videntur dicte, de naturalibus quidem rebus traditæ, sed que ob information de la que obtantion de vanitatem & inexperientiam fidem non merentur. Scripfit hic artem quo pato 10 um garritus possit intelligi: item non exiguum volument de illis quæ apud inte alu veniant, (ut Athenæus refert) prodigiosis, ut conjectandum est, fabulis ceferu

mentis tantumeffe diffenfionis inter (a) quercum & oleut utraque in alterius scrobe posita emoriatur? querautem tam male convenire cum juglande, ut in propin- De his omposita extinguatur, tametti juglans cundis fere latis mbus learboribus noxia est? Rursus, cum vitis claviculis suis entre ad innia complecti foleat, folam (b) brafficam refugit, & per- dices Plin. e quasi sentiat, in diversam partem se vertit. Quis ad- b Causam sa et vitem hostem esse in propinquo? Est enim brassica gunt Graci, us vino contrarius, eoque folet edi adverfus ebrietatem. quam recendeelt brafficæ suus hoftis: siquidem opposita cycla- let Aristoph. o & origano exarescit. Similis affectus eff inter cicutam Eycurgus rioum; cicuta homini venenum eft, (c) cicutæ vinum. fuit homo deft illud arcanum commercium inter * lilium & alli- leelellus ut in propinquo nascentia mutud fibi gratificentur ? qui omnes m alio plus est vigoris, & lilii flores suavius olent. Quid demerere in memorem de conjugiis arborum, quarum fæminæ animum inilescunt, nisi in propinguo sit mascula? Oleum soli duxerat: imiscetur, cum utraque res pariter oderit aquam. Pre hune com-preheasum ahit oleum, cum utraque sit pingue. Argento vivo in- Bacchus vitint omnia excepto auro: id solum ad se trahit & com- bus alligavit. titur. Quis ille naturæ sensus ut adamas, quamlibet du. ut supplicium chiftens, sanguine hircino mollescat? Quin & inter ip ret, sedis nena diffidia videas. Scorpius fi forte repat per aco dum vitibus m, pallescit ac torpescit. Eidem aded no xia est herba ligatus lacrynomen ceraftis, ut qui semen modò ejus tradarit digi. mas effundempune contrectet scorpium. Sed harum rerum que Brafficaenats innumera, confideratio ad rei medica professores per est arque . Quanam eft illa vis vel amicitia vel diffidii inter hincelle alybem & magnetem, ut materia natura gravis ad lapi- aiunt quod currat & inha: eat, veint ofcula, & ab eodem citra con- male conveim refugiat? Jam cum aqua se facile misceat rebus niat viti & ibus, maxime fibi tamen funt que tanquam odio mu-braffice homisturam refugiunt; velut (d) amnis qui in fucinum quis. Hanc minvectus supermear, in Larium Addua, in Verbanum aurem sabul. nus, in Benachum Mincius, in Sevinum Ollius, in Les rusticorum m Rhodanus: è quibus nonnulli multorum millium filios credere itu hospitales suas aquas tantum, nec largiotes quam quis braffice

ami s an

0 1 nga

ad a

men

pific

entu

e ara

otiu

um F

eau

e) (2

n is qu

CI TE

n ced

pere us d

2, 86

PTITE

nnorah IS ID IN

m gen

agon uibus

- Demo

nligne

d infe

(R)

Venti hominibus salubres & infalubres.

& infesta.

a Genii boni & mali.

b Bos bovi. & equus equo.

intulere, evehunt. Tigris influit in lacum Arethulam, per eum velut hospes fertur, fic ut nec color nec pisces, aquarum natura misceatur. Ad hec, cum cetera fere mina properent in mare procurrere, quædam tamen re exola mare, priulquam ed perveniant, abdunt fefe in t ram. Simile quiddam videmus & in ventis. Aufter mini peftilens eft, huic contrarius Boreas, falubris. Alteri bes contrahit, alter diffipat. Jam fiqua fides Aftrologisfi & fideribus quidam amicitiæ & inimicitiæ effectus; qu dam amica homini, quædam infefta : rurfus funt quæ ho Sidera amica ni adversus nocentium vim opitulantur. Adeò nihil in ulla naturæ parte quod non per hæc diffidia cond diafque & noxam & remedium homini suppeditet. Fo. P taffe & ultra cœlos quiddam deprehendere liceat. Eter

fi magis credimus, unumquemque mortalium duo comit tur (a) genii, alter amicus, alter malevolus. Eph. Nobisa ce, satis est ad cœlum usque pervenisse, etiamsi non hoca que septum transiliamus. Redeamus ad boves & equos. Ne tu præclarum facis faltum. Epb. Illud nobis magis ad randum eft, quod in eadem prorfus animantium specie prehendamus amoris & odii veftigia, nulla evidente cat Sie enim nobis persuadere conautur equisones & bubu in iildem pascuis aut eodem in flabule (b) bos borem. quus equum gaudet habere vicinum, qui alium non fer Equidem arbitror fimiles effe affectus in omni animanti

genere, præter fexûs favorem, fed in nullo genere evide us quam in homine. Sequidem in plurimis manifestum quod de suo in Volusium affedu profitetur Catullus, Non amo te, Volusi, nec possum dicere quare;

Hoc tantum poffum dicere, non amo te. Verum in adultis fortaffe divinet alius aliam causam: etis, qui solo naturæ sensu ducuntur, quid est issud quo hunc illi tanto amore conciliat, rurfus alium ab hoca diffidio separat ? Ipse cum puer essem natus annos plus nus octo, incidi in quendam mez atatis, aut fortalis no majorem, prodigiosæ vanitatis, adeo ut ad omnem fionem extempore monftra quædam confingeret. Ou bat mulier. Vides, inquit, hanc? Video. Cum hac decid cubui. Transibamus ponticulum angustum juxta mo Ubi vidit me horrescentem ad conspectum aquæ ob pro ditatem nigricantis. In hane, inquit, aquam aliquando lapfus fum. Quid ais? Illic reperi cadaver hominis dum crumena; in ea erant annulli tres. Cum nullu

hal

mentiendi finis, fic puer horrui puerum, ut viperam minus, aula certa ratione, cum talibus mendatis alii delectarenur, fed cantum arcano natura fenfu ; neque verd id fuit emporarium, imò & hodie fic horreo natura vanos, ut conpedis illis fentiam totum corporis habitum commoveri. Tale quiddam (4) in Achille notat Homerus, cum profite- a Verfus Haut mendaces fibi aque odiojos atque ipsas inferorum portas. merici funt. Hoc ingenio cum natus fim, tamen hoc contra fato natus Exepos 22 ideor ut per omnem vitam mihi cum mendacibus & im- por zeitreofforibus fuerit res. fo. At nondum video scopum quò to- munnon, "Os is hic fermo confertur. Epb. Expediam paucis. Sunt qui fe- z' i' reper pair citatem petant à magicis artibus, funt qui ab aftris : ego xerte eri ullam certiorem ad felicitatem viam arbitror inveniri pofquam fi quisque abstineat ab eo vita genere à quo natu- Non aliter fensu tacito abhorret; ad id le conferat quò propensus Hagrans odio fi: semper excludo turpia. Item ab eorum consuetudine of mibi janua Subducat cum quorum geniis sentit suo genio non conve- bi qui celant re: & his fe copules ad quos arcano nature fertur affe- alind quan v. fo. Id fi fiet, inter paucos erit amicitia. Eph. Chrifti- lingua lequaa charitas se dilatat ad universos, familiaritas autem cum unusquisque ncis habenda eft. Et qui nullum quamvis malum lædit, fibi inimica, visurus etiam si resipiscat, satis opinor, Christiane diligit sive homi-

sft

ond

o. F

ter

mit is a

p 30

05.

s ad

ecie

e cat

bubu

rem,

n fer

panti

vide

Aum

118,

m:1

dquo

hoct

s plus

rtaffi

nem Oca

decies

cta mo

ob pro

uando

ninis 2

aullus .

:

ARGUMENTUM.

toblema tradit quid grave ac leve sit. Terra centrum ac sedes dam in co growum, Que terra sit livissima, que aqua. Cur plumbum gravius Proponuntur t lapide. Aurum plumbo gravius. Nibil liquidius melle de oleo. quibus re-lomo macilentus obeso gravior, jejunus pranso. Peccaium omnium sponsio mon A gravifimum.

(a) CURIO, (b) ALPHIUS.

Ubens ex te rerum plurimarum perito discerem posita cum quiddam, fi tibs non fit molestum. Al. Age, Curio, responsione; contare quod voles, ne non respondeas tuo nomini. Cu. hoc vocabusidem non grayabor dici Curio, modò nè addas animal lum de na-

lionibus præcipue dicatur, tamen omni etiam dubitabili quæstioni commune Nam & extant Plutarchi problemata de rebus Romanorum, & fertur Alcipmissiam problemata scripsisse de rebus domesticis. a Curia interlocutor nohabet facile ac apertum, a cura scilicet & diligentia percontandi. b Alphius acandore respondendi, expor siquidem Græce, candidum Latinis est : vel ab uendi & indagandi scientia, quod dapete invenire & excogitare significet, unde has Alphesia dicustur repertores & excogitatores apud Homerum.

(F)

Id anima! fus est quod additum nomini Curio, Est autem Minervæ odiola fus prop-(ut ita loquar, cum Minerva um præles habeatur. Lege pro-verbium. Sus Minervam. Quod vero Venus profequatur odio in causa elt Adonidis interitus. Nam dum incautus per fylvas vagatur Adonis, a porco fylveltri interemptus elt, nt refert Theocritus.

illud (a) monofyllabum, Veneri juxta ac Minervæ invifum. Al. Die igitur quid velis. Cu. Scire cupio quid fit quod appellamus grave ac leve. Al. Badem opera rogo quid fit curiosus erit. frigidum ac calidum. Quin tu ifthuc problema bijulis proponis potius quam mihi; aut fi mavis, afinis, qui gravits. tem oneris demiffis auriculis indicant? Cu. At ego non afini. ter immun- nam, fed philosophicam responsionem expecto, præsertim ditiem & in- ab Alphio. Al. Grave eft quod suapte natura fertur deor. docilitatem, fum, leve quod furfum. Cu. Cur igitur Antipodes, qui infra nos funt, non decidunt in subjectum coelum? Al. Pariter illi mirantur quamobrem tu non decidas in cœlum, non ith. omnium arti- jedum sed imminens. Cœlum enim eft supra omnia, que intus complectitur, necantipodes funt infra te, nihilo ma. gis quam tu supra illos; contra nos este possunt, infra nos non poffunt. Alioqui juftius admirareris cur rupes quas fustinet antipodum terra non decidant, coelumque perrumpant. Cu. Quæ eft igitur nativa sedes gravium ? quæ contià hanc bestiam levium? Al. Ad terram nativo motu deferuntur omnia gravia, ad cœlum levia, de motu violento aut animali jam non loquimur. Cu. Eft igitur motus aliquis qui dicitura amati abilla nimalis ? Al. Eft. Cu. Quinam ? Al. Is fertur juxta quatuon corporis fitus, prorfum, retrorfum, ad dextram ac lavam, & in circulum; & in principio ac fine celerior eft, in medio lentior. Nam in initio vigor addit alacritatem, in fine propinquo spes perveniendi quo tendit animal. Cu. Nescio quid aliis accidit animalibus, sed habeo fabulam que las eft priùs quam incipiat, delaffata priùs quam opus abiol vat. Verum redi ad id quod agere coepiffi. Al. Nativo, inquam, motu quæ gravia sunt feruntur deorsum; & qua quidque gravius eft. hoc celeriori motu fertur ad terram quò levius hoc majore impetu rapitur in cœlum: Contra fit in motu violento, qui celerior in initio paulatim fegue scit; cum contrà fiat in motu naturali; veluti sagitta ina tum missa. & saxum ex alto decidens. Cu. Atqui ego puta bam homines fic per orbem terrædiscurrere quemadmodu minutifimæ formicæ curfitant in prægrandi fphæra, ha rent undique, nec ulla decidit. Al. in causa funt sphara li perficies nonnihil habens asperum, tum scabrities quadan in formicarum pedibus, quam habent inseda fere omnia postremo, corpusculorum levitas: id si non credis, fac sphz ram vitream bene lævem & glabram, videbis solas formical non decidere que in summo versantur orbe. Cu. Si qui Deus orbem terræ medium perterebret, hinc ufque ADD

q

I

C

P

re

cf

gi

DO

ur

to

eff

de

tri

tri

oti

lec

bre

cen

No

cen

qui

Cu.

Al.

um

mai

pen

con

bur

0-

ail

im

01.

fra

ter

uz

na.

nos

1128

m-

trà

nia

am

12not

am,

dio

10 **Scio**

affa

fol

in-

am

ntra

gne

nal

outa

dua

hz

ælu

dan

pia!

phz

ica!

qui

e 20

Anti

Antipodes perpendiculo per centrum demisso, quemadmodum folent Colmographi, terræ totius fitum in globis ligneis repræsentantes, tum fi faxum conjicias in foramen quò perferetur ? Al. Usque ad terræ centrum; ibi quies Quies graviest omnium gravium. Cu. Quid si Antipodes quoque ex ad- um in centro verso mittent lapidem ? Al. Tunc lapis occurret lapidi circa centrum; ibi conquiescet uterque. Cu. Age, fi verum eft guod dixifti, motum nativum progressu magis ac magis incitari, fi nihil obftet, lapis aut plumbum conjectum in foramen ob motus vehementiam pratercurret centrum, jamque prætermisso centro rursum motus erit violentior. Al. Plumbum nuoquam perveniret ad centrum nifi liquefadum; sed lapis si prætereat centrum motu tam violento. primum segnius feretur, nec aliter redibit ad centrum quam lapis vi in altum projectus redit in terram. Cu. Sed recurrens nativo motu rurlus concitato impetu præterrehetur centrum; itaque fiet ut nunquam quiescat lapis. Al. Conquiescet tandem, prætercurrens ac recurrens donec * Hoc est ad perventum fuerit * ad æquilibrium. Cu. At si nihil est in eam partem rerum natura vacuum, oportet foramen islud aere plenum medii ubi effe. Al. Effo. Cu. Pendebit igitur in aëre corpus natura re suspendagrave. Al. Quidni? quemad modum chalybs, in aere pendet, tur & libreundique librantibus magnetibus. Quid autem prodigii, fi tur ubi nec unicum faxum pendeat in meditullio aeris, cum tota terra huc nec illuc tot rupibus onusta ad istum pendeat modum? Cu. Sed ubi aquamento eft terræ centrum? Al. Ubi eft circuli centrum ? Cu. Id qui- & quafi trus dem eft punctum indivitibile. Si tantillum eft terræ cen- tipa contrum qui quis perforaverit mediam terram aufert centrum, nec habebunt gravia quò ferantur. Al. Næ tu fatis otiosè nugaris. Cu. Næ quæso succenseas; discendi studio loquor quicquid loquor. Si quis terræ iphæram perterebret, non per ipsum centrum, sed à latere, puta ut absit à centro centum fradiis, quò tum feretur conjectus lapis ? Al. Non feretur rectà per foramen, imò potius rectà, sed ad centrum: itaque prius quam perveniret ad medium jam conquiescet in terra quæ ad lævam eft, si centrum eft ad lævam. Cu. Sed quid est hoc quod reddit corpus grave aut leve? Al. Ad ifthuc respondent tibi Deus, cur ignem secerit omnium levissimum, aërem proxima levitate, terram gravistimam, proximâ gravitate aquam. Cu. Cur igitur nubes aquez pendent in fublimi aëre? Al. Quoniam à Sole attrahente concipiunt naturam igneam, quemadmodum fumus è lignis humentibus violento calore excussus. Cu. Cur igitur tanto

pondere

gant? Al. Concretio denfitafque addit pondus. Alioqui pof.

B

funt fic videri fuffineri ab aëre fubjetto, quemadmodum tenuis ferri lamina suftinetur summa aqua. Cu. Sic igitur putas, quod plurimum habet ignez naturz effe leviffimum. quod terrenz, gravissimum. Al. Haud procul abes à scom Cu. Atqui nec quivis aër pariter levis eft, nec quævistem pariter gravis : idem de aqua fortaffe sentiendum. Al. Na mirum, cum ifta quæ nominafti non fint elementa pura, fed ex variis elementis temperata: Itaque probabile eft eam terram effe lev ffimam quæ plurimum habet ignis aut aën admixtum; eam aquam effe graviffimam quæ gravioren terram habet admixtam, qualem arbitror effe marinam, & eam unde conficitur fal : itidem aër aquæ terræve prorimus gravior eft, aut certe minus levis eft eo qui procul abest à terra. Cu. Utrum habet plus terrenæ naturæ, lapisan plumbum? Al. Lapis. Cu. Et tamen plumbum lapide gravius est pro ratione postionis. Al. In causa est densitas, lapit enim rarior eft, eoque plus habet aëris quam plumbum. Hinc eft quod videmus quoddam terræ genus deficeatum, fi coniciatur in aquam non subsidere, sed natare : eadem de caus videmus totos agros natantes; fuffinentur enim cavis radicibus arundinum aliarumque paluftrium herbarum inter & connexis Cu. Hine fortaffis, & pumicum levitas? Al. Qui pleni cavernis sunt, præterea multo igne decocti? submit tuntur enim è locis ardentibus. Cu, Unde tanta suberis levitas? Al. Jam dictum eft: raritas enim in causa eft. Cu. Utrum eft gravius, plumbum an aurum? Al. Aurum, opinor, Cu. Aurum tamen videtur habere plus ig oex natura. Ai Qui noctu velut ignis lucet, (a) ut ait Pindarus? Cu. Scilicet? Al. Sed densitas in auro major. Cu. Unde id deprehenditur Al. Respondebunt aurifices, nec argentum, nec plumbun, nec æs Cyprium, nec ullum fimile genus latius diducitu malleo quam aurum. Eâdem ratione philosophi deprehet derunt nibil effe liquidius melle & oleo: quod fi quis hi inuctione dilatet, & latiffime diffunditur humor & fice scit serius Cu. Sed utrum gravius est, oleum an aqua? Si de oleo lini loqueris, arbitror oleum esse gravius. a Cur igitur aquæ supernatat oleum? Al. Levitas non efti causa, sed ignea olei natura, tum peculiaris omnium pi guium vis ab aqua abborrens, quæ eft in herba quæ dicita (b) agawiG. Cu. Cur igitur non natat ferrum igne at dens? Al. Quia non est calor nativus. Et ideo citius ped

tı

ti

(e

n:

tù

s,

her

tra

da

itis

E C

afe:

et

qu

cr

ae

m

A DOMENTAND but theme a In primo hymno Olympicorum · de xpuros al Douttor שניף סדו לוצ שף שנו דעאדו, μιγάιορο, SOXA MANTY Hoc elt aurum vero tanquam lucidus ignis note Iplendet inter pracipua divitiarum. 6 "ABATTO Ionat quod immergi a-

qua non po-

SET TOTAL

JUST WEST OF

Co. 150

1

١,

a

1

et d

m

iis

em

&

Yi-

cul

21

Vi.

pia linc

nj.

ula

adi.

r fe

Quia

mit-

s le-

. u.

nor.

Quia

cet?

tur?

bua.

citu

e her-

s hât

fice.

? 1

. 0

efti

n pis

icitu

e can pent

CIA

rat aquam, quod caloris magnitudo dispellat obftantem quorem. Sic cuneus ferreus citius petit ima quam lamina. u. Ucrum intolerabilus eft, ferrum candens an frigidum? Al. Candens. Cu. Gravius igitur. Al. Eft, fi commodius ft gestare manu paleam incensam, quam sticem frigidum. u. Quid eft in causa quod lignum ligno levius aut grajus eft? Al. Denfitas ac raritas. Cu. At iple novi quem- Res mira de ame familia regis Britannia qui in convivio oftendit nobis ligno aloes. gnum ejus, ut aiebat, arboris quæ fert aloën: aded folidum rat, ut lapis videri poffet : aded manibus libranti leve, ut rundo videri posset, & si quid sicca arundine levius; imofitum vino (putabat enim ità depelli venena) mox proerabat ad fundum, ut vix plumbum celerius. Al. Necdenasnec raritas semper in causa eft, sed peculiaris & occulta rebus cognatio quæ facit ut quædam fese amplectantur refugiant, veluti magnes attrahit chaly bem, vitis refugit afficam, & flamma etiam è longinquo ad naphtham translat aliquanto inferiore loco politam, cum naphtha fit tura gravis, flamma levis. Cu Omne genus æris innatat gento vivo, folum aurum fubfidit & circumvolvitur, cum gentum vivum sit materia liquidiffima. Al. Non habeo od respondeam, nisi peculiarem naturæ cognationem: hoc enim natum eft argentum vivum ut purget aurum. Cur Arethusa fluvius subter mare Sicanum transit, ac o potius innatat, cum ante dixeris marinam aquam flu- Arethula tili effe graviorem ? Al. Naturale diffidium eft in cau. fluvius, sed arcanum. Cu. Cur natant cygni, cum homines eannaquam ingressi pessum eunt? Al. In causa est non tum pennarum concavitas levitá que, verum etiam fics, quam aqua refugit; hinc eft quod in panno linove bementer ficco fi popas aquam aut vinum, in Globum se trahit; fin in humidum, mox spargitur. Itidem si in- a Pisces sune das liquorem in cyathum ficcum, aut marginibus pingui qui & flutze itis, & infundas aliquantò plus quam cyathus capit, li- a Græcis circa medium citius colligit sele in rotundum quam mores apheat margines. Cu. Cur in fluminibus navis minus su- pellati a conet oneris quam in mari? Al. Quia subtilior eft fluviati- tinua naviqua. Eadem de causa volucres facilits sese librant in gatione, nuncraffiore quam vehementer subtili. Cu. Cur uon subfi- jubmergunt (a) Flotæ? Al. Quoniam cutis Sole deficcata & levior tur. Murzmplam laminam natat, cum idem contractum fidat? Sieulo. Partim ficcitas eft in causa, partim aër inter aquam & Ff2

Arbitror vinum non cedere aquæ. Cu. Quamobrem ergo qui ab cenopolis emunt vinum, aquam pro vino reperium

Caufa levitatis ac gravitatis in homine.

in imo dolio? Al. Quia vinum habet pingue quiddam que aquæ refugit liquorem non aliter quam oleum. Argumen tum in promptu eft : Quò vinum eft generosius, hoc difficilius admifcetur aqua, & incensum ardet vehementin Cu. Cur in Asphaltite lacu nullum corpus animalis vivor mergitur? Al. Non est meum ad omnia natura mirant respondere. Habet illa quædam arcana quæ nos mirari w luit, scire noluit. Cu, Cur homo macilentus obeso gravi eff, fi catera sunt paria? Al. Quoniam offa denfiora in carne, & ideo graviora. Cu. Cur idem homo jejunus gravi eft seipso pranso, cum corpori onus accesserit? Al. Ci potuque spiritus augentur, & ii addunt corpori levitale Unde & hilaris levior eft mærente, & mortuus vivo log gravior. Cu. Sed qui fit ut idem homo cum vult facial graviorem ac leviorem? Al. Contento spiritu reddit leviorem, emisso graviorem. Sie patat vesica inflata & da fa, pertufa fidit. Sed quando Curio definet nobis occine Cur? Cu. Definam, si mihi pauca etiam dixeris; cela utrum grave fit an leve? Al. An leve fit nescio; certe gra non poteft effe, cum fit natura ignea. Cu. Quid igh fibi vult vetus proverbium. Quid fi cælum ruat. Al. Q rudis Antiquicas Homerum fequuta credidit ccelum effet reum. Sed Homerus à coloris similitudine ferreum di non à pondere; quemadmodum nos cinericeum dien quod cineris colorem præ se fert. Cu. Eft igitur col coloratum? Al. Non vere, sed tale nobis videtur prop aerem & liquorem medium, quemadmodum Sol robism rubet, nunc fulvet, nunc candicat, com is nihil til mutationum recipiat. Itidem & iridis pictura non in a eft sed in a ece humido. Cu. Vern m. ut finiam, fateris nihil effe sublimius, quacunque tegit orbem terra? All teor. Cu. Et centro terra nihil effe profundius ? Al. cet. Cu. Inter omnes rerum species quid est gravissim Al Aurum, opinor. Cu. Hic abs te vehementer diffe Al. An scis aliquid auro gravius; Cu. Scio, & quident

tis partibus. Al. Proinde me viciffim doce, quando fcis

me nescire profiteor. Cu. Quod igneos illos spiritus è sa

coeli vertice depreffit in ima tartari, (nam ea colla

Al. Faceor, sed quidnam fuit illud? Cu. Peccatum, qui

D

ve

in

ibu

nic

at

tus

m

n fe

V

m

de

DS 1

m

piar

ac

P

difp

US.

are

Homerus, quomodo cœlum esse ferreum dixit.

Peccatum omaium rerum elt graz in centro terræ) nonne oportuit omnium effe gravifim villimum.

hominum animas, quas Maro vocat aurai simplicis ignes. odem demergit. Al. Si libet ad iftud Philosophiæ genus emigrare, fateor & aurum & plumbum effe plumeæ levitais fi cum peccato conferantur. Cu. Qui fiet igitur ut qui ac farcina funt onufti subvolant in cœlum? Al. Profecto on video. Cu. At qui fele parant ad curfum faltúmve non him quicquid eft oneris abjiciunt, verum etiam contento iritu fefe reddunt leviusculos; & ad hunc cursum saltumne quo ferimur in cœlum non studemus illud abjicere. nod omni faxo, omni plumbo gravius eft ? Al. Faceremus vel micam fanæ mentis haberemus.

ARGUMENTUM.

afen Cog at lit

da cine cels

di

licin

call

prop

ois m

tali

p d

risa

All

41.8

(final liffa

lemi

(cis

e for colla

ffin

1, 900

hom

) Epicureus, divinissimum plane colloquium, de vero bono; pura con-a Collatlo ientia, temporaria & eterna vita pie & erudite diserit. Felicitas cst honesta ac bivera voluptas, minimum tristitie. Christiani vere pii sunt veri Epiturpis vo-wei: babent enim conscientiampuram, cum Deo pacem, quitametsimum luptatis.

widentur lugere, revera tamen deliciantur. Precipue volupatates oficifcuntur ab animo. Qui Deum babet, quid potest desiderare om-ius? De Sacerdote qui prestigiis suis convivas exceperat epulis ima-naiis. Libido, scortatio debrietas plus babere doloris quam volup-tis. Stolidum Tantali votum, Peccatum est lapis Tantaleus, Immen-Dei misericordia erga Peccatores resipiscentes.

(b) HEDONIUS, (c) SPUDEUS. Quid venatur meus Spudæus, quod fic totus incum- and ris ibit libro, nescio quid secum murmurans ? Sp. Pla. Soris, h.e. venor, Hedoni, sed nihil aliud quam venor. He. Quid vo- a voluptate inis eft quod habes in finu? Sp. Dialogi Ciceronis de bet.(c)Frugabus bonorum. He. At quanto satius esset quærere bono- lis, bonestus, initia, quam fines. Sp. Sed M. Tullius finem boni ap-fiudiosus. at bonum omnibus numeris absolutum, quod qui sit asse- cuntur cujustus nihil præterea defideret. He. Opus cumprimis eru- que rei exm & eloquens; sed num tibi vidêr is aliquod operæ pre-trema, fines feciffe, quod ad veri cognitionem attinet? Sp. Hec limites qui videor feciffe lucri, quod nunc magis etiam (d) am- agrum ab am de finibus quam antea. He. Agricolarum est ambi- grodirimunt. de finibus. Sp. Nec satis queo mirari, de re tanta inter e Hoc est, du-bitans de suf-pos viros tantam fuisse sententiarum pugnam. He. Ni-pensus in om quia fœcundus est error, cum simplex fit veritas, pinione. Trapiam totius negotii caput ac fontem ignorant, divi- fum a Phiac delirant omnes. Sed quæ sententia tibi videtur esse demicis, qui vicinior? Sp. Cum audio impugnantem M. Tulliisplicent singulæ: rursus cum audio defendentem, fio cebantur, h. ия (е) ефектию. Mihi tamen Stoici videntur minus e.de nulla re are à verò, quibus proximum locum tribuo Peripate- pronuncian-Ff3

bVoluptuarius ticis. per barente s

EPICUREUS.

de

fu

20

qu

20

op

Sp.

mo

Sp.

bus

cen

Da

in a

tur

He

qua

fect

He.

hil

lus

flea

piè

imp

quo

re. lant

VIVI

Sp.B

igitt

tont

dolo eft a

in an

aibu

tam nibus

à Ch

quoq

lentia

adhæ

affeq

aunt:

divit

ticis. He. At mihi nulla feda magis arridet quam Epia reorum. Sp. Atqui inter omnes nulla damnatior omnis fuffragiis, He. Miffam faciamus nominum invidiam; fuer Epicurus qualis quisque velit, rem per se consideremus, le felicitatem hominis collocat in voluptate, camque rin judicat beatiffimam que plurimum habeat voluptatis, mi tiæ quam minimum: Sp. Sic eft. He. Quid dici potuith sententia sandius? Sp. Imò clamitant omnes hanceffe voca pecudis, non hominis. He. Scio: Sed ifti errant in rem vocabulis. Quod fi de veris loquamur, nulli magis si Epicurei quam Christiani pie viventes. Sp. Cynicis pro In mostel. ores: nam isti se macerant je juniis, deplorant sua co miffa, & aut sunt tenues, aut benigitas in egenes cond illis inopiam. opprimuntur à potentioribus, deridentu plerisque. Si voluptas adfert felicitatem, hoc vitæ ge à voluptatibus quam longissime videtur abesse. He. Ada tifne Authoritatem Plautinam? Sp. Si quid reclède He. Accipe igitur nequissimi servi dictum omnibus s quod fit in- corum paradoxis fapientius. Sp. Expecto. He. * Nibil miserius quam animus sibi male conscius. Sp. Non te distum; fed quid hinc colligis? He. Si nihil miserius and fibi male conscio, consequitur nihil effe felicius animo b Admirabi- bene conscio Sp. Rede quidem colligis: sed in qua tan lius, inopina- regione invenies istum animum nullius mali fibi confei gardanapa. He, Malum appello quod dirimit amicitiam inter Dem lus & Apici- hominem. Sp Et ab hoc mali genere puto perpaucos us luxu per- puros. He. Ego vero & purgatos habeo pro puris. Qui re, ut paffim vio lachrymarum, ac poenitentiæ nitro, aut charitatis scriptum eft. maculas absterserunt, eis non solum nihil nocent pen Sed Philoxe- verum etiam frequenter in majoris boni materian ce nus gulofissimus suit, ut. Sp Equidem nitrum & lixivium novi; igne purgarin
pote qui nasi las nunquam audivi. He. Atqui si adeas argentarias muccum in nas videbis aurum igne purgari. Quanquam & 4 mungere fo dine Caland Conjectum in ignem non exuritur, let litus fit, quo diùs splendescit quam ulla possit aqua, eóque vivama reliquis con. lant. Sp. Næ tu nobis adfers paradoxum omnibus Su vivis deterri-rum paradoxis (b) magado go Teggv. Vivunt illi vitam 1 tis ipfe folus tuariam quos Chriftus appellavit ob id beatos quod lug cibis apposi- He, Mundo videntur lugere, sed revera deliciantur, ac tur. Narrat dici folet, toti melle peruncti fuaviter vivunt; ade ex Plutarcho sum his collati (c) Sardanapalus, Philoxenus, Apicius, Hermolaus fi quis alius eft voluptatum ftudio nobilitatus, mite Barbarus in miseram peregerint vitam. Sp. Nova narras, sed m

fcen. 8. a Lege Plin. qui de hoc lino admiranda prodit: asbestinum vocant a natura, extinctum, & flammis non obnoxi-

Themistii.

denda. He. Experire, & omnia térque quaterque dices vera fuiffe mea. Efficiam tamen, ut arbitror, ne videatur ufque adeo veridiffimile. Sp. Accinge te. He. Faciam fi mihi priùs quadam concefferis. Sp. Modo tu æqua postules. He. Lucrum annumerabo, fi fortem dederis. Sp. Age. He. Primum illud opinor, dabis, nonnihil intereffe inter animam & corpus. Sp. Quantum inter cœlum & terram, inter immortale & mortale. He. Deinde falsa bona non effe ponenda in bonis. Sp. Nihilo magis quam umbrz: habendæ funt pro corporibus, aut præftigiæ magorum fomniorumve ludibria ducenda funt pro veris. He. Hactenus commode respondes. Dabis, opinor, & illud, veram voluptatem non cadere nifi in animum fanum. Sp. Quidni? Nullus enim Sole delectatur, si lipiant oculi; aut vino, si febris palatum infecerit. He. Nec iple, ni fallor, Epicurus amplectaretur voluptatem que longe majorem cruciatum multoque diuturniorem fecum adduceret. Sp. Non arbitror, fi quis modò sapiat. He. Nec illud negabis, Deum effe summum bonum quo nihil pulchrius, nihil amabilius, nihil dulcius. Sp. Iftud nullus iverit inficias, nifi Cyclopibus immanior : quid tum poflea? He. Jam mihi donafti, nullos suaviù s vivere quam qui piè vivunt ; nultos miserius & afflidius quam qui vivunt impié. Sp. Plus igitur largitus sum quam putabam. He.Sed quod rede datum eft, ut ait Plato, non oportet reposcese. Sp. Age. He. Catella quæ habetur in deliciis, pascitur lautifime. cubat molliter, ludit ac lascivit jugiter, an non vivit suaviter ? Sp. Vivit. He. Optares tibi talem vitam ? Sp. Bona verba, nisi pro homine velim esse canis. He. Fateris igitur præcipuas voluptates ab animo proficifci, velut à fonte. Sp. Apparet. He. Tanta enim animi vis ett, ut sæpe doloris externi fensum adimat; nonnunquam quod per se eft amarum reddat jucundum. Sp. Isthuc quotidie videmus in amantibus, quibus dulce est pervigilium & Hybernis nodibus excubare ad amicæ fores. He. Jam illud reputa fi tantam vim habet amor humanus, qui nobis cum tauris & ca- Amor Dei aibus est communis, quanto plus valeat amor ille cœ estis, mira potest à Christi Spiritu protectus, cujus tanta vis eft, ut mortem quoqqqua nibil eft terribilius,reddat amabilem. Sp.Quid alii leatiant intus nescio; certe carent multis voluptacibus qui adharent veræ pietati. He. Quibus ? Sp. Non ditefcunt, non affequentur honores, non convivantur, non faltant, non caaunt, non olent unguenta, non rident, non ludunt. He. De divitils & honoribus nulla erat hic facienda mentio, quæ non Ff4

qi

ar

eff

gi

ci

Sp

a

ba

fac

au

COI

tav

rui

aff

ceff

ma

tan

fun

fto

det

bon

lea

Sp.

gui.

ant

plus

vel

fcab

fim i

ama

quas

mule

cruci

plici

inge

Sp.Q

iram ferar

danti

alvi t

ment

am ; de cæteris agamus quæ cum primis venantur quibus fu. dio est suaviter vivere. Nonne quotidie vides ebrios, fatuos & infanos, ridentes ac faltantes? Sp. Video. He. Num putas illos suaviter vivere? Sp. Hostibus contingat illa suavitas. He. Quamobrem ? Sp. Quia non adeft sana mens. He. Tu igitur malles jejunus incumbere libro quà n ad eum modum deleari? Sp. Plane mallem vel agrum fodere. He. Nam inter divitem ac temulentum nihil intereft, nifi quod huic infaniz medetur fomnus, illi vix medicorum cura succurrit. Naturi fatuus nihil differt ab animante bruto præter formam cor. poris, sed leviùs miseri sunt quos natura genuit brutos quam qui belluinis cupiditatibus obbrutuerunt. Sp. Fateor, He. Jam num tibi sobrii videntur aut sani, qui propter præftigias umbrásque voluptatum, & veras animi voluptates negligunt& veros fibi cruciatus accersunt ? Sp. Non videntur. He, Noa funt illi quidem temulenti vino, sed amore, sed irâ, sed avaritia, sed ambitione aliisque pravis cupiditatibus; que long perniciofior eft ebrietas quam quæ vino contrahitur. Syrus ille in comcedia posteaquam edormiverat vinum quod biberat, fobria loquitur: at animus vitiosa cupiditate ebrius, quan gravate redit ad fese? Quot annis urget mentem amor, in odium, libido, luxus & ambitio? quam multos videmus al adolescentia ad decrepitam usq; ætatem, ab ambitionis, ava ritiæ, libidinis, luxulq; temulentia nunquam expergisci acre fipiscere? Sp. Istiusmodi novi nimium multos. He. Largitus es, falsa bona non esse in bonis ducenda. Sp. Nec reposco. He Nec eft vera voluptas nifi quæ ex veris nafcitur. Sp. Fateor He. Non funt igitur vera bona quæ vulgus hominum perfa nefalg; venatur. Sp. Non arbitror. He. Si vera effent bona non contigerint nisi bonis, & beatos redderent quibus obveni unt; Quid autem voluptas; num vera videtur que non c veris bonis, sed ex falsis bonorum umbris nascitur? Sp. No quaquam. He. At voluptas efficit ut suaviter vivamus. S Maxime. He. Nullus igitur vere vivit suaviter nisi qui pièvi vit, hoc est, qui veris fruitur bonis; sola autem pietas reddi hominem beatumque Deum summi boni fontem komini lo lo conciliat. Sp. Propemodum affentior. He. Nunc mihi vid quot paralangis ablint à voluptate qui vulgo videnturprate voluptates nihil fequi. Primum, animus illorum impurusetto

cupiditatum fermento vitiatus, ut etiamfi quid incidat dulo

protinus amarefcat, quemadmodum fonte vitiato non potes

non effe liquor infipidus. Deinde, non eft vera voluptas mi

Deploration conditio impiorum, quam brutorum fervorum, doc. que sano percipitur animo. Nam irato nihil vindietà jucundius; fed ea voluptas vertitur in dolorem fimul atq; morbus animum reliquerit. Sp. Non refragor. He, Poftremo voluptates illæ sumuntur ex falsis bonis, unde consequitur & illas effe præftigias. Quid porro diceres, fi videres hominem magicis artibus deluium vesci, bibere, saltare, ridere, plaudere. chm nihil earum rerum vere adeffet, quas fe videre credit? Sp. Equidem & infanum dicerem & miferum. He. Simili fpe- Sacerdos daculo iple nonnunquam interfui. Sacerdos erat qui calle- præltigiator bat artem præftigiatoriam. Sp. Eam non didicerat è literis vas dapibus facris. He. Imò è facerrimis, h.e. exfecratiffimis. Huncaliquot imaginariis. aulica femina frequenter appellabant, ut acciperentur ab eo convivio, fordes & parlimoniam opprobrantes: annuit, invitavit. Venerunt je junæ quò libentius epularentur. Accubuerunt , nihil aberat, ut videbatur, lautitiarum : explerunt fefe affatim. Peracto convivio egerunt convivatori gratias, ac discefferunt suam quæq; domum. Ac mox copit oblatrare ftomachus: demirantur quid effet hoc monftri, ftatim à prandio tam splendido esurire ac sitire. Res tandem erupit, & in rifum abiit. Sp. Et merito, præftiterat domi lenticula placare ftomachum quam inanibus spectris deliciari. He. At mihi videtur multò magis effe ridiculum, vulgus hominum pro veris bonis inanes bonorum umbras ampledi & his præftigiis delectari quæ non exeunt in rifum, fed in luctus sempiternos. Sp. Quò propius intueor, hoc mihi videre minus absurda loqui. He. Age, largiamur ut interim in nomen voluptatis veniant quæ revera non fint:appellareine mulium dulce cui long è plus effet admixtum aloës quam mellis ? Sp. Non dicerem, fi vel triens aloës effet admixtus. He. Aut optares tibi malam feabiem, quod scalpendi fit aliqua voluptas? Sp. Non, fi compos fim mentis. He. Fac igitur tecum subducas rationem quantum amaritudinis admixtum fit iftis falso nomine voluptatibus quas gignit amor impudicus, libido illicita, commeffatio ac temulentia. Omitto nunc, quod est omnium caput, conscientiæ queiatus, inimicitiam cum Deo, exspectationem æterni supplicii. Quod, obsecro, in his voluptatibus genus eft quod non ingens externorum etiam malorum agmen fecum adducat? Sp. Quænam ? He. Rursus omittamus avaritiam, ambitionem. iram, superbiam, invidiam quæ per se triffia sunt mala; conteramus illa quæ præcipue delectationis nomine commendantur. Cum largiori potationi succedit febris, capitis dolor, alvi tormina, ingenii stupor, famæ macula, memoriæ detrimentum, vomitus, & ruina stomachi, tremor corporis, num

Hoc eft elevantes de bonesto nopudendam eloquentes. quamvis proprie uno. xopical per diminutionem loqui fignificet. b Significat Epicurum agere ; h. e. Itudere. Eta ad tonftrinas currere. peltate qui fimul Chiercent.Poluit itaque tonfirinam pro gallicæ cugauter alludit ad etymologiam Tolores. ARINGPIZEIP, fonare, ad ellis converfari.

vel Epicurus existimaret eam voluptatem expetendam? S. Fugiendam diceret. He. Cum adolescentes è scortatione novam lepram, quam nunc (a) woxoeil ortes quidam Neapolitanam scabiem appellant, fibi, ut fere fit, contrahunt, per mine rem ex- quam toties fit illis in vita moriendum, sempérque vivum fecrabil m & cadaver circumferendum, nonne belle videntur (b) anxeit (esv? Sp. Imo (c) on usesia Sav. He. Jam finge delectation nis ac doloris æquilibrum : optarelne tam diu cruciari dolo re dentium, quam diu duravit potationis aut scortationis vo luptas? Sp. Equidem mallem utroque carere, nam volup tatem emere dolore non eft lucrum, fed penfatio : hicfand potior eft avanynoia, quam Cicero aufus eft indolentiam an pellare. He. Ac nune voluptatis illicitæ titillatio, præterquan quod longe minor eft cruciatu quem adducit, temporisetian voluptatibus exigui eft. Lepra verò contracta per omnemvitam miseredii cruciat, totief; mori cogit priusquam mori liceat: Sp. Tale e Hoc elt, re- discipulos non agnosceret Epicurus. He. Luxuriæ comes ple rumq; eft egeftas, onus & miferum & grave; libidinis immo Noltra tem- dica, paralyfis, tremorner vorum, lippitudo ac cœcutientiale pra; at non hæctantum. Annon egregia negotiatio, necveram ut plurimum nec finceram, ad hac brevem delectationem tot tanto gravioribus ac diuturnioribus commutare malis ? Sp. Ut non ac rurgicen ex- cedat cruciatus, mihi ftultiffimus negotiator effe videaturqu gemmas vitro permutet. He. Illud dicis, qui vera animi bon ob fucatas corporis voluptates amittat. Sp. Ita fentio. He Chirurgi do- Nunc redeamus ad exactiorem supputationem. Nec febrisau mo, in qua egeftas semper comitatur luxum, nec nova lepra aut para ejusmodi pu- lysis semper comitatur Veneris immodicum usum; sed con scientiæ cruciatus, quo nihil effe miserius jam inter nos con rantur. Sed venit, semper comes est illicitæ voluptatis. Sp. Imò ptz interim ele- currit interdum, & in ipla voluptate fodicat animum, Sun tamen quos dicas hoc fensu carere. He. Jam hoc ipso iafeli Quis enim non malit sentire dolorem, quam cor pus habere ttupidum & fenfûs expers? Verum ut nonnulli quod ad ver- vel cupiditatum intemperantia, velut ebrietas quædam, ve bum viderur vitiorum affuetudo, seu callus quidam, mali sensum adi puellas appli- mat in juventa; cum ad sene tutem perventum fuerit, a care, cum pu- præter innumera incommoda, quorum thefaurum superio ris vitæ commiffa reposuerunt, de propinquo tetre mors nulli mortalium evitabilis, tantò gravius discrucia conscientia, quantò magis per omnem vitam ftupuit; tum enim velit nolit expergiscitur animus. Senedus autem com per fe fit triftis, quippe multis naturæ incommodis ob noxia, quantò miserior eft, atque etiam turpior, fi urgea animu

io

animus fibi male conscius? Convivia, comessationes, amores chorex cantilenx, cateraque que juveni videbantur suavia, seni sunt amara: nec aliud habet atas illa quo se fulciat, nisi si adsit vitæ innocenter actæ recordatio, ac spes vitæ melioris. Hi funt duo scipiones quibus nititur senecta; quòd fi pro his subductis imponas geminam farcinam, vita p-rperam acta memoriam, & futura felicitatis desperationem, obfecro, quod animal fingi potest afflicius aut miferius? Sp. Equidem non video, etiamsi quis (a) to imas ynege obji- a id est, Equi ciat. He. Tum denique, sero sapiunt Phryges, & illud veriffi senettut.m. me dictum, (b) extrema gaudii luctus occupat: & (c) Non b Prov. 14. est oblectamentum super cordis gaudium: &, (d) Animus 13. gaudens floridam etatem facit; spiritus triftis expecat offa: Eccles. 30. item illud, (e) omnes dies pauperis mali, hoc eft, afflicti ac d Prov. 17. miseri : secura mens quasi juge convivium. Sp. Sapiuat igitur 22. qui mature rem faciunt, & colligunt viaticum ventura fene, e Prov. 15. Auti. Ae. Scriptura mystica non tum humi repit ut fortunæ bonis metiaturhominis felicitatem. Is demum eximiepauper eft, qui nudus est omni virtute, & anima simul cum corpore Nullus metus debet Orco. Sp. Is quidem exactor eft implacabilis, He. Is vere dives eft qui Deum habet propitium. Quid autem metuat qui talem habeat protectorem ? num homines? minus poteft universorum hominum potestas adversus Deum, quam culex adversus elephantem Indicum: num mortem? ea piis transitus est ad aternam beatitudinem : num inferos? sed confidenter Deo lequitur vir pius (f) Et & ambulavero in medio umbra mortis non timebo mala, quoniam tu mecum es. Cur me. f Psal. 28, tuat damones, in pectore gerens eum quem tremunt damones? nam hominis pii mentem Templum effet Dei, non uno in loco prædicat Scriptura vere (g) avartison 9 .Sp. Equidem g Authention non video quibus rationibus ifta queant retelli, quanquam cui nequit videntur plurimum abesse à sensu communi. He. Qui sic? Sp. contradici. Nam ad tuam ratiocinationem quivis Franciscanus vitam ageretmagis voluptuariam quam alius opibus honoribus, breviter omni genere deliciarum affluens. He. Adde monarchæ Felicitas pi-sceptrum, si libet jadde pontificiam coronam eamque è tripli-cateris omci fac centuplicem; modò detrahas animum fibi bene con- nibus. scium auda der dicam, hunc Franciscanum nudipedem, nodolo fune cinctum, tenuiter ac viliter amictum, j-juniis, vigiliis ac laboribus attenuatum, qui teruncium non habet in orbe, modò adfit bona mens, deliciofius vivere quam fi in unum hominem sexcentos confles Sardanapalos. Sp. Unde igitur eft quod pauperes fere conspicimus triftiores divitibus ?

He. Quia bis pauperes sunt plerique. Alioqui morbus, inedia

vigiliz, labores, nuditas, extenuant quidem corporis habitum:

al A

İ

h

In

æg

mo

Vis

Ve

ne

div

res

Do

tur

coll

run

nûs

nis

trac

pro

vita per

an

nibu

tur

Ocu.

deru

Paul

quæ

Atfu

cunt.

illicit

denti

tius f

gè pl

elqui

boc u

affeq

mura

pellar

abforbet

* Efficacia.

Ubi Deus, ibi beatitu-

Piorum conditio afflicta orum,

fed tamen non in his tantum, fed etiam in ipla morte fele exerit mentis alacritas. Animus, enim, quanquam illigatus eff mortali corpori, tamen quoniam naturæ potentioris eft cor. pus ipsum quodammodo transformat in fele, præsertim fiad vehementem naturæ impetum accedat * everyene spiritus. Hinc eft quod fæpenumero videmus homines verè pios majore cum alacritate, morientes quam alios conviventes. S. Iftud profecto non raro fum admiratus. He. Atqui non eft admirandum, illic effe invincibile gaudium ubi adest omnis lætitiæ fons Deus. Quid autem novi est, animum verè pii hominis gaudere jugiter in mortali corpore, cum idem fiad intima tartari demergatur, nullum felicitatis detrimentum facturus fit ? Ubicunque pura mens eft, ibi Deus eft ; ubicunque Deus eft, ibi paradisus eft; ubi cœlum, ibi felicitas eft; ubi felicitas eft, ibi gaudium eft verum & alacritas fincera. Sp. Attamen suavius viverent si abessent incommoda quædam&adeffent oblectamenta quæ vel negligunt vel non affequentur, He. Quæ verò mihi narras incommoda? qua lege communi comitantur conditionem humanam, famem, fitim, morbum, laffetudinem, senectutem, mortem, fulmina, terræmotus, inundationes, bella? Sp. Et ista quoque. He, At longe melior nos de mortalibus interim agimus, non de immortalibus. Et quam volup, tamen in his quoq; malis longe tolerabilior eff piorum contuaria impi- ditio quam voluptates corporis per fas nefasque venantium. Sp. Qui fic? He. Imprimis, quoniam animos habent ad temperantiam ac tolerantiam exercitatos, cæteris moderatius ferunt ea que vitari non possint. Dein, quoniam intelligunt illa omnia à Deo immitti vel ad purgationem criminum, vel ad exercitationem virtutis, non modopatienter, verum etiam gaudenter, tanquam obedientes filii, illa de manu propitii patris accipiunt, atque etiam gratias agunt, vel pro clementi correctione, vel pro inæstimabili lucro? Sp. Sed multi sibi accerfunt corporis moleftias. He. Sed plures adhibent medicorum remedia quo corporis sanitatem vel tueantur vel recuperent. Cæterum accersere moleftias, h.e. inopiam, adverfam valetudinem, persecutionem, infamiam, nisi cum huc impellit Christiana Charitas non est pietatis, sed stultitiz. Caterum quoties infliguntur ob Christum & ob justitiam, quis aufit eos vocare miseros, cum ipse Dominus appellet eos beasos & horum gratia gaudere jubeat ? Sp. Habent tamen interim & ifta fer fum cruciabilem. He. Habent, fed quem facile

absorbet hine metus gehennæ,illinc spes æternæ beatitudinis. Age, fi tibi perfuafum effet te nunquam ægrotaturum, aut aullam corporis moleftiam fensurum in omni vita, fi semel patiaris culpide aciculæ tibi summam pungi cutem, nonne Jubens & gaudens acciperes tantillum dolorem. Sp. Maximé. Imò fi certò sciam mihi nunquam in vita dolituros dentes, aquo animo patiar vel altius infigi acum atque etiam ambas aures subula perforari, He. Atqui quicquid in hac vita accidit affilionis, lævius ac brevius eft ad æternos cruciatus, quam momentaneum acus vulnusculum ad bominis vitam, quamvis longam; nulla enim analogia rei finitæ ad infinitam, Sp. Verissima prædicas. He. Jam si quis tibi persuadeat, te per omnem vitam omni moleftiacariturum, fi semel manu flammam dividas, quod fieri vetuit Pythagoras, nonne lubens id faceres? Sp. Ego fane vel centies, modo ne fallat promiffor, He, Deus ne potest quidem fallere : sed ille flammæ sensus diuturnior est ad totam hominis vitam collatus, quam tota vita collata ad coeleftem beatitudinem, etiamfi quis trium Neftorum excedat annos. Siquidem illa quantumlibet brevis manus injectio, nonnulla hujus vita portio est; sed tota hominis vita nulla portio est æternitatis. Sp. Non habeo quod contradicam. He. Ad hanc igitur qui toto pectore certaque spe properant, cum tam brevis fit transcursus, an credis eos hujus vitæ moleftiis discruciari? Sp. Non arbitror, modo adfit certa persuaño firmáque spes affequendi. He. Venio nunc ad oble-Ramenta que objiciebas. Abstinent à choreis, à commessationibus, à spectaculis ; hæc nimirum ita contemnunt, ut fruantur multo jucundioribus, nec minus oblectentur, sed aliter: Oculus non vidir, auris non audivit, nec in cor hominis ascenderunt qua folatta Deus paraverit diligentibus ipsum. Beatus Paulus agnovit quæ fint cantica, quæ chorer, quæ tripudia, quæ commessationes piarum mentium etiam in hac vita. Sp. At funt quædam voluptates licitæ, quas ifti fibiipfis interdicunt. He. Etiam licitarum voluptatum immodicus usus eft illicitus: hunc fi excipias, in cæteris omnibus superant qui videntur afperam vitam d gere. Quod poteft effe magnificen- Longe plus tius spedaculum quam hujus mundi contemplatio? Ex co lon-voluptatis gè plus capiunt voluptatis homines Deo chari quam cæteri. boni ex hoc quidem hi dum curiofis oculis, contemplantur admirandum mundo hoc opus, anguntur animo quod multarum rerum causas non quam impii. affequantur. In quibusdam etiam ceu Momi quidam obmurmurant opifici, neque raro Naturam pro matre novercam appellant quodo on vitium verbo tenus quidem naturam ferit, sed

THO

I Cor. 2. 9.

ili

re

ui

nin

er

uà

2

olt

esci

erf

un

Ep

eiq

inu

dor

him

tiis

pio

rat

nea

am

n ac

tâff

eræc

anti

m;

e. N

bula

iffe !

ofpe

tus

Il-t

m ft

let:

ret t

turo

Arue

s, qu

or (

vite

s: b

re

Дес

Mundus piorum gratia conditus.

nino natura. At homo pius religiofis ac fimplicibus oculis magna cum animi voluptate spectat opera Domini patris. que sui, demirans singula, nihil reprehendens, sed pro cun. Ctis gratias agens, cum reputat hæc omnia propter hominem effe condita: atque aded in fingulis rebus adorat omnipotentiam, sapientiam ac bonitarem conditoris, quarum veftigia perspicit in rebus conditis. Jam finge mihi effeali. quod palatium revera tale quale Psychæ fingit Apulein, aut fi quod potes magnificentius elegantiusque: huc adhibe duos spectatores, alterum peregrinum, qui tantum visendi causa venerit, alterum fervum aut filium ejus qui conftruxit hoc adificium: uter impensius delectabitur ? hospes illead quem ea domus nihil attinet; an filius, qui charissimi patris ingenium, opes ac magnificentiam in ædificio magna cum voluptate speculatur, præsertim cum cogitat totum hocopus ipfius gratia factum effe? Sy. Percontatio tua non eget tesponso: sed plerique, non piis moribus, sciunt calum & que colo clauduntur hominis causa effe condita. He. Sciunt plenque omnes, ted non omnibus hoc venit in mentem : & five nit in mentem, plus tamen capit voluptatis qui magis amat opificem, quemadmodum alacrius intuetur coelum qui ad vitam cœlestem aspirat. Sp. Verisimillima dicis. He. Jam conviviorum suavitas non est sita in lautitiis palati aut coque rum condituris, sed in prospera corporis valetudine & flomachi appetentia. Cave igitur putes ullum Lucullum cœnare jucundius appositis perdicibus, phasianis.turturibus, leporinis icaris, filuris, aut murænis, quam vir plus cibario pane, ole ribus aut leguminibus, potu vel aquæ, vel cervisiæ tenuis,vel vini probe diluti i propterea quod hæc accipit tanquam milfus à benigno parre datus. Omnia condit oratio, omnia lanetificat præcatio præcedens, facra lectio comes magis animum reficiens quam esca corpus, & gratiarum actio succe dens ; postremò surgit à mensa non diffentus, sed recreatus non onuffus, sed refectus & refectus mente pariter & corpore. An tu putas ullum iftarum vulgarium cupediarum architedum convivari jucundiús ? Sp. Sed in Venere summa el delectatio, fi Aristoteli credimus. He. Et hac in parte vie cit homo pius non minus quam in convivio: rem fic accipe riti suas dili- Quo vehementior est erga uxorem charitas, hoc congressa gunt uxores. ille connubialis est jucundior. Nulli porrò vehementiùs? mant uxores suas quam qui eas sic diligunt sicut Christus dilexit Ecclesiam: nam qui eas voluptatis gratia diligunt, ne

ligunt quidem. Adde quò i quò rarior eft cum uxore conreffus, hoceft suavior ; quæ res nec impium poetam latuit, ui scripsit;-Voluptates commendat rarior ufus. Quanquam inima voluptatis pars in coitu fita eft. Longe major eft in erpetuo convidu, qui inter nullos poteft effe jucundior uam inter eos qui fe Christiana charitate finceriter amant, amant pariter mutuo. In aliis frequenter cum senescente oluptate senescit amor. Christiana charitas hòc magis viescit, quò magis delectatio carnis decrescit. An nondum tibi ersuafi nullos vivere jucundiùs quam qui cum pietate deunt? Sp. Ucinam itidem fit persuasum omnibus He. Quod Epicurei funt qui fuaviter vivunt, nuffi verius funt Epicuiquam qui fancte pieque vivunt. Et fi nos tangit cura noinum, nemo magis promeretur cognomen Epicurei quam dorandus ille Christianæ philosophiæ princeps? Græcis Christus ipse im Binne G, auxiliatorem declarat. Cum natura lex effet Epicurus i.e. tiistantum non obliterata, cum Molis lex magis irritaret piditates quam fanaret, cum impune regnaret in mundo rannus Satanas, folus i'le percunti humano generi præfenneam attulit opem. Proinde vehementer falluntur quiam qui blaterant Chriffum natura fuisse triffem quempinac melancholicum, nó que ad inamænum vitæ genus inlaffe: Imd is unus oftendit vitam omnium suavissimam raque voluptatis pleniffimam ; tantum absit lapis ille Lapis Tasantaleus. Sp Quid ifthuc anigmatis eft ? He. Ridebis fabu- taleus. m; sed hie joeus seria ducir. Sp. Expecto jocum serium. k. Narrant ii quibus olim fludio fuit philosophiæ præcepta bularum involucris tegere, Tantalum quendam adhibitum iffe Deorum men a, quam volunt effe lautissimam. Cum spes effet dimittendus, Jupiter hoc suæ dapsilitatis effe tus nè conviva discederet absque xenio, permittit ut quod let peteret, accepturus quicquid petiiffet. Tantalus au- Stolidum m folidus, ut qui beatitudinem hominis ventris & gula Tantali veectatione metiretur, optavit ut fibi per omnem vitam liret tali mensæ accumbere. Annuit Jupiter & ratum erat tum. Tantalus affidet mensæ omni genere deliciarum ftrufte; appositum eft nettar, nec defunt rolæ, nec odo-, qualibus Deorum nares possunt oblectari, adstat pocilor Ganymedes aut Ganymedi similis, circumstant Musa witer canentes, faltat ridiculus Silenus, nec absunt morios: breviter quicquid ullum hominis sensum point oblene; sed inter hæc omnia ille sedet triftis suspirans & anxinec hilarescens risu, nec attingens apposita. Sp. Quid in

3-

0-

51

6-

rel

if

an-

ni-

00

tus,

po-chi-

cft

in-

pe.

ffus

\$ 2.

di.

Dè

dili

caula?

causa ? He. Quoniam super caput accumbentis de pilo per det ingens faxam jamjam cafuro fimile. Sp. Ego meaul

entia ob improbitatem prioris vitæ eft faxum Tantaleum.

menfa subducerem. He. Sed illi votum transiit in necessita tem; neque enim Jupiter tam placabilis eft quam nofter De us, qui perniciosa vota mortalium rescindit, si modò peni teat. Quanquam & alioqui, ne se Tantalus subducat veta idem lapis qui prohibet vesci. Metuit enim si se commoreit ne illico faxi ruina conteratur. Sp. Ridiculam fabulam! He. At nunc audi quod non rideas, Vulgus à rebus externis pein vitam jucun lam. cum ea non præftet nisi mens secura: m fibi male consciis faxum multo gravius impendet, quamin Mala consci- pendet Tantalo, imo non impendet, sed urget premitor mentem; nec inani metu discruciatur animus, sed in finge las horas expedat ut conjiciatur in gehennam. Obsecon quid eft tam suave in rebus humanis, quod mentem talian pressam possit verè exhilarare? Sp. Nulla profecto res al vel dementia, vel incredulitas. He. Hæc fi perpenderentado lescentes qui voluptatibus ceu poculo Circao demental pro verè jucundis amplectuntur mellita venena, quanto fo dio caverent ne quid per incogitantiam admitterent quo in omnem vitam mordeat animum? Quid non facerente hoc viaticum pararent seneauti venturæ, mentem sibi ba consciam & famam nulla labe contaminatam; Quid aute illa fenectute miferius, quæ cum respicit in tergum ma no cum horrore videt quam speciosa sunt que negleti quam fæda que amplexa eft; rurfis cum à fronte profpid cernit imminere diem supremum, & ob hoc protinus ater gehennæ supplicia; Sp. Felicissimos arbitror qui prima ætatem servarunt incontaminatam & in pietatis fluio et perproficiscentes pervenerunt usque adsenectutismetam.A Proximus locus debetur iis qui à juvenili temulentia matu resipuerint Sp. S'd quid consilii das illi misero sen? Nulli desperandum quam diu spirat : jubeo ad Dominid Misericardia mentiam confugere. Sp. Sed quo fuit longior, hoca Domini erga gis accrevit scelerum cumulus, jam arenam exsuperans eft in littore maris. He. Sed eas araneas longe superanta secicordia Domini. Arena tametsi non est homini nume bills, finito tamen eft numero: at Domini clementia! modum nec finem novit. Sp. Sed non eft spatium brevi rituro. He. Quò minus est spatii, hoc clamet ardentius. Ap Deum fatis longum est quod à terris ad cœlum valeat

> tingere. Penetrat autem & brevis precatio coelum, modo! hementi spiritus impetu ejaculetur. Evangelica peccat

peccatores infinita elt & immenfa.

riur per omnem vitam egisse poenitentiam; sed latro in sa morte quam paucis verbis impetravit à Christo parasium. Si toto pectore clamaverit, Miserere mei Deus, cundum magnam misericordiam tuam, Dominus tollet xum Tantaleum, dabit auditui illius gaudium & lætiti. n & exultabunt de condonatis peccatis osa per contritionem imiliata.

and address to such a such that the such that the such as the such

Gg DES.

my to the large of the contract of the contrac

of the white the contract of the state of the state of

The bear administration of the last of the second matter

the property of the construction of the second trans-

Commence of the second of the state of the second

resident maters are remarked and they be about the first than

the manager of the said of the said of the said

Tresternition of the line of the straight the

the manufacture of the summer and the set that the

Bernard and the control of the few many women to

Plant Manager and Landson to the Artist of

n.H

nid

cm

nt a

ja 4

ri m

IC P

dò

cat

DES. ERASMUS ROTERODAMUS DE UTILITATE COLLO-QUIORUM.

AD LECTOREM.

qui

ita ini

ligi 114

tot

6

ducu

rifqi

dus mari

citiæ

ine

teru

vitan

merit

ontra

uoqu

Tin

naxir

t eft

iduis

ligio

urus

lâ, i

ultis

ida f

amni

apote:

quid

. or

iquit. rchiep

ea p

prac

arces

navit fola

luader

gener

a Hoc elt, calumnia, quæ apud Græcos hoc nomen habet quod omnia in aliam partem liciat quam existimata aut edita funt.

Deo nunc in omnes & in omnia per universum orbem graffatur comitata Furiis (a) n Sacoan, ut tutun non sit ullum emittere librum nisi satellitio muni. tum. Quanquam quid fatis effe tutum poffie adver. fus sycopbanta morfum, qui, velut afpis ad vocem Incantantis trahat&con- tta ad omnem purgationem quamvis justissimam, obture aures? Prima pars bujus operis, quæ mea fuit & non mel temeritate cujusdam erat edita. Quam cum ingenti applat su viderem exceptam à studiosis, abusus sum affectu vul gari ad profectum studiorum. Quandoquidem nec media semper agrotis ministrant saluberrima, sed illis nomibil concedunt ob boc ipsum quod vehementer appetant; itidem min visum est boc genus illecebris inescare teneram ætatem, que jucundis facilius ducitur quam feriis aut exaltis. Itum quod editum erat repurgavi, deinde adjeci que moribus di am formandis conducerent, velut irrepens in animos ala lescentium, quos rette scripsit Aristoreles in idoness audin res Ethica Philosophia, duntaxat ejus qua seriis pracepti traditur. Quod fi quis clamet, indecorum bomini fent pueriliter ludere, nibil moror quam pueriliter, modo util ter. Et si laudantur literatores ætate provecti, qui puerti crustulis blandiuntur, elementa velint ut discere prima; " bi non arbitror vitio verti debere, quod simili studio juna tutem illecto vel ad elegantiam Latini sermonis, vel ad p tatem. Adde quod bona prudentiæ pars est nosse stultas vu gi cupiditates, & absurdas opiniones. Eas arbitror satius boc libello discere, quam experientia stultorum magift Multis amara sunt Grammatices pracepta. Aristotelis El ca non est apras pueris: Theologia Scoti minus, ne viris q dem admodum utilis ad parandum bonam mentem: & p rimum babet momenti, gustum optimarum rerum protinus sevisse teneris animis. Et baud scio an quicquam disti felicius quam quod ludendo discitur. Est boc nimirum Stissimum fallendi genus per imposturam dare beneficial Laudantur enim medici qui sic fallunt agrotos. Et ta si nibil bic aliud quare nugatus fuissem, videbantur law

DE COLLOQUIORUM UTILITATE.

nunc quoniam præter lingue politiem inspersi quædam quæ mentem instruant ad religionem, calumniantur, ac proinde quafi dogmata Christianæ professionis bic ferid pronuncientur, ità fillabas etiam ad vivum excutiunt. Id quam faciunt inique, magis erit perspicuum ubi declararo Coltoquiorum aliquot non vulyarem utilitatem. Ut enim omittam tot ferias sententias mediis jocis admixtas, tot fabulas, tot bistorias. Pag. 17.

tot rerum naturas dignas cognitu.

In Colloquio De visendo loca sacra cobibetur superstitiosus De votis res e immodicus quorundam affectus, qui summam pietatem effe mere fufducunt vidiffe Hierosolymam: & buc per tanta terrarum ma-ceptis. risque spatra currunt senes Episcopi relicto grege qui curandus erat; buc viri principes, relieta familia ac ditione; buc mariti, relictis domi liberis & uxore, quorum moribus ac pudicitie necessarius erat custos; buc adolescentes ac famine, non ine gravi discrimine morum & integritate. Quidam etiam terum atque iterum recurrunt nec aliud faciunt per omnem vitam: & interim superstitioni, inconstantia, stultitia, teneritati prætexitur religionis titulus; ac desertor suorum. ontra doctrinam Pauli, Sanctimoniæ laudem aufert, ac sibi uoque pietatis omnes numeros explevisse videtur. Paulus. Tim. 9. 9. intrepide pronunciat, Si quis autem suorum, & naximè domesticorum, curam non habet, fidem abnegavit, k est infideli deterior. Atqui bic Paulus loqui videtur de iduis que liberos atque nepotes negligunt, idque prætextu eligionis, dum sese mancipant obsequiis Ecclesia. Quid diurus de maritis, qui destitutis teneris liberis, uxore juvenla, idque in re terui, proficiscuntur Hierosolymam? Ex ultis unicum exemplum proferam, nec tam recens ut metuda sit invidia, néc tam vetus, quin nepotes superfint quos amni magnitudo non sinit oblivisci rei gesta. Vir quidam apotens decreverat ante mortem invifere Hierofolymam, quidem animo, sed parum felici, consilio. Rebus igir ordinatis facultatum omnium, uxoris, quam gravidam iquit, opidorum & arcium curam tutelamque commisit rchiepiscopo ceu parenti. Ubi rumor allatus est hominem ea perigrinatione periise. Archiepiscopus pro parente gefpradonem, occupavit possessiones omnes defuncti, denique arcem munitiorem, in quam gravida confugerat. vi expavit, & ne superesset ulter atrocissmi facti, gravida fosa simul cum fatu periit. Nonne pium erat tali viro uadere periculofam & non necefariam profestionem ? Hugeneris quam multa comperiantur exempla, cateris afti-Gg 2

CO

222

top

Rts

mun

Con

Conj

1.0

nec

bare

leq;

dole

e. ;

unt,

orru

onen

ntur

+1

je

orun

um

Vitat

igit :

reb

e p

am

ius a

In C

es c

Chri

nachi

a per

A

Guis 9

unt

ivun

oniu

tal

mandum relinquo. Ne quid interim dicam de sumptibus, quos ut fateamur non omnino periere, tamen nemo prudens non fatebitur in longe meliores expendi potuife. Quod autem ad Religionem attinet, Divis Hieronymus laudas Hilarionem, quod cum effet Palæstinus, & in Palæstina viveret, tamen semel duntaxat viserlt Hyerosolymam, ob loci vicinitatem, ne videretur contemnere loca Sacra. Si merito Laudatus est Hilarion quod abstinuit ab Hierosclyma, tam vicinus, ne Deum angusto loco claud re videretur, semel tantum adterit ob loci propinguitatem ne quos offenderet, quid dicendum de bis qui ex Anglia & Scotia tantis impendiis per tot discrimina, petunt Hierosolymam, præsertim domi reliciis charishmis quibus juxta doctrinam Apostoli debent perpetuam curam? Clamat S. Hieronymus, Non magnum est Hierofolymis fuiffe, sed bene vixisse magnum est. Et tamen atate Hieronymi probabile est evidentiora vestigia veterum monumentorum eastiffe quam nunc exstant. De votis disputationem aliis relinquo; tantum bec agit Colloquium, ne quis temere talia vota suscipiat. Id effe verum declarunt hec mea verba. Præfertim cum domi haberem uxorem integra adhuc ætate, liberos & familiam quæ pendebat ex me & opera mea quotidiana, alebatur, & cætera que sequuntur. De votis igitur susceptis nibil dicam nift quod fi summus effem Pontifex, non admodum gravate relaxarem obstrictos. In suscipiendis quemadmodum fateor fieri posse ut aliquis cum fructu pietatis eat Hierosch mam, ita non dubitarem multis ex rerum circumstantiis dat confilium ut eas impensas, tempus & operam, insumerent in 4 lia que propius cenducant ad veram pietatem. Hec arbitro ese pia ebq; confiderata multerum vel levitate vel ignoranti vel superstitione, visum est super ea remonere juventuten; Indulgentia. neq; video ques offendere debeat bec admonitio, nifi forte que dam iftos quibus charior est quastus quam pietas. Nec ili damno l'ontificias indulgenties aut diplomata, sed taxo nuge cissimum nugatorem; qui ne cogitans quidem de corrigend vita, totam spem collocarit in condonationibus humanis. Hi si quis mibi consideret, quanta jactura pietatis nata sit into mortales, partim ex corum vitio qui prostituunt Pontificia

* Quibus a Pontifice concessum erat in indulgenius cauponam exercere. Hos rectius Indulgentiarum redemptores aut concinnatores appellamus, Pag. 19.

THE STATE OF

missionariis. Audi, o bone, si viri boni sunt gandebunt ese nitos simplices; sin potior est illis quastus quam pietas, valent In Colleguio De captandis Sacerdotiis taxo eos qui Rome

indulgentias, partim eorum culpa qui illas secus quam oporto

accipiunt, fatebitur operæ prætium, juventutem super bac n

commonitam effe. Verum bec modo parum confultum est * co

cursitant venanturque S cerdotia, crebro gravi jactura tum morum tum pecunie; coque deduco sermonem ut sacerdos pro concubina lectione bonorum authorum semet oblectet.

In Militis confessione taxo facinora militum & impiam paz. 21.

torreant

172

TOF

tiå

em;

mel.

ilit

nge

endi Hi

inte

ificia

ports

ac n

(M

e m

aleas

ome

In Monitis Pædagogicis doceo Puerum verecundiam ac mores pag. 25.

In Pietate puerili nonne piis præceptis imbuo puerilem ani-pag. 33.

mum ad studium pietatis? Nam quod quidam arrodebant de
Confessione, mera fuit calumnia, cui jampridem respondi. Docco
Confessionem esse suscipiendam, perinde quasi nobis esset instituta Confessio.

a Christo. Cæterum an id sit factum, nec refellere est animus
nec asseverare quòd nec mibi satis persuasum est nec aliis probare possim. Quod autem admoneo de genere vitæ serio diligendo,
leq; selicendo Sacerdete cui committas arcana tua, judicabam
delescentibus esse necessarium, nec video cur me debeat pænitee. At sic erunt pauciores Monachi & Sacerdotes. Fortassis eunt, sed meliores. Idem probabit quisquis verè Monachus est.
lorrò qui venantur (a) proselytos vel ob prædam, vel ob supersti- a venantur
lonem, dignissmi sunt qui omnibus omnium scriptis tradu-proselytos

onem, dignissimi sunt qui omnibus omnium scriptis tradu-proselytos qui ad vitæ ntur, quò resipiscant.

†In Convivo prophano nen damno constitutiones Ecclessæ tum vel se- jejuniis ac delectu ciborum. sed indico superstitionem cham callida

orundam qui his plus tribuunt quam oportet, negligentes persuasione rum quæ magis faciunt ad pietatem; damnoq; eorum cru-animos illestatem qui hæc exigunt ab his a quibus Ecclesiæ mens non ctint, tanigit: item eorum præposteram sanctimoniam qui ex hujusino quam esca rebus condemnant proximum. Hic si quis resutet quanta projecta in revia percura pietati, sues binc nata sit inter mortales, fatebitur vix centes.

am admonitionem elle magis necessariam. Sed hac de re co- t pag. 54.

sus alias res; ondebimus.

In Convivio Religioso, cum omnes faciam alienos a sacris, Pag. 76.
es conjugatos, satis doceo quale debeat esse convivium omniChristianorum. Ad quam formam si sacerdotes quidam &
nachi conferent sua convivia, intelligent quantum absint
a persectione qua convenieb t illos Laicis entecellere.

Apotheosi doceo quantum bonoris debeatur egregiis viris pag. 105.

uis vigiliis bene meriti sunt de studiis liberalibus.

unt inepti quibus colloquium Proci & Puellæ videatur Pag. 111.
ivum, cum nibil fingi posti çastius; si res bonesta est maonium, & procum agere bonestum est. Aiq; utinam omnes
tales essent qualem bic fingo, nec aliis colloquiis coirent
G g 2
matrimonia.

DE COLLOQUIORUM

fe

da

ab Au

ca cù

Ho

lup

um

tun pilo

onis The

que Lut

pres relie

ti[fi

tur,

qui[]

expe

terra

comp

rum

cani,

fuam

gloria

mona Et ob

per vi

quale

exem

ftudi

rum o

conju

magis

aun

In

In

In

h

Quid facias istis ingeniis tetricis, & ab omni matrimonia. bus gratiis alienis, quibus impudicum videtur quicquid amisum est ac festivum. Hec puella negat proco discessuro ofcu. lum, quò totam virginitatem illi servet illibatam. autem nune vulgo non dant puella procis ? Deinde non vident quam multa philosophica sint inspersa jocis, de non precipitando conjugio, de delectu non soium corporum, sed multo magis animorum, de firmitate conjugii, de non contrabendo metrimonio fine consensu parentum, de caste colendo matrimonio de sancie educandis liberis; postremo puella comprecatur Christum ut ilius auspiciis sit felix connabium. An bac non comenit scire juvenes ? Et qui banc lectionem ob lasciviam puten ele noxiam pueris, patiuntur illis prælegi Plautum & facetie Poggii. Præclara judicia!

Pag. 119.

In Virgine Mylogamo detestor eos qui adolescentes aut ne ellas invitis parentibus pelliciunt in monasterium, abutentes i lorum vel simplicitate vel superstitione, persuadentes eis non e Spem Salutis extra Monasteria. Nisi talibus piscatoribus plu est mundus nisi innumera felicissima ingenia per istos infeli cisime fepeliuntur ac defodiuntur viva, que fuifent electa u Domini, si judicio sumpsiffent institutum nature congrue non recte admonuit. At si quando cogar in boc argumenton a Recte illos ferre quid fentio, sic depingam & (a) plagiarios illos

plagiarios ipfius mali magnitudinem, ut nullus non fasurus sit me yocat quod fine causa bac monuise; quanquam civiliter id quidem a quodammo fine cauja bac monutye; quanquam ci title, do furium in facium est, ne malis daretur an'a delinqueudi. In proximo Colloquio, Virginis prenitentis, non induco o

a terius cortant.

pus commit- ginem que professa mutarit inftitutum, fed que ante perati profesionem redierit ad parentes, quos babebat, optimos.

Pag. 126. pag. 128.

la Mempligamo quam multa funt philosophica, de celan Maritorum vitiis, de non interrumpenda conjugum beneva 11a, de farciendis offensis, de corrigendis maritorum moribus obsequias erga maritos? Quid aliud docer Plutarchus, Arill les & Xenophon, nift quod bic personæ vitam quandam ad orationi?

pag. 138.

In Colloquio Militis & Carthufiani fimul depingo & niam juvenum qui procurrunt ad bellum; & pii Carto witam, que fine ftudiorum amore non potest non effe trifin

pag. 143.4

In Pseudocheo depingo quorundam ingenia qui nati ad mentiendum, quo qui dem hominum genere nibil exectabil utinam chet rarius.

pag. 157.

In Colleguio Adolescentis & scorti, nonne & lupa

facio casta? Quid autem dici potuit essicaciùs, vel ad inferendam adolescentum animis pudicitiæ curam, vel ad revocandas ab instituto non minùs arumnoso quàm turpi puellas ad quessum expositas? Unica vox commovit quosdam, quod impudica puella blandiens adolescenti vocat illum suam mentulam; cùm boc apud nos vulgatissimum sit etiam bonessis matronis. Hoc qui ferre non potest, pro mea mentula, scribat, mea voluptas, aut si quid mavult.

In Convivio Poetico doceo cujusmodi debeat esse convivi- pag. 160, um inter studiosos; parcum, sed sestivum & bitare, conditum literatis sabulis; sine rixis, sine obtrestatione, sine tur-

piloquo.

In Inquisitione de Fide doceo summam Catholicæ professi-pag. 173. onis, idque aliquantò vividiùs ac liquidiùs quàm docent Theologi quidam magni nominis, inter quos pono & Gersonem, quem interim bonoris causû nomino. Ideo porrò singo personam Lutherani, quò faciliùs redeant in concordiam, inter quos de præcipuis articulis Orthodoxæ professionis convenis. Etiamsi reliquam inquisitionis partem non addidi, propter bæc exulceratissima tempora.

In Senili Colloquio qu'am multa velut in speculo exhiben-pag. 182. tur, que vel fugienda sunt in vita, vel vitam reddunt tranquillam. Hec prestat adolescentes ex festivis colloquiis qu'am experimentis discere. Socrates philosophiam è celo deduxit in terras; ego philosophiam etiam in lusus, confabulationes compotationes deduxi. Oportet enim & ludiera Christiano-

rum sapere philosophiam.

In Ptochoplusiis qu'am multa sunt ad quæ pastores rusti. pag. 192. cani, rudes & indocti, nibilque minùs qu'am pastores, possint suam vitam corrigere? Prætere aque ad tollendam stultam gloriam vestium, rursus ad coercendam illorum insaniam qui monachorum cultum execrantur, quasi per se mala sit vestis. Et obiter describitur forma, quales debeant esse monachi qui per vicos obambulant. Neque enim admodum multi tales sunt quales hic describo.

In Brudita puella simul & Paulæ, Eustochii, Marcellæ vetus Pag. 102. exemplum renovo, quæ cum integritate morum conjunxerunt studium literarum, & Monachos Abhatésque sacrorum studiorum osores, luxui, orio, venationibus, aleæque deditos, puellæ conjugatæ exemplo exstimulo ad alind studiorum genus ipsis

magis congrues.

In Spectro detego technas impostorum, qui credulis simpli-pag. 110 cium animis solent illudere, singentes apparitiones. Damonum

Gg4

fup

No

70

per

bis San

etu

bis

per

am.

1m4

fidu

rice

oner

qua

viti

tur

bit

tur

qual

tari

lior

um

dens

totu

dixe

vet

act i

odal

ene

atio

atio

In

und

In

In

In

ufi.

olid

nti

In

15 animarum, vecefque divinas. Quantam verd peftem be praftigia invexerunt pietati Christiana? Quoniam autem rudis ac simplex atas hujusmodi fraudibus potistimum est obnozia. visum est exemplo non inamæno depingere modum imposture. de Platinam. delusus juvenis à 1b) monachis. Sic commentitiis oraculus

b Prædicato- bodie plurimi deluduntur.

D. Francisci que vinne-

Nec minima pars humanarum calamitatum est Alcufratres quin- mistica, que doctis etiam & cordatis viris imponit; add rum ffigma- morbus bic adlubescit, si quem corripuerit. Huic affinis ef tis fruitrari Magia (eadem nomine, fed cognomine blandiens) naturalis S. conabantur. miles imposturas taxo in Hippoplano & l'tochologia, rursus in * Pag. 216. Convivio fabuloso. Ex bis si nibil aliud d'scerent pueri qua Latine loqui, quanto plus laudis mea meretur industria, qu per lusum ac voluptatem id facio, quam illorum qui mifere juventati Mammerrectos, Brachylogos, Catholicontas, & figu ficandi modos obtrudebant?

In Puerpera preter naturalem rerum cognitionem, qua multa funt moralia, de cura matrum erga liberos, primum in fantes, mox grandiores.

Pag. 253.

Pag. 239-

In Peregrinatione Religionis ergo, taxo istos qui per tumultum ejecerunt omnes imagines è templis; rursus eos qui infani unt in perigrinationes que suscipiuntur prætextu religionis unde jam & sodalitates inventa sunt. Qui Hierosolyma fi erunt, equites aurati vocantur, Seque Fratres vocant, & die palmarum ferid rem agunt ridiculam, fune trabentes af num, ipfi non multim differentes ab afino ligneo quem trabut, Id imitati funt qui Compostellam adierunt. Dentur bac fant dentur affectious bominum, at non ferendum quod bine fi vendicant pietatem. Notantur & ii qui Reliquias incerta pro certis often unt qui bis plus tribuunt quam oportet, qu questum ex bis sordide faciunt.

In Ichthyoph gia tracto quaftionem de constitutionia bumanis, quos quidam prer sus reficiunt, multum errantes l recta ratione; quidam propemodum anteponunt Divinis kelbus; rursus alii abutuntur & Divinis & bumanis constitution nibus ad quæstum ac tyrannidem. Conor itag; partem utramqu ad moderationem temperare, inquirens unde nate fint & qui bus gradibus bue u'que progresse constitutiones bumana qui D quatenus obligent, ad quid conducent, quantum distent divinis; obiter indicans præpostera mortalium judicia que bus jam olim mundus plenus est, & unde totus bic orbis tanal tus patus est. Het ideo quoque trastavi copiosius, quò dodi Suppedit

pag. 275.

Pag. 329.

pag. 336.

suppeditarem occasionem accuratius bisce de rebus scribendi. Nam qua adbuc prodierum non satis factunt curiosis. Traducere scortationem, temulentiam, adulterium, non proinde ad rem
pertinebat, quandoquidem bac mala nullum fallunt: sed ex
bis est periculum vera pietatis qua vel non sentiuntur, vel
sanctimonia fallaci specie blandiuntur. Quod si quis calumnietur, personis sordidis affingi Theologicam disputationem, abbis talia nunc in omnibus conviviis disputantur, & bujusmodi
personis opus erat familiarius crassiusque rem tractaturo.

In Funere, quoniam mors arguere Jolet Christianam fiduci- pag. 313 am, in duobus idiotis, depinxi diver (um mortis genus, veluti imazine viva ponens ob oculos diffimilem excessum eorum qui fidunt rebus commentitiis, & qui spem salutis fixerunt in misericordia Domini: obiter taxans divitum stultissimam ambitionem, qui luxum ac superbiam suam & ultra mortem proferunt, quam mors faltem debebat auferre; fimul eorum perfiringens vitium qui sui compendii gratid stulttid locupletum abutuntur quam ipsi potissimum debebant corrigere. Quis enim audebit libere monere potentes ac divites, si monachi, qui se profitentur mundo mortuos palpantur illorum vitits? Simuli rales funt quales descripsi, tamen ostensum est exemplum quod eportet vitari: sin vulgo referentur longe bis que proposuimus execrabiliora, qui sunt æqui meam agnoscant civilitatem, suumque vitium corrigant, & si vitio vacant ipsi, alios peccantes vel emendent vel coercent. Nullum Ordinem perstrinximus, nisi forte totum Christianismum infamat qui quicquam monendi gratia dixerit in corruptos Christianorum mores. Quos tantopere movet bonos ordinis eos imprimis compescere debebant qui palam faltis suis debonestant ordinem. Nunc cum illos ut germanos odales agnoscant, foveant ac tue antur, qua fronte causantur à ene monente lædi existimationem Ordinis? Quanquam que atio dictat, fic babendam bujus aut illius bumanæ sodalitatis ationem ut publicam Chriftianorum utilitatem negligas.

In Differentia Verborum ac Rerum taxo prapoftera quo- pag 323.

undam judicia.

Ttas

nibu

s legi-

utie

mak

qui-

ques

nt d

amul-

dolli

ppedi

In Convivio vario commonstro rem civilitati congruam.

In Charonte detoftor bellum inter Christianos.

In Synodo Grammaticorum rideo studium cujusdam Car. pag. 340, usini suo judicio dostissimi, qui chm in Gracas titeras soleat blidissime debacchari, nunc libro suo indiderit Gracum titum, sed ridicule, Anticomaritas dicens quos appellare poterat atimarianos pel Antidicomarianos.

In Cyclope taxo quosdam qui Evangelium semper babent in pag. 352.

6.1 gion

ard

pon

nos mo

mat

Mi

logi

que qui

diff

cane

[um nolu

Fai

tell

Api

ben

dan

men

Cu

per

jeju

adu

men

Sed

præ

funt

difc

velu

telli

enti

gis

fuar

Pau

quor

bus

rode

quò

put

bis

Pag. 344-

In Conjugio impari pono ob oculos vulgi stultitiam, qui in Sponsalibus supputant dotis modum, nec ad rationem vocant spons Scabiem lepra deteriorem. Atque id bodie fit tam paffim ut neme miretur cum nibil fit in liberos crudelius

Pag. 357.

In Ementita nobilitate depingo genus hominum qui sub umbra nobilitatis existimant sibi nibil non licere : que pracipua pestis est Germania.

Pag. 369. a Qui dum apertius vitia insecta-Subinde turpiora ob oculos ponere.

In Senatulo traducturus eram vitia quadam mulierum, fed civiliter, ne quis expectet tale quippiam quale habet (a) 74. venalis. Verum boc agenti obortus est quidam inne's diertur, cogitur 70, lupus, at aiunt, in fabula. Reliqua fere comparata funt ad voluptatem, sed non illiberalem. Non boe est debonestate ordines, sed erudire. Quapropter, omnibus ordinibus & privatim & publice rettius confultum fuerit, fi depofita quidos calumniandi rabie, candidis animis amplectamur omnes quiquid pio studio in publicam utilitatem adfertur. junt dotes, & alios alia capiunt, milleque modis bomines tie buntur ad pietatem. Laudatum eft Juvenis studium quise cram Evangeliorum bistoriam carmine prodidit. Nec sa lande franklitus eft Arator, qui idem fecit in Alla Apollolo rum. Adverfus Hæreticos tubam intendit Hilarius : arge tatur Augustinus : Hieronymus dialogis pugnat : Pruder tius vario metri genere dimicat : Thomas & Scotus dialedices ac philosophiæ præsidiis pugnant. Simile studium omnium fed difimilis fingulorum ratio. Non reprehenditur diver tas, que scopum eundem petit. Prælegitur pueris Petru Hispanus, quo dociliores veniant ad Aristotelem. enim promovit qui gestum dedit. Atqui hic libellus, si tenere pubi prælegatur, trabit illos ad multas disciplinas magis bibile ad Poeticen, ad Rhetoricen, ad Physicen, ad Ethicen, demu ad ea que funt pietatis Coristiane. Stulti personam susce b Landator ; factus ipfe mearum rerum (b) Encomiaftes ; fed buc me at pulit partim quorundam improbitas, nibil non calumniantim partim Christiana juventutis utilitas, in quam oportet oma omnibus studiis incumbere.

vulgi elt proverbium.

Hec ita cum babeant, omnibusque qui literas didicern perspicua sint, est tamen quoddam hominum genus mi e Beraceum, (c) bliteon, deputatos appellant Galli opinor, quod male puta mhil fapiens, fint, aut certe plus fates putati, qui fic pronunciant de m Colloquiis, Opus effe fugiendum, præsertim monachis, ques Religiosos appellant, & adolescentibus, ed quod jejunia & stinentie Ecclesie parvi penderentur ; beate Marie Virgi & Sanctorum pro ludibrio haberentur suffragia; Virginia

inconditum.

6 conjugio conferatur, nullius effe aut parvi momenti; religionis eti im diffuaderetur omnibus ingressus; quodque in eo ardue difficilesque Theologie questiones Grammaticulis proponantur contra statuta per magistros in artibus jurata. Agnoscis, mi Lellor, Atticam eloquentiam. Ut ad postremum primo loco respondeam. Quid artium magistri proponant Grammaticulis nescio; que tractantur in colloquiis de Symbolo, de Miffa, de Fejuniis, de Votis, de Confessione nibil babent Theologice difficultatis, fed ejus generis funt ut non oporteat ea quemquam nescire. Et si pueris præleguntur Epistolæ Pauli, quid periculi est si gustus quidam illis præbeatur Theologicæ difputationis? Ad bec cum non ignorant pueris Soph flices candidatis perplexas de personis Divinis statim quastiones summe difficultatis proponi, ne dicam otiofe sabtilitatis, cur nolunt pueros boc discere quod ad communem vitam pertinet ? Fam fi putant nibil referre quid sub qua persona dicatur; intelligunt opinor, quam multa comperiantur in Evangelicis & Apostolicis literis que secundum banc legem manifestam babent blasphemiam. Multis locis approbo jejun:am, nufquam damno. Qui secus affeverat, eum declarabo impudentifime mentiri. Sed in Pictate puerili, inquiunt, leguntur bec verba. Cum jejunio mihi nih lest negotii. Finge bæc verba dici sub persona militis aut temulenti, num protinus Erasmus damnat jejunia? Non opinor. Nunc dicuntur ab adolescente nondum adulto, quam etatem lex non obstringit ad jejunandum. Et tamen is adolescens præparat se ad justa jejunia. Sic enim subjicit, Sed tamen fi sensero opus, prandeo cœnóq; parcius, quò me præbeam alacriorem studiis pietatis per diem festum.

Abstinentias vero quam damnem declarant hac verba qua sunt in Convivio profano. In pleri que non res, sed animus discernit nos à Judais. Illi manum abstinebant à certis cibis velut ab immundis & animum inquinaturis. Nos cum intelligamus omnia munda esse mundis, tamen carni lascivienti velut equo serocienti, pabulum subducimus, quò magis sit audiens dicto spiriti. Nonnunquam immoderatum suavium rerum usum abstinentia molestia castigamus. Paulo post reddit rationem quare Ecclesia interdiaerit esum quorundam ciborum. Omnibus, inquit, conducet. Nam tenuibus cochleis aut ranis licebit vesci, aut cepas porrumve artodere; mediocres detrahent nonnihil quotidianis obsoniis, quò si quid divites delicientur hac occasione, sua gula imputent, non incusent Ecclesia constitutionem. Moa loquor bis similia. Rursus aliquanto post, Scio medicis magnopere

damnatum

damnatum effe piscium esum ; sed secus visum est majori. bus nostris quibus obtemperare religiosum est. Inibi pro. tinus doceo bie vitandum etiam offendiculum instrmiorum.

Hauè faisum est, in Colloquiis irrideri suffragia bente Virginis & altorum Sanctorum; sed illos irrideo qui pennt à Sinctis qua non auderent à bono viro petere, aut boc animo petunt à certis divis quasi boc aut illud, bic aut ille ditius vesit aut possit prastare quam alius, aut quam ipse Christus Imò in Puerili pietate sic loquitur puer, Salutem dixi non nullis. Quibus christo ac divis aliquot. Et aliquanto possit Rursus tribus verbis saluto Jesum, ac divos divasque omnes sed nominatim Virginem matrem, tum eos quis habeo mihi peculiares. Et infra commemorat nominatim qua divos salutet quotidie.

Mirum vero si Procus amans laudat nuptias, dicitque castum conjuzium non multiim abesse à laude virginitatis, cum Augustinus Patriarcharum polygamiam anteponat nostri cœlibatu.

Quod objiciunt de ingressu Religionis, quam sit man seste vanitatis declarant mea verba in Virgine Misogamo, sicenim loquitur Virgo, Damnas igitur hoc totum vitæ institutum? Responder juvenis. Nequaquam: verum que madmodum nemini suadere velim, ur quæse in hoc vitæ genu conjecerit luctetur emergere; ità non dubicem hortati puellas omnes, præsertim indolis generosæ, ne se temere eo præcipitent unde post sese non possunt explicare. Hæses illius colloquii conclusio, utcunque certatum est argumenti. Obsecro, an boc est omnibus dissuadere ingressum religionus Non davinatur ingressus, sed præceps temeritas damnum. Hæc igitur malitiose detorquent ad calumniam. At non perpendunt qu'am multa illic discunt grammaticuli quæ pugnam cum decretis Lutberanorum.

Missam Docetur ratio bene & utiliter audiendi Missam Docetur ratio bene & essicaciter consitendi Admonetur puer ut antequam sumat Eucharistiam confessione put get animam. Ibidem docentur grammaticuli, que recepta sun usu populi Christiani, cum tamen in sacris literis non babeantur, battenus esse servanda, ne cui simus offendiculo.

in Prophado convicio docentur magis obtemperandum Portificum constitutionibus quam medicorum consiliis; cantum admonentur in necessitate servare vigorem constitutionis bumana, Es mentem legislatoris. Ibidem probat quispiam benignitatem in monachorum collegia, modo detur in usum, non ad lucrumis potissimum detur religionis disciplinam observansibus.

De

De

CYCTC

rofe

ca fi A ty

A fer

aticu

enced

1 Veft

Infa

era

Vec 1

ictum

ium.

uthor

1 e.

mon

thor

rfed

thori

nseru

m nu

s de

ium

Fam

is fe

15 91

nnia

ia?

tra p

duce

um

qui

des i

tinga

a, co 1148,

Ai.

De constitutionibus bumanis bac pronunciantur in collequio Ix Suopazia. Pagnent qui volent ego censeo leges majorum everenter suscipiendas & observandas religiose, velut à Deo rosectas: nec esse tutum, nec esse pium, de potestate pubica sinistram concipere aut serere suspicionem. Et si quid st tyrannidis quod tamen non cogat ad impietatem, satius st ferre quam seditiose resuctare. Hujusmodi permulta gramuticuli dissunt ex meis colloquiis, quibus sic obmurmurant si. Sed indecorum est Theologum jocari. Saltem boc mibi meedant apud pueros, quod ipsi permittunt sibi viri apud viros vesseriis ut vocant rem insulsam insulso vocabulo.

Vesperiis. ut vocant rem insulfam insulso vocabulo. Insulfas calumnias quas in bispaniis objecere quidam oftendi era est somnia bominum nec sobriorum nec Latine scientium. Lee minus indoctum est quod quidam pronunciavit, beretice icum, quod in symbolo Pater dicitur simpliciter Author omium. Verum is, deceptus inscitia Latini fermonis, existimat uthorem nihil aliud quam creatorem aut fabricatorem signia e. Atqui si consulat eos qui callent elegantiam Romani rmonis si evolvat Hilarium aliosq; vetustos authores, comperiet thoritatem accipi pro eo quod Scholastici vocant rationem rectismam principii, edque Patri peculiariter tribuunt, & thoris nomine sæpe designant Patrem cum personas inter se nserunt. An Pater reced dicatur causa filii nibil mea refert. m nunquam eo verbo sim abusus nisi quod illud est verissimum s de Deo non poste loqui nisi verbis impropriis; nec magis protium verbum est fons, aut principium aut origo quam causa. Jam bine mibi perpende, Lector, quales fint interdum qui s sententiis homines pertrabunt ad incendium. Nibil turus quam reprehendere quod intelligas. At ista quidvis canniandi febris quid aliud gignet quam amarulentiam ac dis-14! Quin potius aliena candide interpretemur : nec ftatim tra pro oraculis baberi velimus; nec eorum judicia pro oracu-

di

d.

7.

nt

71-

9.

DES. ERASMI ROTE-RODAMI VITA.

ed rei

ho ili ind fep

der

rol

cv

der

nte

iu

vita

vita giol

fige

Ger

ftan

Am

com

firm

tur,

ulm

avi

Frob

Vixit 70

Efiderius Brasmus Roterodamus, ornamentum no. ftræ ætatis, & de honeftis disciplinis optime me. ritus, vixit ad feptuagefimum annum. De anto quo natus est apud Batavos non constat. Apud Daventriam primum posuit in literis tyrocinium utriusque linguz rudimentis imbibitis sub Alexandro Hegio Weff. phalo, qui cum Rudolpho Agricola recens ex Italia reverfo amicitiam contraxerat, & ab eodem Græce docebatur: nam hujus linguæ peritiam ille primus in Germaniam importavit. Terentii comcedias puer non fecus tenebatacii gitos suos, memoria namque fuit tenacissima, ingenio perspicacissimo. Exceptis rudimentis, plane dici potest in literis durodidax G. Nam quod in Italiam jam natu grandior profectus eft poft Regii apad anglos medici filios, Archiepiscopi quoque santi Andrez in Scotia, qui tum Seni degebat, aliquandiu, Professor nobilissima regionis vilen de causa fecit; non ut Profesioribus operam illic daret, neque enim Bononiæ quenquam publice prælegentium audivit, sed Pauli Bombasii, qui sub Leone postea Roma perit, amicitia contentus, domi fludiis suis invigilabat; Adgiorum opus tum colligens, quòd paulò post Aldo Manutio dedit excudendum; que res fecit ut Venetias adires ubi Marco Musuro atque Scipione Carteromacho, viris de-Aissimis, familiariter usus eft, quos ambos non semel con fuluit fi quis nodus incidiffet, horum candorem ac erudino nem apud amicos commendare solitus. Docuit Lovani, Cantabrigiæ in Anglia, Lutetiæ etiam privatim, ubi The logiz dedit juvenis operam. Pileum deinde doctoralen cum in Italiam iret, in Taurinensi Academia accepit Patronos ac Mæcenates habuit Henricum à Bergis Epilo pum Cameracensem, Gulielmum Montjojum, arque omai um liberalissimum Gulielmum Guaramum, Archiepiscopun Cantuariensem, Angliz primatem : amicos in Britannia Joannem Coletum, Grocinum, Latumerum, Linacrum, Thomam Morum; Antverpiæ Petrum Ægidium, Conte dum Goclenium Lovanii. Corpusculo fuit satis compatol

Doctoratus gradum sapit.

VITA AUTHORIS.

ed quod effet tenerrimæ complexionis, minimarum etiam erum mutatione, puta vini, cibi, cœive, facile offendereur. In literis versabatur indefatigabili ftudio : teftantur not tot ab illo conscripti libri, quorum catalogus exflat Bailiz. Vixit apud Johannem Frobenium aliquandiu : dende in alteris ejusdem ædibus seorsim habitavit. Friburgi eptennio toto vixit, non solum optimo cuique ejus Academiæ charus, verum etiam Magiffratibus civibúsque haud ulgariter, amatus atque reverendiffime cultus. Friburgo eversus cum articulari morbo aliquandiu conflicatus, tandem viribus paulatim deficientibus, cum ferme mensem ntegrum dysenteria laboraffet, apud Hieronymum, Frobehium Joannis filium quinto Idus Julias sub mediam noctem vita fundus eft, Anno Domini M.D.XXXVI. Cum autem vitæ finis inftaret, clara Chriftianæ patientiæ & animi religiofi documenta edidit, quibus in Christum fe spem omnem igere teftabatur, affidue clamans, O fefu mifericordia; Domine libera me ; Domine, fac fidem ; Domine, miserere : & Germanica lingua, Ateber Got, hoc eft, Chare Deus. Tefamentum condidit, in quo clariffimum virum Bonifacium Amerbachium Jureconsultum nominatum hæredem fidei commisso de bonis suis in pauperes atate valetudinéve infirmos, in puellas nupturas, ut harum pudicitiæ succurraur, in bonæ spei fludiosos adolescentes, ac in quosvis huulmodi dignos auxilio, diffribuendis collocandisque honoavit adjunctis eidem duobus executoribus, Hieronymo Frobenio & Nicolao Episcopio.

the most sale aren't being

The state and a sources . The second of the all bringly seems very to be such that it was the way the same of the same The first source and security at the second source the second efficie diegas heitzelet fronts difer Frirens of four

DES. ERASMIROTERODAMI DE RATIONE STUDII AD CHRISTIANUM LUBE.

CENSEM EPISTOLA

PARAENETICA.

1

P

il

fi

di

A

bi

tr

tu

qu

tu

Luc

ger

Au

au ift

fed

per

am

id

infi

per

mel

poll

pote

UM te incredibili quodama rdore Literarum As grare minime dubitarem, Christiane non vulgaris amice, bortatore nibil opus effe putavi, fed ein quam ingressus effes vie duce modo, ac tanquam indice, id quod mei officii effe judicavi, videlicet ut tibi, bomini non modo multis modis copulatifimo, verum etim jucundissimo, vestigia quibus ipse à puero essem ingressu commonstrarem. Que fi tu pari cura accipies qua ego dian rus sum futurum confido, ut neg; me monuife, neg; te paruise panituerit. Prima igitur cura sit, ut praceptorem tibi deligas quam eruditisimum. Neg; enim fieri potest ut i rette quenquam erudiat qui fit ipfe ineruditus. Quem fimalatq; nactus fueris fac omnibus modis efficias ut ille petris in te, tu filit vicisim in illum indude affectum. Al quod quidem cum ipfa bonefti ratio nos debet adbortari, quod non minus debeamus ils à quibus recte vivendi ratio nem quam à quibus vivendi initia sumpsimus; tum ist mutua benevolentia tantum ad discendum babet momenti, ut frustra sis literarum præceptorem habiturus, nisi babuerk les amicum. Deinde, ut te illi de attentum de assiduit Ashduitas verd & mediocritate su tur ingenia discentium. perdurat, & quotidianis incrementis majorum winione autvum accumulat. Satietate cum omnibus in rebus tum in li teris nibil perniciosius. Laxanda est igitur aliquoties illa literarum contentio, intermiscendi lusus, sed liberales, sed litera digni, & ab his non nimis abhorrentes. Imo mediis ipsis she diis perpetua quadam voluptas eft intermiscenda, ut ludui potius discendi quam laborem existimemus. Nibil enim perdiu fieri potest quod non agentem aliqua voluptate remoretu. Optima quaque statim ac primam disce. Extrema est demen

tia discere dediscenda. Quod in curando stomacho solent pracipere medici, idem tibi in ingeniis servandum puta. Cave aut noxio aut immodico cibo ingenium obruas, utroque enim juxta offenditur. Ebrardum, Catholicon, Brachylogum, caterosque id genus, quos percensere neque possum neque opera pretium est; iis reliquito ques barbariem immenso labore discere juvat. Initio non quam multa, sed quam bona percipias refert. Sed jam rationem accipe qua poffis non solum re-Hins, sed etiam facilius discere; boc enim in homine artifice prastare solet artis ratio; ut tantundem operis cum rectins expeditinfque, tum levin's etiam efficiat. Diem tanquam operas partito; id quod dy a Plinio Secundo, & d Pio Pontifice Maximo, viris omnium memoria prastantissimis, factitatum legimus. Principio, quod caput est, praceptorem interpretantem non attentus modo, sed avidus auscultato: non contentus impigre sequi differentem, aliquoties pravolare contende. Omnia illius dista memoria, pracipua etiam literis mandabis, fidelifsimis vocum custodibus. Quibus rursus ità confidas cave, ut dives ille ridiculus apud Senecam, qui fic animum induxerat. ut se tenere crederet quicquid servorum quisquam meminiffet. Noli committere ut codices habeas eruditos, ipfe ineruditus Audita ne effluant, aut apud te, aut cum aliis retracta. Nec his contentus aliquam temporis partem tacita cogitationi tribuere memento: quam unam divus Aurelius tum ingenio tum memoria imprimis conducere scripsit. Conflictatio quoque de tanquam palastra ingenierum nervos animi pracipue tum oftendit, tum excitat, tum adauget. Nec sciscitari siquid dubitas, nec castigari si quid errabis, sit pudor. Nocturnas lucubrationes atque intempestiva studia fugito; nam & ingenium extingunt, & valetudinem vehementer offendunt. Aurora musis amica est, apta studiis. Pransus aut lude aut deambula, aut bilarius confabulare. Quid quod inter ifta quoque ftudiis locus effe potest; Cibi non quantum libidini, sed quantum valetudini satis sit, sumito. Sub conam paulisper inambula, coenatus idem facito; sub somnum exquisiti quippiam ac dignum memoria legito; de eo cogitantem sopor opprimat; id experrectus à teipso reposcas. Plinianum illud semper animo insideat tuo. Omne perire tempus quod studio non impertias. Cogita juventa nibil esse fugacius, qua ubi evolarit semel, redit nunquam. Sed jam hortator esse incipio, indicem pollicitus, Suavissime Christiane, hanc formam, aut si quam Poteris meliorem, sequere, ac bene vale.

INDEX INSIGNIUM RERUM ET VOCUM TOTIUS OPERIS MEMO-RABILIORUM LOCUPLETISSIMUS.

A 150 See 5	Delira, fpes vana. 221	Animi vicitality
A Barto. Page 440	Aleæ jactus felix, damnofus.	Animi actiones cornorias
A Abbas asinus indodus.	Alex Jactus lenz, daminorus	ctionibus impediuntur.
205	Alea fcopulus. 188	215
Non vult monachos fuos	Alienæ preces & merita non	Animum male habitare, 247
effe eruditos. 203	mercanda. 324	Anfer Animal vigilantiff. 62
Nullum habet librum	Allium ferpentes fugat. 427	Anieres Rom. olim Capito-
in cubiculo. ibid.	Lilus amicum. 435	lium defend. ibid.
Abbatis & Eruditæ Collo-	Alopecia defluvium capillo-	
quium. 202	rum. IIS	Anticomarita quid. 341
Abdomini impendere. 393	Amandus animus conjugis	'Arlıma'Sına terum. 434
Ablactationis periculum. 253	magis quam corpus. 116	Antipodum ratio. 438
Ablutio manuum ante cibum.	Amaracus fuibus Venenum.	Antonii Lovanienfis historia.
55, 83	79	237
Absolutionis perversæ for-	Amicitia rerum arcana. 424	Antronius Abbas; 202
mula, 23	1400 6 TO 12 OF 200 11435	'Απαθήα. 398
Abfurda. 256	Amicos conciliandi metho-	Apicius.
Аканта. 399	dus. 398	Apodes aviculæ. 369
Accipiter columbis infeftus.	Amicus aulicus. 16	Apodixis. 256
433	Amnium aspectus sub occa-	Apophoreta qua. 102, 195
Acco. 208	fu Solis jucundiff. 71	'Απραξία, 184
Accufandi formulæ. 70	Amor cœcus, 115. at occulat.	Απροσδιότυσα. 356
Aceti collegium Parifiis mul-	qui ex judicio nascit. ibid.	Apuleius inversus. 176
tos neceat.	Amor infelix.	Apum regnum. 83
Achelous, 86	Amor mira poteft, 445	Aquæ quid supernatet. 440
Achilleum argumentum. 112	Amphibia. 33, 82	Aquæ petoribus frigent car-
Admonitio qualis. 403	Amphibii monachi. 257	mina.
Adolescentia eft atatis dilu-	Amphicayones.	Aqua visum diluere, 162
culum. 378	Anagnostes. 103	Aquila amat puellam. 429
'Adulterium acerbe punitum.	Anagyris herbæ spec. 341	Araneus ferpentis hoftis. 430
199	Aranymoia. 448	infeftus bufoni. 43
Æmulatio mulierum. 373	Anarchia. 240	Arborum herbarumque ini
Æsopus & Apicius Iuxuriosi.	Anatomia cur hat. 315	micitiæ. 44
-0: 63	A natura nimium, ab ho-	Arborum fenfus. · ibid
Æstimandi formulæ. 69	nesto minime recedendum.	Arcana Franciscanorum. 41
Ætas defluit.	rapp note in Cinn non ten	Arcana creaturarum bene
Affectatio odiofa. 403	Ancoram facram figere. 176	volentia. 41
Affectus temporarii. 401	Extrema ancora. 86	Areopagitæ. 21
Affectus non adhib, in con-	Angelici pueri fatanizant	Arethula fluvius. 44
fil. fed ratio in ambien-	to merce energy of	Archimorita. 34
dis nuptiis.	Angelus & Animus quid dif-	Aristidis patientia. 38
Suspect qui.	ferunt. 246, 250	Ariftippus Diogene fapienti
Affinitatum vocabula. ibid.	Anima quid. 248	or. The sould see
Αγαμο γάμο. 344	Anima humana velut in præ-	Ariftotelis locus. 168, 16
Αγχισχών κεφαλήν. 351	Anima hominis ubi amat eft	Arithmeticam in bellocaller
Agrinatantes. 440		
Alcinoi regishorti apud Ho-	non ubi animat. 112	
merum. 83	THE RESERVE OF THE PARTY OF THE	Sum Otteserft bertes men
Alcumiftarum fraudes, 219	Animalium inimicities, 425	runt, Afoti
the state of the s		Alou

	nt. Dt 0 Lt. Of.	chilinan Clan angle
Afort.	Blactire of oblactire.	6 Christianam fidem ample
Afpicio & Respicio, quie	Biandiendi nomina.	2 Cantur plurimi. 285
different.	Bonz quæ videntur non iun	t. Ceremoniæ Judæorum tole. rabiliores legib. Pap. 283
'Ασραγαλισμός. 36	£10.23%	Coremonialis les cur abolice
As payare variæ etymologiæ	Bonor. operum gravame	n. Ceremonialis lex cur abolita.
364		In the property of the party of
Ate Des diffidiorum. 285	Bos ad ceroma. 38	Si novel accipi in hull
Atoma. 105	Boves Cyprii ftercore vid	The second secon
Attages, seu Attagenes, avi-	tant, 34	The state of the s
um species.	Вухира. 63, 24	
Avari fordidiffimi vita lu-	Braffica vitibus inimica. 43	
crum. 405, 406	Britanni Magi & Alcumifta	
Augen ftabulum. 159	Q48	
Aurora aurea pars diei. 376	Bufonis & Aranei infeftun	francisco in amondo
Aurum gravius plumbo. 440	diffidium. 43	
Aurum ductile metallum. ib.		
Auspicanti quippiam bene	Bulbi Venerem irritant. 294	Charitatis exempla: 260
precandi for.	sterny 25 style Canal Turnuon	
Aufter ventus homini noxi-	CAcodæmonem evocare.	Charitatis defectus in Papa.
us. dat laigron en de 436	C. l	
В.	Calceus S. Thomae. 274	
Bacchus cur Poetarum De-	Calcearium fallit Mac. 230	Cl. 111-at Last mally and
D us. 57	Calcei fenestrati. 385	
- Pueri effigie quare	Calendæ Græcæ. 25	
pingitur.	Calumnia mordet bonos. 398	Cherubici & Seraphiei viri
Baptifmi ratio. 123, 124	Canities honor quare. 83	The second secon
Baptizandi recens natos in-	Canis Ulyffes dominum ag-	
fant. mos perfiringitur. 283	novit post 20 annos. 19	
Basiliscus. 82	Canis alez jactus damnofus.	
Battalogia vetita. 254	367	-iC
Becketti tumba gemmis o-	Capero pro Galero, 394	
nufta innumeris. 97, 271	Capiftrum conjugii, 117	
Bellaria. 87, 96	Captandi Sacerdotia, 19	voluptatis, & minus ha-
Belli confusio. 22	Carcer. 93	
Bellorum caufa. 8	Carnes que funt falubriores.	Christiani frigidius moriun-
Bellua, 135	114 49 4 1005 800059	tur ipsis Ethnicis. 95
Bellum arte ducere: 318	Carnes plus alunt quam pi-	Christianismus ceremonialis
Bellum quando & quomodo	fcer. 63	
suscipiendum. 141	Caro ferina carior ex dono	Christophorus Lutetianus in-
Bene precandi formula, 3	quam macello. 60	ftar montis. 265
Gravidæ, convivis	Carthusianorum mores &	Chrysippo Melissa cibum in
fternutanti. ibid:	victus.	os ingessit. 57
Auspicanti quippiam in	Castitas ut servetur. 121	Cil lala Que
digreffu.	Catena Cœlum pertingens.	Cicada alà correpta. 316
- Vico evjus uxor est	Carlona Chala mulia	Ciceronis dictum praclarum
gravida. 45	Catiana fchola, qualis. 58	The state of the s
Redeunti domum. 46	Catonis in Lentulum argu-	AT
Benevolentiam conciliandi	tum dictum. 380	randi. &c. ibid.
methodus. 399	Catonis dictum divin. 93	Ciceronis officia nunquem de-
Bernardus fuxit lac ex eadem	Cavere post principia. 8	ponenda de manib. 84
mamma qua puer Jefus.	Cavum. 425	Ciceroni quomodo incum-
264	Ceremoniæ Pontificiæ jugum	bendum. 228
Betz natalis. 34 b	gravifimum: 285	Cincedi qui.
Bibliotheca Abbatis, 203	Obstant quo minus	Cleoparra
SERVICE THE PERSON	Hh s	our of the

00000

D

De

De Der

Dep Deur Deur bo Deur bu Dex Diapli inffeintia ter iffici iis m ilucu

oger tior. oger batu plom

cerpe &c. cum

Cleopatræ luxus. 70, 104	Conjugium virginitati præ-	Conviviorum claufula cafe
Clypeus cum infignibus ficti-	latum. 116, 117	US. 10
	Conjugium vulgus capiftrum	Convivis bene precandi, for
Coccyffare, 21 - worlden 31	vocat. ibid.	mula.
Cœlum Homero ferreum. 442	Conjugum pacem que con-	Copiæ præceptio brevis.
Cœlum grave an leve. ibid.		Commba Aulian
Comer dominic seed		Corcebo stultior.
Coenam dominic, acced, 39	Conjugum officia mutua.	Cor in Genua decidere, 267
Conatica philosophia. 56	Tityes Cyprii Rescore victs	Coriandrum memoriam e
Coma Luculliana 97	Conjugum mores novisse o-	mendat: A mil 245
Diogenica, qualis, 53	portet, non odiffe. 130	Cornix offii malleus. 319
B < Platonica, qualis. 53	Conscientiæ cruciatus. 448	Corpus anima collega. 80
O (Pythagor.)	Conscientia bona beat. mala	Corpus eft veftis anime 246
Collegium Aceti Lucetiæ	infernus. 449	Cors unde cohors.
multos enecat. 7 307	Concilium in vitæ genere de-	Corvos hiantes fallere. 23
Colophon to A Islivar 38	ligendo. 139, 183	Credere fanctam Eccl. 175
Coloffi. Contare dering 265	Confilio bono nullum est mu-	Credo, formula.
Commeatus.	nus prætiolius. 397	Non grado form
		- Non credo, form,
Commendandi formula. 51	Confilii Evangelici & præ-	Crepitu ventris falutat. 239
Comitas morum conciliat a-	cepti differentia.	Cretenses impostores. 351
micitiam. 398	Confecrandi mensam formu-	Crocodilus homini infeffus,
Commercor, demercor &	-la. 71, 83	82, 427
promereor quid differ. 52	Conflitutiunculæ humanæ	Cruore animalis corrupto nul
Comporationum pericula.	nullius ponderis. 303	lus fœtor peftilent.
33 din bautie alleg mol18	Constantia in actionib. 401	winter of office inter? 276
Comos, Deus luxus. 128	Constitutionum humanarum	Cryptoporticus. 269
Conchæ imbricatæ. 354	tyrannis. 294	Cuculla non facit Monachum
Concio, seu Merdardus. 84	Controversiarum judex quis?	
Conconum cum utilitate aud.		Colone a series that It
	Contemplation 287	Culeus. 346
ratio	Contemplationis argumen.	Culinaria ars plus sapit quam
Concionatores ad bella vo-	omnia suppeditant. 77	oratoria.
cant.	Consuerudinis vis. 291	Cultus omnis pendet à con
Concionatores quales audi-	Convivatoria ars.	fuetudine.
end. : 1010014 - 1111 38	Potus non dandus	Cultus matronarum qualis ef.
Concordize studendum inter	nisi petentibus.	se debet in caftis ac pudi-
conjuges. 129, 130	Hilaritas unde > &	cis moribus, 129
Condicere conam. 54	concilietur. 331	Cur non es hilaris? for, 55
Confabulari de Scripturis li-	Convivatoris in-	Cur non visis ? form. 14
cet omnibus. 85	ftructio.	- non licuit per occu
Confabulatio domeftica. 11	Convivarum numerus quis.	pationes.
Confabulatio pia. 33	65 See Successes See 65	Currendi,
	Convivium religiofum. 76	
Confessarii improbi. 39 Confessio. ibid.		Curtatio & Longatio in Al
Confessio. ibid.		cumiftica. 217
Confitendi peccata ratio fo-	Convivii apparatio ut nemini	Cybeles facerdotes Gallos vo
lum ad Christum non ad	displiceat.	cari.
facerdot.	Convivium fabulofum. 228	
Confessionis vanitas. 39)		
Conjugium, seu Uxor Mem-	Convivium Poeticum. 160	Cygnea cantio. 93
pfigamus. 128	Convivij tristitia vel clamo-	Cynorrhodos. 385
Conjugium impar. 344	res quomodo tollend. 332	Cypriani locus. 179
Conjugium fine Parent. au-	Convivium prophanum. 54	media as m.Digot of
thor, non contrahend. 125	Convivior. prifca lex. 65	
-plusquam Mezentiana	viliores cibi in primis fer-	Dæmon pædagog. 213
parent, crudelit, in elocan-	culis, varietas in ultimis.	Dæmones horrent veftem
parent, crudent, in ciocans		
dis filiabus. 346	Quamada hihandum	A STATE OF THE PARTY OF THE PAR
Conjugia auspicata. 118	Quomodo bibendum. ibid.	Danaidum dolum. 263
		Dandum

Dandum pauperibus potius	Dispar convivium. 329	
quam monafteriis. 97	Diversona. 132	Epomis. 198
Dandum cum delectu. 98	Divi jacobi benignitas. 254	Equeftre dogma. 361
-Quantum, quatenus, qui-	Divi peculiares. 35	Equi cum urfo defidium.
bus. 99	Divis olim nullus in templis	F
Date omni petenti, que mo-	locus. 98	Equitandi, formula.
do intelligendum.	Divisiones aquarum Prov.	Equiti non pediti, jus præ-
Detrahendum nobis ipsis ut	Divorum arms	dandi conceditur. 336 Equitis cujusdam Virtutes.
largiamur pauperib. ibid.	Dolor non pernoctaret apud	236, 346
Deambulandi foris.	nos. 185	Equites equuleo digni. 336
Debitorum artes. 360	Domeftica confabulatio. 11	Equos elocantium & venden-
Decorum quid. 199 Decuffatim. 414	Domi effe oportet, form: 48	tium fraudes. 222
Deformis amatoris descriptio:	Dominicani Bernæ combusti.	Equus urfum odir, 429
13, 115, 345	418	Equus ursum odir. 429 Equus sophista. 223
Dei misericordia erga pecca-	Domuncula miraculose è lon-	Erasmus pro concione no-
tores pænitentes immenfa.	ginquo delata. 360	tatur, vocatur Diabolus.
454	Domum eundi formula. 50	280
Delphinus homini amicus.	Domns nizeat & bene oleat	Eroftrati celebritas. 397
82, 427	24, 10, 120	Erucæ etiam mortuæ arane-
Demereor, promereor, com-	Donariorum captatores.	um metunnt. 434
mereor, quid differunt. 52	410 stg -0 1 0 d. d. 234	Ethnicis mensa olim religio-
Democharis liberum dictum.	Dormiendi ratio. 36	1a. 83
381	Draco hoftis homini. 429	Evangelici fugati. 355
Deperire aliquam & in ali-	Duces bellici pecuniam in-	Evangeliophorus, 352
quam. 134	juste corradentes. 318	Evangelistarum & ordinum
Deus omnia ubique secretissi-	monand of the Earling	mendicantium affinit. 217
ma videt. 157	FA lege promitto, for, 4	Euntes in ludum literarium.
Deus nihil mandat adversum	Echinus: 280	my aubscions incumant42,
valetudini corporis aut a-	Echo.	Euripus refluus. 7
nimæ.	Ecclefiæ preces. 324	Excommunicatio Pape bru-
Deum qui habet, omnia ha-	Educatio valde conducit ad	tum fulmen, territat non
bet. 449, 450	valetudinem corporis & pletatem. 254	adurit. 173, 292 Excipiendi convivas. 54
Deus ipse non placet omni-	Elephanti vestem candidam	Excufandi form. cum invita-
379	horrent. 131	tur ad convivium. 48
Dianhyanna	Elephantes homini amiciffi-	Exsequiæ Seraphicæ. 412
AND ADDRESS AND MARKET A TROUBLE AS A SOURCE	mi. deg incom 429	Exorci(mus. 210
iffe Coromoves 3	Elephas odit murem. ibid.	F-m make
entia commercor 52	Elogium quid.	FAbarum è ftipulis nectere!
iter demereor	Emendi & vendendi, for. 68	Frem 24 10 What 7 7316
ifficilia quæ pulchra. 118	Ementita nobilitas, 357	Macci fallent.
iis manibus devovere. 276	Empufa spectr. una tibia. 32	calceator. 230
iluculum diei pars optima,	Eo domum, formula. 50	Oporopolid, de fi-
375	Epialus. 64	Fabula Cubus. 231
ogene Aristippus sapien-	Epicurei qui. 444	Sacerdor. de pe-
tior.	Epicurei dogma. ibid.	cunia. 132
ogenes quomodo ulcifce-	Έπιχωρίζειτ. 448	Ludovici Gal Reg.
batur inimicum. 380	Epiglottis. 244	tan ity amploiries 234
plomata Christianorum.	Epimenidis fabula. 46, 47	Fæx vini calculum in renibus
1 324	Epissopus qui.	generat. 466
cerpendi capum, anferem,	Epithalamium Petri Ægidii.	Fallendi, nè fellas me.
	205	Fallendi mos egregius dete-
Sc. 55		The second secon
cumbendi in convivio.	—felicit, apprecatur nupt,	gitur. 143
cumbendi in convivio.		gitur. 143 Fallere fidentem fcelus ne- quiffmum

99994411-144333141-117900-15229338517993322134419

	INDEX.	Contract of the second
quiffimum. 335	of and a local tweet region of	Graviora corpora
Famam honeftam acquiren-	G. Harring	Gravissimum quid. Guttus & patina ad lavano
di modus. 381, 397	CAllica pronunciatio neg-	
Famulæ bonæ 3 præcipuæ dotes. 162	G ligit quantitatem fylla-	ante conviv, ministr
Falcinum. 113	barum. 10	aquam.
Feciales. 161	Gallici apparatus magnifici in	* On a 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
Felicitas piorum. 449	conviviis.	C I SHOW THE THE COLUMN
Ferina carior ex dono quam	Galli pugnant cum Aquilar 10	LI Abitare bene prima feli
ex macello: 60	Gallorum mores in hespitio.	L1 citatis pars. 24
Feftis diebus quid gerendum	Gallus avis valde pugnax.	Hæmorrhoiffa. 42
Figur quidam abbulerar 36	425	Hamaxiea flatus. 26
Ficus quidam abstulerat, 231 Fides sola justificat. 420	Gallus Cybeles. 62	Hedica. 27 Heliogabali fortes, 10
Fidei confessio. 174, 175	Ganymedes barbatus, 154	Helluo librorum.
Fiscus quid fignificat. 335	Gemmarum varietas. 266	Henas repetita fit chiliag to
Flore pilces. 441	Germanica diversoria plane	Suscitandi
Fœmina nihili res divula à	inhospita.) ferv. è lecto./
marito.	Exciunt per Hypocaustum	Herilia Mitendi in 24
Fœnerator fallitur. 238	Germanorum menfa. 155.	var. negot. (25
Forma deflorefeit. 116	ook of all 410	Equitandi.
Formicæ Indicæ aurum le- gunt & fervant. 82	non paratur cœna om-	Hierofolymæ descriptio, 19 Hilaritas vera unde.
Foliatum unguentum. 108	nibus nifi hospit. præsen-	Hilaritas vera unde. 8
Franciscana cors. 385	tibus. 153	Homicidii indicium.
Franciscani descript carpen-	promiscue discumbunt.	Homo homini Deus. 397
tis Erasmum. ibid.	153	Homo macilentus obefo gra-
Franciscanam Vestem dæmon	Idem folvunt omnes.	vior.
horret. 419	Lectus & cubiculum	Homo qui nec pane nec vino
Veftis odio non habenda.	quale. 156	victitabet. 60
Franciscani nudipedes per	Gerontologia. 182	Horatii locus. 58, 165 Horti elegans descriptio. 78
Synecdochen. 422	Gersonis quinque Veritates,	Horti elegans descriptio, 76
Franciscanorum mores, vita.	בונים ביות ביות ביות ביות ביות ביות ביות ביות	Horti Epicurei.
194	Gigantes. 394	Horti, flores, arbores, fenten
Franciscani vocantur Sera-	Gloria citra invidiam. 398	tias ministrant. \ 111
phici.	Gloria perpetua que. 401	Hospites ipfi suos curant e
Dominicani Cherubici.	Grammaticorum Synodus.	quos apud Germanos. 155
Francisci fancti arcanæ reve-	Gratias agendi ante epulas	Hospitibus gratiasagendi for
lationes. 417	form. 55, 83,	mula. Hospitium Lugduni opt.
Franciscanus professor. 316	Gratias agendi post mensam	folis mulieribus.
Franciscus mitis. ib.	form.	Humilitas quid fignificet. 19
Fratres mendicanes convo-	Latina & Graca. 71	Quoruplex, 190
lant ut vultures ad mori-	Gratias agendi formula. 15,	Hybridæ.
entem.	- Pelanio de gratiarum	Hymni Ecclefiaft. loc.
Fraudulenti viri & inhonefti	actione. 16, 44	Hymnus ante & post menian.
mercatores quomodo di- tescunt. 144	AD 44	Hypocrifis quid.
Fucus. 144	(iter, annum) ali-	an pourms quiet,
Fulmen brutum. 173	Gratu-) novum,	Carried Property
Funebris pompa etiam in	landi diem, no-	43, 31
cerdonum funere. 320	L ctem,	TAcobus Compostellanus
Funus ambitiofum. 315, 323	Continue and antique	211
Funus Seraphicum. 412	Gratiis iratis que nuptie co-	Jambi facere. 147
Fures legislatores. 336	Grave & leve quid. 438	Jacker and Clucian.
Fures permulti. ibid.	Gravidæ bene prec. form.	confabulari.
Carlot Water en Station	Charlest Carrent	Idolothyti
	A CHARLES TO STATE OF THE PARTY	The state of the s
1 1 Tuning		Part of the second
Lot with a materials of the	705 d 175	Control of the contro

I

l

In

In In

In

Infi Inti Inti Invi

Invo lu larate Irafo Quâ

	Contract to the Contract of th	A CONTRACTOR OF THE PARTY OF TH
Idolothyta. 90		. Liberis nihil agendum absqu
Jejunium tenuibus noxium	. Irato marito uxori quid a	
304,417	gendum.	(主力・ディアン・ハイ・ディストン・アントを手を持って記された。または他を表現しています。
Jejunii finis. 62, 63	Judices in controversits qui	
Jejunium pueris noxium. 38	294	The state of the s
Quando a Deo non	Jupiter ibie non placet om	The second secon
mandatum. 304	The state of the s	
Imaginarium Sacerdotis epu-		
lum. 447		
Impium est honores Deo de-	Τχθυοφαγία. 275	A CONTROL OF THE PROPERTY OF T
bitos transferre homines.	Ac Diving virgin. 260	THE RESERVE OF THE PROPERTY OF
229	- Lat Park 2 2 9 10 pp - 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	
Impiorum misera conditio		
446, &c.		
Impoftura jocofa. 351	Tanana Lauring the state of the	TO A STATE OF THE PARTY OF THE
Inconfrantia cavenda: 401 Inconfrantes ediofi. ib.	ferpentibus inimicæ. 425	COLUMN TO THE PROPERTY OF THE
Address of the same of the sam	Lacte delectantur ferp. 426	V LIETUS SUUDID PORTE DE LA CONTRACTOR DE LA CONTRACT
Incredibile eft, formula. 46	Lactis natura pueri indolem	THE PROPERTY OF THE PROPERTY OF THE PARTY OF
In culps, caufa, mora, for-	vitiat. 251	Linum vivum. 444 Literas quibus canibus yena-
mula. 51 Indignum auditu form. 67	Lactuca feffilis. 161	ri polimus. 61
Indulgentiarum pap. vanitas.	Lætandum inter epulas. 53	Literas an accepifti??
rigarigentiarium pept vanitas.	Lætitia vera quæ. 84	form. Responsio. 44
Indulgentiæ papifticæ blaf-	Læti fimus & Epicurei. 55	Tienne at Calle and the
phemæ. 23	Lampadem alii tradere. 78	Liturgia, 385
Inficialis status.	Lanii non finendi mactare	Longatio & Curtatio in Al-
Ingenium exit & facund.	boves intra muros civ. 277	cumiftica. 217
ministrat Bacchus. 58	Laniorum fraudes in ven-	Lucrum turpius ex mendacio
Injurias ulcifcendi methodus.	dendis carnibus. 278	quam ex lotio. 144
56	Lapis Tantaleus 453	Luculli divitize. 56
In occurso falutandi formu-	Lararium. 370	Ludendi venia impetrat. 28
la. 52	Laurus hians. 226	A BURNOST A WAS CLASS OF THE STREET
Inquifitio de fide. 173	Laffitudo. 186	Ludendi & Globis. 30
Infania corum taxatur qui	Laverna Dea furum. 225	-Eligendi partes. 29
templa marmorea edifi-	The second secon	Ludum literarium &
cant, non viva Chrifti	& epulis duabus de caufis	exercitia describit.
templa. 97	adhibenda. 83	-Horologii fonitus (2
Infignis diversorii. 25	Lectus diluendis offensis fa-	præcept. plagofus. 43
Infubres Italiæ populus. 98	cer 135	- Repetendi lecti-
Intellectis organa. 245	Leges sumptuaria. 54	onem. Charta per-
Intemperantia fenium accer-	Leges humanæ ex fe non ha-	fluit.
fit. 187	bent vim obligatoriam.	Ludus faltus. 32
Invidia pessima felicitatis	291	Ludus sphæræ per annulum
comes. 184	Leo ad cantum galli expa-	ferreum. 3r
Eam declinandi mo-	velcit. 433	Ludi sphierici plebiscita. ibid.
dus. 401,402	Lepores candidi. 61	Ludovici Gall, regis facer.
Invitandi ad convivium. 47	Lepores fine mare gignere.ib.	(Rapa. 234
excufandi fe ad	Lesbia regula. 392	Pediculo. ibid.
invitant. form. 48	Lex divina quare	Pulice. 435
- promittendi se ven-	humano generi	Aulicos fuos fal. ibid.
turum. 49		Lumbricos à terra eliciendi
Invocandus præter Deum nul-	ceremonialis cur	are. 41
lus: 148		Lupus homini infestus. 430
Toward a security of	SRhemia. 231	Lupus hyans. 20
Irafcer tibi, form. 52		Lufus globorum. 30
Qua causa. ibid.	Hh 4	Lufue
		CAN AND THE RESERVE OF THE PARTY OF THE PART

M

INN

NN

NN

NN

ZZZZZZ

NANAN AN

Luius pueriles. 28	medici exequits non inter-	ett. 414
Luxus quorundam in convi-	funt, ibid.	Millam audiendi ratio. 27
viis. 70	Medicorum cura. ibid.	Monachi mundo quomodo ir.
Luxus in templis reprehendi-	Meditatio piæ animæ in tem-	- ranfarunt
tur. 97	. plo. 37	Monachorum vestis fine fu-
Lydius lapis: 226	Melissa Chrysippo ingessit in	perflixione alim
Paradinary and a second a		
A Achahai quara afum fu		Monachi & parochi rixa.
MAchabæi quare esum su-	Memoria Dea: 50	316
illæ carnis respuerunt.	Memorativa ars optim. 383	Monachi quodammodo Chri-
282	Mendacium & furtum in e-	ftum abnegant. 124
Maccus joculatur. 230	odem semper homine. 143	Monachi nebulones impu-
Macilentus homo gravior ob-	Mendaciff. miraculum de e-	dentissimi.
elo. 442	quite servato augusta por-	Monachi formidabiles. 395
Magistri haud muti. 10	ta dilatata. 259	Monachi fine libris. 303
Magno conftat, form. 67	Mendicorum cœnaculum, 274	Monachorum craffa ignoran-
Malorum confortium eft fu-	Mendicorum fraudes. 226	tia, ut ne Latine quidem
giendum. 39	Ulcerofos fe fing. 225	fciant. 393
Male valere, form. 7	- Mutant personas. 226	Monachorum folitudo. 139
Mali corvi, malum ovum.	Mendicantes fratres fummo	Monach, mores in conob,
349	Pontifici formid. 395	
Malva, lupinum & porrum	Mendicitas regno fimilis. 228	fraudes ad illaqueand.
inferorum cibus. 338		A STATE OF THE PROPERTY OF THE
	Menfa erat relig. Eth. 83	animas. 125
	Mense consecranda, form.	Monachorum ambitio.
Mammothreptos. ib.	55,71	Monaftice professionis hy-
Mandandi ac pollicen. 15	Ex Chryfoftom. 83	perbol, blafphemia. 416
Manuum lotio ante cib.	Mentientis mores. 143	Monendum absque testibus.
55, 87	Mercatores fallaces fuavius	132
Manzares. 336	agunt quam veraces. 146	Monita pædagogica. 26
Mariæ B. V. Epistola. 255	Mercurius propitius. 408	Monitio intempeftiva conci-
Mariti quinam verè diligunt	Mercurii caduceus. 161	liat invidiam. 403
uxores. 452	Merdardus, merdofus. 386	Monogrammi qui. 60
Mariti & uxoris dignitas	Meta distillatoria. 245	Mores puer. quom. form. 26
comparatur. 371	Methodus ad artes prædi-	Moretum. 342
Mariti mali descriptio. 345	Ccendas, 313	Moriend. & nascendi diversa
Maritus commoditate uxoris	Metus officit memoriæ, 43	ratio, 314
correct. 134	Mezentii credulitas. 346	Moritur nunquam male qui
Mariti prudentia emendatur	Micare digitis. 163, 164	bene vixit. 323, 326
uxor. 132	Midas aless jactus. 367	Mors an horrenda. 314
Masculus partus optatior. 240	Militaria colloquia. 8, 10	Mors Christiani hom. 336
Mater unde dicatur, femi-	1011 0 0 1 6	Mors operofa, 323
matres quæ. 251, 252	4 414	
Matrimonium non incund,	.0	Mortis iter ipsa morte durins
ante 28; ætat. annum. 40	CONTROL OF THE PROPERTY OF THE	314
	Mili- Sfatui. 338	Mortis ambitio.
Matrimonium repetere peri-	tes Eprofani. 141	Mortis acerbitas vitam cha-
culofum. 188	Militiæ (celera.	riorem reddit. 314
-Non contrahend, fine con-	Militum mores. 142	Mortis commoda
fensu parentum. 113	Militum misera conditio, im-	Mortis nova species. 322
Maximilianus elemens in de-	pia vita. ibid.	Mortis sensus quis. 314
bitores fuos. 236	Mingere in patrios cin. 345	Mores homin, observa. 402
Medicis non eget vir tempe-	Ministrarem tibi sicogn. quid	Morum fuavitas parit ami-
rans. 186	te oblecteret. 58	COE. 403
Medici multi mors certa.	Miracula cui jam cessarunt in	Mors tyrannus violentifi-
315		mus. 61, 241
Medici non funt dii, ut vi-	Mifericordia quid. 88	Mulieres loguaculæ. 10
sam dent, jbid.	Mifericordia Dei immenfa	Mulieres piz in facris olim
The state of the s	- Contract and address.	literi

literis exercitatifime. 205	Nihil agere, malè agere, ali-	um fallieur. 237
Mulierum ornat qualis. 129	ud agere. 167	Opulentia fordida. 405
Mulier fe inferiorem marito	Noctuæ volatus ominofus.	Oratiuncula ad B. Virg. 262
pon effe contendit. 24	396	Orbilio plagolior.
Mulieris conditio tutior quam	Nolo te præscire, form. 48	Ordines mendicantium. 317
viri. 371	Nomen pro debito. 45	Ordo decoctorum. 218
Imperium quale. 370	Nomotheta. 64	Os habere. 380
	A THE PERSON OF MARKET STATE OF THE PERSON O	THE TOTAL STREET THE PROPERTY OF THE PROPERTY
Cultus vestis. 372		Off. Des Com
Mulierum senatus. 369		CA-16 HEREN LAND LAND LAND LAND LAND LAND LAND LAN
Multitium. 199	Non licuit per occupat. 14	Ottracismus. 399
Mundus piorum gratia con-	Non poffum promit. formula.	Ovatio, supplicatio & tri-
ditus. 452	perstage to 2 authority 48	umphus. 86
Munerum publicorum de-	Non refert quo fit colore,	Ovillæ carnes magis faluta-
lectus. 184	formula.	res. 59.
Muffare. 318	Non fum edax, form. 54	Ovis in vita & morte utilis.
Mutata omnia: 49	Nova Rogandi, formula. 44	274
Mystagogus. 161	- Responsio ad nov. ibid.	P
No. of the last of	Nova omnia. 46	DAcem in orbe Christiano
NÆniæ. 320	Novarum rerum omnes avidi.	P generalem componendi
Naphtha. 441	106	methodus.
Trabusties duty	THE RESERVE OF THE PARTY OF THE	
Naficæ jocus, 374	Nudipedes per Synecdochen.	Padagogica monitai 26
Nasi oblongi utilitas varia.	activities to the six of 422	Palæfirites. 174
20	Nuptiæ quomodo ambiendæ.	Palatorum in hominibus di-
Netandi: 33	IIIS	verfitas. 60
Nationum diversar. mores.	- Cum quibus. 116	Panace, Panacea.
402	Cum ratione. 119	Pandocheus. 155
Natura artifex. 266	Nuptiæ Felices. 20	Panis argilla fermentatus, 406
Natura undiquaque loquax.	Nuptiæ Lapytharum. 345	Патолі Эріа. 361
77	Nuptiæ infelices Gratiis ira-	Panthera fævit in hominem.
Natura paucis contenta. 140	tis. 208	430
Naturæ inclinat. concede. 436	Nutricem effe non aliam de-	Papa iniquis fuis ceremoniis
- Disponit nos ad res fe-	bere quam ipsam matrem.	impedit multos à Christi
TO STANK SEED OF THE SECOND SECURITY OF THE SECOND		The state of the s
	Numicon indularities	A STATE OF THE PARTY OF THE PAR
Naturæ miracula. 266	Nutricum indulgentia. 352	Paradifus qualis. 279
Naufragium feci, form. 10	Nutricum ulus reprobatur.	Paraphrasis diviniss. & ele-
Naufragium describitur. 146	151, 243	gantiff. in Symbolum A-
Navis galeata, 405	-Iplæ feræ fœius suos nutri-	poftolicum. 174
Navigat. varia pericula. 146	unt. 243	Parathalaffia diva: 257
Nautarum superstitio. 147	0	Parentalia. 96
148	Bedientia quid. 89	Parentib. invitis non nuben-
- B. V. Mariam & fanctos,	Obedientia parentibus.	dum. 118
ipsum etiam mare invo-	123	-Nihil agend. 123, 124, 125
cant. ikid	Obsequii formula.	Partus periculofi. 242
Nautæ maritimi fures. 272	Occidit quisquis fervare po-	Paftillus. 119
Neopol. scabies. 346, 448	teft, nec fervat. 115	Patientia Phocionis & alio-
	Oculi vitrei, 218	
Necessitas durum telum. 147	Oculis & suribus deligendus	A A CONTRACTOR OF THE PARTY OF
Ne falles me Committee 147	Ocum et autous dengendus	THE DOLL STREET, MADE OF THE PARTY OF THE PA
Ne fallas me, formula: 54	maritus. 136	Pauper verè. 449
Negare beneficium citò est	Oculi per se mali confiliarii	Pauperibus dandum, non Mo-
beneficium, 236	in nuptiis ambiend. ibid.	nafterii. 97
Negotiatus fui: 14	Occonomicus vir. 318	
Nemo læditur nisi à seipso.	Officia Cic, laudat Plin. 84	
00		Peccara omnia fua natura
Ne quid nimis, 20, 322		funt mortalia; 289, &c.
Nemesis insolentiæ vindex.	Oporopolis de 5 libris ficu-	EN SHEROE CHE MELIETT
value from 115	7 4 4 5 5 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6 6	Peccatum
2.10		

FFF

S

S

5

Sal Sal Sal San San to San to San

San Sapi Sapi Saxi Scab pr Scar

Score Score an Score

Pec) Graviffimum inte	dicis. 64, 275	Hraxonalous Francisc. 191
ca- gravia. 44	2 "H #iSi i ariSi, Lex convi	- Pueri unde alantur, 200
Tum. S excufat. necef. 29	o viorum prifcs. 66	Puerorum mores qualer.
Pecunias contactus vetitu	Discours	In schola, in men.
Franciscanis, 420	399	fa, &c. 35
Penia Dea. 229		
Percontandi formula.	Plantago herba bufoni me-	Puerpera. 119
(in primo congressu.	detur. 430	Pullos excludere. 267
De valerudine.		
De rebus domefficis. 12		Pythagoras de anim. 246
Peregrinatio religionis ergô,	Plenis tibiis. 318	
253		Q
Periodus conviviorum. 50		The state of the s
Perfarum gaza. 377	,—Divinis Ethnicus. 103	Quare, form. 41
Perfona muta. 87		
Pertufum dolium. 383		
Peftis vitanda. 105		255, 266
Pettilentiffimus fœtor cruo-		
ris mactatorum pecorum.		infelta.
277	Poets irritabiles, 162	Quia non curas me, form, 52
S. Petri digitus quali gi-	Pollicendi. 15	Quo vadis, formulæ, 50
gantis. 259	Honofartia leu Convivium	Eo domum.
Phasides. 96	dispar. 329	Quod felix faustumque fit,
Phafma. 211	Polus quidam spectra se vi-	&c. 229, 369
Philippi Regis patientia. 381	dere fingit. 210	R
Philodoxus. 397	Polygamus. 183	R Anarum faltus. 11
Philologus. 378	Polyphagia & polypolia con-	Ranas configendi. 41
Philozenus luxuriofus. 444	suetudinis, non necessita-	Rapam remunerat Ludovi-
Philtrum. 362	tit. 411	cus Rex. 234
Pho- (patientia)	Pomœria; 295	Raro vifis. 4
cio- pium dict. 380	Pompa. 196	Rafuræ commoditas. 139
mir. Carum.	Pompa funebris. 329	De Rebas ac vocabulis. 333
Pictura hypocrite: 193	Poppysma. 131	Redemptio mundi per Chri-
Pidurarum inscriptio. ik.	Poreina caro Judzis vetita.	ftum opus Dei admiran-
Pietes puerilis.	282	diffimum. 105
-Sub fomnum. 34, 36	Præscire vole, formul. 49	Redeunti è bello.
- Auspicandi diem. 34	Precatio studiosi. 34	è pereg. Hierofoly. 17
Pii adolefcent, exemplum. 33	Preca- 5 ante 3 Cibum. 71	ex militia.
Pii verè Epicurei. 444	tio. c port 3	Reducem falutandi form.
-Beatiff. conditio. 445	Procus & puella.	Reges non habent hominem
-Ineffabilis felicitatis in hac	Prædii fuburbani elegans de-	cujus authoritate punin
vita. 451	fcriptio. 77, 78	tur.
Pilæ lufus; 28	Priapus. 79	Regula pandochæorum: 194
Pilentum. 373	Problema. 437	Religio quid.
Mrat. 156	Proles mutuam conciliat gra-	Omnem ætarem decet. ibil.
Pifcandi. 41	tiam inter conjuges. 130	Reliquias fanctorum ofculand
Pifces gratiores quorundam	Promitto ea lege. 49	absurditas. 273
palato quam carnes. 63	Profelyta 122	Rem arrigisti, form. 57
-Luxus olim, in iis præci-	Prosper successus: 15	Rem præstat habere quan
pous.	Прато и серо. 264	rei nomen, in rebus en
-Cur edantur in jejunio.	Proverbia Solomonis. 85	petendis, contra in high
ibid.	Pseudochæus & Philetimus.	endis.
Reddunt morbofum. 64	143	Represalia. 310
Piscium elus noxius, 62	Pfora dea. 45	Respicere quid, & respicere
Piscium esus damnatur à me-	Πτωχολογία. 325	ad. 377
-		Respublic

	THE RESERVE OF THE PARTY OF THE	
Refpublica mulierum. 369	Rupescir, albi Hellebori con-	Sternutanti bene brec.
Rex quis, 1 333	tactu recipit vigor.	Scipulari quidus
Rhampufiæ litare.	82	Stos, unde Stoici. 59
Rogandi formula. 44	Scotus taxatur. 206	Stoici triftes ac feveri; 55
Romanæ deliciæ. 62	præ Cicer. Plutarch. &c.	Studere à prandio non est
Romulus abstemius. 230	contemnitur. 93	tutum. 377
S	Scribendi libido poet. 362	Studes nimium. 14
CAcerdotii captatio. 20	Script. facra legenda inter	Studia matur. meliora. 376
Sacerdotium non incund.	convivia.	Studior, meth. & ratio. 383
ante 28. an atatis. 40	Secundæ men læ inftructio. 66	Succeffus profper.
Sacerdos fallit convivas fictis	Senatulus seu yurancoruré-	Sues offenduntur amaraco.
epulis. 447	Spior. 359	The strategy of the strategy o
Sacrifico pecunia erepta frau-	Senectutem retardandi me-	Superfitio in nugis. 301
de perquam faceta. 232	thodus. 183	Superfition plus fanctos ve-
Sacrificium quid. 88	Senes quibus gaudent. 331	rentur & reverentur quam
Deus quomodo averfatur fa-	Senile colloquium. 182	ipfum Deum & cultum e-
crificia. ib.	Sepeliendi mos templis re-	jus; 312
Sacrilegium votum, 255	prehendendus. 98	Superftiriofa infania papift.
Seguntina fames. 276	Septem reddunt concilium le-	in funebris. 320
Salie netura. 277	gitimum.	Sus Minerve & Veneni in-
Saltus & faltatio. 32	Seraphici & Cherubici ordi-	vife. 438
-A prand mox nocet. ibid.	nis fratres. 418	Sybarite invitabant convivas
Salutandi per alium. 4	Serpentum genus inim. ho-	in annum proxim. 49
Salutandi in primo congref-	mini, lacte delectatur.	Sydera faufta & infau. 436
fu. I	. 425, 426	Symbolum figuum milit.
Salutandi reducem. 5	Sibyllæ folium. 107	174
Salutandi in occurfu. 52	Sicula gerra.	Paraphrafis in Symbol.
Salutatio honoris gratia. 2	Simius horrer teftudinem.	Apoft. optimum fane.
- Inter amantes. ibid.	TT 431	175,80
Salutem nunciandi form. 51	Sobrietas vitas perpetuo ob-	Symbolum feu fententiam
Salutatur quidam crepitu ven-	(ervanda,	proferunt in horto. 079
tris. 239	Sobrietatis memores decet ef-	Sympathia rerum.
Samius literatus. 139	fe in conviviis. 104	Synanche.
Sampfucinum. 108	Societas malorum vitanda. 39	Synodus Grammatic. 340
Sancte, Socrates, ora pro no-	Socrates divin. Dictum. 95.	Syphar. 405
bis. 95	381	T
Sanctorum invocatio irride-	Socratis patientia. 380	TAbulæ fponfales. 349
tur. 148	Sol non ideo lucet ut dormi-	Talaris veftis cur cleri
Sancti affirmulantur ovibus.	ant homines. 376	cis in ulu. 363
	Solitudinis commoditas, 140	Talorum lufus. 365
Sancti frigidius coluntur	Solitudo ut viterur, ibid.	Talus offis Plantaris fpecies.
manes all	Solæcismus. 72	-Nullus in homine. 365
Carl Ast 1	A STATE OF THE PARTY OF THE PAR	THE RESERVE OF THE PROPERTY OF
Cambus many to to a	Somnus imago mortis. 376 Somnus faginat aliquos. 60	Tantaleus lapis. Tantali beatitudo in gula.
Come mine		ibid
Scabies Neapolitana nova le-	Sordida avari parfimenia.	Tantali votum ineptum. ibid.
	The second secon	Tauri non ferunt puniceum
Scarabæus odis aquilam.	Sortes Heliogabali. 102	The state of the s
	Con alandon intones	Tempeftatis descriptio ele-
Scortum & g.dolescens. 157	Spectra ficta à Polo, quibus	
Scort, haber ur pro matula non		Templorum luxuries, & o-
	egregie fallit plurimos.	
Scorpius Grequent, Italia. 81	Spes frustrate. 9	Manual and maile
Ad acopiei conseller	Spiritus S. etiam in ethnic, 92	
Ad aconiti contactum	opultues, cum in pullic, 92	Tenedia Dipennis, 989
AND C		- Selenti

Ferentii docus. 163	Veftium forma cur tam mul- tiplex monachis. ibid.	uxor femper memor effe
Terminus Deus qualis. 290 Thema variatur poetic. 171	Vilitatem ancillæ fuæ re-	reverentiae viro debita.
Theognideum dictum. 399	fpexit. 387	
Theologi caufæ bellorum. 8	Vini fæx calculum generat	Uxor non ducenda ante
Thomæ Becketti tumba gem-	in renibus. 406	ætatis annum.
mis onufta, 97, 272	Vinum Belnense. 56	Uxor bona bona fore
Cantuariæ in templo.	Quo fit colore non curo.	Uxor fludeat placere marito
268	ibid.	etiam prodigo, tar
Tipula 1 338	In vino veritas. 90	Dehoneftat le iplam qua
Torpedo pifcis. 278	Vinum facerdotibus Ægyptiis	maritum dehonestat. 129
Trimeftris fœtus.	vetitum. ibid.	THE INSTRUCTOR HE WITH STATE OF
Trophonii antrum. 344	Vinum 4 fensibus placere de-	cedere debet marito
Tympani fonus irritat tigres.	Virginian poses offe in vita	17bG
Tyrannis Pontificorum in	Virginitas potest effe in vita conjugali. 117	Uxor absque testibus mone re debet maritum. 137
conflitutionib, humanis.	Virgo Moróyapo. 119	method. admonendi. ik
The state of the s	Virgo pœnitens. 126	Uxor irat. non irascend. vi
265	Viri jufti variis olim infimu-	TO. 120
VAlebo, fed non coquus.	lati criminationib. 398	Iratum tractandi me
Car to meethe taking this it	Visendi loca facra.	thodus.
Valedicendi formula	cur non vifis, for. 14	Studendum conjugibu
Valeo Soene. 6	Vita eft vigilia 377	concordiz: detur amplius
Vales Zmale. 7	vitæ genus delig. confil. 139	confil. locus.
Indignum auditu. 67	Vitæ fuavitas non ab extra-	Uxorem penes eft, ut manius
Magno mihi conft. ib.	neis voluptatib. fed fapi-	bonus fit malus. 136
Litera tuz magnopere	entia. 203	cavenda fimultas ne
me delect. 72	vitis horret brafficam. 435	oriatur.
Eltimandi. 68	Viva vox magis afficit.	Sit jucunda marito ob
Accufandi. 70	Ulyfles post vigint. annos agnitus à cane.	fervans ejus affectum. il.
Nunquam dum vivam	Umbra quis.	Omnia niteant in do-
tui ero immemor.	Umbram adducere ad con-	Cibus paretur quo de-
Vejoves. 173	viv. id eft, comitem. 49	lect. maximé. ik
Venatio. 41	voluptates impii funt veri	Uxorem deducturus invita
Venatio pia: 105	dolores. 447	amicos.
Venari literas duobus cani-	voluptates commendat rari-	Uxores unde fiunt malæ.
bus. 61	or ulus. 453	Uxorum culpa ferè viri ma-
Vendendi & emendi, for. 68	Voti impofitio propter alium.	li func.
Venetorum pompa in fune-	V	Uxor diligeret maritum auri-
ribus. 320	Votum temere suscepit. 18	bus æquè ac oculis. 136
Venti hominibus amici. 436	Ymoxopiger. 448	Uxor non rixandum in lede
Venus aleze jactus feliciffi-	Urbes philosophis agris aptiores.	Uxor quomodo maritum de
Weffis Franciscani salvare	Urfus fomno faginatur. 60	bet admonere.
poteff Turcam, vel ipfum	Utilitatis form. 45	X miles made
Demonem. 420	Responsio. ibid.	XEnia quæ.
Veftis ad Duplicem usum.	Vultures præsentiunt cada-	The same of the sa
and at chemistry to 140	ver:	2
Vestimentibus pro vestibus.	Warramus Archiep. Canr. Erasmo charus. 270	Zoili fama.
"pyre sindaut tuntos ne 194-	Eralmo charus. 270	
Vellium ufus, 200	Warramus dedit illi rectori-	8,4
COLOTO CO.	Somm Miliogipali, will ros	mount of rapidity
Lampedatu description care	Spet aleades animore. The p	212
Ban 4	Nacceta hits à Folo, aprinta	ter , anucisiolie 28 menu
a 25 stimuted majolamed	regreg e fallic pinninger, 's	non himsen out apparent had
pulcada maxima specing	202, 909, 205	F7 1.
Temponis performate : :	Spes milbers.	is adal managed upt
Tenedja bişehin.	Spiritus S. erisen in pelinicipo	municipa nimes hide
Duspie Commence		Sanda

n lei

SANCTÆ SCRIPTURÆ LOCI

Expositione Erasmiana illustrati in hoc Colloquiorum opere

		vers. 1, 2, 3.84, 85. volo, & non Sacrisi-
cium.	somow at residential	00
I Corinth. 9. 12	. Omnia mibi lic	ent, &c. 90
Matth. 6. 24.	Nemo potest duob	ns Dominis servire,
. 6.c.	RACIFIC ROL	PERMINERTING EN
Matth. 5. 42. I	Date omni petenti.	90 ESIDERIUS E
Coloff. 2. 18.	GPAMI	1 M A 390
		ater humilis, &c. 391
		tem, Occ. 23 121 387
per alia loca e	explanat.	100 ERIS VILISA

Loci ex Authoribus prophanis.

Prolog. Eunuchi Terent.	162
podis Horation. ad Canidiam.	165
Odar. lib. 1. Tu ne quæsieris, &c.	166
necæ Epistolis.	167
lenchis Aristotelis.	168

Honor, Laus & Gloria fedenti fuper thronum & Agno in æternum, Amen. Amen.

FINIS.

dz

Lusus Anagrammaticus in nomen Authoris.

ICTAL SCRIPTURE LIDOR

Exportations Littlemans illustrates.

Movembia Salomania, cap. 25, corf. 1; 0, 3.84, 85.

a huc Colloquionna operc

NOMEN.

DESIDERIUS ERASMUS ROTERODAMUS.

ANAGRAMMA

- 1 MYSTES RARUS, OREMIRUS, DESUDADEO
- 2 ROS ERIS MUSARUM, DESIDERATUS DEO
- 3 MYSTES MIRUS REDDOR; OS VERE SUADA

In he suchers, C

Honor, Laux Sc. Cloria fedenti faper thronum

& Agno in efercam, Amen. Amen.

SIMIT

Law Camp Cong

Authoribus prophanis.

Edmundus Lynold de

Odar In

Heling, Lincols

thoi do

Arit

Op dio

tt, Bre

gatio

Dem

ltitud

Son

Some Books Printed for, and fold by W. Freeman, at the Bible over-against the Middle Temple-Gate in Fleet-street.

It: Common-Wealth: or, A Treasury of Divine, Moral, Historical, and Political Admonitions, Similies, and Sentences. For the use of Schools, ewly revised, very much Corrected and Enlarged, By an Eminent thool-Master. Price 1s. 6d.

Troposchematologia Rhetorica, Cum Etymologica Troposum Figurarumque plicatione luculenter illustrata, atque in Usum Schole Grammaticalis ad Pontem Uxunam adornata. Price 4 d. Phraseologia Generalis, Or a full, large and general Phrase Book. By illiam Robertson, A. M.

Titi Livij Patavini Historiarum Decades que supersunt; Juxta Editionem Iti Liviy Patavini Historiarum Decades que superiunt, suxta Editionem inovianam diligenter recensitæ: Lemmatibus Historicis ad paginarum is ornatæ. Adjiciuntur Tabula Geographica Historiam Romanam egregie sitrantes. Tomi Duo in 80.
The Roman History, Design'd as well for the understanding of the Roman thors, as the Roman Affairs. In Five Volumes Compleat. The two thors, as the Roman Affairs. In Five Volumes Compleat. The two thore by Laurence Echard, A. M. of Christ College in Cambridge.

Lole's Latin Dictionary, in 80.

His English Dictionary, in 80.

Arithmetick, or, The Ground of Arts: Teaching that Science. both in ole Numbers and Fractions. Theorically and Practically applied in Operation and Solution of Questions in Numeration, Addition, Subction, Multiplication, Division, the Rules of Proportion, Fellewship, ter, the Rules of Practice, Exchange of Coin, Loss and Gain, Tare, and other Questions relating to Weights and Measures, Lengths Breadths, Equation of Payments, Commission to Factors, Rules of gation, and of Fasse Position, &c. Osiginally Composed by Dr. and others. And now perused, Corrected, new Methodized, himproved, And thereto added, I. A New Treatise of Decimals with Demonstration of each Rule, and the Relation it has to Vulgar France, Also why Decimals are wrought as whole Numbers, &c. 11. Tables Demonstration of each Rule, and the Relation it has to Vulgar Frans; Also why Decimals are wrought as whole Numbers, &c. II. Tables imple and Compound Interest with the manner of Calculation, and thereof in Resolving all the most necessary Questions, concerning rest and Discount of Money; the Purchasing or Selling Estates limitand for Fining off Rent, &c. III. The easiest Method of Extractive Square and Cube-Roots of Numbers, whole or broken, and the thereof in many material Instances. Dedicated to his Highness Will, late Duke of Gloncester. By Edward Hatton, Philomercat. Frice 5:

The Elements of Enclid Explain'd in a New, but most easie method; ther with the Use of every Proposition through all parts of the Mataticks. Written in French by that Excellent Mathematician. F. C. cis Millet de Chales of the Society of Jesus. Now made English, and lititude of Errors Corrected which had escap'd in the Original. The th Edition. Offavo, Price 4: th Edition. Offavo, Price 4 se

Quarles's Emblems. A Neat Edition thereof, the Plates being No Cut, Price 5 3.

The Devout Communicant, Exemplified in his Behaviour before, at and after the Sacrament of the Lord's Supper, Practically suited to all the Parts of that Solemn Ordinance. The Seventh Edition: Price 1.6d.

An infallible Way to Contentment, in the midst of Publick or Period Calamiries. In two Parts Compleat. By the Author of the Devous Communicant. Frice 25.

The Whole Duty of a Christian, Containing all things Necessary, both as to what he is to Know, and Do, for the obtaining a Happy Eternity. To which is added, More particular Directions, How to Prepare for Comfortable Death. Price 1 s. 6 d.

An Exposition of the Church Catechism : With Scripture Proofs in World at Length. The Second Edition : By the Author of the Devent Comme

micant. Price I s. 6 d.

The School of Manners; Or Rules for Childrens Behaviour. At Church at Home, at Table, in Company, in Discourse, at School, Abroad, and among Boys. With short and mixt Precepts. By the Author of the Extist Exercises. Price 6 d.

The most delectable History of Argalus and Parthenia, illustrated with

feveral curious Cuts, in Offavo. By P. Quartes,
The fame in Twelves with Cuts;

A Manual of Private Devotions and Meditations, with a Manual of Didrews, late Lord Bishop of Winchester, in 120. Price 1 s. 6 d.

Thefaurarium Mathematica: Or. The Treasury of the Mathematics.

Containing Variety of Uleful Practices in Arithmetick, Geometry, Trips Menfuration of Board, Glass, Tiling, Paving, Timber, Stone, and Irregular Solids. Likewife it Teacheth the Art of Gauging, Dialing, Fortificain Military-Orders, and Gunnery: Explains the Logarithms, Sines, Tangua, and Secants: Sheweth their Use in Arithmetick, &c. To which is senexed, a Table of 10000 Logarithms, Log-Sines, and Log-Tangents. Illestrated with several Mathematical Sculptures on Copper-Plates. Original of Commenced by Takes. Tables for the Art of Commenced by Takes. ly Composed by John Taylor, Gent. And now Carefully Revised, Conrected, and very much Enlarged, with the Uses of most Proposition throughout the whole Work. The use of several Mathematical Instrument, and other confiderable Improvements. By William Allingham, Maftet of the Mathematical School in Channel-Row, Westminster.
Ordination by Meer Presbyters, Provid Void and Null. In a Conference

between Philalethes a Presbyter of the Church of England, and Pseudocke a Diffenting Teacher. By J. Jacques. M. A. Minister of Uxbridge, in the

Price 2 3. 6 d.

A Discourse concerning the certainty of a Future and Immortal State in some Moral, Physiological, and Religious Confiderations. By a District. of Physick. In 80. Frice 2 s. 6 d.

A Discourse of Natural and Reveal'd Religion. By T. Nourse, in h.

Price 21. 6 d.

a solm will

A New Treatife of Arithmetick. In three Parts. The first contains all the common Rules of Arnhmetick, in whole Numbers, and Fraction both Vulgar and Decimal. The fecond, The Demonstration of those Rule The third, The Use and Application thereof in the Exchequer, Custom-in Excise, Pay-Offices, &c. By W. Allingham, Math. Price 3 s.

on Milet se thelet of the Society of Jefus. Now made English and

Manion Others, Price & to

New and the fond of the both o